ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΕΣΠΑ 2007-2013 πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ε.Π. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Τίτλος Εκπαιδευτικού Προγράμματος:

ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ - ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1
ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

(Κωδικός Θεματικής Ενότητας: 2)

1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- **Σκοπός θεματικής ενότητας**

Ο σκοπός της θεματικής ενότητας είναι η ενημέρωση και βελτίωση των γνώσεων των στελεχών των δημοσίων υπηρεσιών, όσον αφορά α) τον Προϋπολογισμό, ως όργανο με το οποίο ασκείται η δημοσιονομική πολιτική, και β) το Δημόσιο Λογιστικό, το σύνολο δηλαδή των κανόνων που καθορίζουν τους τρόπους διαχείρισης του δημόσιου χρήματος. Έτσι, θα υπάρξει η δυνατότητα οι επιμορφωνόμενοι να είναι σε θέση αργότερα να κατανοήσουν καλύτερα τα θέματα του Προϋπολογισμού του Κράτους και της λογιστικής παρακολούθησης του και να μπορούν να διαχειρίζονται αποτελεσματικότερα το δημόσιο χρήμα.

- **Προσδοκώμενα αποτελέσματα**

Μετά το πέρας της παρούσας θεματικής ενότητας οι επιμορφωνόμενοι θα είναι σε θέση:

  - Να κατανοούν και εφαρμόζουν τους κανόνες, τα προεδρικά διατάγματα, τη νομοθεσία και τις υπουργικές αποφάσεις που αφορούν το Δημόσιο Λογιστικό
  - Να ορίζουν και εξηγούν την έννοια του Κρατικού Προϋπολογισμού.

- **Σύντομη περιγραφή της θεματικής ενότητας**

Το περιεχόμενο της θεματικής ενότητας θα κινηθεί γύρω από τις έννοιες και το περιεχόμενο που διαλαμβάνει ο Ν. 2362/1975 (ΦΕΚ 247 Α’) δηλαδή το Δημόσιο Λογιστικό. Θα παρουσιασθούν οι έννοιες του Δημόσιου Λογιστικού και θα εξετασθούν οι παράμετροι κατάρτισης και εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού.

1.2. ΕΝΝΟΙΑ & ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ

Δημόσιο Λογιστικό

Ως **Δημόσιο Λογιστικό** νοούνται όλοι οι νόμοι και οι κανόνες που διέπουν τη διοίκηση των δημοσίων εσόδων και εξόδων και του λογιστικού του Κράτους. Αυτό ορίζεται στο άρθρο 1 του Ν.2362/1995, δηλαδή στο εισαγωγικό άρθρο του Κώδικα Δημόσιου Λογιστικού (ΚΔΛ), ενώ η είσπραξη των δημοσίων εσόδων καθορίζεται από τους κανόνες του Φορολογικού Δικαίου, μέσω των οποίων ασκείται η φορολογική πολιτική του Κράτους. Τα δύο αυτά, Δημόσιο Λογιστικό και Φορολογικό Δίκαιο, αποτελούν το δημοσιονομικό δίκαιο, όλους δηλαδή τους νομικούς κυρίως όρους και κανόνες που προσδιορίζουν τη δημοσιονομική δραστηριότητα του Κράτους. Χαρακτηριστικά αναφέρεται (Κόρσος, 1980) ότι :

«Την δημοσιονομικήν του Κράτους δραστηριότητα διέπουν κανόνες οικονομικοί, κανόνες πολιτικοί και κανόνες νομικοί. Η έρευνα των οικονομικών κανόνων της δημοσιονομικής του κράτους δραστηριότητας ανήκει εις την Δημοσιονομικήν Πολιτικήν και η έρευνα των πολιτικών κανόνων αυτής ανήκει εις την Πολιτικήν και η έρευνα των νομικών κανόνων ανήκει εις το Δημοσιονομικόν Δίκαιον».

Συνεπώς, Δημόσιο Λογιστικό είναι το σύνολο των νομικών κανόνων οι οποίοι καθορίζουν την διοίκηση των δημοσίων εσόδων και εξόδων και το λογιστικό εν γένει του κράτους. Ειδικότερα με τους κανόνες του δημόσιου λογιστικού καθορίζονται ο τρόπος με τον οποίο η πολιτεία συναλλάσσεται με τους τρίτους, οι σχέσεις των διαχειριστών του δημόσιου πλούτου προς την πολιτεία, οι ευθύνες αυτών, ο τρόπος πραγματοποίησης των εισπράξεων και των δαπανών και οι προβλέψεις αυτών (προϋπολογισμός). Οι κανόνες αυτοί είναι νομικοί, δηλαδή θεσπίζονται με διατάξεις νόμων, ενώ ορισμένοι από αυτούς περιλαμβάνονται και στο Σύνταγμα (Στασινόπουλος, 1966).

Με άλλα λόγια στον ανωτέρω νόμο, όπως κάθε φορά αυτός τροποποιείται, συγκεντρώνονται όλοι οι κανόνες που καθορίζουν τη διοίκηση των δημοσίων εσόδων και εξόδων, τον τρόπο είσπραξης των εσόδων και καταβολής των εξόδων, τη διοίκηση των δημοσίων επενδύσεων, τη διαχείριση των πιστώσεων, τον έλεγχο των δαπανών του Κράτους, την κατανομή δηλαδή του δημόσιου χρήματος εν γένει σύμφωνα με τις επιλογές της εκάστοτε πολιτικής Κυβέρνησης της χώρας. (βλ. και Πίνακα 3.1.)

Οι κανόνες αυτοί αν και αποτελούν ένα ιδιαίτερα πολυσύνθετο και συχνά τροποποιούμενο σύνολο, είναι όμως συγκεντρωμένοι σε ενιαίο Κώδικα, με αποτέλεσμα να είναι γνωστό το νομικό πλαίσιο βάσει του οποίου πραγματοποιούνται όλες οι προαναφερθείσες ενέργειες κατανομής και διαχείρισης του δημοσίου πλούτου από το Ελληνικό Κράτος.

Το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο πρέπει να πραγματοποιηθούν όλες οι σχετικές με τη διαχείριση του δημοσίου χρήματος και την κίνηση της περιουσίας του κράτους διοικητικές πράξεις είναι το οικονομικό έτος, το οποίο ορίζεται από την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου. Συγκεκριμένα, ο Κ.Δ.Λ. ορίζει στο άρθρο 4 τα εξής :

«Οικονομικό έτος είναι η χρονική περίοδος που περιλαμβάνει τις διοικητικές πράξεις και τα γεγονότα, τα οποία σχετίζονται με τη διαχείριση του δημόσιου χρήματος και την κίνηση της περιουσίας του Κράτους.

Το οικονομικό έτος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου ημερολογιακού έτους.»

Σε ειδικές περιπτώσεις το οικονομικό έτος έχει δεχθεί τροποποιήσεις, όπως είχε συμβεί κατά την ενταξιακή διαδικασία της Ελληνικής Οικονομίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Παραδειγματικά αναφέρεται η τροποποίηση (αρθρ.10, Ν. 2452/1966, ΦΕΚ 283 Α΄) που είχε επέλθει στο Ν.2362/1995 και είχε ως εξής :

«Μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών της οικονομικής και νομισματικής ενοποίησης, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δύναται με απόφαση του Υπουργού των οικονομικών, η οποία εκδίδεται εντός του β` τετραμήνου του έτους, να παρατείνεται η εκτέλεση του Γενικού Κρατικού Προϋπολογισμού του ιδίου οικονομικού έτους: α) ένα μήνα, για την είσπραξη των μέχρι τη λήξη του οικονομικού έτους βεβαιωθέντων εσόδων και β) δύο μήνες για την πληρωμή εξόδων, οι σχετικές υποχρεώσεις των οποίων έχουν αναληφθεί μέχρι τη λήξη του οικονομικού έτους. Ειδικά για το Γενικό Κρατικό Προϋπολογισμό του οικονομικού έτους 1996 η ανωτέρω απόφαση παράτασης της εκτέλεσής του μπορεί να εκδοθεί μέχρι τη λήξη του έτους».

Δημόσιο χρήμα και ο ρόλος του Υπουργείου Οικονομικών

Είναι χρήσιμο στο σημείο αυτό να διευκρινισθούν οι έννοιες του Δημοσίου Χρήματος και το περιεχόμενο του ρόλου του Υπουργού Οικονομικών βάσει του Κ.Δ.Λ. Έτσι, λοιπόν θα πρέπει να πούμε ότι ως Δημόσιο Χρήμα νοείται όχι μόνο αυτό που διαχειρίζονται τα διάφορα όργανα του Κράτους κατά την εκτέλεση του

κρατικού Προϋπολογισμού, αλλά και εκείνο που διαχειρίζονται, αφενός μεν τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου για την εκπλήρωση των σκοπών τους (χρήμα που προέρχεται κατά κύριο λόγο από τον κρατικό προϋπολογισμό με τη μορφή επιχορηγήσεων κ.λ.π.), αφετέρου δε τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου κατ΄ εντολή του Κράτους με ειδική επιχορήγηση από τον προϋπολογισμό αυτού για εκπλήρωση κρατικού σκοπού.

Αναφορικά με το ρόλο του Υπουργού Οικονομικών, όπως ορίζεται στο δεύτερο άρθρο του Κ.Δ.Λ., ο Υπουργός Οικονομικών είναι αρμόδιος για τη γενική διαχείριση και εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού και ασκεί εποπτεία και έλεγχο στη διαχείριση των δημοσίων χρημάτων και της δημόσιας περιουσίας, καθώς επίσης στις διαχειρίσεις των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται ή επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς. Με άλλα λόγια, ο Υπουργός των Οικονομικών φέρει την ευθύνη της εφαρμογής των πολιτικών επιλογών της εκάστοτε Κυβέρνησης του Ελληνικού Κράτους.

Ο ρόλος του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους

Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (Γ.Λ.Κ.), όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 του ΚΔΛ, φέρει την ευθύνη για την εφαρμογή του Δημόσιου Λογιστικού και για το λόγο αυτό είναι επιφορτισμένο με τις ακόλουθες αρμοδιότητες :

- **i.** Καταρτίζει τον Προϋπολογισμό, Απολογισμό και Ισολογισμό του Κράτους.
- **ii.** Επιμελείται της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού και ασκεί έλεγχο στις Δημόσιες Δαπάνες.
- **iii.** Συμπράττει υποχρεωτικά στην έκδοση κανονιστικών πράξεων που προκαλούν δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού ή φορέων που επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και δεν εγκρίνει την πραγματοποίηση οποιασδήποτε δαπάνης, εφόσον με την έκδοση της κανονιστικής πράξης δεν προβλέπεται ο τρόπος κάλυψής της.
- **iv.** Ασκεί έλεγχο στην οικονομική διαχείριση των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών (των οργανισμών τοπικής αυτοδιοικήσεως πρώτου και δευτέρου βαθμού) και των νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, που επιχορηγούνται ή χρηματοδοτούνται με οποιονδήποτε τρόπο από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, την Ευρωπαϊκή Ἕνωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται τα όργανα, το περιεχόμενο, ο τρόπος άσκησης και η έκταση του ελέγχου αυτού και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

v. Ασκεί έλεγχο στη διαχείριση των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς. Ο έλεγχος της παρούσας και των περιπτώσεων ii και iv είναι ανεξάρτητος των ελέγχων που διενεργούν οι καθ` ύλην αρμόδιοι φορείς.

vi. Παρακολουθεί και ελέγχει την κίνηση των εκτός Προϋπολογισμού λογαριασμών της δημόσιας διαχειρίσεως.

vii. Συντονίζει τις χρηματικές εκροές από τον κεντρικό λογαριασμό του Δημοσίου, προγραμματίζει την τήρηση των αναγκαίων χρηματικών αποθεμάτων για την πληρωμή των δαπανών του Προϋπολογισμού και διαχειρίζεται τα διαθέσιμα του Δημοσίου.

viii. Λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την εξασφάλιση του ελέγχου στην οικονομική διαχείριση του Κράτους.

Συμπληρωματικά, θα πρέπει να σημειωθεί ότι μέχρι σήμερα το ανωτέρω άρθρο 3 του Κώδικα Δημόσιου Λογιστικού έχει τροποποιηθεί με την παράγραφο 8, άρθρο 13, Ν.2469/1997, όπου ορίζεται ότι:

«α. Στη Διεύθυνση Συντονισμού και Ελέγχου Εφαρμογής Δημοσιολογιστικών Διατάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Υπουργείο οικονομικών), υπηρετούν πέντε (5) υπάλληλοι, που επιλέγονται από το αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο, ως Προϊστάμενοι Διεύθυνσης, στους οποίους ανατίθενται, με απόφαση ταυ Υπουργού Οικονομικών, καθήκοντα Συντονιστή - Δημοσιονομικού Ελεγκτή.

β. Η αρμοδιότητα των ανωτέρω, αναφέρεται κυρίως στην επιτόπου καθοδήγηση και συντονισμό των δραστηριοτήτων των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.) για την ορθή και ενιαία εφαρμογή των κειμένων δημοσιολογιστικών διατάξεων και των σχετικών με αυτές οδηγιών.

Στους Συντονιστές-Δημοσιονομικούς Ελεγκτές και στις Υ.Δ.Ε. ανήκει η αρμοδιότητα άσκησης του επιτόπιου και ουσιαστικού ελέγχου, που προβλέπεται από τα άρθρα 24 παράγραφος 2, και 26 παράγραφος 3, του Ν. 2362/1995, επί των δαπανών που ελέγχονται και εκκαθαρίζονται από αυτές ή ελέγχονται από τις Ειδικές Ελεγκτικές Υπηρεσίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, εφόσον αυτές

υφίστανται, καθώς επίσης και επί των δαπανών των φορέων της περιπτώσεως δ` του άρθρου 3 του Ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α`).

Επίσης στους Συντονιστές-Δημοσιονομικούς Ελεγκτές δύναται να ανατίθενται και ειδικότερα καθήκοντα με απόφαση του Υπουργού οικονομικών ανάλογα με τις ανάγκες της Υπηρεσίας.

γ. οι Συντονιστές-Δημοσιονομικοί Ελεγκτές κατά το χρόνο άσκησης των καθηκόντων τους εξομοιούνται κατά πάντα προς τους οικονομικούς Επιθεωρητές, οι δε υπάλληλοι των Υ.Δ.Ε. κατά την άσκηση του επιτόπιου και ουσιαστικού ελέγχου έχουν τις αρμοδιότητες των οικονομικών Επιθεωρητών, που προβλέπονται από τις διατάξεις του Ν.Δ.1264/1942.

δ. Κάθε διάταξη που αντίκειται στις ρυθμίσεις του παρόντος καταργείται".»

1.3. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ Ν. 2362/95

Στον παρακάτω Πίνακα (Πιν.1.3.1.), παρουσιάζονται αναλυτικά τα θέματα στα οποία αναφέρεται το Δημόσιο Λογιστικό. Στο σημείο αυτό θα προσπαθήσουμε να παρουσιάσουμε περιληπτικά τα θέματα των οποίων διαλαμβάνεται το Δημόσιο Λογιστικό. Για ορισμένα από αυτά , θα γίνει εκτενέστερη αναφορά στις επόμενες ενότητες. Θεωρούμε όμως ότι θα πρέπει ο αναγνώστης της παρούσας εργασίας να έχει πλήρη εικόνα του τι ακριβώς είναι ο Ν.2362/1995, προκειμένου να μπορεί να κατανοήσει στην πορεία τις διαδικασίες που ακολουθούνται στο Ελληνικό Δημόσιο για το πεδίο εφαρμογής του. Στο Παράρτημα της παρούσας εργασίας προσαρτάται το πλήρες κείμενο του νόμου με όλες τις επεμβάσεις που έχουν κατά διαστήματα γίνει έως σήμερα.

Όπως φαίνεται και στο συνοπτικό Πίνακα, ο Κώδικας Δημοσίου Λογιστικού είναι χωρισμένος σε τρία μέρη, ενώ το κάθε μέρος χωρίζεται σε επιμέρους Κεφάλαια και το κάθε κεφάλαιο σε άρθρα.

<u>Α΄ μέρος</u>

Το πρώτο μέρος αναφέρεται στον Προϋπολογισμό, τον Απολογισμό και τον Ισολογισμό του Κράτους και χωρίζεται σε 12 κεφάλαια.

Πίνακας 1.3.1.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ			
Ν. 2362/95 (ΦΕΚ247Α΄) *Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των Δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις*			
Α΄ ΜΕΡΟΣ *(ΚΕΦ. 1-12)*	**Β΄ ΜΕΡΟΣ *(ΚΕΦ. 13-14)***	**Γ΄ ΜΕΡΟΣ *(ΚΕΦ.15)***	**Τελικές και Μεταβα τικές Διατάξεις *(ΚΕΦ.16)***
Προϋπολογισμός – Απολογισμός – Ισολογισμός	**Συμφωνίες για λογαριασμό του Δημοσίου Παραγραφές – Κατασχέσεις – Εκχωρήσεις**	**Σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση**	
Εισαγωγικές Διατάξεις (Άρθρα 1-4)	Συμφωνίες για λογαριασμό του Δημοσίου (άρθρα 79-85)	Δοσοληψίες – Διαχείριση & έλεγχος κοινοτικών πόρων (άρθρα 96-105)	
Κατάρτιση & Ψήφιση Προϋπολογισμού (άρθρα 5-9)	Παραγραφές – Κατασχέσεις – εκχωρήσεις (άρθρα 86-95)		
Έσοδα - Έξοδα – Πιστώσεις (άρθρα 10-21)			
Έλεγχος Δημοσίων Δαπανών (άρθρα 22-27)			
Έκδοση – Εξόφληση τίτλων πληρωμής (άρθρα 28-37)			
Προπληρωμές (άρθρα 38-45)			
Προκαταβολές – Δάνεια (άρθρα 46-53)			
Δημόσιοι Υπόλογοι (άρθρα 54-59)			
Λογαριασμοί δημόσιας Διαχείρισης (άρθρα 60-63)			
Δημόσιο Χρέος & Δημόσια Πίστη (άρθρα 64-65)			
Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες - Ειδικοί Ταμίες (άρθρα 66-71)			
Απολογισμός – Ισολογισμός του Κράτους (άρθρα 72-78)			

1. Το πρώτο από τα κεφάλαια αυτά αφορά τις εισαγωγικές διατάξεις που αναφέρθηκαν στα προηγούμενα και εκτείνεται στα άρθρα 1 έως και 4.
2. Το δεύτερο κεφάλαιο αφορά την κατάρτιση και ψήφιση του Προϋπολογισμού του κράτους και εκτείνεται στα άρθρα 5 έως και 9. Στο κεφάλαιο αυτό θα αναφερθούμε αργότερα στην παρούσα ενότητα περιγράφοντας αναλυτικότερα βασικούς όρους και διαδικασίες για την κατάρτιση και την ψήφιση του Κρατικού Προϋπολογισμού.
3. Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στα Έσοδα, τα Έξοδα και τις Πιστώσεις του Κρατικού προϋπολογισμού και εκτείνεται στα άρθρα 10 έως και 21. Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται αναφορά στο είδος των εσόδων του Κράτους, το διαχωρισμό τους σε κατηγορίες και τον τρόπο βεβαίωσης και είσπραξης της κάθε κατηγορίας ξεχωριστά. Εκτός από την αναλυτικότερη περιγραφή των κεφαλαίων που θα ακολουθήσει, θα αναφερθούμε εκτενέστερα στη συνέχεια στο ρόλο των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου στα πλαίσια της παρούσας ενότητας.
4. Το τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται στον έλεγχο των Δημοσίων Δαπανών και εκτείνεται στα άρθρα 22 έως και 27. Οι δημόσιες δαπάνες και οι διαδικασίες ελέγχου τους διαχωρίζονται σε κατηγορίες και περιγράφονται αναλυτικά. Προσδιορίζεται μάλιστα συγκεκριμένα ο ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η έννοια της νομιμότητας των δημοσίων δαπανών και ο ρόλος των Υπολόγων. Στα θέματα αυτά θα αναφερθούμε αργότερα στα πλαίσια μιας άλλης διδακτικής ενότητας.
5. Στο Πέμπτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στον τρόπο έκδοσης και εξόφλησης των τίτλων πληρωμής των εξόδων του Ελληνικού Δημοσίου. Το κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει τα άρθρα 28 έως και 37.
6. Το έκτο κεφάλαιο αφορά τις προπληρωμές. Αναφέρεται στην έννοια των προπληρωμών, περιγράφει τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία έκδοσης των σχετικών ενταλμάτων, καθώς και τους περιορισμούς, τις ειδικές περιπτώσεις τους και το ρόλο των υπολόγων σε αυτά. Εκτείνεται στα άρθρα 38 έως και 45.
7. Το έβδομο κεφάλαιο αναφέρεται στα Δάνεια και τις προκαταβολές και περιλαμβάνει τα άρθρα 46 έως και 53. Στο κεφάλαιο αυτό περιγράφονται οι έννοιες των προκαταβολών, ο τρόπος και ο λόγος σύστασής τους, ο τρόπος

διαχείρισής τους, το είδος των ελέγχων που ασκούνται καθώς και οι υποχρεώσεις των διαχειριστών τους.

8. Το όγδοο κεφάλαιο αφορά τη λειτουργία των Δημοσίων Υπολόγων και περιλαμβάνει τα άρθρα 54 έως και 59, θέμα στο οποίο θα αναφερθούμε αναλυτικά αργότερα στα πλαίσια μιας άλλης διδακτικής ενότητας.
9. Το ένατο κεφάλαιο, άρθρα 60 έως και 63, αναφέρεται στη σύσταση, κίνηση και διάκριση των λογαριασμών δημόσιας διαχείρισης του προϋπολογισμού. Στο πλαίσιο του εν λόγω κεφαλαίου περιλαμβάνεται και η έννοια της διαχείρισης των λογαριασμών διαθεσίμων του Ελληνικού Δημοσίου.
10. Το δέκατο κεφάλαιο αναφέρεται στις έννοιες του Δημοσίου Χρέους και της Δημόσιας Πίστης, στα Δάνεια και τις Εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου και εκτείνεται στα άρθρα 64 έως και 65. Για τα δύο αυτά κεφάλαια θα γίνει παρακάτω αναλυτικότερη αναφορά στα περιεχόμενά τους.
11. Το ενδέκατο κεφάλαιο αφορά τις αρμοδιότητες, τη λειτουργία, το λογιστικό σύστημα και τον τρόπο είσπραξης και πληρωμής των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών (ΔΟΥ), και εκτείνεται στα άρθρα 66 έως και 71.
12. Τέλος, το δωδέκατο κεφάλαιο αναφέρεται στον Απολογισμό και Ισολογισμό του Κράτους και περιγράφει τις έννοιες, το περιεχόμενο, τον τρόπο κατάρτισης και τις σχετικές εκθέσεις που υποχρεωτικά υποβάλλονται στη Βουλή για τα θέματα αυτά. Εκτείνεται στα άρθρα 72 έως και 78. Για το συγκεκριμένο θέμα θα γίνει αναλυτικότερη αναφορά στην τελευταία διδακτική ενότητα, όπου θα σχολιασθούν και οι σχετικές αδυναμίες.

Β΄ μέρος

Το Β΄ Μέρος του Κώδικα αναφέρεται στις Συμφωνίες για λογαριασμό του Δημοσίου, τις Παραγραφές, τις Κατασχέσεις και τις Εκχωρήσεις και χωρίζεται σε δύο κεφάλαια.

13. Το 13ο κεφάλαιο, εκτείνεται στα άρθρα 79 έως και 85 και αναφέρεται στα είδη και τον τύπο των συμβάσεων που είναι αποδεκτές για το Ελληνικό δημόσιο, στην εκπροσώπηση του Δημοσίου και στον τρόπο με τον οποίο γίνεται η ανάθεση των συμβάσεων αυτών.
14. Το 14ο κεφάλαιο εκτείνεται στα άρθρα 86 έως και 95, και αναφέρεται στην παραγραφή των απαιτήσεων του Δημοσίου και στους όρους λειτουργίας τους.

<u>Γ΄ μέρος</u>

Το Γ΄ Μέρος του Κώδικα Δημόσιου Λογιστικού αναφέρεται στις Σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση και περιλαμβάνει ένα μόνο κεφάλαιο.

15. Το 15ο κεφάλαιο, εκτείνεται στα άρθρα 96 έως και 105, και αφορά τις δοσοληψίες με την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη διαχείριση και τον έλεγχο των κοινοτικών πόρων. Για τα θέματα αυτά θα γίνει αναλυτική αναφορά στα πλαίσια της παρούσας ενότητας.

1.4. ΕΝΝΟΙΑ & ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

1.4.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Προϋπολογισμός είναι νόμος του Κράτους όπου σύμφωνα με τον Κώδικα Δημόσιου Λογιστικού (ΚΔΛ) σχεδιάζονται και καθορίζονται οι δαπάνες για το επόμενο οικονομικό έτος και προσδιορίζεται το ύψος των δημόσιων εσόδων που προβλέπει το Κράτος για το επόμενο οικονομικό έτος. Έχει ήδη προσδιορισθεί ότι το οικονομικό έτος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ιδίου έτους. Ο ΚΔΛ αναφέρει συγκεκριμένα στο άρθρο 5 τα εξής :

1. "Προϋπολογισμός είναι ο νόμος με τον οποίο προσδιορίζονται τα δημόσια έσοδα και καθορίζονται τα όρια των εξόδων του Κράτους (πιστώσεων) για κάθε οικονομικό έτος. Φορέας είναι το σύνολο των υπηρεσιών που αποτελούν ενιαία διοικητική μονάδα (υπουργείο, περιφέρεια), που έχει διοικητική αυτοτέλεια και ίδιο προϋπολογισμό εντεταγμένο στο Γενικό Προϋπολογισμό του Κράτους. Ειδικός φορέας (υπηρεσία) είναι συγκεκριμένη υπηρεσία της ευρύτερης ως άνω διοικητικής μονάδας."

2. `Ολα τα έσοδα και έξοδα του Κράτους εγγράφονται στον Προϋπολογισμό και ταξινομούνται κατ` είδος (π.χ. βασικός μισθός),, ομάδες, (π.χ. αμοιβές υπαλλήλων), κατηγορίες (π.χ. γενικές δαπάνες) και υποκατηγορίες, (π.χ. πληρωμές για υπηρεσίες), ανάλογα με την αιτία και τη φύση τους, κατά τα οριζόμενα με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Τα έξοδα ταξινομούνται και κατά φορέα και ειδικό φορέα.

3. Στον Προϋπολογισμό συνάπτονται πίνακες:

α) των προβλεπόμενων εσόδων,

β) των προβλεπόμενων εξόδων, χωριστά για κάθε φορέα,

γ) των προβλεπομένων κατά κωδικό αριθμό εξόδου, ανεξαρτήτως φορέα ή ειδικού φορέα,

δ) των προβλεπόμενων τελικών αποτελεσμάτων των εσόδων και εξόδων.

4. Σε ειδικούς πίνακες, που προσαρτώνται στον Προϋπολογισμό και που μπορούν να τροποποιούνται κατά τη διάρκεια της εκτελέσεως αυτού με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, αναγράφεται κατά φορέα και ειδικό φορέα το είδος των δαπανών, σε βάρος των πιστώσεων, των οποίων επιτρέπεται η έκδοση επιτροπικών ενταλμάτων ή ενταλμάτων προπληρωμής.

Έτσι, λοιπόν γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι το κράτος, αλλά και κάθε φορέας, ενδιαφέρεται κυρίως για το ύψος και τη διαχείριση των δημοσίων εξόδων, για τα οποία θέτει ανώτατο όριο το οποίο δεν μπορεί να ξεπεράσει. Είναι σε θέση όμως να εισπράττει έσοδα ακόμη και πέρα από τα προβλεπόμενα στον προϋπολογισμό του. Παρατηρούμε λοιπόν, επί σειρά ετών το Κράτος να προγραμματίζει κατ' αρχήν το κόστος των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν απ' αυτό (έξοδα) και ακολούθως να σχεδιάζει ανάλογα τα έσοδα που πρόκειται να πραγματοποιηθούν. Φαίνεται δηλαδή ότι για το Κράτος οι διαθέσιμοι πόροι του δεν είναι περιορισμένοι όπως θα ήταν για παράδειγμα για μία ιδιωτική επιχείρηση, η οποία πρώτα θα έπρεπε να προβλέψει τα αναμενόμενα έσοδά της και στη συνέχεια να προγραμματίσει τις δαπάνες της για το ίδιο μελλοντικό χρονικό διάστημα. Για τις ιδιωτικές επιχειρήσεις δεν υπάρχει δυνατότητα προγραμματισμού των εξόδων, που υπερβαίνουν τα αναμενόμενα έσοδα για μια σειρά ετών. Αντίθετα το Κράτος μπορεί να προγραμματίζει έξοδα που να υπερβαίνουν τα αντίστοιχα έσοδα για μια σειρά ετών, με τον συνεχή δανεισμό του από τους πολίτες του ή και από άλλες πηγές με κύριο σκοπό τη μεγιστοποίηση της κοινωνικής ευημερίας και όχι τη μεγιστοποίηση των κερδών όπως θα ίσχυε για τον ιδιωτικό τομέα.(Σακκάς,2006)

Ο βραχυπρόθεσμος προγραμματισμός των δημοσίων εξόδων-εσόδων λαμβάνει συγκεκριμένο τύπο με τον Κρατικό Προϋπολογισμό ο οποίος, στη σημερινή εποχή έχει αποκτήσει ιδιαίτερη σημασία σαν όργανο με το οποίο ασκείται η οικονομική και κοινωνική πολιτική της Κυβέρνησης. Αποτελεί δε το κύριο μέσο με το οποίο η Κυβέρνηση εκφράζει και υλοποιεί τη δημοσιονομική πολιτική της και επιδιώκει σκοπούς πολύ ευρύτερους από την εύρυθμη διοίκηση των δημοσίων οικονομικών.

Με τη διάθεση των απαιτούμενων πόρων μετατρέπει τα κυβερνητικά προγράμματα σε έργα και δραστηριότητες συμβάλλοντας έτσι αποτελεσματικά, σε

εναρμόνιση μάλιστα με τον οικονομικό προγραμματισμό, στην μακροοικονομική σταθερότητα και την οικονομική ανάπτυξη.

Επειδή ο προϋπολογισμός απορροφά όλο και ένα πιο σημαντικό μέρος από το Εθνικό Εισόδημα, είναι σε θέση τόσο με τη φορολογική πολιτική, το δημόσιο δανεισμό και την πολιτική των δαπανών να επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την οικονομία της χώρας και να την κατευθύνει προς τους επιθυμητούς στόχους. Οι λειτουργίες του προϋπολογισμού ασκούν επίδραση στα γενικότερα μεγέθη της οικονομίας, όπως στη συνολική ζήτηση, στο επίπεδο της απασχόλησης και του παραγόμενου προϊόντος, στην ανάπτυξη, στα κέρδη και τις αμοιβές των εργαζομένων, στο γενικό επίπεδο των τιμών, το ισοζύγιο πληρωμών στην δικαιότερη διανομή του εισοδήματος κλπ. Με την επίδραση αυτή μπορεί να επιδιώξει την διαμόρφωση ενός επιθυμητού βαθμού μακροοικονομικής ισορροπίας και ρυθμού ανάπτυξης που συμβάλλουν πιο αποτελεσματικά στην προώθηση των εθνικών αντικειμενικών σκοπών.

Οι πόροι όμως του προϋπολογισμού δεν είναι ανεξάντλητοι ενώ οι ανάγκες συνεχώς αυξάνουν και ο προϋπολογισμός καλείται να βρει τον άριστο συνδυασμό μεταξύ των περιορισμένων εσόδων και των απαιτούμενων δαπανών, προκειμένου να επιτευχθούν οι προαναφερθέντες κυβερνητικοί στόχοι πολιτικής. Αυτό σημαίνει όχι μόνο την ορθολογική σχέση συνόλου εσόδων – δαπανών αλλά και την ορθολογική κατανομή των διαθεσίμων πόρων (εσόδων), καθώς και την ορθολογική κατανομή των δαπανών.

Με βάση τα ανωτέρω μπορούμε να συμπεράνουμε ότι ο προϋπολογισμός είναι ένα μέσο έκφρασης με χρηματικούς όρους μιας σειράς επιλογών για τον σχεδιασμό και εκτέλεση προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, για μια ορισμένη χρονική περίοδο (συνήθως ένα έτος).

Κατά συνέπεια ο προϋπολογισμός αποσκοπεί:

- να εκφράσει τις απαιτήσεις της Κυβέρνησης σε δαπάνες για νέα και συνεχιζόμενα προγράμματα και δραστηριότητες, την εξεύρεση των αναγκαίων χρηματικών πόρων δηλαδή του τρόπου χρηματοδότησης των δαπανών
- να εμφανίσει κατά πόσο η προβλεπόμενη κατανομή των πηγών και της διάθεσης των πόρων εξυπηρετεί τους εθνικούς αντικειμενικούς σκοπούς

- να ενσωματώσει τη δημοσιονομική πολιτική της Κυβέρνησης,
- να δώσει πληροφορίες για τη γενική οικονομική δραστηριότητα.

Καθίσταται σαφές από τα προεκτεθέντα, ότι ο προϋπολογισμός είναι ο κατεξοχήν νόμος με τον οποίο εφαρμόζεται η οικονομική πολιτική της εκάστοτε κυβέρνησης της χώρας. Τα έσοδα και έξοδα που αναφέρονται κάθε φορά στον προϋπολογισμό αποτελούν κυρίως **προβλέψεις** που πηγάζουν από τις διατάξεις ουσιαστικών νόμων για τις πηγές των εσόδων και τις αιτίες των δαπανών, όσο και σε εκτιμήσεις για τις εξελίξεις στην οικονομία της χώρας. Σημειώνεται ότι ο προϋπολογισμός στη χώρα μας συντάσσεται για ένα οικονομικό έτος το οποίο συμπίπτει με το ημερολογιακό. Με την πολιτική εσόδων (φορολογική πολιτική) και δαπανών η κάθε κυβέρνηση διαμορφώνει την :

- αναδιανομή του εισοδήματος, όπως π.χ. με την προοδευτική φορολογία και τις οικονομικές ενισχύσεις σε στοχευμένες ομάδες πληθυσμού
- οικονομική μεγέθυνση με την κατάλληλη πολιτική δαπανών, π.χ. δημόσιες επενδύσεις για την ενίσχυση της παραγωγικότητας και για τη διεύρυνση του παραγωγικού δυναμικού της οικονομίας
- σταθεροποίηση της οικονομίας μέσω του ύψους και της διάρθρωσης των φόρων και των δαπανών γιατί έτσι επηρεάζεται το διαθέσιμο εισόδημα και η αγοραστική δύναμη των πολιτών και πραγματοποιείται η διαχείριση της συνολικής ζήτησης της οικονομίας.
- οικονομική δραστηριότητα του ιδιωτικού τομέα δεδομένου ότι οι επενδύσεις του δημόσιου τομέα επηρεάζουν και τις ιδιωτικές επενδύσεις και βελτιώνουν την παραγωγικότητα και επομένως την ανταγωνιστικότητα των παραγόμενων προϊόντων (Κλαουδάτος, 2009)

1.4.2. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ & ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Όπως αναφέραμε και παραπάνω, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν.2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α') περί δημοσίου λογιστικού ελέγχου των δαπανών και άλλες διατάξεις, Προϋπολογισμός είναι ο νόμος, με τον οποίο προσδιορίζονται τα δημόσια έσοδα και καθορίζονται τα όρια των εξόδων του Κράτους (πιστώσεων), για κάθε οικονομικό έτος. Εξάλλου το άρθρο 72 παράγραφος 1, εδάφιο β΄ του Συντάγματος του 1975,

όπως αναθεωρήθηκε με το ψήφισμα της 6^{ης} Απριλίου 2001 της Ζ΄ Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων, αναφέρει ότι: «Στην Ολομέλεια της Βουλής ψηφίζεται ο προϋπολογισμός και ο απολογισμός του Κράτους και της Βουλής».

Οι διατάξεις του Συντάγματος και του κώδικα δημοσίου λογιστικού , είναι οι κύριες συνιστώσες του ίδιου κλάδου του δημοσιονομικού δικαίου που ονομάζεται «δίκαιο του προϋπολογισμού». Άλλωστε, κατά τους ορισμούς του Δημοσιονομικού Δικαίου, (Γεωργακόπουλος, 2005 και Κόρσος 1980), ο προϋπολογισμός είναι :

- Πράξη περιοδική εφόσον επαναλαμβάνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα (ετήσια βάση)
- Πράξη προβλέψεως εφόσον προβλέπει τα μελλοντικά έσοδα βάσει των οποίων καθορίζονται τα όρια των εξόδων
- Πράξη εξουσιοδοτήσεως εφόσον απαιτείται η εξουσιοδότηση της Βουλής προς την Κυβέρνηση και για την είσπραξη των εσόδων και την πραγματοποίηση των εξόδων.

1.4.3. ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Ο προϋπολογισμός, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων (5,6,7και 8) του Ν. 2362/1995 όπως ισχύει, είναι νόμος, εισάγεται στη Βουλή, ψηφίζεται απ' αυτή, με διαδικασία όμως διαφορετική από εκείνη της ψήφισης των ουσιαστικών νόμων και περιβάλλεται έτσι τον τύπο του νόμου. Ουσιαστικά όμως είναι διοικητική πράξη. Αυτό σημαίνει ότι ο νόμος του προϋπολογισμού είναι «απλώς τυπικός νόμος» ή ιδιότυπος τυπικός νόμος, διότι δεν θεσπίζει κανόνες δικαίου όπως οι ουσιαστικοί νόμοι. Έτσι με τον προϋπολογισμό δεν μπορούν να εισπραχθούν τα έσοδα που προβλέπονται σ' αυτόν και δεν μπορούν να πληρωθούν οι δαπάνες αν δεν είναι νομοθετημένες με άλλους κανόνες δικαίου ουσιαστικού περιεχομένου. Δεν μπορεί π.χ. να εισπραχθεί φόρος, έστω και αν αναγράφεται στον προϋπολογισμό, χωρίς νομοθετική διάταξη που να προβλέπει τον φόρο αυτό, ούτε να πληρωθούν αμοιβές σε δημοσίους υπαλλήλους χωρίς νομοθετημένες θέσεις.

Παρά τον τυπικό του όμως χαρακτήρα, ο νόμος του προϋπολογισμού έχει μεγάλη σημασία. Χωρίς αυτόν, δεν είναι δυνατή η εφαρμογή στην πράξη των ουσιαστικών κανόνων δικαίου που νομιμοποιούν την είσπραξη των διαφόρων κατηγοριών εσόδων και την πληρωμή των διαφόρων κατηγοριών δαπανών για το

λόγο ότι, ο προϋπολογισμός δίνει την «τυπική συναίνεση» της νομοθετικής εξουσίας στην εκτελεστική για την είσπραξη των εσόδων και την πληρωμή των δαπανών που είναι νομοθετημένες με ουσιαστικούς νόμους.

1.4.4. ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, επιφορτισμένο με τη σύνταξη και υλοποίηση του Προϋπολογισμού είναι το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Όπως θα δούμε αργότερα, αναφερόμενοι στην κατάρτιση, εκτέλεση και έλεγχο του προϋπολογισμού, οι γενικότεροι Δημόσιοι φορείς που ασχολούνται με τον προϋπολογισμό είναι: το Υπουργείο Οικονομικών, οι κεντρικές και περιφερειακές του υπηρεσίες, το Ελεγκτικό Συνέδριο, οι διατάκτες των δημοσίων δαπανών, οι δημόσιοι υπόλογοι και η Τράπεζα της Ελλάδος. Περιληπτικά παρακάτω αναφέρεται ο ρόλος εκάστου των γενικών αυτών φορέων.

Όσον αφορά την έννοια του **φορέα,** θα πρέπει εδώ να συμπληρωθεί ότι ως φορείς υλοποίησης των δαπανών θεωρούνται τα διάφορα Υπουργεία, δηλαδή το δημόσιο εν γένει, αλλά και οι περιφέρειες, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), οι διάφοροι ασφαλιστικοί οργανισμοί και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α΄ και β΄ βαθμού.

Ορίζεται συνεπώς ότι Φορέας είναι το σύνολο των υπηρεσιών που αποτελούν ενιαία διοικητική μονάδα (π.χ. Υπουργείο, Περιφέρεια, ΝΠΔΔ) που έχει διοικητική αυτοτέλεια και δικό της προϋπολογισμό ενταγμένο στο γενικό κρατικό προϋπολογισμό, ενώ Ειδικός Φορέας μπορεί να είναι μία συγκεκριμένη υπηρεσία της ευρύτερης αυτής διοικητικής μονάδας (π.χ. Γενική Γραμματεία Υπουργείου, Ειδική Γραμματεία Υπουργείου κλπ.).

Το Υπουργείο Οικονομικών

Το Υπουργείο Οικονομικών αποτελεί τον βασικότερο φορέα δημοσιονομικών αρμοδιοτήτων. Χειρίζεται το δημόσιο πλούτο και ελέγχει τις δαπάνες των άλλων Υπουργείων . Σαν γενικός επόπτης των οικονομικών του Κράτους κατανέμει τα δημόσια έσοδα στα διάφορα Υπουργεία και είναι αρμόδιο για την είσπραξη των εσόδων του δημοσίου.

Αρμόδια υπηρεσία για την κατάρτιση του Κρατικού Προϋπολογισμού είναι η 20η Διεύθυνση Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Η

παρακολούθηση και ο έλεγχος των εσόδων και εξόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού γίνεται μέσω των Γενικών Διευθύνσεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, και Ανεξάρτητων Αρχών και Υπηρεσιών αποκεντρωμένων ή μη. Ειδικότερα οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε) (για τις οποίες θα μιλήσουμε αναλυτικά σε άλλες ενότητες) οι οποίες ανήκουν στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, ελέγχουν, εκκαθαρίζουν και εντέλλονται την πληρωμή των δαπανών του Δημοσίου.

Ο έλεγχος που διενεργείται μέσω των Υ.Δ.Ε αφορά την νομιμότητα, αν δηλαδή η δαπάνη προβλέπεται από διάταξη νόμου και υπάρχει εγγεγραμμένη πίστωση στο προϋπολογισμό, και την κανονικότητα της δαπάνης, αν δηλαδή έχει νόμιμα αναληφθεί, επισυνάπτονται τα νόμιμα δικαιολογητικά και δεν έχει υποπέσει σε παραγραφή (άρθρα 23 και 26 Ν. 2362/1995).

Το Ελεγκτικό Συνέδριο

Το Ελεγκτικό Συνέδριο είναι θεσμός με διφυή νομικό χαρακτήρα . Αποτελεί ελεγκτικό όργανο της Οικονομικής Διοίκησης και συγχρόνως το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο που είναι αρμόδιο για τον δικαστικό έλεγχο της γενικής οικονομικής διαχείρισης του Κράτους. Εποπτεύεται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Οι αρμοδιότητές του είναι γνωμοδοτικές, διοικητικές και δικαιοδοτικές.

Οι γνωμοδοτικές αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου αφορούν σχέδια νόμων για συντάξεις ή για αναγνώριση υπηρεσίας που παρέχει δικαίωμα σύνταξης, καθώς και άλλα θέματα που ορίζονται από το νόμο.

Στις διοικητικές αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκουν:

α) Η Γενική παρακολούθηση και σύγκριση των εξόδων προς τα έσοδα του Κράτους καθώς και οι σχετικές υποδείξεις προς την Κυβέρνηση εκείνων των μέτρων που θα βελτίωναν τα δημόσια έσοδα. Επίσης ο έλεγχος των δαπανών της τοπικής αυτοδιοίκησης και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ), **β)** Ο έλεγχος του Απολογισμού και του Γενικού Ισολογισμού του Κράτους. Ο έλεγχος αυτός συνίσταται στο να μελετώνται και να συγκρίνονται ο Απολογισμός και ο Γενικός Ισολογισμός του Κράτους προς τον Προϋπολογισμό κατά το τέλος κάθε οικονομικού έτους, **γ)** Ο έλεγχος των δημοσίων υπολόγων (ιδέ έννοια παρακάτω), που περιλαμβάνει τον έλεγχο των μηνιαίων λογαριασμών και της ετήσιας λογοδοσίας κάθε δημοσίου υπολόγου, την επιθεώρηση των δημοσίων υπολόγων όταν αυτή κρίνεται αναγκαία, τον καθορισμό των εγγυοδοσιών που καταβάλλονται από τους

δημοσίους υπολόγους, πριν ακόμα αναλάβουν υπηρεσία, ώστε να εξασφαλίζεται η ομαλή διαχείριση του δημοσίου.

Τέλος, δικαιοδοτικές αρμοδιότητες είναι εκείνες που αφορούν στα ένδικα μέσα που ασκούνται ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά πράξεων Παρέδρων ή Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Οικονομικών Επιθεωρητών του Κράτους ή των Ν.Π.Δ.Δ., αρμόδιων Διευθυντών της Υπηρεσίας Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους κ.α. και αφορούν σε θέματα σχετικά με την απονομή σύνταξης, τον έλεγχο των λογαριασμών υπολόγων του δημοσίου καθώς και στην αστική ευθύνη των δημοσίων υπαλλήλων.

Σύμφωνα με το άρθρο 98 του Συντάγματος, το Ελεγκτικό Συνέδριο ασκεί τον έλεγχο των δαπανών του Κράτους, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των άλλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Ο έλεγχος αυτός αποβλέπει στο να διαπιστωθεί η ύπαρξη νόμιμης πίστωσης και αν έχουν τηρηθεί κατά την πραγματοποίηση των δαπανών όλες οι νόμιμες διατάξεις που απορρέουν από τον Κώδικα Δημόσιου Λογιστικού ή από κάποιο άλλο νόμο, διάταξη ή κανονιστική απόφαση. Ο έλεγχος αυτός είναι, προληπτικός ή κατασταλτικός.

Δημόσιοι υπόλογοι

Σύμφωνα με το άρθρο 54 του Ν.2362/1995

«δημόσιος υπόλογος είναι όποιος διαχειρίζεται , έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση , χρήματα , αξίες ή υλικό που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) , καθώς και οποιοσδήποτε άλλος θεωρείται από το νόμο δημόσιος υπόλογος».

Οι υπόλογοι όπως και οι διατάκτες (κύριοι και δευτερεύοντες, που θα δούμε αργότερα) διαχειρίζονται το δημόσιο χρήμα. Οι υπόλογοι όμως διαφέρουν από τους διατάκτες κατά το ότι οι μεν διατάκτες αποφασίζουν και διατάσσουν τις πληρωμές , ενώ οι δημόσιοι υπόλογοι ενεργούν αυτές ή εισπράττουν δημόσια χρήματα. Υπάρχει δηλαδή εννοιολογική διάκριση μεταξύ υπολόγων και διατακτών που στηρίζεται στο οργανικό κριτήριο της διαχείρισης του δημοσίου χρήματος.

Οι δημόσιοι υπόλογοι βρίσκονται υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού, του Υπουργού Οικονομικών και του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Εξαίρεση αποτελούν μόνο οι υπόλογοι διαχειριστές υλικού αρμοδιότητας Υπουργείου Εθνικής Άμυνας που λογοδοτούν στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας. Για τις στρατιωτικές γενικά διαχειρίσεις καθώς και για τις διαχειρίσεις της Ελληνικής

Αστυνομίας προβλέπεται η άσκηση ελέγχου από ειδικά όργανα των υπηρεσιών αυτών, τα οποία ορίζονται από τους κανονισμούς τους.

Οι δημόσιοι υπόλογοι διακρίνονται σε:

- υπολόγους ενταλμάτων προπληρωμής και προσωρινών ενταλμάτων
- διαχειριστές πάγιων προκαταβολών
- φοροτεχνικούς και τελωνειακούς υπολόγους
- ειδικούς ταμίες
- υπολόγους Ν.Π.Δ.Δ και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου Υπουργού ορίζονται τα τηρούμενα λογιστικά και διαχειριστικά βιβλία των υπόλογων διαχειριστών καθώς και ο τρόπος τήρησης και θεώρησής τους. Η διάταξη αυτή αποβλέπει στο να υπάρχει ενιαίος και ομοιόμορφος τρόπος τήρησης των σχετικών βιβλίων όταν πρόκειται για ομοειδείς διαχειρίσεις, ώστε να κατορθώνεται τόσο η απρόσκοπτη λογιστική ενημέρωση, όσο και η διευκόλυνση του ελέγχου των διαχειρίσεων αυτών.

Από τους προϊσταμένους των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ) και των Ειδικών Ταμείων θα πρέπει να εξακριβώνεται καθημερινά το χρηματικό υπόλοιπο και να συντάσσεται σχετική πράξη πάνω στο βιβλίο Ταμείου ή στην ταμειακή κατάσταση που θα δηλώνει την εξαγωγή και επαλήθευση του χρηματικού υπολοίπου.

Το άρθρο 56 του Ν.2362/1995 καθορίζει τα σχετικά με την αναπλήρωση των ελλειμμάτων στις δημόσιες γενικά διαχειρίσεις, τις ευθύνες των δημόσιων υπολόγων καθώς και τα σχετικά με τη διαπίστωση πλεονασμάτων. Ελλείμματα σε βάρος του υπόλογου μπορούν να προκύψουν όχι μόνο από έλλειψη χρημάτων, αξιών ενσήμων ή υλικού, αλλά και από πληρωμές που έχουν απορριφθεί από το αρμόδιο ελεγκτικό όργανο, π.χ. λόγω μη αρμοδιότητας, του δημόσιου υπολόγου ή λόγω άλλων αιτιών. Το έλλειμμα μπορεί να διαπιστωθεί κατά τη διάρκεια της επιθεώρησης του δημόσιου υπόλογου, κατά το χρόνο παράδοσης της διαχείρισής του ή και κατά τον έλεγχο των λογαριασμών από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Η διαπίστωση του ελλείμματος πρέπει να γίνει με έκδοση κάποιας απόφασης, δηλαδή με εκτελεστική πράξη ενός διοικητικού οργάνου που να βεβαιώνει την ύπαρξη του ελλείμματος αυτού.

Το έλλειμμα που διαπιστώνεται ύστερα από νόμιμη διαδικασία πρέπει να αναπληρώνεται μέσα σε σαράντα οκτώ (48) ώρες από τον ίδιο το δημόσιο υπόλογο,

διαφορετικά τίθεται εκτός διαχείρισης ή και εκτός υπηρεσίας και καταλογίζεται σε βάρος του το ποσό του ελλείμματος, ανεξάρτητα από το αν υπάρχει, ή όχι δόλος. Το έλλειμμα αυτό βεβαιώνεται σαν δημόσιο έσοδο και επιδιώκεται η είσπραξή του με όλα τα αναγκαστικά μέτρα που αφορούν τις εισπράξεις του δημοσίου σε παρόμοιες περιπτώσεις.

Ελλείμματα χαρτοσήμων, ενσήμων, γενικά καθώς και κάθε αντικείμενο με βάση το οποίο εισπράττεται κάποιο τέλος ή δικαίωμα, καταλογίζονται σε ΕΥΡΩ. όπως και τα ελλείμματα υλικού. καταλογίζονται από τριμελή επιτροπή που ορίζεται από το διατάκτη με βάση την τρέχουσα τιμή κατά το χρόνο του καταλογισμού.

Αρμοδιότητα για την έκδοση καταλογιστικής πράξης έχει ο οικονομικός επιθεωρητής (άρθρο .12 Ν.Δ.1264/1942 και άρθρο 56 Ν. 2362/1995) , το κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή ο Επίτροπος (άρθρο 56 Ν.2362/1995 και Π.Δ. 774/1980) και ο διατάκτης (άρθρο 33 παράγρ. 2 και άρθρο 56 του Ν. 2362/1995).

Σημειώνεται ότι πριν την έκδοση της καταλογιστικής πράξης πρέπει να τηρηθεί το δικαίωμα της ακρόασης (παράγρ. 2, του άρθρου 20 του Συντάγματος). Η μη τήρηση του ανωτέρω δικαιώματος αποτελεί παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας και οδηγεί σε ακυρότητα.

Το δικαίωμα του Δημοσίου προς καταλογισμό των υπευθύνων για έλλειμμα παραγράφεται μετά παρέλευση 20ετίας σύμφωνα με το άρθρο 249 ΑΚ ελλείψει ειδικής διάταξης.

Απαγορεύεται η ανάμειξη ξένων χρημάτων με τα χρήματα διαχείρισης του δημοσίου, και η πληρωμή του υπολόγου από τα χρήματα του δημοσίου που βρίσκονται στα χέρια του, και αν ακόμα υπάρχει ξεκαθαρισμένη απαίτησή του προς το δημόσιο, π.χ. αν το Κράτος δεν έχει καταβάλλει το μισθό του.

Μέσα σε δύο μήνες από τη λήξη του οικονομικού έτους ή κάθε άλλης διαχείρισης, οι δημόσιοι υπόλογοι είναι υποχρεωμένοι να αποδίδουν λόγο της διαχείρισής τους. Ειδικότερα για τους Ειδικούς Ταμίες, οι αρμοδιότητες υποχρεώσεις και ευθύνες καθορίζονται με ειδικές διατάξεις που διέπουν αυτούς (άρθρο 69, Ν.2362/1995). Οι προθεσμίες που ορίζονται μπορούν να παρατείνονται για ορισμένο χρονικό διάστημα ύστερα από αίτηση του υπολόγου και εφόσον υπάρχουν εξαιρετικοί λόγοι. Αντίθετα, για μερικές κατηγορίες υπολόγων ύστερα από απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ορίζεται όπως υποβάλλουν λογαριασμούς της διαχείρισής τους σε χρονικό διάστημα μικρότερο του έτους. Φυσικά σε περίπτωση ελλείμματος ή άλλων ανωμαλιών η υποβολή των λογαριασμών στο Ελεγκτικό Συνέδριο για έλεγχο

μπορεί να γίνει και πριν από τη λήξη της διαχείρισης. Σε περίπτωση θανάτου ή ανικανότητας κάποιου υπόλογου, την απόδοση των σχετικών λογαριασμών αναλαμβάνουν οι κληρονόμοι ή ο νόμιμος αντιπρόσωπός του.

Για κάθε απώλεια, έλλειψη ή φθορά χρημάτων ή υλικού ή δικαιολογητικών πληρωμής κάθε φύσης ο δημόσιος υπόλογος είναι υποχρεωμένος να αποδείξει ύστερα από αίτησή του προς τον Πάρεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή τον Επίτροπο , ότι δεν ευθύνεται γι' αυτά και ότι δεν τον βαρύνει υπαιτιότητα. Κατά των πράξεων των Παρέδρων ή των Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου επιτρέπεται έφεση μέσα σε προθεσμία έξι μηνών, ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Οι διατάξεις που αφορούν τον έλεγχο των δημοσίων υπολόγων εφαρμόζονται κατ' αναλογία εκ μέρους του Ελεγκτικού Συνεδρίου και κατά τον έλεγχο των διαχειρίσεων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των άλλων Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου.

Η Τράπεζα της Ελλάδος

Η Τράπεζα της Ελλάδος μετά την ένταξη της χώρας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), λειτουργεί ως περιφερειακή (υποκατάστημα) τράπεζα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας(ΕΚΤ). Έχει σημαντικό ρόλο στην εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού, τον οποίο παρακολουθεί σε ταμιακή βάση, έχοντας αναλάβει από το Ελληνικό Δημόσιο έναντι προμήθειας επί των τραπεζικών πράξεων το ρόλο του κεντρικού του ταμία. Στην τράπεζα αυτή έχει συσταθεί και λειτουργεί ως πρωτοβάθμιος, ο ειδικός λογαριασμός του Δημοσίου 28 «Ε.Δ Λογαριασμός Ταμειακής Διαχείρισης του Δημοσίου» στον οποίο συγκεντρώνονται όλα τα έσοδα του κράτους. Από αυτούς εφοδιάζονται με τα αναγκαία χρηματικά ποσά οι Δ.Ο.Υ και τα συμβαλλόμενα με το Ελληνικό Δημόσιο Τραπεζικά Ιδρύματα για την πληρωμή των δημόσιων δαπανών οι οποίες βαρύνουν τις πιστώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού.

1.4.5. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ & ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Με τον όρο Κεντρική Κυβέρνηση εννοούμε τα Υπουργεία , τις Περιφέρειες και τις περιφερειακές υπηρεσίες των Υπουργείων, ενώ με τον όρο Γενική Κυβέρνηση εννοείται η Κεντρική Κυβέρνηση, τα ΝΠΔΔ, τους ΟΤΑ α΄ & β΄ βαθμού, τα νοσοκομεία, ασφαλιστικά Ταμεία (ΟΚΑ) κλπ. Στον προσδιορισμό της Γενικής

Κυβέρνησης και συγκεκριμένα των ΝΠΔΔ δεν συμπεριλαμβάνονται οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί.

Στην έννοια της Κεντρικής Κυβέρνησης συμπεριλαμβάνονται όλοι οι φορείς που η λειτουργία τους επηρεάζει τη χώρα στο σύνολό της, είτε με διοικητικό, είτε με οικονομικό τρόπο. Ως παράδειγμα μπορούμε να αναφέρουμε το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, το Υπουργείο Εξωτερικών, το Υπουργείο Παιδείας, το Υπουργείο Εσωτερικών και όλους τους φορείς τους που έχουν δικό τους προϋπολογισμό ή εγγράφουν τις πιστώσεις τους στο συνολικό προϋπολογισμό του Υπουργείου τους. Οι φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης που προαναφέραμε, με την εξουσία τους επιφέρουν αποτελέσματα στη διαχείριση της εθνικής μας άμυνας και των σχέσεών μας με άλλες χώρες, επιφέρουν αποτελέσματα στην παιδεία, στην απασχόληση κλπ.

Στην έννοια της Γενικής Κυβέρνησης ανήκουν φορείς της κυβέρνησης με διοικητική αυτοτέλεια, οι οποίοι παρέχουν δημόσιου χαρακτήρα υπηρεσίες για συνολική ή ατομική χρήση. Για παράδειγμα τέτοιοι οργανισμοί είναι οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού, τα Ταμεία κοινωνικής ασφάλισης κλπ.

Στον Προϋπολογισμό της Γενικής Κυβέρνησης περιλαμβάνονται και προϋπολογισμοί συγκεκριμένων Ειδικών Ταμείων. Πιο συγκεκριμένα τα Ειδικά αυτά Ταμεία είναι :

- Εθνικής Άμυνας,
- Εθνικού Στόλου,
- Αεροπορικής Άμυνας,
- Εθνικών Κληροδοτημάτων,
- Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας Κτηνοτροφίας και Δασών,
- Υπηρεσίας Κρατικών Λαχείων,
- Επιτροπής Ανταγωνισμού και
- Ειδικών Λογαριασμών Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων και Πετρελαιοειδών.

Τα έσοδα και τα έξοδα των Ειδικών Ταμείων αποτελούν δημόσιο χρήμα, δηλαδή έσοδα και έξοδα του Κράτους, τα οποία όμως εμφανίζονται ξεχωριστά από τα λοιπά κρατικά έσοδα και έξοδα.

Τέλος, αναφορικά με τους προϋπολογισμούς των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, αυτοί καταρτίζονται από τις Νομαρχίες, σύμφωνα με τις εγκυκλίους

του Υπουργού Οικονομικών, εγκρίνονται από τα Νομαρχιακά Συμβούλια και υποβάλλονται στις υπηρεσίες του ΓΛΚ μέσα σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα.

Ο προϋπολογισμός της Κεντρικής Κυβέρνησης τώρα χωρίζεται στον Τακτικό Προϋπολογισμό και στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων. Αυτά είναι δύο ανεξάρτητα τμήματα του Κρατικού Προϋπολογισμού και έχουν διαφορετικό τρόπο κατάρτισης, παρακολούθησης και εκτέλεσης. Ειδικότερα:

Τακτικός Προϋπολογισμός: περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες για μισθούς, συντάξεις, περίθαλψη, εξυπηρέτηση τοκοχρεολυσίων, καθώς και κάθε άλλη λειτουργική δαπάνη. Περιλαμβάνει δηλαδή όλα τα έξοδα που αφορούν στη λειτουργία του Κράτος ως οντότητας. Τα έσοδα παρουσιάζονται συνοπτικά, ενώ τα έξοδα αναλυτικά και με κάθε δυνατή λεπτομέρεια.

Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων: Περιλαμβάνει τις δαπάνες που αφορούν την εκτέλεση έργων ανάπτυξης της εγχώριας οικονομίας, όπως δαπάνες για κατασκευές, μελέτες, έρευνες. Στον προϋπολογισμό αυτό συμπεριλαμβάνονται έργα που χρηματοδοτούνται είτε με αμιγώς εθνικούς πόρους, είτε και με χρηματοδοτήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο Προϋπολογισμός αυτός δεν καταρτίζεται από το Γ.Λ.Κ. αλλά από τη Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων του πρώην Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και προσαρτάται από το Γ.Λ.Κ. στον Κρατικό Προϋπολογισμό. Η βασική διάκριση των δαπανών που γίνεται με το Π.Δ.Ε. αφορά το διαχωρισμό των δαπανών σε λειτουργικές και επενδυτικές.

1.4.6. ΑΡΧΕΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ & ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς διαχειριστικούς κανόνες που έχουν διατυπωθεί στη διεθνή βιβλιογραφία, η κατάρτιση και εκτέλεση του Προϋπολογισμού πρέπει να διέπεται από συγκεκριμένες αρχές, οι κυριότερες από τις οποίες εμφανίζονται παρακάτω:

1. **Η αρχή της διαφάνειας:** Σύμφωνα με το Σύνταγμα επιβάλλεται σε κάθε διαδικασία του Κρατικού Προϋπολογισμού, δηλαδή κατάρτιση, ψήφιση και εκτέλεση, η δημοσιοποίηση όλων των συζητήσεων και διεργασιών προκειμένου να καθίσταται όσο το δυνατό περισσότερο ευχερής ο έλεγχος της διαχείρισης της δημόσιας περιουσίας και πλούτου. Η δημοσιότητα του Προϋπολογισμού ιδίως δε η δημοσιότητα των Κοινοβουλευτικών

συζητήσεων, η δημοσίευση και η μεγαλύτερη δυνατή κυκλοφορία του Προϋπολογισμού, προάγει την έρευνα αυτού, τον έλεγχο της δημόσιας διαχείρισης και γενικά τους σκοπούς για τους οποίους δημιουργήθηκε και μορφώθηκε ο θεσμός του Προϋπολογισμού. Είναι γενικά γνωστό ότι όταν στη δημόσια διαχείριση υπάρχει έλλειμμα διαφάνειας είναι δυνατόν να συμβαίνουν περισσότερες καταχρήσεις και γενικά οι σκοποί του Προϋπολογισμού του Κράτους να μην επιτυγχάνονται. Αν δεν τηρείται η αρχή της διαφάνειας γίνεται περισσότερο δυσχερής η τήρηση και των υπολοίπων αρχών.

2. **Η αρχή της ενότητας:** Η αρχή αυτή επιβάλλει όπως σε ένα και μόνο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων, σε μοναδικό πίνακα εσόδων και σε μοναδικό πίνακα εξόδων, να αναγράφονται αντίστοιχα όλα τα έσοδα και όλα τα έξοδα του Κράτους, έτσι ώστε να είναι ευχερής η συνολική γνώση των εσόδων και εξόδων του Κράτους (άρθρο 79. του Συντάγματος) και να διευκολύνεται η εξαγωγή συμπερασμάτων και η αποτύπωση της πλήρους εικόνας της δημόσιας οικονομικής διαχείρισης του Κράτους. Εξαίρεση του κανόνα αυτού αποτελεί η λειτουργία των διαφόρων εκτός Προϋπολογισμού διαχειρίσεων Ειδικών Ταμείων και άλλων λογαριασμών ή ακόμη και των προσαρτημένων προϋπολογισμών διαφόρων δημοσίων υπηρεσιών στο Κρατικό Προϋπολογισμό.

3. **Η αρχή της πληρότητας και καθολικότητας του Προϋπολογισμού:** Σύμφωνα με την αρχή αυτή πρέπει όλα τα έσοδα του Κράτους να εμφανίζονται μεταξύ των εσόδων του Προϋπολογισμού και όλα τα έξοδα αυτού να εμφανίζονται μεταξύ των εξόδων του. Η αρχή της καθολικότητας του Προϋπολογισμού είναι από τις σπουδαιότερες αρχές και πρέπει να τηρείται κυρίως κατά την κατάρτιση αυτού. Δεν επιτρέπει το συμψηφισμό των εσόδων με τα έξοδα και την παρουσίαση του συμψηφιστικού αποτελέσματος, και κατά συνέπεια στον προϋπολογισμό εμφανίζεται το πραγματικό μέγεθος όλων των εσόδων και όλων των εξόδων του. Η προσθήκη νέων εσόδων και εξόδων κατά την διάρκεια εκτέλεσης του Προϋπολογισμού είναι δυνατόν να επιτραπεί μόνο για εκείνα τα μεγέθη που δεν μπορούσαν να προβλεφθούν, π.χ. δάνεια. Σαν

παράδειγμα αναφέρουμε ότι στον Προϋπολογισμό εσόδων αναγράφεται το σύνολο από τις διάφορες κατηγορίες φόρων, χωρίς να αφαιρούνται οι δαπάνες λειτουργίας των υπηρεσιών βεβαίωσης και είσπραξής των φορολογικών εσόδων αυτών. Μπορεί όμως να αφαιρεθούν οι επιστροφές φόρων. Επίσης, σημειώνεται ότι σύμφωνα με την αρχή αυτή δεν επιτρέπεται συγκεκριμένες κατηγορίες εξόδων να καλύπτονται με προκαθορισμένο τρόπο με άλλες κατηγορίες εσόδων, εκτός αν ρητή διάταξη νόμου το προβλέπει. Με την τήρηση της αρχής αυτής, επιζητείται η χρηστή διαχείριση των δημοσίων πόρων και η δυνατότητα, κάθε δαπάνη για τη λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών, να υπόκειται στον έλεγχο του Κοινοβουλίου.

4. **Η αρχή της ειδικότητας των Πιστώσεων:** Κάθε δαπάνη πρέπει να εξειδικεύεται και να καθορίζεται, όσο είναι δυνατόν λεπτομερέστερα και να προσδιορίζεται ο σκοπός της σε σχέση με το σκοπό της αντίστοιχης πίστωσης. Αν δεν υπάρχει αντιστοιχία τότε δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, ούτε και επιτρέπεται να μεταφερθούν πιστώσεις για την κάλυψη άλλων εξόδων. Επίσης, με τη διάκριση των εσόδων και εξόδων κατά κατηγορίες και κωδικούς αριθμούς καθίσταται γνωστό από ποια κατηγορία προέρχονται τα έσοδα. Κατ’ αυτό τον τρόπο εκτιμάται το φορολογικό βάρος κάθε πηγής π.χ. εισοδήματος , κεφαλαίου, ή περιουσίας κ.α. Έτσι, λοιπόν, παρέχεται δημοσίως η δυνατότητα να γνωρίζουν όλοι κατά πόσο η φορολογία ορισμένης πηγής είναι επαχθής ή όχι ενώ παράλληλα γίνεται γνωστός ο τρόπος διάθεσης των πιστώσεων για την κάλυψη των εξόδων του προϋπολογισμού. Σημειώνεται ότι η εξειδίκευση των πιστώσεων του Προϋπολογισμού πρέπει να τηρεί ένα λογικό μέτρο, προκειμένου να μη δημιουργείται πρόβλημα στις διοικητικές υπηρεσίες. Γενικά με την αρχή αυτή μπορούμε να εκτιμήσουμε τη σημασία κάθε πηγής εισοδήματος από την απόδοση της φορολογίας σ’ αυτή. Από δε τη διάκριση των εξόδων έχουμε εικόνα των υπηρεσιών που συνθέτουν το κράτος και τις δαπάνες που διατίθενται γι’ αυτές. Θα πρέπει βέβαια να επισημανθεί ότι στην πράξη πλήθος μεταφορών πιστώσεων ζητείται από τα Υπουργεία και φυσικά εκδίδονται αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών με τις οποίες γίνεται η ζητούμενη μεταφορά. Το φαινόμενο

αυτό συνιστά εξασθένηση της δημοσιονομικής εξουσίας της Βουλής και ενίσχυση της δημοσιονομικής αρμοδιότητας της Διοίκησης. Σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγρ.3 του ΚΔΛ μεταφορά επιτρέπεται μόνο κατ' εξαίρεση και ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μέσα στο ύψος του Προϋπολογισμού του ίδιου Υπουργείου και για δαπάνες που δεν αφορούν αποδοχές προσωπικού γενικά και συντάξεις.

5. **Η αρχή της σαφήνειας:** Επιβάλλεται η με ορισμένη τάξη και διάκριση αναγραφή στον Προϋπολογισμό των διαφόρων εσόδων και εξόδων αυτού. Η τήρηση της αρχής αυτής εξασφαλίζεται στον Προϋπολογισμό με την καθιέρωση του κωδικού δεκαδικού συστήματος, με το οποίο επιβλήθηκε η σαφήνεια των προβλέψεων και η κατάταξη αυτών κατά κωδικό αριθμό.

6. **Η αρχή της ακρίβειας :** Η αρχή αυτή προϋποθέτει ότι τα εικονιζόμενα στον προϋπολογισμό μεγέθη εσόδων και εξόδων, καθώς και όλες οι προβλέψεις τους είναι ακριβείς και ειλικρινείς και ότι προσεγγίζουν την πραγματικότητα στο μέτρο του δυνατού. Τα μεγέθη του προϋπολογισμού πρέπει να είναι αξιόπιστα και να μην υποεκτιμούν τις δαπάνες και υπερεκτιμούν τα έσοδα. Σε κάθε τέτοια περίπτωση ο προϋπολογισμός καθίσταται ανέφικτος και αναξιόπιστος, και δεν ανταποκρίνεται στο λόγο για τον οποίο καταρτίσθηκε, δημιουργώντας μάλιστα στην πλειονότητα των περιπτώσεων ιδιαίτερα σοβαρά προβλήματα στην οικονομία της χώρας, κυρίως μέσα σε ένα ευρωπαϊκό και διεθνοποιημένο περιβάλλον όπως το σημερινό. (βλ case study στο τέλος της υποενότητας)

7. **Αρχή της περιοδικότητας του Προϋπολογισμού:** Σύμφωνα με το άρθρο 79 του Συντάγματος και τις διατάξεις του Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού ο Κρατικός προϋπολογισμός ισχύει για περιορισμένη χρονική περίοδο (ένα ημερολογιακό έτος). Αυτό σημαίνει ότι η εξουσιοδότηση του Κοινοβουλίου παρέχεται για ορισμένη χρονική διάρκεια, ενώ και η πρόβλεψη των μεγεθών του προϋπολογισμού γίνεται για το ίδιο χρονικό διάστημα, διευκολύνοντας τον έλεγχο και παρέχοντας μεγαλύτερη αξιοπιστία για το αληθές των προβλέψεων αυτών (αρχή της

περιοδικότητας του Προϋπολογισμού). Η πιο πάνω αρχή συνδέεται περισσότερο προς την αρχή της «αυτοτέλειας των χρήσεων» που απαντάται στη λογιστική δεοντολογία αντανακλά δε τις ιδιαίτερες δημοσιονομικές συνθήκες κάθε έτους.

Μελέτη Περίπτωσης :

Δημοσιονομικές Εξελίξεις και ο αντίκτυπός τους στον Προϋπολογισμό.

Σε μια χώρα, σαν αποτέλεσμα άστοχων δημοσιονομικών πολιτικών, ανακοινώνεται έλλειμμα Κρατικού Προϋπολογισμού για το προηγούμενο έτος σημαντικά υψηλότερο του προβλεπομένου (π.χ. προβλεπόμενο Έλλειμμα 7% και ανακοινώνεται Έλλειμμα 12,7%). Η σημαντικότατη απόκλιση αποτελεί δημοσιονομικό εκτροχιασμό και δημιουργεί ανησυχίες στο διεθνοποιημένο οικονομικό περιβάλλον για την ικανότητά της να ανταποκριθεί στις δανειακές της υποχρεώσεις. Έτσι, δημιουργείται έλλειμμα αξιοπιστίας της χώρας με αποτέλεσμα την υπερβολική αύξηση των περιθωρίων πιστωτικού κινδύνου (spreads) της χώρας, δηλαδή του επιτοκίου με το οποίο δανείζεται στις διεθνείς αγορές (π.χ. τα spreads από 100 μονάδες βάσης διευρύνονται σε 300 μονάδες βάσης). Όμως, το ίδιο διάστημα, η χώρα έχει δανειακές ανάγκες και προβαίνει άμεσα στην κάλυψή τους με δανεισμό από τις διεθνείς αγορές με επιτόκιο σημαντικά αυξημένο σε σχέση με το προηγούμενο διάστημα (2% ή 200 μονάδες βάσης υψηλότερο από πριν).

Αποτέλεσμα : Σημαντική επιβάρυνση των δαπανών εξυπηρέτησης χρέους, και σοβαρή δυσκολία στην εκτέλεση του Προϋπολογισμού.

1.4.7. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Κάθε κράτος, στα πλαίσια της λειτουργίας του επιδιώκει την επίτευξη ορισμένων οικονομικών στόχων. Οι βασικότεροι αυτών των στόχων είναι οι ακόλουθοι:

α) επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης,

β) δίκαια κατανομή του εισοδήματος

γ) σταθεροποίηση της οικονομίας σε επίπεδο πλήρους απασχόλησης,

δ) αριστοποίηση στην κατανομή των πόρων.

Ως οικονομική ανάπτυξη θεωρούμε την αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) και ειδικότερα την κατά κεφαλήν αύξηση αυτού του προϊόντος. Η

ετήσια κατά κεφαλήν αύξηση του ΑΕΠ (με χρήση οικονομικών πολιτικών που αναλύονται στα επόμενα), σημαίνει για κάθε άτομο της κοινωνίας αύξηση του εισοδήματός του (δεδομένου ότι ισχύει η ταυτότητα ΑΕΠ=ΑΕΕ) και επακόλουθη αύξηση της ευημερίας του. Το μέγεθος ή ποσοστό αύξησης του ΑΕΠ, αναγκαίο για να σημάνει ανάπτυξη, εξαρτάται από την χώρα στην οποία αναφερόμαστε. Με την αύξηση του ΑΕΠ δεν σημαίνει βέβαια ότι μπορεί να έχουμε ‘πάντα’ αύξηση της ευημερίας μας, αλλά γενικά ο δείκτης της ποσοστιαίας μεταβολής του ΑΕΠ, ελλείψει άλλων δηλωτικών της ανάπτυξης δεικτών, χρησιμοποιείται σήμερα ευρέως μεταξύ των χωρών ως ο κύριος αναπτυξιακός δείκτης. Στατιστικές διεθνών οργανισμών, όπως και η ελληνική υπηρεσία Εθνικών Λογαριασμών, προβαίνουν κατ’ έτος στο υπολογισμό του (ο οποίος σημειωτέον παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα υπολογισμού), και τα μεγέθη χρησιμοποιούνται κατόπιν για ευρύτερες συγκρίσεις και αναλύσεις.

Ο δεύτερος στόχος, δηλαδή η δίκαιη διανομή του εισοδήματος, αποτελεί με την σειρά του, σημαντικό παράγοντα εύρυθμης λειτουργίας ενός κράτους, δεδομένου ότι η συγκέντρωση πλούτου στα χέρια ορισμένων ατόμων, όταν υπάρχουν συγχρόνως άλλοι που στερούνται στοιχειωδών οικονομικών μέσων, μπορεί να προκαλέσει κοινωνικές αναταραχές. Βέβαια, για μια καπιταλιστική οικονομία, θα υπάρχουν πάντα οι δύο ακραίες περιπτώσεις των πλούσιων και πτωχών, αλλά μέριμνα κάθε ευνομούμενης πολιτείας θα πρέπει να είναι αυτό το χάσμα μεταξύ των δύο άκρων, όσο το δυνατόν να μικραίνει.

Ο τρίτος στόχος, θα μπορούσε πρακτικά να σημαίνει το πόσο επώδυνο θα ήταν για μια οικονομία όταν π.χ. ο δείκτης πληθωρισμού της χώρας αυξανόταν σημαντικά εξ αιτίας της ακαμψίας στην οικονομική δραστηριότητα, πτώσης της παραγωγικότητας (άνοδος κόστους παραγωγής) και ανισορροπιών στα μακροοικονομικά μεγέθη (υπερβολική ζήτηση). Η επίτευξη επιπέδου πλήρους απασχόλησης μπορεί να φαίνεται ως ένας οικονομικά δυσχερέστατος στόχος και οι οικονομίες μπορούν να βρίσκονται σε επίπεδα ισορροπίας πιο κάτω του επιθυμητού επιπέδου, αλλά τότε η άσκηση οικονομικής πολιτικής, με μεταβολή (κυρίως) της συνολικής ζήτησης σε περιόδους ύφεσης, μπορεί να επαναφέρει την οικονομία στο άριστο δυνατό επίπεδο.

Τέλος, με δεδομένο ότι οι οικονομίες διαθέτουν συγκεκριμένες ποσότητες πόρων (ή συντελεστών παραγωγής, δηλαδή εργασία, κεφάλαιο, έδαφος), στόχος θα πρέπει να είναι πάντοτε η κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο χρησιμοποίηση αυτών

των πόρων για την επίτευξη του καλύτερου δυνατού οικονομικού αποτελέσματος, που είναι και η βασική αρχή κάθε οικονομίας. Σε περίπτωση ύπαρξης απεριορίστων ποσοτήτων συντελεστών παραγωγής, το οικονομικό πρόβλημα είναι προφανές ότι δεν θα μας απασχολούσε και θα είχαμε καταφέρει να βρισκόμαστε πάντοτε σε επίπεδα απόλυτης ευημερίας.

Με βάση τους παραπάνω κύριους στόχους που μπορεί να θέσει μια οικονομία, ασκούνται μεταξύ άλλων και οι δύο πολιτικές: η νομισματική πολιτική και η δημοσιονομική πολιτική. Τα οικονομικά μεγέθη που υπεισέρχονται στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής είναι: η ποσότητα (ή προσφορά) χρήματος σε συνδυασμό με το επιτόκιο, και το μέγεθος των πιστώσεων των εμπορικών τραπεζών. Τα οικονομικά μεγέθη που υπεισέρχονται στην άσκηση της δημοσιονομικής πολιτικής είναι: τα έσοδα και οι δαπάνες του κράτους. Δεδομένου ότι η χώρα μας έχει ήδη εισέλθει στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), η νομισματική της πολιτική καθορίζεται πλέον από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) ή το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών. Αυτό σημαίνει ότι τα νομισματικά μεγέθη που αναφέρθηκαν παραπάνω και οι μεταβολές τους δεν μπορούν πλέον να χρησιμοποιηθούν από την τοπική κυβέρνηση για την επίτευξη των στόχων που είδαμε νωρίτερα. Άρα, η μόνη πολιτική που μένει και μπορεί να εξασκηθεί μέσω μεταβολής των αντίστοιχων μεγεθών που είναι ενσωματωμένα σ’ αυτήν, είναι η δημοσιονομική πολιτική. Δηλαδή η χρήση των εσόδων και δαπανών του Κράτους, ή καλύτερα η χρήση του προϋπολογισμού, ως μέσου επηρεασμού και επίτευξης των βασικών στόχων της οικονομίας.

Όσον αφορά πρώτον τις δαπάνες, θα πρέπει να τονιστεί ότι ένας ολόκληρος προϋπολογισμός που κατασκευάζεται και αναφέρεται ως προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων, έχει ως αποκλειστικό σκοπό την λειτουργία και χρήση των δαπανών που προγραμματίζονται σ΄ αυτόν για την επίτευξη των στόχων της οικονομίας και ειδικότερα του στόχου της σταθεροποίησης της οικονομίας σε επίπεδο πλήρους απασχόλησης και του στόχου της επίτευξης της οικονομικής μεγέθυνσης. Με βάση την γνωστή Κεϋνσιανή θεωρία, εφ’ όσον το επιτρέπουν οι συνθήκες, η αύξηση των δαπανών συνεπάγεται αύξηση του εισοδήματος και μάλιστα σε πολλαπλάσια ποσότητα σε σχέση με το μέγεθος της δαπάνης. Εάν π.χ. επιδιώκεται η κατασκευή ενός αναπτυξιακού έργου αξίας έστω 100 εκατ. ευρώ, είναι δυνατόν μετά το πέρας του αναπτυξιακού αυτού έργου να έχει επέλθει αύξηση του εισοδήματος όχι μόνο κατά 100 εκατ. ευρώ αλλά κατά 400, 500, ή και 600 εκατ. ευρώ, ανάλογα με το

μέγεθος των πολλαπλασιαστών δαπάνης που επενεργούν στην οικονομία και η τιμή των οποίων εξαρτάται από την οριακή ροπή για κατανάλωση. Βέβαια, η ολοκληρωτική και πλήρης εφαρμογή ενός πολλαπλασιαστή εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, αλλά, έστω και εάν ορισμένοι από τους παράγοντες αυτούς δεν ικανοποιούνται, το πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα παραμένει, μόνο που είναι μικρότερης έντασης. Επί πλέον η δημιουργία υποδομών συμβάλλει στην αύξηση του παραγωγικού δυναμικού αλλά και της παραγωγικότητας της οικονομίας και επομένως στην επίτευξη του στόχου της οικονομικής μεγέθυνσης.

Η αύξηση λοιπόν των δαπανών του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων κρύβει μέσα της, κάθε φορά που επιχειρείται, την δυνατότητα της οικονομίας να αυξήσει πολλαπλάσια το εισόδημά της και το παραγωγικό δυναμικό της. Και μάλιστα, σε μια οικονομία που το μέγεθος των επενδύσεων είναι παράγωγο (δηλαδή εξαρτάται από το εισόδημα), έχουμε μεγαλύτερες τιμές των πολλαπλασιαστών και συνεπακόλουθα μεγαλύτερες εισοδηματικές αυξήσεις. Εάν δε σκεφτούμε ότι πιθανώς μια μεγάλη αναπτυξιακή δαπάνη προϋποθέτει και δανεισμό (πράγμα που μπορεί να οδηγήσει σε έλλειμμα), παρά ταύτα η δημιουργία ελλείμματος θεωρείται μια υγιείς ενέργεια (σε μικρά βεβαίως ποσοστά, 1 – 3 % του ΑΕΠ) λόγω της αναπτυξιακής της προοπτικής (παράβαλε Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης και παρούσα ελλειμματικότητα ελληνικού δημοσίου).

Το σκέλος των δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού κρύβει αντίστοιχες αναπτυξιακές δυνατότητες όπως εξηγείται παρακάτω. Εάν η οικονομία λειτουργεί σε επίπεδα χαμηλότερα της πλήρους απασχόλησης, μια τόνωση της συνολική ζήτησης από την πλευρά της κατανάλωσης, μπορεί να προέλθει από μείωση των φορολογικών συντελεστών. Αυτή θα προκαλέσει αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος, αύξηση της κατανάλωσης , αύξηση της παραγωγής και τελικά αύξηση των εισοδημάτων. Στην περίπτωση μείωσης των εφ' άπαξ φόρων θα έχουμε και εδώ (λόγω της επίδρασης των πολλαπλασιαστών) πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα όσον αφορά την τελική αύξηση του εισοδήματος. Στην περίπτωση μείωσης των φορολογικών συντελεστών θα έχουμε ως συνέπεια την αύξηση του πολλαπλασιαστή. Αυτό μπορεί να αφορά τόσο τους άμεσους όσο και τους έμμεσους φόρους. Το αποτέλεσμα επί του εισοδήματος στην δεύτερη περίπτωση θα είναι μεγαλύτερο, λόγω της μεγαλύτερης τιμής του πολλαπλασιαστή έμμεσων φόρων από τον πολλαπλασιαστή άμεσων φόρων. Μια ισόποση αύξηση των επενδύσεων και των φόρων θα φέρει και ισόποση αύξηση του εισοδήματος. Δηλαδή θα μπορούσε το εισόδημα της οικονομίας να αυξανόταν στην

ίδια ποσότητα εάν εφαρμόζαμε επεκτατική δημοσιονομική πολιτική με αύξηση των επενδύσεων ή εφαρμόζαμε αντίστοιχα μείωση των φόρων τόση όση θα ήταν και η αύξηση των επενδύσεων.

Είναι δυνατόν όμως η οικονομία να έχει ξεπεράσει το επίπεδο της πλήρους απασχόλησης και να έχει δημιουργηθεί πληθωρισμός ζήτησης. Σ' αυτή την περίπτωση, χρησιμοποιώντας τα δύο μεγέθη του προϋπολογισμού δηλαδή τόσο τις δαπάνες όσο και τους φόρους, δημιουργούμε συσταλτική δημοσιονομική πολιτική (μείωση δαπανών, ή αύξηση φόρων) ώστε να έχουμε τελικά τα αντίστροφα αποτελέσματα απ' ότι είδαμε προηγουμένως και να πετύχουμε μείωση της συνολικής ζήτησης στα επιθυμητά επίπεδα. Θα πρέπει βέβαια εδώ να τονιστεί ότι η χρήση της πολιτικής αύξησης των φόρων, και κυρίως των έμμεσων φόρων για τον περιορισμό της συνολικής ζήτησης, δεν συνιστάται διότι αυτή οδηγεί σε πληθωριστικά αποτελέσματα (που εμείς στην πραγματικότητα προσπαθούμε να περιορίσουμε) και επί πλέον υπάρχει και το θέμα της αντίστροφης προοδευτικότητας των έμμεσων φόρων πράγμα που έχει αντίκτυπο στα χαμηλά εισοδήματα κάθε φορά που επιχειρείται η αύξησής των.

Ένα αντίστοιχο δημοσιονομικό μέγεθος που και αυτό ρυθμίζεται από τον προϋπολογισμό, είναι οι μεταβιβαστικές πληρωμές (συντάξεις, επιδόματα, κλπ). Είναι λοιπόν δυνατόν σε υποτονική οικονομία, με την χρήση (αύξηση) μεταβιβαστικών πληρωμών να πετύχουμε ομοίως μια πολλαπλασιαστική αύξηση του εισοδήματος, το δε μέγεθος της αύξησης αυτής να είναι τελικά ίσο με το αποτέλεσμα που θα προέκυπτε εάν μειώναμε ισόποσα τους άμεσους φόρους. Ο τρόπος λειτουργίας των μεταβιβαστικών πληρωμών για την μεταβολή του εισοδήματος λειτουργεί μέσω των μεταβολών που επέρχονται στο διαθέσιμο εισόδημα. Υπάρχουν όμως και εδώ δυσχέρειες όσον αφορά την χρήση των μεταβιβαστικών πληρωμών για την μεταβολή του εισοδήματος της οικονομίας, εάν αναλογισθούμε το πόσο εύκολα μπορεί μια οικονομία να «παίζει» με τις μεταβιβαστικές πληρωμές για την επίτευξη αναπτυξιακών ή άλλων στόχων. Η πρόσφατη φημολογούμενη μεταβολή των επιδομάτων των μισθωτών γνωρίζουμε τις κοινωνικές αναταραχές που έχει ήδη προκαλέσει.

Τελικά, μπορούμε αναντίρρητα να παραδεχθούμε την δυναμική των δημοσιονομικών μέτρων που διαθέτει κάθε κυβέρνηση μέσω του προϋπολογισμού της, στην επίτευξη ορισμένων βασικών οικονομικών στόχων. Θα μπορούσε, σε περίπτωση απόλυτης σύγκλησης των οικονομιών των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής

Ένωσης να υπήρχε και ενιαία δημοσιονομική πολιτική που θα καθοριζόταν με έναν μόνο προϋπολογισμό που θα αποφασιζόταν στις Βρυξέλλες. Αυτή όμως μπορεί να είναι μια μακρινή πραγματικότητα, δύσκολα εφικτή, λόγω θεσμικών θεμάτων που συνδέονται άμεσα με τα φορολογικά συστήματα των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η μη ύπαρξη όμως ακόμα μέχρι σήμερα μιας ολοκληρωτικής φορολογικής εναρμόνισης στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δημιουργεί τα γνωστά ακανθώδη προβλήματα στην λειτουργία μιας ενιαίας 'κοινής αγοράς'.

1.4.8. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Ο προϋπολογισμός (Π/Υ) όπως όλοι γνωρίζουμε είναι πάντοτε ισοσκελισμένος, διότι θα ήταν αδιανόητο να πραγματοποιούνται δαπάνες χωρίς να εξευρίσκονται και τα αντίστοιχα έσοδα. Άρα η έννοια αυτή καθ΄ εαυτή του ισοσκελισμού έχει μικρή μόνο σημασία διότι είναι στην πραγματικότητα μια τεχνητή ισότητα που απλώς μας παρέχει την πληροφορία ότι καλύπτονται οι συνολικές δαπάνες του δημόσιου φορέα.

Το ερώτημα που γεννάται είναι το ΠΩΣ ισοσκελίζεται ένας προϋπολογισμός. Εν προκειμένω θα εξετάσουμε τρις διαφορετικές μορφές ισοσκελισμού που απαντώνται τόσο στην βιβλιογραφία όσο και στην πράξη.

Μιλάμε για **πραγματικό** ή **φυσιολογικό ισοζύγιο** του προϋπολογισμού όταν οι δαπάνες του καλύπτονται από έσοδα που προέρχονται από τρις και μόνο πηγές: α) από φορολογία, β) από επιχειρηματική δραστηριότητα του δημοσίου, και γ) από την εκμετάλλευση κρατικής περιουσίας. Θα δούμε αργότερα ότι υπάρχουν βασικά πέντε κύριες πηγές από τις οποίες το δημόσιο αντλεί έσοδα· εκτός από τις παραπάνω τρις, υπάρχει και η πηγή της εκποίησης της περιουσίας του δημοσίου και υπάρχει και ο δανεισμός. Δεδομένου ότι οι τρις πρώτες πηγές δεν μεταβάλλουν την περιουσία του δημοσίου, το φυσιολογικό ισοζύγιο είναι ένα «ιδανικό» ισοζύγιο, που όμως δύσκολα απαντάται στην πράξη.

Εάν τα έσοδα των τριών πρώτων πηγών δεν επαρκούν για την συνολική κάλυψη των εξόδων του προϋπολογισμού και χρειασθεί να προσφύγουμε σε εκποίηση δημόσιας περιουσίας ή σύναψη δανείων, τότε μιλάμε για **τεχνητό ισοζύγιο**. Τα ισοζύγια των περισσοτέρων χωρών του κόσμου σήμερα είναι κυρίως τεχνητά, μια και ο δανεισμός υπάρχει σε κάθε μορφή λειτουργίας της οικονομίας, άλλοτε βέβαια

σε μεγαλύτερο και άλλοτε σε μικρότερο βαθμό. Προφανές είναι ότι με την χρήση του τεχνητού ισοζυγίου έχουμε και αντίστοιχη μεταβολή της περιουσίας του δημοσίου.

Σημασία για τον χαρακτηρισμό ενός προϋπολογισμού ως **ελλειμματικού** ή **πλεονασματικού** έχει η σχέση των φυσιολογικών εσόδων με τα έξοδά του. Εάν τα

τρέχοντα (φυσιολ.) έσοδα $<$ των συνολικών δαπανών $\rightarrow$ ελλειμματικός Π/Υ,

ενώ εάν τα

τρέχοντα (φυσιολ.) έσοδα $>$ των συνολικών δαπανών $\rightarrow$ πλεονασματικός Π/Υ.

Πότε όμως μπορεί να συμβεί, κατ' αρχάς, ένας ελλειμματικός προϋπολογισμός; Κυρίως όταν υπάρχει ύφεση και η συνολική ζήτηση (ΣΖ) είναι μικρότερη από την συνολική προσφορά (ΣΠ). Τότε το κράτος είτε εκ των προτέρων καθορίζει ελλειμματικό προϋπολογισμό ή στην διάρκεια της περιόδου θα πρέπει να απορροφήσει την επί πλέον παρουσιαζόμενη αυξημένη (έναντι της ζήτησης) προσφορά, αυξάνοντας τα έξοδά του και προβαίνοντας σε αύξηση δημοσίων δαπανών. Αντίθετα, σε ένα πλεονασματικό προϋπολογισμό η ΣΠ $<$ ΣΖ και το κράτος, για μετριασμό των πληθωριστικών πιέσεων αυξάνει τα έσοδά του (αποσπώντας χρήματα από τα άτομα) ενώ μειώνει συγχρόνως τις δαπάνες του.

Η τρίτη μορφή ισοζυγίου είναι το **εικονικό ισοζύγιο.** Με βάση αυτό ο προϋπολογισμός εμφανίζεται μεν κατά την κατάρτισή του ισοσκελισμένος πλην όμως δεν απεικονίζει την πραγματική κατάσταση των δημοσίων οικονομικών της χώρας. Στην πραγματικότητα δηλαδή είναι ανισοσκελής ή παρουσιάζει φυσιολογικό ανισοζύγιο. Παραβιάζεται εδώ η **αρχή της ακρίβειας** διότι τα δημόσια έσοδα υπερεκτιμώνται ή οι δημόσιες δαπάνες υποεκτιμώνται. Επίσης παραβιάζεται η **αρχή της καθολικότητας και πληρότητας** του προϋπολογισμού διότι ορισμένα π.χ. έξοδα δεν εμφανίζονται στον προϋπολογισμό με σκοπό να δειχθεί το συνολικό ύψος των δαπανών ίσο προς το συνολικό ύψος των προβλεπομένων φορολογικών εσόδων. Το εικονικό ισοζύγιο αποτελεί μέσο συγκάλυψης της πραγματικής δημοσιονομικής κατάστασης της χώρας και μπορεί να αποβλέπει στην δημιουργία εντυπώσεων για το εκάστοτε κυβερνών κόμμα, π.χ. με υπερεκτίμηση εσόδων να δημιουργηθεί περίσσευμα που θα χρησιμοποιηθεί για κάλυψη πολυτελών αναγκών.

1.5. Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ Η ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Οι φάσεις που περνά ένας προϋπολογισμός είναι οι εξής τέσσερις: α) κατάρτιση, β) έγκριση (ψήφιση), γ) εκτέλεση, δ) έλεγχος. Οι κρατικές εξουσίες που υπεισέρχονται σε κάθε φάση είναι και διαφορετικές. Έτσι, η εκτελεστική εξουσία ασχολείται με την (α) και (γ) φάση, ενώ στην νομοθετική εξουσία ανήκει η (β) φάση. Ο έλεγχος, όπως θα δούμε αργότερα, ασκείται από ειδικά προς τούτο όργανα της πολιτείας.

Η κατάρτιση, ως πρώτη φάση, περιλαμβάνει βασικά μια πρώτη διαδικασία στην οποία τα μεγέθη εσόδων και εξόδων του προϋπολογισμού προ-υπολογίζονται, και η διαδικασία αυτή μπορεί να θεωρηθεί και ως μια πρώτη **προεργασία**, πριν ακόμα γίνει η πλήρης **εκτίμηση** των εσόδων και εξόδων του Κράτους, όπου πλέον έχουν υπολογισθεί τα τελικά μεγέθη που θα πρέπει να μπουν στον προϋπολογισμό. Παρακάτω εξετάζονται λεπτομερέστερα τόσο η προεργασία κατάρτισης του προϋπολογισμού (και κυρίως του τακτικού προϋπολογισμού) όσο και η τελική εκτίμηση των εσόδων και εξόδων του Κράτους (ιδέ και Πίνακα 1.5.1.).

Α. Διαδικασία κατάρτισης τακτικού προϋπολογισμού

Έσοδα: Για την κατάρτιση των εσόδων υπεύθυνος αποκλειστικά είναι ο Υπουργός Οικονομικών σε συνεργασία βέβαια με την διεύθυνση προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (ΓΛΚ) και την Γενική Διεύθυνση Φορολογίας του Υπουργείου. Το έργο αυτό για τον εκάστοτε Υπουργό είναι αρκετά επίπονο, διότι δεν του προσφέρονται ενδείξεις (όπως αυτές που προτείνονται από τα διάφορα Υπουργεία αναφορικά με τα έξοδα), και έτσι θα πρέπει ο ίδιος να προβεί στην εκτίμηση των διαφόρων κατηγοριών εσόδων, και κυρίως των εσόδων που προκύπτουν από διάφορες μορφές φορολογίας (μια και η φορολογία συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό εσόδων στο σύνολο).

Έξοδα: Τα έξοδα σε πρώτη φάση προτείνονται από τα διάφορα Υπουργεία σε μια διαδικασία που διαρκεί αρκετούς μήνες. Ειδικότερα, έξη μήνες πριν την έναρξη εκτέλεσης του προϋπολογισμού, ο εκάστοτε Υπουργός Οικονομικών στέλνει εγκύκλιο στα διάφορα Υπουργεία με τις σχετικές οδηγίες για την (νέα) οικονομική πολιτική της Κυβέρνησης. Η εγκύκλιος συνοδεύεται από ειδικά έντυπα διαφόρων κατηγοριών εξόδων που πρέπει να συμπληρωθούν. Οι οικονομικές υπηρεσίες των

Υπουργείων μαζί με τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΥΔΕ) του Γ.Λ.Κ. (που εδρεύουν σε κάθε Υπουργείο) συσκέπτονται και καταρτίζουν το ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ του προϋπολογισμού εξόδων που αποστέλλεται για ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ στο Γ.Λ.Κ.

Ειδικότερα τα πέντε έντυπα που αποστέλλονται είναι:

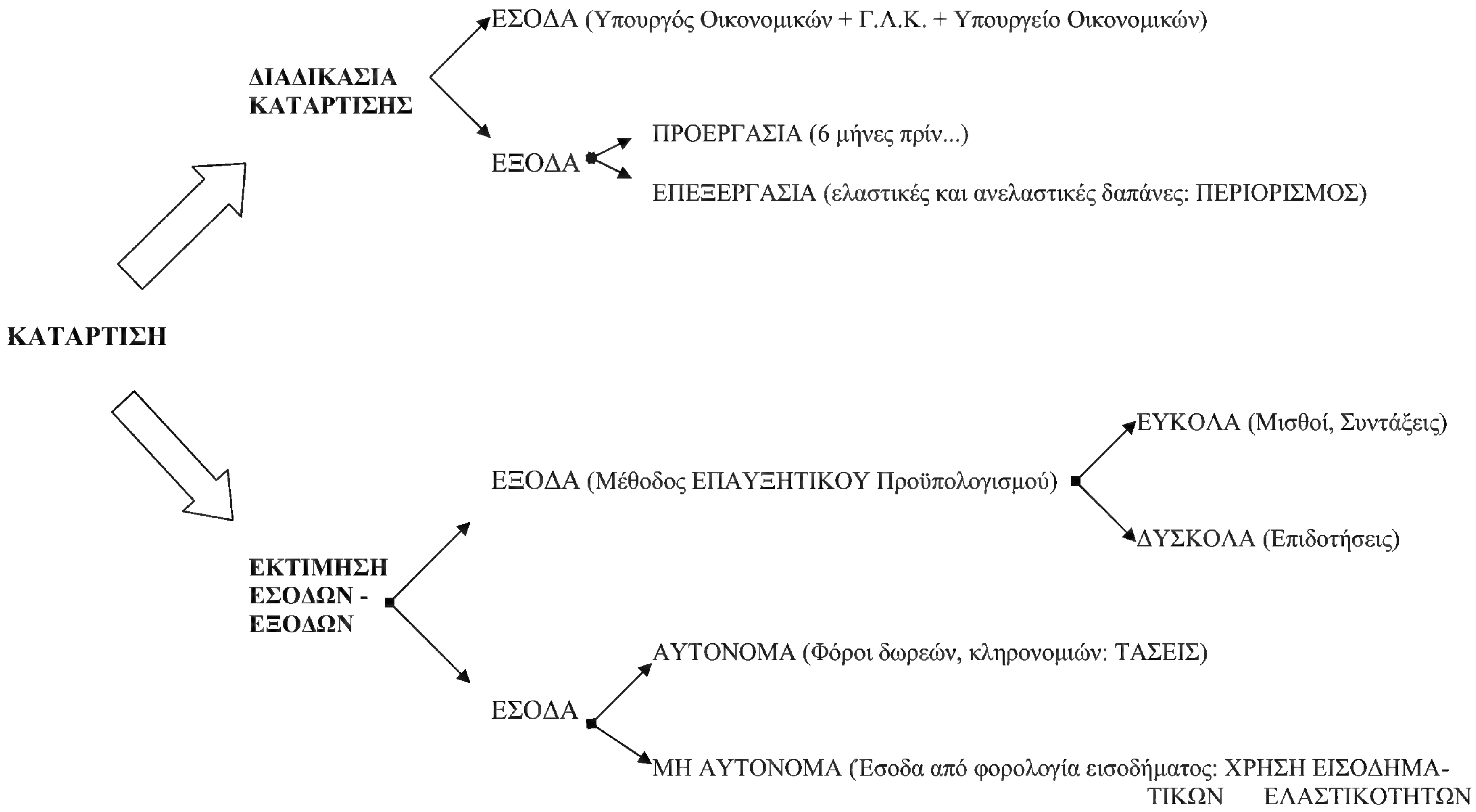
- Γενικός πίνακας πιστώσεων όπου καταχωρούνται όλες οι πιστώσεις κατ' ειδικό φορέα και κωδικό αριθμό εξόδου
- Αναλυτικός πίνακας αποδοχών προσωπικού Υπουργείου (με δαπάνες κατά οργανική θέση , κενή θέση, προβλεπόμενη, κλπ)
- Ανάλυση δαπανών για μισθώματα κτιρίων (με στοιχεία για προ-προηγούμενο και προηγούμενο έτος και σχετικές διατάξεις νόμων ενοικίασης)
- Αιτιολόγηση δαπανών σε ξένο νόμισμα (προμήθειες, υπηρεσίες στην αλλοδαπή, κλπ)
- Αιτιολόγηση δαπανών που δεν περιελήφθησαν στα προηγούμενα έντυπα.

Η επεξεργασία από το Γ.Λ.Κ. των ανωτέρω στοιχείων περιλαμβάνει **περιορισμό ελαστικών δαπανών** για εξοικονόμηση περισσεύματος για χρηματοδότηση του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων. Ο Υπουργός Οικονομικών θεωρείται ως εποπτεύων την διαχείριση των δημοσίων οικονομικών. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ Υπουργών το θέμα παραπέμπεται στον Πρωθυπουργό.

Β. Εκτίμηση μεγεθών

Εκτίμηση εξόδων: Η μέθοδος κατάρτισης εξόδων είναι η μέθοδος του **επαυξητικού** Προϋπολογισμού ή της συγκρίσεως, όπου δίνεται μια ποσοστιαία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.5.1. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

αύξηση σε κονδύλια που αναφέρονται στον προϋπολογισμό του προηγούμενου έτους. Είναι προφανές ότι η μέθοδος αυτή, που με τα νέα δεδομένα τείνει να εκλείψει, κάθε άλλο παρά τελέσφορη και αρκούντως αποτελεσματική είναι. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι μεταξύ των εξόδων του προϋπολογισμού υπάρχουν έξοδα που είναι **εύκολα** να προϋπολογιστούν (συντάξεις, μισθοί, συμβάσεις δημοσίου) και άλλα που προϋπολογίζονται **δύσκολα** (επιδότηση ενός αγροτικού προϊόντος, ενισχύσεις πλημμυροπαθών, σεισμοπλήκτων, κ.λπ.). Εννοείται ότι σημαντικό ρόλο για τον ακριβέστερο υπολογισμό των εξόδων παίζει και ο χρόνος κατάρτισης τους (δηλαδή, όσο πλησιέστερα στο χρόνο έναρξης εκτέλεσης του προϋπολογισμού βρισκόμαστε τόσο και ακριβέστερες προβλέψεις μπορούν να γίνουν).

Εκτίμηση εσόδων: Υπάρχουν έσοδα **αυτόνομα** (έσοδα δηλαδή που δεν εξαρτώνται από το εισόδημα) και έσοδα **μη αυτόνομα** (εξαρτώμενα από το εισόδημα). Στα πρώτα (πχ. φόροι δωρεών, κληρονομιών, κλπ) η εκτίμηση γίνεται βάση ΤΑΣΕΩΝ προηγουμένων ετών και γενικά η εκτίμηση τους δεν παρουσιάζει σημαντικές δυσκολίες. Στα δεύτερα έσοδα (κυρίως έσοδα από φορολογία εισοδήματος), η εκτίμηση παρουσιάζεται δυσκολότερη. Για τον υπολογισμό τους χρησιμοποιούνται **εισοδηματικές ελαστικότητες** (ως προς το εισόδημα) που αναφέρονται στα διάφορα έσοδα και οι οποίες δείχνουν πόσο μεταβάλλεται ποσοστιαία (ΔΤ/Τ) το έσοδο από κάποιο συγκεκριμένο φόρο σε σχέση με την ποσοστιαία μεταβολή (ΔΥ/Υ) του εισοδήματος (πχ. εάν $e_y = \frac{\Delta T / \mathrm{T}}{\Delta \mathrm{Y} / \mathrm{Y}}$ τότε $\Delta T / \mathrm{T} = \left(e_y\right) \mathrm{X} \left(\Delta \mathrm{Y} / \mathrm{Y}\right)$). Οι εισοδηματικές ελαστικότητες των κυριότερων κατηγοριών φόρων είναι συνήθως γνωστές, οπότε ο πολλαπλασιαστής τους με μιά υπολογιζόμενη ποσοστιαία μεταβολή στο εισόδημα θα μας δώσει την ποσοστιαία μεταβολή στα έσοδα από κάποιο συγκεκριμένο φόρο. Με δεδομένο ότι στην Ελλάδα οι εισοδηματικές ελαστικότητες των άμεσων φόρων είναι μεγαλύτερες των εισοδηματικών ελαστικοτήτων των έμμεσων φόρων, θα πρέπει να αναμένεται και ένας μεγαλύτερος ρυθμός μεταβολής των εσόδων πχ. από την φορολογία εισοδήματος σε σχέση με τον αντίστοιχο ρυθμό μεταβολής των εσόδων από τους έμμεσους φόρους. Στην πραγματικότητα όμως η διαφορά αυτή είναι σχετικά μικρή, και αυτό οφείλεται στην μικρή προοδευτικότητα που υπάρχει, τουλάχιστον μέχρι στιγμής, στην φορολογία εισοδήματος στην Ελλάδα (όπου προφανώς μεγάλοι

εισοδηματίες καταφέρνουν να αποφεύγουν έντεχνα την υπαγωγή τους σε υψηλούς συντελεστές φορολόγησης).

Προσχέδιο του προϋπολογισμού κατατίθεται από τον Υπουργό Οικονομικών στην αρμόδια διαρκή κοινοβουλευτική επιτροπή την πρώτη Δευτέρα του Οκτωβρίου και συζητείται, όπως ορίζει ο Κανονισμός. Ο Υπουργός Οικονομικών, λαμβάνοντας υπόψη και τις παρατηρήσεις της επιτροπής, εισάγει τον προϋπολογισμό στη Βουλή σαράντα τουλάχιστον ημέρες πριν αρχίσει το οικονομικό έτος. Ο Προϋπολογισμός εισάγεται στη Βουλή από τον Υπουργό Οικονομικών τουλάχιστον **ένα μήνα** πριν αρχίσει το οικονομικό έτος και ψηφίζεται για το επόμενο έτος κατά την τακτική ετησία σύνοδο αυτής. Ο προϋπολογισμός συζητείται και ψηφίζεται από την Ολομέλεια σύμφωνα με όσα ορίζει ο Κανονισμός, ο οποίος και εξασφαλίζει το δικαίωμα να εκφράζουν τις απόψεις τους όλες οι πολιτικές μερίδες της Βουλής.

Αν ο Προϋπολογισμός δεν εγκριθεί έγκαιρα από τη Βουλή και στο μεταξύ αρχίσει το νέο οικονομικό έτος, τότε εφαρμόζεται η λεγόμενη μέθοδος των **προσωρινών δωδεκατημορίων.** Με βάση αυτή τη μέθοδο, η Βουλή δίνει προσωρινή εξουσιοδότηση, κάθε μήνα, στην εκτελεστική εξουσία να εισπράττει έσοδα και να ενεργεί δαπάνες ως το ένα δωδέκατο του ύψους του αντιστοίχου κονδυλίου του προϋπολογισμού του προηγούμενου έτους. Η προσωρινή αυτή λύση δεν μπορεί να εφαρμοσθεί περισσότερο από τέσσερις μήνες.

1.6. Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Σε συνάρτηση με το προηγούμενο κεφάλαιο, της κατάρτισης και ψήφισης του προϋπολογισμού, που καλύπτει τις δύο πρώτες φάσεις ενός κύκλου που διατρέχει ο προϋπολογισμός, θα ήταν σκόπιμο να εξηγηθούν προκαταρκτικά ορισμένες από τις διαδικασίες που αφορούν στην εκτέλεση του. Το εν λόγω αντικείμενο αντιμετωπίζεται αργότερα στα πλαίσια μιας άλλης θεματικής ενότητας, αλλά η περιγραφή του εκεί, με πλήρη κάλυψη και του θέματος των πάγιων προκαταβολών, γίνεται με βάση συγκεκριμένες νομοθετικές διατάξεις στο όλο πλαίσιο κάλυψης του Δημόσιου Λογιστικού όπως δίνεται από τον Ν.2362/1995.

Μετά την ψήφιση λοιπόν του προϋπολογισμού από την Βουλή και αφού αρχίσει το οικονομικό έτος, στο οποίο αυτός αναφέρεται, αρχίζει η εκτέλεσή του. Θα

εξετάσουμε εδώ πρώτα την εκτέλεση του προϋπολογισμού εσόδων και στην συνέχεια θα εξετάσουμε την εκτέλεση του προϋπολογισμού εξόδων.

Α. Εκτέλεση προϋπολογισμού εσόδων

Η εκτέλεση ως προς τα έσοδα αναφέρεται στην **βεβαίωση** και την **είσπραξη** τους.

α) Βεβαίωση Εσόδων

Η βεβαίωση εσόδων διενεργείται από τις Οικονομικές Εφορίες. Αποτελεί διοικητική πράξη η οποία καθορίζει τη **νόμιμη απαίτηση** του Δημοσίου από ένα πρόσωπο. Μπορεί να γίνει είτε

(i) **μονομερώς** από τον δημόσιο φορέα, είτε

(ii) με **συνεργασία** του Δημοσίου με τον φορολογούμενο, είτε

(iii) **μονομερώς** από τον ίδιο τον φορολογούμενο.

Η ***περίπτωση (i)*** αφορά φόρους εισοδήματος, φόρους κληρονομιών, φόρους δαπάνης, όπου ο έφορος, βάσει των δηλώσεων των φορολογουμένων, αφού υπολογίσει τον οφειλόμενο φόρο, συντάσσει τους **φορολογικούς καταλόγους** (που περιλαμβάνουν ονόματα φορολογουμένων και ύψος οφειλής τους και αποτελούν νόμιμο τίτλο βεβαίωσης εσόδου) και τους **χρηματικούς καταλόγους** (που περιλαμβάνουν τα ανωτέρω στοιχεία με κατανομή των εσόδων κατά κωδικό αριθμό προϋπολογισμού) που αποστέλλονται στο Δημόσιο Ταμείο για να διενεργηθεί η είσπραξη.

Η ***περίπτωση (ii)*** αφορά έσοδα από δασμούς και λοιπούς φόρους που επιβάλλονται κατά την εισαγωγή εμπορευμάτων από το εξωτερικό. Νόμιμο τίτλο βεβαίωσης εσόδου αποτελεί εδώ η **τελωνιακή διασάφηση**.

Η ***περίπτωση (iii)*** αφορά φόρους επί των συναλλαγών (π.χ. πληρωμή χαρτοσήμου ή κόστος επί των συναλλαγματικών εντύπων).

β) Είσπραξη Εσόδων

Κάθε είσπραξη εσόδου για να είναι νόμιμη πρέπει να συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

- ύπαρξη **νόμου** που προβλέπει την είσπραξη
- ύπαρξη νόμιμου **τίτλου βεβαίωσης** του εσόδου

- **αρμόδια δημόσια αρχή** που θα κάνει την είσπραξη (π.χ. Ταμίας τόπου κατοικίας του φορολογουμένου).

Η καταβολή χρεών προς το Δημόσιο γίνεται **εφ΄ άπαξ** ή σε **δόσεις** και κατόπιν **αποστολής ατομικής ειδοποίησης** δηλωτικής οφειλομένου ποσού και είδους φόρου, χρόνου πληρωμής, και οικονομικού έτους που ανήκει η οφειλή.

Ληξιπρόθεσμα γίνονται τα χρέη προς το Δημόσιο, ως εξής:

- Χρέη πληρωτέα εφ' άπαξ → την **δεκάτη** του τρίτου μήνα από τη βεβαίωση
- Χρέη πληρωτέα με δόσεις → την τελευταία ημέρα πληρωμής της δόσης.

Η **προσαύξηση** επί ληξιπρόθεσμων χρεών είναι 2% για κάθε μήνα καθυστέρησης και μέχρι 75% του χρέους.

Τα αναγκαστικά μέτρα σε περίπτωση μη πληρωμής οφειλής περιλαμβάνουν κατάσχεση κινητών, ακινήτων, ή και προσωπική κράτηση.

(i) ***κατάσχεση κινητών εις χείρας του οφειλέτη*** παραγγέλλεται από Διευθυντή Δημοσίου Ταμείου με χρήση δικαστικού επιμελητή που συντάσσει έκθεση κοινοποιούμενη εντός τεσσάρων (4) ημερών στον οφειλέτη (εάν είναι απών κατά την κατάσχεση). Κινητά μη επιδεκτικά κατασχέσεως αποτελούν πράγματα της προσωπικής χρήσης του οφειλέτη και τη οικογένειάς του.

(ii) ***κατάσχεση κινητών σε χέρια τρίτων*** γίνεται βάσει κατασχετηρίου εγγράφου μη κοινοποιουμένου στον οφειλέτη και υποχρεώνοντας τον τρίτο όπως εντός οκτώ (8) ημερών καταθέσει στο Δημόσιο Ταμείο ό,τι παραγγέλλεται για κατάσχεση.

(iii) ***κατάσχεση ακινήτων*** γίνεται με διαδικασίες ίδιες όπως και ανωτέρω επί κινητών.

(iv) ***προσωπική κράτηση*** γίνεται κατόπιν εντάλματος που εκδίδεται από Διευθυντή Δημοσίου Ταμείου και ανατίθεται για εκτέλεση στην Ελληνική Αστυνομία. Εξαιρούνται από την προσωπική κράτηση μόνιμοι έμμισθοι δημόσιοι υπάλληλοι, βουλευτές, κληρικοί, έμμισθοι αλλοδαποί πρόξενοι και υποπρόξενοι, ανήλικοι, στρατευμένοι, και οι άνω των 65 ετών.

Η παραγραφή είσπραξης των απαιτήσεων του Δημοσίου γίνεται γενικά μετά πάροδο **πέντε ετών** από το οικονομικό έτος βεβαίωσής τους (χρόνος συντομότατος σε σχέση με 20ετία για παραγραφή ιδιωτικών χρεών). Απαιτήσεις όμως Δημοσίου

από εισαγωγικούς δασμούς καθώς και χρέη από μη απόδοση παρακρατηθέντων φόρων παραγράφονται μετά **δέκα έτη.**

Β. Εκτέλεση προϋπολογισμού εξόδων

Για τη διασφάλιση της καλής διαχείρισης του Δημόσιου χρήματος ο νόμος περί δημόσιου λογιστικού στην Ελλάδα προβλέπει μια αρκετά πολύπλοκη διαδικασία πληρωμής των πιστωτών του Δημοσίου (όπως περιγράφεται και αργότερα σε άλλη θεματική ενότητα). Αυτή η διαδικασία περιλαμβάνει τα εξής **πέντε στάδια:**

- Ανάληψη της υποχρεώσεως για διενέργεια μιας δαπάνης
- Αναγνώριση της δαπάνης
- Εκκαθάριση της δαπάνης
- Εντολή για την πληρωμή της δαπάνης
- Πληρωμή της δαπάνης.

α) Ανάληψη Υποχρεώσεως

Τα διοικητικά όργανα αρμόδια για την ανάληψη μιας δαπάνης (δηλ. τη **κάλυψη μιας απόφασης** που, όταν εκτελεσθεί θα καταστήσει το Δημόσιο οφειλέτη) καλούνται **διατάκτες.** Αυτοί διακρίνονται σε **κύριους** και σε **δευτερεύοντες** διατάκτες.

Κύριοι διατάκτες είναι αυτοί που έχουν την αρμοδιότητα να διαθέτουν τις πιστώσεις που έχουν αναγραφεί στον προϋπολογισμό (Υπουργοί, Γεν. Γραμματέας Περιφέρειας, Περιφερειακός Διευθυντής).

Δευτερεύοντες διατάκτες είναι αυτοί στους οποίους οι κύριοι διατάκτες μεταβιβάζουν την αρμοδιότητα για την διάθεση των πιστώσεων [μέσω ειδικού εντάλματος **(επιτροπικού εντάλματος)** που τους επιτρέπει να ενεργούν ως επίτροποι του κύριου διατάκτη].

Οι διατάκτες λειτουργούν και **δεσμεύουν** το Δημόσιο μόνο μέσα στα όρια πιστώσεων ή ποσοστών που τους έχουν καθορισθεί.

Προϋποθέσεις για ανάληψη μιας υποχρέωσης σε βάρος ενός δημοσίου φορέα είναι: να υπάρχει διάταξη νόμου στην οποία στηρίζεται η δαπάνη, να υπάρχουν περιθώρια στη σχετική πίστωση του προϋπολογισμού, να προβλέπεται η διενέργεια της δαπάνης, η πληρωμή της να μην υπερβαίνει τα όρια πιστώσεων ή

ποσοστών (ως ανωτέρω), και να μπορεί να πληρωθεί μέσα στο χρόνο που καλύπτει ο προϋπολογισμός.

Η **παρακολούθηση** της ανάληψης υποχρεώσεων γίνεται από τις **υπηρεσίες δημοσιονομικού ελέγχου** (πρώην Υπηρεσίες Εντελλομένων Εξόδων) που υπάγονται στο Γ.Λ.Κ. και εδρεύουν σε κάθε Υπουργείο. Αρχικά οι υπηρεσίες αυτές **βεβαιώνουν** την ύπαρξη σχετικής πίστωσης, και σε δεύτερο στάδιο, μετά από την υπογραφή της δαπάνης από τον αρμόδιο διατάκτη, επαναφέρεται στην υπηρεσία αυτή για καταχώρηση στο βιβλίο εγκρίσεων και εντολών πληρωμής.

Εάν παρά την αρχική αρνητική γνωμοδότηση της Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου ο αρμόδιος διατάκτης προβαίνει σε ανάληψη υποχρεώσεως, τότε η Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου ζητά έγκριση από τον Υπουργό Οικονομικών. Σε θετική έγκριση αναγράφεται η δαπάνη στο σχετικό βιβλίο εγκρίσεων, ενώ στην αντίθετη περίπτωση ο διατάκτης είναι από μόνος του υπεύθυνος χωρίς καμιά υποχρέωση του Δημοσίου.

β) Αναγνώριση της Δαπάνης

Διενεργείται από τον αρμόδιο διατάκτη, μετά το πρώτο στάδιο της ανάληψης της υποχρεώσεως, και σαν **εκτέλεση της απόφασης** του που η λήψη της οδήγησε στην ανάληψη της υποχρεώσεως, και γίνεται με μια **απλή πράξη θεώρησης** που αποτελεί την αναγνώριση της δαπάνης. Σαν πράξη θεώρησης μπορεί να είναι και το ΕΓΓΡΑΦΟ με το οποίο διαβιβάζονται τα δικαιολογητικά της δημόσιας δαπάνης.

γ) Εκκαθάριση της Δαπάνης

Αναφέρεται στον **προσδιορισμό του δικαιώματος των πιστωτών** του Δημοσίου. Γίνεται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου και βάσει των υποβαλλομένων δικαιολογητικών των δικαιούχων (τιμολόγια προμηθευτών, κ.λπ.). Εάν τα δικαιολογητικά είναι ελλιπή επιστρέφονται στις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου για συμπλήρωση.

δ) Εντολή Πληρωμής της Δαπάνης

Η αρμόδια Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου, σαν εντολή πληρωμής της δαπάνης, εκδίδει **χρηματικό ένταλμα πληρωμής** που υπέχει τη θέση ειδικής διοικητικής πράξης και είναι οπωσδήποτε απαραίτητο για την πληρωμή κάθε δημόσιας δαπάνης. Το χρηματικό ένταλμα πληρωμής συντάσσεται εις τριπλούν

(πρωτότυπο, αντίγραφο και στέλεχος). Διακρίνουμε τέσσερις μορφές χρηματικών ενταλμάτων:

(i) **τακτικά,** που εκδίδονται στο όνομα κάθε δικαιούχου φυσικού ή νομικού προσώπου και πάντοτε βάσει **δικαιολογητικών.**

(ii) **προπληρωμής**, που εκδίδονται σε επείγουσες ή ειδικές περιπτώσεις χωρίς δικαιολογητικά. Το χρηματικό ένταλμα προπληρωμής τακτοποιείται εκ των υστέρων με την υποβολή των νομίμων δικαιολογητικών.

(iii) **επιτροπικά,** με τα οποία μεταβιβάζονται πιστώσεις στους δευτερεύοντες διατάκτες.

(v) **προσωρινά,** που εκδίδονται για την πραγματοποίηση επιτακτικών και ιδιαίτερα έκτακτων δαπανών για την πληρωμή των οποίων δεν υπάρχει σχετική πίστωση στον προϋπολογισμό ούτε διάταξη νόμου που να προβλέπει την πραγματοποίησή της. Τα εν λόγω εντάλματα δεν υπόκεινται στον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Τα χρηματικά εντάλματα, με εξαίρεση τα προσωρινά, καθώς και άλλοι τίτλοι πληρωμής των δημοσίων δαπανών, πριν από την πληρωμή τους αποστέλλονται μαζί με τα σχετικά δικαιολογητικά, στον αρμόδιο Πάρεδρο ή τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την άσκηση προληπτικού ελέγχου. Μετά τον έλεγχο αποστέλλονται από την αρμόδια υπηρεσία που τα εξέδωσε στο Δημόσιο Ταμείο για πληρωμή.

ε) Πληρωμή της Δαπάνης

Αποτελεί το τελευταίο στάδιο εκτέλεσης του προϋπολογισμού εξόδων. Είναι η υλική πράξη της καταβολής του ποσού στον δικαιούχο. Η πληρωμή γίνεται με βάση το **πρωτότυπο** του χρηματικού εντάλματος, το οποίο όπως είπαμε προηγουμένως, αποστέλλεται από την υπηρεσία που το εξέδωσε στο Δημόσιο Ταμείο. Η πληρωμή γίνεται αφού προηγούμενα γίνει έλεγχος από το αρμόδιο για την πληρωμή όργανο, όλων των τυπικών στοιχείων των τίτλων πληρωμής και αφού γίνει, επίσης, ειδική πράξη εξόφλησης πάνω στους τίτλους πληρωμής (προληπτικός έλεγχος).

Εάν η πληρωμή αφορά σε δαπάνες σταθερές, διαρκούς ή περιοδικού χαρακτήρα (μισθοί, ενοίκια, πάγια χορηγήματα γραφικής ύλης, καθαριότητας, κ.λπ.), αντί των χρηματικών ενταλμάτων εκδίδονται άλλοι τίτλοι πληρωμής (μισθοδοτικές καταστάσεις, καταστάσεις πληρωμής μισθωμάτων, κ.λπ.), οι οποίοι εξοφλούνται από

τις Δ.Ο.Υ. χωρίς εκκαθάριση κ.λπ. των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου και τον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 28 Κ.Δ.Λ.).

1.7. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Ελλιπής προϋπολογισμός: Η έννοια του ελλιπούς προϋπολογισμού συνίσταται στο ότι μπορεί ο προϋπολογισμός να έχει καταρτισθεί με ανεπάρκειες οι οποίες να οφείλονται στην έλλειψη πληροφόρησης των πραγματικών αναγκών του κατά τη διαδικασία κατάρτισής του. Κατά συνέπεια, ο καταρτισθείς προϋπολογισμός χρήζει αναμορφώσεων και προσαρμογών προκειμένου να καλυφθούν ελλείψεις που παρουσιάστηκαν μεταγενέστερα από την έναρξη εφαρμογής του. Αν και σύμφωνα με τα άρθρα 15,17 και 18 του ΚΔΛ επιτρέπονται οι εξαιρέσεις και οι προσαρμογές των μεγεθών που έχουν προϋπολογισθεί, αυτή έχει εξελιχθεί σε μια εκφυλιστική διαδικασία που «συνηθίζει» τους κύριους διατάκτες στην τακτική της τροποποίησης του προϋπολογισμού λόγω μικρότερων αρχικών πιστώσεων. Στη λογική αυτή ακόμη και το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει αποδεχθεί ότι η τακτική αυτή τείνει να έχει πιο μόνιμο χαρακτήρα από αυτόν που θα έπρεπε, σύμφωνα και με τα άρθρα που προαναφέραμε.

Τροποποίηση Προϋπολογισμού: Σύμφωνα με το νόμο, ο ψηφισθείς από τη Βουλή προϋπολογισμός πρέπει να εκτελεσθεί όπως ακριβώς ψηφίστηκε. Είναι όμως πιθανόν να τροποποιηθεί, κυρίως όταν διαπιστωθεί ότι κατά την πορεία εκτέλεσής του τα έσοδα ή τα έξοδα αποκλίνουν σημαντικά από τις αρχικές προβλέψεις. Τότε υποβάλλεται στη Βουλή προς ψήφιση συμπληρωματικός ή διορθωτικός προϋπολογισμός συνοδευόμενος από προσωρινό απολογισμό του προϋπολογισμού που τροποποιείται και για το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την ψήφιση έως την έναρξη της τροποποίησης. Αυτό μπορεί να συμβεί αν μεσολαβήσουν έκτακτα γεγονότα ή καταστροφές από φυσικά φαινόμενα (Κλαουδάτος, 2003 και Ντζιούνης, 1998)

Επίσης, τροποποίηση μπορεί να επέλθει προς αναπλήρωση του αποθεματικού, αν αυτό εξαντλήθηκε από έκτακτα γεγονότα και απρόβλεπτες ανάγκες ή όταν προκύπτουν έκτακτα έσοδα που προορίζονται (από ρητή διάταξη νόμου) για τη χρηματοδότηση συγκεκριμένου έργου ή δαπάνης. Για τις υπόλοιπες τροποποιήσεις επιτρέπεται η μεταβολή των αρχικών πιστώσεων μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο μετά από αιτιολογημένη απόφαση. (Κλαουδάτος, 2003)

Όπως αναφέραμε και παραπάνω υπάρχουν περιπτώσεις όπου ο προϋπολογισμός που ψηφίστηκε μπορεί να τροποποιείται με μεταφορές των πιστώσεων από κωδικό σε κωδικό του ίδιου ή άλλου φορέα, με σκοπό την ορθολογικότερη κατανομή των πιστώσεων σύμφωνα με τις προκύπτουσες ανάγκες ή την κάλυψη αναγκών που δεν είχαν προβλεφθεί. Στα σχετικά άρθρα του ΚΔΛ ορίζεται ρητά ότι επιτρέπεται η μεταφορά πίστωσης από τον έναν κωδικό στον άλλο της ίδιας υπηρεσίας, η εγγραφή νέων πιστώσεων στο προϋπολογισμό που δεν είχαν προβλεφθεί καθόλου, ή η αύξηση των πιστώσεων συγκεκριμένων κωδικών των προϋπολογισμών των φορέων πάντοτε με αιτιολογημένες αποφάσεις του αρμόδιου υπουργού. Στην τελευταία περίπτωση όμως προκειμένου να αυξηθεί η πίστωση σε κάποιον κωδικό, θα πρέπει να μειωθεί η πίστωση σε άλλον κωδικό του ίδιου φορέα. Η εγγραφή νέων πιστώσεων είναι μια διαδικασία που αφορά στην επιστροφή αδιάθετων υπολοίπων ενταλμάτων προπληρωμής ή ποσών που είχαν πληρωθεί αχρεώστητα και επιστρέφονται. Έτσι λοιπόν, όταν υπάρχει επιστροφή εσόδων τότε αυτά εγγράφονται στον αντίστοιχο κωδικό εσόδων προκειμένου να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως πιστώσεις για τον ίδιο σκοπό.

Αποθεματικό: Το αποθεματικό αποτελεί ειδική πίστωση στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών που η ύπαρξή του εξυπηρετεί στην αναπλήρωση πιστώσεων άλλων φορέων που οι πιστώσεις τους ήταν ανεπαρκείς και βρίσκονται σε δυσχερή θέση κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού ή για να αντιμετωπιστούν έκτακτες ανάγκες ή φυσικά καταστροφικά φαινόμενα.

1.8. ΣΥΝΟΨΗ

Στα κεφάλαια που προηγήθηκαν έγινε προσπάθεια ώστε οι επιμορφωνόμενοι να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους ως προς τις έννοιες και το περιεχόμενο του Κρατικού Προϋπολογισμού ως μέσου με το οποίο ασκείται η δημοσιονομική πολιτική. Οι πληροφορίες και οι γνώσεις που παρατέθηκαν αφορούσαν στο σύνολο των κανόνων και των αρχών που διέπουν τη διαχείριση του δημοσίου χρήματος, του δημοσίου πλούτου. Παρουσιάστηκαν αναλυτικά όλα τα θέματα και οι διαδικασίες που αφορούν στην κατάρτιση, ψήφιση και εκτέλεση του Προϋπολογισμού Εσόδων και Εξόδων, τόσο του Κρατικού όσο του Προϋπολογισμού οποιουδήποτε φορέα του Δημόσιου Τομέα. Έγινε προσπάθεια ώστε οι επιμορφωνόμενοι να είναι σε θέση να κατανοούν και να εφαρμόζουν τους κανόνες και τη νομοθεσία που αφορούν το

Δημόσιο Λογιστικό, αλλά και τις παραμέτρους κατάρτισης και εκτέλεσης του Τακτικού Προϋπολογισμού του Κράτους και των φορέων της Κεντρικής και Γενικής Κυβέρνησης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αναστασίου, Θ. (2006), ***Δημοσιονομική Διαχείριση- Δημόσιος Προϋπολογισμός***, ΕΚΔΔ, Αθήνα.

2. Blöndal, J.R. (2003), "Budget Reform in OECD Member Countries: Common Trends", ***OECD Journal on Budgeting***, Volume 2, Number 4, OECD, Paris.

3. Blondal, J. R. (2005), "Issues in Accrual Budgeting", ***OECD Journal on Budgeting***, Volume 4, Number 1, OECD, Paris

4. Γέροντας, Α. (2005), ***Δημοσιονομικό Δίκαιο***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτινή.

5. Γεωργακόπουλος, Θ. (2005), ***Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική***, Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.

6. Δαλαμάγκας, Β. (1981), ***Δημοσιονομική Θεωρία***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.

7. Δαλαμάγκας, Β. (2003), ***Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική***, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα.

8. Δερτιλής, Π. (1962), ***Γενικαί Αρχαί Δημοσιονομικού Δικαίου***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη.

9. Δράκος, Γ.Ε. (1975), ***Μαθήματα Δημόσιας Οικονομικής***, Εκδόσεις Καραμπερόπουλος, Πειραιάς.

10. Hawkesworth I.,Bergvall, D., Emery R. and Wehner J. (2008), "Budgeting in Greece", ***OECD Journal on Budgeting***, Volume 8, Number 3, OECD, Paris.

11. IMF (2007), ***Manual on Fiscal Transparency***, International Monetary Fund, Washington, D.C.

12. Καράγιωργας, Δ. (1981), ***Δημόσια Οικονομική***, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.

13. Κάρτσωνας, Γ. (1992), ***Δημόσιο Λογιστικό- Κρατικός Προϋπολογισμός***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.

14. Κάρτσωνας, Γ. (1993), ***Δημόσιο Λογιστικό-Προϋπολογισμός ΝΠΔΔ***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.

15. Κλαουδάτου, Μ. (2003), ***Κρατικός Προϋπολογισμός, Προτάσεις για Ένα Μοντέλο Αξιόπιστο και Αποτελεσματικό***, Εκδόσεις Κριτική.

16. Κόρσος, Δ. (1980), ***Δημοσιονομικόν Δίκαιον***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή.

17. Κούλης, Ι.Ν. (1964), ***Εισαγωγή εις την Δημοσίαν Οικονομικήν***, Αθήνα.

18. Κυριακόπουλος, Ε. (1993), ***Δημοσιονομικό Δίκαιο***, Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα.

19. Μονάδα Επιστημονικής Τεκμηρίωσης και Ανάλυσης (ΜΕΤΑ) (2006), ***Γλωσσάριο Δημοσιονομικών Όρων***, Γενικό Λογιστήριο Κράτους, Αθήνα.

20. Μιχαλόπουλος, Ι. (1970), ***Περί Κρατικού Προϋπολογισμού***, Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Αθήνα.

21. Ντζιούνης, Χ. (1998), ***Στοιχεία Δημοσιονομικού Δικαίου***, ΕΚΔΔ, Αθήνα.

22. OECD, (2002), ***A Brief Comparison of the Budgeting Systems in the G7 Countries,*** OECD Paris.

23. OECD (2001), ***Managing Public Expenditure***, OECD, Paris.

24. OECD (2004), "The Legal Framework for Budget Systems: An International Comparison", ***OECD Journal on Budgeting, Special Issue,*** Volume 4, Number 3, OECD, Paris.

25. Προβόπουλος, Γ. (1982), ***Δημοσιονομική Θεωρία***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.

26. Rosen, H. and Gayer, T. (2008), ***Public Finance***, McGraw-Hill, N.Y.

27. Σακκάς, Θ. (2006), ***Κρατικός Προϋπολογισμός***, ΕΚΔΔ, Αθήνα.

28. Schick, A. (2003), "The Role of Fiscal Rules in Budgeting", ***OECD Journal on Budgeting,*** Volume 3, Number 3, OECD, Paris.

29. Σολδάτος, Δ. (1996), ***Δημόσιο Λογιστικό,*** Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.

30. Σολδάτος, Δ. (1996), ***Νόμος 2362/1995,*** Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.

31. Σολδάτος, Δ. (1992), ***Το Δημόσιο Λογιστικό,*** Έκδοση Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.

32. Σολδάτος, Δ. (2001), ***Δημόσιο Λογιστικό, Κωδικοποιημένη Νομοθεσία –***

Ερμηνεία – Νομολογία, Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.

33. Στασινόπουλος, Μ. (1966), ***Μαθήματα Δημοσιονομικού Δικαίου***, Αθήνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΠΔΕ)

[Κωδικός Θεματικής Ενότητας: 3, (ΠΔΕ και Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα)]

2.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- **Σκοπός θεματικής ενότητας**

Σε συνέχεια της ενημέρωσης και βελτίωσης των γνώσεων των στελεχών των δημόσιων υπηρεσιών, και αφού έχουν ήδη εντρυφήσει σε γενικές και ειδικές γνώσεις περί τακτικού προϋπολογισμού, έρχεται η παρούσα θεματική ενότητα να εμπεδώσει ακόμα περισσότερο τις γνώσεις τους σε ένα συμπλήρωμα του τακτικού προϋπολογισμού που αναφέρεται ως Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Στην ενότητα αυτή θα εξηγηθεί η έννοια του ΠΔΕ και κυρίως ο τρόπος κατάρτισης και εκτέλεσης του. Παράλληλα όμως, και επειδή ως γνωστόν ο ΠΔΕ δεν χρηματοδοτείται μόνο από εθνικούς πόρους αλλά και από κοινοτικούς, θα γίνει αναφορά (Κεφάλαιο 3) και στα ευρωπαϊκά προγράμματα (συν)χρηματοδότησης που τα τελευταία χρόνια έχουν αποτελέσει σημαντικό μοχλό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

- **Προσδοκώμενα αποτελέσματα**

Μετά το πέρας της θεματικής ενότητας οι επιμορφωνόμενοι θα είναι σε θέση να

- Κατανοούν την έννοια του ΠΔΕ και την σχέση του με τον κοινοτικό προϋπολογισμό
- Αντιλαμβάνονται και περιγράφουν την διαδικασία κατάρτισης και εκτέλεσης του ΠΔΕ
- Προσδιορίζουν τον τρόπο διαχείρισης και ελέγχου των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων
- Εφαρμόζουν τα νέα δεδομένα και τις πρακτικές που προέρχονται από την εναρμόνιση με τους κανονισμούς και τους κανόνες της ΕΕ.

- o Υλοποιούν τα προγράμματα της ΕΕ, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της και τους ελέγχους που πραγματοποιούνται από τα εντεταλμένα όργανα του ελληνικού κράτους

- **Σύντομη περιγραφή της θεματικής ενότητας**

Η παρούσα θεματική ενότητα θα ασχοληθεί με τον τρόπο κατάρτισης ενός προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων και εν συνεχεία με το τρόπο εκτέλεσής του και τα εμπλεκόμενα προς τούτο δημόσια όργανα στα διάφορα στάδια εκτέλεσής του. Παράλληλα (Κεφάλαιο 3) θα εξετάσει τα διάφορα κοινοτικά προγράμματα (ΚΠΣ, ΕΣΠΑ, κλπ) και τον τρόπο διαχείρισης, παρακολούθησης και έλεγχου αυτών των προγραμμάτων.

2.2. ΕΝΝΟΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΑΥΤΩΝ

Δημόσιες Επενδύσεις είναι οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων και σκοπεύουν στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας,- Στις δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνονται κατασκευές, μελέτες, έρευνες, προμήθειες διαφόρων υλικών , διοικητικές δαπάνες που σχετίζονται με τις παραπάνω δραστηριότητες, καθώς και διάφορες άλλες ενέργειες, μικρότερης σημασίας. Οι δραστηριότητες αυτές έχει καθιερωθεί να λέγονται έργα χωρίς με αυτό να νοούνται μόνο οι κατασκευές. Οι παραπάνω δραστηριότητες εντάσσονται στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (το οποίο είναι ετήσιας διάρκειας) και χρηματοδοτούνται από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων ο οποίος αποτελεί μέρος του Γενικού Κρατικού Προϋπολογισμού κάθε έτους.

Η βασική Νομοθεσία που διέπει τις Δημόσιες Επενδύσεις είναι η εξής : Ν.22Ι2/52, ΝΔ 2957/54, ΝΔ 4355/64, ΒΔ 120/60, ΒΔ 498/60, ΝΔ 321/69 και η απόφαση του ΥΠΕΘΟ Χ.Δ 9035/30. 7 .73, ενώ τα Νομαρχιακά και Περιφερειακά Προγράμματα διέπονται από τις διατάξεις των νόμων : Ν.2218/94, Ν.2240/94, Ν.2307/95, Ν.2503/97, Ν.2672/98 & Ν.2539/97.

Φορείς εκτέλεσης του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων είναι το Δημόσιο με τα αρμόδια Υπουργεία του, οι Γενικές Γραμματείες Περιφερειών και οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. Φορείς υλοποίησης έργων και προγραμμάτων του

Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων είναι τα Υπουργεία, οι Περιφέρειες, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, διάφορα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί, καθώς και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου που οι σκοποί τους είναι άμεσα συνδεδεμένοι με το δημόσιο συμφέρον .

2.3. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Το ετήσιο ΠΔΕ καταρτίζεται από το Υπουργείο Οικονομικών με βάση τις προτάσεις που υποβάλλουν οι αρμόδιοι για την εκτέλεση του ΠΔΕ φορείς που αναφέρθηκαν παραπάνω. Η όλη διαδικασία εξελίσσεται ως εξής :

Στο μέσο κάθε χρόνου, το Υπουργείο Οικονομικών στέλνει στους παραπάνω φορείς την Εγκύκλιο προ-εκτιμήσεων με την οποία δίνει τις απαιτούμενες οδηγίες στους φορείς προκειμένου να υποβάλουν μέσα σε ένα (1) μήνα τις εκτιμήσεις τους σχετικά με τις απαιτούμενες δαπάνες για την ομαλή εκτέλεση των προγραμμάτων τους κατά το επόμενο έτος.

Οι προτάσεις αυτές, ύστερα από επεξεργασία από τη Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομικών αποτελούν τη βάση για την κατάρτιση του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων, το Νοέμβριο κάθε έτους, ο οποίος αποτελεί τμήμα του Γενικού Κρατικού Προϋπολογισμού και γίνεται παράλληλα με αυτόν.

Όταν καθορισθεί το ύψος του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων για το επόμενο έτος, το Υπουργείο Οικονομικών το κατανέμει στους επιμέρους φορείς και τομείς, και με την εγκύκλιο οδηγιών κατάρτισης που στέλνει τον Ιανουάριο κάθε έτους στους φορείς εκτέλεσης και υλοποίησης του ΠΔΕ τους ενημερώνει και τους δίνει τις απαιτούμενες οδηγίες για την υποβολή των προτάσεων τους, έτσι ώστε να αρχίσει έγκαιρα η έκδοση των λεγόμενων (αρχικών) Συλλογικών Αποφάσεων και η υλοποίηση του Π.Δ.Ε.

Οι προτάσεις των φορέων αφού ελεγχθούν για να διαπιστωθεί ότι είναι μέσα στα πλαίσια των προβλέψεων της εγκυκλίου οδηγιών κατάρτισης του ΠΔΕ αποτελούν τη βάση για την έκδοση των Συλλογικών Αποφάσεων (Σ.Α.) μέσω των οποίων γίνεται η χρηματοδότηση των εγκεκριμένων έργων, μελετών κλπ.

Συνολικά εκδίδονται οι παρακάτω συλλογικές αποφάσεις:

ΣΑΕ :	Συλλογική Απόφαση Έργων
ΣΑΜ :	Συλλογική Απόφαση Μελετών
ΣΑΕΠ:	Συλλογική Απόφαση Έργων Περιφέρειας
ΣΑΜΠ :	Συλλογική Απόφαση Μελετών Περιφέρειας
ΣΑΝΑ :	Συλλογική Απόφαση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης
ΣΑΤΑ :	Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Οι ΣΑΕ διακρίνονται σε ΣΑΕ/2 (Β'ΚΠΣ), ΣΑΕ/3 (Γ΄ΚΠΣ), κλπ., οι οποίες περιλαμβάνουν έργα, μελέτες κλπ. που συγχρηματοδοτούνται από τα Κοινοτικά Ταμεία (ΕΤΠΑ, FEOSA. ΕΚΤ κλπ.), ΣΑ/1 οι οποίες περιλαμβάνουν έργα που χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους και δανειοδοτούνται από διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η Τράπεζα Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης κλπ., για τις ΔΕΚΟ ή Εταιρείες του Δημοσίου (μιας μετοχής) ΣΑ/4, ΣΑ/7 για έργα που συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε., ΣΑ/5 για έργα λοιπού Π.Δ.Ε., ΣΑ/6 για έργα που συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε και δανειοδοτούνται από Διεθνείς Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς, και σε απλές ΣΑ οι οποίες περιλαμβάνουν τα έργα που χρηματοδοτούνται μόνο από εθνικούς πόρους. Αντίστοιχη διάκριση ισχύει για τα Περιφερειακά Προγράμματα σε ΣΑΕΠ, ΣΑΕΠ/2 και ΣΑΕΠ/3. Ενώ για τα Νομαρχιακά Προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται μόνο από Κοινοτικά προγράμματα ισχύει η ΣΑΝΑ/2 & ΣΑΝΑ/3.

Στις ΣΑΕ (Συλλογικές Αποφάσεις Έργων) περιλαμβάνονται έργα και προμήθειες εκτελούμενα από Υπουργεία και λοιπούς φορείς και αφορούν δραστηριότητες εθνικού κυρίως επιπέδου. Χωρίζονται σε υποτομείς όπως: Συγκοινωνίες, Εγγειοβελτιωτικά έργα, Υδρεύσεις-Αποχετεύσεις κλπ ενώ στις ΣΑΜ (Συλλογικές Αποφάσεις Μελετών), περιλαμβάνονται οι απαιτούμενες για τα παραπάνω έργα, μελέτες, έρευνες κλπ που εκπονούνται από τους ίδιους φορείς και χωρίζονται στους ίδιους υποτομείς.

Στις ΣΑΕΠ/ΣΑΜΠ περιλαμβάνονται όλες οι δραστηριότητες (έργα και μελέτες) των Γενικών Γραμματειών των Περιφερειών, ενώ στις ΣΑΝΑ περιλαμβάνονται όλες οι δραστηριότητες (έργα, μελέτες, προμήθειες κλπ) των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και ως εκ τούτου αφορούν κυρίως δραστηριότητες Νομαρχιακού επιπέδου. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι από το 1983 άρχισε μια

προσπάθεια αποκέντρωσης του ΠΔΕ που είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση των έργων και την ένταξη στις ΣΑΝΑ και μεγάλων έργων τα οποία στο παρελθόν εκτελούνταν από Κεντρικούς Φορείς.

Μια ειδική κατηγορία ΣΑ είναι η ΣΑΤΑ η οποία αφορά τη χρηματοδότηση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) για έργα μικρής κλίμακας.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν. 1828/89 ποσοστό 20% από τις συνολικές ετήσιες εισπράξεις του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, αποτελεί κεντρικό αυτοτελή πόρο (έσοδο) των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Για την απόδοση των εσόδων αυτών στους δικαιούχους ΟΤΑ, το 1/3 του αναλογούντος ποσού, εγγράφεται στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων και διατίθεται για τη χρηματοδότηση επενδυτικών δραστηριοτήτων των Δήμων, Κοινοτήτων και Συμβουλίων Περιοχής. Τα υπόλοιπα 2/3 εγγράφονται στον Τακτικό Προϋπολογισμό του κράτους και διατίθενται για γενικές δαπάνες Δήμων, Κοινοτήτων και Αναπτυξιακών Συνδέσμων.

Η κατανομή των κεντρικών αυτοτελών πόρων κατά νομό καθώς και το κριτήρια κατανομής της ΣΑΤΑ κάθε νομού καθορίζονται με την ετήσια κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών - Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του Υπουργού Οικονομίας & Οικονομικών και την έκδοση στη συνέχεια της ΣΑΤΑ-029 ύστερα από πρόταση του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Με την καθιέρωση του Β΄ βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, την εφαρμογή του Προγράμματος ΕΠΤΑ (Καποδίστριας) της σταδιακής εφαρμογής του Ν. 2503/97 «Περιφερειακή αποκατάσταση ΣΑΕΠ» και του Ν. 2672/98 «Πόροι Ν.Α.», επέρχονται σημαντικές μεταβολές και οι όποιες διαδικασίες ισχύουν κάθε φορά από πλευράς Υπουργείου Οικονομικών περιγράφονται στις ετήσιες εγκυκλίους του Υπουργείου «Οδηγίες Κατάρτισης Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων» που αποστέλλονται κάθε χρόνο στους Φορείς Εκτέλεσης Έργων και Προγραμμάτων Δημοσίων Επενδύσεων.

Ως προς το **περιεχόμενο των συλλογικών αποφάσεων,** κάθε ΣΑ περιλαμβάνει τα απαιτούμενα για τον προσδιορισμό κάθε δραστηριότητας τεχνικά και οικονομικά στοιχεία τα οποία είναι :

- ο κωδικός αριθμός (δεκατετραψήφιος)
- η ονομασία (συνοπτική αλλά περιεκτική)

- ο ολικός προϋπολογισμός
- οι πληρωμές προηγουμένων ετών
- το υπόλοιπο για αποπεράτωση
- η εγκρινόμενη για το τρέχον έτος πίστωση (η οποία σε μερικά έργα διακρίνεται σε κρατική πίστωση ή συνεισφορά)

Το συνολικό ποσό πού μπορεί να δαπανήσει ο αρμόδιος φορέας για τα έργα κάθε Συλλογικής Απόφασης, λέγεται **Όριο Πληρωμών** και καθορίζεται από το Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών με την εγκύκλιο οδηγιών κατάρτισης του ΠΔΕ. Αντίθετα οι πιστώσεις ανά έργο καθορίζονται από το φορέα, στον οποίο δίνεται το δικαίωμα (με την παραπάνω εγκύκλιο) το σύνολο των πιστώσεων ανά ΣΑ να υπερβαίνει το όριο Πληρωμών μέχρι 30% για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα και 20% για τα χρηματοδοτούμενα αμιγώς από εθνικούς πόρους, προκειμένου να έχει την ευχέρεια να προωθεί έργα που παρουσιάζουν απορροφητικότητα σε βάρος άλλων που έχουν προβλήματα, χωρίς να απαιτείται συνεχής τροποποίηση της ΣΑ.

Εκτός από τα παραπάνω στοιχεία κάθε ΣΑ περιλαμβάνει και τις σχετικές διατάξεις, γενικές και ειδικές, που καθορίζουν τους όρους και τις προϋποθέσεις για την εκτέλεση και χρηματοδότηση των εγκεκριμένων έργων, μελετών κλπ από το ΠΔΕ.

Οι ΣΑ εκδίδονται κατά τους πρώτους μήνες του έτους και τροποποιούνται κατά τη διάρκεια του έτους ανάλογα με τις ανάγκες. Μολονότι ένας καλός προγραμματισμός δεν θα απαιτούσε περισσότερες από 1-2 τροποποιήσεις το χρόνο, εν τούτοις για μερικές ΣΑ γίνονται 10-12 τροποποιήσεις πράγμα που δείχνει την αδυναμία των φορέων να προγραμματίσουν για χρονική διάρκεια μεγαλύτερη του ενός (1) μηνός. Οι τροποποιήσεις γίνονται από το Υπουργείο Οικονομικών, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου φορέα η οποία θα πρέπει να είναι μέσα στα πλαίσια που έχουν καθορισθεί με την εγκύκλιο οδηγιών κατάρτισης του ΠΔΕ από το Υπουργείο Οικονομικών.

Κάθε τροποποίηση αριθμείται με τους αριθμούς τροπ.1^{η}, 2^{η}, 3^{η}, κλπ και αφορά σε επαύξηση του προϋπολογισμού του έργου, σε προσθήκες, μεταβολές ή αφαιρέσεις έργων, έστω και χωρίς μεταβολή του προϋπολογισμού, σε επαύξηση της πιστώσεως κάθε οικονομικού έτους, σε μεταβολή του αρχικού σκοπού του έργου κλπ (ΝΔ. 2954/1954 άρθρο 7 παράγρ. 3).

Τα στοιχεία των Συλλογικών Αποφάσεων, μπορούν να τροποποιηθούν με αποφάσεις του αρμοδίου Υπουργού, εφ όσον αναφέρονται:

- Στην αυξομείωση των πιστώσεων για κάθε έργο ή κατηγορία έργων, μέσα στο ποσό της συνολικής δαπάνης και το συνολικό ποσό του οικονομικού έτους.
- Στην οριστική διαμόρφωση των οικονομικών προγραμμάτων μικρών έργων, για τα οποία οι πιστώσεις έχουν εγκριθεί συνολικά.
- Στην αύξηση της ολικής δαπάνης του έργου, με την προϋπόθεση ότι, στην εκτέλεση άλλων έργων της ίδιας κατηγορίας έχει γίνει ισόποση οριστική εξοικονόμηση από την ολική τους δαπάνη (ΒΔ. 120/1960 άρθρο1 παράγρ. 1).

Οι ανωτέρω αποφάσεις εκδίδονται μέχρι της 30 Νοεμβρίου κάθε χρόνου.

Επίσης, με αποφάσεις του αρμόδιου Υπουργού μπορεί να αυξηθεί αιτιολογημένα η πίστωση κάθε έργου μέχρι το υπόλοιπο προς αποπεράτωση, με τον όρο ότι πρέπει να γίνεται ισόποση περικοπή της ετήσιας πίστωσης άλλου ή άλλων έργων της ίδιας Συλλογικής Απόφασης (Αποφ. Υπ. Συντ.-Οικον. 41891/Λ0935/13-11-1960 παράγρ.2 περ.α και γ).

Οι αυξομειώσεις των πιστώσεων και του ολικού προϋπολογισμού των έργων προϋποθέτει ότι:

- Οι πιστώσεις που χορηγούνται καθ΄ υπέρβαση, θα δαπανηθούν μέσα στο ίδιο οικονομικό έτος, λόγω συντομεύσεως της εκτελέσεως του έργου.
- Η περικοπή του ολικού προϋπολογισμού είναι οριστική και προέρχεται από εξοικονόμηση άλλων πιστώσεων.
- Οι αυξομειώσεις δεν πρέπει να γενικεύονται, διότι έτσι οδηγούν σε υπερ-προγραμματισμό.
- Οι πληρωμές του οικονομικού έτους που έχουν εγκριθεί, σε κάθε Συλλογική Απόφαση, μένουν αμετάβλητες.

Οι αποφάσεις είναι εκτελεστές μέσα στο οικονομικό έτος κατά οποίο έχουν εκδοθεί, μετά δε τη ν παρέλευση του έτους, ισχύουν ως δικαιολογητικά των σχετικών συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων (Αποφ. Υπ. Συντ.-Οικον.41891/Λ0935/13-11-1960 παράγρ.5 και 6).

Με αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, μπορεί να ανασταλεί η εκτέλεση των έργων που έχουν εγκριθεί ή να μειωθούν τα χρηματικά

ποσά που διατίθενται για το οικονομικό έτος, εφ΄ όσον διαπιστωθεί ότι τα κεφάλαια δεν είναι διαθέσιμα ή αποδειχθεί ότι με τον τρόπο εκτελέσεως των έργων, δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ο σκοπός που επιδιώκεται (ΝΔ 2957/1954 άρθρο 7 παράγρ. 4).

Η κατανομή πόρων του ΠΔΕ σε περιφερειακό και νομαρχιακό επίπεδο διευκολύνθηκε σε μεγάλο βαθμό τα τελευταία κυρίως χρόνια, αποκεντρώνοντας το όλο σύστημα διαχείρισης πόρων.

Ως αναφορά το **Περιφερειακό Πρόγραμμα** (Σχετική Νομοθεσία: Ν. 2503/97, Ν.2539/97), με το Ν.2503/97 «Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις», για πρώτη φορά εκδόθηκαν από το πρώην ΥΠ.Ο.Ο συλλογικές αποφάσεις έργων Περιφέρειας (Σ.Α.Ε.Π.) όπου περιλαμβάνεται η χρηματοδότηση των έργων περιφερειακού χαρακτήρα.

Η έκδοση των ΣΑΕΠ κατ΄ εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 του Ν. 2503/97 συνδέθηκε με την οργάνωση και στελέχωση των βασικών, νευραλγικών υπηρεσιών κάθε Περιφέρειας (Δ/νση Σχεδιασμού & Ανάπτυξης, Οικονομική Υπηρεσία, Πάρεδροι Ελεγκτικού Συνεδρίου κλπ) και με την συγκρότηση και λειτουργία των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης. Με τον τρόπο αυτό επήλθε μια μείζονος σημασίας αποκέντρωση της ευθύνης παρακολούθησης και χρηματοδότησης των έργων από τα Κεντρικά Υπουργεία προς την Περιφέρεια.

Κατά το 1999 με την έκδοση των ΣΑΕΠ, ΣΑΜΠ δόθηκε η δυνατότητα χρηματοδότησης και διαχείρισης πόρων σε περιφερειακό επίπεδο αποκεντρώνοντας τον προγραμματισμό και τον έλεγχο στα αρμόδια περιφερειακά όργανα. Με τη διαδικασία αυτή κατέστη δυνατή και η αναγκαία ευελιξία ως προς την κατανομή των πόρων του ΠΔΕ, που διατίθενται στα επιμέρους έργα, προκειμένου να μεγιστοποιείται η αποτελεσματικότητα των έργων περιφερειακού χαρακτήρα από τις ίδιες τις Περιφέρειες σηματοδοτώντας κατ' αυτόν τον τρόπο όχι μόνο την αποκέντρωση της χρηματοδότησης αλλά και την παρακολούθηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων των έργων από τα Κεντρικά Υπουργεία προς την Περιφέρεια.

Ως προς το **Νομαρχιακό Πρόγραμμα** (Σχετική Νομοθεσία: Ν.2218/1994, Ν.2240/1994, Ν.2672/1998, Ν.2539/1997 & Ν.2860/2000), οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις λειτουργούν ως Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.2218/1994, Ν.2240/1994). Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2672/1998 οι πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, που προβλέπονταν για κάλυψη επενδυτικών

δαπανών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και χρηματοδοτούνταν αποκλειστικά από Εθνικούς πόρους δεν ισχύουν από 1.1.2000.

Στο άρθρο 2 του ανωτέρω νόμου περιγράφονται λεπτομερώς οι κατηγορίες δαπανών που καλύπτουν οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π) που μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται και η κατηγορία δαπανών «Οι Επενδύσεις των Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από εθνικούς πόρους». Με τη διάταξη αυτή οι Κ.Α.Π καλύπτουν και Δημόσιες Επενδύσεις που μέχρι και το 1999 κάλυπτε ο Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων.

Στο άρθρο 4 του Ν.2672/1998 περιγράφεται ότι από τις επιχορηγήσεις του κρατικού προϋπολογισμού καλύπτονται και οι δαπάνες που διατίθενται για επενδύσεις των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων των συγχρηματοδοτούμενων έργων. Έτσι, έχουμε:

- ΣΑΝΑ / 2: Συλλογική Απόφαση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης για έργα που χρηματοδοτούνται από το Β' ΚΠΣ & Κοινοτικές Πρωτοβουλίες 94-99. Στη ΣΑΝΑ/2 δεν έχουμε σημαντικά αυξημένο αριθμό έργων, αλλά εγκρίνουμε συνολικά το Νομαρχιακό Πρόγραμμα κατά Τομέα Δραστηριότητας.
- ΣΑΝΑ/3: Συλλογική Απόφαση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης για έργα που χρηματοδοτούνται από το Γ΄ ΚΠΣ & Κοινοτικές Πρωτοβουλίες 2000-06. Στη ΣΑΝΑ/3 τα έργα εντάσσονται με ξεχωριστό κωδικό όπως στο Εθνικό και Περιφερειακό Πρόγραμμα.

2.4. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, καθορίζονται τα σχετικά θέματα με την διαδικασία πραγματοποιήσεως και δικαιολογήσεως των δαπανών δημοσίων επενδύσεων (Ν. 2212/1952, άρθρο 2, εδ. β′).

Ειδικότερα, η εκτέλεση του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων πραγματοποιείται με την **χρηματοδότηση** του Προγράμματος και των έργων, τις **πληρωμές** σε βάρος των έργων από τους υπολόγους διαχειριστές, την **υποβολή** των κατά νόμο **δικαιολογητικών** στις Υπηρεσίες Εντελλομένων Εξόδων ή Ειδικά Λογιστήρια και την έκδοση των συμψηφιστικών **ενταλμάτων** τακτοποιήσεως των πληρωμών που έχουν γίνει.

Α. Χρηματοδοτήσεις

Η χρηματοδότηση του ΠΔΕ γίνεται μέσω της Τράπεζας της Ελλάδος (κεντρικό κατάστημα, υποκαταστήματα, πρακτορεία), με τη δημιουργία σ' αυτήν ειδικών λογαριασμών από τους οποίους διενεργούνται οι πληρωμές με επιταγές ή εντολές. Για τη χρηματοδότηση του ΠΔΕ τηρούνται στην Τράπεζα Ελλάδος τα παρακάτω είδη λογαριασμών:

- Της Σ.Α. (ΣΑΕ, ΣΑΜ , ΣΑΕΠ, ΣΑΝΑ) που περιλαμβάνει την ονομασία της (εγγειοβελτιωτικά, αεροδρόμια κλπ) και τον φορέα στον οποίο ανήκει.
- Του έργου που περιλαμβάνει τον κωδικό αριθμό, την ονομασία του, το φορέα και τον διαχειριστή που έχει οριστεί για το έργο αυτό.
- Ο γενικός λογαριασμός «Ελληνικό Δημόσιο - Λογαριασμός δαπανών σε € για την εισαγωγή εφοδίων από το εξωτερικό», μέσω του οποίου χρηματοδοτούνται δαπάνες σε συνάλλαγμα.
- Ο Λογαριασμός «Υπουργείο Οικονομικών-Αδιάθετα Υπόλοιπα παρελθόντων οικονομικών ετών», στον οποίο επιστρέφονται τα υπόλοιπα των χρηματοδοτήσεων σε € μετά τη λήξη του έτους.

Τα παραπάνω είδη Λογαριασμών Δημοσίων Επενδύσεων εντάσσονται στις παρακάτω τρεις (3) γενικές κατηγορίες: <u>α) Λογαριασμοί κατηγορίας εξουσιοδότησης πληρωμής</u>, που περιλαμβάνουν τους Λογαριασμούς όλων των Συλλογικών Αποφάσεων (Σ.Α) και των έργων· η χρέωση του Δημοσίου για τους λογαριασμούς της κατηγορίας αυτής δεν γίνεται ταυτόχρονα με τη χρηματοδότηση τους, αλλά μόνο όταν πραγματοποιηθούν πληρωμές σε βάρος αυτών. <u>β) Λογαριασμοί κατηγορίας Νομικών Προσώπων</u>, που αφορούν λογαριασμούς έργων με διαχειριστές, ΝΠΔΔ η ΔΕΚΟ με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια· αντίθετα με την προηγούμενη κατηγορία, στους Λογαριασμούς αυτούς η χρέωση του Δημοσίου αρχίζει άμεσα από τη χρηματοδότηση των λογαριασμών, άσχετα από το χρόνο διενέργειας των πληρωμών. γ) <u>Λοιποί Λογαριασμοί,</u> που περιλαμβάνουν τα αδιάθετα υπόλοιπα παρελθόντων οικονομικών ετών, από χρηματοδοτήσεις για δαπάνες εσωτερικού και ο γενικός λογαριασμός δαπανών εξωτερικού που αναφέρθηκε παραπάνω.

Θα πρέπει εδώ να τονιστεί ότι σύμφωνα με το Παράρτημα IV (άρθρο 45) του Πρωτοκόλλου της Γενεύης, που έχει κυρωθεί με το Νόμο 3423/1927, το Δημόσιο έχει αναθέσει στην Τράπεζα της Ελλάδος, την διεξαγωγή όλων των συναλλαγών του σε χρήμα, επιταγές, συνάλλαγμα και τραπεζικές συναλλαγές στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Το ίδιο ισχύει για τους λογαριασμούς και τα υπόλοιπα του δημοσίου.

Συνεπώς, οι διαχειριστές πιστώσεων του Προϋπολογισμού δημοσίων Επενδύσεων, είναι υποχρεωμένοι να τηρούν τους σχετικούς λογαριασμούς αποκλειστικά στην Τράπεζα της Ελλάδος και σε περίπτωση που υπάρχει λογαριασμός σε άλλη τράπεζα, να μεταφέρουν το υπόλοιπο αυτών στην τράπεζα της Ελλάδος. Εάν στην έδρα του διαχειριστή δεν υπάρχει Υποκατάστημα ή Πρακτορείο της Τράπεζας της Ελλάδος, τότε οι λογαριασμοί τηρούνται στην Εθνική Τράπεζα και εάν δεν υπάρχει Υποκατάστημα ή Πρακτορείο της Εθνικής Τράπεζας, στην Αγροτική Τράπεζα.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων (φορέων) στέλνουν κάθε μήνα **προτάσεις** στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας για τη χρηματοδότηση του Προγράμματος κατά Συλλογική Απόφαση (Τομέα). Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας επεξεργάζεται τις προτάσεις και καταρτίζει τελικά **έγγραφο χρηματοδότησης** του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων **κατά συλλογική απόφαση,** εντός του προσδιορισθέντος ορίου πληρωμών μέσα στον αντίστοιχο μήνα από τη Νομισματική Επιτροπή, το οποίο και στέλνει στην Τράπεζα της Ελλάδος και κοινοποιεί στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (Γ.Λ.Κ.).

Το Γ.Λ.Κ. με βάση το ανωτέρω έγγραφο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, συντάσσει και στέλνει στην Τράπεζα της Ελλάδος την **μηνιαία εντολή χρηματοδότησης** των λογαριασμών των συλλογικών αποφάσεων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος μεταφέρει τα ποσά σε πίστωση των λογαριασμών των συλλογικών αποφάσεων που διατηρεί και που είδαμε προηγουμένως.

Η κατανομή των χρηματοδοτήσεων αφορά τόσο δαπάνες στο εσωτερικό, όσο και δαπάνες εξωτερικού. Για τις **δαπάνες εσωτερικού,** οι αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων (φορέων) αμέσως μετά την χρηματοδότηση των λογαριασμών των συλλογικών αποφάσεων, καταρτίζουν και απευθύνουν προς την Τράπεζα της Ελλάδος **έγγραφο**, δια του οποίου κατανέμεται **κατ' έργον** η χρηματοδότηση κάθε συλλογικής αποφάσεως και επί τη βάσει του οποίου η Τράπεζα της Ελλάδος μεταφέρει το ποσό κάθε έργου σε πίστωση του τηρούμενου σ' αυτήν αντίστοιχου

τριτοβάθμιου λογαριασμού, με χρέωση του λογαριασμού της συλλογικής απόφασης. Έτσι, τα ποσά τίθενται πλέον στην διάθεση των ορισθέντων από κάθε αρμόδιο Υπουργείο **υπόλογων διαχειριστών**, για την πληρωμή των προβλεπομένων δαπανών.

Για τις **δαπάνες εξωτερικού,** οι χρηματοδοτήσεις πραγματοποιούνται δι' **απ΄ ευθείας εντολών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας**, προς την Τράπεζα της Ελλάδος με τη μορφή **ανοιγμάτων εγγείων πιστώσεων** σε ξένο νόμισμα (λίρες Αγγλίας, δολάρια, κ.λπ.) κατ' έργον και αναλυτικά για κάθε περίπτωση δαπάνης (π.χ. για την προμήθεια μηχανημάτων, εξοπλιστικών μέσων, κ.λπ.). Το Δημόσιο χρεώνεται από την Τράπεζα της Ελλάδος με το ισότιμο σε ευρώ του ξένου συναλλάγματος, το οποίο η Τράπεζα της Ελλάδος θέτει στη διάθεση του δικαιούχου Οίκου εξωτερικού. Το σύνολο χρηματοδοτήσεων εσωτερικού και εξωτερικού κάθε έργου δεν μπορεί να υπερβεί το από την οικεία συλλογική απόφαση προβλεπόμενο όριο πληρωμών αυτού.

Β. Πληρωμές

Οι πληρωμές εσωτερικού των έργων που εκτελούνται με ευθύνη του Δημοσίου ενεργούνται με **έκδοση επιταγών των υπόλογων διαχειριστών** των έργων σε βάρος των χρηματοδοτήσεων του έργου είτε με βάση οριστικά και πλήρη **δικαιολογητικά** (τακτικές επιταγές) είτε με μορφή **προκαταβολών** (προκειμένου περί μεταπρομηθειών, μισθοδοσίας προσωπικού, κ.λπ.). Το προϊόν των επιταγών άγεται από την Τράπεζα της Ελλάδος σε χρέωση του λογαριασμού «Ελληνικό Δημόσιο – Συγκέντρωση Εισπράξεων και Πληρωμών», και αποτελεί δαπάνη σε βάρος του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων.

Ειδικά, προκειμένου για πληρωμές έργων που εκτελούνται με ευθύνη Ν.Π.Δ.Δ., Δημοσίων Επιχειρήσεων, κ.λπ., το σύνολο της χρηματοδότησης των έργων αποτελεί και δαπάνη σε βάρος του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων, δεδομένου ότι τα ποσά τίθενται στη διάθεση των προσώπων αυτών, τα οποία πρόσωπα ως έχοντα διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια εμφανίζουν αυτά σαν έσοδα στον δικό τους προϋπολογισμό και πραγματοποιούν σε βάρος αυτού δαπάνες από υπολόγους που ορίζονται από τα πρόσωπα αυτά.

Προκειμένου για πληρωμές εξωτερικού, το προϊόν δραχμοποιήσεως κάθε ενεγγύου πιστώσεως, όπως είπαμε προηγουμένως, αποτελεί και δαπάνη σε βάρος του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων.

Γ. Εκκαθάριση και ενταλματοποίηση δαπανών

Για το σύνολο των πληρωμών εσωτερικού και εξωτερικού στέλνονται, κατά περίπτωση, τα σχετικά δικαιολογητικά στις Υπηρεσίες Εντελλομένων Εξόδων (Υ.Ε.Εξόδων) των αρμόδιων Υπουργείων.

Οι Υ.Ε.Εξόδων πραγματοποιούν τον έλεγχο των δικαιολογητικών και εφ' όσον αυτά είναι πλήρη, προβαίνουν στην έκδοση των κατά νόμο **συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων** για την τακτοποίηση των πραγματοποιηθέντων πληρωμών. Έτσι, κλείνονται οι λογαριασμοί του Δημοσίου και καταλογίζονται οι δαπάνες σαν οριστικά έξοδα του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων.

Τα συμψηφιστικά χρηματικά εντάλματα που εκδίδονται από τις Υ.Ε. Εξόδων στέλνονται, στο Γ.Λ.Κ. όπου και εξοφλούνται συμψηφιστικά από τον **υπόλογο συμψηφισμών**, και εμφανίζονται κατά Υπουργείο (Φορέα) και κωδικό αριθμό σαν οριστικά έξοδα στα ειδικά προς τούτο τηρούμενα βιβλία.

2.5. ΣΥΝΟΨΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΤΟΥ ΠΔΕ

Όπως προκύπτει από τα προεκτεθέντα, η έκδοση απόφασης έργων στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων είναι η πρώτη ενέργεια για την έναρξη εκτέλεσης του Προγράμματος, ενώ η αμέσως επόμενη είναι η ομαδοποίηση των έργων αυτών και η ένταξή τους στις Συλλογικές Αποφάσεις (ΣΑΕ για τα έργα & ΣΑΜ για τις μελέτες). Σημειώνεται ότι οι φορείς δεσμεύονται να διαθέσουν τις πιστώσεις του Προγράμματος αποκλειστικά και μόνο στα έργα τα οποία τους έχουν εγκριθεί.

Μετά την έγκριση των Σ.Α. επιλέγεται ο φορέας υλοποίησης του έργου και το έργο εντάσσεται στις Σ.Α. Τέτοιοι φορείς υλοποίησης των έργων μπορούν να είναι τα υπουργεία, οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, ΝΠΔΔ, ΔΕΚΟ, ΟΤΑ. *«Βασική αρμοδιότητά τους είναι η προκήρυξη των έργων, η αξιολόγηση των προτάσεων, η έγκριση και στη συνέχεια η παρακολούθηση της εκτέλεσης των έργων με ελέγχους του οικονομικού και φυσικού αντικειμένου τους».* (Κλαουδάτος, 2009)

Οι Διαχειριστικές Αρχές και οι Επιτροπές Παρακολούθησης παρακολουθούν την πραγματοποίηση των έργων, ενώ αρμόδια για τον απολογισμό των προγραμμάτων είναι τα ίδια τα Υπουργεία και οι Περιφέρειες. Τελικός αποδέκτης του απολογισμού αυτού είναι το Υπουργείο Οικονομικών που έχει τη συνολική ευθύνη παρακολούθησης του Προγράμματος.

Οι πληρωμές διενεργούνται από τους υπόλογους διαχειριστές, οι οποίοι εκδίδουν τις αντίστοιχες επιταγές σε βάρος των πιστώσεων του κάθε προγράμματος του οποίου έχουν την ευθύνη της διαχείρισης των πληρωμών. Οι πληρωμές αυτές τακτοποιούνται αφού κατατεθούν στην αρμόδια ΥΔΕ τα σχετικά με τη δαπάνη δικαιολογητικά. Στη συνέχεια εκδίδεται συμψηφιστικό ένταλμα από την ΥΔΕ και τακτοποιείται η δαπάνη με την εμφάνισή της ως έξοδο στον προϋπολογισμό.

Έλεγχο επί των πληρωμών διενεργεί το Ελεγκτικό Συνέδριο και έχει κατασταλτικό χαρακτήρα, εφόσον μετά την πληρωμή της οποιασδήποτε δαπάνης είναι ιδιαίτερα δύσκολο, χρονοβόρο και κοστοβόρο, το να επιστραφούν χρήματα που έχουν ήδη διατεθεί για πληρωμές που δεν εγκρίθηκαν τελικά. Η διαδικασία αυτή παρέχει μεν ευελιξία στην πραγματοποίηση των έργων του Προγράμματος, ενέχει όμως κινδύνους ατασθαλιών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

2. Αναστασίου, Θ. (2006), ***Δημοσιονομική Διαχείριση- Δημόσιος Προϋπολογισμός***, ΕΚΔΔ, Αθήνα.
3. Γέροντας, Α. (2005), ***Δημοσιονομικό Δίκαιο,*** Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτινή.
4. Γεωργακόπουλος, Θ. (2005), ***Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική*****,** Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.
5. Δαλαμάγκας, Β. (2003), ***Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική***, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα.
6. IMF (2007), ***Manual on Fiscal Transparency***, International Monetary Fund, Washington, D.C.
7. Κάρτσωνας, Γ. (1992), ***Δημόσιο Λογιστικό- Κρατικός Προϋπολογισμός***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.
8. Κλαουδάτος, Μ. (2003), ***Κρατικός Προϋπολογισμός, Προτάσεις για Ένα***

Μοντέλο Αξιόπιστο και Αποτελεσματικό, Εκδόσεις Κριτική.

9. Κόρσος, Δ. (1980), ***Δημοσιονομικόν Δίκαιον***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή.
10. Μιχαλόπουλος, Ι. (1970), ***Περί Κρατικού Προϋπολογισμού***, Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Αθήνα.
11. Σολδάτος, Δ. (1996), ***Δημόσιο Λογιστικό,*** Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.
12. Σολδάτος, Δ. (1996), ***Νόμος 2362/1995,*** Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.
13. Σολδάτος, Δ. (2001), ***Δημόσιο Λογιστικό, Κωδικοποιημένη Νομοθεσία – Ερμηνεία – Νομολογία,*** _Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.
14. Stiglitz, J. E. (2000), ***Economics of the Public Sector***, W.W. Norton & Co, NY/London.
15. Υπουργείο Οικονομικών (2009), ***Εισηγητική Έκθεση επί του Προϋπολογισμού Έτους 2010***, Αθήνα.
16. Υπουργείο Οικονομικών (2009), ***Προϋπολογισμός Οικονομικού Έτους 2010***, Αθήνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

(Κωδικός Θεματικής Ενότητας: 3)

3.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Δημόσιες Επενδύσεις όπως είδαμε νοούνται όλες οι επενδυτικές δραστηριότητες που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της εκάστοτε ακολουθούμενης πολιτικής και έχουν ως στόχο τη μεγιστοποίηση της οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής ευημερίας. Μέσω του μηχανισμού των δημοσίων επενδύσεων γίνεται προσπάθεια να μετατραπούν οικονομικοί πόροι σε έργα υποδομής, έργα αναπτυξιακά, έργα βελτίωσης της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών από το Κράτος.

Σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, Δημόσιες Επενδύσεις είναι οι δαπάνες που πραγματοποιούνται με βάση ειδικές αποφάσεις για την εκτέλεση έργων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, που βαρύνουν τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων.

Όπως έχει αναφερθεί το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων υλοποιείται από τους αρμόδιους φορείς όπως είναι τα Υπουργεία, οι Περιφέρειες, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, οι Ανώνυμες Εταιρείες του Δημοσίου και οι Δημόσιοι Οργανισμοί (ΔΕΚΟ).

Στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.), όμως, εντάσσονται και δράσεις που δεν χρηματοδοτούνται μόνο από εθνικούς πόρους, αλλά και από κοινοτικούς. Έτσι, ο Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων χωρίζεται σε δύο σκέλη :

1. Έργα Χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους
2. Έργα Συγχρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους και πόρους του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ακολουθώντας τον παραπάνω διαχωρισμό καθορίζεται και χωριστό όριο πληρωμών για τα δύο αυτά σκέλη από τον Προϋπολογισμό των Δημοσίων Επενδύσεων.

Προκειμένου να αποκτήσουμε πιο συγκεκριμένη εικόνα για το μέρος του Προγράμματος των Δημοσίων Επενδύσεων που καταλαμβάνουν τα Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα, παραθέτουμε τον παρακάτω Πίνακα 3.1.1. από την Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού 2010.

Πίνακας 3.1.1.

Διαχρονική Εξέλιξη ΠΔΕ (2000 – 2010)(σε εκατ. ευρώ)

Πίνακας 3.22 Διαχρονική εξέλιξη ΠΔΕ (2000-2010)
(σε εκατ. ευρω)

Έτη	ΠΔΕ			Μεταβολή % σε σχέση με προηγούμενο έτος	Ως % του ΑΕΠ
	Λοιποί εθνικοί πόροι	Συγχρηματοδοτούμενο	Σύνολο		
2000	2.109	5.312	7.421	-	5.4
2001	2.590	5.252	7.842	5,7	5.3
2002	3.131	3.883	7.014	-10,6	4.5
2003	3.974	4.461	8.435	20,2	4.9
2004	4.639	4.883	9.522	12,8	5.1
2005	2.569	4.955	7.524	-21,0	3.9
2006	2.673	5.511	8.184	8,8	3.9
2007	2.763	6.046	8.809	7,6	3.9
2008	2.559	7.065	9.624	9,2	4.0
2009	2.800	6.700	9.500	-1,3	3.9
2010	3.350	6.950	10.300	8,4	4.2

Πηγη: ΠΔΕ. ΓΔΟΠ

Είναι φανερό ότι το μεγαλύτερο μέρος, σε ετήσια βάση από το 2000 ως το 2010, του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων αφορά σε Προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από Εθνικούς Πόρους και από τον Προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με αυτό το σκέλος των Δημοσίων Επενδύσεων που αφορά τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, θα ασχοληθούμε στην παρούσα υπο-ενότητα.

3.2. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ – ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Με τον όρο συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα αναφερόμαστε σε πόρους που παρέχονται, πρόσθετα με τους εθνικούς, από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι πόροι αυτοί προέρχονται κυρίως από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες και το Ταμείο Συνοχής. Ως εθνική

συμμετοχή από την άλλη μεριά νοείται το μέρος της δαπάνης ενός προγράμματος που βαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό και εξασφαλίζεται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων Η χρηματοδότηση γίνεται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων με τον ίδιο τρόπο που γίνεται και η χρηματοδότηση του ΠΔΕ που αφορά σε εθνικούς πόρους.

Την ευθύνη της διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του μέρους στο οποίο αφορά η εθνική δαπάνη, έχει το Υπουργείο Οικονομικών όπως άλλωστε και για το λοιπό πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Η πληρωμή των δαπανών γίνεται από τον οριζόμενο κάθε φορά υπόλογο για κάθε έργο, ενώ ο έλεγχος των δαπανών διεξάγεται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου και το Ελεγκτικό Συνέδριο. Αντίστοιχα για το μέρος που αφορά στην κοινοτική δαπάνη ο τρόπος διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου των δαπανών καθορίζεται από τις διατάξεις του Ν. 2860/2000 και του Ν.3614/2007.

Τα κύρια συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα στη χώρα μας είναι το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ΚΠΣ) για την περίοδο 2000-2006 και το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) για το χρονικό διάστημα 2007-2013, των οποίων η διαχείριση, ο έλεγχος και η παρακολούθηση έχουν ανατεθεί σε συγκεκριμένους φορείς ή Αρχές. Για το περιεχόμενο και τον τρόπο λειτουργίας αυτών των προγραμμάτων θα αναφερθούμε αναλυτικά παρακάτω.

3.3. ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Οι *ίδιοι πόροι* χορηγούνται στις Κοινότητες για την εξασφάλιση της ισοσκελίσεως του Προϋπολογισμού τους, εγγράφονται στον Προϋπολογισμό ως έσοδα και προέρχονται:

α) Από εισφορές, πριμοδοτήσεις, συμπληρωματικά ή εξισωτικά ποσά, πρόσθετα ποσά ή στοιχεία φόρων και λοιπά τέλη που θεσπίζονται από τα όργανα των Κοινοτικών επί των συναλλαγών με κράτη μη μέλη, στο πλαίσιο *της κοινής γεωργικής πολιτικής*, όπως και από τις άλλες εισφορές και δικαιώματα που προβλέπονται στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως των αγορών στον τομέα της ζαχάρεως και ονομάζονται *«γεωργικές εισφορές»*.

β) Από τους δασμούς του κοινού δασμολογίου και τους λοιπούς δασμούς που θεσπίζονται από τα όργανα των Κοινοτήτων επί των συναλλαγών με κράτη μη μέλη και ονομάζονται «δασμοί».

γ) Από άλλους φόρους που θεσπίζονται, στο πλαίσιο μιας κοινής πολιτικής, σύμφωνα με τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της ΕΕ.

δ) Από 1/1/1975, ο Προϋπολογισμός των Κοινοτήτων χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου, με επιφύλαξη άλλων εσόδων, από τους *ιδίους πόρους των Κοινοτήτων,* στους οποίους περιλαμβάνονται, εκτός από τις ανωτέρω κατηγορίες (α-γ) και οι πόροι που προέρχονται από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) μέχρι 1,4%, επί βάσεως που καθορίζεται κατά ομοιόμορφο τρόπο για τα κράτη-μέλη σύμφωνα με Κοινοτικούς Κανόνες. Εξ άλλου, το πλεόνασμα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων επί του συνόλου των πραγματικών δαπανών κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους μεταφέρεται στο επόμενο έτος.

Τα έσοδα που προέρχονται από τις *γεωργικές εισφορές* εγγράφονται καθ' ολοκληρίαν στον Προϋπολογισμό των Κοινοτήτων, ενώ τα έσοδα από δασμούς εγγράφονται προοδευτικά. Οι Κοινότητες επιστρέφουν σε κάθε κράτος-μέλος το 10% των ανωτέρω ποσών που καταβάλλονται, ως *έξοδα εισπράξεως.*

Τα ανωτέρω έσοδα, χρησιμεύουν για τη χρηματοδότηση όλων αδιακρίτως των δαπανών του Προϋπολογισμού των Κοινοτήτων, εισπράττονται από τα κράτη-μέλη, σύμφωνα με τις εθνικές τους νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις και τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής. Οι *ίδιοι πόροι* βεβαιώνονται από τα κράτη-μέλη σύμφωνα με τις δικές τους διατάξεις (νόμους, κανονισμούς ή διοικητικές πράξεις) και διατίθενται στην Επιτροπή. Το δικαίωμα βεβαιώνεται μόλις η αντίστοιχη απαίτηση έχει προσδιορισθεί από την αρμοδία υπηρεσία ή φορέα του κράτους-μέλους.

Τα κράτη-μέλη πρέπει να λαμβάνουν όλα τα μέτρα για να εξασφαλίζουν ότι τα δικαιολογητικά έγγραφα που αναφέρονται στη βεβαίωση και διάθεση των ιδίων πόρων φυλάγονται τουλάχιστον για τρία ημερολογιακά έτη, από το τέλος του έτους στο οποίο αυτά αναφέρονται.

Στον επόμενο Πίνακα (Πίνακας 3.3.1.) παρατίθενται ενδεικτικά τα ποσοστά, σε σχέση με το γενικό σύνολο, των διαφόρων κατηγοριών εσόδων και εξόδων ενός κοινοτικού προϋπολογισμού. Σημαντική πηγή αποτελούν οι εισπράξεις από ΦΠΑ και

επίσης ο 4ος πόρος επί του ΑΕΠ, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό των δαπανών της ΕΕ, εκτός από τις ενισχύσεις μέσω διαρθρωτικών ενεργειών, το καταλαμβάνουν οι χρηματοδοτήσεις για την γεωργία και αλιεία (με σύγχρονη τάση μείωσης του τελευταίου ποσοστού υπέρ των διαρθρωτικών ενεργειών).

Πίνακας 3.3.1.

Γενικός Προϋπολογισμός της ΕΕ, 2000

ΕΣΟΔΑ		ΕΞΟΔΑ	
ΦΠΑ	43,0%	Γεωργία και αλιεία	45,0%
4ος Πόρος επί του ΑΕΠ	40,9%	Διαρθρωτικές ενέργειες	37,0%
Δασμοί	13,3%	Αναπτυξιακή συνεργασία	6,6%
Γεωργικές εισφορές	2,0%	Έρευνα, ενέργεια, βιομηχανία και μεταφορές	6,1%
		Δαπάνες λειτουργίας	4,8%
Διάφορα	0,8%	Διάφορα	0,5%
		83,5 δισ. ECU (1 ECU . 325 Δρχ.) (πιστώσεις για πληρωμές)*	

Από τον Πίνακα 3.3.1. γίνεται φανερό ότι τα κράτη-μέλη έχουν απολήψεις από την ΕΕ μέσω των διαφόρων προγραμμάτων χρηματοδότησης (όπως περιγράφονται παρακάτω), αλλά συγχρόνως συμβάλλουν και στα έσοδα του προϋπολογισμού της ΕΕ μέσω των *ιδίων πόρων*. Και το επόμενο ερώτημα που ανακύπτει είναι το εξής: Ποια μπορεί να είναι τελικά η καθαρή θέση (δηλαδή αναλήψεις μείον πληρωμές) για κάθε χώρα-μέλος της ΕΕ; Το θέμα είναι πραγματικό και εξαρτάται από τις κατ' έτος δοσοληψίες των χωρών-μελών, αλλά σε γενικές γραμμές μπορεί να διατυπωθεί η άποψη ότι οι λιγότερο ανεπτυγμένες οικονομίες της ΕΕ καταλήγουν να έχουν θετική καθαρή θέση, εν αντιθέσει με τις ανεπτυγμένες οικονομίες όπου η καθαρή θέση είναι συνήθως αρνητική.

3.4. ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία μέσω των οποίων η Ευρωπαϊκή Ένωση χορηγεί χρηματοδοτικές ενισχύσεις σε προγράμματα ανάπτυξης, είναι τα εξής :

- το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) για χρηματοδοτήσεις έργων υποδομής, θέσεων απασχόλησης μέσω διάφορων παραγωγικών επενδύσεων, κλπ
- το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) για την προώθηση έργων και δράσεων κατάρτισης του παραγωγικά ενεργού πληθυσμού της χώρας, καθώς και έργων για την προσαρμογή του ενεργού πληθυσμού στις μεταβολές της αγοράς εργασίας, και την επαγγελματική ένταξη των ανέργων και των μειονεκτικών ομάδων στο παραγωγικό δυναμικό.
- το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) το οποίο χρηματοδοτεί δράσεις αγροτικής ανάπτυξης και ενίσχυσης στους γεωργούς, ιδίως στις περιοχές που παρουσιάζουν καθυστέρηση στην ανάπτυξη καθώς επίσης και στο πλαίσιο της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ).
- το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ) το οποίο χρηματοδοτεί τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση του τομέα της αλιείας.
- το Ταμείο Συνοχής, που ως ειδικό ταμείο, έχει ως στόχο τη χρηματοδότηση έργων για το περιβάλλον και τη βελτίωση των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών, και αναφέρεται σε εκείνα τα κράτη-μέλη της Ένωσης των οποίων το ΑΕΠ είναι χαμηλότερο από το 90% του κοινοτικού μέσου όρου, όπως π.χ. Ισπανία, Ελλάδα, Ιρλανδία και Πορτογαλία

3.5. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης είναι ένα συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, προϊόν της συμφωνίας Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Επιτροπής για κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στη χώρα μας. Αποτέλεσε ένα από τα μεγαλύτερα αναπτυξιακά προγράμματα της χώρας και προσπάθησε να βελτιώσει τις επενδύσεις στο ανθρώπινο, γνωστικό και φυσικό κεφάλαιο προκειμένου η Ελλάδα να

μπορέσει να ανταποκριθεί στις συνθήκες του διεθνούς και ευρωπαϊκού περιβάλλοντος. Το συγκεκριμένο συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων είχε ως προτεραιότητες – στόχους τα εξής :

- την ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων και την προώθηση της απασχόλησης,
- την ανάπτυξη του συστήματος μεταφορών (οδικές, σιδηροδρομικές, αστικές μεταφορές, αερολιμένες, λιμένες, συνδυασμένες μεταφορές και εμπορευματικά κέντρα, ασφάλεια),
- τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη (περιλαμβάνει τους τομείς Μεταποίησης και Υπηρεσιών, Έρευνας και Τεχνολογίας, Τουρισμού, Ενέργειας – Φυσικών Πόρων),
- την αγροτική ανάπτυξη και αλιεία,
- τη βελτίωση της ποιότητας ζωής με παρεμβάσεις που αφορούν στο περιβάλλον και τη φυσική κληρονομιά, στον πολιτισμό και στον τομέα της υγείας και της πρόνοιας,
- την κοινωνία της πληροφορίας με παρεμβάσεις που αφορούν στους τομείς της εκπαίδευσης, του πολιτισμού, της δημόσιας διοίκησης, της υγείας και πρόνοιας, του περιβάλλοντος, της απασχόλησης, της ψηφιακής οικονομίας και των επικοινωνιών,
- την Περιφερειακή ανάπτυξη, με στόχο τη μείωση των αποκλίσεων ανάπτυξης μεταξύ των περιφερειών, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους και την αύξηση της απασχόλησης στην περιφέρεια.

Για την επίτευξη των στόχων του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης καταρτίστηκαν και υλοποιούνται 25 Επιχειρησιακά Προγράμματα εκ των οποίων

- 11 είναι Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και αφορούν εθνικές τομεακές πολιτικές
- 13 είναι Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μία από τις 13 διοικητικές περιφέρειες της χώρας και στα οποία έχει κατανεμηθεί το 1/3 περίπου των διαθέσιμων πιστώσεων για την περίοδο 2000-2006
- 1 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια» που στόχο έχει να ενδυναμώσει, να στηρίξει και να βελτιώσει το σύστημα διαχείρισης,

παρακολούθησης και ελέγχου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

3.5.1. ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ & ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Η υλοποίηση του ΚΠΣ 2000-2006 και των άλλων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων έχει ως βασικό στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση των κοινοτικών και εθνικών πόρων που διατίθενται, καθώς και τη μεγιστοποίηση του οφέλους που θα προκύψει από τα επενδυτικά προγράμματα για τη χώρα μας. Η υλοποίηση πραγματοποιείται μέσω ενός συστήματος Διαχείρισης, Παρακολούθησης και Ελέγχου σύμφωνα με τις απαιτήσεις των κανονισμών των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το αναφερόμενο σύστημα Διαχείρισης, Παρακολούθησης και Ελέγχου αποτελείται από αντίστοιχα όργανα που έχουν θεσμοθετηθεί για το συγκεκριμένο σκοπό.

Έτσι, στα πλαίσια του ανωτέρω συστήματος της υλοποίησης των προγραμμάτων του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης έχουν συσταθεί τα εξής παρακάτω όργανα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1260/1999 του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999 "Περί γενικών διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία", των οποίων ο τρόπος λειτουργίας ορίζεται μέσω των διατάξεων του Ν.2860/2000 :

- Διαχειριστική Αρχή του ΚΠΣ
- Διαχειριστικές Αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
- Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ
- Επιτροπές Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
- Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής
- Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ)

Παράλληλα με τα ανωτέρω όργανα, η Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης ιδρύθηκε ως ανώνυμη και μη κερδοσκοπική εταιρία του ευρύτερου δημόσιου τομέα που εποπτεύεται από το Υπουργείο Οικονομικών και έχει ως στόχο την υποστήριξη της Δημόσιας Διοίκησης στην αποτελεσματικότερη διαχείριση και εφαρμογή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ.

3.5.2. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (ΕΔΕΛ)

Στο Υπουργείο Οικονομικών και μάλιστα στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους έχει συσταθεί και λειτουργεί η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ) με σκοπό τη διενέργεια ελέγχων των Διαχειριστικών Αρχών και της Αρχής Πληρωμής, την άσκηση δηλαδή του εξωτερικού δημοσιονομικού ελέγχου στα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους και πόρους του κοινοτικού προϋπολογισμού. Σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο Ν.2860/2000 με τον οποίο έχει συσταθεί αυτή η Επιτροπή,

«η αποστολή της συνίσταται στην εξασφάλιση της τήρησης των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, όπως αυτές ορίζονται και εξειδικεύονται στο κοινοτικό και εθνικό δίκαιο. Συνίσταται επίσης, στην επαλήθευση της πρακτικής εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας των εθνικών συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου. Η ΕΔΕΛ είναι, επίσης, το αρμόδιο όργανο για την υποβολή των δηλώσεων κλεισίματος με τις οποίες αξιολογείται η εγκυρότητα των αιτήσεων πληρωμών των τελικών υπολοίπων των συγχρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων, καθώς και η νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών συναλλαγών»

Η ΕΔΕΛ, ασκεί το έργο της κυρίως μέσω της διενέργειας ελέγχων των οποίων οι στόχοι, το αντικείμενο και ο αριθμός προσδιορίζονται στο πλαίσιο μιας μακροχρόνιας στρατηγικής ελέγχων, από την έναρξη έως και το κλείσιμο των παρεμβάσεων. Εν όψει της λήξης του Γ΄ ΚΠΣ, η ΕΔΕΛ επικαιροποίησε τη στρατηγική της για τη χρονική περίοδο από το έτος 2009 έως και την ολοκλήρωση της παρούσας προγραμματικής περιόδου. Στόχος της επικαιροποιημένης στρατηγικής, με την οποία ολοκληρώνεται το ελεγκτικό της έργο, αποτελεί

«η διασφάλιση ότι α) έχουν πραγματοποιηθεί αντιπροσωπευτικοί έλεγχοι στα συστήματα διαχείρισης και στις πράξεις, β) έχουν αντιμετωπιστεί τα τυχόν προβλήματα που εντοπίστηκαν και γ) έχουν διενεργηθεί ομαλά οι διαδικασίες του κλεισίματος των προγραμμάτων και έργων που περιγράφονται στον οδηγό εργασιών κλεισίματος που κατάρτισε η ΕΔΕΛ.» (Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού, 2010)

Πιο συγκεκριμένα, για το έργο της ΕΔΕΛ η Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού 2010, αναφέρει :

«Σύμφωνα λοιπόν με τη στρατηγική της για το Γ΄ ΚΠΣ, τις ΚΠ και το ΤΣ, η ΕΔΕΛ κατάρτισε πρόγραμμα ελέγχων για το έτος 2009 το οποίο περιλάμβανε δεκαεννέα

(19) ελέγχους σε έργα του Ταμείου Συνοχής και ογδόντα τέσσερις (84) ελέγχους σε παρεμβάσεις στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Τα-μείων. Οι προγραμματισθέντες έλεγχοι έχουν ήδη διενεργηθεί στην πλειονότητά τους, ενώ οι ελεγκτικές εργασίες αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους. Το έτος 2010 θα γίνουν οι τελευταίοι έλεγχοι πράξεων που απαιτούνται ώστε να ολοκληρωθεί το ελεγκτικό έργο της ΕΔΕΛ, ενόψει του κλεισίματος των προγραμμάτων.»

Η ΕΔΕΛ όμως συνεχίζει να λειτουργεί ως Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου και για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ, δηλαδή του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς, στο οποίο θα αναφερθούμε διεξοδικά παρακάτω. Έτσι, συνεχίζει η Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού να αναφέρει τα εξής για την ΕΔΕΛ :

«Εκτός των παραπάνω ελέγχων, που διενεργούνται κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου, η ΕΔΕΛ ως φορέας περάτωσης, έχει προγραμματίσει τη διενέργεια ελέγχων διαδικασιών κλεισίματος σε δεκαπέντε (15) Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης (ΕΥΔ) και την Αρχή Πληρωμής για το έτος 2009, ενώ για το έτος 2010 έχει προγραμματίσει ελέγχους σε δεκατέσσερις (14) ΕΥΔ..

Τέλος, κατά το έτος 2009, η ΕΔΕΛ συνέχισε με εντατικούς ρυθμούς την προετοιμασία της για την άσκηση του έργου της, ως Αρχής Ελέγχου, με στόχο την έναρξη των ελέγχων κατά το έτος 2009 για τα επιχειρησιακά προγράμματα της νέας προγραμματικής περιόδου. Η προετοιμασία αυτή έχει ολοκληρωθεί και συνίσταται στη κατάρτιση πολυετών στρατηγικών για τη νέα προγραμματική περίοδο (προγράμματα ΕΣΠΑ, εδαφικής συνεργασίας και αλιείας), καθώς και στη κατάρτιση των εγχειριδίων, των μεθοδολογιών και των διαδικασιών που είναι αναγκαίες για την υλοποίηση των στρατηγικών αυτών.

Κατά την πρώτη περίοδο αναφοράς (2007) δεν δηλώθηκαν δαπάνες στην ΕΕ, με αποτέλεσμα τη μη διενέργεια ελέγχων (συστήματος και πράξεων) κατά την ελεγκτική περίοδο 1/1/2007-30/6/2009. Σύμφωνα με την αναθεωρημένη Στρατηγική για την ελεγκτική περίοδο 1/7/2009-30/6/2010 έχει προγραμματιστεί η διενέργεια ελέγχων συστήματος στους φορείς του συστήματος του ΕΣΠΑ οι οποίοι έχουν δηλώσει δαπάνες στην ΕΕ από 01/01/2009 μέχρι και 31/12/2009. Επιπλέον, με βάση τις δαπάνες αυτές, θα εξαχθεί τυχαίο δείγμα πράξεων (υποέργων), των οποίων οι έλεγχοι θα διενεργηθούν το πρώτο εξάμηνο του 2010. Στόχος της ΕΔΕΛ, σύμφωνα με τη Στρατηγική της, είναι να ελεγχθούν εντός της ελεγκτικής περιόδου (1/7/2009-30/6/2010), πράξεις από όλα τα ταμεία και όλα τα προγράμματα, διενεργώντας συμπληρωματικούς ελέγχους, αν απαιτηθεί .»

3.6. ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΣΠΑ)

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 - 2013 αποτελεί το έγγραφο αναφοράς για τον προγραμματισμό των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (Ε.Κ.Τ.) και του Ταμείου Συνοχής (Τ.Σ), σε εθνικό επίπεδο για την περίοδο 2007-2013.

Σύμφωνα με τη νέα στρατηγική προσέγγισης για την Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το ΕΣΠΑ

«..εξασφαλίζει ότι η συνδρομή από τα Ταμεία συμβαδίζει με τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη συνοχή και προσδιορίζει το σύνδεσμο μεταξύ των κοινοτικών προτεραιοτήτων αφενός και του εθνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων αφετέρου».

Έτσι, το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς, που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιανουάριο 2007, προσδιορίζει τις πολιτικές προτεραιότητες και στρατηγικές της χώρας μας προτείνοντας παράλληλα και τα βασικά στοιχεία υλοποίησης του προγράμματος αυτού.

<u>Α. Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ) ΕΣΠΑ</u>

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) διαρθρώνεται σε επιμέρους Επιχειρησιακά Προγράμματα (Ε.Π) έτσι ώστε να υλοποιηθούν με τον καλύτερο τρόπο οι στρατηγικοί στόχοι και επιλογές της χώρας.

- Εννέα (9) τομεακά Ε.Π.
- Πέντε (5) περιφερειακά Ε.Π.
- Δώδεκα (12) προγράμματα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας.

Τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα 2007-2013 είναι:

- ε.π. περιβάλλον - αειφόρος ανάπτυξη
- ε.π. ενίσχυση της προσπελασιμότητας
- ε.π. ανταγωνιστικότητα και επιχειρηματικότητα
- ε.π. ψηφιακή σύγκλιση
- ε.π. ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού

- ε.π. εκπαίδευση και διά βίου μάθηση
- ε.π. διοικητική μεταρρύθμιση
- ε.π. τεχνική υποστήριξη εφαρμογής
- ε.π. εθνικό αποθεματικό απρόβλεπτων

Για την υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού της χώρας η Ελλάδα χωρίσθηκε σε πέντε χωρικές ενότητες, στις οποίες αντιστοιχούν πέντε Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ως εξής:

- ε.π. Μακεδονίας -Θράκης
- ε.π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων
- ε.π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου
- ε.π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου
- ε.π. Αττικής

Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα έχουν ως στόχο να συμβάλουν συμπληρωματικά με τα τομεακά προγράμματα, στην κάλυψη των εθνικών στρατηγικών στόχων, δίνοντας προτεραιότητα στις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε Περιφέρειας.

Οι κοινοί στόχοι όλων αυτών των προγραμμάτων προσδιορίζονται από τη Διοίκηση του ΕΣΠΑ ως εξής :

- κοινωνικές υποδομές
- υγεία και κοινωνική αλληλεγγύη (υποδομές νοσοκομείων και δομών κοινωνικής φροντίδας, ειδικών μονάδων, κέντρων υγείας και ανοιχτής φροντίδας, εξειδικευμένος εξοπλισμός, μέτρα ανάπτυξης και προστασίας της Δημόσιας Υγείας)
- πολιτισμός (ενίσχυση των βασικών πολιτιστικών υποδομών, προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς)
- έργα προσπελασιμότητας και περιβάλλοντος τοπικής κλίμακας
- πολιτικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης
- πολιτικές ενίσχυσης ορεινών, μειονεκτικών, νησιωτικών περιοχών

Τα προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας αντικατέστησαν ουσιαστικά τα προγράμματα της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας. Η Ελλάδα διαχειρίζεται 5 τέτοια προγράμματα εκτός από το πρόγραμμα «Ελλάδα – Τουρκία» που έχει τεθεί σε αναστολή:

ι) Διασυνοριακά Προγράμματα

- Πρόγραμμα «Ελλάδα-Βουλγαρία», προϋπολογισμού 110.735.958 Ευρώ
- Πρόγραμμα «Ελλάδα-Ιταλία», προϋπολογισμού 88.955.170 Ευρώ
- Πρόγραμμα «Ελλάδα-Κύπρος», αρχικός προϋπολογισμός 41.633.290 Ευρώ (μετά την αναθεώρηση του Προγράμματος ο προϋπολογισμός ανέρχεται στα 44.593.923 Ευρώ)
- Πρόγραμμα «Ελλάδα-Αλβανία», που συγχρηματοδοτείται από το Όργανο Προενταξιακής Βοήθειας (IPA) με 22.143.015 Ευρώ
- Πρόγραμμα «Ελλάδα-ΠΓΔΜ», που συγχρηματοδοτείται από το IPA με 24.810.005 Ευρώ
- Πρόγραμμα «Ελλάδα-Τουρκία», που έχει ανασταλεί

ιι) Προγράμματα πολυμερούς διασυνοριακής συνεργασίας:

- Πρόγραμμα Αδριατικής, με επιλέξιμες περιοχές τους Νομούς Κέρκυρας και Θεσπρωτίας στην Ελλάδα, καθώς περιφέρειες της Ιταλίας, Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, Μαυροβουνίου, Αλβανίας, Σερβίας και Σλοβενίας.
- Θαλάσσια Λεκάνη της Μεσογείου, με επιλέξιμες περιοχές από όλες τις χώρες που βρέχονται από τη Μεσόγειο Θάλασσα.
- Μαύρη Θάλασσα, με επιλέξιμες περιοχές τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης για την Ελλάδα, καθώς και περιφέρειες από τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, τη Ρωσία, την Τουρκία, το Αζερμπαϊτζάν, την Ουκρανία, τη Γεωργία, τη Ρουμανία και τη Μολδαβία.

ιιι) Διακρατικά Προγράμματα

- Μεσογειακός Χώρος, στο οποίο συμμετέχουν η Ελλάδα, η Ισπανία, η Ιταλία, η Γαλλία, η Πορτογαλία, το Ηνωμένο Βασίλειο-Γιβραλτάρ, η Μάλτα, η Κύπρος, η Σλοβενία, η Κροατία και η Βοσνία και Ερζεγοβίνη.
- Χώρος Νοτιοανατολικής Ευρώπης, στο οποίο συμμετέχουν οκτώ (8) κράτη-μέλη της ΕΕ (Ιταλία, Αυστρία, Ουγγαρία, Σλοβακία, Σλοβενία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Ελλάδα), καθώς και η Μολδαβία, η Κροατία, η Σερβία, το Μαυροβούνιο, η Βοσνία και Ερζεγοβίνη, η Αλβανία, η ΠΓΔΜ και η Ουκρανία.

ιν) Διαπεριφερειακό Πρόγραμμα

Η Ελλάδα συμμετέχει στο διαπεριφερειακό πρόγραμμα INTERREG IV C, στο

οποίο συμμετέχουν όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ –πλην της Γερμανίας-, καθώς και η Νορβηγία και η Ελβετία.

v) Δίκτυα

Η Ελλάδα συμμετέχει και στα δίκτυα INTERACT, ESPON και URBACT.

Β. Συντονισμός – διαχείριση – παρακολούθηση – έλεγχος Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ΕΣΠΑ

Οι φορείς που αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες διαχείρισης, πιστοποίησης και ελέγχου σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Καν. (ΕΚ) 1083/2006 προσδιορίζονται στο Ν.3614/2007 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013». Στον ίδιο νόμο προσδιορίζονται οι κανονιστικές αποφάσεις με τις οποίες εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες και η οργανωτική δομή των εμπλεκόμενων αρχών, καθορίζονται οι ειδικότερες ρυθμίσεις του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου καθώς και μια σειρά μέτρων που στόχο έχουν τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης κατά την υλοποίηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Η Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης (Ε.Υ.Θ.Υ) της Γενικής Γραμματείας Ανάπτυξης και Επενδύσεων λειτουργεί Ηλεκτρονικό Γραφείο Υποστήριξης (Helpdesk) για τα στελέχη των Ειδικών Υπηρεσιών και των Φορέων Διαχείρισης. Στο Helpdesk υποβάλλονται ερωτήματα και παρέχονται οι αναγκαίες διευκρινίσεις και επεξηγήσεις για την ορθή λειτουργία του Συστήματος Διαχείρισης και ελέγχου. Συγκεκριμένα, οι χρήστες μπορούν να υποβάλλουν ερωτήματα που αφορούν:

- στην εφαρμογή του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
- σε θέματα νομικής φύσης που ανακύπτουν κατά τη διαχείριση και την υλοποίηση των προγραμμάτων και των έργων σε σχέση με την τήρηση των εφαρμοστέων εθνικών και κοινοτικών κανόνων

Εθνική Αρχή Συντονισμού: Η Εθνική Αρχή Συντονισμού είναι η αρχή που συντονίζει τον προγραμματισμό και την εφαρμογή των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και καθοδηγεί τις διαχειριστικές αρχές με στόχο την

εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της νομιμότητας της διαχείρισης και της εφαρμογής των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Ως Εθνική Αρχή Συντονισμού ορίζεται η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Η Εθνική Αρχή Συντονισμού έχει την ευθύνη για το σχεδιασμό του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου (ΣΔΕ) σύμφωνα με το άρθρο 58 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006.

Σύστημα Διαχείρισης & Ελέγχου Προγραμμάτων: Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου είναι ένα σύνολο διοικητικών αρχών που βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση, διαρθρωμένων με συγκεκριμένη οργανωτική δομή, οι οποίες αναπτύσσουν επί μέρους δραστηριότητες με αντικειμενικό σκοπό τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων (οικονομία αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα). Η διαχείριση κάθε επιχειρησιακού προγράμματος του ΕΣΠΑ, σύμφωνα με το άρθρο 59 παρ. 1, εδάφιο (α) του Κανονισμού, ασκείται μέσω ειδικής υπηρεσίας (διαχειριστική αρχή), η οποία λειτουργεί ή συνιστάται για τους σκοπούς αυτούς. Η διαχειριστική αρχή είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του επιχειρησιακού προγράμματος σύμφωνα με το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Επίσης δύναται να ορίζονται ένας ή περισσότεροι ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης, οι οποίοι αναλαμβάνουν την άσκηση μέρους των αρμοδιοτήτων της διαχειριστικής αρχής επιχειρησιακού προγράμματος, ενεργώντας σε σχέση με δικαιούχους που εκτελούν πράξεις για λογαριασμό και υπό την ευθύνη της διαχειριστικής αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 59, παρ.2 του Κανονισμού.

Οι βασικοί κανόνες διαχείρισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ προσδιορίζονται με την Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης (ΥΠΑΣΥΔ) του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Η Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης (ΥΠΑΣΥΔ) εξειδικεύεται με το Εγχειρίδιο διαδικασιών του Συστήματος Διαχείριση

Πιστοποίηση: Ως Αρχή Πιστοποίησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ ορίζεται η ειδική υπηρεσία Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των κοινοτικών πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής και οι αρμοδιότητές της καθορίζονται με την υπ΄αριθμ.43491.ΔΙΟΕ.789/29.12.2000 ΚΥΑ(ΦΕΚ 1639 Β΄) «Σύσταση ειδικής υπηρεσίας στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας με τίτλο Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ,

των κοινοτικών πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Η Αρχή Πιστοποίησης έχει ως σκοπό την εξασφάλιση των χρηματοδοτικών ροών από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής για τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ. Στο πλαίσιο αυτό η Αρχή Πιστοποίησης:

- Καταρτίζει και υποβάλλει στην Επιτροπή τις αιτήσεις πληρωμών και τις δηλώσεις δαπανών που προβλέπονται στο άρθρο 78 του Κανονισμού για όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ.
- Είναι αποδέκτης των εγκρίσεων πληρωμών των διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής που αφορούν σε αυτές,
- Τηρεί μητρώο των ποσών που μπορούν να ανακτηθούν και των ποσών που αποσύρονται μετά από ακύρωση του συνόλου ή μέρους της συνεισφοράς για μια πράξη και αποστέλλει στην Επιτροπή τη δήλωση που προβλέπεται στο άρθρο 20, παραγρ. 2 του Εφαρμοστικού Κανονισμού,
- Υποβάλλει στην Επιτροπή, τις προβλέψεις και εκτιμήσεις κατά το άρθρο 76 παρ.3 του Κανονισμού.

Οι διαδικασίες πιστοποίησης των δαπανών αναλυτικότερα περιγράφονται στο Εγχειρίδιο διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης

<u>Έλεγχος δαπανών:</u> Ως Αρχή Ελέγχου του άρθρου 59, παρ.1(γ) του Κανονισμού1083/2006 ορίζεται η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ), η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Η ΕΔΕΛ έχει την ευθύνη για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Επίσης έχει την ευθύνη της σύνταξης και της διατύπωσης γνώμης που αναφέρονται στο άρθρο 71, παρ.2 του Κανονισμού και διασφαλίζει ότι το έργο του ελέγχου ασκείται λαμβάνοντας υπόψη διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου

<u>Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ):</u> Το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.) αποτελεί το Σύστημα, όπου καταχωρούνται τα δεδομένα που αφορούν στα προγράμματα (ενέργειες που προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) για την

προγραμματική περίοδο 20007-2013, στις επενδύσεις του επενδυτικού νόμου και στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Η χρήση του επιβάλλεται από:

- την απαίτηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ομοιόμορφη ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων με τα κράτη μέλη, όπως περιγράφεται στον κανονισμό 1083/2006 του Συμβουλίου της 11ης Ιουλίου 2006 και στον κανονισμό 1828/2006 της 8ης Δεκεμβρίου 2006,
- την ανάγκη ύπαρξης ενός ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος, για την παρακολούθηση της προόδου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των πράξεων.

Σκοπός του ΟΠΣ είναι:

- Η διαχείριση της πληροφορίας από το ανώτερο έως το κατώτερο επίπεδο (πράξη/υποέργο και παραστατικά πληρωμών).
- Η διενέργεια ηλεκτρονικά των διαδικασιών διαχείρισης.
- Η κάλυψη όλων των διαστάσεων της διαχείρισης, που περιλαμβάνουν οικονομικό και φυσικό αντικείμενο, χρονοδιάγραμμα, διοικητικό και θεσμικό πλαίσιο.
- Η κάλυψη όλων των σταδίων της διαχείρισης, στο πλαίσιο του προγραμματισμού και της υλοποίησης των έργων και προγραμμάτων.
- Η επικοινωνία της απαιτούμενης πληροφορίας με την βάση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) SFC2007.

Για την αποτελεσματικότερη ενημέρωση του συστήματος και την αξιοποίηση των δεδομένων του, έχουν αναπτυχθεί εφαρμογές και υπηρεσίες οι οποίες επιτρέπουν:

- την ευχερή εισαγωγή δεδομένων (ηλεκτρονική υποβολή στοιχείων από Δικαιούχους μέσω διαδικτύου),
- την άντληση δεδομένων με πολλαπλά κριτήρια αναζήτησης, ανάλογα με τη χρήση,
- ποικίλες δυνατότητες ανάλυσης και απεικόνισης των δεδομένων, με πίνακες, γραφήματα, στατιστικά εργαλεία και γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών, ανάλογα με τις απαιτήσεις ενημέρωσης, διαχείρισης και δημοσιότητας.

Για περισσότερες πληροφορίες για το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί κανείς να επισκεφθεί και την ιστοσελίδα: www.mnec.gr/ergorama.

3.7. ΕΣΣΑΑ ΚΑΙ ΕΣΣΑΑΛ

Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ) 2007-2013 καθορίζει τις προτεραιότητες της Ελλάδας για την περίοδο 2007-2013, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), στον οποίο ορίζεται ότι η εθνική στρατηγική αγροτικής ανάπτυξης θα εφαρμοστεί μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013.

Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης 2007-2013 για την Ελλάδα εστιάζεται σε τρεις βασικούς άξονες:

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας
- Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας

συνεπικουρούμενους από ένα τέταρτο οριζόντιο άξονα LEADER, που βασίζεται στην εμπειρία που αποκτήθηκε από τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες Leader των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων

Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Αλιείας (ΕΣΣΑΑΛ) της περιόδου 2007-2013 καλύπτει τον τομέα της αλιείας της χώρας μας, έχει συνταχθεί σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 15 του κανονισμού για το Ε.Τ.Α., περιγράφει συνοπτικά όλες τις πτυχές της κοινής αλιευτικής πολιτικής και καθορίζει προτεραιότητες, στόχους, τους απαιτούμενους δημόσιους πόρους και προθεσμίες για την εφαρμογή τους ιδίως σε σχέση με:

- Την βιώσιμη ανάπτυξη των αλιευτικών δραστηριοτήτων
- Την βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας
- Την βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου της μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων
- Την βιώσιμη ανάπτυξη της αλιείας εσωτερικών υδάτων

- Την βιώσιμη ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών
- Την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του αλιευτικού τομέα
- Την διατήρηση του ανθρώπινου δυναμικού στον αλιευτικό τομέα και την εξασφάλιση βιώσιμης απασχόλησης
- Την προστασία και την βελτίωση του υδάτινου περιβάλλοντος που σχετίζεται με τον αλιευτικό τομέα
- Την τήρηση των απαιτήσεων επιθεώρησης και ελέγχου των αλιευτικών δραστηριοτήτων και την συλλογή δεδομένων-πληροφοριών για την κοινή αλιευτική πολιτική
- Την ανάπτυξη αλιευτικών δραστηριοτήτων εκτός κοινοτικών υδάτων

Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Αλιείας (ΕΣΣΑΑΛ) της περιόδου 2007-2013 έχει εκπονηθεί σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού για το Ε.Τ.Α., στα πλαίσια της «εταιρικής σχέσης» σε στενή συνεργασία με τους «εταίρους» δηλαδή:

- τις αρμόδιες περιφερειακές, τοπικές και άλλες Δημόσιες αρχές
- τους συλλογικούς φορείς του τομέα της αλιείας
- τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους
- τους λοιπούς εταίρους

3.8. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ – ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Για την εξυπηρέτηση "του δικαιώματος των πολιτών να γνωρίζουν" σχετικά με τη διαχείριση των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συμφωνία με τα κράτη μέλη καθόρισε ορισμένες υποχρεώσεις, έτσι ώστε οι μηχανισμοί χορήγησης των πόρων να είναι διαφανείς και ο πολίτης να είναι σε θέση να γνωρίζει τους στόχους και τα αποτελέσματα των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων. Με τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) υπ’ αριθ. 1083/2006 της 11ης Ιουλίου 2006, ορίζονται υπεύθυνοι για τη δημοσιότητα και πληροφόρηση των πράξεων και των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων το κράτος μέλος και η διαχειριστική αρχή για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Η πληροφόρηση των πολιτών και των δυνητικών δικαιούχων είναι ένα ιδιαίτερο έργο που πρέπει να προετοιμάζεται προσεκτικά και να συνοδεύει όλα τα

στάδια της ζωής ενός προγράμματος, το οποίο χρησιμοποιεί πόρους που χορηγούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ζητήσει από τα κράτη να προετοιμάσουν και να υλοποιήσουν ολοκληρωμένα σχέδια επικοινωνίας, με τον Εφαρμοστικό Κανονισμό της Επιτροπής (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 της 8ης Δεκεμβρίου 2006.

Οι βασικοί στόχοι των δράσεων δημοσιότητας και πληροφόρησης είναι:

- Η ανάδειξη του ρόλου της Κοινότητας στο ευρύ κοινό, και η προβολή της προστιθέμενης αξίας της κοινοτικής συμμετοχής στα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα
- Η διασφάλιση της διαφάνειας όσον αφορά στην πρόσβαση στη χρηματοδότηση των ταμείων, δηλαδή οι μηχανισμοί χορήγησης των πόρων των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων να είναι διαφανείς στους δυνητικούς δικαιούχους

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2005, στο πλαίσιο κατανομής των κοινοτικών κονδυλίων για τη χρηματοδότηση της Πολιτικής της Συνοχής για την περίοδο 2007-2013, η Ελλάδα εξασφάλισε 20,4 δισ. ευρώ (τρέχουσες τιμές). Με τους πόρους αυτούς θα χρηματοδοτηθούν παρεμβάσεις μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και του Ταμείου Συνοχής. Σε αντίθεση με την προγραμματική περίοδο 2000 – 2006, όπου το σύνολο των ελληνικών Περιφερειών ήταν επιλέξιμες στον αμιγή στόχο 1, στη νέα προγραμματική περίοδο 2007-2013 πέντε ελληνικές Περιφέρειες, που ξεπέρασαν προκαθορισμένα επίπεδα ανάπτυξης, εισέρχονται σε καθεστώς μεταβατικής στήριξης.

Το συνολικό ύψος των πιστώσεων αλλά και η ετήσια κατανομή τους ορίζονται με διακριτό τρόπο για κάθε τύπο Περιφερειών. Έτσι, στις 8 Περιφέρειες του αμιγούς Στόχου 1 κατανέμονται συνολικά 9,4 δισ. ευρώ. Στις 3 Περιφέρειες Στατιστικής Σύγκλισης (Αττική, Κεντρική και Δυτική Μακεδονία) κατανέμονται 6,5 δισ. ευρώ ενώ στις 2 Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο) αντιστοιχούν 0,63 δισ. ευρώ. Επίσης, για τα προγράμματα του Στόχου 3 διατίθενται κοινοτικά κονδύλια ύψους 0,21 δισ. ευρώ. Όπως ορίστηκε στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ, από το σύνολο των επιμέρους ανωτέρω ποσών (16,7 δισ. ευρώ) 12,36 δισ. ευρώ θα κατευθυνθούν στα νέα Επιχειρησιακά Προγράμματα μέσω του ΕΤΠΑ ενώ 4,36 δισ. ευρώ μέσω του ΕΚΤ. Επιπλέον, μέσω του Ταμείου Συνοχής θα διατεθούν στη χώρα

κοινοτικά κονδύλια ύψους 3,7 δισ. ευρώ. Τέλος, πόροι του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας (ΕΤΑ) -τα οποία είναι πλέον εκτός Διαρθρωτικών Ταμείων- συνολικού ύψους 3,9 δισ. ευρώ θα κατευθυνθούν στις ελληνικές περιφέρειες, μέσω των Προγραμμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης.

3.9. ΣΥΝΟΨΗ

Από τα προεκτεθέντα έγινε αντιληπτό ότι παράλληλα με τις δημόσιες επενδύσεις που χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους, υπάρχει και ένας τεράστιος όγκος επενδύσεων που χρηματοδοτούνται από κοινοτικούς πόρους, με σύγχρονη και την ελληνική συμμετοχή. Εξηγήθηκαν τα κύρια προγράμματα συγχρηματοδοτούμενων έργων που ήταν σε ισχύ τόσο τα προηγούμενα χρόνια όσο και αυτά που ισχύουν σήμερα, και δόθηκε έμφαση στα αντικείμενα διαχείρισης, παρακολούθησης, ελέγχου, πληροφόρησης και χρηματοδότησης αυτών των προγραμμάτων.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ 2000-2006)

1. Γενικά

Η διοίκηση και διαχείριση του Γ΄ΚΠΣ έγινε με πιο διαφοροποιημένο τρόπο σε σχέση με το Β΄ΚΠΣ. Σ΄ αυτό οδήγησαν αφενός μεν η ανάγκη βελτίωσης της αποτελεσματικότητας, της ποιότητας και της διαφάνειας στο νέο αναπτυξιακό περιβάλλον, αφετέρου δε οι αυξημένες απαιτήσεις των νέων κανονισμών, οι οποίοι τελικά επέβαλλαν την υιοθέτηση ενός τέτοιου συστήματος διοίκησης και διαχείρισης του Γ΄ΚΠΣ διαφοροποιημένου σε σχέση με αυτό του Β΄ ΚΠΣ.

Οι νέοι κανονισμοί των Διαρθρωτικών Ταμείων διαμορφώνουν ένα νέο πλαίσιο εταιρικής σχέσης. Στο πλαίσιο αυτό παρατηρείται:

- Αποστασιοποίηση της Ε.Ε. (σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει στο Β' ΚΠΣ) από τις διαδικασίες προγραμματισμού και επιλογής έργων.
- Ενίσχυση του ελεγκτικού ρόλου της Ε.Ε. και δυνατότητα επιβολής αυστηρών ποινών.
- Μεταφορά της ευθύνης στο Κράτος-Μέλος και υποχρέωση του να τηρεί συγκεκριμένες διακριτές διαχειριστικές και ελεγκτικές διαδικασίες με θεσμοθετημένες ευθύνες των αρμοδίων αρχών.
- Υπαρκτός κίνδυνος οριστικής πλέον απώλειας πόρων σε περίπτωση καθυστερήσεων στη χρήση των πόρων.

Με το νόμο 2860/2000 η χώρα θεσμοθετείται να ανταποκρίνεται στην υποχρέωση τυπικής προσαρμογής στους νέους κανονισμούς και στις διατάξεις εφαρμογής του ΚΠΣ, αφετέρου δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για την έγκαιρη αντιμετώπιση ουσιαστικών ζητημάτων που ανακύπτουν κατά την υλοποίηση τέτοιας εμβέλειας αναπτυξιακών προγραμμάτων. Στόχος του πλαισίου αυτού ήταν η θέσπιση ενός αξιόπιστου και υψηλού επίπεδου μηχανισμού στη διάθεση των φορέων που έχουν την ευθύνη διοίκησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΚΠΣ.

Ο τρόπος λειτουργίας και υλοποίησης του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης όπως καθορίστηκε με το Ν.2860/2000 κατά θεματικό πεδίο παρουσιάζεται παρακάτω:

2. Διαχείριση - Παρακολούθηση

Υπεύθυνη για την εφαρμογή, την διαχείριση και την αποτελεσματικότητα των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων είναι η Διαχειριστική Αρχή κάθε προγράμματος συνεπικουρούμενη από την Κεντρική Διαχειριστική Αρχή. Η Επιτροπή Παρακολούθησης εφαρμόζει και παρακολουθεί τη στρατηγική του προγράμματος και είναι υπεύθυνη για ενδεχόμενη αναθεώρηση της.

3. Χρηματοδότηση - Πληρωμές

Στο Γ'ΚΠΣ οι αναλήψεις υποχρεώσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πραγματοποιούνται μετά από δήλωση της Αρχής Πληρωμής (Ειδική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών για την παρακολούθηση των πληρωμών του Γ'ΚΠΣ, Ταμείου Συνοχής ΙΙ) μέχρι 30 Απριλίου κάθε έτους, και ισχύει ο κανόνας ν+2. Αυτός ο κανόνας σημαίνει ότι το τμήμα των δεσμεύσεων που δεν έχει απορροφηθεί στο τέλος του δεύτερου έτους από το έτος ανάληψης των υποχρεώσεων αποδεσμεύεται αυτόματα από την Επιτροπή.

Οι πληρωμές γίνονται με βάση τις δεσμεύσεις ως εξής:

i. Με την υπογραφή του Προγράμματος δίνεται προκαταβολή ίση με το 7% της συνολικής κοινοτικής συμμετοχής του Προγράμματος.
ii. Οι ενδιάμεσες πληρωμές γίνονται με βάση τις πιστοποιημένες δαπάνες.
iii. Το υπόλοιπο αποδίδεται αφού η Επιτροπή έχει λάβει και εγκρίνει όλα τα απαιτούμενα έγγραφα.

Οι πληρωμές, τόσο η κοινοτική συμμετοχή όσο και οι κρατικές, θα δίνονται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, και χωρίζονται σε άμεσες και έμμεσες. Άμεσες είναι αυτές που πραγματοποιούνται από τους φορείς συλλογικών αποφάσεων και έμμεσες είναι οι επιχορηγήσεις ή χρηματοδοτήσεις προς τα νομικά πρόσωπα Δημοσίου & Ιδιωτικού Δικαίου.

4. Έλεγχος

Την ευθύνη για τον δημοσιονομικό έλεγχο την έχει το ίδιο το Κράτος και γίνεται σε τρία επίπεδα.

Α ' Επίπεδο : Εσωτερικός έλεγχος της Διαχειριστικής Αρχής.

Β' Επίπεδο : Ο έλεγχος γίνεται από την Αρχή Πληρωμής.

Γ΄ Επίπεδο: Από Ειδική Υπηρεσία του Υπ. Οικονομικών-Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, η οποία συντάσσει ετήσια έκθεση για τα

αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργήθηκαν τις πιθανές παρατυπίες καθώς επίσης και τα μέτρα που ελήφθησαν.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάνει δειγματοληπτικούς ελέγχους και πιστοποιεί μέσω αυτών την καλή λειτουργία τόσο του συστήματος διαχείρισης όσο και του συστήματος ελέγχου.

5. Δημοσιότητα

Σύμφωνα με τον κανονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πληροφόρηση και την δημοσιότητα, καθορίζεται αυστηρό πλαίσιο εφαρμογής και ορίζεται για κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Υπεύθυνος Δημοσιότητας. Το σχέδιο δράσης της Δημοσιότητας καταρτίζεται στο Συμπλήρωμα Προγραμματισμού και υπάρχει κοινή μεθοδολογία αντιμετώπισης για όλες τις παρεμβάσεις.

6. Αξιολόγηση

Στο Γ΄ ΚΠΣ όπως και στο Β' ΚΠΣ υπάρχουν τρεις (3) φάσεις αξιολόγησης:

1. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση: Συντάσσεται στη φάση του Προγραμματισμού και αποτελεί ευθύνη των αρχών που είναι αρμόδιες για την προπαρασκευή των σχεδίων στα Κράτη - Μέλη.
2. Η ενδιάμεση αξιολόγηση: Αποτελεί ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής, γίνεται από ανεξάρτητο αξιολογητή, υποβάλλεται στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος το αργότερο μέχρι 31 Δεκεμβρίου και χρησιμεύει για την ενδιάμεση αναθεώρηση του Προγράμματος.
3. Η εκ των υστέρων αξιολόγηση: Αποτελεί ευθύνη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε συνεργασία με το Κράτος - Μέλος και τη Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος.

7. Ένταξη Έργων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Η ένταξη των έργων στο Πρόγραμμα είναι ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος, σύμφωνα με τα κριτήρια επιλεξιμότητας που ορίζει η αντίστοιχη Επιτροπή Παρακολούθησης (για έργα προϋπολογισμού άνω των 50 εκατομμυρίων ευρώ ή έργα που παράγουν έσοδα, απαιτείται σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών). Η διαδικασία ένταξης των έργων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα έχει ως εξής :

- Ο φορέας υλοποίησης υποβάλλει πρόταση για ένταξη του έργου στη

Διαχειριστική Αρχή.

- Αφού γίνει ο έλεγχος επιλεξιμότητας, συμβατότητας και ωριμότητας του έργου από την Διαχειριστική Αρχή, συμπληρώνεται το Δελτίο Ελέγχου Εκπλήρωσης Κριτηρίων.
- Αν υπάρχει πρόβλημα η πρόταση επιστρέφεται στον φορέα υλοποίησης με τις παρατηρήσεις.
- Αν είναι εντάξει, προωθείται για την σύμφωνη γνώμη της Κεντρικής Διαχειριστικής Αρχής (στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών) και στο καθ' ύλη αρμόδιο Υπουργείο (π.χ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας στο Υπουργείο Ανάπτυξης).
- Στη συνέχεια υποβάλλεται στο Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα του Επιχειρησιακού Προγράμματος ο οποίος υπογράφει την απόφαση ένταξης της πράξης / έργου.

8. Ένταξη Έργων στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

Τα έργα του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης που χρηματοδοτούνται στα πλαίσια του συγχρηματοδοτούμενου Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, εντάσσονται σε ΣΑ/3 και ΣΑ/7 ύστερα από πρόταση των αρμόδιων Φορέων (Υπουργεία, Περιφέρειες, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις), συνοδευόμενες απαραίτητα από αποφάσεις των αρμοδίων Γενικών, ή Ειδικών Γραμματέων με τις οποίες εντάσσονται οι πράξεις στα Επιχειρησιακά Προγράμματα, ύστερα από εισήγηση των οικείων διαχειριστικών αρχών.

9. Ροές Χρηματοδοτήσεων

Σύμφωνα με το νέο πλαίσιο εφαρμογής του ΚΠΣ απαιτείται πλήρης διαφάνεια των χρηματοδοτικών ροών του, με την έννοια ότι η παροχή της εθνικής και της κοινοτικής συνδρομής στον τελικό δικαιούχο θα πρέπει να παρακολουθείται στο πλαίσιο κάθε επιχειρηματικού προγράμματος. Η χρηματοδοτική διαδρομή είναι η ακόλουθη:

i. Η αρχή πληρωμής είναι ο αποκλειστικός διαχειριστής των συγκεκριμένων λογαριασμών που διατηρεί το Υπουργείο Οικονομικών στην Τράπεζα της Ελλάδας: τέσσερις λογαριασμούς για το ΚΠΣ και τις κοινοτικές πρωτοβουλίες (ένας λογαριασμός για κάθε διαρθρωτικό ταμείο: ΕΤΠΑ,

ΕΚΤ, ΕΓΤΠΕ, ΧΜΠΑ) και έναν λογαριασμό για το Ταμείο Συνοχής. Κάθε λογαριασμός υποδιαιρείται σε υπο-λογαριασμούς ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα. 0ι κοινοτικές πιστώσεις κατατίθενται απ' ευθείας από τις υπηρεσίες της Επιτροπής στους λογαριασμούς, ανά διαρθρωτικό Ταμείο και ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα. Οι διαχειριστικές αρχές ενημερώνονται σχετικά.

ii. Με εντολή της αρχής πληρωμής, οι κοινοτικές πιστώσεις εγγράφονται στο τμήμα εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού-Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Στο τμήμα δαπανών εγγράφονται οι προβλέψεις μεταφοράς πιστώσεων (κοινοτικών και δημόσιων εθνικών) προς τους τελικούς δικαιούχους. Σε περίπτωση ιδιωτικής συμμετοχής αυτή φαίνεται στα αντίστοιχα υποσυστήματα του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού συστήματος (ΟΠΣ) για το ΚΠΣ, τις κοινοτικές πρωτοβουλίες και το Ταμείο Συνοχής.

iii. Η αρχή πληρωμής μεριμνά για την απόδοση των ετήσιων πιστώσεων (κοινοτικών και δημόσιων εθνικών) στους τελικούς δικαιούχους. Η απόδοση των πιστώσεων αυτών γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού–ΠΔΕ και τους ρυθμούς υλοποίησης των έργων όπως πιστοποιούνται από τη διαχειριστική αρχή. Η απόδοση στους τελικούς δικαιούχους γίνεται χωρίς καμία μείωση ή κράτηση ή μεταγενέστερη ειδική επιβάρυνση που επέφερε μείωση των ποσών αυτών (άρθρο 32 παρ. 1 του Καν. 1200/1999).

Οι προκαταβολές των κοινοτικών πόρων με την αντίστοιχη εθνική συμμετοχή χρησιμοποιούνται προκειμένου να γίνει η χρηματοδότηση των τελικών δικαιούχων. Στον κρατικό προϋπολογισμό υπάρχουν στοιχεία με τα οποία καθορίζεται σαφώς η παρέμβαση, ο τελικός δικαιούχος και το ύψος της οικονομικής συνδρομής, όπως:

- Η επωνυμία του τελικού δικαιούχου.
- Ο τίτλος του έργου / ενέργειας
- Ο εγκριθείς από τη διαχειριστική αρχή προϋπολογισμός κατά την ένταξη του έργου / ενέργειας στο επιχειρησιακό πρόγραμμα
- Η ετήσια κατανομή του παραπάνω προϋπολογισμού
- Το επιχειρησιακό πρόγραμμα στο οποίο έχει ενταχθεί το έργο / ενέργεια.

10. Ροή Χρηματοδοτικών Πληροφοριών

Η ροή χρηματοδοτικών πληροφοριών εξελίσσεται ως εξής:

i. Η απόφαση έγκρισης χρηματοδότησης κοινοποιείται στον τελικό δικαιούχο. Ο τελικός δικαιούχος πρέπει να υποβάλει στη διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος τις πραγματοποιηθείσες πληρωμές μέσω ενός μηνιαίου δελτίου καθώς και την εξέλιξη του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου μέσω ενός τριμηνιαίου δελτίου παρακολούθησης. Οι πληροφορίες αυτές μετά την έγκριση και επιβεβαίωσή τους από τη Διαχειριστική Αρχή κάθε επιχειρησιακού προγράμματος καταχωρούνται στο ΟΠΣ. Η αρχή πληρωμής κάνει χρήση αυτών των πληροφοριών μέσω του ΟΠΣ και διασταυρώνει τα στοιχεία που βεβαιώνει η διαχειριστική αρχή με τις πληρωμές του ΠΔΕ, έτσι όπως αυτές προκύπτουν από κατάλληλα τραπεζικά στοιχεία.

ii. Η αρχή πληρωμής υποβάλλει τις αιτήσεις στην Επιτροπή αφού :
- ελέγξει την ακρίβεια των παραπάνω πληροφοριών και ιδίως σε ό,τι αφορά τις πληρωμές που έχουν γίνει από τους τελικούς δικαιούχους.
- ελέγξει την ύπαρξη εκκρεμών ζητημάτων που προκύπτουν από τους σχετικούς ελέγχους, και εάν το συμπλήρωμα προγραμματισμού και οι σχετικές ετήσιες εκθέσεις της διαχειριστικής αρχής έχουν υποβληθεί στην Επιτροπή ΕΚ.

iii. Το ΟΠΣ πραγματοποιεί ελέγχους για τις πληρωμές των σχετικών ποσών και για τα παραστατικά των δαπανών που παρέχονται από τη διαχειριστική αρχή προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθότητα των παρεχόμενων πληροφοριών (κυρίως η ακρίβεια των καταχωρούμενων πληροφοριών και των πραγματοποιηθεισών πληρωμών καθώς και η τήρηση των κανόνων επιλεξιμότητας). Η αρχή πληρωμής διαθέτει στο ΟΠΣ αναλυτικά δεδομένα των δαπανών που δηλώνονται από τους τελικούς δικαιούχους. Το ΟΠΣ τροφοδοτείται με στοιχεία που αφορούν τις δαπάνες που πραγματοποιούνται μέσω των λογαριασμών που διατηρούνται σε άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

iv. Εκπονείται μια πρώτη ανεξάρτητη αξιολόγηση των χρηματοδοτικών ροών για την περίοδο 2000-2006 μέχρι το τέλος του 2001 σύμφωνα με τα άρθρα 31 & 32 του Καν.(ΕΚ) 1260/1999).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γεωργίου, Γ. (2003), ***Το Δημοσιονομικό Σύστημα της Ε.Ε. και ο Κοινοτικός Προϋπολογισμός***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.
2. Ηλεκτρονική Διεύθυνση : www.mnec.gr/ergorama.
3. Ηλεκτρονική Διεύθυνση : www.mof-glk.gr
4. Ηλεκτρονική Διεύθυνση : www.espa.gr
5. Ηλεκτρονική Διεύθυνση : www.3kps.gr
6. Κλαουδάτος, Μ. (2003), ***Κρατικός Προϋπολογισμός, Προτάσεις για Ένα Μοντέλο Αξιόπιστο και Αποτελεσματικό***, Εκδόσεις Κριτική.
7. Μονάδα Επιστημονικής Τεκμηρίωσης και Ανάλυσης (ΜΕΤΑ) (2006), ***Γλωσσάριο Δημοσιονομικών Όρων***, Γενικό Λογιστήριο Κράτους, Αθήνα.
8. OECD, (2002), ***A Brief Comparison of the Budgeting Systems in the G7 Countries,*** OECD Paris.
9. OECD (2005), ***Reallocation: The Role of Budget Institutions,*** OECD, Paris.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4
ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΡΑΤΙΚΏΝ ΔΑΠΑΝΩΝ - ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ – ΥΠΟΛΟΓΟΙ

(Κωδικός Θεματικής Ενότητας: 4)

4.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- **Σκοπός θεματικής ενότητας**

Ο σκοπός της θεματικής ενότητας είναι η παρουσίαση του ελεγκτικού πλαισίου των δημοσίων δαπανών όπως είναι νομοθετημένο γύρω από το Ανώτατο Δημοσιονομικό Δικαστήριο της Χώρας. Επίσης η ανάλυση του προληπτικού και κατασταλτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο και η ανάλυση των εννοιών του υπολόγου, του αστικώς υπευθύνου, του συνευθυνόμενου και της απώλειας. Τέλος, παρουσιάζεται η διαδικασία του καταλογισμού και τα ένδικα μέσα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

- **Προσδοκώμενα αποτελέσματα**

Μετά το πέρας της παρούσας θεματικής ενότητας οι επιμορφωνόμενοι θα είναι σε θέση:

  - Να αντιλαμβάνονται τη σημασία και το ρόλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
  - Να προετοιμάζονται σωστά να δεχθούν τον προληπτικό και κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
  - Να διακρίνουν τις νόμιμες δαπάνες.
  - Να κατανοούν τη σημασία των ελέγχων.
  - Να ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους ως δημόσιοι υπόλογοι.
  - Να διακρίνουν τις δυνατότητές τους στην εκδίκαση διαφωνιών που τυχόν προκύπτουν.

- **Σύντομη περιγραφή της θεματικής ενότητας**

Το περιεχόμενο της θεματικής ενότητας θα κινηθεί γύρω από τις έννοιες και το περιεχόμενο:

  - Του δημοσιονομικού ελέγχου και των ειδών αυτού.
  - Του ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (προληπτικός και κατασταλτικός).

- Των εννοιών του δημοσίου υπολόγου, του συνευθυνόμενου, του αστικώς υπευθύνου και της απώλειας.
- Της νομολογίας.

4.2. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

4.2.1. ΓΕΝΙΚΑ

Σύμφωνα με όσα παρατέθηκαν σε άλλα κεφάλαια το δημόσιο λογιστικό διαιρείται σε τρία μέρη, με βάση τη σχέση του με τις λειτουργίες της πολιτείας: **(α)** Στο νομοθετικό στο οποίο περιλαμβάνονται όλοι οι κανόνες οι οποίοι ορίζουν τον τρόπο που η νομοθετική εξουσία συμμετέχει στη διαχείριση του δημοσίου πλούτου ήτοι διατάξεις για τον προϋπολογισμό, τον απολογισμό και τον ισολογισμό του Κράτους[1]. **β)** Στο Διοικητικό στο οποίο περιλαμβάνονται όλοι οι κανόνες οι οποίοι ρυθμίζουν την εκτέλεση του προϋπολογισμού από τα αρμόδια όργανα ήτοι τα όργανα της εκτελεστικής εξουσίας. **γ)** Στο Δικαστικό στο οποίο περιλαμβάνονται όλοι οι κανόνες σύμφωνα με τους οποίους ασκείται ο έλεγχος επί της εκτελέσεως του προϋπολογισμού από την αρμόδια αρχή, η οποία είναι οργανωμένη δικαστικά δηλαδή από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Συγκεντρωτικά, οι πηγές του Δημόσιου Λογιστικού, εκτός από το Ν.2362/1995, είναι και το Σύνταγμα, οι διεθνείς συμβάσεις και γενικά οι κανόνες διεθνούς δικαίου, άλλοι σχετικοί τυπικοί νόμοι (βλ. επόμενη παράγραφο), οι κανονιστικές πράξεις της διοίκησης, οι γενικές αρχές του Διοικητικού Δικαίου, και το Ευρωπαϊκό – Κοινοτικό Δίκαιο. Πρέπει ιδιαίτερα να υπογραμμισθεί εδώ η βοηθητική νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου καθώς επίσης και των λοιπών δικαστηρίων, δεδομένου ότι αποτελούν σημείο αναφοράς και συμμόρφωσης με τα όργανα δημοσιονομικού ελέγχου, αφού με αυτή επιλύονται αναφυόμενες αμφισβητήσεις από τις εφαρμοστέες δημοσιονομικές διατάξεις.

Ο νόμος 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, Ελέγχου δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 247 τ.Α΄) ρυθμίζει τα θέματα διαχείρισης του Δημοσίου Χρήματος καθώς και τα θέματα των σχέσεων του Κράτους με τη στενή έννοια του όρου και των συναλλασσόμενων με αυτό όπως αναφέρθηκε έως τώρα.

[1] Ν. 2362/95

Σημαντικό όμως είναι να επικεντρώσουμε την προσοχή μας και στα κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθέντα νομοθετικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις.

Συγκεκριμένα:

- Το Νομοθετικό Διάταγμα 496/1974 «Περί Λογιστικού των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» (ΦΕΚ 204/1974 τ.Α΄) ρυθμίζει τα δημοσιονομικά ζητήματα των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.
- Το Βασιλικό Διάταγμα της 17/515/6/1959 «Περί Οικονομικής Διοίκησης και Λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων» (ΦΕΚ 114/1959, διορθωμένο από τα ΦΕΚ 145/59, 197/59) σε συνδυασμό με τις σχετικές διατάξεις του Νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114/2006 τ.Α΄) τα οποία αναφέρονται στην οικονομική διαχείριση των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού. Επίσης, έχουν εκδοθεί πολλά επιπλέον νομοθετήματα, τα οποία ρυθμίζουν την οικονομική διαχείριση των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, των ενόπλων δυνάμεων, των ειδικών λογαριασμών κ.ά.
- Πλέον σημαντικά είναι τα νομοθετήματα που αναφέρονται στην οργάνωση και το ρόλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, της Οικονομικής Επιθεώρησης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και των νομοθετημάτων που ρυθμίζουν τη διαχείριση του Κοινοτικού Χρήματος.

Συνεπώς το Δημόσιο Λογιστικό ως σύνολο νομοθετημάτων αποτελεί το νομοθετικό πλαίσιο το οποίο ρυθμίζει και το σύνολο των θεσμικών ζητημάτων του Δημοσιονομικού Ελέγχου όπως: τα όργανα, το περιεχόμενο, τον τρόπο άσκησης και έκτασης του ελέγχου καθώς επίσης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

4.2.2. ΕΙΔΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ο **δημοσιονομικός έλεγχος** μπορεί να διακριθεί σε διάφορα είδη ανάλογα με τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη. Οι σπουδαιότερες από αυτές τις διακρίσεις είναι:

1. Με βάση τη φύση του οργάνου, ο έλεγχος διακρίνεται σε διοικητικό, δικαστικό και κοινοβουλευτικό. **Διοικητικός Έλεγχος** είναι ο έλεγχος που ασκείται από όργανα της διοίκησης (εκτελεστικής εξουσίας). Ένα παράδειγμα είναι ο έλεγχος που πραγματοποιείται από τις κρατικές υπηρεσίες για τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν οι δημόσιοι φορείς, εάν δηλαδή αυτοί λειτουργούν με βάση το νομικό

πλαίσιο στο οποίο υπάγονται και εάν υλοποιούν την πολιτική που τους έχει ανατεθεί με ένα συγκεκριμένο προϋπολογισμό. **Δικαστικός Έλεγχος** είναι αυτός που ασκείται από το αρμόδιο δικαστήριο δηλαδή το Ελεγκτικό Συνέδριο και ο **Κοινοβουλευτικός Έλεγχος** αυτός που ασκείται από τη Βουλή κατά τη ψήφιση του Προϋπολογισμού καθώς και κατά την έγκριση του απολογισμού και του ισολογισμού.

2. Με βάση τη θέση του Ελεγκτικού οργάνου σε σχέση με το υποκείμενο του ελέγχου, ο έλεγχος διακρίνεται σε εσωτερικό και εξωτερικό. Ο **Εσωτερικός Έλεγχος** είναι ο έλεγχος που διεξάγεται από όργανα της υπηρεσίας που πραγματοποιεί τη δαπάνη, δηλαδή τα όργανα του διατάκτη. Εδώ εντάσσονται οι υπηρεσίες δημοσιονομικού ελέγχου του υπουργείου οικονομικών οι οποίες πραγματεύονται τον έλεγχο των οικονομικών δαπανών του συγκεκριμένου φορέα στον οποίον ανήκουν πριν την εκταμίευση της συγκεκριμένης δαπάνης. **Εξωτερικός Έλεγχος** είναι αυτός που διεξάγεται από όργανα εκτός της ελεγχόμενης υπηρεσίας.

3. Με βάση το χρονικό σημείο που ασκείται ο έλεγχος διακρίνεται σε προληπτικό και κατασταλτικό. Ο **Προληπτικός Έλεγχος** διενεργείται πριν την εκταμίευση του δημοσίου χρήματος με σκοπό να προλάβει την πραγματοποίηση παράνομης ή μη κανονικής δαπάνης. Ο **Κατασταλτικός Έλεγχος** διενεργείται αφού έχει πραγματοποιηθεί η δαπάνη και αποβλέπει στην τακτοποίηση των πραγματοποιηθεισών δαπανών με την απαλλαγή της ευθύνης ή την απόδοση αυτής στα εμπλεκόμενα όργανα που τις ενήργησαν.

4. Με βάση τη συχνότητα που ασκείται ο έλεγχος διακρίνεται σε τακτικό και έκτακτο. Ο **Τακτικός Έλεγχος** λαμβάνει χώρα σε συγκεκριμένα χρονικά σημεία (επαναλαμβανόμενα) ενώ ο **Έκτακτος Έλεγχος** λαμβάνει χώρα σε ανύποπτο χρόνο σε χρόνο δηλαδή που κρίνεται σκόπιμος από το όργανο που διατάσσει τον έλεγχο.

5. Με βάση τον τρόπο που διενεργείται ο έλεγχος διακρίνεται σε εξ αποστάσεως (ή συγκεντρωτικός) και επιτόπιος (ή αποκεντρωτικός). Ο **Εξ Αποστάσεως Έλεγχος** πραγματοποιείται στην έδρα του ελεγκτικού οργάνου ενώ ο **Επιτόπιος Έλεγχος** γίνεται στην έδρα του ελεγχομένου διατάκτη ή στο χώρο του φυσικού αντικειμένου της δαπάνης, όπου αυτό επιτρέπεται από ειδικές διατάξεις.

6. Με βάση το περιεχόμενο ο έλεγχος διακρίνεται σε ουσιαστικό και τυπικό. Ο **Ουσιαστικός Έλεγχος** αποβλέπει:

α) Στον έλεγχο ακρίβειας των πραγματικών στοιχείων που περιλαμβάνονται στα δικαιολογητικά δηλαδή κατά πόσο ολοκληρώθηκε ή όχι το φυσικό αντικείμενο της δαπάνης σύμφωνα με τα παραστατικά στοιχεία αυτής. Ο ουσιαστικός έλεγχος

μιας δαπάνης προχωράει ένα βήμα πέρα από την ύπαρξη της νομιμότητας και κανονικότητας της δαπάνης αυτής και εξετάζει αν η δαπάνη έγινε πραγματικά και δεν είναι εικονική, δηλαδή εάν παραδόθηκε το υπό προμήθεια είδος και ακόμα περισσότερο εάν η συγκεκριμένη δαπάνη είχε νόημα και εξυπηρετούσε τους σκοπούς του συγκεκριμένου φορέα. Ο ουσιαστικός έλεγχος θα εξετάσει για παράδειγμα εάν η αγορά ενός αξονικού τομογράφου από ένα νοσοκομείο έγινε γιατί το νοσοκομείο πραγματικά τον χρειαζόταν και πραγματικά τον χρησιμοποιεί.

β) Στη διαπίστωση κατά πόσο τα διοικητικά όργανα ενήργησαν με γνώμονα την καλή χρήση της ευχέρειας που τους παρέχεται από το νομοθέτη και δεν ξεπέρασαν τα ακραία όρια. Δηλαδή ενήργησαν με γνώμονα το κοινό συμφέρον και δεν προκάλεσαν ανώφελη σπατάλη. Προχωρώντας ακόμη περισσότερο ο ουσιαστικός έλεγχος θα εξετάσει κατά πόσον η συγκεκριμένη δαπάνη συνδέεται με τους σκοπούς και στόχους του προϋπολογισμού του συγκεκριμένου φορέα και κατά πόσο συμβάλλει στην υλοποίηση τους.

Ο **Τυπικός Έλεγχος** είναι έλεγχος νομιμότητας και κανονικότητας, ο οποίος διενεργείται μέσω των προσκομιζόμενων παραστατικών στοιχείων που συνοδεύουν μια δαπάνη. Περαιτέρω, νόμιμη είναι η δαπάνη εφόσον: **α)** προβλέπεται από διάταξη νόμου, **β)** είναι εγγεγραμμένη στον προϋπολογισμό σχετική πίστωση και **γ)** εξυπηρετεί λειτουργικές ανάγκες. Κανονική είναι η δαπάνη εφόσον έχει νόμιμα αναληφθεί, επισυνάπτονται τα νόμιμα δικαιολογητικά και η σχετική απαίτηση δεν έχει υποπέσει σε παραγραφή. Για παράδειγμα ένα χρηματικό ένταλμα το οποίο προωθείται για προληπτικό έλεγχο από το ελεγκτικό συνέδριο θα υποστεί εξέταση αναφορικά με το αν η δαπάνη στην οποία αναφέρεται προκύπτει ότι σχετίζεται με τη λειτουργία του φορέα, συνοδεύεται από εγκεκριμένη πίστωση που είναι εγγεγραμμένη στον προϋπολογισμό του φορέα στον αντίστοιχο κωδικό και ακολουθείται από τα απαραίτητα πιστοποιητικά (τιμολόγια κ.λπ.)

7. Με βάση την έκτασή του ο έλεγχος διακρίνεται σε γενικό και δειγματοληπτικό. **Γενικός Έλεγχος** είναι ο έλεγχος που διενεργείται στο σύνολο των δαπανών, ο δε **Δειγματοληπτικός Έλεγχος** καλύπτει ένα δείγμα από το σύνολο της ελεγκτέας ύλης.

8. Ένας άλλος έλεγχος είναι ο **Παρεμπίπτων Έλεγχος** αναφυομένων ζητημάτων. Ο έλεγχος αυτός αποσκοπεί στον εντοπισμό παρατυπιών σε πράξεις που σχετίζονται με τη δαπάνη. Δηλαδή αν τα αρμόδια όργανα της διοίκησης ενήργησαν σύμφωνα και μέσα στα πλαίσια των νόμων ή των κανονιστικών αποφάσεων με τους

όρους και τύπους της εξουσίας που τους έχει παρασχεθεί. Ο έλεγχος των ζητημάτων αυτών περιορίζεται σε τυπικά θέματα νομιμότητας των πράξεων και δεν επεκτείνεται σε θέματα ουσίας ή κρίσεως των ενεργειών των οργάνων. (Σχετική διάταξη 2 άρθρο 26 του Ν. 2362/95 και άρθρο 17 παρ. 3 του Π.Δ. 774/80).

4.2.3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ

Τα στάδια για την πραγματοποίηση μιας δημόσιας δαπάνης είναι τέσσερα όπως έχουν ήδη αναφερθεί :

- Ανάληψη δαπάνης
- Εκκαθάριση δαπάνης
- Εντολή πληρωμής δαπάνης
- Πληρωμή δαπάνης

Θα πρέπει εδώ να αναφέρουμε ότι μεταξύ του σταδίου της εντολής πληρωμής της δαπάνης και της πληρωμής της δαπάνης μεσολαβεί ο εξωτερικός έλεγχος τους κράτους δηλ. ο **Προληπτικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο.** Όλες οι δαπάνες του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή άλλων Νομικών Προσώπων που υπάγονται σε ειδική διάταξη νόμου υπόκεινται σε προληπτικό έλεγχο.

Ένα συνολικό παράδειγμα θα μπορούσε να είναι το εξής: Έστω ότι ένας φορέας, ένα νοσοκομείο, ενδιαφέρεται να πραγματοποιήσει προμήθειες υγειονομικού υλικού για τις ανάγκες του. Η διαδικασία που ακολουθεί ο φορέας είναι να αναφέρει στο τμήμα προμηθειών την ανάγκη πραγματοποίησης της συγκεκριμένης δαπάνης και ακολούθως να προωθήσει το αίτημα για έγκριση από το αρμόδιο για τη διοίκηση του φορέα όργανο και εν προκειμένω το διοικητή και το Δ.Σ. του νοσοκομείου. Αυτοί θα δώσουν την έγκρισή για την πραγματοποίηση της προμήθειας με την τήρηση όλων των απαιτούμενων από τον νόμο διαδικασιών (απευθείας ανάθεση, πρόχειρες διαγωνισμός, τακτικός διαγωνισμός). Έτσι με το στάδιο αυτό έχει πραγματοποιηθεί η ανάληψη της δαπάνης από το φορέα. Ακολούθως οι αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες του φορέα προβαίνουν στην εκκαθάριση της δαπάνης και στην έκδοση εντολής πληρωμής της δαπάνης. Το χρηματικό ένταλμα που είχε εκδοθεί, βάσει του οποίου θα πληρωθεί ο συγκεκριμένος προμηθευτής του υγειονομικού υλικού, προωθείται στο ελεγκτικό συνέδριο για προληπτικό έλεγχο και εφόσον αυτός πραγματοποιηθεί,

πραγματοποιείται και το τελευταίο στάδιο αυτό της πραγματοποίησης της δαπάνης, δυνατή η εκταμίευση δημοσίου χρήματος.

Στην περίπτωση που, μεταξύ του φορέα που πραγματοποιεί τη δαπάνη και του ελεγκτικού συνεδρίου υπάρχει ο εσωτερικός έλεγχος του υπουργείου οικονομικών, δηλ. οι υπηρεσίες δημοσιονομικού ελέγχου, μεσολαβεί ένα ακόμα στάδιο, αυτό του προληπτικού ελέγχου που πραγματοποιείται από τις υπηρεσίες αυτές. Κάτι τέτοιο συμβαίνει σε όλες τις περιπτώσεις προμηθειών που πραγματοποιούνται από υπουργεία, δεδομένου ότι σε όλα εδρεύει η υπηρεσία δημοσιονομικού ελέγχου.

4.2.4. ΟΡΓΑΝΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

Όργανα ελέγχου των δαπανών είναι:

- Οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.)
- Η Οικονομική Επιθεώρηση
- Το Ελεγκτικό Συνέδριο

4.3. ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

4.3.1. Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Το Ελεγκτικό Συνέδριο από την ίδρυσή του μέχρι και σήμερα επιτελεί το ρόλο του Θεματοφύλακα της νομιμότητας κατά την εκταμίευση του Δημόσιου Χρήματος. Το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά την κρατούσα άποψη έχει μια αμιγώς δικαστική φύση, ως Ανώτατο Δημοσιονομικό Δικαστήριο της χώρας στο οποίο έχει ανατεθεί διφυές έργο δηλαδή Δικαιοδοτικό και Διοικητικό.

Έχουμε ήδη μιλήσει σε άλλες ενότητες γενικά περί Ελεγκτικού Συνεδρίου. Εδώ, πιο αναλυτικά, στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκουν κυρίως:

α) Ο έλεγχος των δαπανών του Κράτους, καθώς και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή άλλων Νομικών Προσώπων, που υπάγονται με ειδική διάταξη νόμου στο καθεστώς αυτού.

β) Ο έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή άλλο Νομικό Πρόσωπο που εξομοιώνεται με το Δημόσιο από την άποψη αυτή, όπως ο νόμος ορίζει.

γ) Ο έλεγχος των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή άλλων Νομικών Προσώπων, που υπάγονται στον προβλεπόμενο από το εδάφιο α΄ έλεγχο.

δ) Η γνωμοδότηση για τα νομοσχέδια που αφορούν συντάξεις ή αναγνώριση υπηρεσίας για την παροχή δικαιώματος σύνταξης σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 73 του Π.Δ. 166/2000, καθώς και για κάθε άλλο θέμα που ορίζει ο νόμος.

ε) Η σύνταξη και η υποβολή έκθεσης προ τη Βουλή για τον απολογισμό και ισολογισμό του Κράτους κατά το άρθρο 79 παρ. 7 του Συντάγματος.

στ) Η εκδίκαση διαφορών σχετικά με την απονομή συντάξεων, καθώς και με τον έλεγχο των λογαριασμών του εδαφίου γ΄.

ζ) Η εκδίκαση υποθέσεων που αναφέρονται στην ευθύνη των πολιτικών ή στρατιωτικών δημόσιων υπαλλήλων, καθώς και των υπαλλήλων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης[2] και των άλλων Νομικών Προσώπων για κάθε ζημία που από δόλο ή αμέλεια προκλήθηκε στο Κράτος, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή σε άλλα Νομικά Πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Οι ως άνω αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορούν να διακριθούν σε **ελεγκτικές** (περιπτώσεις α, β, γ), **γνωμοδοτικές** (περιπτώσεις δ και ε) και σε **δικαιοδοτικές** (περιπτώσεις στ και ζ). Στις ανωτέρω αρμοδιότητες προστίθενται και οι αρμοδιότητες που απορρέουν από την τρέχουσα νομοθεσία και οι οποίες δεν έχουν άμεση συνταγματική κατοχύρωση. Οι αρμοδιότητες αυτές είναι:

Α. Η εκδίκαση των ενστάσεων κατά πράξεων ή παραλείψεων του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικών με την απονομή ή την πληρωμή των συντάξεων.

Β. Η εκδίκαση των εφέσεων κατά των πράξεων των Κλιμακίων και των καταλογιστικών αποφάσεων ή πράξεων των οργάνων του Κράτους.

Γ. Η εκδίκαση αιτήσεων αναιρέσεων κατά των αποφάσεων των Τμημάτων του.

Δ. Ο έλεγχος εφαρμογής των διατάξεων του ν. 1256/82 για την πολυθεσία.

---

[2] Με το άρθρο 19 του ν. 1065/80 «Περί κυρώσεως Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα» η αρμοδιότητα αυτή δόθηκε σε Τριμελή Επιτροπή

Ε. Η επίλυση αμφισβητήσεων που αφορούν τη συμπλήρωση 35ετίας των δημοσίων υπαλλήλων (άρθρο 1 του ν. 1232/82).

ΣΤ. Ο έλεγχος των διαχειρίσεων των Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών (άρθρο 85 του ν. 1892/90 και άρθρο 77 του ν. 1943/91).

Ζ. Ο έλεγχος του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ν. 992/79).

Σχετικά με τις ελεγκτικές αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου ασκείται:

- Ο Προληπτικός Έλεγχος των δαπανών του Κράτους, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλων Νομικών Προσώπων που υπάγονται με ειδική διάταξη νόμου στον έλεγχο του.
- Ο έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες, αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή άλλο Νομικό Πρόσωπο που εξομοιώνεται με αυτό.
- Ο Κατασταλτικός Έλεγχος των λογαριασμών.

4.3.2. ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Ο Προληπτικός Έλεγχος που διενεργείται από το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει ως αντικείμενο: **α)** Τις δημόσιες συμβάσεις μεγάλης οικονομικής αξίας πριν από το στάδιο της αναγνώρισης της δαπάνης δηλαδή πριν την υπογραφή της σύμβασης και **β)** όλες τις δαπάνες του Δημοσίου που εντέλλονται με Χρηματικά Εντάλματα καθώς και τις δαπάνες των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. που υπήχθησαν στον προληπτικό έλεγχο με ειδική διάταξη νόμου, μετά την αναγνώριση και την εκκαθάριση της δαπάνης. Υποκείμενα δε ελέγχου είναι οι κύριοι και οι δευτερεύοντες διατάκτες.

α) Διαδικασία άσκησης προληπτικού ελέγχου

Εάν κατά τη διενέργεια του ελέγχου διαπιστωθεί ότι για κάποια δαπάνη δεν συντρέχουν εν όλω ή εν μέρει οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του εδαφίου β΄ του άρθρου 17 του π.δ. 774/80, δηλαδή ότι υπάρχει πίστωση και ότι έχουν τηρηθεί οι διατάξεις του κώδικα «περί δημοσίου λογιστικού» και κάθε άλλου νόμου ή διατάγματος ή κανονιστικής απόφασης, το Ελεγκτικό Συνέδριο αρνείται τη θεώρηση του Χρηματικού Εντάλματος και με πράξη του επιστρέφει αυτό στην αρχή που το

εξέδωσε συνοδευόμενο με αντίγραφο της πράξης αυτής. Αν ο διατάκτης της δαπάνης αποδεχθεί τις παρατηρήσεις (τον λόγο δηλαδή της μη θεώρησης του Χρηματικού Εντάλματος) του Επιτρόπου, ακυρώνει το Χρηματικό Ένταλμα και έτσι ματαιώνεται η διενέργεια της δαπάνης.

Στην περίπτωση όμως που ο διατάκτης έχει διαφορετική άποψη, υποβάλλει εκ νέου το Χρηματικό Ένταλμα στην Υπηρεσία Επιτρόπου με σχετικό έγγραφο στο οποίο διατυπώνει τις αντιρρήσεις του. Ο Επίτροπος θεωρεί αυτό (αν έχουν αρθεί οι λόγοι οι οποίοι τον οδήγησαν στην απόφαση να επιστρέψει το Χρηματικό Ένταλμα με πράξη), ή εμμένοντας στις απόψεις του, με έκθεση, απευθύνεται στο αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου υποβάλλοντας το φάκελο της υπόθεσης για άρση της ανακύψασας διαφωνίας σύμφωνα με τον οργανισμό του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Ο φάκελος της διαφωνίας περιλαμβάνει: Το ή τα Χρηματικά Εντάλματα, την πράξη επιστροφής του Επιτρόπου, την απάντηση του διατάκτη και ότι άλλο σχετικό (υπόμνημα) υπάρχει στο φορέα το οποίο θα διευκολύνει στην επίλυση της διαφωνίας. Το Τμήμα στο οποίο υποβλήθηκε η διαφωνία αποφαίνεται με πράξη του για τη θεώρηση ή μη του Χρηματικού Εντάλματος. Το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά το στάδιο αυτό έχει τη δυνατότητα να διενεργεί παρεμπίπτοντα έλεγχο ζητημάτων που άπτονται της νομιμότητας και κανονικότητας της ελεγχόμενης δαπάνης, δεσμευόμενο μόνο από το δεδικασμένο που απορρέει από δικαστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν σχετικώς από το πλαίσιο διαγνωστικής δίκης. Δηλαδή διενεργώντας παρεμπίπτοντα έλεγχο (άρθρο 17 παρ. 3 του Π.Δ. 774/80) νομιμότητας των ατομικών διοικητικών πράξεων (οι οποίες αποτελούν έρεισμα της ελεγχόμενης δαπάνης), ακόμα και στην περίπτωση που αυτές δεν έχουν ανακληθεί ή ακυρωθεί και επομένως καλύπτονται από το τεκμήριο νομιμότητας, δεν προβαίνει στην ακύρωση των πράξεων αυτών, αλλά αποδυναμώνει αυτές από τις δημοσιονομικές συνέπειες που αυτές μπορούν να επιφέρουν[3].

Το αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου έχει τη δυνατότητα, λόγω μείζονος σπουδαιότητας μιας υποθέσεως ή λόγω σπουδαιότητας να παραπέμψει την υπόθεση στην Ολομέλειά του, με πρακτικό το οποίο εκδίδει σε μια συνεδρίασή του και το οποίο επέχει θέση εισηγήσεως την οποία αναπτύσσει ενώπιόν της ο ορισθείς

---

[3] Σχ. Πράξη 61/2007 VII Τμήματος Ε.Σ.

εισηγητής. Η Ολομέλεια εκφέρει γνώμη την οποία παραπέμπει στο Τμήμα για την περαιτέρω εξέτασή της και η οποία γνώμη είναι υποχρεωτική για το Τμήμα.

Εάν το Αρμόδιο Τμήμα, στο οποίο υποβλήθηκε η διαφωνία διαπιστώσει ότι ο διατάκτης καταστρατήγησε διατάξεις νόμου μεν αλλά του είχε δημιουργηθεί η πεποίθηση ότι ενεργούσε νομίμως, λόγω του δυσερμήνευτου των διατάξεων, άγεται στην κρίση ότι τα αρμόδια όργανα του διατάκτη πεπλανημένως, πλην, όμως, συγγνωστώς ενήργησαν. Συγχωρείται δηλαδή, η θεώρηση εντάλματος παρότι η δαπάνη κρίνεται παράνομη. Στην περίπτωση αυτή κρίνεται ότι ο διατάκτης ενεργούσε με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον καλόπιστα ή ότι η πολυνομία δυσκόλεψε τα όργανά του να ερμηνεύσουν σωστά το νόμο. Η συγγνωστή πλάνη εξάλλου δεν αποτελεί λόγο απαλλαγής από την ευθύνη υπολόγου για μη νόμιμη πληρωμή αλλά είναι μόνο λόγος θεώρησης Χρηματικού Εντάλματος προκειμένου να γίνει η πληρωμή.

Σε περίπτωση μη θεωρήσεως Εντάλματος από τον Επίτροπο ή εάν εκδοθεί πράξη από το Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου για μη θεώρηση αυτού, ο αρμόδιος Υπουργός είναι δυνατόν με δική του ευθύνη να ζητήσει τη θεώρηση αυτού από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποδέχεται την αίτηση και διατάσσει τον αρμόδιο Επίτροπο για την θεώρηση αυτού.

Θεωρούμενο το Χρηματικό Ένταλμα, αυθημερόν, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας, υποβάλλει πίνακα στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή στον οποίο αναφέρει την αιτιολογία μη θεωρήσεως του Χρηματικού Εντάλματος. Η Βουλή θα πρέπει, εντός της πρώτης συνόδου από της υποβολής του πίνακα, να εγκρίνει το ανωτέρω θεωρηθέν Χρηματικό Ένταλμα. Αν όμως η Βουλή δεν εγκρίνει αυτό, τότε το Ελεγκτικό Συνέδριο με πράξη της Ολομέλειας, καταλογίζει το ποσό του Εντάλματος σε βάρος του Υπεύθυνου Υπουργού.

Αν κατά την άσκηση του προληπτικού ελέγχου διαπιστωθεί ποινικώς κολάσιμη πράξη, το Ελεγκτικό Συνέδριο, ανακοινώνει αυτή στον Υπουργό Δικαιοσύνης, τον αρμόδιο διατάκτη και τον αρμόδιο Εισαγγελέα.

Σε περίπτωση αμφιβολίας, η οποία ανακύπτει κατά τη διενέργεια του προληπτικού ελέγχου, για θέματα που αφορούν τα νομικά ζητήματα, ο Επίτροπος είναι δυνατόν, με έκθεσή του, η οποία υποβάλλεται στο αρμόδιο Τμήμα (δίχως τη συμμετοχή στη διαδικασία αυτή του διατάκτη), να προκαλέσει τη γνώμη του Τμήματος εκ των προτέρων. Η γνώμη του Τμήματος παίρνει τη μορφή Πρακτικού.

Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι όταν ο Επίτροπος υποβάλλει στο Τμήμα έκθεση αμφιβολίας θα πρέπει να αναφέρει τουλάχιστον δύο νομικά ζητήματα για τα οποία ζητάει τη γνώμη του Τμήματος για την ορθή κρίση.

Σε περίπτωση αμφιβολίας του Επιτρόπου σχετικά με το ουσιαστικό μέρος μιας δαπάνης, θεωρεί το Χρηματικό Ένταλμα.

β) Πράξεις Επιτρόπων

Κατά τη διαδικασία ασκήσεως του Προληπτικού Ελέγχου των δαπανών από το Ελεγκτικό Συνέδριο εκδίδονται οι εξής τίτλοι:

- Πράξεις επιστροφής του Επιτρόπου. Οι πράξεις των Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου περιέχουν: **α)** Το ονοματεπώνυμο του εκδίδοντος αυτής Επιτρόπου, **β)** Σύντομη έκθεση της υποθέσεως, **γ)** Αιτιολογικό, **δ)** Διατακτικό, **ε)** Τη χρονολογία και τον τόπο εκδόσεως της πράξης.
- Πράξη θεώρησης των τίτλων πληρωμής. Αυτή περιέχει: **α)** Το ονοματεπώνυμο του Επιτρόπου και την υπογραφή του, **β)** Τον τόπο και τη χρονολογία θεωρήσεως αυτού.

γ) Πράξεις – Πρακτικά Τμημάτων

Οι πράξεις και τα πρακτικά των Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου εκδίδονται σε διάσκεψη και περιέχουν:

- Το ονοματεπώνυμο των δικαστών που έλαβαν μέρος στην έκδοση των πράξεων ή πρακτικών, τον εισηγητή της υποθέσεως, τη γνώμη του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας και του Γραμματέα που παρίσταται κατά τη διάρκεια της διάσκεψης.
- Μνημονεύεται ο Επίτροπος που υπέβαλε την έκθεση διαφωνίας ή αμφιβολίας.
- Σύντομη έκθεση της υποθέσεως και το περιεχόμενο των απόψεων των ενδιαφερομένων μερών (επιτρόπου–φορέα–διατάκτη) καθώς επίσης και την ιδιότητα αυτών.
- Την ανάπτυξη της νομοθεσίας – νομολογίας (μείζονα σκέψη).
- Την ανάπτυξη της τυχόν μειοψηφίας.
- Την υπαγωγή της υπόθεσης και σύνδεσή της με τη μείζονα σκέψη.

- Το διατακτικό.
- Τις υπογραφές του Προέδρου, Εισηγητού και του Γραμματέα.

Το αποτέλεσμα της αποφάσεως λαμβάνεται κατόπιν ψηφοφορίας και ο προεδρεύων Αντιπρόεδρος σημειώνει επί της εισηγήσεως του Εισηγητή περίληψη της ληφθείσας αποφάσεως. Το Τμήμα αποφαίνεται κατ' απόλυτη πλειοψηφία των μετεχόντων μελών. Εάν σχηματιστούν περισσότερες από δύο γνώμες, ο νεότερος των μετεχόντων στο Τμήμα δικαστής οφείλει να προσχωρήσει σε μία από τις δύο άλλες γνώμες.

4.3.3. ΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

α) Συνταγματική κατοχύρωση του κατασταλτικού ελέγχου

Στο αναθεωρηθέν Σύνταγμα του 2001, στο άρθρο 98 παρ.1 εδαφ. γ΄, ορίζεται ότι : *«ο έλεγχος των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων που υπάγονται στο προβλεπόμενο από το εδάφιο α΄ έλεγχο....»* όπου στο εδάφιο α΄ ορίζεται ότι : *« ο έλεγχος των δαπανών του Κράτους και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων που υπάγονται με ειδική διάταξη νόμου στο καθεστώς αυτό».*

Συνεπώς, στον προληπτικό έλεγχο και ως εκ τούτου στον κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο νομοθέτης μπορεί να υπαγάγει και όσα άλλα νομικά πρόσωπα δεν έχουν ακόμα υπαχθεί σε έλεγχο, διευρύνοντας έτσι το υποκείμενο του ελέγχου. Μπορεί έτσι να περιλάβει στον έλεγχό του και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, σωματεία, ιδρύματα, κ.α. διασφαλίζοντας τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών τους, δεδομένου ότι διαχειρίζονται δημόσια περιουσία, με την προϋπόθεση βέβαια αυτά να υπαχθούν με ειδική διάταξη νόμου (σχετική απόφαση του IV τμήματος 1350/2001).

Στην ίδια ως άνω διάταξη στον κατασταλτικό έλεγχο υπάγονται οι λογαριασμοί των δημοσίων υπολόγων.

β) Διαδικασία άσκησης κατασταλτικού ελέγχου

Ο κατασταλτικός έλεγχος των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων και των απολογισμών των ΟΤΑ[4] και των λοιπών νομίμων προσώπων Δημοσίου δικαίου αφορά στην νομιμότητα και στην κανονικότητα των πράξεων που δεν έχουν ελεγχθεί προληπτικά. Αν οι πράξεις των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων ελέγχτηκαν προληπτικά, ο έλεγχος περιορίζεται στη νόμιμη εξόφληση των τίτλων πληρωμής, καθώς επίσης και στη νόμιμη απόδοση των υπέρ τρίτων κρατήσεων. Κατά τη διενέργεια των ελέγχων αυτών, τα αρμόδια όργανα μπορούν να ζητούν από τις υπηρεσίες, τους υπολόγους καθώς και από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο κάθε αναγκαία πληροφορία ή στοιχείο και να προβαίνουν ακόμα και σε επιτόπια έρευνα.

Εάν διαπιστωθεί οποιαδήποτε έλλειψη ή γεννηθεί οποιαδήποτε αμφιβολία, όπως έλλειψη λογιστικών εγγράφων ή λανθασμένη κατάταξη εσόδων- εξόδων ή παράλειψη εισπράξεως από το νόμο τελών ή προσαυξήσεων ή εκπρόθεσμης καταβολής, κτλ. τα αρμόδια όργανα του Ελεγκτικού Συνεδρίου καλούν τους υπολόγους με φύλλο μεταβολών και ελλείψεων (Φ.Μ.Ε.) να προβούν στις απαραίτητες διορθώσεις ή να παρέχουν διευκρινίσεις ή σε αναπλήρωση τυχόν ελλείμματος εντός προθεσμίας 15 ημερών. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί αν ζητηθεί από τους υπολόγους για εύλογο χρονικό διάστημα.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, ελλείμματα υπολόγων, τα οποία ορίζονται ως μικρά, είναι δυνατόν να διαγράφονται και να μην αναζητούνται προς αναπλήρωση. Καθορίζεται δηλαδή ένα όριο. Μετά το πέρας της τιθέμενης προθεσμίας για απάντηση από τον υπόλογο, οριστικοποιείται ο έλεγχος. Ενσωματώνεται η απάντηση του υπολόγου (δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης) στα συμπεράσματα του ελέγχου. Από τα αρμόδια όργανα συντάσσεται έκθεση με προσχέδιο πράξης, η οποία απευθύνεται στο αρμόδιο κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και προτείνεται ανάλογα απαλλαγή του υπολόγου ή καταλογισμός αυτού.

Με την εισαγωγή της υπόθεσης στο κλιμάκιο, ορίζεται από τον πρόεδρο αυτού εισηγητής, ο οποίος, αφού μελετήσει την υπόθεση, την εισηγείται σε διάσκεψη με αιτιολογημένη έκθεση. Το κλιμάκιο εξετάζει το νομικό και πραγματικό μέρος της υπόθεσης και αποφαίνεται με πράξη του για το ορθώς έχει ο λογαριασμός ή καταλογίζει τον υπόλογο με το διαπιστωθέν έλλειμμα, με τις νομικές προσαυξήσεις ή βεβαιώνει σε πίστωση το τυχόν πλεόνασμα.

---

[4] Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Οι καταλογιστικές αυτές πράξεις κοινοποιούνται κατόπιν με επιμέλεια της Γραμματείας στην αρμόδια υπηρεσία, η οποία διενέργησε τον έλεγχο, και εκείνη με τη σειρά της την κοινοποιεί στον υπόλογο αλλά και στην αρμόδια ΔΟΥ, ώστε να προβεί στην βεβαίωση του χρέους.

Σε περίπτωση που κατά τη διενέργεια ελέγχου των λογαριασμών δημιουργηθούν αμφιβολίες στα αρμόδια όργανα, μπορούν να προκαλέσουν τη γνώμη του κλιμακίου, απευθυνόμενοι σε αυτό με την έκθεσή τους.

Ο πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αν κρίνει κάποιο ζήτημα μείζονος σπουδαιότητας ή γενικότητας μπορεί να προκαλέσει τη γνώμη της Ολομέλειας, οπότε αυτή είναι υποχρεωτική για τα κλιμάκια και τα τμήματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την έκδοση των πράξεων ή των αποφάσεων.

Εάν κατά τη διενέργεια των ελέγχων των λογαριασμών διαπιστωθεί ποινικά κολάσιμη πράξη, αυτή ανακοινώνεται στον αρμόδιο εισαγγελέα, στον οποίο υπάγεται ο υπάλληλος.

γ) Περιεχόμενο καταλογιστικής πράξης

Η καταλογιστική πράξη θα πρέπει να είναι αρκούντως αιτιολογημένη κατά την έννοια του άρθρου 12 του Ν.Δ. 1264/1942. Για να είναι αιτιολογημένη σύμφωνα με την έννοια αυτή, πρέπει να αρκεί να περιλαμβάνονται στο σώμα αυτής τα πραγματικά εκείνα περιστατικά, τοπικά και χρονικά προσδιορισμένα, τα οποία διαπιστώθηκαν από το αρμόδιο όργανο (ιδιότητα καταλογισθέντος, τόπος, χρόνος και αιτία πληρωμής, τρόπος δημιουργίας του ελλείμματος) και είναι αναγκαία για θεμελίωση της ευθύνης του ή των καταλογισθέντων, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο από το οποίο θα προκύπτει η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της διαχείρισής του ή των υπολόγων και του προκύψαντος ελλείμματος (Αποφ. Ολομέλειας 1396/2000, 1285/1996, Ι τμήμα 1502/2004, 1503/2000).

δ) Δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης

Σε συμμόρφωση με το άρθρο 20 παρ. 2 του Συντάγματος, που καθιερώνει το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης του διοικουμένου πριν από τη λήψη οποιουδήποτε μέτρου σε βάρος των δικαιωμάτων και των συμφερόντων του, σε περίπτωση που αρμόδιος οικονομικός επιθεωρητής διαπιστώσει σε δημόσια διαχείριση την ύπαρξη ελλείμματος, καλεί τον υπόλογο, πριν προβεί στην έκδοση

της οικείας καταλογιστικής απόφασης, να αναπληρώσει το διαπιστωθέν έλλειμμα, με την ειδικότερη έννοια ότι, για την αποτροπή έκδοσης καταλογιστικής απόφασης μπορεί ο υπόλογος να αποκρούσει την ύπαρξη αυτού, καθώς και να προβάλλει τους λόγους για τους οποίους δεν οφείλει την υποχρέωση της αναπλήρωσής του.

Συγκεκριμένος τόπος για την άσκηση του δικαιώματος αυτού δεν υπάρχει. Αρκεί η με κάθε τρόπο παραχώρηση στον ενδιαφερόμενο της ευχέρειας να εκθέσει τις απόψεις ή τις αντιρρήσεις του.

Όταν το έλλειμμα διαπιστωθεί από όργανα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η ανωτέρω διαδικασία αντικαθίσταται με την έκδοση φύλλων μεταβολών και ελλείψεων (Φ.Μ.Ε.). Σε κάθε δε περίπτωση, το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης συμβαίνει και όταν πριν από την έκδοση καταλογιστικής απόφασης ή Φ.Μ.Ε. καλείται ο υπόλογος να αναπληρώσει το συγκεκριμένο έλλειμμα, οπότε μπορεί να λάβει γνώση όλων των στοιχείων του φακέλου και να προβάλει τις απόψεις του.

4.4. ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΥΠΟΛΟΓΟΙ

4.4.1. ΕΝΝΟΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΥΠΟΛΟΓΟΥ

Σε προηγούμενο κεφάλαιο αναφέρθηκε η έννοια του δημοσίου υπολόγου σύμφωνα με το άρθρο 54 παρ. 1 του Ν. 2362/1995. Θα πρέπει να προσθέσουμε στο σημείο αυτό και τον ορισμό που δίνεται σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 2 του Π.Δ. 774/1980 που ρυθμίζει τα θέματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου: *«Δημόσιοι υπόλογοι είναι πάντες οι δημόσιοι λειτουργοί οι εντεταλμένοι την είσπραξιν εσόδων ή πληρωμών εξόδων του Κράτους, οι οποιοιδήποτε έστω και άνευ νομίμου εξουσιοδοτήσεως διαχειριζόμενοι χρήματα, αξίες υλικών, ανήκοντα εις το Κράτος ως και πάς άλλος εκ νόμου θεωρούμενος ως δημόσιος υπόλογος».*

Επομένως, ως υπόλογος χαρακτηρίζεται όποιος ασκεί διαχείριση, δηλαδή εισπράττει, κατέχει και διαφυλάσσει δημόσιο χρήμα, υλικά, αξίες που ανήκουν στο Κράτος ή σε Ν.Π.Δ.Δ., έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση. Δημόσιος υπόλογος είναι κάθε όργανο του δημοσίου, στο οποίο ανατίθεται η κατοχή και διαχείριση δημόσιας περιουσίας για την εξυπηρέτηση δημοσίου σκοπού και υπό την προϋπόθεση απόδοσης λογαριασμού. Επί πλέον, το Ελεγκτικό Συνέδριο έκρινε με τη νομολογία

του ότι και τα επιχορηγούμενα Ν.Π.Ι.Δ., κατά το ύψος της επιχορήγησης, εφόσον πραγματοποιούν δαπάνες για θεραπεία δημοσίου σκοπού, διαχειρίζονται δημόσιο χρήμα. Επομένως τα μέλη της Διοίκησης υπέχουν θέση υπολόγου για απόδοση λογαριασμού. (Σχ. Πράξη 2/1997 IV τμήματος).

4.4.2. ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΟΛΟΓΩΝ

Οι υπόλογοι διακρίνονται (επιπλέον των αναφερόμενων στο άρθρο 54 παρ. 2 του Ν. 2362/1995) και σε κυρίους ή δευτερεύοντες υπολόγους. Οι κύριοι υπόλογοι υποβάλλουν τους λογαριασμούς τους στο Ελεγκτικό Συνέδριο και ελέγχονται από αυτό. Οι δευτερεύοντες υποβάλλουν τους λογαριασμούς στους κύριους υπολόγους.

Οι κύριοι υπόλογοι, κάθε οικονομικό έτος ή μετά την καθοιονδήποτε τρόπο λήξη της διαχείρισής τους, οφείλουν μέσα σε χρονικό διάστημα 2 μηνών το αργότερο να αποδώσουν λογαριασμό στο Ελεγκτικό Συνέδριο, υποβάλλοντας τους λογαριασμούς τους απευθείας σ' αυτό. Η προθεσμία αυτή, με αίτηση του υπολόγου, μπορεί να παραταθεί από την αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου για εύλογο χρονικό διάστημα.

Οι κύριοι υπόλογοι απαλλάσσονται της ευθύνης από το Ελεγκτικό Συνέδριο με πράξη, ενώ οι δευτερεύοντες υπόλογοι απαλλάσσονται με την απαλλαγή των κυρίων υπολόγων.

4.4.3. DE FACTO – DE JURE ΥΠΟΛΟΓΟΣ

De jure υπόλογοι είναι αυτοί που κατέχουν την διαχειριστική εξουσία νόμιμα, δηλαδή τους ανατέθηκε με νόμιμο τρόπο.

De facto είναι αυτοί, οι οποίοι έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, διεξάγουν δημόσια διαχείριση.

Η ύπαρξη νόμιμου υπολόγου για την ίδια διαχείριση δεν αποκλείει και τη ύπαρξη ή συνύπαρξη de facto υπολόγου. Καθένας δε από τους λόγους ευθύνης είναι αυτοτελής και προσωπικός.

4.4.4. ΥΠΟΛΟΓΟΙ – ΔΙΑΤΑΚΤΕΣ – ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΕΣ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ

Η διάκριση μεταξύ δημοσίων υπολόγων και διατακτών στηρίζεται στο τυπικό κριτήριο της διαχείρισης δημοσίου χρήματος, το οποίο προτάσσουν τόσο ο οργανισμός του Ελεγκτικού Συνεδρίου[5] όσο και το Δημόσιο Λογιστικό[6]. Δηλαδή συστατικό στοιχείο της έννοιας του δημοσίου υπολόγου είναι η διαχείριση και ως τέτοια εννοείται η είσπραξη, κατοχή και διαφύλαξή δημόσιου χρήματος και, επιπλέον, η διάθεσή του για τον σκοπό για τον οποίο εκδόθηκε το χρηματικό ένταλμα ή του διατέθηκε το υλικό.

Επομένως, αφού ο Διατάκτης (κύριος ή δευτερεύων) έχει σαν κύριο μέλημά του την έκδοση απόφασης αναλήψεως υποχρέωσης για την εκτέλεση οποιασδήποτε δαπάνης του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α., με την οποία και εγκρίνεται η πραγματοποίηση αυτής, δεν έχει αρμοδιότητα διαχείρισης και άρα δεν είναι υπόλογος. Σύμφωνα δε με το άρθρο 55 του Ν. 2362/1995 "τα καθήκοντα των διαχειριστών χρημάτων, αξιών και υλικού του Δημοσίου είναι ασυμβίβαστα με τα καθήκοντα του διατάκτη και του εκκαθαριστή".

4.4.5. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΥΘΥΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΟΛΟΓΩΝ

Σύμφωνα με τη **νομολογία** του Ανώτατου Δημοσιονομικού Δικαστηρίου της χώρας έλλειμμα συνιστά :

- Παρακράτηση από Ταμία Ν.Π.Δ.Δ ασφαλιστικών εισφορών (ΙΚΑ) και μη απόδοση αυτών (Αποφ. Ι Τμήματος 55/89).
- Πληρωμές από Ταμία Ν.Π.Δ.Δ χωρίς τα απαραίτητα παραστατικά (Αποφ. Ι Τμήματος 55/89).
- Δαπάνες που έγιναν από χρηματικό ένταλμα προπληρωμής, οι οποίες διενεργήθηκαν μετά από την προθεσμία απόδοσης λογαριασμού (Αποφ. Ολομέλειας 1052/88).
- Απευθείας ανάθεση κοινοτικού έργου από κοινοτικό Συμβούλιο χωρίς τις νόμιμες προϋποθέσεις (Αποφ. IV Τμήματος 1579/99).

[5] Άρθρο 25 παρ. 2 Π.Δ.
[6] Άρθρο 54 Ν. 2362/1995

- Εξόφληση χρηματικών ενταλμάτων από Ν.Π.Δ.Δ χωρίς να έχουν θεωρηθεί από το Ε.Σ. (Αποφ. IV Τμήματος 1311/93).
- Καταβολή δικαστικών εξόδων σε δικηγόρο χωρίς τα οικεία παραστατικά (Αποφ. VII Τμήματος 2220/2006).
- Απονομή χρηματικών βραβείων σε πρωτεύσαντες μαθητές χωρίς την ύπαρξη διάταξης νόμου (Αποφ. VII Τμήματος).
- Αποδοχές οπλίτη 5ετούς υπηρεσίας που έλαβε αχρεώστητα (Αποφ. V Τμήματος 423/2005).
- Δαπάνη της οποίας τα δικαιολογητικά ήταν αλλοιωμένα (το ποσό, η ποσότητα, ο αγοραστής) (Αποφ. VII Τμήματος 603/2001).
- Καταβολή αποζημίωσης σε ιδιώτη από ΟΤΑ για αποκατάσταση ζημίας στο αυτοκίνητό του, που υπέστη από μετακίνηση και πτώση κάδου απορριμμάτων (εξώδικος συμβιβασμός) (Αποφ. 2465/2006).
- Επιχορήγηση Σωματείου από Δ.Σ. ΟΤΑ γιατί η δραστηριότητα ήταν σε πλήρη αδράνεια (Αποφ. VII Τμήματος 112/2006).

Οι υπόλογοι είναι υπεύθυνοι για την ασφάλεια των δημόσιων χρημάτων, ενσήμων, αξιών και υλικού γενικά που κρατούν στη διαχείρισή τους, οφείλουν να τηρούν τους οικείους κανονισμούς ασφάλειας κατά την αποστολή και παραλαβή αυτών και ευθύνονται για κάθε ζημιά που υφίσταται το Δημόσιο από τη μη τήρηση των ανωτέρων κανονισμών. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση απώλειας ή φθοράς τίτλων και απαιτήσεων του Δημοσίου, εφόσον αυτή έχει προκαλέσει ζημία στο Δημόσιο και δεν οφείλεται σε ανωτέρα βία ή απρόβλεπτα γεγονότα.

Δεν επιτρέπεται η ανάμειξη στη διαχείριση του υπολόγου χρημάτων ξένων προς αυτή και για κάθε χρηματικό πλεόνασμα που εμφανίζεται στη διαχείριση. Στην περίπτωση αυτή, για το επιπλέον ποσό, συνίσταται δημόσια παρακαταθήκη, μέχρι να αποδειχθεί η αιτία από την οποία προήλθε αυτό.

Τυχόν πειθαρχική ευθύνη του υπολόγου ως δημοσίου υπαλλήλου είναι διαφορετική από την ευθύνη προς αποκατάσταση του ελλείμματος και δεν εξαρτάται από την έκβαση της πρώτης αλλά ούτε και την προϋποθέτει. Με άλλα λόγια, αν κάποιος υπόλογος απαλλαγεί σε διοικητικά δικαστήρια για διαφόρους λόγους, το γεγονός αυτό δεν συνεπάγεται και την απαλλαγή του από τον καταλογισμό ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Σύμφωνα με τη **νομολογία** του Ανώτατου Δημοσιονομικού Δικαστηρίου της Χώρας υπόλογοι είναι :

- Μέλη Δημοτικού Συμβουλίου, γιατί έλαβαν απόφαση επιχορήγησης σωματείου, του οποίου η δραστηριοποίηση ήταν σε πλήρη αδράνεια (Αποφ. VII Τμήματος 112/2006).
- Ταμίας Σχολικής Επιτροπής (Ν.Π.Δ.Δ) ο οποίος ασκούσε διαχείριση της σχολικής επιτροπής (Αποφ. VII Τμήματος 2216/2006).
- Δήμαρχος από κατά προτεραιότητα κατασταλτικό έλεγχο, για μισθοδοσία ιδιαιτέρας υπαλλήλου, αφού η απόφαση διορισμού δεν είχε δημοσιευθεί σε ΦΕΚ, καθώς επίσης κατά τον χρόνο διορισμού της δεν υπήρχε οργανική θέση μετακλητού ιδιαίτερου γραμματέως (Αποφ. VII Τμήματος 2219/2006).
- Δήμαρχος από κατά προτεραιότητα κατασταλτικό έλεγχο, για αμοιβή Νομικού Συμβούλου με πάγια αντιμισθία για δικαστικά έξοδα χωρίς τα οικεία παραστατικά (Αποφ. VII Τμήματος 2220/2006).
- Δήμαρχος και προϊστάμενος Διεύθυνσης Διοικητικών–οικονομικών–τεχνικών υπηρεσιών και Ταμειακής Υπηρεσίας του Δήμου γιατί ο πρώτος ως εκκαθαριστής αποδοχών και ο δεύτερος ως λαβών επίδομα θέσεως, ασκούσε τα καθήκοντα του προϊσταμένου της οργανικής μονάδας χωρίς απόφαση του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου αλλά με απόφαση του Δημάρχου (Αποφ. VII Τμήματος 137/2006).
- Προϊστάμενος ταμιακής υπηρεσίας και Ταμίας του Δήμου για καταβολή οικονομικής ενίσχυσης σε ΠΑΕ αντί της αθλητικής Ένωσης, όπως αποφάσισε το Δημοτικό Συμβούλιο, δηλ. σε άλλο νομικό πρόσωπο από αυτό που ορίστηκε στην απόφαση (Αποφ. VII Τμήματος 138/2006).
- Δήμαρχος από κατά προτεραιότητα κατασταλτικό έλεγχο για επιχορήγηση οργάνωσης Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης (Αποφ. VII Τμήματος 287/2006).
- Δήμαρχος ως πρώην Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ΚΑΠΗ για καταβολή σε υπαλλήλους του ΚΑΠΗ χρημάτων της φερόμενης ως οφειλόμενης σε αυτούς παροχής γάλακτος. Δεκτή όμως πιθανή έφεση γιατί θα έπρεπε η πράξη καταλογισμού να εκδοθεί υπέρ του ΚΑΠΗ και όχι του Δήμου (Αποφ. VII Τμήματος 290/2006).

- Δήμαρχος από κατά προτεραιότητα κατασταλτικό έλεγχο για απονομή χρηματικών βραβείων σε πρωτεύσαντες μαθητές Λυκείου (Αποφ. VII Τμήματος).
- Διαχειρίστρια εσόδων-εξόδων υπέρ Ν.Π.Δ.Δ. λόγω εξωταμιακής διαχείρισης εσόδων από εισφορές μαθητών (Αποφ. VII Τμήματος 2659/2006).
- Δήμαρχος από κατά προτεραιότητα κατασταλτικό έλεγχο γιατί έδωσε εντολή να ξεχρεωθούν χρηματικά εντάλματα πληρωμής σε Δημοτική επιχείρηση αναψυχής. Αποτελεί ανεπίτρεπτη επιχορήγηση η καταβολή ποσού αύξησης ιδρυτικού κεφαλαίου με τη μορφή άτοκης ταμειακής διευκόλυνσης αυτής (Αποφ. VII Τμήματος 2660/2006).
- Δήμαρχος από κατά προτεραιότητα κατασταλτικό έλεγχο για εξόφληση χρηματικού εντάλματος που αφορούσε λογαριασμό δημοσίου έργου, παρά το γεγονός ότι δεν υπήρχε εγγεγραμμένη πίστωση στον προϋπολογισμό (Δεκτή έφεση παρ. 26, Ν. 3274/2004 - Αποφ. VII Τμήματος 2661/2006).
- Αντιδήμαρχος από κατά προτεραιότητα κατασταλτικό έλεγχο για εξόφληση χρηματικού εντάλματος, με το οποίο εντελλόταν η καταβολή σε ιδιώτη ποσού ως αποζημίωση για αποκατάσταση υλικών ζημιών που υπέστη το αυτοκίνητό του από μετακίνηση και πτώση κάδου απορριμμάτων (Αποφ. VII Τμήματος 2465/2006).
- Δήμαρχος από κατά προτεραιότητα κατασταλτικό έλεγχο για εξόφληση χρηματικού εντάλματος, με το οποίο καταβλήθηκε αμοιβή σε δικηγόρο των εργαζομένων του Δήμου για κατάθεση αγωγής για διεκδίκηση οικογενειακού επιδόματος (Αποφ. VII Τμήματος 2466/2006).
- Δήμαρχος από κατά προτεραιότητα κατασταλτικό έλεγχο για εξόφληση χρηματικού εντάλματος, με το οποίο καταβλήθηκε επίδομα πληροφορικής σε υπαλλήλους του Δήμου (Αποφ. VII Τμήματος 2467/2006).

4.4.6. ΒΙΒΛΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΟΛΟΓΩΝ

Τα τηρούμενα από τους υπολόγους λογιστικά και διαχειριστικά βιβλία, καθώς επίσης και ο τρόπος τηρήσεως και θεωρήσεως αυτών, καθορίζονται με

απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του αρμοδίου κάθε φορά Υπουργού, όπως έχουμε αναφέρει και νωρίτερα. Αυτό δεν ισχύει για τους υπολόγους διαχειριστές του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης. Τα θέματα αυτών ρυθμίζονται από τον αρμόδιο Υπουργό μόνο.

4.5. ΣΥΝΕΥΘΥΝΟΜΕΝΟΣ

Την ίδια ευθύνη με τους υπολόγους έχουν και τα πρόσωπα τα οποία δεν θεωρούνται από το νόμο δημόσιοι υπόλογοι, πλην όμως αναμειγνύονται με οποιοδήποτε τρόπο στη διαχειριστική διαδικασία, με την προϋπόθεσή ότι αυτή η ανάμειξή τους τελεί σε ουσιώδη συνάφεια με διαπιστούμενο έλλειμμα (Αποφ. 1502/2004 Ι τμήματος). Ο ενεργών υπάλληλος θεωρείται ότι αναμειγνύεται με βάση την υπάρχουσα διοικητική αρμοδιότητα και εκταμιεύει δημόσιο χρήμα, επηρεάζοντας την ομαλή διεξαγωγή της διαχείρισης. Πιο απλά, χωρίς τις ενέργειές του, δεν μπορεί να αρχίσει και να τελειώσει η διαχειριστική διαδικασία.

Ο συνευθυνόμενος έχει τις ίδιες ευθύνες και τις ίδιες υποχρεώσεις με τον υπόλογο και γι’ αυτό και συγκαταλογίζεται με αυτόν. Η Αποφ. 1502/2004 Ι Τμήματος, μας δείχνει ότι μπορεί να καταλογιστεί και μόνος του. Όπου προβλέπεται από το νόμο, καταλογισμός συνευθυνόμενου σε ολόκληρο αστικώς υπεύθυνου με τον υπόλογο, δεν σημαίνει ότι μεταβάλλεται το είδος της ευθύνης σε υπόλογο, αλλά σε παροχή εξουσίας στο αρμόδιο όργανο προς διοικητικό καταλογισμό και του συνευθυνόμενου.

Περίπτωση συνευθυνόμενου αποτελεί ο Προϊστάμενος Γραμματέας Γενικής Διεύθυνσης Υπουργείου που είχε αρμοδιότητα, μεταξύ άλλων, να καταρτίζει σχέδια υπουργικών αποφάσεων πρόσληψης υπαλλήλων και να φυλάσσει τις πρωτότυπες υπουργικές αποφάσεις μετά την υπογραφή τους από τα αρμόδια όργανα. Αυτός πλαστογράφησε υπουργικές αποφάσεις πρόσληψης, στις οποίες προσέθεσε ονόματα άλλων προσώπων και με βάση τις πλαστογραφημένες αυτές αποφάσεις καταβλήθηκαν σε αυτά αχρεωστήτως αποδοχές (σχετ. Αποφ. Ολομέλειας 750/1991).

4.6. ΑΣΤΙΚΩΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 46 του Π.Δ. 774/1980 " Οργανισμός του Ελεγκτικού Συνεδρίου", πολιτικοί και στρατιωτικοί υπάλληλοι που υπηρετούν και ανήκουν στα σώματα ασφαλείας ευθύνονται έναντι του Δημοσίου προς επανόρθωση κάθε θετικής ζημίας, δηλαδή για κάθε μείωση της υφισταμένης κινητής ή ακίνητης περιουσίας του, που προκάλεσαν σε αυτό κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, εφόσον η ζημιογόνος συμπεριφορά τους αποδίδεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια.

Η διαφορά του υπολόγου και του αστικώς υπεύθυνου έγκειται στο γεγονός ότι ο υπόλογος έχει την ευθύνη της υποχρέωσης για απόδοση ενώ ο αστικώς υπεύθυνος είναι αποτέλεσμα ζημίας από παράνομη πράξη – συμπεριφορά η οποία προκλήθηκε προς την υπηρεσία του και έχει αποκαταστατικό χαρακτήρα. Κύρια προϋπόθεση για τον καταλογισμό του πολιτικού ή στρατιωτικού υπαλλήλου είναι η προηγούμενη καταβολή και αποκατάσταση ζημίας του τρίτου από το Δημόσιο κατόπιν αγωγής αυτού.

4.7. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΥ ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Ο καταλογισμός αστικής ευθύνης γίνεται :

- Με απόφαση του αρμοδίου τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε βάρος πολιτικών ή στρατιωτικών υπαλλήλων μετά από αίτηση του Γενικού Επιτρόπου Επικράτειας.
- Με απόφαση του VII Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε βάρος υπαλλήλων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μετά από αίτημα του Δημάρχου.
- Με διοικητικό καταλογισμό από αρμόδια όργανα που έχουν σχετική αρμοδιότητα.

Νομολογία:

Αίτηση του Γενικού Επιτρόπου για καταλογισμό αστικής ευθύνης εις βάρος :

- Αστυφύλακα-οδηγού υπηρεσιακού οχήματος, ο οποίος προκάλεσε ζημία και στο υπηρεσιακό αυτοκίνητο και σε αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης (Αποφ. V τμήματος 1923/2003, 424/2005).
- Αστυφύλακα γιατί κλάπηκε μοτοσικλέτα υπηρεσιακή, με την οποία ήταν χρεωμένος (Αποφ. V τμήματος 702/1999).

- Οδηγού στρατιωτικού οχήματος, ο οποίος προκάλεσε ζημία σε ιδιωτικό όχημα (Αποφ. Ολομέλειας 959/2000).
- Υπολόγου-υπαξιωματικού υπευθύνου επιστασίας πολεμικού υλικού (Αποφ. Ολομέλειας 1793/1996).
- Προϊσταμένου Διεύθυνσης Διοικητικού Προσωπικού του ΙΚΑ γιατί εισέπραξε για λογαριασμό συνταξιούχων για λογαριασμό του ιδρύματος, πλαστογραφώντας την υπογραφή τους, καθώς επίσης χρησιμοποιώντας ανύπαρκτους ή εσφαλμένους αριθμούς ταυτοτήτων, όπως και για λογαριασμό συνταξιούχων, οι οποίοι ανήκαν σε άλλα υποκαταστήματα είτε είχαν αποβιώσει είτε ήταν ανύπαρκτα πρόσωπα (Αποφ. 1662/2007 V Τμήματος).
- Αρχιφύλακα, ο οποίος είναι αποκλειστικά υπαίτιος για πρόκληση ζημίας που προξενήθηκε από βαρεία αμέλεια οδηγώντας υπηρεσιακό αυτοκίνητο, χωρίς εντολή της υπηρεσίας του (Αποφ. 2229/2008 V Τμήματος).

4.8. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΥΠΟΛΟΓΟΥ – ΑΣΤΙΚΩΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ

Γίνεται κατανοητό ότι και στις δύο περιπτώσεις, το Δημόσιο ικανοποιείται είτε ακολουθώντας το άρθρο 46 του Π.Δ. 774/1980 είτε το άρθρο 98 παρ. 1 περ. α, γ και στ του Αναθεωρημένου Συντάγματος. Στην πρώτη περίπτωση όμως πρέπει να συντρέχει η συνδρομή της βαριάς αμέλειας ενώ στη δεύτερη, αυτή τεκμαίρεται και επί πλέον αρκεί οποιοσδήποτε βαθμός πταίσματος, ακόμα και η ελαφρά αμέλεια.

Επί πλέον υπάρχουν και οι πιο κάτω συνέπειες από την επιλογή της νομικής βάσης για το αίτημα του καταλογισμού :

- Ο χρόνος παραγραφής της πρώτης περίπτωσης είναι η 2ετία ενώ στη δεύτερη η 20ετία.
- Στην πρώτη περίπτωση δεν καταλογίζονται προσαυξήσεις από εκπρόθεσμη καταβολή ενώ στη δεύτερη καταλογίζονται.
- Στην πρώτη περίπτωση εξετάζεται η οικονομική κατάσταση του υπαλλήλου ενώ στη δεύτερη δεν υπάρχει από το νόμο αυτή η ευχέρεια.

4.9 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΠΩΛΕΙΑΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ.1 του Π.Δ. 774/1980 «*Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποφαίνεται περί της απαλλαγής από την ευθύνη των ενώπιων του λογοδοτούντων υπολόγων δια πάσαν απώλεια, έλλειψη ή φθοράν χρημάτων ή υλικού ή δικαιολογητικών και παραστατικών πληρωμής πάσης φύσεως, επί τη αιτήσει του υπολόγου ή και αυτεπαγγέλτως, δια πράξεώς του, είτε κατά τον έλεγχο των ετήσιων λογαριασμών και δια της επί τούτον εκδιδομένης πράξεως, είτε και πρότερων δι'ιδιαίτερης πράξεως*».

Η απώλεια είναι αποτέλεσμα εξωγενών παραγόντων προς τη διαχείριση σε αντίθεση με το έλλειμμα, το ποίο δημιουργείται από λανθασμένες διαχειριστικές ενέργειες του υπολόγου. Ενδεικτικά αναφέρουμε μερικές περιπτώσεις σχετικές με την απώλεια από τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου:

- Κλοπή χρημάτων από χρηματοκιβώτιο ΔΟΥ (Πράξη Α΄ Κλιμακίου 2643/2000).
- Διάρρηξη χρηματοκιβωτίου Υπηρεσίας (Απόφ. Ι τμήματος 2089/1994, Ολομέλεια Ε.Σ. 564/2000).
- Κλοπή χρημάτων από το χρηματοκιβώτιο Υπηρεσίας (Απόφ. IV τμήματος 2008/1996, Ολομέλεια Ε.Σ. 1249/1999).

α) Πράξεις Κλιμακίων Ελεγκτικού Συνεδρίου

Ένδικα μέσα κατ' αυτών

Το κλιμάκιο, έχοντας υπόψη την εισηγητική πράξη και το προσχέδιο πράξεως του Επιτρόπου, ο οποίος ευθύνεται για την εξέταση των λογαριασμών των υπολόγων, αποφαίνεται με πράξη του για την ορθότητα ή όχι των λογαριασμών και κηρύσσει ως ορθώς έχοντας ή καταλογίζει τον υπόλογο για το διαπιστωθέν έλλειμμα εκ της παραλείψεως εισπράξεων που προκύπτουν, ή βεβαιώνει σε πίστωση αυτού εάν υπάρχει πλεόνασμα.

Η πράξη αυτή του κλιμακίου υπόκειται σε αναθεώρηση εντός 1 έτους από την ημερομηνία κοινοποιήσεως της είτε από τον υπόλογο, είτε από το Γενικό Επίτροπο της Επικράτειας, είτε οίκοθεν από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Λόγοι άσκησης αίτησης αναθεώρησης είναι οι κατωτέρω:

- Πλάνη περί των πραγματικών γεγονότων ή λόγω λογιστικού λάθους.
- Αν προσαχθούν νέα κρίσιμα έγγραφα.

- Αν η πράξη στηρίχθηκε επί καταθέσεων μαρτύρων καταδικασθέντων επί ψευδομαρτυρία ή απαλλαγέντων μεν αναγνωρισθείσης όμως της ψευδομαρτυρίας δικαστικώς.
- Αν η πράξη στηρίχθηκε σε έγγραφα πλαστά, εφόσον η πλαστογραφία αναγνωρίστηκε οπωσδήποτε δικαστικά, έστω και στο σκεπτικό της δικαστικής απόφασης ή του εκδοθέντος βουλεύματος.

Αν παρέλθει η προθεσμία του 1 έτους, επιτρέπεται η αναθεώρηση για τις περιπτώσεις γ και δ και εντός 6 μηνών από τη στιγμή που ο αιτών έλαβε γνώση ότι αναγνωρίστηκε δικαστικά η πλαστότητα των εγγράφων ή η ψευδομαρτυρία. Με τις ίδιες προϋποθέσεις επιτρέπεται η αναθεώρηση οίκοθεν από το Ελεγκτικό Συνέδριο μέσα σε 6 μήνες από την προθεσμία που το Ελεγκτικό Συνέδριο έλαβε γνώση ότι αναγνωρίστηκε δικαστικά η πλαστότητα των εγγράφων ή η ψευδομαρτυρία.

Επίσης, το Ελεγκτικό Συνέδριο οίκοθεν ή με αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, μπορεί να ανακαλεί ή να τροποποιεί οποτεδήποτε πράξεις του, εφόσον από νεώτερα στοιχεία βεβαιώνεται ότι για την έκδοση αυτών στηρίχτηκε επί μη υφισταμένων προϋποθέσεων. Επιπλέον, μπορεί να διορθώνει πράξεις του που εκδόθηκαν επί λογαριασμό δημοσίων υπολόγων για να επανορθώσει λανθασμένες κατατάξεις διαχειριστικών πράξεων του υπολόγου, υπό την προϋπόθεση ότι οι διορθώσεις αυτές δεν επιφέρουν χρέωση ή πίστωση του υπολόγου.

Η αίτηση αναθεώρησης κρίνεται από το κλιμάκιο ως απαράδεκτη αν δεν προσαρτάται σε αυτή παράβολο, το ύψος του οποίου καθορίζεται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Αν μια αίτηση αναθεώρησης γίνει δεκτή, μερικώς ή συνολικά, το κατατιθέμενο παράβολο επιστρέφεται, ενώ αν απορριφθεί, το κατατιθέμενο παράβολο καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου.

Κάθε αίτηση αναθεωρήσεως σχετική με εκδοθείσα πράξη, η οποία στηρίζεται σε νέα έγγραφα, τα οποία δεν είχε υπόψη του το κλιμάκιο κατά την προηγούμενη κρίση του και ως εκ τούτου δεν τα ενέκρινε η πράξη, θεωρείται όχι αίτηση αναθεώρησης αλλά έκθεση το πρώτον εξεταζόμενη.

Επί των αιτήσεων αναθεώρησης, το κλιμάκιο αποφαίνεται με πράξη.

Ασκηθείσας αιτήσεως αναθεωρήσεως κατά πράξεως του κλιμακίου, παρατείνεται η προθεσμία άσκησης έφεσης κατά αυτών των πράξεων για 60 μέρες. Αν ασκηθεί έφεση, εξαντλείται η δικαιοδοσία του κλιμακίου.

β) Δικαστική δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Ένδικα μέσα

Σύμφωνα με το άρθρο 98 του Συντάγματος, παρ. 1 εδ. στ, η εκδίκαση των διαφορών που προκύπτουν από τον έλεγχο των λογαριασμών των υπολόγων, υπάγονται στην αποκλειστική δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Τη δικαστική αυτή δικαιοδοσία, το Ελεγκτικό Συνέδριο την ασκεί με τα Τμήματά του και την Ολομέλεια. Η Ολομέλεια δικάζει τις αιτήσεις αναιρέσεως κατ' αποφάσεων των Τμημάτων αυτού, με τα Τμήματα δε σε κάθε άλλη περίπτωση. Τα προβλεπόμενα ένδικα μέσα κατά πράξεως κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ή αποφάσεως άλλου αρμοδίου να καταλογίζει όργανα, είναι:

- Η αναθεώρηση
- Η έφεση
- Η τριτανακοπή
- Η αναίρεση

Η έφεση ασκείται από τον υπόλογο ή τον εγγυητή του κατά τον καταλογιστικών πράξεων του κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου εντός της προθεσμίας 1 έτους από την ημερομηνία κοινοποίησης της πράξης. Επίσης από το Γενικό Επίτροπο της Επικράτειας, εντός προθεσμίας 1 έτους από την ημερομηνία που αυτή εισήχθηκε στο Ε.Σ. Στην περίπτωση που ασκηθεί έφεση κατά αποφάσεως των οικονομικών επιθεωρητών, η ημερομηνία ασκήσεως αυτής είναι 6μηνη από την κοινοποίησή της στον καταλογιζόμενο υπόλογο.

Η έφεση δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Παρέχεται ωστόσο η δυνατότητα ασκήσεως με ξεχωριστό δικαιόγραφο αίτησης αναστολής εκτέλεσης της έφεσης, καθώς επίσης και προσωρινής διαταγής. Η έκδοση προσωρινής διαταγής αναστέλλει την εκτέλεση της εφέσεως έως την εκδίκαση της αίτησης αναστολής. Η άσκηση του ένδικου μέσου της αναστολής θα πρέπει να έχει ασκηθεί νομοτύπως και εμπροθέσμως και ότι η έφεση να έχει κοινοποιηθεί στους αντιδίκους μέσα στην τασσόμενη από τον Οργανισμό του Ελεγκτικού Συνεδρίου προθεσμία των 6 μηνών. Εάν για οποιοδήποτε λόγο ματαιωθεί η συζήτηση της εφέσεως, τότε παύει να ισχύει η εκδοθείσα απόφαση αναστολής.

Κατά την εκδίκαση της αιτήσεως αναστολής, λαμβάνονται υπόψη από το δικαστήριο τα οικονομικά στοιχεία του εκκαλούντος, από τα οποία πιθανολογείται η δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη στην οποία θα περιέλθει αυτός και η οικογένειά του,

εάν προχωρήσει η εκτέλεση της πράξης ή της απόφασης του καταλογισμού. Εξετάζονται επίσης τα πραγματικά και νόμιμα ζητήματα και επ' αυτών αποφαίνεται το δικαστήριο με έκδοση απόφασης, η οποία δημοσιεύεται σε ακροατήριο.

Η τριτανακοπή ασκείται ενώπιον του αρμόδιου τμήματος από διάδικο που δεν συμμετέχει σε δίκη ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή δεν προσκλήθηκε να συμμετάσχει σε αυτήν, η εκδοθείσα όμως απόφαση επέφερε σε αυτόν βλάβη ή έθεσε σε κίνδυνο τα έννομα συμφέροντά του.

Η αναίρεση ασκείται ενώπιον της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου και στρέφεται κατά οριστικών αποφάσεων των Τμημάτων του, εντός της προθεσμίας του 1 έτους, από όποιον έχει έννομο συμφέρον ή από τον αρμόδιο Υπουργό ή αρμόδιο νομικό πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου ή τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας. Κατά την άσκηση της αναίρεσης ενώπιον της Ολομέλειας, είναι δυνατόν να μην εξεταστεί το πραγματικό μέρος μιας υπόθεσης αλλά η ορθότητα εφαρμογής κανόνα δικαίου. Για καλύτερη κατανόηση, παραθέτουμε μερικούς λόγους:

- Κακή σύνθεση του Τμήματος που εκδίκασε την υπόθεση.
- Παραβίαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας κατά την εκδίκαση της υπόθεσης.
- Πλημμελής εφαρμογή του νόμου που αναφέρεται στην υπόθεση.

Η άσκηση αίτησης αναίρεσης δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα και για το λόγο αυτό με αίτησή αυτού ή των διαδίκων μπορεί να ζητηθεί η αναστολή εκτέλεσης της προσβαλλόμενης αποφάσεως και αν πιθανολογείται κίνδυνος βλάβης, η αποκατάσταση της οποίας δεν είναι ευχερής, δύναται να διαταχθεί εν μέρει ή εν όλω αναστολή εκτέλεσης από την Ολομέλεια. Στο δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως θα πρέπει να προσαρτάται και το σώμα της προς αναίρεση απόφασης.

Όταν η αίτηση αναίρεσης γίνει δεκτή για εσφαλμένη ερμηνεία ή πλημμελή εφαρμογή του Νόμου, η Ολομέλεια του Ε.Σ. αποφασίζει, και περαιτέρω για την υπόθεση εκδίδεται απόφαση. Αν όμως χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση για το πραγματικό μέρος αυτής, παραπέμπεται στο αρμόδιο Τμήμα.

Για κάθε άλλο λόγο η απόφαση αναιρούμενη από την Ολομέλεια, παραπέμπεται στο αρμόδιο Τμήμα και οι διάδικοι επανέρχονται στην κατάσταση η οποία προηγήθηκε της αναιρεθείσας απόφασης. Το Τμήμα στο οποίο παραπέμφθηκε η υπόθεση για επανεξέταση δεν μπορεί να αποστεί της αποφάσεως της Ολομέλειας για τα κριθέντα ζητήματα. Στην περίπτωση που γίνει δεκτή η αίτηση αναιρέσεως

που ασκείται από το Γενικό Επίτροπο Επικρατείας υπέρ του Νόμου, η απόφαση αυτή παραμένει ισχυρή και αμετάβλητη μεταξύ των διαδίκων.

4.10. ΣΥΝΟΨΗ

Σε όλα όσα προηγήθηκαν έγινε προσπάθεια ώστε οι επιμορφωνόμενοι να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους ως προς τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Παρουσιάστηκαν με όσο πιο διεξοδικό τρόπο ήταν δυνατό το σύνολο των κανόνων και των διαδικασιών που διέπουν το ελεγκτικό πλαίσιο των δημοσίων δαπανών, καθώς και τον προληπτικό και κατασταλτικό έλεγχο αυτών. Αναλύθηκαν ακόμη πιο διεξοδικά οι έννοιες του υπολόγου, καθώς και του αστικώς υπευθύνου, του συνευθυνόμενου και της απώλειας. Έγινε προσπάθεια επίσης να παρουσιαστούν διεξοδικά οι διαδικασίες του καταλογισμού και τα ένδικα μέσα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Οι επιμορφωνόμενοι πρέπει να έχουν αντιληφθεί πλέον τη σημασία και το ρόλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τις έννοιες του προληπτικού και κατασταλτικού ελέγχου, τη διάκριση των νομίμων δαπανών και τη σημασία των ελέγχων, καθώς και των υποχρεώσεων των δημοσίων υπολόγων.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 1: ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Το Β' Κλιμάκιου του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποτελούμενο από τον Πρόεδρο αυτού Μιχαήλ Ζυμή, Σύμβουλο και τα μέλη Αικατερίνη Μποκώρου, Πάρεδρο και Ιωάννη Νταλαχάνη, Εισηγητή.

Συνήλθε στην αίθουσα διασκέψεων του Καταστήματός του, που βρίσκεται στην Αθήνα, στις 7 Ιανουαρίου 2008, με την παρουσία του Γραμματέα του Ιωάννη Κούκου,

Για να αποφασίσει επί της από 16.5.2007 έκθεσης της 9ης Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σχετικά με τον καταλογισμό του τέως μονίμου υπαλλήλου του Ταμείου ………………………………

, ………………………………

με το ποσό των 91.227,00 ευρώ, πλέον νομίμων προσαυξήσεων, το οποίο φέρεται ότι αποτελεί έλλειμμα που προκλήθηκε από παράνομες πράξεις του ως άνω υπαλλήλου σε συνεργασία με ασφαλισμένους του Ταμείου.

Αφού μελέτησε τα στοιχεία του φακέλου και έλαβε υπόψη την από 16.5.2007 έκθεση της 9ης Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο:

Ι. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 15, 17, 22, 25, 27, 33 και 43 του π.δ/τος 774/1980 «Οργανισμός του Ελεγκτικού Συνεδρίου» (Φ.Ε.Κ. 189 Α΄), 32, 35 παρ. 1, 37 και 38 του ν.δ/τος 496/1974 «Περί λογιστικού των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» (Φ.Ε.Κ. 204 Α΄) καθώς και 54 παρ. 1 και 56 παρ. 1, 2 και 3 του ν. 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις» (Φ.Ε.Κ. 247 Α΄), συνάγεται ότι υπόλογοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.) είναι οι εντεταλμένοι την είσπραξη εσόδων ή την πληρωμή εξόδων των ν.π.δ.δ., καθώς και όσοι με οποιοδήποτε τρόπο, έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, διαχειρίζονται χρήματα, αξίες ή υλικά που ανήκουν στο ν.π.δ.δ (εν τοις πράγμασι ή de facto υπόλογοι), επίσης δε και οποιοσδήποτε άλλος, που, εξαιτίας της φύσεως των υπηρεσιακών του καθηκόντων, θεωρείται από ειδική διάταξη νόμου ως υπόλογος ν.π.δ.δ. (βλ. απόφ. 1492/2000 Ολομ. Ελ. Συν.). Εξάλλου, το άρθρο 46 του ως άνω π.δ/τος (774/1980) ορίζει στην παρ. 10 ότι: «Ασχέτως προς την κατά το άρθρον 38 του Νομοθετικού Δ/τος 496/1974 ευθύνην των υπολόγων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, πας υπάλληλος Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου ή Δημόσιος υπάλληλος, υπηρετών υφ' οιανδήποτε ιδιότητα εις Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, ευθύνεται και υποχρεούται εις ανόρθωσιν πάσης ζημίας τούτων, προελθούσης εκ δόλου ή αμελείας αυτού περί την εκτέλεσιν των υπό του ως άνω Νομοθετικού Διατάγματος και άλλων ειδικών διατάξεων ανατιθεμένων αυτώ καθηκόντων. Επί της ευθύνης ταύτης αποφαίνεται το Ελεγκτικόν Συνέδριον κατά τας διατάξεις του παρόντος», στη δε παρ. 5 ότι: «Επί της κατά το παρόν άρθρον ευθύνης δικάζει το Ελεγκτικόν Συνέδριον τη αιτήσει του παρ' αυτώ Γενικού Επιτρόπου ενεργούντος είτε κατόπιν εντολής του οικείου Υπουργού, είτε οίκοθεν (...)». Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων, συνάγεται ότι η δημοσιολογιστική ευθύνη των υπολόγων για την ύπαρξη ελλείμματος στη διαχείρισή τους είναι διαφορετική από την αστική ευθύνη, την οποία υπέχουν οι υπάλληλοι, οι οποίοι, χωρίς να είναι υπόλογοι, προξενούν θετική ζημία στο ν.π.δ.δ. με υπαίτιες, από δόλο ή βαρεία αμέλεια, πράξεις ή παραλείψεις κατά την εκτέλεση των υπηρεσιακών - μη διαχειριστικών- καθηκόντων τους, για την ύπαρξη της οποίας (ευθύνης), καθώς και για τον καταλογισμό της σχετικής ζημίας, κρίνει αποκλειστικά το Ελεγκτικό Συνέδριο, ύστερα από αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 46 του Οργανισμού του (βλ. αποφ. 407/2005, 2004/2006 IV Τμ. Ελ. Συν.). Κατά συνέπεια, μόνο όταν συντρέχει περίπτωση διενέργειας διαχειριστικών πράξεων, ανάμειξης δηλαδή υπαλλήλου ν.π.δ.δ. που

ενεργεί με την ιδιότητα του υπολόγου (de jure ή de facto) στη διαχείριση του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου στοιχειοθετείται η αρμοδιότητα του Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου να προβεί στον καταλογισμό αυτού, σε αντίθετη δε περίπτωση αρμόδιο για τον καταλογισμό λόγω θετικής ζημίας είναι ο ανώτερος του Κλιμακίου δικαστικός σχηματισμός του IV Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. άρθρο 2 αποφ. ΦΓ8/15686/2002 της Ολομέλειας Ελ. Συν. - Φ.Ε.Κ. 1242 Β΄ - όπως τροποποιήθηκε από την ΦΓ8/22431/2004 - Φ.Ε.Κ. 1620 Β΄ - όμοια), το οποίο καταλογίζει κατόπιν αιτήσεως του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

ΙΙ. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του φακέλου, ιδίως δε από το ………………………………πόρισμα Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης του προϊσταμένου της ………………………………, και το ………………………………συμπληρωματικό πόρισμα, προκύπτουν τα ακόλουθα: Οι ασφαλισμένοι του ………………………………και ………………………………, ομόρρυθμοι εταίροι εταιρείας υπέβαλαν στις 24.9.1999 αιτήσεις διαγραφής από τα μητρώα ασφαλισμένων του Ταμείου ………………………………, ζητώντας την αναδρομική από 31.8.1990 διαγραφή τους, λόγω διακοπής του επαγγέλματος κατά την τελευταία αυτή ημερομηνία. Με τις ανωτέρω αιτήσεις συνυποβλήθηκαν βεβαιώσεις διακοπής της ομόρρυθμης εταιρείας ………………………………της ………………………………. Δ.Ο.Υ. ………………………………, καταστατικό διάλυσης της ίδιας εταιρείας με ημερομηνία 31.8.1990 και υπεύθυνες δηλώσεις του ν. 1599/1986 στις οποίες δηλώνουν ότι έχουν διακόψει την άσκηση του επαγγέλματος του επιπλοποιού από τις 31.8.1990. Οι ανωτέρω αιτήσεις και τα συνημμένα σε αυτές δικαιολογητικά παρελήφθησαν από τον ………………………………και επικυρώθηκαν ως ακριβή αντίγραφα εκ του πρωτοτύπου από αυτόν. Στη συνέχεια ακολούθησε έλεγχος των δικαιολογητικών και εξεδόθηκαν οι αποφάσεις διαγραφής από τον ίδιο ως άνω υπάλληλο. Περαιτέρω, από την έρευνα που διεξήχθη απεδείχθη ότι οι ανωτέρω βεβαιώσεις διακοπής ουδέποτε εξεδόθησαν από την ……………………………….
Δ.Ο.Υ. ………………………………, ενώ και από το ………………………………. πιστοποιητικό Γραμματέως του Πρωτοδικείου ………………………………. προκύπτει ότι ουδέποτε δημοσιεύθηκε λύση ή καταγγελία της ανωτέρω εταιρείας. Εκ των ανωτέρω στοιχείων, αλλά και από τον επιτόπιο έλεγχο που πραγματοποίησε ο διενεργών την Ε.Δ.Ε. υπάλληλος του Ταμείου προκύπτει ότι οι ως άνω ασφαλισμένοι

σε συνεργασία με τον καθ' ου, ο οποίος κατά τον χρόνο υποβολής των αιτήσεων διαγραφής των ανωτέρω από τα μητρώα του ……………………………….
υπηρετούσε ως υπάλληλος αρμόδιος για τις διαγραφές ασφαλισμένων (εκτελώντας μάλιστα κατά το ως άνω χρονικό σημείο χρέη προϊσταμένου του σχετικού τμήματος), χρησιμοποίησαν εν γνώσει τους πλαστά έγγραφα για να πετύχουν τη διαγραφή τους από τα μητρώα του ……………………………….
και, συνακόλουθα, των εισφορών που όφειλαν από το Σεπτέμβριο του έτους 1990 έως την ημερομηνία υποβολής των εν λόγω αιτήσεων (24.9.1999), ενώ στην πραγματικότητα ασκούσαν καθ' όλο το ανωτέρω χρονικό διάστημα επαγγελματική δραστηριότητα. Περαιτέρω προκύπτει ότι οι ενέργειες του τέως υπαλλήλου του ……………………………….συνίσταντο στην επικύρωση ως ακριβών αντιγράφων εκ του πρωτοτύπου ανύπαρκτων εγγράφων και στην έκδοση, δια της υπογραφής του, των αποφάσεων διαγραφής από τα μητρώα των εν λόγω ασφαλισμένων. Το ύψος δε της ζημίας του ……………………………….. εκ των ανωτέρω παράνομων πράξεων του καθ' ου ο καταλογισμός υπαλλήλου, η οποία συνίσταται στη μη απόδοση των εισφορών για το χρονικό διάστημα από το Σεπτέμβριο του έτους 1990 έως το Δεκέμβριο του έτους 2005, ανέρχεται σε 45.613,50 € για έκαστο των ασφαλισμένων, ήτοι συνολική ζημία 91.227,00 ευρώ (βλ. σελ. 11 του πορίσματος της Ε.Δ.Ε.).

III. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στη νομική σκέψη της παρούσας, το Κλιμάκιο κρίνει ότι ο υπάλληλος του ……………………………….
……………………………….δεν είναι εκ του νόμου υπόλογος, ούτε άλλωστε κατέστη de facto υπόλογος, καθόσον από τα στοιχεία του φακέλου και ιδίως από το αναλυτικότατο πόρισμα της διεξαχθείσας Ε.Δ.Ε. δεν προκύπτει ότι αυτός προέβη σε οποιαδήποτε διαχειριστική της περιουσίας του ως άνω νομικού προσώπου πράξη, η οποία θα μπορούσε να προσδώσει σε αυτόν την ιδιότητα του υπολόγου ν.π.δ.δ. Αντίθετα, από το πόρισμα της Ε.Δ.Ε., προκύπτει σαφώς ότι ο καθ' ου ο καταλογισμός υπάλληλος διέπραξε με δόλο παράνομες πράξεις (πλαστογραφία, ψευδής βεβαίωση) που ζημίωσαν βεβαίως το Ταμείο, κείνται, όμως εκτός διαχειριστικής διαδικασίας και επομένως δεν καθιστούν αυτόν υπόλογο, αλλά αστικώς υπεύθυνο για την πρόκληση θετικής ζημίας στο νομικό πρόσωπο του Ταμείου (άρθρο 39 ν.δ. 496/1974). Η αξίωση, όμως, για τον καταλογισμό αυτής της ζημίας ασκείται αποκλειστικά με αίτηση καταλογισμού του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο κατά το άρθρο 46 του π.δ/τος 774/1980. Σημειωτέον, ότι, κατά τα γνωστά στο Κλιμάκιο, για όμοιες - μη διαχειριστικές - ενέργειες του ίδιου υπαλλήλου οι

οποίες προκάλεσαν θετική ζημία στο ………………………………., ασκήθηκαν οι από 29.3.2004 και 8.6.2005 αιτήσεις καταλογισμού του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο εις βάρος του, οι οποίες δικάστηκαν από το αρμόδιο IV Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου και εκδόθηκαν οι 2413/2006 και 1705/2007 αποφάσεις αυτού, που δέχτηκαν την ιδιότητά του ως αστικώς υπευθύνου. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω το Κλιμάκιο κρίνει ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος καταλογισμού του ………………………………, τέως υπαλλήλου του ………………………………., βάσει της παρούσας διαδικασίας. Πρέπει, επομένως, ο φάκελος της υποθέσεως να υποβληθεί στο Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο ώστε αυτός να ασκήσει την κατ' άρθρο 46 του π.δ/τος 774/1980 αρμοδιότητά του.

Για τους λόγους αυτούς, κρίνει ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος καταλογισμού του υπαλλήλου του ……………………………….

Διατάσσει τη Γραμματεία να υποβάλει το φάκελο της υποθέσεως στο Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο για την κατ' άρθρο 46 του π.δ/τος 774/1980 άσκηση της αρμοδιότητάς του.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 2: ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Το Ελεγκτικό Συνέδριο συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 7 Νοεμβρίου 2001, με την ακόλουθη σύνθεση : Κωνσταντίνος Ρίζος, Πρόεδρος, Αθανάσιος Μπαλκίζας, Μιχαήλ Δημητρόπουλος, Βασίλειος Χασαπογιάννης, Αντιπρόεδροι, Γεώργιος Σχοινιωτάκης, Χρήστος Ντάκουρης, Ιωάννης Κωτσόπουλος, Παναγιώτης Παρασκευόπουλος, Ελένη Φώτη, Δημήτριος Δεδούσης, Αριστείδης Μπίκος, Ευστάθιος Ροντογιάννης (εισηγητής), Κωνσταντίνος Κανδρής, Αθανάσιος Φρύδας, Ιωάννης Σαρμάς, Ιωάννης Καραβοκύρης, Μαρία Ζαγκλιβερινού, Αντώνιος Παπαργυρίου, Αντώνιος Τομαράς, Ηλίας Αλεξανδρόπουλος, Θεοχάρης Δημακόπουλος, Φλωρεντία Καλδή, Γεώργιος Κωνσταντάς, Διονύσιος Λασκαράτος και Μιχαήλ Ζυμής, Σύμβουλοι (οι Αντιπρόεδροι Χρήστος Χριστοφιλόπουλος και Γεώργιος - Σταύρος Κούρτης και οι Σύμβουλοι Κωνσταντίνος Κώης, Ιωάννης Μπαλαφούτης και Νικόλαος Αγγελάρας απουσίασαν δικαιολογημένα),

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας : Γεώργιος Γεωργούλιας,

Γραμματέας **:** Γεώργιος Κομπολάκης, Επίτροπος, Προϊστάμενος της Γραμματείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου,

Για να δικάσει την από 27 Ιουνίου 2000 περί αναιρέσεως της 684/2000 οριστικής αποφάσεως του IV Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, που εδρεύει στο Κατάστημα αυτού (οδός Πατησίων 34, Αθήνα), στην οποία το Ελληνικό Δημόσιο,

που εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, παραστάθηκε δια του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Ανδρέα Γραμματικού, **κ α τ ά** της ………………………………….., η οποία δεν παραστάθηκε. Το Ταμείο …………………………………..δεν παραστάθηκε.

Με την 480/1997 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου …………………………………..καταλογίσθηκε σε βάρος της ήδη αναιρεσίβλητης, επιμελήτριας εισπράξεων αυτού, το ποσό των 3.000.000 δρχ. που αντιστοιχεί σε ισόποσο έλλειμμα που προέκυψε στη διαχείρισή της, ως υπολόγου αυτής, από απώλεια ενσήμων του Ταμείου, συνεπεία κλοπής.

Με την αναιρεσιβαλλόμενη 684/2000 απόφαση του IV Τμήματος έγινε δεκτή έφεση της ίδιας κατά της ως άνω αποφάσεως και εξαφανίστηκε η απόφαση αυτή, αφού κρίθηκε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του …………………………………..δεν είχε αρμοδιότητα καταλογισμού των υπό την εποπτεία του υπολόγων.

Με την αίτηση που κρίνεται και για τους λόγους που αναφέρονται σ' αυτή ζητείται η αναίρεση της προαναφερόμενης αποφάσεως του IV Τμήματος.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε :

Το Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, ο οποίος ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τον Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που ζήτησε επίσης να γίνει δεκτή η αίτηση.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη με παρόντες τους δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υποθέσεως, εκτός από τους Συμβούλους Χρήστο Ντάκουρη, Δημήτριο Δεδούση, Κωνσταντίνο Κανδρή και Μιχαήλ Ζυμή, που απουσίασαν λόγω κωλύματος, Ιωάννη Σαρμά, που διορίστηκε στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και Διονύσιο Λασκαράτο, που αποχώρησε από τη συνεδρίαση, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 1968/1991.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο, αποφάσισε τα εξής :

I. Η υπό κρίση αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, με την οποία ζητείται η αναίρεση της 684, έτους 2000, οριστικής αποφάσεως του IV Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Ε.Σ.), ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα. Πρέπει συνεπώς, μετά την τήρηση της νόμιμης προδικασίας και δεδομένου ότι ο αναιρεσείων Γενικός Επίτροπος απαλλάσσεται από την καταβολή τελών και παραβόλου, να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί κατά τη βασιμότητα του ως κατωτέρω διαλαμβανόμενου (παράβαση ουσιώδους τύπου της

διαδικασίας) λόγου αυτής, της ερημοδικίας των αναιρεσιβλήτων, οι οποίοι, αν και κλητεύθησαν νομίμως (βλ. τις από 1.8.2001 και 19.9.2002 περί επιδόσεως κλήσεων εκθέσεις των …………………………………., υπαλλήλου Δήμου …………………………………και ……………………………….., δικαστικού επιμελητή του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αντίστοιχα) δεν παραστάθηκαν, μη επηρεάζουσας την πρόοδο της δίκης.

ΙΙ. Από τις διατάξεις του άρθρου 98 του Συντάγματος προκύπτει ότι στη δικαιοδοσία του Ε.Σ. ανήκει η εκδίκαση των ενδίκων βοηθημάτων που στρέφονται κατά καταλογιστικών πράξεων εκδοθεισών στα πλαίσια του ελέγχου των λογαριασμών των διαχειρίσεων του Δημοσίου ή των ΝΠΔΔ, για την αποκατάσταση των ελλειμμάτων που τυχόν δημιουργούνται σε βάρος των προαναφερόμενων διαχειρίσεων χωρίς να απαιτείται ειδική κάθε φορά νομοθετική πρόβλεψη για την υπαγωγή των υποθέσεων αυτών στο Δικαστήριο τούτο. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 1 του ν. 403/1976 το Ταμείο ………………………………….. είναι φορέας κοινωνικής ασφάλισης και αποτελεί ΝΠΔΔ, υπαγόμενο στην εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών. Κατά το άρθρο 42 παρ. 4 του καταστατικού του ανωτέρω Ταμείου, που εγκρίθηκε με το π.δ/γμα 668/1981 (ΦΕΚ Α΄ 167) κύριος διατάκτης διαθέσεως των πιστώσεων του Ταμείου είναι το Διοικητικό Συμβούλιο αυτού, δευτερεύοντες δε διατάκτες ο προϊστάμενος του Λογιστηρίου της Κεντρικής Υπηρεσίας και οι προϊστάμενοι των από τον οργανισμό του Ταμείου προβλεπομένων περιφερειακών υπηρεσιών ... Η διοίκηση των εσόδων εξόδων και κεφαλαίων καθώς και το λογιστικό του ανωτέρω ΝΠΔΔ ρυθμίζονταν κατ' αρχή από το Ν.Δ/γμα 496/1974 «περί λογιστικού των Ν.Π.Δ.Δ.», στο άρθρο 38 του οποίου ορίζεται ότι με τα Π.Δ/γματα που προβλέπονται στο άρθρο 13 καθορίζονται τα των υποχρεώσεων, ευθυνών και καταλογισμών των κυρίων και δευτερευόντων διατακτών, των διαχειριστών εν γένει, του προϊστάμενου οικονομικής υπηρεσίας ή ετέρων υπαλλήλων κεκτημένων οικονομική αρμοδιότητα, τα των ενδίκων μέσων κατά των καταλογιστικών αποφάσεων και κάθε εν γένει αναγκαία λεπτομέρεια. Κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης αυτής εκδόθηκε το Π.Δ/γμα 656/1975, στο άρθρο 11 του οποίου προβλέπονται τα όργανα καταλογισμού των οργάνων των ΝΠΔΔ που έχουν οικονομική ευθύνη. Όμως, η έναρξη ισχύος του άρθρου 38 του νόμου 496/1974 και Π.Δ/τος 656/1975, που εκδόθηκε σε εκτέλεση του, αναβλήθηκε με το άρθρο 1 του ν. 578/1977 και ορίσθηκε ότι τίθεται σε ισχύ με Π.Δ/γμα που εκδίδεται με

πρόταση του υπουργείου Οικονομικών το οποίο μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί. Στη συνέχεια εκδόθηκε και το Π.Δ/γμα 437/1977, το οποίο, με το άρθρο μόνο αυτού, ορίζει ρητά ότι εξαιρούνται της εφαρμογής του Ν.Δ/τος 496/1974 περί λογιστικού των Ν.Π.Δ.Δ. όπως τροποποιήθηκε, οι ασφαλιστικοί οργανισμοί οι υπαγόμενοι στην εποπτεία του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών, όπως στη προκειμένη περίπτωση είναι το Ταμείο ………………………………….. Το άρθρο μόνο του νεότερου Π.Δ. 192/1986 επανέφερε σε ισχύ μόνο τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 και το άρθρο 43 του Ν.Δ. 496/1974 (από τα οποία το τελευταίο ήδη καταργήθηκε με το άρθρο 17 παρ. 1γ ν. 1797/88), τα οποία δεν αφορούν την υπό κρίση περίπτωση. Συνεπώς με βάση τα προεκτεθέντα συνάγεται ότι, κατ' αρχήν, δεν υφίσταται ειδική διάταξη νόμου που να ρυθμίζει το λογιστικό του ΝΠΔΔ «Ταμείο …………………………………..» και δη τα της διαχειρίσεως των εσόδων και εξόδων του και τα των καταλογισμών των εχόντων οικονομική ευθύνη οργάνων του, οπότε τέτοια αρμοδιότητα καταλογισμού κατά τις γενικές διατάξεις έχουν το Ε.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 98 του Συντάγματος και οι αρμόδιοι Οικονομικοί Επιθεωρητές (βλ. άρθρο 12 ν.δ. 1264/42 απόφ. Ι Τμ. 718/1989) και όχι και το Διοικητικό Συμβούλιο του ………………………………….. ως απλώς διοικούν το νομικό πρόσωπο όργανο, αφού τέτοια αρμοδιότητα δεν παρέχεται σ' αυτό από το άρθρο 14 του καταστατικού του Ταμείου, το οποίο ορίζει τις αρμοδιότητες του Διοικητικού του Συμβουλίου. Όμως, το υπάρχον κενό του νόμου σχετικά με την δυνατότητα του Διοικητικού Συμβουλίου του ………………………………….. για καταλογισμό των εχόντων οικονομική ευθύνη υπολόγων του, παράλληλα με την υφιστάμενη αρμοδιότητα καταλογισμού του Ε.Σ. και του αρμοδίου για διαπίστωση του ελλείμματος Οικονομικού Επιθεωρητή, συμπληρώθηκε με το νεότερο νόμο 2362/1995 «περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις». Κατ' αρχήν, όπως και από το άρθρο 1 του νόμου τούτου προκύπτει, ο νόμος αυτός αφορά κυρίως στη διοίκηση των δημοσίων εσόδων και εξόδων και το λογιστικό του Κράτους και κατάργησε με το άρθρο 113 αυτού το ισχύον για το λογιστικό του Κράτους ν.δ. 321/69. Όμως ο νόμος 2362/1995 σκοπώντας να θέσει πλέγμα διατάξεων που θα διασφαλίζουν «α) την αυστηρότητα ... στις διαδικασίες ... εγγραφής των πιστώσεων και έγκρισης των δαπανών του Δημοσίου, β) τον πραγματικό και ουσιαστικό έλεγχο των δημοσίων διαχειρίσεων, γ) την αρχή της ενότητας στη διαχείριση του δημοσίου τομέα, ώστε να αποφεύγεται η διακοπή της αρχής της ενότητας του προϋπολογισμού και δ) την εδραίωση της

πεποίθησης των πολιτών και των εντεταλμένων οργάνων της πολιτείας στη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση ...» και «στην εξασφάλιση της ενότητας της διαχείρισης του δημόσιου τομέα ούτως ώστε να αποφεύγεται η διάσπαση της αρχής της ενότητας του προϋπολογισμού με την επέκταση του ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών στη διαχείριση των ΔΕΚΟ, ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ που επιχορηγούνται ή χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό ή τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης ...», όπως ρητά στην εισηγητική αυτού έκθεση αναφέρεται, με το άρθρο 54 αυτού υπό τον τίτλο «Δημόσιοι Υπόλογοι» «Διακρίσεις και εποπτεία δημοσίων υπολόγων» περιέλαβε και διατάξεις που ρυθμίζουν για τους υπολόγους των ΝΠΔΔ. Έτσι, στις διατάξεις του άρθρου 54 ορίζονται τα ακόλουθα : «1. Δημόσιος υπόλογος είναι όποιος διαχειρίζεται έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση χρήματα, αξίες ή υλικό που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε ΝΠΔΔ, καθώς και οποιοσδήποτε άλλος θεωρείται από το νόμο δημόσιος υπόλογος. 2. Οι δημόσιοι υπόλογοι διακρίνονται σε α) υπολόγους ενταλμάτων προπληρωμής και προσωρινών, β) διαχειριστές παγίων προκαταβολών, γ) φοροτεχνικούς και τελωνειακούς υπολόγους, δ) ειδικούς ταμίες, ε) υπολόγους ΝΠΔΔ και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στ) υπολόγους δημοσίων οργανισμών κοινής ωφέλειας και ΝΠΙΔ που επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό (το εδάφιο στ καταργήθηκε μεταγενέστερα αφ' ής ίσχυσε με το άρθρο 20 παρ. 26 νόμος 2459/97). 3. Οι δημόσιοι υπόλογοι υπάγονται στον έλεγχο και εποπτεία α) του Υπουργού Οικονομικών ... β) του οικείου διατάκτη γ) του Ελεγκτικού Συνεδρίου .… Κατά τον έλεγχο και εποπτεία των περιπτώσεων α και β της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται οι διατάξεις περί οικονομικής επιθεωρήσεως του Υπουργείου Οικονομικών». Με το άρθρο δε 56 παρ. 3 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι το έλλειμμα που παρουσιάζουν οι δημόσιοι υπόλογοι (δηλ. και οι υπόλογοι ΝΠΔΔ, αφού και αυτοί σύμφωνα με το άρθρο 54 υπάγονται στην έννοια του δημοσίου υπολόγου), επιφυλασσομένων των διατάξεων της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου καταλογίζεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση από τους διαπιστώσαντες αυτό οικείους διατάκτες και επιθεωρητές. Σε κάθε περίπτωση καταλογίζεται επίσης από το Ελεγκτικό Συνέδριο ...». Συνεπώς, με βάση τις διατάξεις αυτές, στις οποίες υπάγονται οι υπόλογοι των ΝΠΔΔ και ιδίως αυτών των ΝΠΔΔ που εξαιρέθηκαν του ν.δ. 496/1974, το έλλειμμα της διαχείρισης των υπολόγων αυτών (ΝΠΔΔ) για περισσότερη εξασφάλιση αποτελεσματικού ελέγχου και χρηστής διαχείρισης καταλογίζεται α) από τους διαπιστώσαντες αυτό οικείους διατάκτες και στην

προκείμενη περίπτωση από το Διοικητικό Συμβούλιο του ………………………………….. ως οικείου κυρίου διατάκτη των πιστώσεων αυτού κατ' άρθρο 42 παρ. 4 του καταστατικού του ή β) από τους διαπιστώσαντες αυτό επιθεωρητές και ή γ) από το Ε.Σ. …. Η παρεμβολή του «οικείου διατάκτη» ως τρίτου προσώπου που μπορεί να προβεί στον καταλογισμό του ελλειμματία υπολόγου ΝΠΔΔ έγινε για εξασφάλιση ταχύτερου κολασμού των παρανομούντων, αφού ο διατάκτης συνήθως διαπιστώνει το έλλειμμα ενωρίτερα από τους οικονομικούς επιθεωρητές που πρέπει να κληθούν για έλεγχο και γνωρίζοντας λεπτομερέστερα τις ακριβείς συνθήκες υπό τις οποίες προέκυψε το έλλειμμα και το βαθμό υπαιτιότητας του υπολόγου μπορεί να δράσει ταχύτερα για προστασία του δημοσίου χρήματος του ΝΠΔΔ και να προβεί στην άμεση έκδοση της οικείας καταλογιστικής πράξης για διασφάλιση των συμφερόντων του ΝΠΔΔ. Τυχόν αντίθετη άποψη ότι στο άρθρο 54 του ν. 2362/1995 δεν υπάγονται οι υπόλογοι των ΝΠΔΔ έρχεται σε αντίθεση με τη σαφή γραμματική διατύπωση της παραγράφου 1 της ως άνω διάταξης, η οποία, κατά τον καθορισμό της εννοίας του δημοσίου υπολόγου, αναφέρει ρητά ότι τέτοιοι είναι και αυτοί που διαχειρίζονται χρήματα, αξίες ή υλικό που ανήκουν όχι μόνο στο Δημόσιο αλλά και σε ΝΠΔΔ και οποιοσδήποτε άλλος θεωρείται από το νόμο δημόσιος υπόλογος, αλλά και της παραγράφου 2, η οποία, διακρίνοντας σε κατηγορίες τους δημοσίους υπολόγους στην πέμπτη κατηγορία τοποθετεί τους υπολόγους ΝΠΔΔ και ΟΤΑ. Άλλωστε εάν η διάταξη του άρθρου 54 του ν. 2362/1995 αναφέρεται μόνο στους υπολόγους του Δημοσίου, με το επιχείρημα ότι βασικά ο νόμος αυτός ρυθμίζει το λογιστικό του Κράτους και όχι και στους υπολόγους ΝΠΔΔ, τότε δεν υπήρχε ανάγκη α) στη διατύπωση της παραγ. 1 του άρθρου αυτού που καθορίζει την έννοια του δημοσίου υπολόγου μετά τις λέξεις «Δημόσιος υπόλογος είναι όποιος διαχειρίζεται ... χρήματα ... ή υλικό που ανήκουν στο Δημόσιο» να προστεθούν οι λέξεις «ή σε ΝΠΔΔ» αφού τέτοια ρύθμιση δεν είχε το προηγούμενο λογιστικό του Κράτους που καθορίστηκε με το ν.δ. 321/1969 και β) στην παράγρ. 2 του άρθρου 54 που διακρίνει τους δημοσίους υπολόγους να προστεθούν ως πέμπτη κατηγορία οι υπόλογοι ΝΠΔΔ και ΟΤΑ. Επομένως, ο μοναδικός λόγος αναιρέσεως για παράβαση των ως άνω διατάξεων, με την ειδικότερη έννοια ότι το Τμήμα, μετά από εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή αυτών, δέχθηκε ότι το Δ.Σ. του ………………………………….. δεν έχει αρμοδιότητα καταλογισμού των υπό την εποπτεία του υπολόγων και για το λόγο αυτό με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ακύρωσε την εις βάρος της αναιρεσίβλητης

υπολόγου εκδοθείσα 480/29.9.1997 καταλογιστική πράξη αυτού, πρέπει, κατά την άποψη που κράτησε στο Δικαστήριο, να γίνει δεκτός ως βάσιμος, να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να αναπεμφθεί η υπόθεση στο ίδιο (IV) Τμήμα, αφού χρήζει διευκρινίσεως ως προς το πραγματικό μέρος της (άρθρο 58 π.δ/τος 774/1980, 116 π.δ/τος 1225/1981). Μειοψήφησαν οι Αθανάσιος Μπαλκίζας και Μιχαήλ Δημητρόπουλος, Αντιπρόεδροι και οι Σύμβουλοι Γεώργιος Σχοινιωτάκης, Ευστάθιος Ροντογιάννης και Αθανάσιος Φρύδας, οι οποίοι διατύπωσαν τη γνώμη ότι ο λόγος αναιρέσεως έπρεπε να απορριφθεί, αφού οι μνημονευθείσες διατάξεις ορθώς ερμηνεύθηκαν και εφαρμόσθηκαν από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Γιατί, από τις διατάξεις που αναφέρονται στη σκέψη της πλειοψηφίας, προκύπτει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο των ΝΠΔΔ, όπως είναι το ………………………………..., το οποίο (Δ.Σ.) σε κάθε περίπτωση και χωρίς ακόμη ειδική νομοθετική πρόβλεψη, είναι από τη θέση του Διατάκτης, δεν έχει αρμοδιότητα καταλογισμού των υπό την εποπτεία του υπολόγων, για τον καταλογισμό των οποίων εφαρμόζονται οι γενικές διατάξεις, που αφορούν την αρμοδιότητα του Ε.Σ. και της Διοικητικής Επιθεώρησης, δεδομένου ότι καμία άλλη ρύθμιση δεν οδηγεί σε διαφορετική παραδοχή. Ειδικότερα, ο ν. 2362/1995 για το Δημόσιο Λογιστικό, τόσο συστηματικά, όσον και κατά το περιεχόμενό του και το ρυθμιστικό του αντικείμενο, παραμένει ξένος αναφορικά με το ερευνώμενο ζήτημα. Ο νόμος αυτός δεν κατήργησε, ούτε αντικατέστησε το άρθρ. 1 του ν. 578/1977 και τα άρθρ. 32 επ. του ν.δ. 496/1974 και γενικά δεν έθιξε το εισαγόμενο με τα νομοθετήματα αυτά σύστημα λογιστικού των ΝΠΔΔ, όπως ευθέως προκύπτει και από το άρθρ. 113 του ιδίου, το οποίο αναφέρεται στην κατάργηση μόνον του προηγούμενου καθεστώτος για το Δημόσιο Λογιστικό (ν.δ. 321/1969). Ούτε άλλωστε υπήρχε κενό για να ρυθμίσει. Τα ΝΠΔΔ που εξαιρέθηκαν από την εφαρμογή του ν.δ. 496/1974, διότι «ειδικοί λόγοι επιβάλλουν τούτο», κατά τη ρητή διατύπωση του άρθρ. 56 παρ. 2 του νομοθετήματος αυτού, λόγω δηλαδή της ιδιαιτερότητάς τους, δεν εξαιρέθηκαν για να υπαχθούν, ούτε άλλωστε υπήχθησαν ποτέ, στο πολυπλοκότερο σύστημα του Δημόσιου Λογιστικού, αλλά για να παραμείνουν υπό τη ρύθμιση των οργανικών τους διατάξεων και των γενικών κανόνων ελέγχου από το Ε.Σ. και τη διοικητική επιθεώρηση. Τούτο, μάλιστα, επιδίωξε για όλα τα ΝΠΔΔ και ο ν. 578/1977 με την αναβολή της ισχύος σειράς ρυθμίσεων του ν.δ. 496/1974, μεταξύ των οποίων, όπως σημειώθηκε και στη γνώμη της πλειοψηφίας, και το άρθρ. 38 για τις ευθύνες των οργάνων τους. Ούτε προκύπτει τίποτε διαφορετικό από το άρθρ. 54 του νόμου για το Δημόσιο Λογιστικό

(2362/1995). Η διάταξη αυτή επιχειρεί, με την παρ. 1, έναν ορισμό του υπολόγου γενικά και μία διάκρισή του, όχι μάλιστα εξαντλητική, για ολόκληρο σχεδόν τον δημόσιο τομέα, που περιλαμβάνει τα ΝΠΔΔ, αλλά και τους ΟΤΑ, πριν δε από το άρθρ. 20 του ν. 2459/1997 περιλάμβανε και τους δημόσιους οργανισμούς κοινής ωφέλειας, καθώς και τα ΝΠΙΔ, που επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Ο ορισμός όμως και η διάκριση αυτή δεν σχετίζονται με την υπαγωγή όλων των μνημονευόμενων υπολόγων στο καταλογιστικό σύστημα του Δημόσιου Λογιστικού κατ' αποκλεισμό και συνεπώς κατά κατάργηση κάθε άλλης διάταξης, αλλά σκοπεί στην υπαγωγή τους απλώς υπό τον έλεγχο και την εποπτεία των οργάνων, που προβλέπονται από την παρ. 2 του ίδιου άρθρου. Η θεσμοθετούμενη από τις ειδικότερες διατάξεις για τους ΟΤΑ ή τα κατ' ιδίαν ΝΠΔΔ καταλογιστική διαδικασία και εξουσία ούτε καταργείται, ούτε αναπληρώνεται εφεξής, χωρίς διάκριση, κατά τρόπο μάλιστα καθολικό, από την καταλογιστική διαδικασία και εξουσία, που καθιερώνεται με το επόμενο άρθρο 56 του νόμου για το Δημόσιο Λογιστικό. Διότι το άρθρο 56 επανέρχεται στον «δημόσιο υπόλογο» υπό τη στενή πάλι, την τεχνική δηλαδή, έννοιά του, όπως και ρηματικά προκύπτει από τις παρ. 2, 6, 10 και 11 του άρθρου αυτού. Ολόκληρο, άλλωστε, το σύστημα του ν. 2362/1995 διαπνέεται και μάλιστα εξ ορισμού (άρθρ. 1), από τον σκοπό ρυθμίσεως της διοίκησης των εσόδων και εξόδων και του Λογιστικού του Κράτους και όχι από τον σκοπό αχρηστεύσεως ουσιαστικά των ειδικών για το καταλογιστικό σύστημα ρυθμίσεων, που αφορούν τόσον τα ΝΠΔΔ, όσον και τους ΟΤΑ. Όπου, άλλωστε, ο νόμος αυτός θέλησε ρυθμίσεις για πρόσωπα πέραν του Κράτους το όρισε ρητά (άρθρ. 25, 58, 96 επ., ιδίως 101, 104, 105 και άρθρ. 106). Πλην όμως η ως άνω γνώμη δεν ίσχυσε.

Για τους λόγους αυτούς δέχεται την αίτηση αναιρέσεως. Αναιρεί την 684/2000 απόφαση του IV Τμήματος του Δικαστηρίου τούτου και αναπέμπει την υπόθεση στο IV Τμήμα του Δικαστηρίου τούτου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 9 Ιανουαρίου 2002.

…………………………………..

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις ………………………………

Β Ι Β Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

1. Γέροντας, Α. (2005), ***Δημοσιονομικό Δίκαιο,*** Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτινή.
2. Γεωργακόπουλος, Θ. (2005), ***Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική,*** Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.
3. Δαλαμάγκας, Β. (1981), ***Δημοσιονομική Θεωρία***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.
4. Δαλαμάγκας, Β. (2003), ***Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική***, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα.
5. Δερτιλής, Π. (1962), ***Γενικαί Αρχαί Δημοσιονομικού Δικαίου***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη.
6. Καράγιωργας, Δ. (1981), ***Δημόσια Οικονομική***, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
7. Κάρτσωνας, Γ. (1992), ***Δημόσιο Λογιστικό- Κρατικός Προϋπολογισμός***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.
8. Κάρτσωνας, Γ. (1993), ***Δημόσιο Λογιστικό-Προϋπολογισμός ΝΠΔΔ***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.
9. Κλαουδάτου, Μ. (2003), ***Κρατικός Προϋπολογισμός, Προτάσεις για Ένα Μοντέλο Αξιόπιστο και Αποτελεσματικό***, Εκδόσεις Κριτική.
10. Κόρσος, Δ. (1980), ***Δημοσιονομικόν Δίκαιον***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή.
11. Κυριακόπουλος, Ε. (1993), ***Δημοσιονομικό Δίκαιο***, Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα.
12. Μονάδα Επιστημονικής Τεκμηρίωσης και Ανάλυσης, ΜΕΤΑ, (2006), ***Γλωσσάριο Δημοσιονομικών Όρων***, Γενικό Λογιστήριο Κράτους, Αθήνα
13. Σολδάτος, Δ. (1996), ***Δημόσιο Λογιστικό,*** Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.
14. Σολδάτος, Δ. (1996), ***Νόμος 2362/1995,*** Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5
ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ – ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΕΦΑΡΜΟΓΗ

(Κωδικός Θεματικής Ενότητας: 5)

5.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- **Σκοπός θεματικής ενότητας**

Ο σκοπός της θεματικής ενότητας είναι η διεξοδικότερη ανάπτυξη των προηγηθησών γνώσεων περί δημοσίου λογιστικού και ειδικότερα ο τρόπος με τον οποίο αναπτύσσεται και εφαρμόζεται το Δημόσιο Λογιστικό, το σύνολο δηλαδή των κανόνων που καθορίζουν τους τρόπους διαχείρισης του δημόσιου χρήματος. Έτσι, θα υπάρξει η δυνατότητα οι επιμορφωνόμενοι να είναι σε θέση να κατανοήσουν καλύτερα τα θέματα της παρακολούθησης του Προϋπολογισμού και των εσόδων και δαπανών του.

- **Προσδοκώμενα αποτελέσματα**

Μετά το πέρας της παρούσας θεματικής ενότητας οι επιμορφωνόμενοι θα είναι σε θέση να :

  - Κατανοούν και εφαρμόζουν τους κανόνες του δημόσιου λογιστικού συστήματος, των λογιστικών καταστάσεων, βιβλίων και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται, και να
  - Αντιλαμβάνονται τις διαδικασίες διαχείρισης των εντολών είσπραξης και πληρωμής.

- **Σύντομη περιγραφή της θεματικής ενότητας**

Το περιεχόμενο της θεματικής ενότητας θα κινηθεί γύρω από τις έννοιες και το περιεχόμενο

  - των εσόδων και εξόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού,
  - των βιβλίων Ημερολογίου και Ταμείου,
  - των Χρηματικών Ενταλμάτων και
  - των Πάγιων Προκαταβολών.

5.2. ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΕΣΟΔΩΝ & ΕΞΟΔΩΝ

Ὅπως είδαμε παραπάνω, προϋπολογισμός είναι ο νόμος με τον οποίο προσδιορίζονται τα δημόσια έσοδα και καθορίζονται τα όρια των εξόδων του Κράτους (πιστώσεων) για κάθε οικονομικό έτος. Είναι πράξη περιοδική, πράξη προβλέψεως και πράξη προκαταβολικής εξουσιοδότησης για την πραγματοποίηση των εσόδων και των εξόδων του κράτους, αλλ' είναι κατ΄ ουσία και περιεχόμενο πράξη διοικητική. Ο προϋπολογισμός είναι τυπικός νόμος και αποτελεί :

- Μέσο έκφρασης της δημοσιονομικής πολιτικής της κυβέρνησης
- Μέσο βραχυχρόνιου προγραμματισμού
- Μέσο υποκατάστασης του μηχανισμού των τιμών
- Μέσο ανακατανομής του εισοδήματος

Ξεφυλλίζοντας έναν τακτικό προϋπολογισμό, δεν έχουμε παρά να δούμε τις περιγραφές βασικά, των δύο κύριων μεγεθών του, των εσόδων και των εξόδων του Κράτους. Τα μεν έσοδα βλέπουμε να καλύπτουν ένα μικρό στην αρχή τμήμα του όλου τόμου του προϋπολογισμού, ενώ στο σκέλος των εξόδων υπάρχει μια πολυσέλιδη και εντελώς λεπτομερής περιγραφή της κάθε μορφής εξόδου. Αυτό συμβαίνει γιατί τα έσοδα περιγράφονται μια φορά, με βάση τις συγκεκριμένες πηγές τους, ενώ η ίδια μορφή εσόδου χρειάζεται πολλές φόρες να επαναληφθεί μια και μπορεί να αφορά διαφορετικά υπουργεία με τις διάφορες διευθύνσεις τους, υποδιευθύνσεις τους, κλπ. (π.χ. έξοδα για γραφική ύλη).

Ο προϋπολογισμός όπως ήδη εξετάσαμε, διακρίνεται σε:

- **Τακτικό Προϋπολογισμό:** που περιλαμβάνει όλα τα τρέχοντα έσοδα & έξοδα.
- **Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων:** που περιλαμβάνει όλα τα ειδικά έσοδα και δαπάνες που προορίζονται για αναπτυξιακούς σκοπούς.

Αναφορικά με τον Τακτικό Προϋπολογισμό: Όλα τα έσοδα και έξοδα του Κράτους εγγράφονται στον Προϋπολογισμό και ταξινομούνται κατ' είδος, ομάδες, υποκατηγορίες και κατηγορίες, ανάλογα με την αιτία και τη φύση τους.

Στον Προϋπολογισμό συνάπτονται πίνακες:

α) των προβλεπόμενων εσόδων,

β) των προβλεπόμενων εξόδων, χωριστά για κάθε φορέα,

γ) των προβλεπόμενων εξόδων κατά κωδικό αριθμό εξόδου, ανεξαρτήτως φορέα ή ειδικού φορέα,

δ) των προβλεπόμενων τελικών αποτελεσμάτων των εσόδων και εξόδων.

Στα επόμενα θα έχουμε την δυνατότητα να αναφερθούμε εκτενέστερα στις διάφορες πηγές από τις οποίες το Δημόσιο μπορεί να αντλεί τα έσοδα του, τον τρόπο με τον οποίο τόσο τα έσοδα όσο και τα έξοδα κατατάσσονται και περιγράφονται στον προϋπολογισμό, και σε πρακτική τελικά μορφή, πως εφαρμόζεται στην κυριολεξία ένας προϋπολογισμός.

5.3. ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ

Υπάρχουν οι εξής δύο ταξινομήσεις:

ι) Οριζόντια και Κάθετη Διαίρεση

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: Κατανομή Εσόδων και Εξόδων κατά υπηρεσία ή Υπουργείο σε **παράλληλη** διάταξη.

ΚΑΘΕΤΗ : Κατανομή Εσόδων και Εξόδων σε **κάθετη** διαίρεση (κατηγοριών, υποκατηγοριών, ομάδων, κ.λπ. για έσοδα· και φορέων, υποφορέων για έξοδα).

Η διαίρεση που ακολουθείται συνήθως είναι η κάθετη. Αυτό συμβαίνει και με την κατάρτιση του προϋπολογισμού στην Ελλάδα.

ιι) Κλασική Ταξινόμηση Εσόδων και Εξόδων:

Έσοδα: Κατατάσσονται σε κατηγορίες, υποκατηγορίες, ομάδες, και είδος εσόδου και δηλώνονται με έναν τετραψήφιο αριθμό του οποίου η μεταβολή στις χιλιάδες, εκατοντάδες, δεκάδες και ακεραίους αντιστοιχεί σε διαφορετικές αντίστοιχα εκάστοτε κατηγορίες, υποκατηγορίες, ομάδες και είδος εσόδου, π.χ.

Η κωδική κατηγορία 1000 περιλαμβάνει τις υποκατηγορίες 1100, 1200, 1300 κ.λπ.

Η κωδική υποκατηγορία 1100 περιλαμβάνει τις ομάδες 1110, 1120, 1130, κ.λπ.

Η κωδική ομάδα 1110 περιλαμβάνει τα είδη εσόδων 1111, 1112, 1113, κ.λπ.

Έξοδα: Η κατάταξη ΟΜΟΙΑ με την ανωτέρω των εσόδων μόνο που πριν τον τετραψήφιο κωδικό προηγείται ένας πενταψήφιος (XX-XXX) του οποίου οι δύο πρώτοι αριθμοί δηλώνουν τον φορέα (υπουργείο) και οι επόμενοι τρεις τη γενική

διεύθυνση (η εκατοντάδα), και τη διεύθυνση της γενικής διεύθυνσης (η δεκάδα), π.χ.

(19-310)-0211: υπουργείο 19, γενική διεύθυνση 300, υποδιεύθυνση 10, είδος εξόδου 0211.

Παράδειγμα ταξινόμησης των εξόδων κατά γενικές κατηγορίες:

- 0000 Πληρωμές για υπηρεσίες
- 1000 Προμήθειες αγαθών και κεφαλαιακού εξοπλισμού
- 2000 Πληρωμές μεταβιβαστικές (επιχορηγήσεις-επιδοτήσεις)
- 3000 Πληρωμές που αντικρίζονται από πραγματοποιούμενα έσοδα
- 4000 Δαπάνες ΝΑΤΟ που εκτελούνται με κονδύλια Κρατών - Μελών
- 5000 Δαπάνες σύνθετου περιεχομένου
- 6000 Πληρωμές για την εξυπηρέτηση της δημόσιας πίστης
- 7000 Απαλλοτριώσεις, αγορές, ανεγέρσεις
- 8000 Πληρωμές για έργα του Π.Δ.Ε.

Η ειδικότερη ταξινόμηση των εξόδων, εκτός από γενικές κατηγορίες, σε υποκατηγορίες, εμφανίζεται στον Πίνακα 5.3.1.

Πίνακας 5.3.1.

Κατάταξη εξόδων κατά γενικές κατηγορίες και υποκατηγορίες

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
0000	**ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**	**0000**
0100	Προεδρική χορηγία, βουλευτικές αποζημιώσεις κ.λπ.	0100
0200	Αμοιβές πολιτικών υπαλλήλων (τακτικοί & Ι.Δ.Α.Χ.)	0200 0300Μ 2870Μ
0300	Αμοιβές υπαλλήλων με σχέση εργασίας Ι.Δ. ορισμένου χρόνου και ειδικών κατηγοριών	0300Μ
0400	Αμοιβές στρατιωτικών γενικά, οργάνων ΕΛ.ΑΣ, Λ.Σ., Π.Σ. και Αγροφυλακής	0400
0500	Πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές	0500
0600	Συντάξεις δημόσιων λειτουργών	0600
0700	Πληρωμές για μετακινήσεις	0700
0800	Πληρωμές για λοιπές υπηρεσίες	0800
1000	**ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ**	**1000**
1100	Προμήθεια ειδών εξοπλισμού υπηρεσιών, εργαστηρίων κ.λπ.	1100 1600Μ
1200	Προμήθεια υγειονομικού, φαρμακευτικού υλικού και ειδών καθαριότητας	1200
1300	Προμήθεια ειδών συντήρησης και επισκευής εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	1300
1400	Προμήθεια ειδών διατροφής, ιματισμού, υπόδησης, εξάρτυσης, εστίασης, κατασκήνωσης και άθλησης	1400
1500	Προμήθεια καυσίμων και λιπαντικών	1500
1600	Διάφορες προμήθειες	1740
1700	Προμήθεια κεφαλαιακού εξοπλισμού	1700
1900	Στρατιωτικές κατασκευές, προμήθειες και εξοπλισμοί	1900
2000	**ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΤΙΚΕΣ**	**2000**
2100	Επιδοτήσεις, οικονομικές ενισχύσεις, κάλυψη ελλειμμάτων ειδικών διαχειρίσεων, ειδικών λογαριασμών κ.λπ.	2100
2200	Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου (οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, γεωργικούς, βιοτεχνικούς, βιομηχανικούς και τουριστικούς οργανισμούς)	2200
2300	Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου (ιδρύματα και οργανισμοί υγείας, πρόνοιας, κοινωνικής ασφάλισης και λογαριασμούς)	2300
2400	Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (επιστημονικά, εκπαιδευτικά, πολιτιστικά, λογαριασμούς, λοιπά ιδρύματα και οργανισμούς)	2400

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
2500	Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου	2500
2600	Επιχορηγήσεις, εισφορές και συνδρομές σε διεθνείς οργανισμούς και κοινότητες του εξωτερικού	2600
2700	Εισοδηματικές ενισχύσεις και λοιπές μεταβιβάσεις	2700
2800	Επιχορηγήσεις για αποδοχές προσωπικού γενικά	2800
3000	**ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΚΡΥΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΕΣΟΔΑ**	**3000**
3100	Επιστροφές όσων εισπράχτηκαν χωρίς να οφείλονται	3100
3200	Αποδόσεις εσόδων που εισπράχτηκαν για τρίτους	3200
3300	Δαπάνες εκμετάλλευσης κρατικής περιουσίας	3300
3400	Αποδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ενωση	3400
4000	**ΔΑΠΑΝΕΣ ΒΟΡΕΙΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ ΣΥΜΦΩΝΟΥ (Ν.Α.Τ.Ο.) ΠΟΥ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ-ΜΕΛΩΝ**	**4000**
4100	Δαπάνες έργων κοινού ενδιαφέροντος ΝΑΤΟ που εκτελούνται στην Ελλάδα και χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από εισφορές των κρατών-μελών αυτού	4100
4200	Δαπάνες Πεδίου Βολής Κρήτης που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από τους χρήστες αυτού	4200
4300	Εθνικές υποχρεώσεις	4300
4400	Συμμετοχή της Ελλάδας σε δαπάνες Ν.Α.Τ.Ο.	4400
4500	Αποστολές εξωτερικού για υπηρεσία Ν.Α.Τ.Ο.	4500
4600	Απαλλοτριώσεις	4600
4700	Συμμετοχή των λοιπών κρατών μελών Ν.Α.Τ.Ο. σε δαπάνες που χρηματοδοτούνται από ειδικά έσοδα	4700
5000	**ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ**	**5000**
5100	Διάφορες σύνθετες δαπάνες	5100
5200	Διάφορες σύνθετες δαπάνες	5100
5300	Προγράμματα χρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε.	5300
5400	Εθνική συμμετοχή για προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε.	5400
6000	**ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΙΣΤΗΣ**	**6000**
6100	Τόκοι δημόσιου χρέους	6100
6200	Χρεωλύσια δημόσιου χρέους	6200
6300	Δαπάνες δημόσιου χρέους	6300
6400	Πληρωμές υποχρεώσεων του Δημόσιου από αναλαμβανόμενες από αυτό εγγυήσεις υπέρ τρίτων	6400
6500	Τακτοποίηση ακάλυπτων επιταγών και ελλειμμάτων δημόσιων διαχειρίσεων	6500

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
6600	Τακτοποίηση συναλλαγματικών διαφορών και λοιπών υποχρεώσεων	6600
6700	Χορηγούμενα δάνεια σε ευρώ- συνάλλαγμα	6700
6800	Τακτοποίηση παλαιών διαχειρίσεων	6800
6900	Υποχρεώσεις από προγράμματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων (Ε.Δ.)	6900
7000	**ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ, ΑΓΟΡΕΣ, ΑΝΕΓΕΡΣΕΙΣ κ.λπ.**	**7000**
7200	Απαλλοτριώσεις, αγορές, μελέτες-έρευνες, ανεγέρσεις και εκτελέσεις έργων	7200 7300Μ
7300	Συμμετοχή του Δημοσίου στο μετοχικό κεφάλαιο εταιρειών κ.λπ.	7300Μ
8000	**ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**	**8000**
8100	Επενδύσεις που έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα οικονομικής ανάπτυξης και εκτελούνται μέσω του τακτικού προϋπολογισμού	8100
8200	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους	8200
8300	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους	8300

Παράδειγμα ταξινόμησης των εσόδων κατά γενικές κατηγορίες:

- 0000 Άμεσοι φόροι
- 1000 Έμμεσοι φόροι
- 2000 Πρόσοδοι περιουσίας και επιχειρηματικής δράσης του Κράτους
- 3000 Λοιπά μη φορολογικά έσοδα
- 4000 Έσοδα από την Ε.Ε. και από κράτη-μέλη
- 5000 Πιστωτικά έσοδα
- 6000 Διάφορα ειδικά μη φορολογικά έσοδα
- 7000 Έσοδα από δημόσιες επενδύσεις
- 8000 Βοήθεια και λοιπές μεταβιβάσεις
- 9000 Πιστωτικά έσοδα Π.Δ.Ε.

Η ειδικότερη ταξινόμηση των εσόδων, εκτός από γενικές κατηγορίες, σε υποκατηγορίες, εμφανίζεται στον Πίνακα 5.3.2.

Πίνακας 5.3.2.

Κατάταξη εσόδων κατά γενικές κατηγορίες και υποκατηγορίες

Κωδικός Αριθμός	Ονομασία
0000 9000	**Σύνολο Εσόδων Γενικού Προϋπολογισμού**
0000 6000	**Σύνολο Εσόδων Τακτικού Προϋπολογισμού**
0000 1000	**Φορολογικά Εσοδα**
0000	**ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ**
0100	Φόρος στο εισόδημα
0200	Φόροι στην περιουσία
0500	Αμεσοι φόροι υπέρ τρίτων
0600	Αμεσοι φόροι από παρελθόντα οικονομικά έτη
0700	Προσαυξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές στους άμεσους φόρους
0800	Λοιποί άμεσοι φόροι
1000	**ΕΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ**
1100 1200	**Φόροι στις συναλλαγές**
1100	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α) (ν.1642/86 και ν.1676/86 όπως ισχύουν)
1200	Λοιποί φόροι συναλλαγών
1300 1400	**Φόροι κατανάλωσης**
1300	Λοιποί φόροι κατανάλωσης
1400	Φόροι κατανάλωσης που εισπράττονται από τα τελωνεία
1500	Εμμεσοι φόροι υπέρ τρίτων
1600	Εμμεσοι φόροι από παρελθόντα οικονομικά έτη
1700	Προσαυξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές στους έμμεσους φόρους
1800	Ειδικές εισφορές, τέλη εισαγωγής, εξαγωγής και λοιποί έμμεσοι φόροι
1900	Εσοδα, που εισπράττονται για την Ε.Ε.
2000 4000	**Μη Φορολογικά έσοδα**
2000	**ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**
2200	Εσοδα από κεφάλαια του Δημοσίου, μισθώματα κ.λπ.
2300	Εσοδα από προσφορά υπηρεσιών του Δημοσίου
2400	Εσοδα από πώληση αγαθών, εκμετάλευση και εκποίηση περιουσιακών στοιχείων
2500	Εσοδα από επιχειρήσεις και οργανισμούς
2900	Εκτακτα έσοδα
3000	**ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ**
3100	Απολήψεις εξόδων, που έγιναν
3200	Επιστροφές χρημάτων
3300	Εσοδα από καταπτώσεις εγγυήσεων από δάνεια που χορηγήθηκαν, κ.λπ.
3400	Έσοδα από καταργούμενους ειδικούς λογαριασμούς
3500	Εσοδα υπέρ τρίτων
3600	Εσοδα από παρελθόντα οικονομικά έτη
3700	Προσαυξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές σε μη φορολογικά έσοδα και παράβολα
3800	Εσοδα λοιπών περιπτώσεων
3900	Εκτακτα έσοδα
4000	**ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ**
4200	Απολήψεις από την Ε.Ε. και κοινοτικά ταμεία ή οργανισμούς
5000	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ**
5100	Από πηγές εσωτερικού
5200	Από πηγές εξωτερικού
6000	**ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΙΔΙΚΑ ΜΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ**
6800	Έσοδα από Ν.Α.Τ.Ο.
6900	Έκτακτα έσοδα
7000 9000	**Σύνολο εσόδων Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων**
7000	**ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ**
7200	Εσοδα από δάνεια που χορηγήθηκαν από το Π.Δ.Ε.
7300	Συνεισφορές φορέων για εκτέλεση έργων Π.Δ.Ε.
7400	Εσοδα από δάνεια που σύναψε το Ε.Δ. για χρηματοδότηση του Π.Δ.Ε.
7900	Λοιπά έσοδα από Δημόσιες Επενδύσεις
8000	**ΒΟΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ**
8300	Εσοδα από την Ε.Ε.
9000	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ Π.Δ.Ε.**
9100	Από πηγές εσωτερικού

Στους παρακάτω τρεις Πίνακες εμφανίζονται οι κωδικοί αριθμοί (όπως αυτοί αναφέρονται στο προϋπολογισμό του Κράτους) που αφορούν τόσο τους φορείς όσο και τις περιφέρειες και τους τομείς της οικονομίας.

Πίνακας 5.3.3.

Κωδικοί αριθμοί φορέων

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
01	Προεδρία της Δημοκρατίας	01
03	Βουλή των Ελλήνων	03
07	Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	07
09	Υπουργείο Εξωτερικών	09
11	Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	11
15	Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	15
17	Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	17
19	Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων	19
21	Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού	21
23	Υπουργείο Οικονομικών	13 23
29	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	29
31	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής	31
33	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης	33
35	Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας	35
39	Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων	39
43	Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	43
47	Γενικές Γραμματείες Επικοινωνίας και Ενημέρωσης	47

Πίνακας 5.3.4.

Κωδικοί αριθμοί περιφερειών

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
901	Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	901
902	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	902
903	Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	903
904	Περιφέρεια Ηπείρου	904
905	Περιφέρεια Θεσσαλίας	905
906	Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	906
907	Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	907
908	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	908
909	Περιφέρεια Αττικής	909
910	Περιφέρεια Πελοποννήσου	910
911	Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	911
912	Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	912
913	Περιφέρεια Κρήτης	913

Πίνακας 5.3.5.

Κωδικοί αριθμοί τομέων

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
810	Επικοινωνίες	810
815	Γενικός Οικονομικός Σχεδιασμός	815
820	Ειδικά έργα (καταργήθηκε)	820
825	Ολυμπιακά έργα	825
830	Γεωργία	830
835	Εξωτερικές Υποθέσεις	835
840	Δάση	840
845	Άμυνα	845
850	Εγγειοβελτιωτικά έργα	850
855	Δικαιοσύνη	855
860	Δημόσια ασφάλεια	860
865	Αλιεία	**Νέος**
870	Βιομηχανία - Βιοτεχνία	870
875	Ενέργεια	870
880	Συγκοινωνίες	880
890	Σιδηρόδρομοι (καταργήθηκε)	890
910	Τουρισμός	910
915	Πολιτισμός	915
920	Εκπαίδευση	920
925	Κατάρτιση	925
930	Οικισμός - Περιβάλλον	930
935	Απασχόληση	935
940	Υγεία - Πρόνοια	940
945	Αθλητισμός	945
950	Ύδρευση - Αποχέτευση	950
960	Δημόσια διοίκηση	960
970	Ερευνα - Τεχνολογία	970
975	Έργα Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού	975
980	Νομαρχιακά έργα	980
985	Περιφερειακά προγράμματα	985
995	Διάφορα	995

5.4. ΤΑ ΕΣΟΔΑ, ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΑ

5.4.1. ΕΣΟΔΑ

5.4.1.1. ΕΣΟΔΑ: ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ(ΚΔΛ)

Δημόσια έσοδα είναι τα χρηματικά ποσά, τα οποία περιέρχονται στο Κράτος κατ` επιταγή νόμου ή σε εκτέλεση συμβάσεως, διαθήκης, δικαστικής αποφάσεως ή από άλλη αιτία. Έσοδα του Προϋπολογισμού είναι τα ποσά που βεβαιώνονται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, στο οποίο αναφέρεται ο Προϋπολογισμός, ανεξάρτητα από τη χρονική περίοδο από την οποία προέρχονται, όπως επίσης και τα έσοδα του προηγούμενου οικονομικού έτους, που δεν έχουν εισπραχθεί.

Τα έσοδα που έχουν βεβαιωθεί και δεν έχουν εισπραχθεί μέχρι τη λήξη του οικονομικού έτους, διαγράφονται λογιστικά από το οικονομικό έτος στο οποίο έχουν βεβαιωθεί και επαναβεβαιώνονται ως έσοδα του επόμενου οικονομικού έτους. Η βεβαίωση των εσόδων πραγματοποιείται κατά τη στιγμή που διενεργείται η χρέωση του οφειλέτη, από τον οποίο εισπράττει το Δημόσιο, στο αντίστοιχο λογιστικό βιβλίο.

Μέχρι το τέλος Οκτωβρίου κάθε έτους συντάσσεται έκθεση από τους Γενικούς Διευθυντές Φορολογίας και Φορολογικών Ελέγχων και Τελωνείων και Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης, επί της πορείας των εσόδων, της δραστηριότητας των αρμόδιων υπηρεσιών και των αποτελεσμάτων του ελέγχου για την περιστολή της φοροδιαφυγής και του λαθρεμπορίου κατά το χρόνο που πέρασε, η οποία υποβάλλεται στον Υπουργό Οικονομικών. Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει το σχετικό νομοθετικό έργο, επιπλέον δε στατιστικά στοιχεία σχετικά με την επιβολή προστίμων επί παραβάσεων φορολογικής και τελωνειακής νομοθεσίας, καθώς και πίνακες παραβατών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται κάθε σχετική με το θέμα λεπτομέρεια.

Η είσπραξη των δημοσίων εσόδων, όπως αναπτύχθηκε και σε άλλη ενότητα, ενεργείται με το σχετικό νόμιμο τίτλο από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, τα Τελωνεία, τα λοιπά όργανα είσπραξης του Δημοσίου και τους Ειδικούς Ταμίες, στους οποίους έχει ανατεθεί η είσπραξη ειδικών εσόδων. **Τίτλοι είσπραξης** είναι τα παραστατικά στοιχεία που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις και από τα οποία

προκύπτει ο οφειλέτης του Δημοσίου, το είδος της οφειλής και το εισπρακτέο κατά οφειλέτη ποσό.

Αποδεικτικά είσπραξης είναι τα παραστατικά στοιχεία, μηχανογραφημένα ή όχι, που εκδίδονται από τα αρμόδια όργανα για την είσπραξη δημοσίων εσόδων και αποδεικνύουν την εξόφληση της οφειλής. Οι Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, τα Τελωνεία, οι Ειδικοί Ταμίες και τα λοιπά επί της εισπράξεως όργανα εκδίδουν για κάθε είσπραξη αποδεικτικό εισπράξεως.

Η είσπραξη των δημοσίων εσόδων δύναται να ανατεθεί στις τράπεζες ή σε άλλους οργανισμούς κοινής ωφελείας ή πιστωτικούς οργανισμούς ή στα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛ.ΤΑ.) ή και σε άλλες δημόσιες αρχές. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία της εισπράξεως, ο έλεγχος των εισπράξεων, καθώς και η καταβολή προμήθειας ή αμοιβής αυτών, η οποία βαρύνει το Δημόσιο. Στην περίπτωση αυτή οι εκδιδόμενες, κατ` εφαρμογή του Α.Ν. 1819/1951 (ΦΕΚ/149/Α), επιταγές οπισθογραφούνται απευθείας από τις τράπεζες ή οργανισμούς κοινής ωφελείας ή πιστωτικούς οργανισμούς ή τα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛ.ΤΑ.) ή από τις άλλες δημόσιες αρχές.

Οι εισπράξεις δημοσίων εσόδων που πραγματοποιούνται από τους διαχειριστές ή τους ταμίες των Δ.Ο.Υ., τους ειδικούς ταμίες ή τα πρόσωπα (φυσικά ή νομικά) στα οποία έχει ανατεθεί η είσπραξη, καθώς και το περιεχόμενο των χρηματοκιβωτίων των Δ.Ο.Υ. είναι ακατάσχετα, θεωρούνται δηλαδή περιουσία του Ελληνικού Δημοσίου και δεν μπορούν για κανένα λόγο να κατασχεθούν. (παρ.3, άρθρο 18 Ν.3763/2009)

5.4.1.2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ & ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΕΣΟΔΩΝ

Α. Διάκριση εσόδων

Οι κύριες πηγές των Δημοσίων Εσόδων, όπως αναφέρθηκε και νωρίτερα είναι οι εξής :

1. Φορολογία
2. Επιχειρηματική Δραστηριότητα Δημοσίου
3. Εκμετάλλευση Περιουσίας Δημοσίου
4. Εκποίηση Περιουσίας Δημοσίου
5. Δανεισμός

Όπως είδαμε τα έσοδα διακρίνονται και κατηγοριοποιούνται με διάφορους τρόπους. Η διάκριση των εσόδων μπορεί να γίνει περαιτέρω ανάλογα με την επίδραση που αυτά έχουν στη μεταβολή της περιουσίας του Δημοσίου. Έτσι, έχουμε :

- Έσοδα **μη μεταβάλλοντα** την περιουσία του Δημοσίου (Πηγές 1, 2, 3 ανωτέρω)
- Έσοδα **μεταβάλλοντα** την περιουσία του Δημοσίου (Πηγές 4, 5 ανωτέρω)

Όπως είναι φυσικό αποφεύγουμε να χρησιμοποιούμε τις δύο τελευταίες πηγές για να δημιουργήσουμε έσοδα, κάτι όμως που έχει καταστεί αναπόφευκτο σήμερα με τη διόγκωση των υποχρεώσεων του Δημοσίου Χρέους. Η επεξήγηση της κατηγοριοποίησης αυτής έχει γίνει και σε προηγούμενο κεφάλαιο.

Μια άλλη διάκριση των εσόδων είναι σε Γενικά και Ειδικά. Τα Γενικά Έσοδα αφορούν το σύνολο των δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού, ενώ τα Ειδικά Έσοδα αφορούν την κάλυψη συγκεκριμένων δαπανών Για παράδειγμα, αν το Ελληνικό Δημόσιο εκποιήσει μέρος της περιουσίας του αποκρατικοποιώντας κάποιες επιχειρήσεις του, τότε τα έσοδα αυτά (γενικά) θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την επαναγορά ομολογιακών τίτλων του προκειμένου να μειώσει το Δημόσιο Χρέος του.

Ένας άλλος τρόπος να διακρίνουμε τα Δημόσια Έσοδα είναι, σε **τακτικά** και **έκτακτα.** Τα **τακτικά έσοδα** αφορούν εκείνη την κατηγορία εσόδων που είναι επαναλαμβανόμενα και ο Κρατικός Προϋπολογισμός θεωρεί ότι θα εισπραχθούν με βεβαιότητα, όπως είναι για παράδειγμα τα φορολογικά έσοδα, ή οι απευθείας απολήψεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση, των οποίων κύριο χαρακτηριστικό είναι ότι η είσπραξή τους επαναλαμβάνεται συνήθως κάθε χρόνο. Τα **έκτακτα έσοδα** συνήθως χρησιμοποιούνται για την κάλυψη έκτακτων αναγκών του Δημοσίου. Ως παράδειγμα εκτάκτων εσόδων θα μπορούσε να χαρακτηρισθεί η εκποίηση τίτλων του Δημοσίου, όπως ομόλογα, μετοχές και άλλα, ή τα έσοδα που προκύπτουν εκτάκτως από την κατάργηση κάποιων λογαριασμών.

Β. Πραγματοποίηση εσόδων

Προκειμένου να εισπραχθούν τα Δημόσια Έσοδα, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, θα πρέπει πρώτα να βεβαιωθούν και στη συνέχεια να διενεργηθεί η πραγματοποίησή τους και η ένταξή τους στα Ταμεία του Κράτους. Η βεβαίωση των

εσόδων αφορά στον επακριβή προσδιορισμό των ποσών που θα πρέπει να εισπραχθούν, καθώς επίσης και των ατόμων από τα οποία θα εισπραχθούν. Για το λόγο αυτό συντάσσεται σχετικός νόμιμος εκτελεστός τίτλος από την αρμόδια Δημόσια Αρχή όπου βεβαιώνεται «ο οφειλέτης του Δημοσίου, το είδος της οφειλής και το εισπρακτέο κατά οφειλέτη ποσό».

Παράδειγμα τέτοιας διαδικασίας είναι η σύνταξη των φορολογικών καταστάσεων από τις αρμόδιες Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) Οι Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες φροντίζουν να καταρτίσουν τις σχετικές φορολογικές καταστάσεις προσδιορίζοντας επακριβώς τις φορολογικές υποχρεώσεις των φορολογουμένων, καθώς και όλα τα στοιχεία τους προκειμένου με βάση αυτές να γίνει η είσπραξη των φορολογικών υποχρεώσεών τους στη συνέχεια. Αυτές οι φορολογικές καταστάσεις αποτελούν και το νόμιμο εκτελεστό τίτλο βάσει του οποίου γίνεται η είσπραξη των φορολογικών εσόδων. Όπως είναι φυσικό κάθε είδος εσόδου απαιτεί και διαφορετικό δημόσιο έγγραφο ως νόμιμο εκτελεστό τίτλο.

Υπάρχουν όμως και ορισμένες περιπτώσεις όπου το Δημόσιο αναθέτει σε άλλους φορείς του Ιδιωτικού Τομέα να εισπράξουν για λογαριασμό του έσοδα, όπως είναι οι Τράπεζες, τα Ελληνικά Ταχυδρομεία, ή και άλλοι φορείς. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω αυτό έχει προβλεφθεί στον Κώδικα Δημόσιου Λογιστικού και εφαρμόζεται σε πολλές περιπτώσεις. (άρθ. 11, Ν.2362/95)

Σημειώνεται επίσης, ότι στο άρθρο 12 του Κώδικα Δημόσιου Λογιστικού αναφέρεται ρητά ότι κατά την είσπραξη των δημοσίων εσόδων εκδίδεται απόδειξη είσπραξης, της οποίας τα χαρακτηριστικά ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών με κάθε δυνατή λεπτομέρεια και περιγραφή (π.χ. Διπλότυπο Είσπραξης από τη Δ.Ο.Υ.)

Τέλος, η είσπραξη των δημοσίων εσόδων πρέπει να έχει και αυτή συγκεκριμένα χαρακτηριστικά προκειμένου να πραγματοποιηθεί. Θα πρέπει δηλαδή, τα δημόσια έσοδα που πρόκειται να εισπραχθούν, να προβλέπονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό και να εισπράττονται κατά το χρονικό διάστημα εκτέλεσης του Προϋπολογισμού αυτού, η είσπραξή τους να έχει θεσμοθετηθεί νόμιμα από κείμενες νομικές διατάξεις, να έχει εκδοθεί σχετικός νόμιμος εκτελεστός τίτλος κατά τη βεβαίωση των εσόδων αυτών και η Δημόσια αρχή (π.χ. Δ.Ο.Υ.) που πρόκειται να εισπράξει τα δημόσια έσοδα να είναι επιφορτισμένη με το καθήκον είσπραξης των συγκεκριμένων εσόδων και να εκδώσει για το λόγο αυτό το σχετικό νόμιμο αποδεικτικό είσπραξης.

5.4.2. ΕΞΟΔΑ

Έξοδα Προϋπολογισμού είναι οι πληρωμές που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται ο Προϋπολογισμός, ανεξάρτητα από το χρόνο που έχει δημιουργηθεί η υποχρέωση για πληρωμή. Η πληρωμή των εξόδων του Προϋπολογισμού θεωρείται ότι πραγματοποιείται με την εξόφληση του οικείου τίτλου του άρθρου 28 του Κώδικα Δημόσιου Λογιστικού. Τα έξοδα του Προϋπολογισμού εντέλλονται σε βάρος των κατά φορέα πιστώσεων και μέσα στα όρια των πληρωμών και ποσοστών διαθέσεως που ορίζονται κάθε φορά.

Αναφορικά με την έννοια του «οικείου τίτλου» το άρθρο 28 του ΚΔΛ διαλαμβάνεται των εξής:

> «***'Αρθρο 28 : Εντολή πληρωμής των εξόδων του Δημοσίου:*** *1.α) Τίτλος πληρωμής είναι το χρηματικό ένταλμα ή άλλο παραστατικό στοιχείο που εκδίδεται από την Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου ή από άλλο αρμόδιο κατά νόμο όργανο, για την πληρωμή εκκαθαρισμένων απαιτήσεων πιστωτών του Δημοσίου σε βάρος πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού. β) Χρηματικό ένταλμα είναι η έγγραφη εντολή για την πληρωμή εξόδων του Δημοσίου. γ) Τακτικό χρηματικό ένταλμα είναι το χρηματικό ένταλμα που εκδίδεται στο όνομα του δικαιούχου για την πληρωμή εκκαθαρισμένων απαιτήσεων κατά του Δημοσίου. 2. Οι δαπάνες του Δημοσίου πληρώνονται από τις αρμόδιες για την πληρωμή αυτών υπηρεσίες με χρηματικά εντάλματα, που εκδίδονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου ή από άλλο κατά νόμο αρμόδιο όργανο. 3. Κατ' εξαίρεση με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, επιτρέπεται να ορίζονται και άλλοι τίτλοι πληρωμής των σταθερών και διαρκούς ή περιοδικού χαρακτήρα δαπανών. Με τις ίδιες αποφάσεις ορίζονται τα αρμόδια όργανα για την εκκαθάριση των δαπανών του προηγούμενη εδαφίου, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η ευθύνη των εκκαθαριστών, των ταμειακών υπολόγων και των αδικαιολογήτως λαβόντως, ο τύπος των ανωτέρω τίτλων, ο τρόπος και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την εξόφληση αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια».*

Μέχρι τέλος Οκτωβρίου κάθε έτους συντάσσεται έκθεση από το Γενικό Διευθυντή του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, επί της πορείας των εξόδων και των αποτελεσμάτων του ελέγχου επί των δημοσίων δαπανών από τα αρμόδια όργανα

και υπηρεσίες, κατά το έτος που πέρασε, και υποβάλλεται στον Υπουργό Οικονομικών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται κάθε σχετική με το θέμα λεπτομέρεια.

Με την απόφαση αυτή καθορίζεται ο τύπος των ειδικών εντύπων, η χρονολογία ενάρξεως της κυκλοφορίας τους, ο τρόπος επιστροφής τους (όταν συντρέχει τέτοια περίπτωση), η στρογγυλοποίηση των πληρωτέων ποσών και κάθε σχετική λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση επιτρέπεται να καθορίζεται ο τρόπος διαθέσεως των ειδικών εντύπων και από νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή και από ιδιώτες. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται: α) Το ποσοστό της προμήθειας που εισπράττουν, από τους αγοραστές, το Ν.Π.Ι.Δ. και οι ιδιώτες. β) οι κυρώσεις που επιβάλλονται σε όσους παραβαίνουν τις διατάξεις της απόφασης αυτής. (τρίτο εδάφ., παρ.7 άρθρ.15 Ν.2469/1997.

5.4.3. ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Πίστωση είναι το ποσό που αναγράφεται στον Προϋπολογισμό για την πληρωμή συγκεκριμένης δαπάνης και προσδιορίζεται από τον οικείο κωδικό αριθμό και κατονομασία, όπως αυτή περιγράφεται στον εκάστοτε ψηφιζόμενο προϋπολογισμό. Σε αντίθεση με την πίστωση η δαπάνη είναι η **χρησιμοποίηση** της πίστωσης για την εκπλήρωση των λειτουργικών δραστηριοτήτων ή σκοπών του Δημοσίου. Οι πιστώσεις του Προϋπολογισμού χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την αντιμετώπιση των δαπανών του ειδικού φορέα (υπηρεσίας) για τον οποίο έχουν προβλεφθεί και προσδιορίζονται από τον οικείο κωδικό αριθμό. Θα πρέπει να προβλέπονται από γενική ή ειδική διάταξη νόμου ή να είναι τέτοιες που να συντελούν στην εκπλήρωση των σκοπών των φορέων, όπως αυτοί προσδιορίζονται στις καταστατικές και οργανωτικές διατάξεις τους ή να εξυπηρετούν λειτουργικές ανάγκες των φορέων.

Οι πιστώσεις του Προϋπολογισμού επιτρέπεται να μεταβληθούν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Με αιτιολογημένες αποφάσεις του αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η εγγραφή ή αύξηση πιστώσεων στον προϋπολογισμό του Υπουργείου του, με ισόποση μείωση άλλων πιστώσεων του αυτού ειδικού φορέα και υποκατηγορίας. Με όμοιες αποφάσεις επιτρέπεται η εγγραφή ή αύξηση πιστώσεων Περιφερειακού Προϋπολογισμού (Περιφέρειας ή Περιφερειακής Διεύθυνσης), στους φορείς της αρμοδιότητας του οικείου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ή

Περιφερειακού Διευθυντή, με ισόποση μείωση πιστώσεων της αντίστοιχης υπηρεσίας και υποκατηγορίας του προϋπολογισμού του Υπουργείου. Δεν επιτρέπεται δηλαδή σε καμμία περίπτωση η εγγραφή νέων πιστώσεων στον προϋπολογισμό του ειδικού φορέα, παρά μόνο η αυξομείωσή τους και μάλιστα μεταξύ ομοειδών κατηγοριών πιστώσεων.

Με αιτιολογημένες αποφάσεις του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ή του Περιφερειακού Διευθυντή επιτρέπεται η ισόποση αυξομείωση των πιστώσεων του προϋπολογισμού της Περιφέρειας ή της Περιφερειακής Διεύθυνσης, εντός του αυτού ειδικού φορέα.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και μετά από αιτιολογημένη πρόταση του αρμόδιου Διατάκτη[7] επιτρέπεται η εγγραφή ή αύξηση πιστώσεων του Προϋπολογισμού του, με ισόποση μείωση άλλων πιστώσεων αυτού. Για **παράδειγμα** το Υπουργείο Εσωτερικών με απόφαση του υπουργού μπορεί να μεταφέρει από τον κωδικό «Παράβολα Μεταναστών» πιστώσεις, που αρχικά είχε διαθέσει στην Κεντρική Υπηρεσία του, στις πιστώσεις των Περιφερειών προκειμένου να καλύψει δαπάνες εποχικού προσωπικού που θα εξυπηρετήσει τις ανάγκες του Τομέα Μεταναστευτικής Πολιτικής. Σημειώνεται εδώ ότι ο αρμόδιος διατάκτης φέρει πλήρη την ευθύνη για την τεκμηριωμένη αιτιολόγηση της αυξομείωσης των πιστώσεων.

Με αιτιολογημένες επίσης αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, εγκρίνεται η αύξηση των πιστώσεων των φορέων, με τα ποσά που έχουν δαπανηθεί προς όφελος άλλου φορέα για την παροχή αγαθών και υπηρεσιών. Η αύξηση γίνεται σε βάρος των πιστώσεων του φορέα που ωφελείται, σύμφωνα με αυτά που ορίζουν οι ίδιες αποφάσεις.

Οι πιστώσεις που αφορούν αποδοχές προσωπικού, συντάξεις, ενοίκια, αντίτιμα, κοινοτικά προγράμματα, επιδοτήσεις, και επιχορηγήσεις για μισθοδοσία, δεν επιδέχονται αυξομειώσεις από τους Διατάκτες, παρά μόνο με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

Στους περιφερειακούς προϋπολογισμούς μπορεί να εγγράφονται ή να μεταβιβάζονται πιστώσεις για τις υπηρεσίες των Πολιτικών Υπουργείων, με εξαίρεση τις πιστώσεις για αποδοχές τακτικού προσωπικού. Στις περιπτώσεις εγγραφής πιστώσεων για τις μη αποκεντρωμένες υπηρεσίες, τα αρμόδια όργανα για την

[7] Ιδέ έννοια στα επόμενα.

έγκριση των δαπανών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση υπουργού.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών επιτρέπεται η εγγραφή στους προϋπολογισμούς εξόδων των Υπουργείων, πιστώσεων ισόποσων με τα έσοδα που πραγματοποιούνται: α) Από την επιστροφή αδιάθετων υπολοίπων χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής και ποσών που έχουν πληρωθεί αχρεωστήτως, για την αύξηση των αντιστοίχων πιστώσεων του οικονομικού έτους, κατά το οποίο πραγματοποιείται το έσοδο. β) Από την είσπραξη ποσών που προορίζονται από ρητή διάταξη νόμου για την αντιμετώπιση ορισμένης δαπάνης. Με τα ποσά αυτά αυξάνεται η πίστωση που αφορά τη δαπάνη. γ) Από την είσπραξη ποσών που προέρχονται από την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών σε ανεξάρτητες δημόσιες υπηρεσίες ή επιχειρήσεις και οργανισμούς που έχουν δικό τους προϋπολογισμό, νομικά ή φυσικά πρόσωπα του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός διακρίνει τις πιστώσεις σε Τακτικές, Αναπληρωματικές και Έκτακτες, σύμφωνα με κατηγοριοποίηση που έχει γίνει από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (Ντζιούνης, 1998).

- **Τακτικές πιστώσεις**: Είναι αυτές που γράφονται για την αντιμετώπιση τακτικών δαπανών, δηλαδή προβλέψιμων ή τρεχουσών κρατικών αναγκών.
- **Αναπληρωματικές πιστώσεις**: Είναι αυτές που χορηγούνται κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού για τη συμπλήρωση ανεπαρκούς τακτικής πίστωσης, και αναφέρονται στη διαδικασία τροποποίησης του Κρατικού Προϋπολογισμού.

  Σημειώνεται εδώ επεξηγηματικά, ότι ακόμη και αν υπάρχουν εγγεγραμμένα χρηματικά κονδύλια σε έναν κωδικό πίστωσης, ενώ σε κάποιον άλλο κωδικό τα κονδύλια έχουν εξαντληθεί, αυτό δεν σημαίνει ότι μπορούν να μεταφερθούν από τον έναν κωδικό στον άλλον χωρίς να λάβει χώρα η απαραίτητη διαδικασία τροποποίησης του Κρατικού Προϋπολογισμού.
- **Έκτακτες πιστώσεις:** Είναι αυτές που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση έκτακτων και απρόβλεπτων αναγκών του Κράτους που δεν είχαν προβλεφθεί στον εκτελούμενο Προϋπολογισμό.

- **<u>Αποθεματικό:</u>** Είναι ειδική πίστωση που προβλέπεται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών και χρησιμοποιείται αποκλειστικά:
    - Για την αναπλήρωση των πιστώσεων του προϋπολογισμού των φορέων που αποδεικνύονται ανεπαρκείς, όχι όμως εξαιτίας της επεκτάσεως υπηρεσιών και
    - για την αντιμετώπιση εκτάκτων και επειγουσών δαπανών, που δεν έχουν προβλεφθεί στους προϋπολογισμούς των φορέων.
    - Μετά την εξάντληση του αποθεματικού, νέα πίστωση μπορεί να χορηγηθεί μόνο με ειδικό νόμο.

5.4.4. ΠΟΣΟΣΤΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ – ΟΡΙΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Ο τρόπος με τον οποίο διατίθεται το δημόσιο χρήμα, ο κρατικός πλούτος δηλαδή, είναι μια ιδιαιτέρως σοβαρή διαδικασία. Άλλωστε η σπουδαιότητα αυτής της πράξης καταδεικνύεται και από το γεγονός ότι το ίδιο το Σύνταγμα προβλέπει τρεις συνιστώσες κατά τη διαδικασία αυτή :

- Νομοθετική
- Εκτελεστική
- Ελεγκτική

Για τη σπουδαιότητα της συγκεκριμένης διαδικασίας έχει χαρακτηριστικά γραφεί (Κόρσος, 1980).

> *«Πράγματι, προς την διενέργειαν των δημοσίων δαπανών συμφυής είναι ο κίνδυνος της ατασθάλου ή ατάκτου ή απίστου διαχειρίσεως του δημοσίου χρήματος, χάριν ιδίων ή άλλων ξένων προς το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου σκοπών. Και ο νοών νοείτω. Εντεύθεν δεν είναι απορίας άξιον, ότι, η έννομος τάξις, πάντοτε εθεώρησεν «όμματι λοξώ», ήτοι με βλέμμα δύσπιστον, τα αρμόδια προς διενέργειαν των δημοσίων δαπανών κρατικά όργανα. Και επέβαλεν εις αυτά ισχυρούς χαλινούς. Συγκεκριμένως δε, τα επέβαλεν εις σύστημα αυστηρών περιορισμών, ή άλλων φυλακτικών διατάξεων, εκ των οποίων ωρισμέναι τίθενται υπό του Συντάγματος του 1975, πολλαί δ΄υπό των κοινών νόμων. Και ευλόγως. Το δημόσιον χρήμα είναι ιερόν, η δε σώφρων και ευλαβής και εν γένει η προς το κοινόν συμφέρον διαχείρισις αυτού αποτελεί*

ιερόν των κρατικών οργάνων καθήκον. Αλλ΄ ας μη βοσκώμεθα δια της κενής ελπίδος, ότι αρκούν αι φυλακτικαί του Συντάγματος του 1975 και των νόμων διατάξεις δια την σώφρονα του δημοσίου χρήματος διαχείρισιν, άμα το πνεύμα της διαχειρίσεως είναι φαύλον και όχι υγιές. Το τελευταίον, όμως, αυτό είναι ζήτημα εξερχόμενον του κύκλου της ξηράς και ατερπούς του δημοσιονομικού δικαίου ερεύνης».

Τα ανωτέρω φαίνεται να έχουν ιδιαίτερη σημασία σήμερα, τριάντα χρόνια αφ΄ ότου γράφηκαν, σχετικά με την κακοδιαχείριση και την ανεξέλεγκτη πολιτική διάθεσης του δημόσιου χρήματος. Τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί για την ελληνική οικονομία είναι ήδη γνωστά, με την χώρα να ταλανίζετε στα χέρια ξένων επενδυτικών συμφερόντων όταν το δημόσιο έλλειμμα της έχει φθάσει στο 12,7% του ΑΕΠ και το δημόσιο χρέος στα 114,9% του ΑΕΠ (ΟΟΣΑ, Deutsche Bank). Παρεμπιπτόντως, ένα τεράστιο ποσοστό του δημόσιου χρέους (88,1%) βρίσκεται ήδη στα χέρια ξένων επενδυτών (στοιχεία των ανωτέρω Οργανισμών για το 2009).

Σύμφωνα με το νόμο δύο είναι τα εργαλεία του Υπουργού Οικονομικών για τη διάθεση του δημόσιου χρήματος :

- Ο ορισμός των ποσοστών διάθεσης των πιστώσεων.
- Ο ορισμός του ορίου πληρωμών.

α) Ποσοστά διάθεσης

Η έννοια των ποσοστών διάθεσης δίνεται παρακάτω (Κλαουδάτος, 2003, σελ. 107).

«Ο ορισμός των ποσοστών διάθεσης γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και συνίσταται στον καθορισμό του ποσοστού – άνω ορίου των δαπανών, που επιτρέπεται να διαθέσουν οι φορείς, κάθε τρίμηνο, με κατανομή ανά μήνα. Αναφέρονται σε κάθε υπουργείο και περιφέρεια και, συνήθως, για ορισμένες κατηγορίες δαπανών, όπως π.χ. μισθοί, δεν αποκλείεται να επιτραπεί η διάθεση όλου του ποσού. Το όριο, ωστόσο, προσδιορίζεται από την πορεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού και των προβλέψεων των ταμειακών ροών για το επόμενο διάστημα.» .

Είναι κατανοητό ότι η υλοποίηση του Προϋπολογισμού ως προς το σκέλος των δαπανών θα πρέπει να γίνεται σταδιακά και προοδευτικά, προκειμένου να ακολουθείται κατά το δυνατόν ο ρυθμός υλοποίησης των προβλεπομένων εσόδων.

Για το λόγο αυτό οι κωδικοί των εγγεγραμμένων στον Προϋπολογισμό πιστώσεων δεν είναι εφοδιασμένοι με τα αντίστοιχα κονδύλια από την πρώτη στιγμή έναρξης της υλοποίησης του προγράμματος των δαπανών. Αυτό συμβαίνει γιατί είναι ενδεχόμενο το οικονομικό περιβάλλον κατά το χρόνο κατάρτισης του Προϋπολογισμού να είναι διαφορετικό από το οικονομικό περιβάλλον κατά το χρόνο εκτέλεσης του Προϋπολογισμού. Έτσι, ο ρυθμός υλοποίησης των εσόδων ή το ύψος των εσόδων μπορεί να μην ακολουθούν ή να μην μπορούν να ακολουθήσουν τις προβλέψεις του Κρατικού Προϋπολογισμού και κατά συνέπεια αυτό να έχει δυσμενή αποτελέσματα στην υλοποίηση του προγράμματος δαπανών. Άλλωστε δεν είναι απίθανο να συμβούν έκτακτα οικονομικά γεγονότα που να επηρεάσουν όλα τα παραπάνω μεγέθη και να καταστεί επιτακτική η ανάγκη να αναπροσαρμοστούν οι αρχικές επιλογές.

Για τέτοιους λόγους αντιμετώπισης ιδιαίτερων καταστάσεων, ο Υπουργός Οικονομικών σύμφωνα με το άρθρο 19 του Κώδικα Δημόσιου Λογιστικού, έχει τη δυνατότητα να ορίζει με απόφασή του τα ποσοστά των πιστώσεων που επιτρέπεται να διατεθούν για ορισμένη χρονική περίοδο από τους διάφορους διατάκτες.

<u>β) Όρια πληρωμών</u>

Η έννοια των ορίων πληρωμών δίνεται παρακάτω (Κλαουδάτος, 2003, σελ. 107).

> *«Με παρόμοια απόφαση καθορίζονται τα όρια πληρωμών κάθε φορέα με στόχο τον έλεγχο της ροής των πληρωμών. Το πρόγραμμα κοινοποιείται στα υπουργεία τα οποία είναι υποχρεωμένα να το τηρήσουν αυστηρά προκειμένου να μην παρουσιαστούν ταμειακά προβλήματα στο Κράτος. Σύμφωνα με το νόμο (άρθ. 20, Ν. 2362/95) οι δαπάνες που πραγματοποιούνται καθ΄ υπέρβαση του ορίου πληρωμών ή, όταν δεν έχει οριστεί αυτό, καθ΄ υπέρβαση του ποσού που είναι καταγεγραμμένο στον προϋπολογισμό, δεν εκκαθαρίζονται, ούτε εξοφλούνται. Ο νόμος επιτρέπει και πάλι εξαιρέσεις (άρθ. 20, Ν.2362/95) εγκρίνοντας τις υπερβάσεις των ορίων του συνολικού ετήσιου ποσοστού διάθεσης των πιστώσεων, όχι όμως και των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό πιστώσεων, όταν οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται μπορεί να πληρωθούν μετά από απόφαση του υπουργού Οικονομικών».*

Πιο συγκεκριμένα ο Κώδικας Δημόσιου Λογιστικού αναφέρει ότι με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται κάθε φορά και για ορισμένη χρονική

περίοδο το ποσοστό των πιστώσεων του Προϋπολογισμού που επιτρέπεται να διατεθούν από τους Διατάκτες, κατά κατηγορίες ή ομάδες δαπανών, χωρίς να αποκλείεται και η εξ' ολοκλήρου διάθεση ορισμένων από αυτές. Με όμοια απόφαση επιτρέπεται να ορίζονται όρια πληρωμών, εφόσον το επιβάλλουν οι δημοσιονομικές συνθήκες ή λόγοι σχετικοί με την οικονομική και νομισματική πολιτική.

Παράδειγμα : Αν υποτεθεί ότι στον προϋπολογισμό ενός Υπουργείου είναι εγγεγραμμένες πιστώσεις 2.000.000. ευρώ για προμήθειες αγαθών, αυτό δεν σημαίνει ότι ο Υπουργός μπορεί να πληρώσει το σύνολο του ποσού αυτού από την αρχή του οικονομικού έτους, αλλά υποχρεούται να περιμένει τη σχετική απόφαση του Υπουργού Οικονομικών για το ποσοστό διάθεσης της πίστωσης. Έτσι, αν η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζει στην αρχή του οικονομικού έτους, δηλαδή τον Ιανουάριο, ότι το ποσοστό διάθεσης για το πρώτο τρίμηνο του έτους θα είναι 25%, τότε ο οικείος Υπουργός θα πρέπει να διαθέσει πιστώσεις, δηλαδή να αναλάβει υποχρεώσεις, ποσού έως 500.000 ευρώ για το χρονικό διάστημα από Ιανουάριο έως και Μάρτιο του τρέχοντος έτους.

5.4.5. ΔΙΑΤΑΚΤΗΣ – ΔΙΑΘΕΣΗ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

Με τον όρο «Διατάκτης» εννοείται κάθε εξουσιοδοτημένο αρμόδιο όργανο, το οποίο αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων του προϋπολογισμού του φορέα του και προσδιορίζει τις απαιτήσεις κατά του Δημοσίου. Υπάρχουν «Κύριοι» και «Δευτερεύοντες Διατάκτες». Ο κύριος Διατάκτης αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων που είναι στη διάθεσή του απευθείας από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, ενώ ο δευτερεύων διατάκτης αναλαμβάνει πιστώσεις που του παραχωρούν οι κύριοι διατάκτες.

Παράδειγμα κύριων διατακτών είναι ο Υπουργός, ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας, οι Προϊστάμενοι των Τελωνείων, Δ.Ο.Υ., Υ.Δ.Ε. ή άλλων περιφερειακών υπηρεσιών Υπουργείων, ενώ παράδειγμα δευτερευόντων διατακτών θα μπορούσε να είναι ο Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ., Υ.Δ.Ε. κλπ οι οποίοι όμως αναλαμβάνουν τη διάθεση συγκεκριμένων πιστώσεων με ειδικά εντάλματα από τους κύριους διατάκτες τους, μέσω των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου.

Παράδειγμα : Οι Υπουργοί ως κύριοι διατάκτες διαθέτουν τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου τους και μπορούν να μεταβιβάσουν το σύνολο ή μέρος αυτών στους δευτερεύοντες διατάκτες. Οι δευτερεύοντες διατάκτες μπορούν

καθώς και οι επικεφαλής ειδικών φορέων όπου αυτό προβλέπεται από το νόμο, π.χ. οι διοικητές των μονάδων των Ενόπλων Δυνάμεων μπορούν να αναλαμβάνουν υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων που τους έχουν μεταβιβασθεί είτε απευθείας, είτε μέσω των υφιστάμενων οργάνων. Σε κάθε περίπτωση πριν από την εκτέλεση οποιασδήποτε δαπάνης του Δημοσίου απαιτείται έγκριση του αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου οργάνου, νόμιμα εξουσιοδοτημένου, η οποία φέρει απαραιτήτως τα εξής στοιχεία :

- Τις διατάξεις των νόμων ή των διαταγμάτων στις οποίες στηρίζεται η δαπάνη,
- Το είδος και την αιτία της δαπάνης
- Την επιβάρυνση του προϋπολογισμού
- Το οικονομικό έτος στο οποίο αφορά
- Τον τίτλο και τον κωδικό αριθμό του σχετικού φορέα
- Τον κωδικό αριθμό της δαπάνης

Ο διατάκτης έχει την ευθύνη εκτέλεσης του προϋπολογισμού του φορέα του, μέσα στα όρια των ποσοστών διάθεσης που ορίζει κάθε φορά ο Υπουργός των Οικονομικών. Δεν επιτρέπεται η ανάληψη υποχρεώσεων σε βάρος του Δημοσίου που υπερβαίνουν τις διαθέσιμες πιστώσεις κατά τα παραπάνω.

Πιο συγκεκριμένα ο Κώδικας Δημόσιου Λογιστικού αναφέρει τα εξής :

«Διατάκτης είναι ο Υπουργός, ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας, ο Περιφερειακός Διευθυντής ή άλλο εξουσιοδοτημένο αρμόδιο όργανο, το οποίο αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων του προϋπολογισμού του φορέα του και προσδιορίζει τις απαιτήσεις κατά του Δημοσίου. Οι Διατάκτες διαθέτουν τις εγγεγραμμένες στον προϋπολογισμό του φορέα τους πιστώσεις, μέσα στο ποσοστό διάθεσης, που προβλέπεται. Η πραγματοποίηση των δαπανών, μέσα στο ποσοστό διάθεσης, που ορίζεται κάθε φορά, γίνεται με ευθύνη του οικείου Διατάκτη.

Κύριος Διατάκτης είναι ο Διατάκτης ο οποίος δύναται να αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων, οι οποίες έχουν τεθεί στη διάθεσή του απευθείας από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Δευτερεύων Διατάκτης είναι ο Διατάκτης ο οποίος δύναται να αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων, οι οποίες έχουν τεθεί στη διάθεσή του κατόπιν εντολής του κυρίου Διατάκτη.

Ειδικώς για το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας κύριοι Διατάκτες είναι και τα όργανα των Ενόπλων Δυνάμεων που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία.

Οι Υπουργοί Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης, κύριοι Διατάκτες, μεταβιβάζουν πιστώσεις με επιτροπικά εντάλματα στους κατά τις κείμενες διατάξεις επιτρόπους αυτών, δευτερεύοντες Διατάκτες.

....

Οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΥΔΕ) δεν εκκαθαρίζουν και δεν ενταλματοποιούν δαπάνες που πραγματοποιούνται καθ' υπέρβαση του ποσοστού διάθεσης των πιστώσεων ή των εγγεγραμμένων στον Προϋπολογισμό πιστώσεων.

Σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις:

α) Οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται καθ' υπέρβαση του συνολικού ετήσιου ποσοστού διάθεσης των πιστώσεων, όχι όμως και των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό πιστώσεων, μπορεί να πληρωθούν μετά από απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του αρμοδίου κατά περίπτωση Διατάκτη.

β) Οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται καθ' υπέρβαση των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό πιστώσεων μπορεί να πληρωθούν μετά από κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού ή Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ή Περιφερειακού Διευθυντή προς τον Υπουργό Οικονομικών.

γ) Ειδικότερα οι καθ' υπέρβαση των εγγεγραμμένων πιστώσεων πραγματοποιούμενες δαπάνες αποδοχών εν γένει και συντάξεων, νοσηλείας, κηδείας, ενοικίων δημοσίων υπηρεσιών, συναλλαγματικών διαφορών ή λόγω εσφαλμένου υπολογισμού αυτών, εκτελέσεως δικαστικών αποφάσεων, εξυπηρετήσεως του δημόσιου χρέους, αποδόσεως των ποσών που εισπράττονται από το Δημόσιο υπέρ τρίτων, καθώς και οι δαπάνες που καταβάλλονται από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες και τους Ειδικούς Ταμίες, μπορεί να πληρωθούν με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.»

Για τις καθ` υπέρβαση των εγγεγραμμένων πιστώσεων πραγματοποιούμενες δαπάνες των οποίων η πληρωμή δεν εγκρίνεται από τον Πρωθυπουργό και τον Υπουργό Οικονομικών, το Δημόσιο ευθύνεται αποκλειστικώς και μόνο βάσει των διατάξεων περί αδικαιολογήτου πλουτισμού.

5.5. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΞΟΔΩΝ

Η υλοποίηση μιας δαπάνης στα πλαίσια του Κρατικού Προϋπολογισμού ακολουθεί τέσσερα συγκεκριμένα βήματα, όπως έχουμε ήδη τονίσει:

- Ανάληψη υποχρεώσεως από τον αρμόδιο φορέα
- Εκκαθάριση δαπάνης από την αρμόδια Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου του φορέα
- Εντολή πληρωμής της δαπάνης από την αρμόδια Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου του φορέα
- Πληρωμή της δαπάνης από την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία.

α) Ανάληψη υποχρεώσεως από τον αρμόδιο φορέα

Ανάληψη υποχρεώσεως είναι η διοικητική πράξη, με την οποία γεννάται ή βεβαιώνεται υποχρέωση του Δημοσίου έναντι τρίτων. Πριν από κάθε ενέργεια για την εκτέλεση οποιασδήποτε δαπάνης του Δημοσίου απαιτείται σχετική απόφαση αναλήψεως υποχρεώσεως του αρμοδίου Διατάκτη ή του κατά νόμο εξουσιοδοτημένου οργάνου, με την οποία και εγκρίνεται η πραγματοποίηση της δαπάνης. Για την ανάληψη υποχρεώσεων που προβλέπεται ότι θα βαρύνουν είτε τμηματικά είτε εξ ολοκλήρου τα επόμενα οικονομικά έτη, απαιτείται προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Οικονομικών.

Προκειμένου να αναληφθεί μία υποχρέωση πρέπει να εκδοθεί σχετική απόφαση, η οποία περιλαμβάνει :

- Το είδος και την αιτία της δαπάνης
- Τον Κωδικό Αριθμό Εξόδου σε βάρος του οποίου θα αναληφθεί η σχετική υποχρέωση.
- Το ύψος της υποχρέωσης
- Το έτος στο οποίο αναφέρεται
- Τις σχετικές διατάξεις που επιτρέπουν την ανάληψη της σχετικής υποχρέωσης.

Η παραπάνω διαδικασία στοχεύει αφενός μεν στην αποφυγή ανάληψης υποχρεώσεων από το Δημόσιο χωρίς να υπάρχει η αντίστοιχη πίστωση στον Προϋπολογισμό, αφετέρου δε στη φειδωλή διάθεση του δημοσίου χρήματος. Αρκετές φορές όμως παρατηρείται το γεγονός να εγκρίνονται υπερβάσεις των

πιστώσεων κατά τη διαδικασία έγκρισης του Απολογισμού στη Βουλή, η οποία έρχεται με σημαντική χρονική υστέρηση.

β) Εκκαθάριση & Εντολή Πληρωμής δαπανών

Κατ' αρχήν θα πρέπει να διακρίνουμε τις έννοιες της νομιμότητας και της κανονικότητας των δημοσίων δαπανών. **Νόμιμη** είναι μία δαπάνη όταν υπάρχει νόμος που να δικαιολογεί την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης δαπάνης, όταν υπάρχει διαθέσιμη πίστωση στον προϋπολογισμό για τη συγκεκριμένη δαπάνη και το ύψος της είναι μέσα στα όρια των πιστώσεων προς διάθεση. **Κανονική** είναι η δαπάνη που αναλήφθηκε νόμιμα και σύμφωνα με τα οριζόμενα δικαιολογητικά στοιχεία. που προσκομίζονται από τον δικαιούχο.

Προκειμένου μία δαπάνη να εκκαθαριστεί και να δοθεί εντολή για την πληρωμή της, θα πρέπει να διέλθει το στάδιο του Ελέγχου των Δημοσίων Δαπανών.

Η πραγματοποίηση των δημοσίων δαπανών εγκρίνεται από τους αρμόδιους Διατάκτες ή τα κατά νόμο εξουσιοδοτημένα όργανα αυτών και υπόκειται σε έλεγχο νομιμότητας. Οι δαπάνες, που προκαλούνται από τις κανονιστικές διοικητικές πράξεις, αναγνωρίζονται και βαρύνουν τον Κρατικό Προϋπολογισμό ή τους προϋπολογισμούς των επιχορηγούμενων από αυτόν φορέων, μόνον εφόσον αυτές εκδίδονται με τη σύμπραξη του Υπουργού Οικονομικών. Η παράλειψη σύμπραξης αυτού συνεπάγεται τη μη δημοσίευση της κανονιστικής διοικητικής πράξης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παράδειγμα : Η παράλειψη σύμπραξης του Υπουργού Οικονομικών κατά την έκδοση κανονιστικών πράξεων που προκαλούν δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού ή ακόμα και του προϋπολογισμού των φορέων που επιχορηγούνται από αυτόν συνεπάγεται τη μη δημοσίευση και την ακυρότητα των πράξεων αυτών, καθώς και τη μη έγκριση της πραγματοποίησής τους αφού δεν προκύπτει, ούτε και προβλέπεται ο τρόπος κάλυψής τους. Με άλλα λόγια θα μπορούσε να κριθεί ως μη νόμιμη η δαπάνη πληρωμής υπερωριακής απασχόλησης, ή η δαπάνη πληρωμής έκτακτων παροχών, ή ακόμη και η εφαρμογή νόμου που έχει οικονομικά αποτελέσματα στον Κρατικό Προϋπολογισμό, αν δεν έχει συμπράξει ο Υπουργός Οικονομικών στην έκδοση της σχετικής Υπουργικής Απόφασης. Αυτός άλλωστε είναι ο λόγος που σε όλες τις αποφάσεις που προκαλούν επιβάρυνση στον Κρατικό Προϋπολογισμό είναι απαραίτητη η σύμπραξη, δηλαδή η συνυπογραφή του Υπουργού Οικονομικών.

Οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου και τα Ειδικά Λογιστήρια είναι υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους), ανεξάρτητες από τους φορείς των οποίων ελέγχουν τις δαπάνες. Οι υπάλληλοι των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου και των Ειδικών Λογιστηρίων, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, δεν θεωρούνται δημόσιοι υπόλογοι και ευθύνονται μόνο για δόλο ή βαρεία αμέλεια, κατά τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου, ο οποίος αφορά κυρίως στη νομιμότητα και κανονικότητα της δαπάνης και όχι στη σκοπιμότητα ανάληψής της, η αρμόδια Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου με έγγραφό της εκκαθαρίζει τη δαπάνη και εντέλλεται την πληρωμή της. Η εκκαθάριση της δαπάνης γίνεται με έγγραφο της Υπηρεσίας (Υ.Δ.Ε.) στο οποίο βεβαιώνει ότι αυτή είναι νόμιμη και έχει όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

Η εντολή Πληρωμής στη συνέχεια γίνεται με Χρηματικό Ένταλμα Πληρωμής (ΧΕΠ) προς την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) προκειμένου αυτή να εξοφλήσει τη δαπάνη. Τα Χρηματικά Εντάλματα Πληρωμής εκδίδονται σε τρία αντίτυπα, εκ των οποίων το ένα μένει στην Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου, το πρωτότυπο πηγαίνει στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία προκειμένου να διενεργηθεί η πληρωμή της δαπάνης και το τρίτο μένει στον Πάρεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου προκειμένου να διενεργήσει τον προληπτικό και κατασταλτικό δημοσιονομικό έλεγχο.

γ) Εξόφληση δαπανών

Υπάρχουν τριών ειδών Χρηματικά Εντάλματα Πληρωμής:

- Τακτικά Χρηματικά Εντάλματα
- Χρηματικά Εντάλματα Προπληρωμής
- Προσωρινά Χρηματικά Εντάλματα

Τα τακτικά Χρηματικά Εντάλματα Πληρωμής εκδίδονται προκειμένου να εξοφληθούν τακτικές, συνήθεις και επαναλαμβανόμενες, δαπάνες.

Τα Χρηματικά Εντάλματα Προπληρωμής εκδίδονται πριν την εξόφληση της δαπάνης και αφορούν την αντιμετώπιση δαπανών ιδιάζουσας φύσης οι οποίες δεν μπορούν να ακολουθήσουν τη συνήθη διαδικασία. Από την άλλη πλευρά βέβαια είναι προϋπόθεση οι αντίστοιχες πιστώσεις να είναι εγγεγραμμένες στον προϋπολογισμό. Παραδείγματα τέτοιων δαπανών είναι τα έξοδα νοσηλείας στο

εξωτερικό, μετακινήσεις στο εξωτερικό κλπ. Υπόλογος – Διαχειριστής, ο οποίος είναι υπάλληλος του Δημοσίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχετικό άρθρο του Κώδικα Δημόσιου Λογιστικού, αναλαμβάνει το ποσό του χρηματικού εντάλματος προπληρωμής και είναι υπεύθυνος για την απόδοση λογαριασμού.

Τα Προσωρινά Εντάλματα Προπληρωμής εκδίδονται, μετά από απόφαση του αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, για κρατικές ανάγκες που φέρουν το χαρακτήρα της κατεπείγουσας και επιτακτικής ανάγκης. Στις σχετικές αποφάσεις ορίζεται απαραιτήτως το ποσό, το είδος της δαπάνης, ο υπόλογος – διαχειριστής, καθώς και η προθεσμία απόδοσης του λογαριασμού. Συνήθως για τις ανάγκες αυτές δεν υπάρχουν πιστώσεις στον Κρατικό Προϋπολογισμό και δεν ακολουθείται η κανονική διαδικασία ελέγχων. Οι ανάγκες αυτές σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Δημόσιου Λογιστικού (άρθ. 43, Ν.2362/95) δεν εμπίπτουν ούτε στον τυπικό έλεγχο των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου, ούτε στον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου πριν την εξόφλησή τους. Προκειμένου για τη διαχείρισή τους ορίζεται και πάλι Υπόλογος – Διαχειριστής και αφού υπάρξει η εξασφάλιση των σχετικών πιστώσεων στον Κρατικό Προϋπολογισμό, τότε γίνεται και η τακτοποίησή τους με συμψηφιστικές εγγραφές.

Οι Υπόλογοι, είτε είναι δημόσιοι υπάλληλοι, είτε Τράπεζες, είτε η Τράπεζα της Ελλάδος, είτε οποιοσδήποτε άλλος. Οι υπόλογοι είναι υποχρεωμένοι να τηρούν αναλυτικό ημερολόγιο με τη διαχείριση των ποσών που έχουν να διαχειρισθούν, προκειμένου να μπορούν να λογοδοτούν σε κάθε στιγμή για το υπόλοιπο της διαχείρισής τους, αλλά και για τα ποσά που έχουν ήδη διαθέσει. Περισσότερες πληροφορίες επί των ανωτέρω δίνονται στο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας που ασχολείται με το Δημοσιονομικό Έλεγχο.

5.6. ΠΑΓΙΕΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ

Η δημιουργία Πάγιων Προκαταβολών αφορά στην ανάγκη πληρωμής υποχρεώσεων του Κράτους που πρέπει να διενεργηθούν με άμεσο τρόπο και χωρίς καμία καθυστέρηση. Η έννοια των Πάγιων Προκαταβολών παραπέμπει σε ποσά που ο Υπουργός Οικονομικών θέτει στη διάθεση των φορέων που πρόκειται να τα διαχειριστούν χωρίς να υπάρχει αντίστοιχη πίστωση στον Προϋπολογισμό του Φορέα που ζητά τη σύσταση της Πάγιας Προκαταβολής. Από τη στιγμή που θα συσταθούν οι Πάγιες Προκαταβολές εφοδιάζεται ο φορέας με χρηματικά ποσά τα οποία

μεταφέρονται εκεί με την έκδοση Χρηματικών Ενταλμάτων από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Οι δαπάνες πραγματοποιούνται σε βάρος των Πάγιων Προκαταβολών με υπουργικές αποφάσεις, στις οποίες καθορίζεται το ακριβές ύψος, καθώς και το είδος της δαπάνης που επιτρέπεται να πραγματοποιηθεί. Η διαχείριση των πάγιων προκαταβολών εμπίπτει επίσης στις διατάξεις του Κώδικα Δημόσιου Λογιστικού για τα ποσοστά διάθεσης των πιστώσεων και τα όρια πληρωμών (άρθ. 19, Ν.2362/95)

α) Βιβλία, Ισοζύγια, Επιταγές

Οι Υπόλογοι – Διαχειριστές των πάγιων προκαταβολών εγγράφουν τις πράξεις διαχείρισής τους, εισπράξεις και πληρωμές, σε ειδικά βιβλία ημερολογίου κατά απόλυτη χρονολογική σειρά και αμέσως μόλις αυτές επισυμβούν. Οι πληρωμές των δικαιούχων γίνονται συνήθως με επιταγές σε βάρος της πάγιας προκαταβολής.

Στο τέλος κάθε τριμήνου οι Υπόλογοι – Διαχειριστές υποβάλλουν τριμηνιαίο Ισοζύγιο για κάθε προηγούμενο τρίμηνο στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, προκειμένου με τον τρόπο αυτό να ελεγχθεί η διαχείριση της Πάγιας Προκαταβολής και η συμφωνία της με τα πραγματικά υπόλοιπα στην Τράπεζα της Ελλάδας όπου συνήθως είναι και ο αντίστοιχος τραπεζικός λογαριασμός.

Πιο συγκεκριμένα, ο Κώδικας Δημόσιου Λογιστικού για τις Πάγιες Προκαταβολές (άρθ. 46-51, Ν.2362/95) αναφέρει τα εξής:

β) Πάγιες προκαταβολές χρηματικού - Έννοια - Σύσταση

1. Πάγιες Προκαταβολές χρηματικού είναι ποσά που τίθενται στη διάθεση δημοσίων υπηρεσιών με χρηματικά εντάλματα, που εκδίδονται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους υπό ίδιο λογαριασμό της δημόσιας ληψοδοσίας, στο όνομα Υπολόγων - Διαχειριστών που ορίζονται με απόφαση του αρμόδιου υπουργού.

Παράδειγμα: Στα χρηματικά εντάλματα που εκδίδονται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους αναγράφονται απαραιτήτως τα εξής στοιχεία :

- Αύξων αριθμός χρηματικού εντάλματος
- Αρμόδια Δ.Ο.Υ.
- Το οικονομικό έτος

- Ο Λογαριασμός Πάγιας Προκαταβολής στο Υπουργείο Απασχόλησης χάριν παραδείγματος
- Το ποσό της πάγιας προκαταβολής
- Το όνομα, επώνυμο και πατρώνυμο του Υπόλογου-Διαχειριστή
- Η αιτιολογία, δηλαδή η κοινή απόφαση ή το Προεδρικό Διάταγμα βάσει του οποίου συστήνεται η πάγια προκαταβολή
- Η χρονολογία έκδοσης και οι υπογραφές των αρμοδίων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Το χαρακτηριστικό γνώρισμα των ανωτέρω χρηματικών ενταλμάτων είναι ότι δεν βαρύνουν την πίστωση ορισμένου φορέα και Κωδικού Δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού, εκδίδεται από τη Δ.Ο.Υ. που παραλαμβάνει το χρηματικό ένταλμα Γραμμάτιο συμψηφιστικής διαχείρισης σε Λογαριασμό εκτός Προϋπολογισμού, δηλαδή «ίδιο λογαριασμό δημόσιας ληψοδοσίας»

2. Για την άμεση αντιμετώπιση δαπανών, η πληρωμή των οποίων λόγω της φύσεώς τους δεν μπορεί να αναβληθεί μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας δικαιολόγησης αυτών, επιτρέπεται η σύσταση στις δημόσιες υπηρεσίες, πολιτικές και στρατιωτικές, πάγιων προκαταβολών χρηματικού με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του αρμόδιου υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, με αιτιολογημένη εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου.

3. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου υπουργού, που εκδίδονται μετά από αιτιολογημένη γνώμη της αρμόδιας Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου, καθορίζεται το είδος και το ποσοστό κάθε δαπάνης που πληρώνεται από την πάγια προκαταβολή και προσδιορίζεται το ποσό αυτής που δεν μπορεί να είναι ανώτερο των δύο και ημίσεως δωδεκατημορίων των σχετικών πιστώσεων που χορηγούνται δια του Προϋπολογισμού, προκειμένου για λειτουργικές δαπάνες, και του ενός και ημίσεως δωδεκατημορίου, προκειμένου για τη μισθοδοσία του προσωπικού. Τα ποσοστά διαθέσεως των πιστώσεων, σύμφωνα με το άρθρο 19 του παρόντος, εφαρμόζονται και επί των ανωτέρω δαπανών. Δαπάνες μισθοδοσίας δεν πληρώνονται σε βάρος της πάγιας προκαταβολής, παρά μόνο σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον δεν είναι δυνατή η πληρωμή αυτών κατά τη συνήθη διαδικασία. Με αποφάσεις του αρμόδιου υπουργού ή του εξουσιοδοτημένου οργάνου, επιτρέπεται η κατανομή του ποσού της πάγιας προκαταβολής σε περισσότερους του

ενός διαχειριστές, που υπέχουν τις ευθύνες δημόσιων υπολόγων για τα ποσά που διαχειρίζονται.

4. Σε περίπτωση πολέμου ή γενικής ή μερικής επιστράτευσης ή άλλης έκτακτης ανάγκης, επιτρέπεται με όμοιες αποφάσεις η αύξηση του ποσού της προκαταβολής και των δαπανών που πληρώνονται από αυτή, μέχρι και του συνόλου των πιστώσεων του Προϋπολογισμού.

5. Οι προκαταβολές του παρόντος άρθρου χορηγούνται με χρηματικά εντάλματα, που εκδίδονται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους από τον εκτός Προϋπολογισμού λογαριασμό "Πάγιες Προκαταβολές".

6. Η προμήθεια και οι λοιπές δαπάνες των οικείων τραπεζών, για τη μετατροπή σε συνάλλαγμα του δραχμικού προϊόντος των προκαταβολών του παρόντος άρθρου, βαρύνει τις πιστώσεις του Υπουργείου Οικονομικών.

γ) Διαχείριση πάγιων προκαταβολών

1. Η διαχείριση των πάγιων προκαταβολών ανατίθεται, με απόφαση του αρμόδιου υπουργού ή του εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου, σε μόνιμους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους ή στρατιωτικούς εν γένει, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του ν. 419/1976, όπως ισχύει. Αν στην υπηρεσία άπου έχει συσταθεί πάγια προκαταβολή δεν υπηρετεί μόνιμος δημόσιος υπάλληλος, υπόλογος διαχειριστής ορίζεται ο προϊστάμενος αυτής, εφόσον αυτός είναι μόνιμος ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Σε περίπτωση απουσίας του διαχειριστή, ο αρμόδιος υπουργός μπορεί να ορίζει αναπληρωτή διαχειριστή, ο οποίος ευθύνεται μόνο για τις διαχειριστικές πράξεις που διενεργεί κατά το χρόνο της αναπληρώσεως. Κατ` εξαίρεση, δεν επιτρέπεται η ανάθεση της διαχειρίσεως πάγιων προκαταβολών σε υπαλλήλους των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου και των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών.

2. Οι διαχειριστές των πάγιων προκαταβολών, που έχουν τις ευθύνες δημόσιου υπολόγου, ενεργούν πληρωμές και υποβάλλουν στο τέλος κάθε μήνα ή και νωρίτερα τα δικαιολογητικά των σχετικών δαπανών στις αρμόδιες για τον έλεγχο και εκκαθάρισή τους υπηρεσίες, οι οποίες πρέπει μέσα σε ένα (1) μήνα να εκδίδουν τα χρηματικά εντάλματα για την αποκατάσταση της πάγιας προκαταβολής.

3. Προκειμένου για τις αποδοχές στρατεύσιμων οπλιτών, κληρωτών και εφέδρων, που δεν δικαιούνται αποδοχές μονίμων, τα δικαιολογητικά πληρωμής συνίστανται σε βεβαίωση των αρμόδιων οικονομικών οργάνων για την

πραγματοποιηθείσα πληρωμή, που εκδίδεται βάσει ειδικού βιβλίου στο οποίο υπογράφουν οι δικαιούχοι. Το περιεχόμενο της βεβαιώσεως καθορίζεται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής `Άμυνας και Οικονομικών.

Παράδειγμα: Οι διαχειριστές των παγίων προκαταβολών είναι υποχρεωμένοι:

- Να καταθέτουν τα διαθέσιμα κεφάλαια από την πάγια προκαταβολή στην Τράπεζα της Ελλάδος, ή στη Δ.Ο.Υ.
- Να τηρούν ημερολόγιο Ταμείου όπου να καταχωρούνται όλες οι εισπράξεις και πληρωμές κατά χρονολογική σειρά.
- Να υποβάλλουν στην αρχή κάθε μήνα στο Γενικό Λογιστήριο Κράτους αναλυτικά ισοζύγια της πάγιας προκαταβολής για τον αμέσως προηγούμενο μήνα
- Αν η πάγια προκαταβολή έχει κατανεμηθεί σε περισσότερες διαχειρίσεις, τα ισοζύγια υποβάλλονται από την υπηρεσία στην οποία έχει συσταθεί η πάγια προκαταβολή.

Τα ισοζύγια που αποστέλλονται από τις υπηρεσίες που έχουν συσταθεί πάγιες προκαταβολές προς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους ελέγχονται για την ορθότητα του αθροιστικού ποσού στο οποίο αφορούν και καταχωρούνται τα αδιάθετα ποσά στους διαχειριστές, ενώ τα υπόλοιπα στον αντίστοιχο τραπεζικό λογαριασμό.

δ) Αποκατάσταση ελλειμμάτων πάγιων προκαταβολών

1. Κάθε πληρωμή, που πραγματοποιείται από την πάγια προκαταβολή παρανόμως ή αχρεωστήτως, καταλογίζεται εις ολόκληρο σε βάρος του λαβόντος και των τυχόν συνυπεύθυνων οργάνων.

2. Για κάθε πληρωμή που πραγματοποιείται από την πάγια προκαταβολή καθ` υπέρβαση των οριζομένων ως προς το είδος των δαπανών, στις σχετικές κοινές αποφάσεις που προβλέπονται από την παράγραφο 3 του άρθρου 46 του παρόντος νόμου, καταλογίζονται τα όργανα που έχουν προκαλέσει την πληρωμή.

3. Σε κάθε περίπτωση καταλογισμού, το χρηματικό ένταλμα αποκαταστάσεως της πάγιας προκαταβολής εκδίδεται σε βάρος των οικείων πιστώσεων του προϋπολογισμού του αρμόδιου υπουργείου, βάσει αντιγράφου της περιληπτικής καταστάσεως βεβαιώσεως ως δημόσιου εσόδου του καταλογιζόμενου ποσού και αντιγράφου της σχετικής καταλογιστικής αποφάσεως και προκειμένου περί ελλειμμάτων, σε βάρος ειδικής πιστώσεως του προϋπολογισμού των εξόδων του

Υπουργείου Οικονομικών. Αν απολεσθούν χρήματα ή δικαιολογητικά, το χρηματικό ένταλμα αποκαταστάσεως της πάγιας προκαταβολής εκδίδεται σε βάρος της ανωτέρω ειδικής πιστώσεως του προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών, βάσει της απαλλακτικής για τον υπόλογο πράξεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Παράδειγμα: Αν υπάρξει έλλειμμα σε πάγια προκαταβολή, τότε ενεργείται διαχειριστικός έλεγχος και εκδίδεται :

- Καταλογιστική Πράξη
- Αποδεικτικό βεβαιώσεως δημοσίου εσόδου
- Έγγραφο του αρμόδιου Υπουργείου.

Στη συνέχεια, αυτά αποστέλλονται στη Δεύθυνση Οικονομικού προκειμένου να εκδοθεί σχετική απόφαση και η ΥΔΕ του Υπουργείου Οικονομικών να εκδώσει χρηματικό ένταλμα στο όνομα του διαχειριστή για την αποκατάσταση της Πάγιας Προκαταβολής.

4. Αν το ποσό της πάγιας προκαταβολής σε συνάλλαγμα μειωθεί λόγω εξαναγκασμένης μετατροπής του από το νόμισμα συστάσεως στο εγχώριο, η αποκατάσταση γίνεται, βάσει πράξεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατόπιν απαλλακτικού για τον υπόλογο πορίσματος αρμόδιου επιθεωρητή κατά τις κείμενες διατάξεις. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή και για μειώσεις του ποσού της πάγιας προκαταβολής σε συνάλλαγμα που έχουν προκύψει από την ανωτέρω αιτία, πριν από την ισχύ του παρόντος νόμου.

5. Τα χρηματικά εντάλματα αποκαταστάσεως της πάγιας προκαταβολής στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου εκδίδονται σε βάρος ειδικής πιστώσεως που εγγράφεται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών.

ε) Υποχρεώσεις διαχειριστών πάγιων προκαταβολών

Οι διαχειριστές των πάγιων προκαταβολών:

α) Καταθέτουν απαραιτήτως τα διαθέσιμα κεφάλαια της πάγιας προκαταβολής σε τράπεζα ή πιστωτικό ίδρυμα ή ελλείψει αυτών σε Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία,

β) Τηρούν βιβλίο ημερολογίου ταμείου και αποδεικτικών εισπράξεως, θεωρημένα και αριθμημένα από τα αρμόδια όργανα των υπηρεσιών, που έχουν χορηγηθεί οι προκαταβολές, στο οποίο καταχωρούνται όλες οι πραγματοποιούμενες από αυτούς εισπράξεις και πληρωμές κατά χρονολογική σειρά.

γ) Διενεργούν τις αναγκαίες πληρωμές με επιταγές που εκδίδονται στο όνομα των δικαιούχων. Παρέκκλιση του κανόνα αυτού μπορεί να θεσπισθεί με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου υπουργού.

δ) Υποβάλλουν στο τέλος κάθε τριμήνου στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, δια της προϊσταμένης τους υπηρεσίας, ισοζύγιο της πάγιας προκαταβολής για το τρίμηνο αυτό. Αν η πάγια προκαταβολή έχει κατανεμηθεί σε περισσότερες από μία διαχειρίσεις, υποβάλλεται ενιαίο ισοζύγιο από την υπηρεσία στην οποία έχει συσταθεί η πάγια προκαταβολή. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζεται ο τύπος του ισοζυγίου και τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει αυτό.

στ) Πάγιες προκαταβολές υλικού ή αξιών – Σύσταση

Στις δημόσιες αρχές, πολιτικές και στρατιωτικές, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοικήσεως, είναι δυνατή η σύσταση, ύστερα από έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών, πάγιων προκαταβολών παντός είδους υλικού ή αξιών, που ανανεώνονται, κάθε φορά, με την κατάθεση ίσου ποσού σε μετρητά, βάσει αποδείξεως που χορηγείται από τις ανωτέρω υπηρεσίες στο διαχειριστή των αξιών της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

ζ) Ελεγχος διαχειρίσεως πάγιων προκαταβολών

1. Από την αρμόδια Επιθεώρηση του Υπουργείου Οικονομικών, ασκείται ετήσιος τακτικός έλεγχος των διαχειρίσεων των πάγιων προκαταβολών και έκτακτος, άταν κρίνεται αναγκαίο ή ζητείται από τις ενδιαφερόμενες υπηρεσίες. Ο έλεγχος των ανωτέρω διαχειρίσεων δύναται να ανατίθεται από τον Υπουργό Οικονομικών και σε άλλους υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών.

2. Ο έλεγχος των διαχειρίσεων των πάγιων προκαταβολών των υπηρεσιών εξωτερικού ενεργείται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες ειδικές διατάξεις. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να ανατίθεται ο έλεγχος αυτός και σε Επιθεωρητές ή σε υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών (άρθ.13, Ν.2469/97).

η) Προκαταβολές

Επιτρέπεται στον Υπουργό Οικονομικών να διατάσσει την ενέργεια προκαταβολών από το λογαριασμό του Δημοσίου, στις εξής περιπτώσεις:

α) Σε νομικά πρόσωπα ή ειδικούς λογαριασμούς, έναντι των εισπράξεων που ενεργούνται υπέρ αυτών διά του Προϋπολογισμού.

β) Για προσωρινές ενισχύσεις πάγιων προκαταβολών.

γ) Για επιδοτήσεις ή συγκεντρώσεις προϊόντων.

δ) Για νομοθετημένες επιχορηγήσεις.

ε) Για υποχρεώσεις προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους διεθνείς οργανισμούς.

στ) Για προμήθεια καταναλωτικών αγαθών.

ζ) Για την εξόφληση υποχρεώσεων του Ελληνικού Δημοσίου προς τρίτους που προέρχονται από αποφάσεις Διεθνών Δικαστηρίων (περίπτωση που προστέθηκε με την παρ.1 άρθρ. 29 Ν.2515/1997, ΦΕΚ 154 Α').

Με όμοιες εντολές επιτρέπεται η ενέργεια προκαταβολών σε βάρος του Λογαριασμού Πετρελαιοειδών, που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος, για εκκρεμείς υποχρεώσεις.

Οι ανωτέρω προκαταβολές τακτοποιούνται με την έκδοση των οικείων συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων ή με την επιστροφή των ποσών που έχουν προκαταβληθεί.

5.7. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (ΥΔΕ) & ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΓΩΝ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΔΛ

5.7.1. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Οι Υ.Δ.Ε. έχουν τις ακόλουθες γενικές αρμοδιότητες:

α) Συμμετέχουν με εισηγήσεις στην αρμόδια Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους για την κατάρτιση του Προϋπολογισμού των φορέων, των οποίων ελέγχουν τις δαπάνες και παρακολουθούν την ορθή εκτέλεσή του.

β) Ελέγχουν τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών και προβαίνουν στην εκκαθάριση και εντολή πληρωμής των δημοσίων δαπανών και κάθε άλλης δαπάνης, ο έλεγχος της οποίας ανατίθεται σε αυτές με νόμο.

γ) Διενεργούν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και στα πλαίσια της συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τους ελέγχους που τους ανατίθενται, στα επιχορηγούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματα.

δ) Εγκρίνουν τους προϋπολογισμούς - απολογισμούς και τις τροποποιήσεις αυτών των Ν.Π.Δ.Δ. του νομού ή της νομαρχίας που εδρεύουν.

ε) Βεβαιώνουν στις πράξεις διορισμών, εντάξεων και μετατάξεων των υπαλλήλων του Δημοσίου για την ύπαρξη σχετικών προβλέψεων στον Προϋπολογισμό.

στ)Καταρτίζουν τον απολογισμό εξόδων των φορέων του Κρατικού Προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος που έληξε.

ζ) Παρέχουν στοιχεία και οποιασδήποτε φύσης πληροφορίες στην Υπηρεσία Θησαυροφυλακίου σχετικά με τις υπό πληρωμή δαπάνες. (Η Υπηρεσία Θησαυροφυλακίου συστήθηκε το 1997 στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και είναι υποσύνολο της Γενικής Διεύθυνσης Θησαυροφυλακίου και Προϋπολογισμού).

Οι δαπάνες του Δημοσίου ελέγχονται, εκκαθαρίζονται και εντέλλονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου, βάσει νόμιμων δικαιολογητικών που αποστέλλονται από τους Διατάκτες (βλ. παραπάνω τον τρόπο), και τα οποία αποδεικνύουν την απαίτηση κατά του Δημοσίου. Τα απαιτούμενα κατά κατηγορία δαπάνης δικαιολογητικά καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο έλεγχος επί των ανωτέρω δαπανών συνίσταται σε έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας αυτών. Όπως εξηγήθηκε στην προηγούμενη ανάλυση νόμιμη είναι η δαπάνη εφόσον προβλέπεται από διάταξη νόμου και υπάρχει εγγεγραμμένη στον Προϋπολογισμό σχετική πίστωση. Κανονική είναι η δαπάνη, εφόσον έχει νόμιμα αναληφθεί, επισυνάπτονται τα νόμιμα δικαιολογητικά και η σχετική απαίτηση δεν έχει υποπέσει σε παραγραφή.

Κατά τον ασκούμενο υπό των Υ.Δ.Ε έλεγχο εξετάζονται και τα παρεμπιπτόντως αναφυόμενα ζητήματα. Εάν κατά την άσκηση του ελέγχου γεννηθούν βάσιμες αμφιβολίες ως προς το ουσιαστικό μέρος της δαπάνης, η Υπηρεσία εκδίδει το σχετικό χρηματικό ένταλμα, αναφέρει όμως την περίπτωση στον Υπουργό Οικονομικών και το Διατάκτη.

Επί των ανωτέρω δαπανών μπορεί να ασκείται επί τόπου έλεγχος. Τα αρμόδια για τον επί τόπου έλεγχο όργανα δύνανται, για ζητήματα τεχνικής φύσης, να ζητούν τη συνδρομή και τη γνώμη υπαλλήλων του Δημοσίου ή υπαλλήλων του ευρύτερου δημόσιου τομέα της οικείας ειδικότητας ή εμπειρίας, οι οποίοι δεν έχουν λάβει μέρος με οποιονδήποτε τρόπο στη διαδικασία πραγματοποίησης της δαπάνης.

Τον έλεγχο ακολουθεί η πράξη εκκαθάρισης, με την οποία προσδιορίζονται τα δικαιώματα των πιστωτών του Δημοσίου και εκδίδεται τίτλος πληρωμής.

Στο τέλος κάθε οικονομικού έτους, η αρμόδια υπηρεσία του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους καταρτίζει, βάσει στοιχείων που παρέχουν οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου, έκθεση επί του ελέγχου των δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού, και την υποβάλλει στον Υπουργό Οικονομικών.

α) Έλεγχος των δαπανών από το Ελεγκτικό Συνέδριο

Όλες οι δαπάνες του Δημοσίου υπόκεινται σε προληπτικό ή κατασταλτικό έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ. 1265/1972, όπως ισχύει. Ο ασκούμενος από το Ελεγκτικό Συνέδριο κατασταλτικός έλεγχος επί των λογαριασμών των υπολόγων περατώνεται οριστικά μέσα σε τρία (3) έτη από το τέλος του οικονομικού έτους, εντός του οποίου πραγματοποιήθηκε η δαπάνη.

β) Έκδοση Τίτλων Πληρωμής

Τίτλος πληρωμής είναι το χρηματικό ένταλμα ή άλλο παραστατικό στοιχείο, που εκδίδεται από την Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου ή από άλλο αρμόδιο κατά νόμο όργανο, για την πληρωμή εκκαθαρισμένων απαιτήσεων πιστωτών του Δημοσίου σε βάρος πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Χρηματικό ένταλμα είναι η έγγραφη εντολή για την πληρωμή εξόδων του Δημοσίου. Τακτικό χρηματικό ένταλμα είναι το χρηματικό ένταλμα που εκδίδεται στο όνομα του δικαιούχου για την πληρωμή εκκαθαρισμένων απαιτήσεων κατά του Δημοσίου. Οι δαπάνες του Δημοσίου πληρώνονται από τις αρμόδιες για την πληρωμή αυτών υπηρεσίες με χρηματικά εντάλματα, που εκδίδονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου ή από άλλο κατά νόμο αρμόδιο όργανο. Κατ' εξαίρεση, με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, επιτρέπεται να ορίζονται και άλλοι τίτλοι πληρωμής των σταθερών και διαρκούς ή περιοδικού χαρακτήρα δαπανών.

γ) Εξόφληση τίτλων πληρωμής

Το χρηματικό ένταλμα ή άλλος τίτλος πληρωμής εξοφλείται από το αρμόδιο όργανο, μόνο όταν φέρει όλα τα τυπικά στοιχεία που απαιτεί ο νόμος. Προκειμένου για χρηματικά εντάλματα ή άλλους τίτλους πληρωμής, που δεν υπόκεινται σε έλεγχο

από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου, τα αρμόδια για την πληρωμή όργανα ασκούν έλεγχο και ευθύνονται:

α) για την καθ' υπέρβαση πληρωμή των εκκαθαρισμένων δαπανών,

β) για πληρωμές αυτών με εντολή αναρμόδιου οργάνου,

γ) για την πληρωμή πέραν των ορίων της πιστώσεως που έχει χορηγηθεί ή της εξουσιοδοτήσεως που έχει παρασχεθεί στους εκκαθαριστές και

δ) για την ύπαρξη των δικαιολογητικών που απαιτούνται για τις δαπάνες αυτές από τις ειδικές διατάξεις.

δ) Εξόφληση ενταλμάτων πριν από την άφιξή τους

Σε περίπτωση κατεπείγουσας ανάγκης άμεσης πληρωμής δαπάνης του Κράτους, επιτρέπεται στους προϊσταμένους των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου να εντέλλονται, με κάθε πρόσφορο μέσο, την πληρωμή χρηματικών ενταλμάτων από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες και την εκτέλεση επιτροπικών ενταλμάτων, πριν από την αποστολή των τίτλων αυτών στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες ή στους δευτερεύοντες Διατάκτες, αντίστοιχα.

ε) Οίκοθεν εξόφληση χρηματικών ενταλμάτων ή άλλων τίτλων:

Χρηματικά εντάλματα ή άλλοι τίτλοι πληρωμής, που παραμένουν ανεξόφλητοι μέχρι τη λήξη του οικονομικού έτους, εξοφλούνται οίκοθεν από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες υπέρ των δικαιούχων, με την έκδοση γραμματίων είσπραξης συμψηφιστικής διαχείρισης και υπό λογαριασμό εκτός Προϋπολογισμού.

Το ίδιο επιτρέπεται και κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, εάν δικαιούχος από χρηματικό ένταλμα ή άλλον τίτλο πληρωμής, που έχει εκδοθεί για περισσότερους από ένα δικαιούχους, δεν προσέλθει να ζητήσει την πληρωμή του.

στ) Καταλογισμοί για μη νόμιμες δαπάνες που πληρώθηκαν με τίτλους πληρωμής - Αρμόδια όργανα

Μη νόμιμες δαπάνες που πληρώθηκαν με οποιονδήποτε τίτλο πληρωμής καταλογίζονται:

α) στον υπάλληλο που από δόλο ή βαρεία αμέλεια προέβη σε παράνομες πράξεις ή παραλείψεις ή συνέπραξε στην έκδοση αυτών ή στη μη τήρηση των νόμιμων διαδικασιών πραγματοποιήσεως της δαπάνης και

β) στο λαβόντα εφόσον έχει συντελέσει υπαίτια στη μη νόμιμη πληρωμή και σε κάθε περίπτωση αχρεώστητης πληρωμής, ανεξάρτητα από υπαιτιότητα αυτού.

Αρμόδιο όργανο για τον καταλογισμό μη νόμιμων δαπανών, που πληρώθηκαν με τίτλους πληρωμής που δεν εκδίδονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου, είναι ο Διατάκτης και οι κάθε ειδικότητας επιθεωρητές, που έχουν διαπιστώσει την παράνομη πληρωμή και σε κάθε περίπτωση το Ελεγκτικό Συνέδριο. Οι ανωτέρω καταλογιστικές αποφάσεις προσβάλλονται με έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ο ανωτέρω Διατάκτης είναι αρμόδιος και για τον καταλογισμό των αχρεωστήτως λαβόντων με τίτλους πληρωμής της Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου, εφόσον διαπιστωθεί εκ των υστέρων, βάσει νέων στοιχείων, ότι η πληρωμή έγινε με μη νόμιμα δικαιολογητικά ή λανθασμένο υπολογισμό.

5.7.2. ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΥΠΟΛΟΓΟΙ

Υπόλογοι είναι τα δημόσια όργανα τα οποία έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα να διαχειρίζονται το Δημόσιο Χρήμα είτε με την πληρωμή είτε με την είσπραξη είτε με τη μορφή παραστατικών εγγράφων είτε με την τήρηση βιβλίων.

Σύμφωνα με το άρθρο 54 του Ν. 2362/95 Δημόσιος υπόλογος είναι όποιος διαχειρίζεται, έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, χρήματα, αξίες ή υλικό που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και οποιοσδήποτε άλλος θεωρείται από νόμο δημόσιος υπόλογος,.

<u>α) Προπληρωμές και Δημόσιοι Υπόλογοι</u>

Χρηματικό ένταλμα προπληρωμής είναι το χρηματικό ένταλμα με το οποίο προκαταβάλλεται χρηματικό ποσό σε οριζόμενο υπόλογο, ο οποίος αποδίδει λογαριασμό σε τακτή προθεσμία με την υποβολή των νόμιμων δικαιολογητικών. Επιτρέπεται η έκδοση χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής, μετά από αιτιολογημένη απόφαση, για πραγματοποίηση δαπανών, που λόγω της φύσεώς τους ή λόγω επείγουσας υπηρεσιακής ανάγκης, είναι δυσχερής η τήρηση των.

Τα χρηματικά εντάλματα προπληρωμής εκδίδονται στο όνομα μόνιμων δημοσίων υπαλλήλων, αξιωματικών, μονάδων ή υπηρεσιών των Ενόπλων Δυνάμεων και των αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος που έχουν χρηματική διαχείριση, καθώς και στο όνομα των Τραπεζών

Ελλάδος και Αγροτικής. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, ορίζεται δεύτερος υπόλογος μόνιμος δημόσιος υπάλληλος, μονάδα ή υπηρεσία των Ενόπλων Δυνάμεων και της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να εκδίδονται χρηματικά εντάλματα προπληρωμής και στο όνομα άλλων τραπεζών.

Τα χρηματικά εντάλματα προπληρωμής εκδίδονται, με απόφαση του αρμόδιου Διατάκτη, μέχρι τη λήξη του οικονομικού έτους. Προκειμένου περί προμηθειών, παροχής υπηρεσιών ή εκτελέσεως έργων, που ζητείται η έκδοση εντάλματος τον τελευταίο μήνα του έτους, μαζί με την απόφαση έκδοσης του εντάλματος προπληρωμής υποβάλλεται αντίγραφο δημοσίευσης της διακήρυξης του διαγωνισμού ή της εντολής παραγγελίας ή ανάθεσης στις περιπτώσεις μη διενέργειας διαγωνισμού.

Δεν επιτρέπεται η έκδοση ενταλμάτων προπληρωμής στο όνομα υπαλλήλων των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου και φοροτεχνικών, που υπηρετούν σε Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία ή διαχειρίζονται χρήματα και αξίες του Δημοσίου, εκτός για δαπάνες μετακινήσεως αυτών και για έξοδα διακινήσεως του μηχανογραφικού υλικού εισπράξεων και πληρωμών. Για δαπάνες μετακίνησης περισσότερων του ενός προσώπων, επιτρέπεται η έκδοση ενός μόνο εντάλματος προπληρωμής, με υπόλογο μόνιμο δημόσιο υπάλληλο, που προκαταβάλλει τα απαιτούμενα ποσά στους μετακινουμένους. Οι λαμβάνοντες τις προκαταβολές υπέχουν αυτοτελώς τις ευθύνες υπολόγου εντάλματος προπληρωμής και αποδίδουν λογαριασμό δια του υπολόγου του εντάλματος προπληρωμής. Ο υπόλογος του εντάλματος, που ευθύνεται μόνο για τη νομιμότητα των προκαταβολών που διενήργησε, συγκεντρώνει τα δικαιολογητικά αποδόσεως λογαριασμού των μετακινηθέντων και τα υποβάλλει αρμοδίως μαζί με τις αποδείξεις πληρωμής των προκαταβληθέντων ποσών.

β) Διακρίσεις και εποπτεία δημοσίων υπολόγων – Ελλείμματα και ευθύνες

Δημόσιος υπόλογος είναι όποιος διαχειρίζεται, έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, χρήματα, αξίες ή υλικό που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και οποιοσδήποτε άλλος θεωρείται από το νόμο δημόσιος υπόλογος.

Οι δημόσιοι υπόλογοι διακρίνονται σε:

α) Υπολόγους ενταλμάτων προπληρωμής και προσωρινών.

β) Διαχειριστές πάγιων προκαταβολών.

γ) Φοροτεχνικούς και τελωνειακούς υπολόγους.

δ) Ειδικούς ταμίες.

ε) Υπολόγους Ν.Π.Δ.Δ. και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

στ) Υπολόγους Δημοσίων Οργανισμών Κοινής Ωφελείας και Ν.Π.Ι.Δ., π επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Οι Δημόσιοι Υπόλογοι υπάγονται στον έλεγχο και εποπτεία:

α) Του Υπουργού Οικονομικών, εξαιρουμένων των υπολόγων των διαχειρίσεων χρηματικού και υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων και του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, για τους οποίους εφαρμόζονται οι ιδιαίτεροι κανονισμοί που διέπουν τις διαχειρίσεις αυτές.

β) Του οικείου Διατάκτη.

γ) Του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν γι’ αυτό.

Τα καθήκοντα των διαχειριστών χρημάτων, αξιών και υλικού του Δημοσίου είναι ασυμβίβαστα με τα καθήκοντα του διατάκτη και του εκκαθαριστή.

Έλλειμμα δημοσίου υπολόγου είναι οποιαδήποτε έλλειψη χρημάτων, αξιών και υλικού που διαπιστώνεται με τη νόμιμη διαδικασία στη διαχείρισή του, καθώς και οποιαδήποτε άλλη κατάσταση διαχειρίσεως που θεωρείται έλλειμμα από το νόμο.

Ως έλλειμμα θεωρείται και κάθε πληρωμή που:

α) Δεν ανάγεται στην αρμοδιότητα του υπολόγου.

β) Έγινε χωρίς τα προβλεπόμενα από τις ισχύουσες διατάξεις δικαιολογητικά.

γ) Αφορά δαπάνες για τις οποίες δεν έχουν τηρηθεί οι νόμιμες διαδικασίες εκ μέρους του υπολόγου.

δ) Έχει γίνει αχρεωστήτως από υπαιτιότητα του υπολόγου.

ε) Είναι άσχετη με το σκοπό της διαχειρίσεως.

Οποιοδήποτε έλλειμμα αναπληρώνεται από τον υπόλογο μέσα σε σαράντα οκτώ (48) ώρες, διαφορετικά αυτός απομακρύνεται από τη διαχείριση αμέσως και καταλογίζεται με το ποσό του ελλείμματος που βεβαιώνεται, χωρίς αναβολή, ως δημόσιο έσοδο, λαμβάνεται δε και κάθε άλλο απαραίτητο μέτρο για την εξασφάλιση της απαιτήσεως του Δημοσίου. Εφόσον συντρέχει περίπτωση δόλου ή βαρείας αμέλειας του υπολόγου (άπιστη διαχείριση), πέραν των προηγούμενων μέτρων, ο υπόλογος ευθύνεται και πειθαρχικώς.

γ) Γραφείο συμψηφισμών

Το Γραφείο Συμψηφισμών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτος δύναται να διενεργεί τακτοποιητικές λογιστικές εγγραφές, για την εμφάνιση εσόδων και εξόδων του Προϋπολογισμού μέχρι τέσσερις (4) μήνες μετά τη λήξη του οικονομικού έτους.

Οι απαραίτητες μεταβολές στις πιστώσεις του Προϋπολογισμού για την εμφάνιση εξόδων από το Γραφείο Συμψηφισμών, μπορεί να διενεργούνται κατά τη διάρκεια της κατά την προηγούμενη παράγραφο προθεσμίας, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Αν τα δημόσια έσοδα που έχουν πραγματοποιηθεί υπερβαίνουν τα προβλεφθέντα συνολικά στον εκτελεσθέντα Προϋπολογισμό, επιτρέπεται να γίνονται οι απαραίτητες μεταβολές σ` αυτόν, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Με όμοια απόφαση, πραγματοποιηθέντα έσοδα που έχουν βεβαιωθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου, είναι δυνατόν να μεταφέρονται κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας από τον τακτικό Προϋπολογισμό στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων και αντίστροφα, για τη λογιστική τακτοποίηση αυτών.

Οι πράξεις, που εκδίδονται για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, φέρουν την ημερομηνία της υπογραφής τους.

5.8. ΣΥΝΟΨΗ

Ανακεφαλαιώνοντας, στα κεφάλαια που προηγήθηκαν ασχοληθήκαμε αρκετά αναλυτικά με τον τρόπο που αναπτύσσεται και εφαρμόζεται το Δημόσιο Λογιστικό ως προς το σκέλος των εσόδων και των εξόδων. Είναι γνωστό ότι ο Κρατικός Προϋπολογισμός του Ελληνικού Κράτους είναι κατά βάση «Ταμειακός Προϋπολογισμός» και η μέθοδος παρακολούθησής του είναι η απλογραφική λογιστική, γεγονός που δημιουργεί αρκετές δυσκολίες κυρίως μέσα σ΄ ένα ευρωπαϊκό οικονομικό περιβάλλον που διαβιούμε και αναπτυσσόμαστε. Αυτό το περιβάλλον ουσιαστικά απαιτεί και από τη χώρα μας την αναδιαμόρφωση του παρόντος συστήματος. Με αυτά τα θέματα θα ασχοληθούμε στο επόμενο Κεφάλαιο της παρούσας εργασίας στα πλαίσια της παρουσίασης του Ισολογισμού και Απολογισμού του Κρατικού Προϋπολογισμού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

17. Αναστασίου, Θ. (2006), ***Δημοσιονομική Διαχείριση- Δημόσιος***

Προϋπολογισμός, ΕΚΔΔ, Αθήνα.

18. Γεωργακόπουλος, Θ. (2005), ***Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική***, Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.
19. Hawkesworth I.,Bergvall, D., Emery R. and Wehner J. (2008), "Budgeting in Greece", ***OECD Journal on Budgeting***, Volume 8, Number 3, OECD, Paris.
20. Καράγιωργας, Δ. (1981), ***Δημόσια Οικονομική***, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
21. Κάρτσωνας, Γ. (1992), ***Δημόσιο Λογιστικό- Κρατικός Προϋπολογισμός***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.
22. Κάρτσωνας, Γ. (1993), ***Δημόσιο Λογιστικό-Προϋπολογισμός ΝΠΔΔ***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.
23. Κλαουδάτος, Μ. (2003), ***Κρατικός Προϋπολογισμός, Προτάσεις για Ένα Μοντέλο Αξιόπιστο και Αποτελεσματικό***, Εκδόσεις Κριτική.
24. Κόρσος, Δ. (1980), ***Δημοσιονομικόν Δίκαιον***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή.
25. Κούλης, Ι.Ν. (1964), ***Εισαγωγή εις την Δημοσίαν Οικονομικήν***, Αθήνα.
26. Κυριακόπουλος, Ε. (1993), ***Δημοσιονομικό Δίκαιο***, Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα.
27. Μονάδα Επιστημονικής Τεκμηρίωσης και Ανάλυσης (ΜΕΤΑ) (2006), ***Γλωσσάριο Δημοσιονομικών Όρων***, Γενικό Λογιστήριο Κράτους, Αθήνα.
28. Musgrave, R. and Musgrave, P. (1973), ***Public Finance in Theory and Practice***, McGraw - Hill, N.Y.
29. Ντζιούνης, Χ. (1998), ***Στοιχεία Δημοσιονομικού Δικαίου***, ΕΚΔΔ, Αθήνα.
30. OECD, (2002), ***A Brief Comparison of the Budgeting Systems in the G7 Countries,*** OECD Paris.
31. OECD (2001), ***Managing Public Expenditure***, OECD, Paris.
16. OECD (2004), "The Legal Framework for Budget Systems: An International Comparison", ***OECD Journal on Budgeting, Special Issue,*** Volume 4, Number 3, OECD, Paris.
17. OECD (2005), ***Reallocation: The Role of Budget Institutions,*** OECD, Paris.
18. Σολδάτος, Δ. (1996), ***Δημόσιο Λογιστικό,*** Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.

19. Σολδάτος, Δ. (1996), ***Νόμος 2362/1995,*** Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.

20. Σολδάτος, Δ. (2001), ***Δημόσιο Λογιστικό, Κωδικοποιημένη Νομοθεσία – Ερμηνεία – Νομολογία,*** Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.

21. Υπουργείο Οικονομικών (2009), ***Εισηγητική Έκθεση επί του Προϋπολογισμού Έτους 2010,*** Αθήνα.

22. Υπουργείο Οικονομικών (2009), ***Προϋπολογισμός Οικονομικού Έτους 2010***, Αθήνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

(Κωδικός Θεματικής Ενότητας: 6)

6.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- **Σκοπός Θεματικής Ενότητας**

Η ενημέρωση και βελτίωση των γνώσεων των στελεχών των δημοσίων υπηρεσιών, όσον αφορά τον τρόπο κατάρτισης και το περιεχόμενο του Ισολογισμού και Απολογισμού του Κράτους. Οι συμμετέχοντες θα ενημερωθούν για τις εξελίξεις στα συστήματα λογιστικής παρακολούθησης, καθώς και για την ανάγκη υιοθέτησης στο Δημόσιο Τομέα ενός λογιστικού συστήματος που να βασίζεται στις αρχές της Γενικής Λογιστικής Θεωρίας.

Μετά το πέρας της θεματικής ενότητας οι επιμορφωνόμενοι θα είναι σε θέση να κατανοούν καλύτερα τα θέματα κατάρτισης του Ισολογισμού και Απολογισμού του Κράτους, τα μεγέθη που οι καταστάσεις αυτές παρακολουθούν και να διαμορφώνουν τη δική τους άποψη για τις σύγχρονες τάσεις στην υιοθέτηση λογιστικών συστημάτων στο Δημόσιο.

- **Προσδοκώμενα αποτελέσματα**

Μετά το τέλος της θεματικής ενότητας οι συμμετέχοντες θα μπορούν να:

  - Προσδιορίζουν και εξηγούν τις έννοιες του Ισολογισμού και του Απολογισμού και να περιγράφουν τον τρόπο κατάρτισής τους.
  - Κατανοούν τις διαφορές μεταξύ δημόσιου λογιστικού και Γενικής Λογιστικής και να αντιλαμβάνονται τα κενά που δημιουργεί η λογιστική παρακολούθηση με το δημόσιο λογιστικό.

- **Σύντομη περιγραφή της θεματικής ενότητας**

Το περιεχόμενο της θεματικής ενότητας θα κινηθεί γύρω από:

  - τις έννοιες και το περιεχόμενο του Ισολογισμού και του Απολογισμού του Κράτους

- τις έννοιες και το περιεχόμενο της λογιστικής παρακολούθησης των μεγεθών με το δημόσιο λογιστικό σύστημα και τα κενά που αυτό δημιουργεί.

6.2. ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

6.2.1. ΕΝΝΟΙΑ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Απολογισμός είναι ο νόμος στον οποίο εμφανίζονται τα αποτελέσματα της εκτελέσεως του Προϋπολογισμού των εσόδων και εξόδων του Κράτους κάθε οικονομικού έτους, και με τον οποίο εγκρίνονται οι σημειωθείσες κατά το ίδιο έτος υπερβάσεις πιστώσεων (άρθ. 72, Ν.2362/95).

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός είναι διαφορετικός από τον Απολογισμό. Στον Απολογισμό εμφανίζονται, ως ανωτέρω, τα αποτελέσματα της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού των εσόδων και εξόδων του Κράτους, του παρελθόντος οικονομικού έτους. Ο Απολογισμός διαιρείται σε Απολογισμό εσόδων και Απολογισμό εξόδων.

Η ουσιαστική λειτουργία του Απολογισμού είναι η αποτύπωση και ο προσδιορισμός όλων των εσόδων που εισέπραξε και όλων των δαπανών που πλήρωσε το Κράτος κατά την εκτέλεση του Προϋπολογισμού του, συμπεριλαμβανομένων και όλων των πιστώσεων που πραγματοποιήθηκαν καθ΄ υπέρβαση των προϋπολογισθέντων. Η εν λόγω αποτύπωση των εσόδων και των δαπανών γίνεται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο ως προς την ταξινόμηση σε κατηγορίες και είδος, όπως και στον προϋπολογισμό.

Ο απολογισμός περιλαμβάνει στους πίνακές του:

- ως προς τα έσοδα: την πρόβλεψη του Προϋπολογισμού (έσοδα μετά μείωσης επιστροφών), τα έσοδα που βεβαιώθηκαν, τα έσοδα που διαγράφηκαν, το υπόλοιπο των εσόδων που βεβαιώθηκαν μετά την αφαίρεση όσων διαγράφηκαν, τα εισπραχθέντα έσοδα προ μείωσης επιστροφών, τα επιστραφέντα έσοδα, τα έσοδα που εισπράχθηκαν μετά τη μείωση επιστροφών και το εισπρακτέο υπόλοιπο (βλ. πίνακα 6.2.1.1.), ενώ,

- ως προς τα έξοδα: τις πιστώσεις που έχουν προϋπολογισθεί, τις πιστώσεις που έχουν διαμορφωθεί, τις πληρωμές, τις αδιάθετες πιστώσεις του Τακτικού Προϋπολογισμού (Υπουργείων, Γενικών Γραμματειών Περιφερειών και Περιφερειακών Υπηρεσιών Υπουργείων) και του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων Υπουργείων και Περιφερειών, ως και τις τυχόν υπερβάσεις από τις πιστώσεις όπως έχουν διαμορφωθεί (βλ. Πίνακες 6.2.1.2. και 6.2.1.3.).

Πίνακας 6.2.1.1.
Ανακεφαλαίωση Εσόδων Προϋπολογισμού έτους 2008
από την έκθεση Απολογισμού 2008

Οικονομικό Έτος 2008

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ

ΚΑΕ (1)	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΣΟΔΟΥ (2)	ΠΡΟΫΠΟΛ/ΕΝΤΑ (3)	ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ (4)	ΔΙΑΓΡΑΦΕΝΤΑ (5)	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ: ΠΡΟ ΜΕΙΩΣΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ (6)	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ: ΕΠΙΣΤΡΑΦΕΝΤΑ (7)	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ: ΜΕΤΑ ΜΕΙΩΣΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ (8)*	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ (9)**	ΚΑΕ (1)
0000	ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ	20.755.000.000	28.446.152.132,68	297.221.693,65	20.863.971.887,85	1.715.793.869,36	19.148.178.018,49	7.284.958.550,96	0000
1000	ΕΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ	31.350.000.000	40.764.232.870,53	88.388.318,41	30.221.307.802,69	1.917.231.199,64	28.304.076.603,24	10.454.536.749,24	1000
	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	**52.105.000.000**	**69.210.385.003,19**	**385.610.012,26**	**51.085.279.690,73**	**3.633.025.069,00**	**47.452.254.621,73**	**17.739.495.300,20**	
2000	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	1.750.000.000	1.837.890.498,17	931.588,65	1.754.155.619,11	3.137.647,54	1.751.017.971,57	82.803.290,21	2000
3000	ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	1.122.000.000	19.253.568.743,89	5.699.825.960,24	1.915.883.345,84	17.743.034,08	1.898.140.311,76	11.637.859.437,81	3000
4000	ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ	543.000.000	578.756.787,18		578.750.562,19		578.750.562,19	6.224,99	4000
	ΜΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	**3.415.000.000**	**21.670.216.029,24**	**5.700.757.549,09**	**4.248.789.527,14**	**20.880.681,62**	**4.227.908.845,52**	**11.720.668.953,01**	
	ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	**55.520.000.000**	**90.880.601.032,43**	**6.086.367.561,35**	**55.334.069.217,87**	**3.653.905.750,62**	**51.680.163.467,25**	**29.460.164.253,21**	
5000	ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	34.562.000.000	65.070.158.712,57		65.070.158.712,57		65.070.158.712,57		5000
6000	ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΙΔΙΚΑ ΜΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	1.006.000.000	553.703.369,12		553.703.152,16		553.703.152,16	216,96	6000
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	**91.088.000.000**	**156.504.463.114,12**	**6.086.367.561,35**	**120.957.931.082,60**	**3.653.905.750,62**	**117.304.025.331,98**	**29.460.164.470,17**	
7000	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	240.000.000	361.843.830,33	209,00	349.878.835,49	1.149,38	349.877.686,11	11.964.785,84	7000
8000	ΒΟΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ	4.292.000.000	4.668.299.461,64		4.668.299.461,64		4.668.299.461,64		8000
9000	ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ Π.Δ.Ε.	4.768.000.000	4.590.493.093,86		4.590.493.093,86		4.590.493.093,86		9000
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Π.Δ.Ε.	**9.300.000.000**	**9.620.636.385,83**	**209,00**	**9.608.671.390,99**	**1.149,38**	**9.608.670.241,61**	**11.964.785,84**	
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	**100.388.000.000**	**166.125.099.499,95**	**6.086.367.770,35**	**130.566.602.473,59**	**3.653.906.900,00**	**126.912.695.573,59**	**29.472.129.256,01**	

* *(8)=(6)-(7)*
** *(9)=(4)-(5)-(6)*
Αποφ. Υπ. Οικον. 1095860/5660/0016/15/10/2001

Αθήνα 30 Σεπτεμβρίου 2009

Πίνακας 6.2.1.2.
Ανακεφαλαίωση Εξόδων Προϋπολογισμού έτους 2008
κατά Υπουργείο
για την έκθεση Απολογισμού 2008

ΚΩΔ. ΑΡ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΠΡΟΫΠΟΛ/ΣΕΣ	ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΔΙΑΜΟΡΦ/ΣΕΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ	ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΜΗ ΔΙΑΤΕΘΕΙΣΕΣ
01	ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	5.400.000,00	5.132.786,00	**5.132.764,01**	21.99
03	ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	211.950.000,00	205.400.229,00	**205.400.192,69**	36,31
07	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	5.950.297.000.00	5 844.621.927,00	**5.844.621.606,31**	320.69
09	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	471.760.000,00	433.335.422,00	**433.335.295,79**	126.21
11	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	6.049.740.000.00	6.295.601.851,00	**6.295.601.517,46**	333.54
15	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	5.390.362.000,00	4.813.070.997,00	**4.813.070.916,52**	80,48
17	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	572.820.000,00	687.834.770,00	**687.834.611,29**	158,71
19	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	6.775.709.500,00	6.635.927.658,00	**6.635.927.451,10**	206,90
21	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	358.831 000,00	430.048.418,00	**430.048.370,03**	47.97
23	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	50.589.968.000.00	76.184.194.236,00	**76.184.193.925,05**	310,95
25	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	21.090.000,00	18.264.446,00	**18.264.422,52**	23,48
29	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	1.320.173.000,00	1.215.257.566,00	**1.215.257.521,76**	44,24
31	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ	159.922.000,00	173.519.964,00	**173.519.913,12**	50,88
33	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	9.984.660.000,00	9.925.381.626,00	**9.925.381.553,33**	72,67
35	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	210.164.000,00	302.184.478,00	**302.184.317,14**	160,86
39	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	366.200.000,00	477.054.894,00	**477.054.819,57**	74,43
41	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ. ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	1.406.675.000.00	1.551.815.040,00	**1.551.814.943,60**	96,40
45	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	66.380.000,00	65.171.058,00	**65.171.034,80**	23,20
47	ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	104.770.000,00	106.706.627,00	**106.706.579,29**	47,71
	Σύνολο:	90.016.871.500,00	115.370.523.993,00	**115.370.521.755,38**	2.237,62

6.2.2. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Ο Απολογισμός καταρτίζεται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, βάσει των στοιχείων που υποβάλλουν σε αυτό οι αρμόδιες υπηρεσίες (Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου), αφού ληφθούν υπόψη και οι αναγγελθείσες, μέχρι τέλος Αυγούστου του έτους κατά το οποίο καταρτίζεται ο Απολογισμός, μεταβολές που έχει επιφέρει το Ελεγκτικό Συνέδριο στις διαχειριστικές πράξεις των υπολόγων.

Τα στοιχεία που περιέχονται στις στήλες των πιστώσεων των απολογισμών που καταρτίζουν οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού ελέγχου και αφορούν τους Κύριους Διατάκτες, πριν καταχωρηθούν οριστικά στους πίνακες Απολογισμού, συμφωνούνται με τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η 20η Δ/νση Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου Κράτους. Αυτό γίνεται προκειμένου να επιτυγχάνεται συμφωνία μεταξύ των εγγραφών των πιστώσεων και των ποσών των πιστώσεων όπως αυτά διαμορφώνονται μετά από τις μεταβολές που επέρχονται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Πίνακας 6.2.1.3.
Πίνακας Ανακεφαλαίωσης Εξόδων Π.Δ.Ε. έτους 2008
κατά Υπουργείο & Περιφέρεια
για την έκθεση Απολογισμού 2008

ΚΩΔ. ΑΡ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΠΡΟΫΠΟΛ/ΣΕΣ	ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΔΙΑΜΟΡΦ/ΣΕΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ	ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΜΗ ΔΙΑΤΕΘΕΙΣΕΣ
03	ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	4.000.000,00			0,00
07	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	932.000.000,00	1.153.996.838,00	**1.153.996.832,15**	5,85
09	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	40.000.000,00	12.714.595,00	**12.714.592,45**	2,55
11	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	16.000.000,00	6.682.346,00	**6.682.344,03**	1,97
15	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	210.000.000,00	156.009.391,00	**156.009.387,34**	3,66
17	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	39.000.000,00	35.508.631,00	**35.508.629,25**	1,75
19	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	799.000.000,00	716.786.886,00	**716.786.874,40**	11,60
21	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	315.000.000,00	293.881.989,00	**293.881.975,12**	13,88
23	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	1.133.000.000,00	1.539.849.949,00	**1.529.849.938,59**	10.000.010,41
25	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	15.000.000,00	9.081.929,00	**9.081.928,71**	0,29
29	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	493.000.000,00	502.428.306,00	**502.428.290,04**	15,96
31	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ	2.235.000.000,00	1.935.257.528,00	**1.935.257.492,57**	35,43
33	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	496.000.000,00	477.155.707,00	**477.155.703,15**	3,85
35	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	530.000.000,00	612.546.970,00	**612.546.965,56**	4,44
39	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	285.000.000,00	434.973.123,00	**434.973.122,66**	0,34
41	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ. ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	99.000.000,00	42.325.884,00	**42.325.880,03**	3,97
45	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	72.000.000,00	79.373.388,00	**79.373.383,68**	4,32
47	ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	7.000.000,00	4.431.817,00	**4.431.816,27**	0,73
901	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	136.000.000,00	173.410.413,00	**173.410.405,22**	7,78
902	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	235.000.000,00	247.424.563,00	**247.424.558,45**	4,55
903	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	100.000.000,00	97.196.735,00	**97.196.729,64**	5,36
904	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	105.000.000,00	129.864.454,00	**129.864.447,01**	6,99
905	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	124.000.000,00	140.239.951,00	**140.239.940,04**	10,96
906	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	56.000.000,00	55.089.523,00	**55.089.520,36**	2,64
907	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	115.000.000,00	93.732.456,00	**93.732.446,78**	9,22
908	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	113.000.000,00	62.123.676,00	**62.123.667,77**	8,23
909	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	139.000.000,00	146.478.971,00	**146.478.966,56**	4,44
910	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	125.000.000,00	105.343.804,00	**105.343.799,40**	4,60
911	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	76.000.000,00	92.848.842,00	**92.848.835,41**	6,59
912	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	77.000.000,00	91.625.318,00	**91.625.315,86**	2,14
913	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	179.000.000,00	170.286.461,00	**170.286.453,11**	7,89
	Σύνολο:	9.300.000.000,00	9.618.670.444,00	**9.608.670.241,61**	10.000.202,39

Η διαδικασία της λεπτομερούς αναγραφής των πιστώσεων και του τρόπου με τον οποίο αυτές πρέπει να εμφανίζονται στις σχετικές καταστάσεις είναι αρμοδιότητα της 24ης Δ/νσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η οποία και εγκαίρως

αποστέλλει τις απαραίτητες εγκυκλίους στις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου και τα Ειδικά Λογιστήρια.

Σημειώνεται ότι οι Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες συγκεντρώνουν όλες τις εισπράξεις και πληρωμές του Δημοσίου που διενεργούνται από αυτές, και υποβάλλουν κάθε μήνα στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους σχετικές καταστάσεις.

Μεταξύ αυτών υποβάλλονται και:

- Καταστάσεις Γενικής Ληψοδοσίας, οι οποίες περιέχουν όλα τα έσοδα του Προϋπολογισμού κατά κωδικό αριθμό, επεξεργασμένα μηχανογραφικά από το ΚΕΠΥΟ και ελεγμένα από την 24η Δ/νση Λογαριασμών Δημοσίου[8]. Στις τελικές καταστάσεις αυτού του είδους περιλαμβάνονται και όλες οι εισπράξεις και πληρωμές από το Αναλυτικό Ημερολόγιο των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών για την κίνηση των εκτός Προϋπολογισμού λογαριασμών.
- Καταστάσεις εξόδων με αναλυτικά στοιχεία για τα πληρωθέντα έξοδα κατά φορέα, Υπουργείο και κωδικό αριθμό εξόδων προϋπολογισμού.
- Καταστάσεις τίτλων χρέωσης και πίστωσης των υπολόγων υπό διάφορους λογαριασμούς, οι οποίοι υποβάλλονται μέσα στον επόμενο μήνα από την πραγματοποίησή τους.
- Άλλες λεπτομερέστερες καταστάσεις με όλα τα στοιχεία που απεικονίζουν την πραγματοποίηση εσόδων και εξόδων του κρατικού Προϋπολογισμού.

Υπεύθυνη για την επεξεργασία όλων των παραπάνω καταστάσεων και στοιχείων είναι η 24η Διεύθυνση Λογαριασμών του Δημοσίου, η οποία έχει και την ευθύνη της σύνταξης του Απολογισμού και Ισολογισμού του Ελληνικού Κράτους.

Η 24η Διεύθυνση έχει επίσης και την ευθύνη λειτουργίας του Γραφείου Υπολόγου Συμψηφισμών. Το Ταμείο Υπολόγου συμψηφισμών είναι ένα Δημόσιο Ταμείο χωρίς χρηματική διαχείριση, που δεν πραγματοποιεί δηλαδή εισπράξεις και πληρωμές σε χρήμα, ούτε εκδίδει γραμμάτια ή άλλους τίτλους πληρωμών και εισπράξεων, παρά έχει σκοπό την εμφάνιση εισπράξεων και πληρωμών του Δημοσίου, που διενεργεί το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους ή άλλες Δημόσιες Υπηρεσίες απευθείας με την Τράπεζα της Ελλάδος.

Σύμφωνα με τον Κώδικα Δημόσιου Λογιστικού, το Γραφείο Συμψηφισμών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτος δύναται να διενεργεί τακτοποιητικές

---

8 Η 24η Δ/νση Λογαριασμών Δημοσίου ανήκει στη Γενική Διεύθυνση Θησαυροφυλακίου & Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

λογιστικές εγγραφές, για την εμφάνιση εσόδων και εξόδων του Προϋπολογισμού μέχρι τέσσερις (4) μήνες μετά τη λήξη του οικονομικού έτους.

Οι απαραίτητες μεταβολές στις πιστώσεις του Προϋπολογισμού για την εμφάνιση εξόδων από το Γραφείο Συμψηφισμών, μπορεί να διενεργούνται κατά τη διάρκεια της κατά την προηγούμενη παράγραφο προθεσμίας, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Αν τα δημόσια έσοδα που έχουν πραγματοποιηθεί υπερβαίνουν τα προβλεφθέντα συνολικά στον εκτελεσθέντα Προϋπολογισμό, επιτρέπεται να γίνονται οι απαραίτητες μεταβολές σ` αυτόν, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Με όμοια απόφαση, πραγματοποιηθέντα έσοδα που έχουν βεβαιωθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου, είναι δυνατόν να μεταφέρονται κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας από τον τακτικό Προϋπολογισμό στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων και αντίστροφα, για τη λογιστική τακτοποίηση αυτών.

Οι πράξεις, που εκδίδονται για την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων, φέρουν την ημερομηνία της υπογραφής τους.

6.2.3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Ο Απολογισμός εμφανίζει ειδικότερα:

α) τα έσοδα στο σύνολό τους κατά είδος και κωδικό αριθμό :

- προϋπολογισθέντων
- βεβαιωθέντων
- διαγραφέντων
- υπολοίπων των βεβαιωθέντων μετά την αφαίρεση των διαγραφέντων
- εισπραχθέντων και
- υπολοίπων που απέμειναν για είσπραξη.

β) τα έξοδα, κατά σύνολο φορέα, ειδικό φορέα, είδος δαπάνης και κωδικό αριθμό των:

- πιστώσεων που έχουν προϋπολογισθεί
- πιστώσεων όπως έχουν διαμορφωθεί
- εξόδων που έχουν πληρωθεί
- πιστώσεων που δεν έχουν διατεθεί και
- τυχόν υπερβάσεων από τις πιστώσεις όπως έχουν διαμορφωθεί.

Τα έσοδα και τα έξοδα κατατάσσονται στον Απολογισμό με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που κατατάσσονται και στον Προϋπολογισμό.

Παράδειγμα Απολογισμού

Ο Απολογισμός του έτους 2008 δημοσιεύθηκε μαζί με τον Προϋπολογισμό 2010 και έχει ως εξής :

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Για την κύρωση του Απολογισμού του Κράτους οικονομικού έτους 2008

Άρθρο Μόνο

Κυρώνεται ο Απολογισμός Εσόδων και Εξόδων του Κράτους οικονομικού έτους 2008, ως ακολούθως:

ΕΣΟΔΑ:

Φορολογικά	ευρώ	47.452.254.621,73
Μη Φορολογικά	"	4.227.908.845,52
Σύνολο Τακτικών Εσόδων	"	**51.680.163.467,25**
Πιστωτικά Έσοδα	"	65.070.158.712,57
Διάφορα Ειδικά μη Φορολογικά Έσοδα	"	553.703.152,16
Σύνολο Εσόδων Τακτικού Προϋπολογισμού	"	**117.304.025.331,98**
Έσοδα από Δημόσιες Επενδύσεις	"	349.877.686,11
Βοήθεια και Λοιπές Μεταβιβάσεις	"	4.668.299.461,64
Πιστωτικά Έσοδα Π.Δ.Ε.	"	4.590.493.093,86
Σύνολο Εσόδων Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων	"	**9.608.670.241,61**
Σύνολο Εσόδων Γενικού Προϋπολογισμού	"	**126.912.695.573,59**

ΕΞΟΔΑ:

Α. Τακτικός Προϋπολογισμός

α) Υπουργεία - Φορείς			
Προεδρία της Δημοκρατίας		ευρώ	5.132.764,01
Βουλή των Ελλήνων		"	205.400.192,69
Υπουργείο	Εσωτερικών	"	5.844.621.606,31
"	Εξωτερικών	"	433.335.295,79
"	Εθνικής Άμυνας	"	6.295.601.517,46
"	Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	"	4.813.070.916,52
"	Δικαιοσύνης	"	687.834.611,29
"	Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων	"	6.635.927.451,10
"	Πολιτισμού	"	430.048.370,03
"	Οικονομίας και Οικονομικών	"	76.184.193.925,05
"	Μακεδονίας - Θράκης	"	18.264.422,52
"	Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	"	1.215.257.521,76
"	Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων	"	173.519.913,12
"	Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας	"	9.925.381.553,33
"	Ανάπτυξης	"	302.184.317,14
"	Μεταφορών και Επικοινωνιών	"	477.054.819,57
"	Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής	"	1.551.814.943,60
"	Τουριστικής Ανάπτυξης	"	65.171.034,80
Γενικές Γραμματείες Επικοινωνίας και Ενημέρωσης		"	106.706.579,29
Σύνολο (α)		"	**115.370.521.755,38**
β) Γενικές Γραμματείες Περιφερειών			
Περιφέρεια	Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	ευρώ	134.587.598,12
"	Κεντρικής Μακεδονίας	"	292.006.145,18
"	Δυτικής Μακεδονίας	"	50.592.498,14
"	Ηπείρου	"	67.489.214,09
"	Θεσσαλίας	"	116.120.968,44
"	Ιονίων Νήσων	"	42.235.471,09
"	Δυτικής Ελλάδος	"	126.994.525,18
"	Στερεάς Ελλάδος	"	85.198.146,01

Περιφέρεια	Αττικής	ευρώ	489.093.149,62
"	Πελοποννήσου	"	91.060.106,72
"	Βορείου Αιγαίου	"	43.384.620,65
"	Νότιου Αιγαίου	"	44.655.511,14
"	Κρήτης	"	104.846.115,40
Σύνολο (β)		"	**1.688.264.069,78**

γ) Περιφερειακές Υπηρεσίες Υπουργείων

Νομού	Αιτωλοακαρνανίας	ευρώ	4.375.116,63
"	Αργολίδας	"	1.309.862,03
"	Αρκαδίας	"	1.606.175,18
"	Άρτας	"	1.485.872,82
Νομαρχίας	Αθήνας	"	26.048.346,55
"	Πειραιά	"	25.126.792,55
"	Ανατολικής Αττικής	"	7.209.326,29
"	Δυτικής Αττικής	"	2.023.045,85
Νομού	Αχαϊας	"	7.815.559,64
"	Βοιωτίας	"	2.404.218,42
"	Γρεβενών	"	690.508,25
"	Δράμας	"	1.881.111,69
"	Δωδεκανήσου	"	22.200.588,62
"	Έβρου	"	2.653.439,43
"	Εύβοιας	"	3.530.549,15
"	Ευρυτανίας	"	633.039,98
"	Ζακύνθου	"	961.179,31
"	Ηλείας	"	2.857.502,63
"	Ημαθίας	"	2.029.859,41
"	Ηρακλείου	"	7.022.765,06
"	Θεσπρωτίας	"	1.439.145,40
"	Θεσσαλονίκης	"	20.233.234,81
"	Ιωαννίνων	"	2.812.550,82
"	Καβάλας	"	4.845.724,65
"	Καρδίτσας	"	2.193.532,59
"	Καστοριάς	"	1.532.402,23
"	Κέρκυρας	"	4.702.277,32
"	Κεφαλληνίας	"	969.157,28
"	Κιλκίς	"	1.706.054,61
"	Κοζάνης	"	4.076.258,92
"	Κορινθίας	"	1.776.392,71
"	Κυκλάδων	"	4.187.796,96
"	Λακωνίας	"	1.577.139,31
"	Λάρισας	"	3.789.268,99
"	Λασιθίου	"	1.596.288,04
"	Λέσβου	"	4.261.089,15
"	Λευκάδας	"	675.867,82
"	Μαγνησίας	"	7.783.978,56
"	Μεσσηνίας	"	2.769.598,57
"	Ξάνθης	"	2.182.099,09
"	Πέλλας	"	2.564.368,57
"	Πιερίας	"	2.125.726,37
"	Πρέβεζας	"	1.415.705,58
"	Ρεθύμνου	"	2.269.142,36
"	Ροδόπης	"	2.529.213,26
"	Σάμου	"	1.038.301,26
"	Σερρών	"	3.647.896,62
"	Τρικάλων	"	2.479.008,77
"	Φθιώτιδας	"	2.736.449,29
"	Φλώρινας	"	1.760.807,88
"	Φωκίδας	"	700.350,17
"	Χαλκιδικής	"	1.968.881,81
"	Χανίων	"	2.545.956,02

Νομού	Χίου	ευρώ	1.486.116,05
Νομαρχιακός	Τομέας Ανατολικής Αθήνας	"	5.751.224,60
"	" Δυτικής Αθήνας	"	5.831.571,09
"	" Νότιας Αθήνας	"	5.414.069,80
Σύνολο (γ)		"	**245.239.506,82**
Σύνολο Εξόδων Τακτικού Προϋπολογισμού (α)+(β)+(γ)		"	**117.304.025.331,98**

Β. Δημόσιες Επενδύσεις

Υπουργεία και Περιφέρειες			
Υπουργείο	Εσωτερικών	ευρώ	1.153.996.832,15
"	Εξωτερικών	"	12.714.592,45
"	Εθνικής Άμυνας	"	6.682.344,03
"	Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	"	156.009.387,34
"	Δικαιοσύνης	"	35.508.629,25
"	Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων	"	716.786.874,40
"	Πολιτισμού	"	293.881.975,12
"	Οικονομίας και Οικονομικών	"	1.529.849.938,59
"	Μακεδονίας - Θράκης	"	9.081.928,71
"	Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	"	502.428.290,04
"	Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων	"	1.935.257.492,57
"	Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας	"	477.155.703,15
"	Ανάπτυξης	"	612.546.965,56
"	Μεταφορών και Επικοινωνιών	"	434.973.122,66
"	Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής	"	42.325.880,03
"	Τουριστικής Ανάπτυξης	"	79.373.383,68
Γενικές Γραμματείες Επικοινωνίας και Ενημέρωσης		"	4.431.816,27
Περιφέρειες	Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	"	173.410.405,22
"	Κεντρικής Μακεδονίας	"	247.424.558,45
"	Δυτικής Μακεδονίας	"	97.196.729,64
"	Ηπείρου	"	129.864.447,01
"	Θεσσαλίας	"	140.239.940,04
"	Ιονίων Νήσων	"	55.089.520,36
"	Δυτικής Ελλάδας	"	93.732.446,78
"	Στερεάς Ελλάδας	"	62.123.667,77
"	Αττικής	"	146.478.966,56
"	Πελοποννήσου	"	105.343.799,40
"	Βορείου Αιγαίου	"	92.848.835,41
"	Νοτίου Αιγαίου	"	91.625.315,86
"	Κρήτης	"	170.286.453,11
Σύνολο εξόδων Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων		"	**9.608.670.241,61**
Γενικό Σύνολο Εξόδων Κρατικού Προϋπολογισμού		"	**126.912.695.573,59**

Αθήνα, Νοέμβριος 2009

Ο Υπουργός Οικονομικών

Γεώργιος Παπακωνσταντίνου

6.3. ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

6.3.1. ΕΝΝΟΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Ο Ισολογισμός περιλαμβάνει την κατάσταση του Δημοσίου Ταμείου, του Δημοσίου Χρέους και των Εγγυήσεων. Ο ισολογισμός του Κράτους αναφέρεται όπως και ο απολογισμός στο παρελθόν, σε αντίθεση προς τον Προϋπολογισμό ο οποίος αναφέρεται στο μέλλον. Σκοπό έχει τη διευκόλυνση του Κοινοβουλευτικού ελέγχου των πράξεων της Διοίκησης κατά την εκτέλεση του Προϋπολογισμού (Σακκάς, 2006).

Σύμφωνα με το Σύνταγμα ο Ισολογισμός εμφανίζει τους λογαριασμούς του Προϋπολογισμού, αλλά και τους εκτός προϋπολογισμού λογαριασμούς που έχουν σχέση με τη χρηματική διαχείριση του Ελληνικού Δημοσίου. Στον Ισολογισμό επίσης μπορεί να περιλαμβάνονται και άλλοι λογαριασμοί περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου. Έτσι, λοιπόν, στον Ισολογισμό αποτυπώνονται το ενεργητικό και το παθητικό του Δημόσιου Ταμείου, καθώς και τα υπόλοιπα του Δημοσίου Χρέους.

6.3.2. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Ο Ισολογισμός καταρτίζεται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, βάσει των στοιχείων που υποβάλλουν σε αυτό οι αρμόδιες υπηρεσίες, αφού ληφθούν υπόψη και οι αναγγελθείσες, μέχρι τέλους Αυγούστου του έτους κατά το οποίο καταρτίζεται ο Ισολογισμός, μεταβολές που έχει επιφέρει το Ελεγκτικό Συνέδριο στις διαχειριστικές πράξεις των υπολόγων.

Είναι γνωστό ότι ο Ισολογισμός είναι μια συνοπτική λογιστική κατάσταση στην οποία εμφανίζονται τα περιουσιακά στοιχεία κάθε οργανισμού κατά είδος και αξία, καθώς και οι πηγές χρηματοδότησής του σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Τα στοιχεία που παρουσιάζονται σε κάθε Ισολογισμό πρέπει να είναι σαφή και ειλικρινή. Για το λόγο αυτό κατατάσσονται με συστηματικό τρόπο και ολοκληρώνονται με την παράθεση της κατάστασης των Αποτελεσμάτων Χρήσης. Συνήθως περιέχει το Ενεργητικό ταξινομημένο σε ομάδες σύμφωνα με τη δυνατότητα ρευστοποίησής τους, το Παθητικό, δηλαδή τις υποχρεώσεις, ομαδοποιημένο κατά την ημερομηνία λήξης των, καθώς και την Καθαρή Θέση ως διαφορά μεταξύ ενεργητικού και παθητικού.

Οι λογαριασμοί του Κρατικού Ισολογισμού ομαδοποιούνται σε Λογαριασμούς Ενεργητικού και Παθητικού (βλ. Πίνακα 6.3.2.1.), και πιο αναλυτικά:

- Λογαριασμοί Ενεργητικού Δημόσιου Ταμείου & Λογαριασμοί Παθητικού Δημόσιου Ταμείου.
- Αποτελέσματα Λογαριασμών Κρατικής Περιουσίας, δηλαδή Δημοσίου Χρέους και Κρατικού Προϋπολογισμού, Ενεργητικού & Παθητικού, έως 31/12 του έτους στο οποίο αναφέρεται ο Ισολογισμός. Σημειώνεται ότι δεν περιλαμβάνεται η αξία της ακίνητης περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου.
- Λογαριασμοί Τάξεως Ενεργητικού & Παθητικού, όπως «Δάνεια καλυπτόμενα με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου».

6.3.3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Ο Ισολογισμός παρουσιάζει :

- Το τελικό υπόλοιπο που έχει προκύψει από την εκτέλεση του Γενικού Προϋπολογισμού του Κράτους μέχρι την έναρξη του έτους στο οποίο αναφέρεται ο Ισολογισμός.
- Την εκτέλεση του προϋπολογισμού του προηγούμενου έτους κατά τη διάρκεια της παράτασης, δηλαδή μέχρι και τέσσερις μήνες μετά τη λήξη του, καθώς και την εκτέλεση του προϋπολογισμού του έτους στο οποίο αφορά ο Ισολογισμός μέχρι την 31η Δεκεμβρίου.
- Το υπόλοιπο κατά την 31η Δεκεμβρίου και την κίνηση των εκτός προϋπολογισμού λογαριασμών του Δημοσίου, του Δημοσίου Χρέους καθώς και των κρατικών εγγυήσεων.

Πίνακας 6.3.2.1.
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 2008
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

α/α	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	Υπόλοιπα κάτα την 31/12/2008		
		Ομάδων	Κατηγορίες	Ολικά
	Ταμείο			
1	Υπόλοιπο στα Ταμεία του Κράτους Μετρητά...............38 114.040.42 Αντίτιμα...............179.103.999.70	217.218.040,12	217.218.040,12	**217.218.040,12**
	Γενικοί Λογαριασμοί			
1	Δάνειο & Προκαταβολές σε Τρίτους (100)	190.842.439,11		
2	Διακανονιστέος Λογαριασμός των οίκοθεν Πληρωμών υπέρ της ΕΚΤΕ, δυνάμει της από 22.6.72 σύμβασης, από την Τράπεζα της Ελλάδας σε βάρος του Δημοσίου (101)	128.588.704,22		
3	Κεφάλαια Νομικών Προσώπων και Ειδικών Υπηρεσιών (303, 105)	221.489.163,81		
4	Πάγιες Προκαταβολές (310, 005)	131.691.542,95		
5	Συμμετοχή της Ελλάδας σε Κεφάλαια Διεθνών Οικονομικών Οργανισμών (320)	1.117.137.822,38		
6	Τακτοποιητέες Πληρωμές (400)	85.521.514.133,37		
7	Τακτοποιητέες πληρωμές πόρων Ευρωπαϊκής Ένωσης (418)	2.648.703.370,52		
8	Τράπεζα Ελλάδος - Τρεχ Λογ. Έργων Υποδομής ΝΑΤΟ (505)	26.190.564,72		
9	Τράπεζα Ελλάδος - Τρεχ. Λογ. Πεδίου Βολής Κρήτης NAMFI (506)	10.310.788,99		
10	Έντοκοι Λογ/σμοί Ελληνικού Δημοσίου σε Εμπορικές Τράπεζες ή άλλα Πιστωτικά Ιδρύματα Ν.2198/94 (530)	1.241.209.138,32		
11	Τράπεζα Ελλάδος - Ειδικός Λογαριασμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους και Εξυπηρέτησης Εγγυήσεων (531)	4.466.599,74		
12	Τράπεζα Ελλάδος - Ειδικός Λογ/μός Δανείου προς το Αλβανικό Δημόσιο (532)	13.452.677,91		
13	Τράπεζες Εξωτερικού - Συγκέντρωση Εισπράξεων & Πληρωμών (540)	29.083.208,65		
14	Τακτοποιητέες Πληρωμές Δημοσίων Επενδύσεων (654)	9.240.838.319,28		
15	Τρεχούμενοι Λογαριασμοί Μισθοδοσίας (800, 106)	745.747.779,01		
16	Υπόλογοι Διαχειριστές Χρεώστες από Παράδοση (012)	1.462.719,03		
17	Τρεχούμενοι Λογαριασμοί Ταμείου Αρωγής Δημοσίων Υπαλλήλων (104)	1.345.884,00		
18	Διάφοροι Λογαριασμοί Δημοσίου Ταμείου (107)	44,21		
19	Τακτοποιητέες Εισπράξεις Δημοσίων Διαχειριστών (111)	426.695.736,31	101.700.770.636,53	**101.700.770.636,53**
	Αποτελέσματα Χρήσεων *			
1	Ταμειακά Αποτελέσματα μέχρι και το οικ. έτος 2007	341.951.033,09	341.951.033,09	**341.951.033,09**

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

α/α	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	Υπόλοιπα κάτα την 31/12/2008		
		Ομάδων	Κατηγορίες	Ολικά
	Λογαριασμοί Προϋπολογισμού			
1	ΕΣΟΔΑ ΟΙΚ ΕΤΟΥΣ 2008 Εισπράξεις από 1 Ιανουαρίου 2008 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2008 Γενικού Προϋπολογισμού........................ 129 450.857 487,95 ΕΞΟΔΑ ΟΙΚ. ΕΤΟΥΣ 2008 Πληρωμές από 1 Ιανουαρίου 2008 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2008 Τακτικού Προϋπολογισμού.........................37 004.307.553,41 Προϋπολογισμού Δημ. Επενδύσεων...............892.371.200,98	91.554.178.733,56	91.554.178.733,56	**91.554.178.733,56**
	Γενικοί Λογαριασμοί			
1	Εισπράξεις και Πληρωμές για εκτέλεση Έργων Υποδομής ΝΑΤΟ (208)	26.190.615,30		
2	Καταθέσεις Τρεχούμενων Λογαριασμών Πεδίου Βολής Κρήτης N.A.M.F.I. (301)	80 294 412,61		
3	Τακτοποιητέες Εισπράξεις (404)	5.477.940.067,45		
4	Τακτοποιητέες Εισπράξεις Δημοσίων Επενδύσεων (405)	92 676 635,56		
5	Ταμίες Αναλήψεις (410, 109)	419.516 805,40		
6	Τρεχούμενοι Λογαριασμοί (412, 103)	113.967 447,67		
7	Τράπεζα Ελλάδος - Συγκέντρωση Εισπράξεων και Πληρωμών (500, 002)	3.291.641.748,05		
8	Τράπεζα Ελλάδος - Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε Χρυσό (501)	3 080 550,31		
9	Τράπεζα Ελλάδος - Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε δραχμές (502)	976.873.399,68		
10	Τράπεζα Ελλάδος - Επιταγές Οφειλετών Δημοσίου μη Πληρωθείσες (504)	35.596,63		
11	Τράπεζα Ελλάδος - Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε Δολάρια (513)	1.323.964,63		
12	Τράπεζα Ελλάδος - Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε S.D.R (528)	116.687 960,75		
13	Τράπεζα Ελλάδος - Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε ECU (529)	19.171.947,01		
14	Συναλλαγματικές Διαφορές (533)	2 136 832,64		
15	Κίνηση Κεφαλαίων (009)	1.765.376,05		
16	Υπόλογοι χρεώστες από ληψοδοσία (011)	60 410,52		
17	Χρηματικά Γραμμάτια (101)	10.498.260,53		
18	Γραμμάτια Συμψηφισμού (102)	71.898.945,39	10.705.760.976,18	**10.705.760.976,18**

Τον Ισολογισμό συνοδεύουν αναλυτικοί πίνακες για τα ανωτέρω μεγέθη και τα αποτελέσματά τους, καθώς και όποια χρηματικά υπόλοιπα υπάρχουν.

Παράδειγμα Ισολογισμού

Ο Ισολογισμός του έτους 2008 δημοσιεύθηκε μαζί με τον Προϋπολογισμό 2010 και έχει ως εξής :

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Για τον Ισολογισμό του Κράτους οικονομικού έτους 2008

Προς
Τη Βουλή των Ελλήνων

Κυρίες και Κύριοι Βουλευτές

Έχω την τιμή να καταθέσω προς κύρωση στην Εθνική Αντιπροσωπεία τον Ισολογισμό του Κράτους της 31[ης] Δεκεμβρίου 2008 σύμφωνα με τις διατάξεις του Συντάγματος (άρ.79 παρ. 7) και του Κανονισμού της Βουλής (άρ. 31Α, άρ.32 παρ. 5 άρ. 22 & άρ. 123 παρ. 8,9).

Ο Ισολογισμός καταρτίσθηκε από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους με βάση τις καταστάσεις της Γενικής Ληψοδοσίας των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών και του Γραφείου Συμψηφισμών, το ισοζύγιο του Δημοσίου Χρέους την 31.12.2008 και το ανεξόφλητο υπόλοιπο των δανείων που χορηγήθηκαν με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου την 31.12.2008.

Ο Ισολογισμός και οι αναλυτικοί πίνακες που τον συνοδεύουν εμφανίζουν:

1. Το τελικό υπόλοιπο των αποτελεσμάτων που έχει προκύψει από την εκτέλεση των προϋπολογισμών των προηγούμενων οικονομικών ετών μέχρι 31.12.2007.
2. Την εκτέλεση του προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2008 από 1.1.2008 μέχρι 31.12. 2008 και τις τακτοποιήσεις που αναφέρονται σε προηγούμενες χρήσεις.
3. Το υπόλοιπο κατά την 31.12.2007, την κίνηση του έτους 2008, καθώς και το νέο υπόλοιπο κατά την 31.12.2008 των εκτός προϋπολογισμού λογαριασμών που έχουν σχέση με τη χρηματική διαχείριση του Δημοσίου και των λογαριασμών του Δημοσίου Χρέους.
4. Το ύψος του κατά την 31.12.2008 ανεξόφλητου υπολοίπου των δανείων που χορηγήθηκαν από διάφορα Πιστωτικά Ιδρύματα με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Στον Ισολογισμό δεν περιλαμβάνεται η αξία της ακίνητης και κινητής περιουσίας του Κράτους.

Στο Δημόσιο Χρέος συμπεριλαμβάνεται και το σε ξένα νομίσματα Δημόσιο Χρέος και Χρέος Ενόπλων Δυνάμεων με τη μέση τιμή FIXING του δελτίου τιμών των ξένων νομισμάτων κατά την 31.12.2008.

Την Εισηγητική Έκθεση του Ισολογισμού συνοδεύουν οι σχετικές Εκθέσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του Υπουργού Οικονομικών (άρ. 76 του Ν. 2362/95).

Αθήνα, Νοέμβριος 2009

Ο Υπουργός Οικονομικών

Γεώργιος Παπακωνσταντίνου

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Για την κύρωση του Ισολογισμού του Κράτους του οικονομικού έτους 2008

Άρθρο Μόνο

Κυρώνεται ο Ισολογισμός του Κράτους του οικονομικού έτους 2008, ως ακολούθως:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	ΠΟΣΑ	ΟΛΙΚΑ ΠΟΣΑ
1. Δημόσιο Ταμείο		**217.218.040,12**
2. Λογαριασμοί Ενεργητικού Δημόσιου Ταμείου		
Δάνεια & Προκαταβολές σε Τρίτους	190.842.439,11	
Διακανονιστέος Λογ/σμός των οίκοθεν Πληρωμών υπέρ της ΕΚΤΕ, δυνάμει της από 22.6.1972 σύμβασης, από την Τ.Ε. σε βάρος του Δημοσίου	128.588.704,22	
Κεφάλαια Νομικών Προσώπων και Ειδικών Υπηρεσιών	221.489.163,81	
Πάγιες Προκαταβολές	131 691 542,95	
Συμμετοχή Ελλάδας σε Κεφάλαια Διεθνών Οικονομικών Οργανισμών	1 117 137.822,38	
Τακτοποιητέες Πληρωμές	85.521 514.133,37	
Τακτακτοποιητέες Πληρωμές Πόρων Ευρωπαϊκής Ένωσης	2 648 703.370,52	
Τράπεζα Ελλάδος - Τρεχούμενος Λογ/σμός Έργων Υποδομής ΝΑΤΟ	26.190.564,72	
Τράπεζα Ελλάδος - Τρεχούμενος Λογ/σμός Πεδίου Βολής Κρήτης N.A.M.F.I.	10.310.788,99	
Έντοκοι Λογ/σμοι Ελληνικού Δημοσίου σε Εμπορικές Τραπεζες ή άλλα Πιστωτικά Ιδρύματα Ν. 2198/94	1 241.209.138,32	
Τράπεζα Ελλάδος - Ειδικός Λογαριασμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους και Εξυπηρέτησης Εγγυήσεων	4.466.599,74	
Τράπεζα Ελλάδος - Λογ/σμός Δανείου προς το Αλβανικό Δημόσιο	13.452.677,91	
Τράπεζες Εξωτερικού - Συγκέντρωση Εισπράξεων & Πληρωμών	29.083 208,65	
Τακτοποιητέες Πληρωμές Δημόσιων Επενδύσεων	9.240.838.319,28	
Τρεχούμενοι Λογαριασμοί Μισθοδοσίας	745.747.779,01	
Υπόλογοι Διαχειριστές Χρέωστες από Παράδοση	1.462.719,03	
Τρεχούμενοι Λογαριασμοί Ταμείων Αρωγής Δημοσίων Υπαλλήλων	1.345.884,00	
Διάφοροι Λογαριασμοί Δημοσίου Ταμείου	44,21	
Τακτοποιητέες Εισπράξεις Δημοσίων Διαχειριστών	426.695.736,31	
Σύνολο Λογ/σμών Ενεργητικού Δημοσίου Ταμείου		**101.700.770.636,53**
3. Αποτελέσματα Λογαριασμού Κρατικής Περιουσίας		**171.096.120.933,31**
*Δημόσιο Χρέος......262.308.346.633,78		
Αποτελέσματα Κρατικού Προϋπ/σμού μέχρι 31/12/2008...... 91.212.227.700,47		
Σύνολο		**273.014.109.609,96**
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ		
1. Δάνεια καλυπτόμενα με εγγύηση του Δημοσίου		**23.232.540.837,00**
Γενικό Σύνολο Ενεργητικού		**296.246.650.446,96**

Ανάλυση Αποτελεσμάτων Κρατικού Προϋπολογισμού	
Αποτελέσματα Κρατικού Προϋπολογισμού μέχρι το οικ. έτος 2007	-341.951.033,09
Εισπράξεις από 1/1 μέχρι 31/12 οικ. έτους 2008	129.450.857 487,95
Πληρωμές από 1/1 μέχρι 31/12 οικ. έτους 2008	-37.896.678 754,39
α) Τακτικού Προϋπολογισμού......37.004.307 553,41	
β) Προϋπολογισμού Δημόσιων Επενδύσεων......892.371.200,98	
Σύνολο	**91.212.227.700,47**

* Το ύψος του Δημοσίου Χρέους εμφανίζεται σε τρέχουσες τιμές για τη διαμόρφωση του οποίου ελήφθη υπόψη η μέση τιμή FIXING του δελτίου τιμών ξένων νομισμάτων κατά την 31.12.2008.

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	ΠΟΣΑ	ΟΛΙΚΑ ΠΟΣΑ
1. Λογαριασμοί Παθητικού Δημόσιου Ταμείου		
Εισπράξεις και Πληρωμές για εκτέλεση Έργων Υποδομής ΝΑΤΟ	26.190.615,30	
Καταθέσεις Τρεχούμενων Λογαριασμών Πεδίου Βολής Κρήτης N.A.M.F.I.	80.294.412,61	
Τακτοποιητέες Εισπράξεις	5.477.940.067,45	
Τακτοποιητέες Εισπράξεις Δημοσίων Επενδύσεων	92.676.635,56	
Ταμίες Αναλήψεις	419.516.805,40	
Τρεχούμενοι Λογαριασμοί	113.967.447,67	
Τράπεζα Ελλάδος - Συγκέντρωση Εισπράξεων και Πληρωμών	3.291.641.748,05	
Τράπεζα Ελλάδος - Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε χρυσό	3.080.550,31	
Τράπεζα Ελλάδος - Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε δραχμές	976.873.399,68	
Τράπεζα Ελλάδος - Επιταγές Οφειλετών Δημοσίου μη Πληρωθείσες	35.596,63	
Τράπεζα Ελλάδος - Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε δολλάρια	1.323.964,63	
Τράπεζα Ελλάδος - Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε S.D.R.	116.687.960,75	
Τράπεζα Ελλάδος - Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε ECU	19.171.947,01	
Συναλλαγματικές Διαφορές	2.136.832,64	
Κίνηση Κεφαλαίων	1.765.376,05	
Υπόλογοι Χρεώστες από Ληψοδοσία	60.410,52	
Χρηματικά Γραμμάτια	10.498.260,53	
Γραμμάτια Συμψηφισμού	71.898.945,39	
Σύνολο Λογ/σμών Παθητικού Δημοσίου Ταμείου		**10.705.760.976,18**
2. Δημόσιο Χρέος		**262.308.348.633,78**
Σύνολο		**273.014.109.609,96**
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ		
1. Εγγυήσεις του Δημοσίου για Δάνεια που χορηγήθηκαν		**23.232.540.837,00**
Γενικό Σύνολο Παθητικού		**296.246.650.446,96**

Αθήνα, Νοέμβριος 2009

Ο Υπουργός Οικονομικών

Γεώργιος Παπακωνσταντίνου

Τόσο ο Απολογισμός, όσο και ο Ισολογισμός καταρτίζονται από την αρμόδια 24η Δ/νση Λογαριασμών του Δημοσίου του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους σύμφωνα με τα άρθρα 72 και 74 του Κώδικα δημόσιου Λογιστικού (Ν. 2362/95).

6.4. ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ & ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Σύμφωνα με το Σύνταγμα (άρθρο 79 παρ. 7) *«το αργότερο μέσα σε ένα έτος από τη λήξη του οικονομικού έτους κατατίθεται στη Βουλή ο απολογισμός καθώς και ο γενικός ισολογισμός του Κράτους, που συνοδεύονται υποχρεωτικά από την κατά το άρθρο 98 παράγραφος 1 περίπτωση ε΄ του Συντάγματος, έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου».* Μετά την κατάθεσή τους στην Βουλή εξετάζονται από ειδική επιτροπή βουλευτών, και κυρώνονται από την Ολομέλεια της Βουλής, σύμφωνα με τα όσα ορίζει ο Κανονισμός της.

Μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου τα σχέδια Απολογισμού και Ισολογισμού αποστέλλονται από τον Υπουργό Οικονομικών στο Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο μετά τη διαπίστωση της ορθότητάς τους, τα επιστρέφει στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους σε ένα μήνα από την υποβολή τους μαζί με σχετική έκθεση. Η έκθεση αυτή ονομάζεται «Διαδήλωση».

Στη συνέχεια ο Απολογισμός και ο Ισολογισμός, στους οποίους επισυνάπτεται η Διαδήλωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εισάγονται από τον Υπουργό Οικονομικών για κύρωση στη Βουλή, το αργότερο μέχρι το τέλος του Νοεμβρίου. Αν η Διαδήλωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν έχει αποσταλεί μέσα στην προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου, ο Απολογισμός και ο Ισολογισμός εισάγονται και χωρίς αυτή.

Στη Διαδήλωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο Υπουργός Οικονομικών, με έκθεσή του, διατυπώνει απόψεις και σχόλια στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η έκθεση αυτή συνοδεύει τον Απολογισμό και Ισολογισμό του Κράτους μαζί με τη Διαδήλωση, προς ενημέρωση της Βουλής.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο με έκθεση της Ολομέλειάς του προς τη Βουλή, η οποία παραδίδεται στον Πρόεδρό της από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εκθέτει το αποτέλεσμα των εργασιών του και τις παρατηρήσεις του, από την παραβολή των εσόδων και εξόδων προς τις κείμενες διατάξεις και διατυπώνει σκέψεις για μεταρρυθμίσεις και βελτιώσεις, Η έκθεση ως καταστάλαγμα του ελέγχου της δημοσιονομικής διαχειρίσεως και ως λογοδοσία της εκτελεστικής λειτουργίας προς τη νομοθετική, για τον τρόπο της διαχειρίσεως του δημοσίου πλούτου, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (Κάρτσωνας, 1992)

Στη Βουλή μαζί με τον Προϋπολογισμό του έτους 2010 κατατέθηκε και η έκθεση Απολογισμού και Ισολογισμού έτους 2008.

Ως **παράδειγμα** παρατίθεται κατωτέρω πρόσφατη Διαδήλωση Ελεγκτικού Συνεδρίου & Κατάθεση Απολογισμού Ισολογισμού για έγκριση.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Επί του Απολογισμού των εσόδων και εξόδων του Κράτους έτους 2008 και του Γενικού Ισολογισμού της 31ης Δεκεμβρίου 2008, σύμφωνα με το άρθρο 98 παρ. 1 περ. ε΄ σε συνδυασμό με το άρθρο 79 παρ. 7 του Συντάγματος

Τ Ο Ε Λ Ε Γ Κ Τ Ι Κ Ο Σ Υ Ν Ε Δ Ρ Ι Ο

Σ Ε Ο Λ Ο Μ Ε Λ Ε Ι Α

Συνεδρίασε στο Κατάστημά του στις 4 Νοεμβρίου 2009 με την εξής σύνθεση: Γεώργιος-Σταύρος Κούρτης, Πρόεδρος, Ευστάθιος Ροντογιάννης, Ιωάννης Καραβοκύρης, Χρήστος Ντάκουρης, Φλωρεντία Καλδή, Γεώργιος Κωνσταντάς, Θεοχάρης Δημακόπουλος, Διονύσιος Λασκαράτος, Αντιπρόεδροι, Ηλίας Αλεξανδρόπουλος, Μιχαήλ Ζυμής, Ευφροσύνη Κραμποβίτη, Ανδρονίκη Θεοτοκάτου, Γαρυφαλλιά Καλαμπαλίκη, Ευάγγελος Νταής, Χρυσούλα Καραμαδούκη, Μαρία Βλαχάκη, Σωτηρία Ντούνη, Νικόλαος Μηλιώνης, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Γεωργία Μαραγκού, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Μαρία Αθανασοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου, Ελένη Λυκεσά, Σταμάτιος Πουλής, Κωνσταντίνα Ζώη, Δημήτριος Πέππας, Δέσποινα Καββαδία – Κωνσταντάρα, Γεωργία Τζομάκα, Αργυρώ Λεβέντη (Εισηγήτρια) και Στυλιανός Λεντιδάκης Σύμβουλοι. (Ο Αντιπρόεδρος Νικόλαος Αγγελάρας και οι Σύμβουλοι Άννα Λιγωμένου, Γεώργιος Βοΐλης, Ευαγγελία-Ελισάβετ Κουλουμπίνη και Αγγελική Μυλωνά απουσίασαν δικαιολογημένα ενώ ο Σύμβουλος Αντώνιος Κατσαρόλης αποχώρησε από τη διάσκεψη, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 1968/1991), με την παρουσία του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας Γεωργίου Σχοινιωτάκη και της Γραμματέως Ιωάννας Αντωνογιαννάκη για ν' αποφανθεί επί του Απολογισμού των Εσόδων και Εξόδων του Κράτους του οικονομικού έτους 2008 και του Ισολογισμού της 31ης Δεκεμβρίου 2008.

Α φ ο ύ θ ε ώ ρ η σ ε

Τον Απολογισμό του οικονομικού έτους 2008 και τον Ισολογισμό του Κράτους της 31.12.2008 που διαβιβάστηκαν στο Ελεγκτικό Συνέδριο από τον Υπουργό

Οικονομικών (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους) με το 2/72796/Β0024/30-09-2009 έγγραφο.

Α φ ο ύ ά κ ο υ σ ε

Το Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας

Α φ ο ύ έ λ α β ε υ π ό ψ η

Α) Τις διατάξεις των άρθρων: α) 98 παρ. 1 περ. ε΄ και 79 παρ. 7 του Συντάγματος, β) 41 του Οργανισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου (π.δ/γμα 774/1980) «περί κωδικοποιήσεως εις ενιαίον κείμενον των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου ισχυουσών διατάξεων, υπό τον τίτλον Οργανισμός Ελεγκτικού Συνεδρίου» και 146 του π.δ/τος 1225/1981 «περί εκτελέσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου διατάξεων» και γ) 76 του ν. 2362/1995 «περί Κώδικος Δημοσίου Λογιστικού».

Β) Την από 21/10/2009 έκθεση της 7ης Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τα πρακτικά της 14ης/22-10-2009 Συνεδριάσεως του Α΄ Κλιμακίου, την 25/2009 Πράξη του V Τμήματος αυτού και τα πρακτικά της 18ης/4-11-2009 Γενικής Συνεδριάσεως της Ολομελείας με τη διαλαμβανόμενη σ' αυτό επιφύλαξη.

Π α ρ α τ ή ρ η σ ε

Α. ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

1. Τα **καθαρά εισπραχθέντα έσοδα**, εξαιρουμένων των πιστωτικών, ανήλθαν το οικονομικό έτος 2008 στο ποσό των €57.252.043.767,19, το οποίο αντιπροσωπεύει το 23,94% του ΑΕΠ, υπολείπονται, ωστόσο, των προβλέψεων του Προϋπολογισμού κατά €3.805.956.232,82 ή 6,23%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
<u>Εισπράξεις έναντι προβλέψεων Προϋπολογισμού και % πραγματικών εισπράξεων έναντι προβλέψεων Προϋπολογισμού</u>

Ονομασία Εσόδου	Έσοδα				
	Προβλέψεις 2008	Προβλέψεις 2007	Πραγματικές Εισπράξεις 2008	Πραγματικές εισπράξεις 2007	% εισπράξεων έναντι προβλέψεων
Άμεσοι Φόροι	20.755.000.000	18.540.000.000	19.148.178.018,49	18.512.750.995,45	92,26
Έμμεσοι Φόροι	31.350.000.000	27.320.000.000	28.304.076.603,24	27.285.721.393,69	90,28
Σύνολο Φορολογικών Εσόδων	52.105.000.000	45.860.000.000	47.452.254.621,73	45.798.472.389,14	**91,07**
Πρόσοδοι περιουσίας και επιχειρηματικής δράσης του Κράτους	1.750.000.000	1.777.000.000	1.751.017.971,57	1.781.720.131,39	100,05
Λοιπά μη φορολογικά εσοδα	1.122.000.000	1.137.000.000	1.898.140.311,76	1.402.747.098,13	169,16
Σύνολο μη φορολογικών εσόδων	2.872.000.000	2.914.000.000	3.649.158.283,33	3.184.467.229,52	**127,05**
ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	54.977.000.000	48.774.000.000	51.101.412.905,06	48.982.939.618,66	**92,95**
Μεταβιβάσεις από Ε.Ε., Κράτη- Μέλη και έσοδα που εισπράττονται για αυτή	543.000.000	396.000.000	578.750.562,19	170.124.799,25	106,59
Σύνολο Τακτικών Εσόδων	55.520.000.000	49.170.000.000	51.680.163.467,25	49.153.064.417,91	**92,18**
Πιστωτικά Έσοδα	34.562.000.000	30.552.000.000	65.070.158.712,57	57.521.167.654,97	188,27
ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	90.082.000.000	79.722.000.000	116.750.322.179,82	106.674.232.072,88	**129,60**
Διάφορα ειδικά μη φορολογικά έσοδα	1.006.000.000	1.020.000.000	553.703.152,16	784.347.530,30	55,04
Έσοδα από Δημόσιες Επενδύσεις	240.000.000	140.000.000	349.877.686,11	63.971.076,76	145,79
Βοήθεια και λοιπές μεταβιβάσεις	4.292.000.000	3.750.000.000	4.668.299.461,64	4.810.945.889,56	108,77
Πιστωτικά Έσοδα ΠΔΕ	4.768.000.000	4.860.000.000	4.590.493.093,86	3.845.407.237,62	96,28
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	100.388.000.000	89.492.000.000	126.912.695.573,59	116.178.903.807,12	**126,42**

Ακολουθεί αναλυτική έκθεση επί όλων των μεγεθών και στο τέλος η Διαδήλωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ολοκληρώνεται με τις διαπιστώσεις ως εξής:

III. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Από τα προεκτεθέντα στοιχεία του Κρατικού Απολογισμού οικονομικού έτους 2008, διαπιστώνεται σημαντική απόκλιση από τις προβλέψεις του Προϋπολογισμού, τόσο ως προς το σκέλος των εσόδων, όσο και ως προς το σκέλος των δαπανών. Τούτο δεν συνάδει με τις διατάξεις των άρθρων 79 παρ. 2 του Συντάγματος και 5 παρ. 2 και 8 παρ. 2 του ν. 2362/1995, σύμφωνα με τις οποίες όλα τα έσοδα και έξοδα του Κράτους πρέπει να αναγράφονται στον Προϋπολογισμό και στον Απολογισμό και, σε περίπτωση που τα πραγματοποιούμενα έσοδα ή έξοδα αποκλίνουν σημαντικά από τις προβλέψεις, πρέπει να υποβάλλεται στη Βουλή συμπληρωματικός ή διορθωτικός Προϋπολογισμός προς ψήφιση, συνοδευόμενος από προσωρινό Απολογισμό του διαρρεύσαντος χρονικού διαστήματος.

Όσον αφορά το σκέλος των εσόδων, η υστέρηση έναντι των προβλέψεων εντοπίζεται κυρίως στα φορολογικά έσοδα (άμεσους και έμμεσους φόρους), τα οποία και αποτελούν την κύρια πηγή εσόδων του Προϋπολογισμού. Οι επιστροφές φόρων για το οικονομικό έτος αναφοράς παρουσιάζουν αύξηση κατά 40% περίπου έναντι του προηγούμενου οικονομικού έτους - γεγονός που, ως ένα βαθμό, οφείλεται στη φορολογική ελάφρυνση των φυσικών προσώπων - αποκλίνουν, όμως, από τις αντίστοιχες προβλέψεις, μολονότι η ελάφρυνση αυτή είχε ληφθεί υπόψη κατά την κατάρτιση του Προϋπολογισμού. Οι σημαντικότερες υστερήσεις διαπιστώθηκαν στους φόρους περιουσίας (φυσικών και νομικών προσώπων), στο Φ.Π.Α. και στους φόρους κατανάλωσης που εισπράττονται από τα Τελωνεία (βλ. τους Πίνακες 2 και 3), όλα δε αυτά είχαν ως αποτέλεσμα ο συντελεστής ελαστικότητας των φορολογικών εσόδων για το οικονομικό έτος 2008 να διαμορφωθεί στο 0,75, από 1,07 το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Σημαντική πηγή εσόδων θα μπορούσαν να αποτελέσουν τα ποσά που έχουν βεβαιωθεί και δεν έχουν ακόμη εισπραχθεί από τα αρμόδια κρατικά όργανα (βλ. τον Πίνακα 8). Το υψηλό εισπρακτέο υπόλοιπο, που αφορά ως επί το πλείστον άμεσους και έμμεσους φόρους παρελθόντων οικονομικών ετών (βλ. τον Πίνακα 9), σε συνδυασμό με την απόκλιση των πιστωτικών εσόδων από τις προβλέψεις του Προϋπολογισμού, την αύξηση, δηλαδή, του δημοσίου δανεισμού για την κάλυψη των κάθε φύσης υποχρεώσεων του Δημοσίου (βλ. τους Πίνακες 5 και 6), καταδεικνύουν την επιτακτική ανάγκη βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των εισπρακτικών

μηχανισμών του Κράτους, με έμφαση στις Δ.Ο.Υ. που, όπως προκύπτει από το Παράρτημα του παρόντος, εμφανίζουν τα μικρότερα ποσοστά εισπράξεων έναντι των βεβαιωθέντων εσόδων.

Όσον αφορά το σκέλος των δαπανών, η απόκλιση οφείλεται σε δαπάνες που είτε δεν είχαν προβλεφθεί καθόλου στον Προϋπολογισμό, είτε πραγματοποιήθηκαν καθ' υπέρβαση των προβλέψεων. Επρόκειτο κυρίως για πληρωμές τόκων και χρεωλυσίων βραχυπρόθεσμου δανεισμού, δαπάνες τακτοποίησης υποχρεώσεων από προγράμματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων, καθώς και επιχορηγήσεις προς ασφαλιστικούς οργανισμούς, και οι υπερβάσεις αυτές καλύφθηκαν με τη μεταφορά πιστώσεων από τον Κ.Α.Ε. 5151, ο οποίος με τη σειρά του είχε αυξηθεί με πιστώσεις που προέρχονταν από πιστωτικούς τίτλους.

Απόκλιση από τις προβλέψεις παρατηρήθηκε και στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε). Ως προς το σκέλος των εσόδων του, η απόκλιση οφείλεται στις αυξημένες εισροές κοινοτικών πόρων, ενώ, ως προς το σκέλος των δαπανών, η απόκλιση εντοπίζεται σε δαπάνες για την ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων.

Το έλλειμμα της Κεντρικής Κυβέρνησης διαμορφώθηκε στο 5,20% του ΑΕΠ (βλ. τον Πίνακα 16), ποσοστό που σαφώς δεν ανταποκρίνεται στο στόχο που είχε τεθεί με τον Προϋπολογισμό, ο οποίος προέβλεπε τον περιορισμό του στο 3,40% του ΑΕΠ.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Περί της ορθότητας, κατά τα λοιπά, των αποτελεσμάτων του Απολογισμού του Οικονομικού έτους 2008 και του Ισολογισμού της 31ης Δεκεμβρίου 2008 τα οποία έχουν ως εξής:

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ

Α΄ ΕΣΟΔΑ				
1		**Προϋπολογισθέντα**	**€100.388.000.000**	
2	α	Βεβαιωθέντα		€166.125.099.499,95
	β	Διαγραφέντα		€6.086.367.770,35
	γ	**Βεβαιωθέντα μετά την αφαίρεση διαγραφών**	**€160.038.731.729,60**	
3		Εισπραχθέντα προ μείωσης επιστροφών		€130.566.602.473,59
	α	Επιστραφέντα		€3.653.906.900,00
4		**Εισπραχθέντα μετά μείωση επιστροφών**	**€126.912.695.573,59**	
5		Εισπρακτέο υπόλοιπο	€29.472.129.256,01	
Β΄ ΕΞΟΔΑ				
1		**Πρόβλεψη Προϋπολογισμού (Τακτικού και Δημοσίων Επενδύσεων)**	**€100.388.000.000**	
	α	Τακτικου Προϋπολογισμου Υπουργειων		€90.016.871.500,00
	β	Περιφερειακων Υπηρεσιων Υπουργειων		€57.592.500,00
	γ	Τακτικού Προϋπολογισμού Περιφερειακών Διοικησεων		€1.013.536.000,00
	δ	Δημοσιων Επενδυσεων		€9.300.000.000,00
2		**Διαμορφωθέντα έξοδα (Τακτικού προϋπολογισμού και Δημοσίων Επενδύσεων)**	**€126.922.701.866,00**	
	α	Τακτικου Προϋπολογισμού Υπουργειων		€115.370.523.993,00
	β	Περιφερειακών Υπηρεσιων Υπουργείων		245.241.381,00
	γ	Τακτικού Προϋπολογισμού Περιφερειακών Διοικησεων		€1.688.266.048,00
	δ	Δημοσιων Επενδυσεων		€9.618.670.444,00
3		**Σύνολο εξόδων που έχουν αναληφθεί και πληρωθεί (Πληρωθέντα έξοδα Τακτικού Προϋπολογισμού και Δημοσίων Επενδύσεων)**	**€126.912.695.573,59**	
	α	Τακτικου Προϋπολογισμού Υπουργειων		€115.370.521.755,38
	β	Περιφερειακων Υπηρεσιων Υπουργειων		€245.239.506,82
	γ	Τακτικού Προϋπολογισμού Περιφερειακών Διοικησεων		€1.688.264.069,78
	δ	Δημοσιων Επενδυσεων		€9.608.670.241,61
4		**ΑΔΙΑΘΕΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ** **Σύνολο διαφοράς (αδιάθετο υπόλοιπο)**	**€10.006.292,41**	
	α	Τακτικου Προϋπολογισμού Υπουργείων		€2.237,62
	β	Περιφερειακων Υπηρεσιων Υπουργειων		€1.874,18
	γ	Τακτικού Προϋπολογισμού Περιφερειακών Διοικησεων		€1.978,22
	δ	Δημοσιων Επενδυσεων		€10.000.202,39

Ο ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31.12.2008

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
α) Δημόσιο Ταμείο		**217.218.040,12**
Μετρητά	38.114.040,42	
Αντίτιμα	179.103.999,70	
β) Λογαριασμοί Ενεργητικού Δημοσίου Ταμείου		**101.700.770.636,53**
γ) Αποτελέσματα Λογαριασμού Κρατικής περιουσίας		**171.096.120.933,31**
Δημόσιο Χρέος	262.308.348.633,78	
Αποτελέσματα Κρατικού Προϋπολογισμού μέχρι την 31.12.2008	91.212.227.700,47	
ΣΥΝΟΛΟ		**273.014.109.609,96**
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ		
Δάνεια καλυπτόμενα με εγγύηση του Δημοσίου	23.232.540.837,00	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		**296.246.650.446,96**
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
α) Σύνολο Λογαριασμών Παθητικού Δημοσίου Ταμείου		**10.705.760.976,18**
β) Δημόσιο Χρέος		**262.308.348.633,78**
ΣΥΝΟΛΟ		**273.014.109.609,96**
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ		
Εγγυήσεις του Δημοσίου για δάνεια που χορηγήθηκαν	23.232.540.837,00	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		**296.246.650.446,96**

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ **Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**

6.5. ΑΠΛΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΑΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Σύμφωνα με το Δημόσιο Λογιστικό για το σύστημα του **ταμειακού προϋπολογισμού** το αποτέλεσμα του ετήσιου προϋπολογισμού αποτελείται από τα έσοδα και έξοδα που πραγματοποιήθηκαν από τις δημόσιες υπηρεσίες καθ΄ όλη τη διάρκεια του οικονομικού έτους. Δεν αναγνωρίζει υποχρεώσεις. Κάθε υποχρέωση που δεν έχει γίνει έξοδο μέσα στο οικονομικό έτος που εκτελείται ο συγκεκριμένος προϋπολογισμός ακυρώνεται και μεταφέρεται στο νέο προϋπολογισμό. (Κλαουδάτου, 2003)

Όπως ήδη αναφέραμε σε προηγούμενες ενότητες, με τον προϋπολογισμό προσδιορίζονται τα έσοδα και καθορίζονται τα όρια των εξόδων για κάθε οικονομικό έτος. Η παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού στηρίζεται στον «Κώδικα Κατάταξης Εσόδων - Εξόδων» του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, ο οποίος συμπληρώνεται με νέους κωδικούς όταν προκύπτει τέτοια ανάγκη. Οι κωδικοί αριθμοί εσόδων και εξόδων (Κ.Α.Ε.) ταξινομούνται κατ’ είδος, ομάδες και κατηγορίες, ανάλογα με την αιτία και την φύση τους, κατά το δεκαδικό σύστημα ταξινόμησης.

Ο Κώδικας Δημόσιου Λογιστικού αντιμετωπίζει τις έννοιες των εσόδων και εξόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού με ταμειακή αντίληψη, εντελώς διαφορετική δηλαδή απ΄ αυτήν της σύγχρονης λογιστικής επιστήμης.

Ως έσοδα του προϋπολογισμού νοούνται όλα τα πραγματικά ποσά που περιέρχονται νόμιμα στο Κρατικό Ταμείο και αυξάνουν το ταμειακό του υπόλοιπο, ενώ ως έξοδα νοούνται όλες οι δαπάνες που πληρώνονται με νόμιμους τίτλους μέσα στο οικονομικό έτος εκτέλεσης του Προϋπολογισμού. Με άλλα λόγια, σύμφωνα με το Δημόσιο Λογιστικό, ό,τι εισπράττεται είναι έσοδο και ό,τι πληρώνεται είναι έξοδο. Για κάθε είσπραξη εσόδου ενημερώνεται κάθε φορά ένας κωδικός εσόδων του Προϋπολογισμού, και για κάθε πληρωμή δαπάνης ενημερώνεται ένας κωδικός εξόδων του Προϋπολογισμού.

Γίνεται λοιπόν φανερό ότι το Δημόσιο Λογιστικό ακολουθεί την απλογραφική μέθοδο. Κάθε πράξη καταγράφεται είτε σαν έξοδο είτε σαν έσοδο και οι κωδικοί του Προϋπολογισμού μπορούν μόνο να αυξάνονται.

Η λειτουργία όμως αυτή, του Δημόσιου Λογιστικού, στερεί τον Κρατικό Προϋπολογισμό από μια σειρά πολύτιμων και σημαντικών πληροφοριών που είναι

αναγκαίες για την ορθολογική και χρηστή διαχείριση αφενός μεν του δημόσιου πλούτου, αφετέρου δε της ικανοποίησης των αναγκών.

Το απλογραφικό σύστημα δεν δίνει στοιχεία για την παρακολούθηση κόστους, δεν λαμβάνει υπόψη τις αποσβέσεις κτηρίων, μηχανημάτων, δεν παρέχει επαρκή πληροφόρηση για την πραγματική οικονομική κατάσταση του Κράτους, δεν περιγράφει με ακρίβεια τις πραγματικές υποχρεώσεις και απαιτήσεις του Κράτους.

Ως **παράδειγμα** αναφέρουμε την είσπραξη φόρων στην απλογραφική μέθοδο η οποία αυξάνει μόνο τον αντίστοιχο κωδικό εσόδων, χωρίς να απεικονίζεται άμεσα το λογιστικό της αποτέλεσμα. Επίσης, η έκδοση χρέους αυξάνει τους κωδικούς εσόδων αγνοώντας όμως την υποχρέωση που αυτή δημιουργεί, καθώς βέβαια και το λογιστικό αποτέλεσμα της πράξης αυτής. Το Δημόσιο Λογιστικό δηλαδή αντιμετωπίζει την πραγματοποίηση δύο εντελώς διαφορετικών πράξεων ως απλή αύξηση εσόδων (είσπραξη φόρων, έκδοση χρέους δηλαδή είσπραξη πιστωτικών εσόδων), χωρίς να ενδιαφέρεται για την πραγματική υποχρέωση που η δεύτερη πράξη τουλάχιστον δημιουργεί.

6.6. ΝΕΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Το Διπλογραφικό Λογιστικό Σύστημα είναι η μέθοδος η οποία καταγράφει τις μεταβολές που επιφέρουν τα λογιστικά γεγονότα στην περιουσία ενός οργανισμού (Δημόσιου ή Ιδιωτικού), θέτοντας σε κίνηση δύο τουλάχιστον λογαριασμούς: Έναν που μεταβάλλεται, θετικά ή αρνητικά, και έναν άλλον που μεταβάλλεται με το ίδιο ακριβώς ποσό, αλλά με αντίθετο τρόπο, αρνητικά ή θετικά. Κάθε λογιστικό γεγονός δηλαδή καταγράφεται δισδιάστατα με ταυτόχρονη κίνηση δύο τουλάχιστον λογαριασμών, εκ των οποίων ο ένας χρεώνεται και ο άλλος πιστώνεται. Ισχύει σε όλον τον κόσμο, λειτουργεί πάρα πολλά χρόνια και σαν ενιαίο σύνολο έχει απεριόριστες δυνατότητες παροχής οικονομικών πληροφοριών.

Η λειτουργία της διπλογραφικής μεθόδου, με βάση τις μεταβολές που επιφέρει στους λογαριασμούς του Ενιαίου Γενικού Λογιστικού Σχεδίου, φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα:

Λογαριασμοί		Ομάδα Λ/σμών	Χρέωση	Πίστωση
Ενεργητικό	1η Ομάδα	Πάγια	+	-
	2η Ομάδα	Αποθέματα	+	-
	3η Ομάδα	Απαιτήσεις Διαθέσιμα	+	-
Παθητικό	4η Ομάδα	Ίδια κεφάλαια Προβλέψεις Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	+
	5η Ομάδα	Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	+
Αποτελέσματα Εκμετάλλευσης	6η Ομάδα	Οργανικά Έξοδα	+	-
	7η Ομάδα	Οργανικά Έξοδα	-	+
Ανόργανο αποτέλεσμα	8η Ομάδα	Ανόργανα Έξοδα	+	-
		Ανόργανα Έσοδα	-	+
Σύνολα			**α**	**= α**

Επεξηγήσεις : (+) = Αυξήσεις των Λογαριασμών

(-) = Μειώσεις των Λογαριασμών

Από το παραπάνω διάγραμμα προκύπτει ότι κάθε αύξηση των στοιχείων του ενεργητικού, προκαλεί μία αντίστοιχη μείωση ενός άλλου στοιχείου του ενεργητικού ή αντίστοιχη αύξηση στοιχείων των υποχρεώσεων ή των ιδίων κεφαλαίων. Επίσης, κάθε μείωση στοιχείου του ενεργητικού θα προκαλεί μία αντίστοιχη αύξηση ενός άλλου στοιχείου του ενεργητικού ή αντίστοιχη μείωση στοιχείου των υποχρεώσεων ή των ιδίων κεφαλαίων.

Οι αυξομειώσεις των λογαριασμών οφείλονται στην μαθηματική ισότητα που ισχύει στην Λογιστική και που είναι η εξής :

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ = ΠΑΘΗΤΙΚΟ + ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ

Οι αυξομειώσεις αυτές των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού καταγράφονται σε ειδικό βιβλίο, που καλείται ημερολόγιο και του οποίου η αριστερή στήλη ονομάζεται «Χρέωση», ενώ η δεξιά «Πίστωση».

Παραδείγματα:

Τα προηγούμενα παράδειγμά μας της απλογραφικής μεθόδου, απεικονίζονται παρακάτω με την λειτουργία της διπλογραφικής μεθόδου.

Παράδειγμα 1 : Είσπραξη φόρων

Αντιμεταβαλλόμενοι λογαριασμοί		Μεταβολές Λογαριασμών	
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	Χρέωση	Πίστωση
	Ταμείο	1.000.000 (+)	
	Έσοδα		1.000.000 (+)

Παράδειγμα 2 : Έκδοση Χρέους

Αντιμεταβαλλόμενοι λογαριασμοί		Μεταβολές Λογαριασμών	
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	Χρέωση	Πίστωση
	Ταμείο	1.000.000 (+)	
	Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις		1.000.000 (+)

Έτσι, στο διπλογραφικό σύστημα έχουμε λογιστική εγγραφή, τη στιγμή που εισπράττουμε τα φορολογικά έσοδα και συγχρόνως περιγράφουμε και το ταμειακό τους αποτέλεσμα. Γνωρίζουμε δηλαδή με ακρίβεια τα πραγματικά αποτελέσματα της συναλλαγής.

Ομοίως στο δεύτερο παράδειγμα γνωρίζουμε ότι αυξήθηκαν τα ταμειακά μας διαθέσιμα αλλά και παράλληλα αυξήθηκαν και οι υποχρεώσεις μας με την έκδοση χρέους.

6.7. ΣΥΝΟΨΗ

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω η έννοια του ταμείου δεν υπάρχει στο απλογραφικό σύστημα του Δημόσιου Λογιστικού, αλλά προκύπτει ως η διαφορά μεταξύ του αθροίσματος των εισπράξεων και πληρωμών. Αντίθετα, στο Διπλογραφικό σύστημα το ταμείο εμφανίζεται αυτούσιο στο λογαριασμό "Χρηματικά Διαθέσιμα."

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό, να κατανοήσουμε τις έννοιες των εσόδων και των εξόδων από την πλευρά της λογιστικής. Σαν έσοδα, λοιπόν στη λογιστική είναι κάθε αύξηση της καθαρής θέσης του Δημοσίου πού σχετίζεται με την άσκηση της δραστηριότητας του, ενώ σαν έξοδα είναι η μείωση της καθαρής θέσης του που προέρχεται και πάλι από την άσκηση της δραστηριότητάς του. Αντίθετα, το δημόσιο λογιστικό περιμένει πότε θα εισπραχθεί ή θα πληρωθεί το κάθε ποσό προκειμένου να το καταχωρήσει.

Η απλογραφική λογιστική διαχείριση εφαρμόζεται σήμερα μόνο σε όσα κράτη συνεχίζουν να συντάσσουν προϋπολογισμούς κονδυλίων και όχι προϋπολογισμούς προγραμμάτων. Είναι μία τακτική που σιγά – σιγά παύει να εφαρμόζεται κυρίως γιατί δεν παρέχει έγκαιρη και αξιόπιστη πληροφόρηση, ούτε ως προς το χρόνο, ούτε ως προς την ποιότητά της. Τη θέση της παίρνει η διπλογραφική μέθοδος λογιστικής η οποία μπορεί να πληροφορεί με ακρίβεια και αξιοπιστία το Κράτος, τόσο για τις υποχρεώσεις του σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα, όσο και για το πραγματικό οικονομικό αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γεωργακόπουλος, Θ. (2005), ***Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική***, Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.
2. Κάρτσωνας, Γ. (1992), ***Δημόσιο Λογιστικό- Κρατικός Προϋπολογισμός***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.
3. Κλαουδάτος, Μ. (2003), ***Κρατικός Προϋπολογισμός, Προτάσεις για Ένα Μοντέλο Αξιόπιστο και Αποτελεσματικό***, Εκδόσεις Κριτική.
4. Μονάδα Επιστημονικής Τεκμηρίωσης και Ανάλυσης (ΜΕΤΑ) (2006), ***Γλωσσάριο Δημοσιονομικών Όρων***, Γενικό Λογιστήριο Κράτους, Αθήνα.

5. Ντζιούνης, Χ. (1998), ***Στοιχεία Δημοσιονομικού Δικαίου***, ΕΚΔΔ, Αθήνα.
6. Σακκάς, Γ. (2006), ***Κρατικός Προϋπολογισμός***, ΕΚΔΔ, Αθήνα.
7. Σολδάτος, Δ. (1996), ***Δημόσιο Λογιστικό,*** Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.
8. Σολδάτος, Δ. (1996), ***Νόμος 2362/1995,*** Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.
9. Σολδάτος, Δ. (1992), ***Το Δημόσιο Λογιστικό,*** Έκδοση Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.
10. Σολδάτος, Δ. (2001), ***Δημόσιο Λογιστικό, Κωδικοποιημένη Νομοθεσία – Ερμηνεία – Νομολογία,*** Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.
11. Υπουργείο Οικονομικών (2009), ***Απολογισμός Εσόδων & Εξόδων του Κράτους Έτους 2008***, Αθήνα.
12. Υπουργείο Οικονομικών (2008), ***Εισηγητική Έκθεση επί του Απολογισμού Εσόδων & Εξόδων του Κράτους Έτους 2008***, Αθήνα.
13. Υπουργείο Οικονομικών (2008), ***Εισηγητική Έκθεση επί του Ισολογισμού του Κράτους Έτους 2008,*** Αθήνα.
14. Υπουργείο Οικονομικών (2009), ***Εισηγητική Έκθεση επί του Προϋπολογισμού Έτους 2010,*** Αθήνα.
15. Υπουργείο Οικονομικών (2009), ***Έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου του Κράτους επί του Ισολογισμού και Απολογισμού Έτους 2008***, Αθήνα.
16. Υπουργείο Οικονομικών (2009), ***Έκθεση του Υπουργού Οικονομικών επί της Εκθέσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου του Κράτους Έτους 2008,*** Αθήνα.
17. Υπουργείο Οικονομικών (2009), ***Ισολογισμός του Κράτους Έτους 2008,*** Αθήνα.
18. Υπουργείο Οικονομικών (2009), ***Προϋπολογισμός Οικονομικού Έτους 2010***, Αθήνα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Ν. 2362/95 (ΦΕΚ-247 Α') :

Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους τους και άλλες διατάξεις

Ν. 2362/95 (ΦΕΚ-247 Α') : Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους τους και άλλες διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
Εισαγωγικές Διατάξεις

'Αρθρο 1 : Διοίκηση εσόδων – εξόδων
Η διοίκηση των δημοσίων εσόδων και εξόδων και το λογιστικό του Κράτους διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

'Αρθρο 2 : Αρμοδιότητες του Υπουργού Οικονομικών
1. Ο Υπουργός Οικονομικών είναι αρμόδιος για τη γενική διαχείριση και εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού.
2. Ο ίδιος Υπουργός ασκεί εποπτεία και έλεγχο στη διαχείριση των δημοσίων χρημάτων και της δημόσιας περιουσίας, καθώς επίσης στις διαχειρίσεις των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται ή επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, την Ευρωπαϊκή 'Ενωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς.

'Αρθρο 3 : Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους για την εφαρμογή του νόμου αυτού έχει τις εξής γενικές αρμοδιότητες :
α) Καταρτίζει τον Προϋπολογισμό, Απολογισμό και Ισολογισμό του Κράτους.
β) Επιμελείται στης εκτέλεσης του Προϋπολογισμού και ασκεί έλεγχο στις δημόσιες δαπάνες.
γ) Συμπράττει υποχρεωτικά στην έκδοση κανονιστικών πράξεων που προκαλούν δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού ή φορέων που επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και δεν εγκρίνει την πραγματοποίηση οποιασδήποτε δαπάνης, εφόσον με την έκδοση της κανονιστικής πράξης δεν προβλέπεται ο τρόπος κάλυψης της.
δ) Ασκεί έλεγχο στην οικονομική διαχείριση των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών (των οργανισμών τοπικής αυτοδιοικήσεως πρώτου και δευτέρου βαθμού) και των νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου που επιχορηγούνται ή χρηματοδοτούνται με οποιονδήποτε τρόπο από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, την Ευρωπαϊκή 'Ενωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς.
Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται τα όργανα, το περιεχόμενο, ο τρόπος άσκησης και η έκταση του ελέγχου αυτού και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.
ε) Ασκεί έλεγχο στη διαχείριση των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή 'Ενωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς.
Ο έλεγχος της παρούσας και των περιπτώσεων β' και δ' είναι ανεξάρτητος των ελέγχων που διενεργούν οι καθ' ύλην αρμόδιοι φορείς. στ) Παρακολουθεί και ελέγχει την κίνηση των εκτός Προϋπολογισμού λογαριασμών της δημόσιας διαχειρίσεως.
ζ) Συντονίζει τις χρηματικές εκροές από τον κεντρικό λογαριασμό του Δημοσίου, προγραμματίζει την τήρηση των αναγκαίων χρηματικών αποθεμάτων για την πληρωμή των δαπανών του Προϋπολογισμού και διαχειρίζεται τα διαθέσιμα του Δημοσίου.
η) Λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την εξασφάλιση του ελέγχου στην οικονομική διαχείριση του Κράτους.

'Αρθρο 4 : Οικονομικό έτος
Οικονομικό έτος είναι η χρονική περίοδος που περιλαμβάνει τις διοικητικές πράξεις και τα γεγονότα, τα οποία σχετίζονται με τη διαχείριση του δημόσιου χρήματος και την κίνηση της περιουσίας του Κράτους.
Το οικονομικό έτος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου ημερολογιακού έτους. "Μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών της οικονομικής και νομισματικής ενοποίησης, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής 'Ενωσης δύναται με απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών, η οποία εκδίδεται εντός του β' τετραμήνου του έτους, να παρατείνεται η εκτέλεση του Γενικού Κρατικού Προϋπολογισμού του ιδίου οικονομικού έτους : α) ένα μήνα, για την είσπραξη των μέχρι τη λήξη του οικονομικού έτους βεβαιωθέντων εσόδων και β) δύο μήνες για την πληρωμή εξόδων, οι σχετικές υποχρεώσεις των οποίων έχουν αναληφθεί μέχρι τη λήξη του οικονομικού έτους.
Ειδικά για το Γενικό Κρατικό Προϋπολογισμό του οικονομικού έτους 1996 η ανωτέρω απόφαση παράτασης της εκτέλεσής του μπορεί να εκδοθεί μέχρι τη λήξη του έτους" (προσθ. του μέσα σε "" εδαφίου από το άρθρο 10 του Ν. 2452/96, ΦΕΚ-283 Α').

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
Κατάρτιση και ψήφιση του Προϋπολογισμού

'Αρθρο 5 : 'Εννοια και περιεχόμενο του Προϋπολογισμού
1. Προϋπολογισμός είναι ο νόμος με τον οποίο προσδιορίζονται τα δημόσια έσοδα και καθορίζονται τα όρια των εξόδων του Κράτους (πιστώσεων) για κάθε οικονομικό έτος. Φορέας είναι το σύνολο των υπηρεσιών που αποτελούν ενιαία διοικητική μονάδα (υπουργείο, περιφέρεια), που έχει διοικητική αυτοτέλεια και ίδιο προϋπολογισμό εντεταγμένο στο Γενικό Προϋπολογισμό του Κράτους.
Ειδικός φορέας (υπηρεσία) είναι συγκεκριμένη υπηρεσία της ευρύτερης ως άνω διοικητικής μονάδας.
2. 'Ολα τα έσοδα και έξοδα του Κράτους εγγράφονται στον Προϋπολογισμό και ταξινομούνται κατ' είδος, ομάδες, υποκατηγορίες και κατηγορίες, ανάλογα με την αίτια και τη φύση τους, κατά τα οριζόμενα με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.
Τα έξοδα ταξινομούνται και κατά φορέα και ειδικό φορέα.
3. Στον Προϋπολογισμό συνάπτονται πίνακες :
α) των προβλεπόμενων εσόδων,
β) των προβλεπόμενων εξόδων, χωριστά για κάθε φορέα,
γ) των προβλεπόμενων κατά κωδικό αριθμό εξόδου, ανεξαρτήτως φορέα ή ειδικού φορέα,
δ) των προβλεπομένων τελικών αποτελεσμάτων των εσόδων και εξόδων.
4. Σε ειδικούς πίνακες, που προσαρτώνται στον Προϋπολογισμό και που μπορούν να τροποποιούνται κατά τη διάρκεια της εκτελέσεως αυτού με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, αναγράφεται κατά φορέα και ειδικό φορέα το είδος των δαπανών, σε βάρος των πιστώσεων, των οποίων επιτρέπεται η έκδοση επιτροπικών ενταλμάτων ή ενταλμάτων πληρωμής.

'Αρθρο 6 : Κατάρτιση του Προϋπολογισμού
1. Ο Προϋπολογισμός του Κράτους καταρτίζεται ύστερα από προτάσεις των αρμόδιων φορέων και εισήγηση των οικείων Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου προς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.
2. Η εγγραφή πιστώσεων για επιχορήγηση δημόσιων επιχειρήσεων, οργανισμών,

ιδρυμάτων, λοιπών ΝΠΔΔ και λοιπών φορέων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου γίνεται μετά από συνεκτίμηση:
α) των αναγκών τους, σε σχέση με τους ίδιους πόρους, τα περιουσιακά τους στοιχεία και το ύψος των διαθεσίμων τους και β) των αποτελεσμάτων της οικονομικής τους διαχείρισης, όπως αυτά προκύπτουν από τους απολογισμούς και ισολογισμούς που υποβάλλονται αρμοδίως, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. 'Οσοι από τους ανωτέρω φορείς δεν έχουν συντάξει τους προβλεπόμενους προϋπολογισμούς και απολογισμούς για τα προηγούμενα έτη, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, υποχρεούνται να τους συντάξουν εντός δύο (2) ετών. Από της ισχύος του παρόντος οι ανωτέρω φορείς υποχρεούνται να υποβάλλουν στο Υπουργείο Οικονομικών δύο (2) μήνες προ της λήξεως εκάστου οικονομικού έτους τον προϋπολογισμό του επόμενου οικονομικού έτους, καθώς και τα περιουσιακά τους στοιχεία, τα οποία θα απεικονίζουν την οικονομική τους θέση και εντός έξι (6) μηνών μετά τη λήξη εκάστου οικονομικού έτους τον απολογισμό και ισολογισμό αυτού, μαζί με τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία του κλεισίματος της χρήσης. Σε αντίθετη περίπτωση δύναται, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, να περικόπτεται η κρατική επιχορήγηση.
Η καταβολή της επιχορήγησης από την πίστωση που εγγράφεται στον Κρατικό Προϋπολογισμό γίνεται τμηματικά, δύναται δε και να μην πραγματοποιείται εν μέρει ή εν όλω, εφόσον δεν κρίνεται απαραίτητη, με βάση τα κριτήρια των προηγούμενω εδαφίων.
Το ύψος των διαθεσίμων προκύπτει από πρόσφατα παραστατικά στοιχεία των οικείων τραπεζών ή ιδρυμάτων, τα οποία υποβάλλονται στις υπηρεσίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Η προσκόμιση παραστατικών στοιχείων από τους φορείς δεν απαιτείται σε περίπτωση ελεύθερης πρόσβασης του Δημοσίου στους λογαριασμούς διαθεσίμων, η οποία πραγματοποιείται με ανέκλητη δήλωση του οργάνου διοίκησης κάθε φορέα, που υποβάλλεται στην τράπεζα ή στο ίδρυμα που τηρείται ο λογαριασμός των διαθεσίμων του.
Περίληψη προϋπολογισμού των ανωτέρω επιχορηγούμενων φορέων, δύναται να συνδημοσιεύεται σε ιδιαίτερο τεύχος με τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι φορείς, το περιεχόμενο της περίληψης, η διαδικασία και ο χρόνος υποβολής, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.
3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να καθορίζεται η μέθοδος και ο τρόπος καταρτίσεως του Προϋπολογισμού.

'Αρθρο 7 : Δημόσιες επενδύσεις

1. Οι δημόσιες επενδύσεις διέπονται από τις ειδικές γι' αυτές διατάξεις.
2. Οι απαραίτητες πιστώσεις για την εκτέλεση του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων εγγράφονται σε ιδιαίτερο τμήμα του Προϋπολογισμού του Κράτους και δύναται να μεταβιβάζονται με επιτροπτικά εντάλματα.
3. Στο κατά την προηγουμένη παράγραφο τμήμα του Προϋπολογισμού εγγράφονται και οι πιστώσεις για την εκτέλεση έργων δημοσίων επενδύσεων, η αξία των οποίων καταβάλλεται από τρίτους.
4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, δύναται να μεταβληθεί ο τρόπος εκτέλεσης του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων.
5. Πληρωμές έργων δημοσίων επενδύσεων, οι οποίες για διάφορους λόγους δεν εμφανίζονται στον Απολογισμό του Κράτους, με την έκδοση των κατά νόμο συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων, ενταλματοποιούνται σε βάρος ειδικής πιστώσεως, που εγγράφεται στον εκτελούμενο εκάστοτε προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μετά από αιτιολογημένη

πρόταση των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου των φορέων και μόνο δια δικαιολογητικά πληρωμών που εκκρεμούν σ' αυτές.

'Αρθρο 8 : Ψήφιση του Προϋπολογισμού

1. Ο Προϋπολογισμός εισάγεται στη Βουλή από τον Υπουργό Οικονομικών ένα (1) τουλάχιστον μήνα πριν αρχίσει το οικονομικό έτος και ψηφίζεται για το επόμενο έτος κατά την τακτική ετήσια σύνοδο αυτής, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τον Κανονισμό της Βουλής.

Κατά την εισαγωγή του συνοδεύεται από τις αναλυτικές εκθέσεις των Γενικών Δ/ντών, Φορολογίας και Φορολογικών Ελέγχων, Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. και Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, που προβλέπονται από τα άρθρα 10 και 13 του παρόντος νόμου.

2. Αν τα πραγματοποιούμενα από οποιαδήποτε αιτία έσοδα ή έξοδα κατά την πορεία της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού, βάσει στοιχείων που θα αποστέλλουν οι αρμόδιες για την εκτέλεση του Προϋπολογισμού υπηρεσίες (ΔΟΥ - ΥΔΕ - ΚΕΠΥΟ) στην αρμόδια διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, αποκλίνουν σημαντικά των προβλέψεων που έχουν ψηφισθεί από τη Βουλή, υποβάλλεται προς αυτή συμπληρωματικός ή διορθωτικός Προϋπολογισμός προς ψήφιση, συνοδευόμενος με προσωρινό Απολογισμό του διαρρεύσαντος χρονικού διαστήματος.

'Αρθρο 9 : Προσωρινή διοίκηση εσόδων και εξόδων

1. Αν για οποιονδήποτε λόγο είναι ανέφικτη η διοίκηση των εσόδων και των εξόδων, βάσει του Προϋπολογισμού, αυτή ενεργείται με ειδικό κάθε φορά νόμο.

2. Αν δεν είναι δυνατή, επειδή έληξε η περίοδος της Βουλής, η ψήφιση του Προϋπολογισμού ή του ειδικού νόμου, που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, παρατείνεται για τέσσερις (4) μήνες η ισχύς του Προϋπολογισμού του οικονομικού έτους που έληξε ή λήγει, με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου.

3. Κατά την περίοδο της προσωρινής διοικήσεως των εσόδων και εξόδων, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού, δεν επιτρέπεται η πραγματοποίηση δαπανών σχετικών με τη σύσταση ή επέκταση δημοσίων υπηρεσιών.

Κατά την ανωτέρω περίοδο, επιτρέπεται η πληρωμή δαπανών για υποχρεώσεις που δημιουργούνται από ειδικούς νόμους και για τις οποίες δεν υπάρχει πρόβλεψη στον εκτελούμενο Προϋπολογισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ
'Εσοδα - 'Εξοδα - Πιστώσεις

'Αρθρο 10 : 'Εσοδα

1. Δημόσια έσοδα είναι τα χρηματικά ποσά, τα οποία περιέρχονται στο Κράτος κατ' επιταγή νόμου ή σε εκτέλεση συμβάσεως, διαθήκης, δικαστικής αποφάσεως ή από άλλη αιτία.

2. 'Εσοδα του Προϋπολογισμού είναι τα ποσά που βεβαιώνονται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, στο οποίο αναφέρεται ο Προϋπολογισμός ανεξάρτητα από τη χρονική περίοδο από την οποία προέρχονται, όπως επίσης και τα έσοδα του προηγούμενη οικονομικού έτους, που δεν έχουν εισπραχθεί.

3. Τα έσοδα που έχουν βεβαιωθεί και δεν έχουν εισπραχθεί μέχρι τη λήξη του οικονομικού έτους, διαγράφονται λογιστικά από το οικονομικό έτος στο οποίο έχουν βεβαιωθεί και επαναβεβαιώνονται ως έσοδα του επόμενου οικονομικού έτους.

4. Μεχρι το τέλος Οκτωβρίου κάθε έτους συντάσσεται έκθεση από τους Γενικούς Διευθυντές Φορολογίας και Φορολογικών Ελέγχων και Τελωνείων και Ε.Φ.Κ., επί της πορείας των εσόδων, της δραστηριότητας των αρμόδιων υπηρεσιών και των αποτελεσμάτων του ελέγχου για την περιστολή της φοροδιαφυγής και του λαθρεμπορίου κατά το χρόνο που πέρασε, η οποία υποβάλλεται στον Υπουργό Οικονομικών.
Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει το σχετικό νομοθετικό έργο, επιπλέον δε στατιστικά στοιχεία σχετικά με την επιβολή προστίμων επί παραβάσεων φορολογικής και τελωνειακής νομοθεσίας, καθώς και πίνακες παραβατών.
Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται κάθε σχετική με το θέμα λεπτομέρεια.

'Αρθρο 11 : 'Οργανα και τίτλοι εισπράξεως

1. Η είσπραξη των δημοσίων εσόδων ενεργείται δυνάμει νόμιμου τίτλου από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, τα Τελωνεία, τα λοιπά όργανα εισπράξεως του Δημοσίου και τους Ειδικούς Ταμίες, στους οποίους έχει ανατεθεί η είσπραξη ειδικών εσόδων. Τίτλοι εισπράξεως είναι τα παραστατικά στοιχεία που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις και από τα οποία προκύπτει ο οφειλέτης του Δημοσίου, το είδος της οφειλής και το εισπρακτέο κατά οφειλέτη ποσό.
2. Η είσπραξη των δημοσίων εσόδων δύναται να ανατεθεί στις τράπεζες ή σε άλλους οργανισμούς κοινής ωφελείας ή πιστωτικούς οργανισμούς ή στα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛ.ΤΑ) ή και σε άλλες δημόσιες αρχές. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία της εισπράξεως, ο έλεγχος των εισπράξεων, καθώς και η καταβολή προμήθειας ή αμοιβής αυτών, η οποία βαρύνει το Δημόσιο.
Στην περίπτωση αυτή οι εκδιδόμενες, κατ' εφαρμογή του α.ν. 1819/51 (ΦΕΚ-149 Α'), επιταγές οπισθογραφούνται απευθείας από τις τράπεζες ή οργανισμούς κοινής ωφελείας ή πιστωτικούς οργανισμούς ή τα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛ.ΤΑ) ή από τις άλλες δημόσιες αρχές.

'Αρθρο 12 : Αποδεικτικά εισπράξεως

1. Αποδεικτικά εισπράξεως είναι τα παραστατικά στοιχεία, μηχανογραφικά ή μη, που εκδίδονται από τα αρμόδια για την είσπραξη δημοσίων εσόδων όργανα και αποδεικνύουν την εξόφληση της οφειλής.
Οι Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, τα Τελωνεία, οι Ειδικοί Ταμίες και τα λοιπά επί της εισπράξεως όργανα εκδίδουν για κάθε είσπραξη αποδεικτικό εισπράξεως, του οποίου ο τύπος ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.
Η είσπραξη θεωρείται ότι δεν έγινε, αν δεν έχει εκδοθεί το νόμιμο αποδεικτικό εισπράξεως.
2. Ανυπόγραφα αποδεικτικά στοιχεία χρεώσεως ή πιστώσεως της διαχειρίσεως του υπολόγου, που η συμπλήρωσή τους δεν είναι δυνατή λόγω θανάτου του οργάνου που τα έχει εκδώσει ή άλλης αιτίας, υπογράφονται από τα όργανα που τον έχουν διαδεχθεί στην υπηρεσία, αφού πρώτα διαπιστωθεί από επιτροπή, που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η εισαγωγή ή εξαγωγή στη διαχείρισή του των μετρητών, αξιών, ενσήμων ή υλικών, για τα οποία έχουν εκδοθεί τα αποδεικτικά.
3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών επιτρέπεται η είσπραξη ορισμένων δημοσίων εσόδων με τη διάθεση από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες και τα Τελωνεία ειδικών εντύπων, αντί της εκδόσεως των αποδεικτικών εισπράξεως της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.
Με την απόφαση αυτή καθορίζεται ο τύπος των ειδικών εντύπων, η χρονολογία

ενάρξεως της κυκλοφορίας τους, ο τρόπος επιστροφής τους, όταν συντρέχει τέτοια περίπτωση, η στρογγυλοποίηση των πληρωτέων ποσών και κάθε σχετική λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση επιτρέπεται να καθορίζεται ο τρόπος διαθέσεως των ειδικών εντύπων και από νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή και από ιδιώτες. "Με την ίδια απόφαση καθορίζονται : α) Το ποσοστό της προμήθειας που εισπράττουν, από τους αγοραστές, τα ΝΠΙΔ και οι ιδιώτες, β) Οι κυρώσεις που επιβάλλονται σε όσους παραβαίνουν τις διατάξεις της απόφασης αυτής" (προσθ. του μέσα σε "" εδαφ. από την παρ. 6 του άρθρου 15 του Ν. 2469/97, ΦΕΚ-38 Α').

'Αρθρο 13 : 'Εξοδα προϋπολογισμού

1. 'Εξοδα προϋπολογισμού είναι οι πληρωμές που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται ο Προϋπολογισμός, ανεξάρτητα από το χρόνο που έχει δημιουργηθεί η υποχρέωση για πληρωμή.
2. Η πληρωμή των εξόδων του Προϋπολογισμού θεωρείται ότι πραγματοποιείται με την εξόφληση του οικείου τίτλου του άρθρου 28 του παρόντος νόμου.
3. Τα έξοδα του Προϋπολογισμού εντέλλονται σε βάρος των κατά φορέα πιστώσεων και μέσα στα όρια των πληρωμών και ποσοστών διαθέσεως που ορίζονται κάθε φορά.
4. Μέχρι τέλος Οκτωβρίου κάθε έτους συντάσσεται έκθεση από το Γενικό Δ/ντή του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, επί της πορείας των εξόδων και των αποτελεσμάτων του ελέγχου επί των δημοσίων δαπανών από τα αρμόδια όργανα και υπηρεσίες, κατά το έτος που πέρασε και υποβάλλεται στον Υπουργό Οικονομικών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται κάθε σχετική με το θέμα λεπτομέρεια.

'Αρθρο 14 : Τακτοποιητικές λογιστικές εγγραφές του Γραφείου Συμψηφισμών Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους μετά τη λήξη του οικονομικού έτους

1. Το Γραφείο Συμψηφισμών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους δύναται να διενεργεί τακτοποιητικές λογιστικές εγγραφές, για την εμφάνιση εσόδων και εξόδων του Προϋπολογισμού μέχρι τέσσερις (4) μήνες μετά τη λήξη του οικονομικού έτους.
2. Οι απαραίτητες μεταβολές στις πιστώσεις του Προϋπολογισμού για την εμφάνιση εξόδων από το Γραφείο Συμψηφισμών, μπορεί να διενεργούνται κατά τη διάρκεια της κατά την προηγούμενη παράγραφο προθεσμίας, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Αν τα δημόσια έσοδα που έχουν πραγματοποιηθεί υπερβαίνουν τα προβλεφθέντα συνολικά στον εκτελεσθέντα Προϋπολογισμό, επιτρέπεται να γίνονται οι απαραίτητες μεταβολές σ' αυτόν, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Με όμοια απόφαση, πραγματοποιηθέντα έσοδα που έχουν βεβαιωθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου, είναι δυνατόν να μεταφέρονται κατά τη διάρκεια της προθεσμίας της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου από τον τακτικό προϋπολογισμό στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων και αντίστροφα, για τη λογιστική τακτοποίηση αυτών.

3. Οι πράξεις, που εκδίδονται για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, φέρουν την ημερομηνία της υπογραφής τους.

'Αρθρο 15 : Ειδικότητα πιστώσεων - Αυξομειώσεις - Μεταφορές αυτών

1. Πίστωση είναι το ποσό που αναγράφεται στον προϋπολογισμό για την πληρωμή συγκεκριμένης δαπάνης και προσδιορίζεται από τον οικείο κωδικό αριθμό και κατονομασία, μέσα στα όρια του οποίου δύναται ο Διατάκτης να αναλαμβάνει υποχρεώσεις.
2. Οι πιστώσεις του Προϋπολογισμού χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την

αντιμετώπιση των δαπανών του ειδικού φορέα (υπηρεσίας) για τον οποίο έχουν προβλεφθεί και προσδιορίζονται από τον οικείο κωδικό αριθμό.
3. Οι πιστώσεις του Προϋπολογισμού επιτρέπεται να μεταβληθούν, σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις, κατά τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους του άρθρου αυτού.
4. Με αιτιολογημένες αποφάσεις του αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η εγγραφή ή αύξηση πιστώσεων στον προϋπολογισμό του Υπουργείου του, με ισόποση μείωση άλλων πιστώσεων του αυτού ειδικού φορέα και υποκατηγορίας.
Με όμοιες αποφάσεις επιτρέπεται η εγγραφή ή αύξηση πιστώσεων Περιφερειακού Προϋπολογισμού (Περιφέρειας ή Περιφερειακού Δ/νσης), στους φορείς της αρμοδιότητας του οικείου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ή Περιφερειακού Δ/ντή, με ισόποση μείωση πιστώσεων της αντίστοιχης υπηρεσίας και υποκατηγορίας του προϋπολογισμού του Υπουργείου.
5. Με αιτιολογημένες αποφάσεις του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ή του Περιφερειακού Δ/ντή επιτρέπεται η ισόποση αυξομείωση των πιστώσεων του προϋπολογισμού της Περιφέρειας ή της Περιφερειακής Δ/νσης, εντός του αυτού ειδικού φορέα.
[Αρχή Τροποποίησης]
6. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και μετά από αιτιολογημένη πρόταση του αρμόδιου Διατάκτη επιτρέπεται η εγγραφή ή αύξηση πιστώσεων του Προϋπολογισμού του, με ισόποση μείωση άλλων πιστώσεων αυτού, πλην των περιπτώσεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου αυτού. Με όμοιες αποφάσεις επιτρέπεται η εγγραφή ή αυξομείωση πιστώσεων της παρ. 9 του παρόντος άρθρου, όπως ισχύει (ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΑΡ. 6 ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 24 ΤΟΥ Ν. 2703/99, ΦΕΚ-72 Α') [Τέλος Τροποποίησης]
7. Με αιτιολογημένες αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών εγκρίνεται η αύξηση των πιστώσεων των φορέων, με τα ποσά που έχουν δαπανηθεί προς όφελος άλλου φορέα για την παροχή αγαθών και υπηρεσιών. Η αύξηση γίνεται σε βάρος των πιστώσεων του φορέα που ωφελείται, σύμφωνα με αυτά που ορίζουν οι ίδιες αποφάσεις.
8. Οι αποφάσεις, που προβλέπονται από τις παραγράφους 4,5 και 6, εκδίδονται με τα παρεχόμενα από τις οικείες Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου στοιχεία κίνησης των πιστώσεων που μεταβάλλονται και με εισήγηση των για την πραγματοποίηση ή μη των αυξομειώσεων, με τους περιορισμούς του άρθρου 19 του παρόντος.

[Αρχή Τροποποίησης]
9. Οι πιστώσεις που αφορούν αποδοχές προσωπικού, συντάξεις, ενοίκια, αντίτιμα, κοινοτικά προγράμματα, επιδοτήσεις, επιχορηγήσεις για μισθοδοσία δεν είναι δεκτικές αυξομειώσεων από τους Διατάκτες, παρά μόνο με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.
Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορίζονται και άλλες πιστώσεις ως μη δεκτικές αυξήσεων ή μειώσεων από τους Διατάκτες (ΑΝΤΙΚ. της ΠΑΡ. 9 ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 24 ΤΟΥ Ν. 2703/99, ΦΕΚ-72 Α') [Τέλος Τροποποίησης]
10. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

'Αρθρο 16 : Πιστώσεις αποκεντρωμένων ή μη υπηρεσιών

1. Στους περιφερειακούς προϋπολογισμούς μπορεί να εγγράφονται ή να μεταβιβάζονται πιστώσεις για τις υπηρεσίες των Πολιτικών Υπουργείων, με εξαίρεση τις πιστώσεις για αποδοχές τακτικού προσωπικού.
2. Στις περιπτώσεις εγγραφής πιστώσεων για τις μη αποκεντρωμένες υπηρεσίες, τα αρμόδια όργανα για την έγκριση των δαπανών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση υπουργού.

'Αρθρο 17 : Εγγραφή πιστώσεων κατά τη διάρκεια του οικον. έτους Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών επιτρέπεται η εγγραφή στους προϋπολογισμούς εξόδων των Υπουργείων, πιστώσεων ισόποσων με τα έσοδα που πραγματοποιούνται :
α) Από την επιστροφή αδιάθετων υπολοίπων χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής και ποσών που έχουν πληρωθεί αχρεωστήτως, για την αύξηση των αντίστοιχων πιστώσεων του οικον. έτους, κατά το οποίο πραγματοποιείται το έσοδο.
β) Από την είσπραξη ποσών που προορίζονται από ρητή διάταξη νόμου για την αντιμετώπιση ορισμένης δαπάνης.
Με τα ποσά αυτά αυξάνεται η πίστωση που αφορά τη δαπάνη.
γ) Από την είσπραξη ποσών που προέρχονται από την παροχη αγαθών ή υπηρεσιών σε ανεξάρτητες δημόσιες υπηρεσίες ή επιχειρήσεις και οργανισμούς που έχουν δικό τους προϋπολογισμό, νομικά ή φυσικά πρόσωπα του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

'Αρθρο 18 : Αποθεματικό - Αναπληρωματικές πιστώσεις
1. Αποθεματικό είναι ειδική πίστωση που προβλέπεται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών και χρησιμοποιείται αποκλειστικά :
α) Για την αναπλήρωση των πιστώσεων του προϋπολογισμού των φορέων που αποδεικνύεται ανεπαρκείς, όχι όμως εξαιτίας της επεκτάσεως υπηρεσιών και β) Για την αντιμετώπιση εκτάκτων και επειγουσών δαπανών, που δεν έχουν προβλεφθεί στους προϋπολογισμούς των φορέων.
2. Η δια μεταφοράς διάθεση των πιστώσεων της προηγούμενης παραγράφου γίνεται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, οι οποίες κατονομάζουν τους ειδικούς φορείς και κωδικούς αριθμούς που οι πιστώσεις τους αυξάνονται με τις μεταφορές από το αποθεματικό ή καθορίζουν νέους, όταν πρόκειται για δαπάνη που δεν μπορεί να καταλογισθεί στις εγγεγραμμένες στον Προϋπολογισμό πιστώσεις.
3. Μετά την εξάντληση του αποθεματικού, νέα πίστωση μπορεί να χορηγηθεί μόνο με ειδικό νόμο.
Σε έκτακτες περιπτώσεις εξαιρετικά επειγουσών και απρόβλεπτων αναγκών μπορεί να χορηγηθεί νέα πίστωση, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 44 του Συντάγματος.
4. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση επιστρατεύσεως ή πολέμου, καθώς και σε περίπτωση απρόοπτων αναγκών που αφορούν την ασφάλεια του Κράτους. Κατά τις περιόδους αυτές επιτρέπεται να εγγράφονται στον Προϋπολογισμό έκτακτες πιστώσεις με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.

'Αρθρο 19 : Ποσοστά διαθέσεως των πιστώσεων - 'Ορια πληρωμών
Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται κάθε φορά και για ορισμένη χρονική περίοδο το ποσοστό των πιστώσεων του Προϋπολογισμού που επιτρέπεται να διατεθούν από τους Διατάκτες, κατά κατηγορίες ή ομάδες δαπανών, χωρίς να αποκλείεται και η εξ ολοκλήρου διάθεση ορισμένων από αυτές.

Με όμοια απόφαση επιτρέπεται να ορίζονται όρια πληρωμών, εφόδον το επιβάλλουν οι δημοσιονομικές συνθήκες ή λόγοι σχετικοί με την οικονομική και νομισματική πολιτική.

'Αρθρο 20 : Διατάκτης - Διάθεση πιστώσεων

1. Διατάκτης είναι ο Υπουργός, ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας, ο Περιφερειακός Δ/ντής ή άλλο εξουσιοδοτημένο αρμόδιο όργανο, το οποίο αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων του προϋπολογισμού του φορέα του και προσδιορίζει τις απαιτήσεις κατά του Δημοσίου.

Κύριος Διατάκτης είναι ο Διατάκτης ο οποίος δύναται να αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων, οι οποίες έχουν τεθεί στη διάθεσή του απευθείας από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Δευτερεύων Διατάκτης είναι ο Διατάκτης ο οποίος δύναται να αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων, οι οποίες έχουν τεθεί στη διάθεσή του κατόπιν εντολής του κύριου Διατάκτη.

Ειδικώς για το Υπουργείο Εθνικής 'Αμυνας κύριοι Διατάκτες είναι και τα όργανα των Ενόπλων Δυνάμεων που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία.

Οι Υπουργοί Εθνικής 'Αμυνας και Δημόσιας Τάξης, κύριοι Διατάκτες, μεταβιβάζουν πιστώσεις με επιτροπικά εντάλματα στους κατά τις κείμενες διατάξεις επιτρόπους αυτών, δευτερεύοντες Διατάκτες.

2. Οι Διατάκτες διαθέτουν τις εγγεγραμμένες στον προϋπολογισμό του φορέα τους πιστώσεις, μέσα στο ποσοστό διάθεσης, που προβλέπεται στο άρθρο 19.

Η πραγματοποίηση των δαπανών, μέσα στο ποσοστό διάθεσης, που ορίζεται κάθε φορά, γίνεται με ευθύνη του οικείου Διατάκτη.

3. Οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου δεν εκκαθαρίζουν και δεν ενταλματοποιούν δαπάνες που πραγματοποιούνται καθ' υπέρβαση του ποσοστού διάθεσης των πιστώσεων ή των εγγεγραμμένων στον Προϋπολογισμό πιστώσεων με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του παρόντος άρθρου, αντίστοιχα.

4. Σε όλες εξαιρετικές περιπτώσεις :

α) Οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται καθ' υπέρβαση του συνολικού ετήσιου ποσοστού διάθεσης των πιστώσεων, όχι όμως και των εγγεγραμμένων στον Προϋπολογισμό πιστώσεων, μπορεί να πληρωθούν μετά από απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του αρμόδιου κατά περίπτωση Διατάκτη.

β) Οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται καθ' υπέρβαση των εγγεγραμμένων στον Προϋπολογισμό πιστώσεων μπορεί να πληρωθούν μετά από κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού ή Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ή Περιφερειακού Δ/ντή προς τον Υπουργό Οικονομικών.

γ) Ειδικότερα οι καθ' υπέρβαση των εγγεγραμμένων πιστώσεων πραγματοποιούμενες δαπάνες αποδοχών εν γένει και συντάξεων, νοσηλείας, κηδείας, ενοικίων δημοσίων υπηρεσιών, συναλλαγματικών διαφορών ή λόγω εσφαλμένου υπολογισμού αυτών, εκτελέσεως δικαστικών αποφάσεων, εξυπηρετήσεως του δημόσιου χρέους, αποδόσεως των ποσών που εισπράττονται από το Δημόσιο υπέρ τρίτων, καθώς και οι δαπάνες που καταβάλλονται από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες και τους Ειδικούς Ταμείες, κατά τις διατάξεις του άρθρου 37 του παρόντος νόμου, μπορεί να πληρωθούν με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

5. Για τις καθ' υπέρβαση των εγγεγραμμένων πιστώσεων πραγματοποιούμενες δαπάνες, των οποίων η πληρωμή δεν εγκρίνεται από τον Πρωθυπουργό και τον

Υπουργό Οικονομικών, το Δημόσιο ευθύνεται αποκλειστικώς και μόνο βάσει των διατάξεων περί αδικαιολογήτου πλουτισμού.

'Αρθρο 21 : Ανάληψη υποχρεώσεων

1. Ανάληψη υποχρεώσεως είναι η διοικητική πράξη, με την οποία γεννάται ή βεβαιώνεται υποχρέωση του Δημοσίου έναντι τρίτων.

Πριν από κάθε ενέργεια για την εκτέλεση οποιασδήποτε δαπάνης του Δημοσίου απαιτείται σχετική απόφαση αναλήψεως υποχρεώσεως του αρμόδιου Διατάκτη ή του κατά νόμο εξουσιοδοτημένου οργάνου, με την οποία και εγκρίνεται η πραγματοποίηση της δαπάνης.

Για την ανάληψη υποχρεώσεων που προβλέπεται ότι θα βαρύνουν είτε τμηματικά είτε εξ ολοκλήρου τα επόμενα οικονομικά έτη, απαιτείται προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Οικονομικών.

2. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου, καθώς και του άρθρου 20 εφαρμόζονται αναλόγως και επί των δευτερευόντων Διατακτών και των Διοικητών των Μονάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, εφόσον από τις κείμενες διατάξεις επιτρέπεται να αναλαμβάνουν υποχρεώσεις είτε απευθείας, είτε δια των υφιστάμενων οργάνων τους.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού των Οικονομικών, δύναται να ορισθεί ότι δαπάνες σταθερές, διαρκούς ή περιοδικού χαρακτήρα, αναλαμβάνονται για ολόκληρο το ετήσιο ποσό από την έναρξη του έτους και να ρυθμιστούν τα θέματα σχετικά με τον τύπο το περιεχόμενο και τον τρόπο αναλήψεως υποχρεώσεων, καθώς και με τις συνέπειες, ακυρότητες, υποχρεώσεις και ευθύνες των αρμόδιων οργάνων από τη μη τήρηση των διατάξεων του παρόντος άρθρου, καθώς και των διατάξεων των άρθρων 19 και 20 του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
'Ελεγχος δημοσίων δαπανών

'Αρθρο 22 : Δημόσιες δαπάνες

1. Δημόσια δαπάνη είναι η γενόμενη χρησιμοποίηση πιστώσεως για την εκπλήρωση των λειτουργικών δραστηριοτήτων ή των σκοπών του Δημοσίου.

(Σημείωση : Με την παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 2892/01, ΦΕΚ-46 Α' ορίζεται ότι : "Οι επιστροφές δημοσίων εσόδων που έχουν εισπραχθεί αχρεώστητα δεν αποτελούν από 1.1.2002 δαπάνη κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του Ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α΄)").

2. Ως δημόσιες δαπάνες αναγνωρίζονται όσες προβλέπονται από γενική ή ειδική διάταξη ή συντελούν στην εκπλήρωση των σκοπών των φορέων, όπως αυτοί προσδιορίζονται στις καταστατικές και οργανωτικές διατάξεις τους ή εξυπηρετούν λειτουργικές ανάγκες αυτών.

Η πραγματοποίηση των δημοσίων δαπανών εγκρίνεται από τους αρμόδιους Διατάκτες ή τα κατά νόμο εξουσιοδοτημένα όργανα αυτών και υπόκειται σε έλεγχο νομιμότητας.

3. Οι δαπάνες που προκαλούνται από τις κανονιστικές διοικητικές πράξεις, αναγνωρίζονται και βαρύνουν τον Κρατικό Προϋπολογισμό του τους Προϋπολογισμούς των επιχορηγούμενων από αυτόν φορέων μόνον εφόσον αυτές εκδίδονται με τη σύμπραξη του Υπουργού Οικονομικών. Η παράλειψη σύμπραξης αυτού συνεπάγεται τη μη δημοσίευση της κανονιστικής διοικητικής πράξης στην

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου αποστέλλεται στο Εθνικό Τυπογραφείο, μέχρι 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους, από το Υπουργείο Οικονομικών, κατάλογος των φορέων που θα επιχορηγηθούν απο τον Κρατικό Προϋπολογισμό, κατά το αμέσως επόμενο οικονομικό έτος.
4. Οι δαπάνες δημοσίων σχέσεων που καλύπτουν λειτουργικές δραστηριότητες για την πραγματοποίηση των σκοπών των υπουργείων, καθώς και αυτές που επιβάλλονται από τους κανόνες της εθιμοτυπίας, διοίκησης και οργάνωσης, βαρύνουν ειδική πίστωση στους προϋπολογισμούς εξόδων των υπουργείων, με επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που αφορούν τα Υπουργεία Εξωτερικών και Εθνικής Οικονομίας.
Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι κατηγορίες δαπανών που βαρύνουν την ειδική αυτή πίστωση και οι λεπτομέρειες εφαρμογής της διάταξης αυτής.
5. Οι δαπάνες δημοσιευμάτων ή ανακοινώσεων του Δημοσίου και των ΝΠΔΔ που καταχωρούνται στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο και αναφέρονται σε καθαρά υπηρεσιακές ανάγκες, όπως προσκλήσεις, προκηρύξεις διαγωνισμών ή διακηρύξεις, καθώς και ανακοινώσεις σχετικά με την κατάρτιση και εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού, βαρύνουν τις ειδικές πιστώσεις των οικείων κατά περίπτωση προϋπολογισμών των Υπουργείων ή ΝΠΔΔ.
Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης καθορίζονται και αναπροσαρμόζονται οι τιμές των δημοσιευμάτων, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

'Αρθρο 23 : Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου - Ειδικά Λογιστήρια

1. Οι Υπηρεσίες Εντελλομένων Εξόδων, όπου προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, μετονομάζονται σε Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΥΔΕ).
2. Οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου και τα Ειδικά Λογιστήρια είναι υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους), ανεξάρτητες από τους φορείς των οποίων ελέγχουν τις δαπάνες.
3. Οι υπάλληλοι των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου και των Ειδικών Λογιστηρίων, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, δεν θεωρούνται δημόσιοι υπόλογοι και ευθύνονται μόνο για δόλο ή βαρεία αμέλεια, κατά τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.
4. Οι Υ.Δ.Ε. έχουν τις ακόλουθες γενικές αρμοδιότητες :

α) Συμμετέχουν με εισηγήσεις στην αρμόδια Δ/νση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των φορέων, των οποίων ελέγχουν τις δαπάνες και παρακολουθούν την ορθή εκτέλεσή του.

β) Ελέγχουν τη νομιμότητα και κανονικότητα και προβαίνουν στην εκκαθάριση και εντολή πληρωμής των δημοσίων δαπανών και κάθε άλλης δαπάνης ο έλεγχος της οποίας ανατίθεται σε αυτές με νόμο, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 26 του παρόντος νόμου για τις δαπάνες που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή.

γ) Διενεργούν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και στα πλαίσια της συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τους ελέγχους που τους ανατίθενται, στα επιχορηγούμενα από την Ευρωπαϊκή 'Ενωση προγράμματα.

δ) Εγκρίνουν τους προϋπολογισμούς - απολογισμούς και τις τροποποιήσεις αυτών των ΝΠΔΔ του νομού ή της νομαρχίας που εδρεύουν.

ε) Βεβαιώνουν στις πράξεις διορισμών, εντάξεων και μετατάξεων σχετικών προβλέψεων στον Προϋπολογισμό.

στ) Καταρτίζουν τον απολογισμό εξόδων των φορέων του Κρατικού

Προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος που έληξε.
ζ) Παρέχουν στοιχεία και οποιασδήποτε φύσης πληροφορίες στην Υπηρεσία Θησαυροφυλακίου σχετικά με τις υπό πληρωμή δαπάνες.
η) Ασκούν κάθε άλλη αρμοδιότητα που ανατίθεται σε αυτές με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.
5. Τα Ειδικά Λογιστήρια έχουν τις αρμοδιότητες α), στ), ζ) και η) της προηγούμενης παραγράφου, όσον αφορά τις δαπάνες του Υπουργείου Εθνικής 'Αμυνας.

'Αρθρο 24 : Επιθεώρηση Υ.Δ.Ε.
1. Στις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου και στα Ειδικά Λογιστήρια διενεργείται ετήσια τακτική και έκτακτη επιθεώρηση από οικονομικούς επιθεωρητές, οι οποίοι και συντάσσουν εκθέσεις αξιολόγησης των υπηρεσιών αυτών και των προϊσταμένων τους.
2. Από τους ίδιους επιθεωρητές ασκείται επιτόπιος και ουσιαστικός έλεγχος στις δαπάνες που ελέγχονται από τις ΥΔΕ όταν ανακύψουν σοβαρές αμφιβολίες για την πραγματοποίησή τους, σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης ή τις σχετικές διατάξεις και κανονισμούς.
Ο έλεγχος αυτός διατάσσεται από τον Υπουργό Οικονομικών ή εξουσιοδοτημένο όργανό του, με μέριμνα της αρμόδιας Δ/νσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.
3. Η άσκηση του κατά την προηγούμενη παράγραφο ελέγχου δεν αναστέλλει την πληρωμή των συγκεκριμένων δαπανών, εκτός αν δοθεί αντίθετη εντολή του Υπουργού Οικονομικών ή του εξουσιοδοτημένου οργάνου του, με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή του.
4. Εφόσον από τον έλεγχο των οικονομικών επιθεωρητών διαπιστωθούν αξιόποινες πράξεις ή παραλείψεις η σχετική έκθεσή τους αποστέλλεται στον εισαγγελέα από το διατάξοντα τον έλεγχο.

'Αρθρο 25 : Σύσταση Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου σε ΝΠΔΔ, ΟΤΑ, δημόσιους οργανισμούς και επιχειρήσεις
1. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, μπορεί να συνιστώνται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους - Υπουργείο Οικονομικών, Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου για τον έλεγχο, την εκκαθάριση και την εντολή πληρωμής δαπανών ΝΠΔΔ, ΟΤΑ, δημοσίων επιχειρήσεων, αυτοτελών δημοσίων υπηρεσιών διοικητικά ή οικονομικά αποκεντρωμένων ή ανεξάρτητων κρατικών αρχών και οργανισμών κοινής ωφέλειας ή κοινωνικής ασφάλισης.
Με όμοια προεδρικά διατάγματα μπορεί να ανατίθενται οι ανωτέρω αρμοδιότητες σε ήδη υφιστάμενες Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου.
Οι ανωτέρω ΥΔΕ είναι ανεξάρτητες από τους ανωτέρω φορείς σύμφωνα με το άρθρο 23 του παρόντος νόμου.
2. Με τα προεδρικά διατάγματα της παραγράφου 1 καθορίζεται και η σε προσωπικό σύνθεση των συνιστωμένων ΥΔΕ, επιτρεπομένης προς τούτο της ανάλογης αύξησης των οργανικών θέσεων προσωπικού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.
3. Οι δαπάνες προσωπικού και λειτουργίας των ανωτέρω υπηρεσιών καταβάλλονται σε βάρος των πιστώσεων του Υπουργείου Οικονομικών (Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους) και αποδίδονται από τους φορείς της παρ. 1 στο Δημόσιο, κατά τα οριζόμενα με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.
4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται τα της λειτουργίας των δια του παρόντος συνιστώμενων υπηρεσιών, ανάλογα προς τις ιδιαιτερότητες των φορέων της παρ. 1 και καθορίζεται κάθε αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων

του παρόντος άρθρου λεπτομέρεια.

'Αρθρο 26 : 'Ελεγχος, εκκαθάριση και εντολή πληρωμής των δαπανών του Δημοσίου

1. Οι δαπάνες του Δημοσίου ελέγχονται, εκκαθαρίζονται και εντέλλονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου, βάσει νόμιμων δικαιολογητικών που αποστέλλονται από τους Διατάκτες, και τα οποία αποδεικνύουν την απαίτηση κατά του Δημοσίου.

Τα απαιτούμενα κατά κατηγορία δαπάνης δικαιολογητικά καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Ο έλεγχος επί των ανωτέρω δαπανών συνίσταται σε έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας αυτών.

Νόμιμη είναι η δαπάνη εφόσον :

α) προβλέπεται από διάταξη νόμου και

β) υπάρχει εγγεγραμμένη στον Προϋπολογισμό σχετική πίστωση.

Κανονική είναι η δαπάνη, εφόσον έχει νόμιμα αναληφθεί, επισυνάπτονται τα νόμιμα δικαιολογητικά και η σχετική απαίτηση δεν έχει υποπέσει σε παραγραφή.

Κατά τον ασκούμενο υπό των ΥΔΕ έλεγχο εξετάζονται και τα παρεπιμπτόντως αναφυόμενα ζητήματα.

Εάν κατά την άσκηση του ελέγχου γεννηθούν βάσιμες αμφιβολίες ως προς το ουσιαστικό μέρος της δαπάνης, η Υπηρεσία εκδίδει το σχετικό χρηματικό ένταλμα, αναφέρει όμως την περίπτωση στον Υπουργό Οικονομικών και το Διατάκτη.

3. Επί των αμέσως ανωτέρω δαπανών, καθώς και επί των δαπανών των φορέων της παραγράφου 2 (περίπτωση δ') του άρθρου 3 δύναται να ασκείται και επί τόπου έλεγχος.

Τα αρμόδια για τον επί τόπου έλεγχο όργανα δύνανται για ζητήματα τεχνικής φύσης να ζητούν τη συνδρομή και τη γνώμη υπαλλήλων του Δημοσίου ή υπαλλήλων του ευρύτερου δημόσιου τομέα της οικείας ειδικότητας ή εμπειρίας, οι οποίοι δεν έχουν λάβει μέρος με οποιονδήποτε τρόπο στη διαδικασία πραγματοποίησης της δαπάνης. Στους υπαλλήλους αυτούς, που τίθενται υποχρεωτικά στη διάθεση των ελεγκτικών οργάνων από τις υπηρεσίες που ανήκουν, δύναται να καταβάλλεται αποζημίωση, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, το ύψος της οποίας καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται ο τρόπος άσκησης του επί τόπου ελέγχου του άρθρου αυτού, το περιεχόμενο αυτού, η διαδικασία διάθεσης των εξειδικευμένων υπαλλήλων για τη συνδρομή των ελεγκτικών οργάνων στην άσκηση του ελέγχου, ο χρόνος απασχόλησης των υπαλλήλων αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

4. Τον έλεγχο ακολουθεί η πράξη εκκαθάρισης με την οποία προσδιορίζονται τα δικαιώματα των πιστωτών του Δημοσίου και εκδίδεται τίτλος πληρωμής.

5. Η εκκαθάριση και εντολή πληρωμής των δαπανών του Υπουργείου Εθνικής 'Αμυνας ενεργείται σύμφωνα με τη διέπουσα αυτό νομοθεσία.

Προκειμένου περί των Υπουργείων Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης, επιτρέπεται να καθορίζεται, με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, και του αρμόδιου καθ' ύλην υπουργού, διαφορετική διαδικασία εκκαθαρίσεως και εντολής πληρωμής για μέρος των δαπανών αυτών.

6. Στο τέλος κάθε οικονομικού έτους, η αρμόδια υπηρεσία του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους καταρτίζει, βάσει στοιχείων που παρέχουν οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου, έκθεση επί του ελέγχου των δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού, και την υποβάλλει στον Υπουργό Οικονομικών.

7. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται :
α) η διαδικασία του ελέγχου, της εκκαθαρίσεως και εντολής πληρωμής των δαπανών του Δημοσίου, τα αρμόδια όργανα, η ευθύνη αυτών, ο τύπος των ενταλμάτων, τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία, ως και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.
β) Οι σταθερές και διαρκούς ή περιοδικού χαρακτήρα δαπάνες, που εξαιρούνται από την άσκηση ελέγχου των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου και πληρώνονται με άλλους τίτλους πληρωμής, υποκείμενες στον κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

'Αρθρο 27 : 'Ελεγχος των δαπανών από το Ελεγκτικό Συνέδριο.
1. 'Ολες οι δαπάνες του Δημοσίου υπόκεινται σε προληπτικό ή κατασταλτικό έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ/τος 1265/72, όπως ισχύει.
2. Ο ασκούμενος από το Ελεγκτικό Συνέδριο κατασταλτικός έλεγχος επί των λογαριασμών των υπολόγων περατώνεται οριστικά μέσα σε τρία (3) έτη από το τέλος του οικονομικού έτους, εντός του οποίου πραγματοποιήθηκε η δαπάνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ
'Εκδοση - Εξόφληση τίτλων πληρωμής

'Αρθρο 28 : Εντολή πληρωμής των εξόδων του Δημοσίου
1.α) Τίτλος πληρωμής είναι το χρηματικό ένταλμα ή άλλο παραστατικό στοιχείο που εκδίδεται από την Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου ή από άλλο αρμόδιο κατά νόμο όργανο, για την πληρωμή εκκαθαρισμένων απαιτήσεων πιστωτών του Δημοσίου σε βάρος πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού.
β) Χρηματικό ένταλμα είναι η έγγραφη εντολή για την πληρωμή εξόδων του Δημοσίου.
γ) Τακτικό χρηματικό ένταλμα είναι το χρηματικό ένταλμα που εκδίδεται στο όνομα του δικαιούχου για την πληρωμή εκκαθαρισμένων απαιτήσεων κατά του Δημοσίου.
2. Οι δαπάνες του Δημοσίου πληρώνονται από τις αρμόδιες για την πληρωμή αυτών υπηρεσίες με χρηματικά εντάλματα, που εκδίδονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου ή από άλλο κατά νόμο αρμόδιο όργανο.
3. Κατ' εξαίρεση με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, επιτρέπεται να ορίζονται και άλλοι τίτλοι πληρωμής των σταθερών και διαρκούς ή περιοδικού χαρακτήρα δαπανών.
Με τις ίδιες αποφάσεις ορίζονται τα αρμόδια όργανα για την εκκαθάριση των δαπανών του προηγούμενη εδαφίου, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η ευθύνη των εκκαθαριστών, των ταμειακών υπολόγων και των αδικαιολογήτως λαβόντως, ο τύπος των ανωτέρω τίτλων, ο τρόπος και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την εξόφληση αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

'Αρθρο 29 : Εξόφληση τίτλων πληρωμής
1. Χρηματικό ένταλμα ή άλλος τίτλος πληρωμής εξοφλείται από το αρμόδιο όργανο, μόνο όταν φέρει όλα τα τυπικά στοιχεία που απαιτεί ο νόμος.
Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά εξοφλήσεως των τίτλων πληρωμής.
2. Προκειμένου για χρηματικά εντάλματα ή άλλους τίτλους πληρωμής, που δεν υπόκεινται σε έλεγχο από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου, τα αρμόδια για την πληρωμή όργανα ασκούν έλεγχο και ευθύνονται :

α) για την καθ' υπέρβαση πληρωμή των εκκαθαρισμένων δαπανών, β) για πληρωμές αυτών με εντολή αναρμόδιου οργάνου, γ) για την πληρωμή πέραν των ορίων της πιστώσεως που έχει χορηγηθεί ή της εξουσιοδοτήσεως που έχει παρασχεθεί στους εκκαθαριστές και δ) για την ύπαρξη των δικαιολογητικών που απαιτούνται για τις δαπάνες αυτές από τις ειδικές διατάξεις.

3. Αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου, τα αρμόδια όργανα αρνούνται με έγγραφο την εξόφληση των ενταλμάτων και λοιπών τίτλων πληρωμής, μπορεί όμως ο αρμόδιος Διατάκτης να διατάσσει την πληρωμή με ευθύνη του.

Στην περίπτωση αυτή, ο Διατάκτης είναι ο μόνος υπεύθυνος και ο υπόλογος απαλλάσσεται.

4. Κατά την άσκηση του ελέγχου του άρθρου αυτού εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 26.

5. Επί δαπανών του Υπουργείου Εθνικής 'Αμυνας, η ευθύνη για την ύπαρξη πιστώσεως, καθώς και για την πληρότητα και νομιμότητα των δικαιολογητικών εκδόσεως του τίτλου πληρωμής, βαρύνει μόνο τις οικείες οικονομικές υπηρεσίες του Υπουργείου αυτού.

6. Οι δαπάνες του Δημοσίου δύνανται να πληρώνονται και από τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τρόπος εξοφλήσεως αυτών, η ευθύνη των αρμόδιων για την εξόφληση αυτών οργάνων, το ύψος της προμήθειας ή αμοιβής που τυχόν καταβάλλεται σε βάρος του Δημοσίου, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

'Αρθρο 30 : Εξόφληση ενταλμάτων πριν από την άφιξή τους

Σε περίπτωση κατεπείγουσας ανάγκης άμεσης πληρωμής δαπάνης του Κράτους, επιτρέπεται στους προϊσταμένους των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου να εντέλλονται, με κάθε πρόσφορο μέσο, την πληρωμή χρηματικών ενταλμάτων από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες και την εκτέλεση επιτροπικών ενταλμάτων, πριν από την αποστολή των τίτλων αυτών στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες ή στους δευτερεύοντες Διατάκτες, αντίστοιχα.

'Αρθρο 31 : Εξόφληση τίτλων δικαιούχων που αδυνατούν να υπογράψουν

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την εξόφληση τίτλων πληρωμής δικαιούχων, που αδυνατούν για οποιονδήποτε λόγο να υπογράψουν την πράξη εξόφλησης.

'Αρθρο 32 : Οίκοθεν εξόφληση χρηματικών ενταλμάτων ή άλλων τίτλων

1. Χρηματικά εντάλματα ή άλλοι τίτλοι πληρωμής, που παραμένουν ανεξόφλητοι μέχρι τη λήξη του οικονομικού έτους, εξοφλούνται οίκοθεν από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες υπέρ των δικαιούχων, με την έκδοση γραμματίων είσπραξης συμψηφιστικής διαχείρισης και υπό λογαριασμό εκτός Προϋπολογισμού.

2. Το ίδιο επιτρέπεται και κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, εάν δικαιούχος από χρηματικό ένταλμα ή άλλον τίτλο πληρωμής, που έχει εκδοθεί για περισσότερους από ένα δικαιούχους, δεν προσέλθει να ζητήση την πληρωμή του.

'Αρθρο 33 : Καταλογισμοί για μη νόμιμες δαπάνες που πληρώθηκαν με τίτλους πληρωμής - Αρμόδια όργανα

1. Μη νόμιμες δαπάνες που πληρώθηκαν με οποιονδήποτε τίτλο πληρωμής

καταλογίζονται :
α) στον υπάλληλο που από δόλο ή βαρεία αμέλεια προέβη σε παράνομες πράξεις ή παραλείψεις ή συνέπραξε στην έκδοση αυτών ή στη μη τήρηση των νόμιμων διαδικασιών πραγματοποιήσεως της δαπάνης και β) στο λαβόντα εφόσον έχει συντελέσει υπαίτια στη μη νόμιμη πληρωμή και σε κάθε περίπτωση αχρεώστητης πληρωμής, ανεξάρτητα από υπαιτιότητα αυτού.
2. Αρμόδιο όργανο για τον καταλογισμό μη νόμιμων δαπανών, που πληρώθηκαν με τίτλους πληρωμής που δεν εκδίδονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου, είναι ο Διατάκτης και οι κάθε ειδικότητας επιθεωρητές, που έχουν διαπιστώσει την παράνομη πληρωμή και σε κάθε περίπτωση το Ελεγκτικό Συνέδριο.
Οι ανωτέρω καταλογιστικές αποφάσεις προσβάλλονται σε έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
Ο ανωτέρω Διατάκτης είναι αρμόδιος και για τον καταλογισμό των αχρεωστήτως λαβόντων με τίτλους πληρωμής της Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου, εφόσον διαπιστωθεί εκ των υστέρων, βάσει νέων στοιχείων, ότι η πληρωμή έγινε με μη νόμιμα δικαιολογητικά ή λανθασμένο υπολογισμό.

'Αρθρο 34 : Απώλεια αποδεικτικών εισπράξεως, γραμματίων, δικαιολογητικών πληρωμής δαπανών και τίτλων πληρωμής
1. Σε περιπτώσεις απώλειας αποδεικτικών εισπράξεως, γραμματίων, χρηματικών ενταλμάτων ή άλλων τίτλων πληρωμής που δεν έχουν εξοφληθεί, εκδίδονται, με έγκριση του Υπουργού Οικονομικών ή του οργάνου στο οποίο έχει μεταβιβασθεί η άσκηση της αρμοδιότητας αυτής, αντίγραφα αυτών, ύστερα από διαπίστωση επιθεωρητή :
α) προκειμένου για αποδεικτικά εισπράξεως, της εισαγωγής ή μη στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία ή στο Τελωνείο του ποσού που αναγράφεται σε αυτά και
β) προκειμένου για γραμμάτια, χρηματικά εντάλματα ή άλλους τίτλους πληρωμής, της μη εξοφλήσεως αυτών.
2. Προκειμένου για απώλεια χρηματικών ενταλμάτων ή άλλων τίτλων πληρωμής μετά την εξόφληση αυτών, ύστερα από διαπίστωση του αρμόδιου επιθεωρητή, εκδίδεται αντίγραφο από το αρμόδιο όργανο για υπηρεσιακή και μόνο χρήση.
3. Σε περίπτωση απώλειας δικαιολογητικών πληρωμής δημόσιας δαπάνης πριν από την έκδοση τίτλου πληρωμής, η πληρωμή της δαπάνης αυτής μπορεί να επιτραπεί με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που καθορίζει και τον τρόπο δικαιολογήσεως αυτής και εφόσον μετά από διενέργεια ένορκης διοικητικής εξετάσεως από αρμόδιο επιθεωρητή διαπιστωθεί ότι η απώλεια έχει συντελεσθεί στην αρμόδια υπηρεσία ή στα Ελληνικά Ταχυδρομεία.

'Αρθρο 35 : Απόδοση κρατήσεων και εσόδων υπέρ τρίτων
Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο χρόνος και η διαδικασία :
α) αποδόσεως στους τρίτους των υπέρ αυτών επιβαλλόμενων κρατήσεων επί των δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού και εισαγωγής στον Προϋπολογισμό των υπέρ του Δημοσίου κρατήσεων,
β) αποδόσεως των εσόδων που εισπράττονται υπέρ τρίτων.

'Αρθρο 36 : Πληρωμή δαπανών από προξενικές εισπράξεις
Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ή λόγω του επείγοντος, δαπάνες του Ελληνικού Δημοσίου σε χώρες του εξωτερικού δύνανται να πληρωθούν από τις προξενικές εισπράξεις, δεσμευμένες ή μη, με εντολή του Υπουργού Εξωτερικών, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου υπουργού.

Στις περιπτώσεις αυτές ακολουθείται η διαδικασία της παρ. 7 του άρθρου 15 του παρόντος νόμου.

'Αρθρο 37 : Πληρωμές - προπληρωμές ειδικής αρμοδιότητας των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών και Ειδικών Ταμείων

1. Πληρωμές επιτρέπεται να ενεργούνται από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, τα Τελωνεία και τους Ειδικούς Ταμίες χωρίς να απαιτείται η έκδοση χρηματικού εντάλματος στις κατωτέρω περιπτώσεις, όταν πρόκειται για :

α) 'Εξοδα μεταγωγής κρατουμένων για χρέη προς το Δημόσιο.

β) 'Εξοδα εισπράξεως πλειστηριάσματος.

γ) 'Εξοδα εκτελέσεως σε βάρος της περιουσίας οφειλετών του Δημοσίου.

δ) 'Εξοδα μεταφοράς δημοσίων χρημάτων και αξιών.

ε) Αποζημίωση και οδοιπορικά δικαστικών αντιπροσώπων και γραμματέων. στ) Κάθε άλλη δαπάνη που ορίζεται με ειδικό νόμο.

[Αρχή Τροποποίησης]

ζ. Η δαπάνη πληρωμής τόκων για επιστροφή αχρεωστήτως εισπραχθέντων δημόσιων εσόδων - ΠΡΟΣΘ. ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡ. 5 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 14 ΤΟΥ Ν. 2892/01, ΦΕΚ-46 Α'. Ισχύς από 1.1.2002 [Τέλος Τροποποίησης]

2. Τα αρμόδια όργανα για την πληρωμή των δαπανών της προηγούμενης παραγράφου ασκούν έλεγχο επ' αυτών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του παρόντος νόμου. Επί των δαπανών αυτών ασκείται κατασταλτικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά τις ισχύουσες διατάξεις.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο του τίτλου πληρωμής και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

4. Προπληρωμές επιτρέπεται να ενεργούνται από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες και τα Τελωνεία, χωρίς να απαιτείται η έκδοση χρηματικού εντάλματος προπληρωμής, όταν πρόκειται για :

[Αρχή Τροποποίησης]

α) επιστροφές χρημάτων που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, - ΔΙΑΓΡΑΦΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡ. 6 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 14 ΤΟΥ Ν. 2892/01, ΦΕΚ-46 Α'. Ισχύς από 1.1.2002 [Τέλος Τροποποίησης]β) έξοδα μεταγραφής ακινήτων.

Τα δικαιολογητικά των ανωτέρω πληρωμών αποτελούν μέρος του χρηματικού υπολοίπου της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας και υποβάλλονται στο τέλος κάθε μήνα στις αρμόδιες Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου για την έκδοση των οικείων χρηματικών ενταλμάτων για την τακτοποίηση της διαχείρισής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ
Προπληρωμές

'Αρθρο 38 : 'Εννοια - Προϋποθέσεις και διαδικασία έκδοσης ενταλμάτων προπληρωμής

1. Χρηματικό ένταλμα προπληρωμής είναι το χρηματικό ένταλμα με το οποίο προκαταβάλλεται χρηματικό ποσό σε οριζόμενο υπόλογο, ο οποίος αποδίδει λογαριασμό σε τακτή προθεσμία με την υποβολή των νόμιμων δικαιολογητικών.

2. Επιτρέπεται η έκδοση χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής, μετά από αιτιολογημένη απόφαση, για πραγματοποίηση δαπανών, που λόγω της φύσεώς τους ή λόγω επείγουσας υπηρεσιακής ανάγκης, είναι δυσχερής η τήρηση των διατυπώσεων που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις για τη δικαιολόγησή τους, καθώς και μικροδαπανών, χωρίς αιτιολόγηση, μέχρι του ύψους των 1.200.000 δραχμών κατά

Κ.Α.Ε., ετησίως. Το ποσό αυτό δύναται να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

3. Τα χρηματικά εντάλματα προπληρωμής εκδίδονται στο όνομα μόνιμων δημοσίων υπαλλήλων, [Αρχή Τροποποίησης] υπαλλήλων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων – ΠΡΟΣΘ. ΦΡΑΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 7 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 12 ΤΟΥ Ν. 3074/02, ΦΕΚ-296 Α' [Τέλος Τροποποίησης], αξιωματικών, μονάδων ή υπηρεσιών των Ενόπλων Δυνάμεων και των αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος που έχουν χρηματική διαχείριση, καθώς και στο όνομα των Τραπεζών Ελλάδος και Αγροτικής. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, ορίζεται δεύτερος υπόλογος μόνιμος δημόσιος υπάλληλος, μονάδα ή υπηρεσία των Ενόπλων Δυνάμεων και της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να εκδίδονται χρηματικά εντάλματα προπληρωμής και στο όνομα άλλων τραπεζών.

4. Τα χρηματικά εντάλματα προπληρωμής εκδίδονται, με απόφαση του αρμόδιου Διατάκτη, μέχρι τη λήξη του οικονομικού έτους.

Προκειμένου περί προμηθειών, παροχής υπηρεσιών ή εκτελέσεως έργων, που ζητείται η έκδοση εντάλματος τον τελευταίο μήνα του έτους, μαζί με την απόφαση έκδοσης του εντάλματος προπληρωμής υποβάλλεται αντίγραφο δημοσίευσης της διακήρυξης του διαγωνισμού ή της εντολής παραγγελίας ή ανάθεσης στις περιπτώσεις μη διενέργεια διαγωνισμού.

5. Με την απόφαση της προηγούμενης παραγράφου ορίζεται το ποσό του εντάλματος, το είδος της δαπάνης, ο υπόλογος και η προθεσμία αποδόσεως λογαριασμού.

Με όμοιες αποφάσεις, επιτρέπεται να παρατείνεται η προθεσμία αποδόσεως λογαριασμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του παρόντος νόμου.

'Αρθρο 39 : Περιορισμοί - Ειδικές περιπτώσεις χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής

1. Δεν επιτρέπεται η έκδοση ενταλμάτων προπληρωμής στο όνομα υπαλλήλων των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου και φοροτεχνικών, που υπηρετούν σε Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία ή διαχειρίζονται χρήματα και αξίες του Δημοσίου, εκτός για δαπάνες μετακινήσεως αυτών και για έξοδα διακινήσεως του μηχανογραφικού υλικού εισπράξεων και πληρωμών.

2. Επιτρέπεται η έκδοση χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής σε υπαλλήλους του Δημοσίου με οποιαδήποτε σχέση, σε όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος, καθώς και σε άλλα πρόσωπα για δαπάνες μετακίνησής τους με εντολή του Δημοσίου.

Για δαπάνες μετακίνησης περισσότερων του ενός προσώπων, επιτρέπεται η έκδοση ενός μόνο εντάλματος προπληρωμής, με υπόλογο μόνιμο δημόσιο υπάλληλο, που προκαταβάλλει τα απαιτούμενα ποσά στους μετακινουμένους.

Οι λαμβάνοντες τις προκαταβολές υπέχουν αυτοτελώς τις ευθύνες υπολόγου εντάλματος προπληρωμής και αποδίδουν λογαριασμό δια του υπολόγου του εντάλματος προπληρωμής. Ο υπόλογος του εντάλματος, που ευθύνεται μόνο για τη νομιμότητα των προκαταβολών που διενήργησε, συγκεντρώνει τα δικαιολογητικά αποδόσεως λογαριασμού των μετακινηθέντων και τα υποβάλλει αρμοδίως μαζί με τις αποδείξεις πληρωμής των προκαταβληθέντων ποσών.

3. Προκειμένου για δαπάνες νοσηλείας στο εξωτερικό των εν ενεργεία υπαλλήλων, των πολιτικών και στρατιωτικών συνταξιούχων και των μελών των οικογενειών αυτών, καθώς και ιδιωτών που νοσηλεύονται στο εξωτερικό με δαπάνη του

Δημοσίου, τα οικεία εντάλματα προπληρωμής εκδίδονται στο όνομα της Τράπεζας της Ελλάδος, με δεύτερο υπόλογο τον Πρόξενο της χώρας μεταβάσεως.
Για δαπάνες μετακινήσεως στο εξωτερικό προσώπων του προηγούμενου εδαφίου και των τυχόν συνοδών αυτών, τα οικεία εντάλματα προπληρωμής εκδίδονται στο όνομα των ενδιαφερόμενων υπαλλήλων, συνταξιούχων ή ιδιωτών.
Προκειμένου για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στο εσωτερικό προσώπων, των οποίων τις δαπάνες καλύπτει το Δημόσιο, επιτρέπεται η έκδοση χρηματικού εντάλματος προπληρωμής επ' ονόματι μόνιμου δημοσίου υπαλλήλου.

'Αρθρο 40 : Υποχρεώσεις και ευθύνες υπολόγων και άλλων οργάνων εξ ενταλμάτων προπληρωμής

1. Από το ποσό των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής καταβάλλονται δαπάνες που πραγματοποιούνται μέχρι τη λήξη της προθεσμίας αποδόσεως λογαριασμού.
2. Οι υπόλογοι ενταλμάτων προπληρωμής ευθύνονται για δόλο ή βαρεία αμέλεια κατά την πληρωμή μη νόμιμων δαπανών.

Για τη νομιμότητα των αποδεικτικών πληρωμής και πληρότητα των δικαιολογητικών αυτής, ευθύνονται για αμέλεια.

3. Οι τράπεζες ως υπόλογοι ευθύνονται μόνο για την ακριβή εκτέλεση των οδηγιών που δίδονται σε αυτές κάθε φορά.

Ο δεύτερος υπόλογος είναι υπεύθυνος για τη συγκέντρωση και την εμπρόθεσμη υποβολή των δικαιολογητικών, το δε αρμόδιο όργανο που δίδει τις σχετικές οδηγίες στις τράπεζες, ευθύνεται για τυχόν μη νόμιμη πληρωμή, εφόσον έχει ενεργήσει με δόλο ή βαρεία αμέλεια.

'Αρθρο 41 : Απόδοση λογαριασμού χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής

1. Η προθεσμία απόδοσης λογαριασμού δεν μπορεί να ορισθεί πέραν των δύο (2) μηνών από τη λήξη του οικονομικού έτους κατά το οποίο εκδόθηκε το χρηματικό ένταλμα, πλην των ενταλμάτων που εκδίδονται το μήνα Δεκέμβριο, για τα οποία η προθεσμία δεν μπορεί να οριστεί πέραν των τεσσάρων (4) μηνών από τη λήξη του οικονομικού έτους.
2. Προκειμένου για εντάλματα προπληρωμής, που εκδίδονται στο όνομα της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος για επιδοτήσεις εν γένει, η προθεσμία απόδοσης λογαριασμού δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη από τη λήξη του οικονομικού έτους που εκδόθηκε το ένταλμα.
3. Προκειμένου για εντάλματα προπληρωμής που αφορούν δαπάνες και προμήθειες εξωτερικού η προθεσμία απόδοσης δεν μπορεί να υπερβεί τα δύο (2) έτη από την έκδοση του εντάλματος.
4. Ειδικά για εντάλματα προπληρωμής που αφορούν δαπάνες προμηθειών, παροχής υπηρεσιών ή δημόσιων έργων στο εσωτερικό μπορεί να ορίζεται προθεσμία απόδοσης μέχρι δύο (2) μήνες από τη λήξη της συμβατικής προθεσμίας, εφόσον αυτή δεν υπερβαίνει τον ένα (1) χρόνο από τη λήξη του οικονομικού έτους που εκδόθηκε το ένταλμα.
5. Επιτρέπεται με απόφαση του αρμόδιου Διατάκτη η έκδοση συμπληρωματικού εντάλματος προπληρωμής στον ίδιο υπόλογο και για το ίδιο έργο, προμήθεια η παροχή υπηρεσιών στο εσωτερικό ή το εξωτερικό και εφόσον τα δικαιολογητικά είναι αδύνατο να διαχωρισθούν κατ' ένταλμα.

Η προθεσμία απόδοσης του συμπληρωματικού εντάλματος δεν μπορεί να υπερβεί τα τρία (3) χρόνια από την έκδοση του πρώτου εντάλματος. [Αρχή Τροποποίησης] Η προθεσμία αυτή για ανάλογα χρηματικά εντάλματα προπληρωμών εσωτερικού που αφορούν τις Ένοπλες Δυνάμεις δεν μπορεί να υπερβεί τα πέντε (5) χρόνια από την

έκδοση του πρώτου εντάλματος – ΠΡΟΣΘ. ΕΔΑΦΙΟΥ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 21 ΤΟΥ Ν. 3156/03, ΦΕΚ-157 Α' [Τέλος Τροποποίησης]
Με την ίδια απόφαση έκδοσης του συμπληρωματικού εντάλματος παρατείνεται αυτοδίκαια η προθεσμία απόδοσης του αρχικού μέχρι τη λήξη προθεσμίας του συμπληρωματικού εντάλματος.
6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και κατόπιν αιτιολογημένης πρότασης του αρμόδιου υπουργού δύναται να παρατείνεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις η προθεσμία απόδοσης των ενταλμάτων της παραγράφου 3 και μέχρι τρία (3) έτη από την προθεσμία απόδοσής τους.
[Αρχή Τροποποίησης]
Ειδικά, η προθεσμία απόδοσης των ενταλμάτων προπληρωμής που αφορούν δαπάνες και προμήθειες εξωτερικού των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, με εξαίρεση τις δαπάνες νοσηλείας στο εξωτερικό των στρατιωτικών των Κλάδων αυτών και των μελών των οικογενειών τους, δύναται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Άμυνας, να παρατείνεται μέχρι και πέντε (5) έτη από την προθεσμία απόδοσής τους. Στην περίπτωση που οι προμήθειες υλικών ή η παροχή υπηρεσιών από το εξωτερικό των Κλάδων, πραγματοποιούνται μέσω διακρατικών συμφωνιών, η προθεσμία αυτή δύναται, με όμοια απόφαση, πλήρως αιτιολογημένη, να παρατείνεται μέχρι και τρία (3) επιπλέον των αναφερομένων στο προηγούμενο εδάφιο έτη, εφόσον διαπιστώνεται αδυναμία ολοκλήρωσης των προβλεπόμενων παραδόσεων και διαδικασιών – ΠΡΟΣΘ. ΕΔΑΦΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΡ. 6 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 18 ΤΟΥ Ν. 3257/04, ΦΕΚ-143 Α' [Τέλος Τροποποίησης]

(**Με την παρ. 2 του άρθρου 18 του Ν. 3257/04, ΦΕΚ-143 Α' ορίζεται ότι :**
«Παράταση της προθεσμίας απόδοσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, δύναται να χορηγείται και για ανάλογα εντάλματα προπληρωμής των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων που έχουν ήδη εκδοθεί και δεν έχει λήξει η προθεσμία απόδοσης λογαριασμού αυτών»).

7. Σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας απόδοσης λογαριασμού, η οποία διαπιστώνεται μετά από έρευνας αρμόδιου επιθεωρητή, που ορίζεται από τον Υπουργό Οικονομικών, ύστερα από πρόταση της Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου, η πορισματική έκθεση δύναται να αποτελέσει παραστατικό δικαιολόγησης της δαπάνης εν όλω ή εν μέρει για την τακτοποίηση του οικείου χρηματικού εντάλματος προπληρωμής.

'Αρθρο 42 : Χρηματικά εντάλματα προπληρωμής δημοσίων επενδύσεων Επιτρέπεται η έκδοση ενταλμάτων προπληρωμής μέχρι την 30η Απριλίου του επόμενου έτους για την εμφάνιση ως εξόδων του Προϋπολογισμού, πληρωμών του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων που έγιναν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου.
Η προθεσμία αποδόσεως λογαριασμού των ενταλμάτων αυτών μπορεί να ορίζεται μέχρι την 30η Ιουνίου του επόμενου έτους και παρατείνεται για τις δαπάνες εξωτερικού, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 41 του παρόντος νόμου.

'Αρθρο 43 : Προσωρινά χρηματικά εντάλματα
1. Προσωρινό χρηματικό ένταλμα είναι το χρηματικό ένταλμα που εκδίδεται από τον αρμόδιο υπουργό για επιτακτικές και επείγουσες δαπάνες του Κράτους, που δεν προβλέπονται από το νόμο ή για τις οποίες δεν υπάρχει πίστωση στον Προϋπολογισμό.

2. Τα προσωρινά χρηματικά εντάλματα εκδίδονται, προκειμένου για δαπάνες που δεν προβλέπονται από το νόμο, ύστερα από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και προκειμένου για δαπάνες για τις οποίες δεν υπάρχει πίστωση, ύστερα από απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου υπουργού.
Με τις ανωτέρω αποφάσεις ορίζεται ο ποσό του εντάλματος, το είδος της δαπάνης, ο υπόλογος διαχειριστής και η προθεσμία αποδόσεως λογαριασμού.
3. Τα προσωρινά χρηματικά εντάλματα εκδίδονται στο όνομα μόνιμων δημοσίων υπαλλήλων, αξιωματικών, μονάδων ή υπηρεσιών των Ενόπλων Δυνάμεων της Ελληνικής Αστυνομίας του Πυροσβεστικού και του Λιμενικού Σώματος, που έχουν χρηματική διαχείριση από τον εκτός Προϋπολογισμού λογαριασμό "Προσωρινά Χρηματικά Εντάλματα".
4. Τα ανωτέρω εντάλματα προ της πληρωμής τους δεν υπόκεινται στον έλεγχο του άρθρου 26 του παρόντος νόμου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου και καταχωρούνται πριν από την πληρωμή τους σε ειδικό βιβλίο που τηρείται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.
Η Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία δεν εξοφλεί το ένταλμα, αν αυτό δεν αποσταλεί σε αυτή από την αρμόδια υπηρεσία του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.
5. Τα προσωρινά χρηματικά εντάλματα τακτοποιούνται με χρηματικά συμψηφιστικά εντάλματα, που εκδίδονται σε βάρος των πιστώσεων του οικείου υπουργείου, βάσει των σχετικών δικαιολογητικών, το αργότερο μέχρι τη λήξη του μεθεπόμενου οικονομικού έτους από τη λήξη της προθεσμίας αποδόσεως λογαριασμού, εγγραφομένης υποχρεωτικώς σχετικής πιστώσεως.

'Αρθρο 44 : Εξουσιοδοτήσεις
Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, ρυθμίζονται :
α) Λοιπές υποχρεώσεις και ευθύνες των υπολόγων από εντάλματα προπληρωμής, επενδύσεων και προσωρινών.
β) Ο τρόπος τακτοποιήσεως των ανωτέρω ενταλμάτων και οι συνέπειες της μη εμπρόθεσμης αποδόσεως λογαριασμού, οι κατά των υπολόγων κυρώσεις, τα σχετικά θέματα με την επίσχεση των αποδοχών, σε περίπτωση αθετήσεως των υποχρεώσεών τους, καθώς και με τον καταλογισμό αυτών και των μη νομίμως λαβόντων.
γ) Η καθιέρωση περιορισμών στην έκδοση ενταλμάτων προπληρωμής και προσωρινών, τα σχετικά θέματα με τη μεταβίβαση σε άλλους υπαλλήλους της διαχειρίσεως ολόκληρου ή μέρους του ποσού που έχει προκαταβληθεί στον υπόλογο, καθώς και λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων περί προπληρωμών.

'Αρθρο 45 : Ευθύνες διαχειριζομένων χρήματα χωρίς έκδοση ενταλμάτων προπληρωμής
Οι διατάξεις που ισχύουν για τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες των υπολόγων των ενταλμάτων προπληρωμής εφαρμόζονται και σε όσους διαχειρίζονται με οποιονδήποτε τρόπο δημόσια χρήματα, που προκαταβάλλονται με την υποχρέωση αποδόσεως λογαριασμού, έστω και χωρίς έκδοση εντάλματος προπληρωμής.
Οι Διατάκτες των ανωτέρω προκαταβολών έχουν τις αρμοδιότητες και υποχρεώσεις των Διατακτών ενταλμάτων προπληρωμής, όσον αφορά τον ορισμό των υπολόγων, τον καθορισμό προθεσμίας αποδόσεως λογαριασμού, παράταση αυτής, αντικατάσταση υπολόγων, επίσχεση αποδοχών αυτών, άρση αυτής, καθώς και τον καταλογισμό των υπολόγων.
Οι υπόλογοι των προσωρινών ενισχύσεων πάγιων προκαταβολών του άρθρου 52 περίπτωση β' του παρόντος νόμου έχουν τις ευθύνες των υπολόγων εξ ενταλμάτων

προπληρωμής, η δε επίσχεση αποδοχών ενεργείται από τον Υπουργό Οικονομικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ
Προκαταβολές - Δάνεια

'Αρθρο 46 : Πάγιες προκαταβολές χρηματικού - 'Εννοια – Σύσταση
1. Πάγιες Προκαταβολές Χρηματικού είναι ποσά που τίθενται στη διάθεση δημοσίων υπηρεσιών με χρηματικά εντάλματα, που εκδίδονται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, υπό ίδιο λογαριασμό της δημόσιας ληψοδοσίας, στο όνομα υπολόγων διαχειριστών που ορίζονται με απόφαση του αρμόδιου υπουργού.
2. Για την άμεση αντιμετώπιση δαπανών, η πληρωμή των οποίων λόγω της φύσεώς τους δεν μπορεί να αναβληθεί μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας δικαιολόγησης αυτών, επιτρέπεται η σύσταση στις δημόσιες υπηρεσίες, πολιτικές και στρατιωτικές, πάγιων προκαταβολών χρηματικού με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του αρμόδιου υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, με αιτιολογημένη εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου.
3. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου υπουργού, που εκδίδονται μετά από αιτιολογημένη γνώμη της αρμόδιας Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου, καθορίζεται το είδος και το ποσοστό κάθε δαπάνης που πληρώνεται από την πάγια προκαταβολή και προσδιορίζεται το ποσό αυτής που δεν μπορεί να είναι ανώτερο των δύο και ημίσεως δωδεκατημοριών των σχετικών πιστώσεων που χορηγούνται δια του Προϋπολογισμού, προκειμένου για λειτουργικές δαπάνες και του ενός και ημίσεως δωδεκατημορίου, προκειμένου για τη μισθοδοσία του προσωπικού. Τα ποσοστά διαθέσεως των πιστώσεων, σύμφωνα με το άρθρο 19 του παρόντος, εφαρμόζονται και επί των ανωτέρω δαπανών.
Δαπάνες μισθοδοσίας δεν πληρώνονται σε βάρος της πάγιας προκαταβολής, παρά μόνο σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον δεν είναι δυνατή η πληρωμή αυτών κατά τη συνήθη διαδικασία.
Με αποφάσεις του αρμόδιου υπουργού ή του εξουσιοδοτημένου οργάνου, επιτρέπεται η κατανομή του ποσού της πάγιας προκαταβολής σε περισσότερους του ενός διαχειριστές, που υπέχουν τις ευθύνες δημόσιων υπολόγων για τα ποσά που διαχειρίζονται.
4. Σε περίπτωση πολέμου ή γενικής ή μερικής επιστράτευσης ή άλλης έκτακτης ανάγκης, επιτρέπεται με όμοιες αποφάσεις η αύξηση του ποσού της προκαταβολής και των δαπανών που πληρώνονται από αυτή, μέχρι και του συνόλου των πιστώσεων του Προϋπολογισμού.
5. Οι προκαταβολές του παρόντος άρθρου χορηγούνται με χρηματικά εντάλματα, που εκδίδονται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους από τον εκτός Προϋπολογισμού λογαριασμό "Πάγιες Προκαταβολές".
6. Η προμήθεια και οι λοιπές δαπάνες των οικείων τραπεζών, για τη μετατροπή σε συνάλλαγμα του δραχμικού προϊόντος των προκαταβολών του παρόντος άρθρου, βαρύνει τις πιστώσεις του Υπουργείου Οικονομικών.

'Αρθρο 47 : Διαχείριση πάγιων προκαταβολών
1. Η διαχείριση των πάγιων προκαταβολών ανατίθεται, με απόφαση του αρμόδιου υπουργού ή του εξουσιοδοτημένου από αυτόν υπουργού, σε μόνιμους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους ή στρατιωτικούς εν γένει, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του Ν. 419/76 όπως ισχύει.
2. Αν στην υπηρεσία που έχει συσταθεί πάγια προκαταβολή δεν υπηρετεί μόνιμος δημόσιος υπάλληλος, υπόλογος διαχειριστής ορίζεται ο προϊστάμενος αυτής, εφόσον

αυτός είναι μόνιμος ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.
Σε περίπτωση απουσίας του διαχειριστή, ο αρμόδιος υπουργός μπορεί να ορίζει αναπληρωτή διαχειριστή, ο οποίος ευθύνεται μόνο για τις διαχειριστικές πράξεις που διενεργεί κατά το χρόνο της αναπληρώσεως.
Κατ' εξαίρεση, δεν επιτρέπεται η ανάθεση της διαχειρίσεως πάγιων προκαταβολών σε υπαλλήλους των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου και των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών.
2. Οι διαχειριστές των πάγιων προκαταβολών, που έχουν τις ευθύνες δημόσιου υπολόγου, ενεργούν πληρωμές και υποβάλλουν στο τέλος κάθε μήνα ή και νωρίτερα τα δικαιολογητικά των σχετικών δαπανών στις αρμόδιες για το έλεγχο και εκκαθάρισή τους υπηρεσίες, οι οποίες πρέπει μέσα σε ένα (1) μήνα να εκδίδουν τα χρηματικά εντάλματα για την αποκατάσταση της πάγιας προκαταβολής.
3. Προκειμένου για τις αποδοχές στρατεύσιμων οπλιτών, κληρωτών και εφέδρων, που δεν δικαιούνται αποδοχές μονίμων, τα δικαιολογητικά πληρωμής συνίστανται σε βεβαίωση των αρμόδιων οικονομικών οργάνων για την πραγματοποιηθείσα πληρωμή, που εκδίδεται βάσει ειδικού βιβλίου στο οποίο υπογράφουν οι δικαιούχοι.
Το περιεχόμενο της βεβαιώσεως καθορίζεται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής 'Αμυνας και Οικονομικών.

'Αρθρο 48 : Αποκατάσταση ελλειμμάτων πάγιων προκαταβολών
1. Κάθε πληρωμή, που πραγματοποιείται από την πάγια προκαταβολή παρανόμως ή αχρεωστήτως, καταλογίζεται εις ολόκληρον σε βάρος του λαβόντος και των τυχόν συνυπεύθυνων οργάνων.
2. Για κάθε πληρωμή που πραγματοποιείται από την πάγια προκαταβολή καθ' υπέρβαση των οριζομένων ως προς το είδος των δαπανών, στις σχετικές κοινές αποφάσεις που προβλέπονται από την παράγραφο 3 του άρθρου 46 του παρόντος νόμου, καταλογίζονται τα όργανα που έχουν προκαλέσει την πληρωμή.
3. Σε κάθε περίπτωση καταλογισμού, το χρηματικό ένταλμα αποκαταστάσεως της πάγιας προκαταβολής εκδίδεται σε βάρος των οικείων πιστώσεων του προϋπολογισμού του αρμόδιου υπουργείου, βάσει αντιγράφου της περιληπτικής καταστάσεως βεβαιώσεως ως δημόσιου εσόδου του καταλογιζόμενου ποσού και αντιγράφου της σχετικής καταλογιστικής αποφάσεως και προκειμένου περί ελλειμμάτων, σε βάρος ειδικής πιστώσεως του προϋπολογισμού των εξόδων του Υπουργείου Οικονομικών.
Αν απωλεσθούν χρήματα ή δικαιολογητικά, το χρηματικό ένταλμα αποκαταστάσεως της πάγιας προκαταβολής εκδίδεται σε βάρος της ανωτέρω ειδικής πιστώσεως του προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών, βάσει της απαλλακτικής για τον υπόλογο πράξεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
4. Αν το ποσό της πάγιας προκαταβολής σε συνάλλαγμα μειωθεί λόγω εξαναγκασμένης μετατροπής του από το νόμιμσα συστάσεως στο εγχώριο, η αποκατάσταση γίνεται, βάσει πράξεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατόπιν απαλλακτικού για τον υπόλογο πορίσματος αρμόδιου επιθεωρητή κατά τις κείμενες διατάξεις.
Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή και για μειώσεις του ποσού της πάγιας προκαταβολής σε συνάλλαγμα που έχουν προκύψει από την ανωτέρω αιτία, πριν από την ισχύ του παρόντος νόμου.
5. Τα χρηματικά εντάλματα αποκαταστάσεως της πάγιας προκαταβολής στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου εκδίδονται σε βάρος ειδικής πιστώσεως που εγγράφεται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών.

'Αρθρο 49 : Υποχρεώσεις διαχειριστών πάγιων προκαταβολών Οι διαχειριστές των πάγιων προκαταβολών :

α) Καταθέτουν απαραιτήτως τα διαθέσιμα κεφάλαια της πάγιας προκαταβολής σε τράπεζα ή πιστωτικό ίδρυμα ή ελλείψει αυτών σε Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία.

β) Τηρούν βιβλία ημερολογίου ταμείου και αποδεικτικών εισπράξεως, θεωρημένα και αριθμημένα από τα αρμόδια όργανα των υπηρεσιών, που έχουν χορηγηθεί οι προκαταβολές, στο οποίο καταχωρούνται όλες οι πραγματοποιούμενες από αυτούς εισπράξεις και πληρωμές κατά χρονολογική σειρά.

γ) Διενεργούν τις αναγκαίες πληρωμές με επιταγές που εκδίδονται στο όνομα των δικαιούχων.

Παρέκκλιση του κανόνα αυτού μπορεί να θεσπισθεί με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου υπουργού.

δ) Υποβάλλουν στο τέλος κάθε τριμήνου στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, δια της προϊσταμένης τους υπηρεσίας, ισοζύγιο της πάγιας προκαταβολής για το τρίμηνο αυτό.

Αν η πάγια προκαταβολή έχει κατανεμηθεί σε περισσότερες από μία διαχειρίσεις, υποβάλλεται ενιαίο ισοζύγιο από την υπηρεσία στην οποία έχει συσταθεί η πάγια προκαταβολή.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζεται ο τύπος του ισοζυγίου και τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει αυτό.

'Αρθρο 50 : Πάγιες προκαταβολές υλικού ή αξιών – Σύσταση

Στις δημόσιες αρχές, πολιτικές και στρατιωτικές, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοικήσεως, είναι δυνατή η σύσταση, ύστερα από έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών, πάγιων προκαταβολών παντός είδους υλικού ή αξιών, που ανανεώνονται, κάθε φορά, με την κατάθεση ίσου ποσού σε μετρητά, βάσει αποδείξεως που χορηγείται από τις ανωτέρω υπηρεσίες στο διαχειριστή των αξιών της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας.

Οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών

'Αρθρο 51 : 'Ελεγχος διαχειρίσεων πάγιων προκαταβολών

1. Από την αρμόδια Επιθεώρηση του Υπουργείου Οικονομικών ασκείται ετήσιος τακτικός έλεγχος των διαχειρίσεων των πάγιων προκαταβολών και έκτακτος, όταν κρίνεται αναγκαίο ή ζητείται από τις ενδιαφερόμενες υπηρεσίες.

Ο έλεγχος των ανωτέρω διαχειρίσεων δύναται να ανατίθεται από τον Υπουργό Οικονομικών και σε άλλους υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών.

2. Ο έλεγχος των διαχειρίσεων των πάγιων προκαταβολών των υπηρεσιών εξωτερικού ενεργείται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες ειδικές διατάξεις.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να ανατίθεται ο έλεγχος αυτός και σε Επιθεωρητές ή σε υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών.

'Αρθρο 52 : Προκαταβολές

Επιτρέπεται στον Υπουργό Οικονομικών να διατάσσει την ενέργεια προκαταβολών από το λογαριασμό του Δημοσίου, στις εξής περιπτώσεις :

α) Σε νομικά πρόσωπα ή ειδικούς λογαριασμούς, έναντι των εισπράξεων που ενεργούνται υπέρ αυτών δια του Προϋπολογισμού.

β) Για προσωρινές ενισχύσεις πάγιων προκαταβολών.

γ) Για επιδοτήσεις ή συγκεντρώσεις προϊόντων.

δ) Για νομοθετημένες επιχορηγήσεις.

ε) Για υποχρεώσεις προς την Ευρωπαϊκή 'Ενωση και τους διεθνείς οργανισμούς.
στ) Για προμήθεια καταναλωτικών αγαθών.
"ζ) Για την εξόφληση υποχρεώσεων του Ελληνικού Δημοσίου προς τρίτους που προέρχονται από αποφάσεις Διεθνών Δικαστηρίων" (προσθ. της περ. ζ' από την παρ. 1 του άρθρου 29 του Ν. 2515/97, ΦΕΚ-154 Α').
Με όμοιες εντολές επιτρέπεται η ενέργεια προκαταβολών σε βάρος του Λογαριασμού Πετρελαιοειδών, που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος, για εκκρεμείς υποχρεώσεις.
Οι ανωτέρω προκαταβολές τακτοποιούνται με την έκδοση των οικείων συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων ή με την επιστροφή των ποσών που έχουν προκαταβληθεί.

'Αρθρο 53 : Εμφάνιση προκαταβολών και δανείων
Οι προκαταβολές και τα δάνεια που χορηγούνται από το Δημόσιο, εμφανίζονται σε ιδιαίτερους εκτός Προϋπολογισμού λογαριασμούς που τηρούνται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.
Η αρμοδιότητα της χορηγήσεως αυτών ανήκει στον Υπουργό Οικονομικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ
Δημόσιοι υπόλογοι

'Αρθρο 54 : Διακρίσεις και εποπτεία δημοσίων υπολόγων
1. Δημόσιος υπόλογος είναι όποιος διαχειρίζεται, έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, χρήματα, αξίες ή υλικό που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε ΝΠΔΔ, καθώς και οποιοσδήποτε άλλος θεωρείται από το νόμο δημόσιος υπόλογος.
2. Οι δημόσιοι υπόλογοι διακρίνονται σε :
α) Υπολόγους ενταλμάτων προπληρωμής και προσωρινών.
β) Διαχειριστές πάγιων προκαταβολών.
γ) Φοροτεχνικούς και τελωνειακούς υπολόγους.
δ) Ειδικούς ταμίες.
ε) Υπολόγους ΝΠΔΔ και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
στ) (Καταργήθηκε από την παρ. 26 του άρθρου 20 του Ν. 2459/97, ΦΕΚ-17 Α').
3. Οι δημόσιοι υπόλογοι υπάγονται στον έλεγχο και εποπτεία :
α) Του Υπουργού Οικονομικών, εξαιρουμένων των υπολόγων των διαχειρίσεων χρηματικού και υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων και του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, για τους οποίους εφαρμόζονται οι ιδιαίτεροι κανονισμοί που διέπουν τις διαχειρίσεις αυτές.
β) Του οικείου Διατάκτη.
γ) Του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν γι' αυτό.
Κατά τον έλεγχο και εποπτεία των υπολόγων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου αυτής, εφαρμόζονται οι διατάξεις περί Οικονομικής Επιθεωρήσεως του Υπουργείου Οικονομικών.

'Αρθρο 55 : Ασυμβίβαστα υπολόγων διαχειριστών χρημάτων, αξιών και υλικού
Τα καθήκονται των διαχειριστών χρημάτων, αξιών και υλικού του Δημοσίου είναι ασυμβίβαστα με τα καθήκοντα του διατάκτη και του εκκαθαριστή.

'Αρθρο 56 : Ελλείμματα και ευθύνες δημοσίων υπολόγων - Καταλογισμοί 1. Έλλειμμα δημόσιου υπολόγου είναι οποιαδήποτε έλλειψη χρημάτων, αξιών και υλικού που διαπιστώνεται με τη νόμιμη διαδικασία στη διαχείρισή του, καθώς και οποιαδήποτε άλλη κατάσταση διαχειρίσεως που θεωρείται έλλειμμα από το νόμο.

Ως έλλειμμα θεωρείται και κάθε πληρωμή που :

α) Δεν ανάγεται στην αρμοδιότητα του υπολόγου.

β) 'Εγινε χωρίς τα προβλεπόμενα από τις ισχύουσες διατάξεις δικαιολογητικά.

γ) Αφορά δαπάνες για τις οποίες δεν έχουν τηρηθεί οι νόμιμες διαδικασίες εκ μέρους του υπολόγου.

δ) 'Εχει γίνει αχρεωστήτως από υπαιτιότητα του υπολόγου.

ε) Είναι άσχετη με το σκοπό της διαχειρίσεως.

2. Οποιοδήποτε έλλειμμα αναπληρώνεται από τον υπόλογο μέσα σε σαράντα οκτώ (48) ώρες, διαφορετικά αυτός απομακρύνεται από τη διαχείριση αμέσως και καταλογίζεται με το ποσό του ελλείμματος που βεβαιώνεται, χωρίς αναβολή, ως δημόσιο έσοδο, λαμβάνεται δε και κάθε άλλο απαραίτητο μέτρο για την εξασφάλιση της απαιτήσεως του Δημοσίου.

Εφόσον συντρέχει περίπτωση δόλου ή βαρείας αμέλειας του υπολόγου (άπιστη διαχείριση), πέραν των προηγούμενων μέτρων, ο υπόλογος ευθύνεται και πειθαρχικώς.

3. Το έλλειμμα που παρουσιάζουν οι δημόσιοι υπόλογοι, επιφυλασσομένων των διατάξεων της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, καταλογίζεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση από τους διαπιστώσαντες αυτό οικείους διατάκτες και επιθεωρητές. Σε κάθε περίπτωση καταλογίζεται επίσης από το Ελεγκτικό Συνέδριο το αργότερο εντός δέκα (10) ετών από της υποβολής σε αυτό των δικαιολογητικών απόδοσης λογαριασμού της διαχείρισής τους.

4. Στις περιπτώσεις πληρωμής μη νόμιμων δαπανών καταλογίζεται:

α) στα υπηρεσιακά όργανα που εκ δόλου ή βαρείας αμέλειας έχουν εκδώσει παράνομες διοικητικές πράξεις ή έχουν συμπράξεις στη μη τήρηση των νόμιμων διαδικασιών πραγματοποιήσεως της δαπάνης και β) στους λαβόντες, εφόσον υπέχουν ευθύνη για τη μη τήρηση των ανωτέρω διαδικασιών.

Στους λαβόντες καταλογίζεται σε κάθε περίπτωση αχρεώστητης πληρωμής.

5. Αν το έλλειμμα δεν οφείλεται σε δόλο ή βαρεία αμέλεια του υπολόγου, το αρμόδιο σύμφωνα με την παράγραφο 3 για τον καταλογισμό όργανο μπορεί να εγκρίνει την τμηματική καταβολή μέχρι είκοσι τέσσερις (24) μηνιαίες δόσεις, χωρίς προσαύξηση εκπρόθεσμης καταβολής.

6. Επί μη νόμιμων πληρωμών, καταλογίζεται εις ολόκληρον και στους λαβόντες, τα ποσά δε που καταβάλλονται στο Δημόσιο από τον καταλογισθέντα υπόλογο βεβαιώνονται υπέρ αυτού, με αίτησή του, σε βάρος του λαβόντος και εισπράττονται κατά τις διατάξεις περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων.

7. Ελλείψεις χαρτοσήμου, ενσήμων γενικών και κάθε αντικειμένου, βάσει του οποίου εισπράττεται τέλος ή δικαίωμα, καταλογίζονται σε χρήμα και στην τιμή διαθέσεως που ορίζεται από τις σχετικές διατάξεις.

8. 'Ελλειψη από κάθε είδους υλικού καταλογίζεται σε χρήμα, με βάση την τρέχουσα τιμή κατά το χρόνο του καταλογισμού. Η τιμή αυτή προσδιορίζεται από τριμελή επιτροπή που συνιστάται από τον οικείο Διατάκτη.

9. Απαγορεύεται η ανάμειξη στη διαχείριση του υπολόγου χρημάτων ξένων προς αυτή και για κάθε χρηματικό πλεόνασμα, που εμφανίζεται στη διαχείριση, συνιστάται δημόσια παρακαταθήκη μέχρι να αποδειχθεί η αιτία αυτού.

10. Οι υπόλογοι είναι υπεύθυνοι για την ασφάλεια των δημόσιων χρημάτων,

ενσήμων, αξιών και υλικού γενικά που κρατούν στη διαχείρισή τους, οφείλουν να τηρούν τους οικείους κανονισμούς ασφαλείας κατά την αποστολή και παραλαβή αυτών και ευθύνονται για κάθε ζημία που υφίσταται το Δημόσιο από τη μη τήρηση των ανωτέρω κανονισμών.

11. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και στην περίπτωση απώλειας ή φθοράς τίτλων και απαιτήσεων του Δημοσίου, εφόσον αυτή έχει προκαλέσει ζημία στο Δημόσιο και δεν οφείλεται σε ανωτέρα βία ή απρόβλεπτα γεγονότα.

12. Οι καταλογιζόμενοι κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού μπορούν να προσβάλλουν την καταλογιστική πράξη ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν γι' αυτό.

Οι καταλογιζόμενοι μπορούν, επίσης, μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την κοινοποίηση της καταλογιστικής πράξεως, να ασκήσουν και αίτηση αναθεωρήσεως ενώπιον του οργάνου που την έχει εκδώσει.

Λόγοι αναθεωρήσεως είναι οι ίδιοι για τους οποίους επιτρέπεται αναθεώρηση πράξεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν γι' αυτό.

'Αρθρο 57 : Βιβλία δημοσίων υπολόγων

Τα τηρούμενα από τους υπολόγους διαχειριστικά και λογιστικά βιβλία, καθώς και ο τρόπος τηρήσεως και θεωρήσεως αυτών, ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου Υπουργού.

Προκειμένου για τους υπολόγους διαχειριστές αρμοδιότητας των Υπουργείων Εθνικής 'Αμυνας πλην των Δημοσίων Στρατιωτικών Ταμείων, καθώς και του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης τα ανωτέρω θέματα ρυθμίζονται με αποφάσεις των αρμόδιων υπουργών.

'Αρθρο 58 : Ετήσιο κλείσιμο διαχειριστικών βιβλίων

1. 'Ολα γενικά τα βιβλία των υπολόγων διαχειριστών του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημόσίου δικαίου, καθώς και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, εφόσον επιχορηγούνται ή χρηματοδοτούνται από το Δημόσιο ή από την Ευρωπαϊκή 'Ενωση, κλείνονται την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους, συντάσσονται δε πρωτόκολλα για τα εμφανιζόμενα στα βιβλία σύνολα χρεώσεως, πιστώσεως και για το υπόλοιπο της διαχειρίσεως.

2. Η θεώρηση του κλεισίματος των βιβλίων των ανωτέρω διαχειρίσεων ενεργείται :

α) για τις διαχειρίσεις που υπάγονται στα Υπουργεία Εθνικής 'Αμυνας και Δημόσιας Τάξης, από αξιωματικούς που ορίζονται με διαταγές των αρμόδιων Υπουργείων και

β) για τις υπόλοιπες διαχειρίσεις από τους προϊσταμένους των υπολόγων διαχειριστών.

Σε περίπτωση συμπτώσεως του προσώπου του προϊσταμένου και του υπολόγου, η θεώρηση ενεργείται από υπάλληλο που ορίζεται από την αμέσως προϊστάμενη αυτού αρχή.

3. Ο τρόπος κλεισίματος και θεωρήσεως των βιβλίων και οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

4. Ειδικά για το κατά την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους κλείσιμο βιβλίων των διαχειρίσεων υλικού και εφοδίων των Ενόπλων Δυνάμεων, της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και του Λιμενικού Σώματος, εφαρμόζονται τα οριζόμενα από τη νομοθεσία για την οικονομική μέριμνα αυτών.

'Αρθρο 59 : Λογοδοσία δημοσίων υπολόγων στο Ελεγκτικό Συνέδριο

1. Εντός δύο (2) μηνών από τη λήξη του οικονομικού έτους ή από τη με οποιονδήποτε τρόπο λήξη της διαχειρίσεως τους, οι δημόσιοι υπόλογοι αποδίδουν λογαριασμό στο Ελεγκτικό Συνέδριο, επιφυλασσομένης της ισχύος ειδικών διατάξεων.
2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τους λογαριασμούς των λογοδοτούντων σ' αυτό υπολόγων και αποφαίνεται για την ορθότητα ή μη αυτών.
Οι σχετικές με τον ανωτέρω έλεγχο πράξεις ή αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου υπόκεινται στα προβλεπόμενα από τον οργανισμό αυτού ένδικα μέσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ
Λογαριασμοί δημόσιας διαχείρισης

'Αρθρο 60 : Σύσταση και διάκριση λογαριασμών
1. Οι λογαριασμοί του Δημοσίου διακρίνονται σε αυτούς που εμφανίζουν την εκτέλεση του Προϋπολογισμού και σε αυτούς που απεικονίζουν την εκτός Προϋπολογισμού χρηματική διαχείριση.
Ο Υπουργός Οικονομικών με πράξη του συνιστά τους λογαριασμούς αυτούς και καθορίζει τον τρόπο κινήσεως των εκτός Προϋπολογισμού λογαριασμών.
2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, απαγορεύεται η σύσταση σε τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα οποιουδήποτε λογαριασμού του Δημοσίου, χωρίς πράξη του Υπουργού Οικονομικών και χωρίς την εμφάνιση του λογαριασμού στη δημόσια ληψοδοσία, κατά τα οριζόμενα με αποφάσεις του Υπουργού αυτού.

[Αρχή Τροποποίησης]

3. Οι λογαριασμοί του Δημοσίου, που λειτουργούν χωρίς τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από την προηγούμενη παράγραφο, καταργούνται την 31η Δεκεμβρίου 1999. Τα τυχόν υφιστάμενα περιουσιακά στοιχεία των καταργούμενων λογαριασμών αποτελούν δημόσια περιουσία, τα δε χρηματικά υπόλοιπα αυτών κατατίθενται σε δημόσια οικονομική υπηρεσία μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1999 και εμφανίζονται στα έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού.
- αντικ. της παρ. 3, έτσι όπως αυτή είχε αντικατασταθεί με την παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 2433/96, ΦΕΚ-180 Α', την παρ. 9 του άρθρου 31 του Ν. 2579/98, ΦΕΚ-31 Α', και την παρ. 1 του άρθρου 12 του Ν. 2628/98, ΦΕΚ-151 Α', ως άνω από την παρ. 1 του άρθρου 27 του Ν. 2685/99, ΦΕΚ-35 Α'). [Τέλος Τροποποίησης]

(Σημείωση : Με το άρθρο 6 του Ν. 2771/99, ΦΕΚ-280 Α' ορίζεται ότι : "Για τους Ειδικούς Λογαριασμούς των Υπουργείων που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος δεν ισχύει η παράγραφος 3 του άρθρου 60 του ν. 2362/1595 (ΦΕΚ 247 Α')")

4. [Αρχή Τροποποίησης]Υποχρεώσεις πληρωτέες σε βάρος των καταργούμενων λογαριασμών που είχαν αναληφθεί ή αναλαμβάνονται εφεξής μπορεί να εξοφληθούν από το χρηματικό υπόλοιπο αυτών μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1999. - αντικ. του εδαφ.

α' της παρ. 4, έτσι όπως είχε αντικατασταθεί με την παρ. 2 του άρθρου 14 του Ν. 2433/96, ΦΕΚ-180 Α', με την παρ. 10 του άρθρου 31 του Ν. 2579/98, ΦΕΚ-31 Α', και την παρ. 2 του άρθρου 12 του Ν. 2628/98,ΦΕΚ-151 Α', ως άνω από την παρ. 2 του άρθρου 27 του Ν. 2685/99, ΦΕΚ-99 Α'). [Τέλος Τροποποίησης]
Μετά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας, οι υποχρεώσεις των λογαριασμών αυτών εξοφλούνται σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.
5. Οι διατάξεις που αναφέρονται στα έσοδα των καταργούμενων λογαριασμών από φόρους, τέλη, παράβολα, εισφορές και οποιαδήποτε άλλη αιτία, εξακολουθούν να ισχύουν και τα έσοδα αυτά εισπράττονται ως δημόσια έσοδα κατά τα οριζόμενα με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.
6. Οι σκοποί που επιδιώκονται βάσει των οικείων διατάξεων από τους καταργούμενους λογαριασμούς, εκπληρώνονται στο εξής δια του Κρατικού Προϋπολογισμού.
7. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 3, 4 και 5 του παρόντος.

'Αρθρο 61 : Διαχείριση διαθεσίμων του Δημοσίου
1. Το Ελληνικό Δημόσιο για το σε δραχμές ή συνάλλαγμα διαθέσιμά του δύναται :
α) να συνιστά έντοκους λογαριασμούς σε εμπορικές τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα του εσωτερικού ή του εξωτερικού για την κατάθεση αυτών,
β) να αναθέτει τη διαχείριση αυτών, καθώς και τη διεξαγωγή των συναλλαγών του, στην Τράπεζα της Ελλάδος, στις εμπορικές τράπεζες ή σε οποιοδήποτε άλλο πιστωτικό ίδρυμα του εσωτερικού ή του εξωτερικού που παρέχει τα προς τούτο εχέγγυα.
Η διαχείριση των διαθεσίμων αυτών του Δημοσίου δύναται να γίνεται και κατά οποιονδήποτε άλλον τρόπο κρίνεται αποδοτικότερος ή προσφορότερος για την προώθηση της γενικότερης οικονομικής πολιτικής.
2. Τα πιστωτικά υπόλοιπα των λογαριασμών του Δημοσίου σε δραχμές ή συνάλλαγμα που τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς και τα διάθεσιμά του στο εσωτερικό ή το εξωτερικό που κατατίθενται σε αυτή, είναι έντοκα με επιτόκιο που ανταποκρίνεται στις συνθήκες της αγοράς.
3. Για τον προσδιορισμό του ημερήσιου ύψους των διαθεσίμων του Ελληνικού Δημοσίου, λαμβάνονται υπόψη και τα υπόλοιπα των λογαριασμών που τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος σε συνάλλαγμα και προέρχονται από αδιάθετες χρηματοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής 'Ενωσης.
Η αξία σε δραχμές των υπολοίπων αυτών υπολογίζεται με βάση την ισοτιμία μέσης τιμής Fixing δραχμής - ξένου νομίσματος ή ECU, που διαμορφώνεται κατά την ημέρα του υπολογισμού.
4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εφαρμογής των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου αυτού.

'Αρθρο 62 : Κίνηση λογαριασμών που τηρούνται στις τράπεζες
1. Η κίνηση των λογαριασμών του Δημοσίου σε τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα ενεργείται με έγγραφες εντολές του Υπουργού Οικονομικών. Σε περίπτωση δέσμευσης λογαριασμούς για ειδικούς σκοπούς του Δημοσίου απαιτείται προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών με την οποία ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια.
2. Η διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζεται αν ορίζεται

διαφορετικά σε νόμους ή συμβάσεις στις οποίες έχει συμπράξει ο Υπουργός Οικονομικών.
Στις περιπτώσεις αυτές οι τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να αναγγέλλουν αμέσως τη γενόμενη εγγραφή στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.
Για τη χρέωση των λογαριασμών αυτών απαιτείται η έγκριση του Υπουργού Οικονομικών.

'Αρθρο 63 : Συμψηφιστικές εγγραφές
1. 'Ολες οι συμψηφιστικές εγγραφές χρεώσεως των εξόδων και πιστώσεως των εσόδων του Προϋπολογισμού , καθώς και χρεωπιστώσεως των εκτός Προϋπολογισμού λογαριασμών, ενεργούνται από το Γραφείο Συμψηφισμών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, που υποβάλλει μηνιαίους και ετήσιους λογαριασμούς και τα σχετικά δικαιολογητικά στο Ελεγκτικό Συνέδριο.
Τα δικαιολογητικά των εγγραφών του Γραφείου Συμψηφισμών, όπου δεν ορίζεται διαφορετικά, ορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.
2. Υπόλογος έναντι του Ελεγκτικού Συνεδρίου λογίζεται, για μεν το λάθος της εντολής προς τις τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα, το όργανο που εκδίδει την εντολή, δια δε τη μη σύννομη κατά τα λοιπά συμψηφιστική εγγραφή, ο προϊστάμενος του γραφείου της προηγούμενης παραγράφου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ
Δημόσιο Χρέος και Δημόσια Πίστη

'Αρθρο 64 : Δάνεια
1. Στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους τηρούνται λογαριασμοί των υποχρεώσεων του Δημοσίου, που προέρχονται από δάνεια και εγγυήσεις. Οι λογαριασμοί αυτοί τηρούνται για κάθε δάνειο χωριστά.
Από τους λογαριασμούς αυτούς πρέπει να προκύπτει :
α) Η χρονολογία της συνομολόγησης ή έκδοσης, καθώς επίσης και η ημερομηνία λήξης.
β) Το αρχικό κεφάλαιο, το επιτόκιο και η χρονολογία από την οποία υπολογίζεται ο τόκος.
γ) Το δάνειο ή μέρος αυτού που μετατρέπεται, εξοφλείται, εξαγοράζεται ή ρυθμίζεται κάθε φορά με άλλον τρόπο.
2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών δύναται να τηρούνται τα έσοδα, οι πληρωμές και οι δαπάνες που προκύπτουν από τη διαχείριση του δημόσιου χρέους και την εν γένει εξυπηρέτηση της δημόσιας πίστης και σε λογαριασμούς που συνιστώνται εκτός Προϋπολογισμού.
Με τις ίδιες αποφάσεις καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας των συνιστώμενων λογαριασμών, η σύνδεσή τους με τον Κρατικό Προϋπολογισμό και κάθε άλλη λεπτομέρεια, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του παρόντος νόμου.
3. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με :
α) τη σύναψη των δημόσιων δανείων,
β) τις δαπάνες γενικά συνομολόγησης ή έκδοσης των δανείων,
γ) την προμήθεια κάθε είδους υλικού απαραίτητου για τη σύναψη και εξυπηρέτηση των δανείων,
δ) τη διαχείριση των δανείων,
ε) την πραγματοποίηση και εξυπηρέτηση των δανείων, καθώς και τον τρόπο τακτοποίησης των εξόδων που πραγματοποιούνται για τη σύναψη και εξυπηρέτησή

τους,
στ) Κάθε άλλο θέμα σχετικό με τα δάνεια του Δημοσίου.
Με τις αποφάσεις αυτές μπορεί να ορίζεται η πραγματοποίηση των ανωτέρω δαπανών, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του παρόντος νόμου.

'Αρθρο 65 : Εγγυήσεις

1. Στην αρμόδια για τις εγγυήσεις του Δημοσίου Δ/νση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους τηρούνται ειδικά βιβλία παρακολούθησης των παρεχόμενων εγγυήσεων, στα οποία καταχωρούνται όλα τα στοιχεία που αφορούν την πορεία των σχέσεων του Δημοσίου από τις εγγυήσεις αυτές.
2. Το Ελληνικό Δημόσιο, ως εγγυητής, προβαίνει σε εξόφληση των υποχρεώσεών του, που απορρέουν από την κατάπτωση της εγγύησης τους μετά από προηγούμενη βεβαίωση, ως εσόδων του, των σχετικών ποσών στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) και με βάση τα δικαιολογητικά που καθιστούν δυνατή τη βεβαίωση και την πλήρη υποκατάστασή του στα δικαιώματα του δανειστή ή πιστωτή, τόσο κατά του πρωτοφειλέτη όσο και κατά των εγγυητών και λοιπών συνυποχρέων.
3. Εάν η εγγύηση δεν χορηγήθηκε εγκύρως λόγω πταίσματος του δανειστή ή πιστωτή, το Δημόσιο ελευθερώνεται και τυχόν εντολές πληρωμής, λόγω κατάπτωσης της εγγύησης, ανακαλούνται και εκπίπτονται από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίας, όπου έχουν βεβαιωθεί τα αντίστοιχα ποσά, με μέριμνα της αρμόδιας Δ/νσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.
4. Τα αρμόδια δικαιολογητικά, που καθιστούν δυνατή τη βεβαίωση και την πλήρη υποκατάστασή του Δημοσίου στα δικαιώματα του δανειστή ή πιστωτή, ο χρόνος και ο τρόπος βεβαίωσης, οι περιπτώσεις έκπτωσης από την αρμόδια Δ/νση του Υπουργείου Οικονομικών βεβαιωμένων ήδη οφειλών και κάθε άλλο σχετικό θέμα, καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.
5. Οι απαιτήσεις του Δημοσίου ως εγγυητή που υποκαταστάθηκε πλήρως στα δικαιώματα του δανειστή ή πιστωτή, κατά του οφειλέτη, κατά του εγγυητή και κατά των λοιπών συνυποχρέων, οι οποίες βεβαιώνονται "εν στενή εννοία", από της ισχύος του νόμου αυτού στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.), παραγράφονται μετά την παρέλευση δέκα (10) ετών από το τέλος του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο, μετά την εν στενή εννοία βεβαίωση τους, κατέστησαν ληξιπρόθεσμες.

Οι απαιτήσεις του Δημοσίου από την ίδια ως άνω αιτία που έχουν βεβαιωθεί στις Δ.Ο.Υ. μέχρι την ημέρα έναρξης της ισχύος του νόμου αυτού παραγράφονται μετά την παρέλευση δέκα (10) ετών από τη λήξη του έτους δημοσίευσής του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ
Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες - Ειδικοί Ταμίες

'Αρθρο 66 : Αρμοδιότητες των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών σε Θέματα εισπράξεων και πληρωμών

1. Οι Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες σε θέματα εισπράξεων και πληρωμών ενεργούν :

α) την είσπραξη των εσόδων και την πληρωμή των εξόδων του Κράτους, καθώς και τη διαχείριση των ενσήμων, αξιών και κάθε υλικού του οποίου η πώληση ανατίθεται αρμοδίως σε αυτές,
β) την είσπραξη εσόδων για λογαριασμό άλλων Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών και

γ) πληρωμές στους δικαιούχους ποσών που αποστέλλονται σε αυτές από άλλες Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, κατά τα οριζόμενα με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.
2. Η μεταξύ των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών διακίνηση χρημάτων του Δημοσίου καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

'Αρθρο 67 : Λειτουργία, λογιστικό σύστημα των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών
1. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται :
α) Η διάρθρωση και λειτουργία των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών.
β) Τα καθήκοντα και οι ευθύνες των προϊσταμένων των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών, του προσωπικού αυτών και των υπολόγων.
γ) Το λογιστικό σύστημα των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών, τα τηρούμενα από αυτές λογιστικά και διαχειριστικά βιβλία και ο τρόπος τηρήσεως αυτών.
2. Οι προϊστάμενοι των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών οφείλουν να ζητούν από τα οικεία Αστυνομικά Τμήματα τη φρούρηση των καταστημάτων, καθώς και τη συνδρομή αυτών κατά τη μεταφορά χρημάτων, ενσήμων, αξιών και υλικού.

'Αρθρο 68 : Εισπράξεις – πληρωμές
1. Οι εισπράξεις των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών κατατίθενται στην Τράπεζα της Ελλάδος και σε λογαριασμούς που ορίζονται από τον Υπουργό Οικονομικών.
Σε χρέωση των λογαριασμών αυτών πραγματοποιούνται οι αναλήψεις των χρηματικών ποσών που απαιτούνται για την πληρωμή των δημόσιων δαπανών.
"2. Η κατάθεση των ημερήσιων εισπράξεων και ο χρηματικός εφοδιασμός των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών, στις οποίες δεν εδρεύει πράκτορας ή διαχειριστής της Τράπεζας της Ελλάδος, μπορεί να πραγματοποιείται και μέσω των Εμπορικών Τραπεζών. Οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών" (αντικ. της παρ. 2 από την παρ. 4 του άρθρου 41 του Ν. 2648/98, ΦΕΚ- 238 Α').
[Αρχή Τροποποίησης]
3. Τυχόν πλαστά χαρτονομίσματα, τα οποία διαπιστώνονται κατά την κατάθεση των εισπράξεων των Δ.Ο.Υ. στην Τράπεζα Ελλάδος, ή τις Εμπορικές Τράπεζες, αναπληρώνονται από το Δημόσιο, με τη διαδικασία της παρ.1 του άρθρου 37 του παρόντος νόμου, ύστερα από έρευνα και θετική εισήγηση του αρμόδιου Επιθεωρητή.
Οι υφιστάμενες συμβάσεις με ιδιώτες, για τη μεταφορά των χρημάτων των Δ.Ο.Υ., δεν θίγονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, μέχρι τη λήξη της ισχύος τους.
Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των προηγούμενων εδαφίων – ΠΡΟΣΘ. ΠΑΡ. 3 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 11 ΤΟΥ Ν. 2954/01, ΦΕΚ-255 Α’ [Τέλος Τροποποίησης]

'Αρθρο 69 : Υποβολή στοιχείων από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται τα στοιχεία και οι καταστάσεις που υποβάλλουν οι Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες στις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών, το περιεχόμενο και οι προθεσμίες υποβολής των καταστάσεων αυτών.
Τα σχετικά με την υποβολή στο Ελεγκτικό Συνέδριο των μηνιαίων και ετήσιων λογαριασμών της διαχειρίσεως των υπολόγων των Δημόσιων Οικονομικών

Υπηρεσιών, καθορίζονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

'Αρθρο 70 : Ειδικοί Ταμίες

Ειδικοί ταμίες είναι οι δημόσιοι υπόλογοι οι εντεταλμένοι την είσπραξη ειδικών εσόδων δημόσιων υπηρεσιών ή και πληρωμή δαπανών από τα έσοδα αυτά και εφόσον δεν λειτουργεί ιδιαίτερη Ταμειακή Υπηρεσία.

Οι αρμοδιότητες, οι υποχρεώσεις και οι ευθύνες των Ειδικών Ταμιών, καθώς και τα τηρούμενα από αυτούς βιβλία καθορίζονται από τις ειδικές διατάξεις που διέπουν αυτούς, οι οποίες δύνανται να τροποποιούνται με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου υπουργού.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζεται ο χρόνος αποδόσεως στο Δημόσιο των εισπραττόμενων από τους Ειδικούς Ταμίες Εσόδων.

'Αρθρο 71 : Χρηματικό υπόλοιπο Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών και Ειδικών Ταμιών

Οι προϊστάμενοι των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών και των Ειδικών Ταμειών εξακριβώνουν καθημερινά το χρηματικό υπόλοιπο των υπολόγων και συντάσσουν σχετική πράξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ
Απολογισμός - Ισολογισμός του Κράτους

'Αρθρο 72 : 'Εννοια - Κατάρτιση Απολογισμού

1. Απολογισμός είναι ο νόμος στον οποίο εμφανίζονται τα αποτελέσματα της εκτελέσεως του Προϋπολογισμού των εσόδων και εξόδων του Κράτους κάθε οικονομικού έτους και με τον οποίο εγκρίνονται οι σημειωθείσες κατά το ίδιο έτος υπερβάσεις πιστώσεων.
2. Ο Απολογισμός καταρτίζεται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους βάσει των στοιχείων που υποβάλλουν σε αυτό οι αρμόδιες υπηρεσίες, αφού ληφθούν υπόψη και οι αναγγελθείσες, μέχρι τέλος Αυγούστου του έτους κατά το οποίο καταρτίζεται ο Απολογισμός, μεταβολές που έχει επιφέρει το Ελεγκτικό Συνέδριο στις διαχειριστικές πράξεις των υπολόγων.

'Αρθρο 73 : Περιεχόμενο Απολογισμού

1. Ο Απολογισμός εμφανίζει :

α) 'Οσον αφορά τα έσοδα, το σύνολο κατ' είδος (κωδικό αριθμό) των προϋπολογισθέντων, των βεβαιωθέντων, των διαγραφέντων, των υπολοίπων των βεβαιωθέντων μετά την αφαίρεση των διαγραφέντων, των εισπραχθέντων και των υπολοίπων που απέμειναν για είσπραξη.

β) 'Οσον αφορά τα έξοδα, το σύνολο κατά φορέα, ειδικό φορέα και είδος δαπάνης (κωδικό αριθμό) των πιστώσεων που έχουν προϋπολογισθεί, των πιστώσεων όπως έχουν διαμορφωθεί, των εξόδων που έχουν πληρωθεί, των πιστώσεων που δεν έχουν διατεθεί και των τυχόν υπερβάσεων από τις πιστώσεις όπως έχουν διαμορφωθεί.

2. Τα έσοδα και τα έξοδα κατατάσσονται στον Απολογισμό με τον ίδιο τρόπο που κατατάσσονται στον Προϋπολογισμό.

'Αρθρο 74 : 'Εννοια - Κατάρτιση Ισολογισμού

1. Ισολογισμός είναι ο νόμος στον οποίο εμφανίζονται οι λογαριασμοί τόσο του προϋπολογισμού όσο και οι εκτός αυτού, που έχουν σχέση με τη χρηματιστική

διαχείριση του Δημοσίου, μπορεί δε να περιλαμβάνονται και λογαριασμοί άλλων περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου.

2. Ο Ισολογισμός καταρτίζεται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, βάσει των στοιχείων που υποβάλλουν σε αυτό οι αρμόδιες υπηρεσίες, αφού ληφθούν υπόψη και οι αναγγελθείσες μέχρι τέλους Αυγούστου του έτους κατά το οποίο καταρτίζεται ο Ισολογισμός, μεταβολές που έχει επιφέρει το Ελεγκτικό Συνέδριο στις διαχειριστικές πράξεις των υπολόγων.

'Αρθρο 75 : Περιεχόμενο Ισολογισμού

1. Ο Ισολογισμός εμφανίζει :

α) Το τελικό υπόλοιπο που έχει προκύψει από την εκτέλεση του Γενικού Προϋπολογισμού μέχρι την έναρξη του έτους στο οποίο αναφέρεται ο Ισολογισμός.

β) Την εκτέλεση του Προϋπολογισμού του προηγούμενου έτους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 1, καθώς και την εκτέλεση του Προϋπολογισμού του έτους που αφορά ο Ισολογισμός μέχρι την 31η Δεκεμβρίου.

γ) Το υπόλοιπο κατά την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους, την κίνηση του έτους για το οποίο καταρτίζεται ο Ισολογισμός και το κατά την 31η Δεκεμβρίου νέο υπόλοιπο των εκτός Προϋπολογισμού λογαριασμών του Δημοσίου, του δημόσιου χρέους και των παρασχεθεισών από το Κράτος εγγυήσεων.

2. Στον Ισολογισμό προσαρτώνται αναλυτικοί πίνακες των λογαριασμών του Δημοσίου, των αποτελεσμάτων των Προϋπολογισμών των προηγούμενων ετών και του τυχόν χρηματικού υπολοίπου σε δικαιολογητικά, κατά κατηγορίες.

'Αρθρο 76 : 'Ελεγχος Απολογισμού και Ισολογισμού από το Ελεγκτικό Συνέδριο και υποβολή αυτών στη Βουλή

1. Μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου ο Απολογισμός και ο Ισολογισμός αποστέλλονται από τον Υπουργό Οικονομικών στο Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο μετά τη διαπίστωση της ορθότητάς τους, τους επιστρέφει στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημέρα αποστολής μαζί με τη σχετική Διαδήλωση αυτού.

2. Ο Απολογισμός και ο Ισολογισμός στους οποίους επισυνάπτεται η Διαδήλωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εισάγονται από τον Υπουργό Οικονομικών για κύρωση στη Βουλή, το αργότερο μέχρι τέλους Νοεμβρίου.

Αν η Διαδήλωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν έχει αποσταλεί μέσα στην προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου, ο Απολογισμός και ο Ισολογισμός εισάγονται και χωρίς αυτή.

Επί της Διαδηλώσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο Υπουργός Οικονομικών, με έκθεσή του, διατυπώνει απόψεις και σχόλια στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Η έκθεση αυτή συνοδεύει τον Απολογισμό και Ισολογισμό του Κράτους μαζί με τη Διαδήλωση, προς ενημέρωση της Βουλής.

'Αρθρο 77 : Ετήσια έκθεση εσόδων - εξόδων προς τη Βουλή

Οι παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί της οικονομικής διαχείρισης του Κράτους, που περιέχονται στην ετήσια έκθεσή του, γνωστοποιούνται απαραίτητα, πριν από την εγχείριση της έκθεσης στον Πρόεδρο της Βουλής, στους διατάκτες υπουργούς, μέσω του Υπουργού Οικονομικών.

Οι απαντήσεις των υπουργών περιλαμβάνονται σε ιδιαίτερο τεύχος και αποστέλλονται μεριμνεί του Υπουργού Οικονομικών, μέσα σε διάστημα δύο (2) μηνών από τη γνωστοποίηση της έκθεσης, στον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου,

ο οποίος στη συνέχεια τις διαβιβάζει, μαζί με την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στον Πρόεδρο της Βουλής.
Η ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου μαζί με τις απαντήσεις των διατακτών υπουργών συνδημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

'Αρθρο 78 : Μηνιαία αποτελέσματα διαχειρίσεως
Από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους καταρτίζονται κάθε μήνα και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως συνοπτικοί πίνακες από τους οποίους πρέπει να προκύπτει :

α) η πορεία της εκτελέσεως του Προϋπολογισμού και

β) η εξέλιξη των εκτός Προϋπολογισμού λογαριασμών του Δημοσίου.

Το περιεχόμενο των ανωτέρω πινάκων καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
Συμφωνίες για λογαριασμό του Δημοσίου - Παραγραφές - Κατασχέσεις - Εκχωρήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ
Συμφωνίες για λογαριασμό του Δημοσίου

'Αρθρο 79 : Προϋποθέσεις συνάψεως συμβάσεων
Συμβάσεις, από τις οποίες δημιουργούνται υποχρεώσεις σε βάρος του Δημοσίου, δεν δύναται να συνομολογηθούν εάν δεν προβλέπονται από γενικές ή ειδικές διατάξεις ή δεν συντελούν στην εκπλήρωση των σκοπών του.

'Αρθρο 80 : Τύπος συμβάσεων
Για το κύρος συμβάσεως του Δημοσίου με αντικείμενο αξίας μεγαλύτερης των τετρακοσίων χιλιάδων (400.000) δραχμών ή που γεννά διαρκή υποχρέωση αυτού, απαιτείται η κατάρτισή της να γίνει με ιδιωτικό τουλάχιστον έγγραφο. Το ανωτέρω ποσό μπορεί να τροποποιείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.
Επί συμβάσεως, η αποδοχή της προτάσεως δύναται να γίνει και με χωριστό έγγραφο, η υπό του αντισυμβαλλομένου όμως του Δημοσίου εκπλήρωση της παροχής του αίρει την εκ της ελλείψεως του γραπτού τύπου της αποδοχής ακυρότητα της συμβάσεως.

(ΣΗΜΕΙΩΣΗ : Με την υπ΄αριθμ. 2/59649/0026 /01 (ΦΕΚ Β 1427/22-10-01) απόφαση του υπουργού Οικονομικών ορίζεται ότι:
«Αναπροσαρμόζουμε και καθορίζουμε το προβλεπόμενο από τη διάταξη του άρθρου 80 του Ν. 2362/95 χρηματικό ποσό, σε δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ. Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από 1-1-2002.»)

'Αρθρο 81 : Εκπροσώπηση Δημοσίου
Επιφυλασσομένης της ισχύος ειδικών διατάξεων, κάθε σύμβαση του Δημοσίου καταρτίζεται μόνο υπό του αρμόδιου Διατάκτη ή υπό του ειδικώς εξουσιοδοτημένου από αυτόν δημόσιου οργάνου.
Η εξουσιοδότηση πρέπει να είναι γραπτή και προγενέστερη του χρόνου καταρτίσεως της συμβάσεως.

'Αρθρο 82 : διαδικασίες σύναψης συμβάσεων

1. Για κάθε σύμβαση του Δημοσίου που συνεπάγεται έσοδο ή δαπάνη αυτού, αν δεν ορίζεται διαφορετικά με ειδική διάταξη, προηγείται η προβλεπόμενη από τις κατά περίπτωση ισχύουσες διατάξεις διαδικασία του ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού.
Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η σύναψη συμβάσεων προμήθειας προϊόντων, παροχής υπηρεσιών ή εκτέλεσης έργων με συνοπτική διαδικασία ή διαπραγμάτευση.
2. Κατά τα στάδια αυτών των διαδικασιών για τη σύναψη των ανωτέρω συμβάσεων, οι αναθέτουσες αρχές επιβάλλεται να αναφέρονται σε σαφή και αμερόληπτα κριτήρια επιλογής ώστε να μην υπάρχουν διακρίσεις μεταξύ των διαφόρων προσφερόντων ανεξάρτητα από το ύψος του προϋπολογισμού της διαδικασίας που ακολουθείται ή από τη φύση των δραστηριοτήτων της αναθέτουσας αρχής.
3. Οι διατάξεις για τη σύναψη συμβάσεων προμηθειών που εντάσσονται στο ενιαίο πρόγραμμα κρατικών προμηθειών του Υπουργείου Εμπορίου ορίζονται από τις ειδικές περί προμηθειών του Δημοσίου ισχύουσες διατάξεις.
4. Οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, έργων, καθώς και των συμβάσεων προμήθειας προϊόντων που δεν εντάσσονται στο ενιαίο πρόγραμμα προμηθειών του Υπουργείου Εμπορίου ή σε άλλες ειδικές διατάξεις, ρυθμίζονται με τις διατάξεις του παρόντος.

'Αρθρο 83 : Διαγωνισμός – Εξαιρέσεις
1. Επιτρέπεται η με απευθείας ανάθεση σύναψη σύμβασης προμήθειας προϊόντων, παροχής υπηρεσιών ή εκτέλεσης έργων για ετήσια δαπάνη μέχρι ποσού ενός εκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) δραχμών.
Από το ποσό αυτό και μέχρι τέσσερα εκατομμύρια (4.000.000) δρχ. απαιτείται διαγωνισμός με συνοπτική διαδικασία (πρόχειρος) που θα διενεργείται από τριμελή επιτροπή. 'Ανω του ποσού των τεσσάρων εκατομμυρίων (4.000.000) δρχ. απαιτείται σύναψη σύμβασης για προμήθεια προϊόντων, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων κατόπιν διενέργειας τακτικού διαγωνισμού (ανοικτού ή κλειστού), βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.
Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών τα ανωτέρω ποσά δύναται να αναπροσαρμόζονται.
Σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών με την ίδια διαδικασία γίνεται και στην περίπτωση μικτής προμήθειας, κατά την οποία η αξία των παρεχομένων υπηρεσιών υπερβαίνει την αξία των προϊόντων.

(Τα πιο πάνω χρηματικά όρια αυξήθηκαν με την 20244710/602/0026/98 (ΦΕΚ-431 Β’) απόφαση του Υπουργού Οικονομικών).

(**Με την υπ’ αριθ. 2/45564/0026/01 (ΦΕΚ 1066 Β) απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ορίζεται ότι :** «1. Αυξάνουμε και ορίζουμε σε ευρώ τα ποσά για τη σύναψη συμβάσεων ετησίας δαπάνης που αφορούν προμήθεια προϊόντων, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, ως ακολούθως:
α) Με απ' ευθείας ανάθεση μέχρι του ποσού των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ.
β) Με συνοπτική διαδικασία (πρόχειρο διαγωνισμό) από του ποσού της προηγούμενης περίπτωσης μέχρι του ποσού των σαράντα πέντε χιλιάδων (45.000) ευρώ.
γ) Με διενέργεια τακτικού διαγωνισμού άνω του ποσού των σαράντα πέντε χιλιάδων (45.000) ευρώ.
2. Οι περιορισμοί των ως άνω ποσών αναφέρονται σε σχέση με το ύψος της εγγεγραμμένης ετησίας πίστωσης κατά Ειδικό Φορέα και Κ.Α. Ε. στον προϋπολογισμό κάθε φορέα και στα ποσά αυτά συμπεριλαμβάνεται ο Φ.Π.Α.
Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από 1.1.2002»).

2. Επιτρέπεται με έγκριση του αρμόδιου οργάνου η σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών με διαπραγμάτευση ύστερα από δημοσίευση σχετικής προκήρυξης :

α) 'Οταν κατά τη διενέργεια διαγωνισμού οι προσφορές που έχουν υποβληθεί είναι άκυρες ή απαράδεκτες και η επανάληψη του διαγωνισμού κρίνεται από το όργανο που έχει διακηρύξει το διαγωνισμό ασύμφορη για το Δημόσιο.

Στην περίπτωση αυτή οι όροι της διακήρυξης του διεξαχθέντος διαγωνισμού επιτρέπεται να μεταβληθούν, κατά την απευθείας ανάθεση, μόνο για να καταστούν πιο συμφέροντες για το Δημόσιο.

β) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις όταν πρόκειται για υπηρεσίες που η φύση τους ή αστάθμητοι παράγοντες δεν επιτρέπουν μια προκαταρτική συνολική τιμολόγηση.

γ) 'Οταν η φύση των παρεχόμενων υπηρεσιών, ιδίως δε στην περίπτωση πνευματικών ή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, δεν παρέχει τη δυνατότητα διατύπωσης αυτών με ακρίβεια, ούτως ώστε να συναφθεί σύμβαση με επιλογή της καλύτερης προσφοράς.

3. Επιτρέπεται με έγκριση του αρμόδιου οργάνου η σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση σχετικής προκήρυξης :

α) στην περίπτωση που δεν έχει υποβληθεί καμιά προσφορά ή καμιά κατάλληλη προσφορά σε διαγωνισμό ανοικτό ή κλειστό.

β) στην περίπτωση που για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η εκτέλεση των υπηρεσιών μπορεί να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο πρόσωπο, γ) στην περίπτωση που η σύμβαση αποτελεί συνέχεια εντός διαγωνισμού μελετών και σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους κανόνες θα πρέπει να ανατεθεί αυτή στο νικητή του διαγωνισμού ή σ' έναν από αυτούς, δ) Στην περίπτωση που έκτακτη και φανερά κατεπείγουσα ανάγκη, πλήρως αιτιολογημένη από την αρμόδια υπηρεσία, καθιστά αδύνατη την τήρηση των διατάξεων που αφορούν τη διενέργεια διαγωνισμού με την προϋπόθεση ότι το επείγον δεν θα απορρέει από δικής της ευθύνη, ε) στην περίπτωση συμπληρωματικών υπηρεσιών που δεν περιλαμβάνονται στην πρώτη σύμβαση, αναγκαίων όμως λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας της αρχικής σύμβασης, - όταν αυτές δεν μπορούν να διαχωριστούν από την κύρια σύμβαση ή - όταν μπορούν να διαχωριστούν, είναι όμως απόλυτα αναγκαίες για την τελειοποίησή της.

Οι συμπληρωματικές αυτές υπηρεσίες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας της κύριας σύμβασης. στ) Στην περίπτωση νέων υπηρεσιών που συνιστούν επανάληψη παρόμοιων υπηρεσιών που είχαν ανατεθεί με τακτικό διαγωνισμό στον αρχικό ανάδοχο και αποτελούν συνέχεια ή συμπλήρωση της αρχικής σύμβασης, με την προϋπόθεση ότι δεν έχει παρέλθει 3ετία από αυτή και εξασφαλίζονται οι ίδιοι όροι και προϋποθέσεις με δυνατότητα τιμαριθμικής αναπροσαρμογής.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος ισχύουν ανάλογα και για τη σύναψη συμβάσεων προμηθειών ή έργων, σε συνδυασμό με τις ειδικές γι' αυτές ισχύουσες διατάξεις.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν από τη δημοσίευση του νόμου αυτού.

(**Με το άρθρο 51 του Ν. 3283/04, ΦΕΚ-210 Α' ορίζεται ότι :** «Επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 83 του Ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α΄) και του άρθρου 6 του Ν. 2527/1997 (ΦΕΚ 206 Α΄), η με απευθείας ανάθεση σύναψη σύμβασης για παροχή υπηρεσιών τεχνογνωσίας, εμπειρίας και εξειδικευμένων συμβουλευτικών γνωμών στην Επιτροπή Ελέγχου και Παραλαβής Προμήθειας (Ε.Ε.Π.Π.) και στις Υποεπιτροπές Παρακολούθησης Προμήθειας Συστημάτων

(Υ.ΠΑ.Π.Σ.) και Εκπαίδευσης (ΥΠ.ΕΚ.) του Ενιαίου Ολοκληρωμένου και Διαλειτουργικού Συστήματος C4I Διοίκησης Ελέγχου Επικοινωνίας Συντονισμού και Εναρμόνισης που προβλέπεται από την 020 Α/03 Σύμβαση Προμήθειας μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου που εκπροσωπείται από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και της εταιρίας "SCIENCE APPLICATIONS INTERNATIONAL CORPORATION (SAIC)". Η απευθείας ανάθεση σύναψης σύμβασης για παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών γίνεται από την Ελληνική Αστυνομία που θα παραλάβει το σύστημα ως τελικός ιδιοκτήτης και χρήστης αυτού»).

'Αρθρο 84 : Προκαταβολές του Δημοσίου
Επιτρέπεται η χορήγηση προκαταβολής με την υπογραφή της σύμβασης προμήθειας προϊόντων, παροχής υπηρεσιών ή εκτέλεσης έργων, εφόσον προβλέπεται απ' αυτήν και τις ισχύουσες διατάξεις, μέχρι ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) της συμβατικής αξίας.
Η προκαταβολή είναι έντοκη και χορηγείται με την κατάθεση ισόποσης εγγυητικής επιστολής, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται το ύψος του επιτοκίου.
'Αρθρο 85 : Ακυρότητα συμβάσεων
Η καθ' οιονδήποτε τρόπο παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 79 και 84 του παρόντος νόμου επάγεται την απόλυτη ακυρότητα της συμβάσεως. Από την ακυρότητα αυτής και τη σχετική παρανομία των οργάνων του Δημοσίου δεν γεννάται υποχρέωση αυτού προς αποζημίωση του αντισυμβαλλομένου, στην περίπτωση που τα αρμόδια όργανα εκ προθέσεως παραβίασαν τις σχετικές διατάξεις και αυτός γνώριζε την παρανομία ή συνετέλεσε στην παραβίαση των διατάξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
Παραγραφές - Κατασχέσεις - Εκχωρήσεις

'Αρθρο 86 : Παραγραφή απαιτήσεων του Δημοσίου
1. Καμία χρηματική απαίτηση του Δημοσίου δεν υπόκειται σε παραγραφή πριν να βεβαιωθεί πράγματι προς είσπραξη ως δημόσιο έσοδο στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία ή το αρμόδιο Τελωνείο (βεβαίωση εν στενή εννοία). Ο κανόνας αυτός δεν αλλοιώνεται από την τυχόν βραδεία τοιαύτη βεβαίωση.
2. Η χρηματική απαίτηση του Δημοσίου μετά των συμβεβαιουμένων προστίμων παραγράφεται μετά πενταετία από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκε εν στενή εννοία και κατέστη αυτή ληξιπρόθεσμη.
3. Χρηματική απαίτηση του Δημοσίου που α) απορρέει από σύμβαση που αυτό έχει καταρτίσει, περιλαμβανομένης και της συμβάσεως εκείνης που βασίζεται σε πρακτικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους περί εξωπτωχευτικής ρυθμίσεως του τρόπου καταβολής πτωχευτικών προς το Δημόσιο χρεών, η οποία εξομοιώνεται πλήρως με μεταπτωχευτική έννομη σχέση του πτωχού, β) απορρέει από τελεσίδικη απόφαση (αναγνωριστική ή καταψηφιστική) οποιουδήποτε δικαστηρίου, γ) γεννήθηκε συνεπείας άπιστης διαχειρίσεως, δ) απορρέει από διάταξη τελευταίας βουλήσεως, ε) αφορά σε περιοδικές παροχές, στ) γεννήθηκε από καταλογισμό που έγινε από οποιαδήποτε αρμόδια δημόσια αρχή, ζ) γεννήθηκε από αυτοτελή πρόστιμα που επιβλήθηκαν από διοικητικές αρχές, η) αφορά σε απόδοση παρακρατηθέντων ή για λογαριασμό αυτού εισπραχθέντων φόρων, τελών και δικαιωμάτων, θ) απορρέει από κατάπτωση εγγυήσεων τρίτων, παραγράφεται μετά εικοσαετία από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο έγινε η εν στενή εννοία βεβαίωσης αυτής.

4. Χρηματική απαίτηση του Δημοσίου, που περιήλθε σ' αυτό με οποιονδήποτε τρόπο από οποιαδήποτε αιτία, υπόκειται στην προβλεπόμενη από τις κείμενες διατάξεις, ανάλογα με την αιτία αυτής, παραγραφή, που δεν δύναται όμως, σε κάθε περίπτωση, να συμπληρωθεί στο πρόσωπο του Δημοσίου προ της παρόδου πέντε ετών από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο έγινε η εν στενή εννοία βεβαίωση αυτής.
5. Απαιτήσεις του Δημοσίου εκ δασμών, φόρων, τελών και λοιπών δικαιωμάτων, η είσπραξη των οποίων έχει ανατεθεί στα Τελωνεία, εφόσον δεν έχουν βεβαιωθεί ή βεβαιώθηκαν ελλιπώς, παραγράφονται μετά παρέλευση τριετίας από της ημερομηνίας γέννεσης του απαιτητού της οφειλής.
Απαιτήσεις του Δημοσίου από δασμούς, φόρους, τέλη και λοιπά δικαιώματα που βεβαιώθηκαν στα τελωνεία παραγράφονται μετά παρέλευση δεκαετίας από της λήξης του οικονομικού έτους εντός του οποίου αυτές βεβαιώθηκαν κατά τις ειδικότερες διατάξεις της τελωνειακής νομοθεσίας.
Ως χρόνος γέννεσης της αξιώσεως για είσπραξη δασμών, φόρων, τελών και λοιπών δικαιωμάτων επί εμπορευμάτων που βρίσκονται υπό τελωνειακή παρακολούθηση την οποία επιβάλλει η προσωρινή εναπόθεση των εμπορευμάτων αυτών ή η υπαγωγή τους σε τελωνειακό καθεστώς, το οποίο συνεπάγεται τελωνειακή παρακολούθηση, θεωρείται για την παραγραφή το χρονικό σημείο, κατά το οποίο πραγματοποιείται η διαφυγή του εμπορεύματος από την τελωνειακή παρακολούθηση και όπου αυτό δεν είναι δυνατό, να προσδιοριστεί το χρονικό σημείο διαπίστωση της διαφυγής.

'Αρθρο 87 : Αναστολή παραγραφής απαιτήσεων του Δημοσίου
1. Η παραγραφή των απαιτήσεων του Δημοσίου αναστέλλεται για τους λόγους που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.
2. Η παραγραφή αυτή αναστέλλεται επίσης :
α) Για χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο για τον οποίο είχε χορηγηθεί στον υπόχρεο ή σε συνυπόχρεο, κατά την τελευταία διετία της παραγραφής, αναστολή πληρωμής του χρέους του ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής είτε με νόμο είτε με δικαστική απόφαση είτε με πράξη αρμόδιας αρχής, που εκδίδεται ύστερα από αίτηση του υποχρέου, ανεξάρτητα αν έχει συμμορφωθεί ή όχι, εν όλω ή εν μέρει, ο υπόχρεος.
β) Για χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο κατά τον οποίο έχει εμποδισθεί το Δημόσιο να επιδιώξει την είσπραξη του χρέους με αναγκαστικά μέτρα, λόγω αναστολής εκτελέσεως που έχει χορηγηθεί με διάταξη νόμου. Και στις δύο περιπτώσεις (α' και β'), η παραγραφή συνεχίζεται μετά τη λήξη της αναστολής της και σε καμία περίπτωση δεν συμπληρώνεται πριν περάσει ένα έτος από τη λήξη είτε της αναστολής πληρωμής ή της παραβιάσεως της υποχρεώσεως τμηματικής καταβολής είτε της αναστολής λήψεως των αναγκαστικών μέτρων, αντίστοιχα.
γ) Κατά τη διάρκεια ανηλικότητας του οφειλέτη ή και δύο έτη μετά την ενηλικίωση αυτού, αν η κληρονομία στερείται ενεργητικού, ανεξαρτήτως της υπάρξεως ή μη κηδεμονία ή επιτρόπου του ανηλίκου.
3. Ο χρόνος της παραγραφής κάθε απαιτήσεως του Δημοσίου παρατείνεται για δύο έτη, σε περίπτωση που ο οφειλέτης κατά την τελευταία διετία του χρόνου της παραγραφής διέμεινε στο εξωτερικό για χρόνο μεγαλύτερο του μηνός, συναπτώς ή μη.
4. Σε περίπτωση δικαστικής αμφισβητήσεως από οποιονδήποτε είτε του νόμιμου τίτλου γενικά της απαιτήσεως του Δημοσίου είτε της νομιμότητας της βεβαιώσεως αυτής εν στενή εννοία είτε της για οποιονδήποτε λόγο εγκυρότητας πράξεως της αναγκαστικής εκτελέσεως προς είσπραξη απαιτήσεως του Δημοσίου (διοικητικής εκτελέσεως), η προβλεπομένης παραγραφή της απαιτήσεως του Δημοσίου προς

βεβαίωσης (εν ευρεία εννοία) ή προς είσπραξη της βεβαιωμένης απαιτήσεώς του αναστέλλεται μέχρι της εκδόσεως επί της δικαστικής ταύτης διενέξεως τελεσίδικης δικαστικής αποφάσεως και δεν συμπληρώνεται αυτή, σε κάθε περίπτωση, προ της παρόδου ενός έτους από της επιμέλεια των αντιδίκων του Δημοσίου κοινοποιήσεως με δικαστικό επιμελητή στον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας και τον Υπουργό Οικονομικών της τελεσίδικης δικαστικής αποφάσεως.
Το ως άνω αποτέλεσμα επάγεται και η αίτηση του Δημοσίου προς το δικαστήριο όπως επιτρέψει την προσωπική κράτηση του οφειλέτη του.
Σε περίπτωση ακυρώσεως κατασχέσεως ή άλλης πράξεως της διοικητικής εκτελέσεως, η εντός της ανωτέρω προθεσμίας επανάληψη της ίδιας ή άλλης πράξεως της αναγκαστικής (διοικητικής) εκτελέσεως, επί του ιδίου ή άλλου περιουσιακού στοιχείου, του ιδίου ή άλλου προσώπου ευθυνομένου κατά το άρθρο 88 παρ. 1 περ. γ' του παρόντος, η δια της ακυρωθείσης πράξεως επελθούσα διακοπή της παραγραφής της απαιτήσεως λογίζεται ως μηδέποτε εξαλειφθείσα.

'Αρθρο 88 : Διακοπή παραγραφής απαιτήσεων του Δημοσίου
1. Την παραγραφή χρηματικής απαιτήσεως του Δημοσίου διακόπτει:
α) Η κατάσχεση περιουσιακού στοιχείου του οφειλέτη ή συνοφειλέτη ή τρίτου εγγυητή αυτών και ανεξάρτητα αν αυτή ενεργείται εις χείρας αυτών ή εις χείρας τρίτου.
β) Η έκδοση προγράμματος πλειστηριασμού, ανεξάρτητα από την κοινοποίηση ή μη αυτού στον καθ' ου έχει εκδοθεί το πρόγραμμα.
γ) Η αναγγελία προς επαλήθευση στην πτώχευση είτε του οφειλέτη είτε φυσικού ή νομικού προσώπου μετ' αυτού συνυποχρέου ή για τα χρέη του οποίου ευθύνεται αυτό. Η αναγγελία στην πτώχευση επάγεται τη διακοπή, εφόσον κοινοποιείται είτε στο γραμματέα του πτωχευτικού δικαστηρίου είτε στο σύνδικο της πτωχεύσεως.
Ειδικά, επί των μη προνομιακών απαιτήσεων του Δημοσίου, η παραγραφή αρχίζει και πάλι έξι μήνες από της επιμελεία του οφειλέτη κοινοποιήσεως με δικαστικό επιμελητή στον αρμόδιο προϊστάμενο Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας ή Τελωνείου της τελεσίδικης αποφάσεως περί επικυρώσεως του πτωχευτικού συμβιβασμού.
Η ένωση των πιστωτών ή η αποκατάσταση του πτωχού, καθώς και η ανάκληση της περί κηρύξεως της πτωχεύσεως δικαστικής αποφάσεως ή η ακύρωση ή διάρρηξη του πτωχευτικού συμβιβασμού δεν επάγονται έναρξη εκ νέου της διακοπείσας με την αναγγελία παραγραφής.
δ) Η αναγγελία προς κατάταξη σε πλειστηριασμό περιουσιακού στοιχείου του οφειλέτη ή των λοιπών ανωτέρω στην περίπτωση γ' αναφερόμενων προσώπων.
ε) Η αναγγελία στον εκκαθαριστή κληρονομίας ή στον εκκαθαριστή διαλυθέντος νομικού προσώπου. Εάν επί διαλύσεως νομικού προσώπου δεν υπάρχει αμέσως γνωστός εκκαθαριστής βάσει του καταστατικού αυτού ή δικαστικής αποφάσεως, η παραγραφή της απαιτήσεως του Δημοσίου αναστέλλεται μέχρι ορισμού του εκκαθαριστή και έξι μήνες μετά τον ορισμό αυτού. στ) Η εγγραφή υποθήκης ή προσημειώσεως υποθήκης επί ακινήτου οποιουδήποτε από τα αναφερόμενα ανωτέρω στην περίπτωση γ' πρόσωπα. Η εξάλειψη αυτών εντός του χρόνου της νέας παραγραφής, χωρίς τη γραπτή συναίνεση του Δημοσίου, δεν αναιρεί τη διακοπή για ένα έτος μετά τη γραπτή γνωστοποίηση υπό του οφειλέτη προς την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία της γενομένης εξαλείψεως.
ζ) Από της ενάρξεως της κατά τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων διοικητικής (αναγκαστικής) εκτελέσεως μέχρι να καταστεί αμετάκλητος ο πίνακας κατατάξεως δανειστών, κάθε πράξη της εκτελέσεως και κάθε διαδικαστική ως προς

τον πίνακα κατατάξεως πράξη των διαδίκων ή του δικαστηρίου. Η παραγραφή αρχίζει και πάλι έξι μήνες από της με δικαστικό επιμελητή, επιμελεία των αντιδίκων, κοινοποιήσεως στο Δημόσιο της επί του πίνακα κατατάξεως δανειστών αμετάκλητης δικαστικής αποφάσεως.

2. Η άρση της κατασχέσεως ή εξάλειψη υποθήκης ή ανάκληση άλλης πράξεως διοικητικής ή αναγκαστικής εκτελέσεως από τις ανωτέρω, υπό της αρμόδιας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας ή άλλης αρμόδιας προς τούτο διοικητικής αρχής, κατόπιν αιτήσεως του οφειλέτη ή άλλου εκ των αναφερόμενων προσώπων στην παράγραφο 1 περ. γ' του παρόντος άρθρου, δεν εξαλείφει αναδρομικά τη διακοπή της παραγραφής.

3. Επί περισσότερων συνοφειλετών, διαιρετώς ή εις ολόκληρον ευθυνομένων, περιλαμβανομένου και του εγγυητή η διακοπή της παραγραφής της απαιτήσεως του Δημοσίου ως προς ένα εξ αυτών ενεργεί και κατά των λοιπών.

4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου οι κατά τις γενικές διατάξεις λόγοι διακοπής της παραγραφής ισχύουν και για τις απαιτήσεις του Δημοσίου.

'Αρθρο 89 : Συνέπειες παραγραφής απαιτήσεων του Δημοσίου

Η παραγραφείσα απαίτηση του Δημοσίου αντιτάσσεται σε συμψηφισμό και για τρία έτη μετά τη συμπλήρωση της παραγραφής. Κατά τα λοιπά η παραγραφή και επί της απαιτήσεως του Δημοσίου έχει τις από την κείμενη νομοθεσία προβλεπόμενες συνέπειες, επιφυλασσομένης της ισχύος των διατάξεων του ν.δ/τος 356/74 και των τροποποιητικών αυτού.

'Αρθρο 90 : Παραγραφή απαιτήσεων κατά του Δημοσίου

1. Οποιαδήποτε απαίτηση κατά του Δημοσίου παραγράφεται μετά πενταετία, εφόσον από άλλη γενική ή ειδική διάταξη δεν ορίζεται βραχύτερος χρόνος παραγραφής αυτής.

2. Η κατά του Δημοσίου απαίτηση προς επιστροφή αχρεωστήτως ή παρά το νόμο καταβληθέντος σ' αυτό χρηματικού ποσού παραγράφεται μετά τρία έτη, από της καταβολής. Για τα τελωνειακά έσοδα ισχύουν οι ειδικές διατάξεις του άρθρου 30 του Ν. 1165/18 του Τελωνειακού Κώδικα, όπως ισχύει. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται και επί ποσών που εισπράττονται από το Δημόσιο για λογαριασμό τρίτων.

3. Η απαίτηση οποιουδήποτε των επί σχέσει δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου υπαλλήλων του Δημοσίου, πολιτικών ή στρατιωτικών, κατ' αυτού, που αφορά σε αποδοχές ή άλλες κάθε φύσεως απολαβές αυτών ή αποζημιώσεις, έστω και αν βασίζεται σε παρανομία των οργάνων του Δημοσίου ή στις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις, παραγράφεται μετά διετία από της γενέσεώς της.

4. Η παραγραφή του καθόλου δικαιώματος των περιπτώσεων της παραγράφου 3 του παρόντος είναι δέκα ετών.

5. Ο χρόνος παραγραφής των απαιτήσεων των συνταξιούχων εν γένει και βοηθηματούχων του Δημοσίου, καθώς και των κληρονόμων αυτών, από καθυστερούμενες συντάξεις, επιδόματα και βοηθήματα είναι δύο ετών, έστω και αν έχουν ενταλθεί εσφαλμένα.

Οι εντελλόμενες δεδουλευμένες συντάξεις, βοηθήματα ή επιδόματα κατά την εκτέλεση, το πρώτο, πράξεων ή αποφάσεων κανονισμού συντάξεως ή βοηθήματος παραγράφονται σε δύο χρόνια, που αρχίζουν μετά την παρέλευση τριμήνου από τη χρονολογία εκδόσεως της σχετικής πράξεως ή αποφάσεως.

6. Χρηματική απαίτηση κατά του Δημοσίου, που έχει αναγνωρισθεί σύμφωνα με τη

διαδικασία που προβλέπεται από τη νομοθεσία περί Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ή που έχει βεβαιωθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή για την οποία έχει εκδοθεί τίτλος πληρωμής, υπόκειται σε παραγραφή πέντε ετών, που αρχίζει από την αναγνώριση ή την τελεσιδικία ή την έκδοση του τίτλου πληρωμής, αντίστοιχα.

(**Με το άρθρο 15 του Ν. 3185/03, ΦΕΚ-229 Α' ορίζεται ότι :** «Τα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛ.ΤΑ.) και οι θυγατρικές τους εταιρείες δεν υπάγονται στις ακόλουθες διατάξεις:
1. Του Ν. 2346/1995 «Δαπάνες κίνησης των μετακινουμένων προσώπων με εντολή του Δημοσίου εντός και εκτός της Επικράτειας για εκτέλεση υπηρεσίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 220 Α΄) και του Ν. 2685/1999 «Κάλυψη δαπανών μετακινουμένων υπαλλήλων εντός και εκτός Επικράτειας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 35 Α΄).
2. Του άρθρου 1 παράγραφος 1 Α εδ. 10,11,12,13 και 14 του Ν. 2647/1998 «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στις Περιφέρειες και την Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 237 Α΄).
3. Του άρθρου 9 του Ν.Δ. 101/1973 «Περί συστάσεως Υπηρεσίας Μηχανοργανώσεως και Υπολογιστών παρά τω Υπουργείω Προγραμματισμού και Κυβερνητικής Πολιτικής» (ΦΕΚ 173 Α΄).
4. Του άρθρου 90 του Ν. 2362/1995 «Δημόσιο Λογιστικό Έλεγχος Δαπανών και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ 247 Α΄) και του άρθρου 21 του Ν.Δ. της 26ης Ιουνίου /10ης Ιουλίου 1944 «Περί Κώδικος Νόμων Δικών Δημοσίου» (ΦΕΚ 139 Α΄)»).

'Αρθρο 91 : 'Εναρξη παραγραφής απαιτήσεων κατά του Δημοσίου Επιφυλασσομένης κάθε άλλης ειδικής διατάξεως του παρόντος, η παραγραφή οποιασδήποτε απαιτήσεως κατά του Δημοσίου αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκε και ήταν δυνατή η δικαστική επιδίωξη αυτής.
Προκειμένου όμως περί δασμών, φόρων, τελών και λοιπών δικαιωμάτων που εισπράττονται στα Τελωνεία, η παραγραφή αρχίζει από της βεβαίωσης αυτών.

'Αρθρο 92 : Αναστολή παραγραφής απαιτήσεων κατά του Δημοσίου
Οι περί αναστολής της παραγραφής διατάξεις των άρθρων 257 έως 259 του Αστικού Κώδικα, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο, εφαρμόζονται και επί απαιτήσεων κατά του Δημοσίου.
Η παραγραφή απαιτήσεως κατά του Δημοσίου αναστέλλεται για όσο χρόνο ο έχων την απαίτηση λόγω ανωτέρας βίας έχει εμποδισθεί να ασκήσει την αξίωση μέσα στο τελευταίο εξάμηνο του χρόνου της παραγραφής.

'Αρθρο 93 : Διακοπή παραγραφής απαιτήσεων κατά του Δημοσίου
Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων, η παραγραφή των χρηματικών απαιτήσεων κατά του Δημοσίου διακόπτεται μόνο :
α) Με την υποβολή της υποθέσεως στο δικαστήριο ή σε διαιτητές, οπότε η παραγραφή αρχίζει εκ νέου από την τελευταία διαδικαστική πράξη των διαδίκων, του δικαστηρίου ή των διαιτητών.
β) Με την υποβολή στην αρμόδια δημόσια αρχή αιτήσεως για την πληρωμή της απαιτήσεως, οπότε η παραγραφή αρχίζει εκ νέου από τη χρονολογία που φέρει ή έγγραφη απάντηση του Διατάκτη ή της αρμόδιας για την πληρωμή της απαιτήσεως αρχής.
Αν η αρμόδια δημόσια αρχή δεν απαντήσει, η παραγραφή αρχίζει μετά πάροδο έξι μηνών από τη χρονολογία υποβολής της αιτήσεως.
Υποβολή δεύτερης αιτήσεως δεν διακόπτει εκ νέου την παραγραφή.

γ) Με την υποβολή αιτήσεως προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για την αναγνώριση της απαιτήσεως, οπότε η παραγραφή αρχίζει εκ νέου από τη χρονολογία που φέρει η έγκριση ή μη από τον Υπουργό Οικονομικών του οικείου πρακτικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Υποβολή δεύτερης αιτήσεως δεν διακόπτει εκ νέου την παραγραφή.
δ) Με την επίδοση επιταγής για εκτέλεση, όπου αυτή επιτρέπεται.
ε) Με την έκδοση τίτλου πληρωμής. Η ολική ή μερική συμψηφιστική εξόφληση δεν διακόπτει την παραγραφή. στ) Με την αναγνώριση της απαιτήσεως υπό του Δημοσίου με πρακτικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που έχει εγκριθεί από τον Υπουργό Οικονομικών.
Αυτό ισχύει επί οποιασδήποτε απαιτήσεως κατά του Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένης και της εκ του αδικαιολογήτου πλουτισμού.

'Αρθρο 94 : Συνέπειες παραγραφής απαιτήσεων κατά του Δημοσίου
Η παραγραφείσα απαίτηση κατά του Δημοσίου δεν αντιτάσσεται για συμψηφισμό. Κάθε ποσό που κατέβαλε το Δημόσιο μετά την παραγραφή της απαιτήσεως κατ' αυτού, έστω και αν γνώριζε την παραγραφή, δικαιούται να το αναζητήσει.
Παραίτηση του Δημοσίου από τη συμπληρωμένη παραγραφή ή με οποιονδήποτε τρόπο αναγνώριση απ' αυτό της παραγεγραμμένης απαιτήσεως είναι άκυρη.
Η παραγραφή λαμβάνεται υπόψη αυτεπάγγελτα από τα δικαστήρια.

'Αρθρο 95 : Κατάσχεση εις χείρας του Δημοσίου και εκχώρηση
1. Η κατάσχεση χρηματικής απαιτήσεως εις χείρας του Δημοσίου, ως τρίτου, γίνεται, τηρουμένων και των λοιπών όρων και προϋποθέσεων οι οποίες προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, με κοινοποίηση του κατασχετηρίου σωρευτικώς:
α) στον υπουργό, ο οποίος είναι καθ' ύλην αρμόδιος εν σχέσει προς την αιτία της οφειλής του Δημοσίου, β) στην αρμόδια για την πληρωμή της συγκεκριμένης οφειλής του Δημοσίου Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία ή στην οικεία χρηματική διαχείριση, γ) στην αρμόδια για τη συγκεκριμένη οφειλή του Δημοσίου Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου, δ) στις αρμόδιες για τη φορολογία τόσο του καθ' ου η κατάσχεση (δανειστή του Δημοσίου), όσο και του κατάσχοντος, Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες.
2. Στο κατασχετήριο εις χείρας του Δημοσίου, πρέπει αναγκαίως να αναφέρεται σαφώς η ακριβής αιτία της οφειλής του Δημοσίου, το πρόσωπο του δικαιούχου της σχετικής απαιτήσεως με την ακριβή διεύθυνσή του και το ποσό αυτής.
3. Η κατάσχεση εις χείρας του Δημοσίου ολοκληρώνεται μόνο από της χρονολογίας της έγκυρης κοινοποιήσεως του κατασχετηρίου στον κατά την παράγραφο 1 του παρόντος αρμόδιο υπουργό, η οποία όμως, για να είναι έγκυρη, πρέπει αναγκαίως αφ' ενός να γίνει χρονικά τελευταία από τις αναφερόμενες στην ίδια παράγραφο λοιπές κοινοποιήσεις και αφ' ετέρου να συνοδεύεται από νόμιμα υπό αρμοδίου Δικαστικού Επιμελητή επικυρωμένα αντίγραφα των επιδοτηρίων όλων των κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου αναγκαίων προηγουμένων εγκύρων επιδόσεων του κατασχετηρίου αυτού στις λοιπές υπηρεσίες ή χρηματικές διαχειρίσις.
4. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και επί αναγγελίας εκχωρήσεως απαιτήσεως κατά του Δημοσίου. Η αναγγελία τοιαύτης εκχωρήσεως πρέπει, επί ποινή ακυρότητας αυτής, να καταχωρίζεται στο κάτω μέρος του νόμιμα συντεταγμένου πρωτοτύπου ή επικυρωμένου αντιγράφου του εκχωρητηρίου εγγράφου.
5. Η μη τήρηση των διατάξεων του παρόντος άρθρου επάγεται την ακυρότητα της εις χείρας του Δημοσίου κατασχέσεως ή της προς αυτό αναγγελίας εκχωρήσεως

απαιτήσεως, λαμβανομένων υπόψη υπό των δικαστηρίων και αυτεπάγγελτα. Επί άκυρης εις χείρας του κατάσχεσης, το Δημόσιο δεν υποχρεούται σε καμία δήλωση.

(Σημείωση : Με το άρθρο 21 του Ν. 2972/01, ΦΕΚ-291 Α' ορίζεται ότι : «Οι διατάξεις του άρθρου 95 του ν. 2362/1995 εφαρμόζονται ανάλογα και στις περιπτώσεις της κατάσχεσης εις χείρας του Ι.Κ.Α. ως τρίτου και της αναγγελίας της εκχώρησης απαιτήσεων τρίτων κατά του Ι.Κ.Α..
Στις περιπτώσεις αυτές, το κατασχετήριο ή το εκχωρητήριο έγγραφο που προβλέπεται στο παραπάνω άρθρο κοινοποιείται προς τη Γενική Διεύθυνση Οικονομοτεχνικών Υπηρεσιών του Ι.Κ.Α.»).

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ
ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ
Δοσοληψίες - Διαχείριση και έλεγχος κοινοτικών πόρων

'Αρθρο 96 : Αρμοδιότητες Υπουργού Οικονομικών Ο Υπουργός Οικονομικών:
α. Είναι αρμόδιος για τη διαμόρφωση και υποστήριξη των ελληνικών θέσεων κατά τη διαδικασία κατάρτισης, έγκρισης και εκτέλεσης του Γενικού Κοινοτικού Προϋπολογισμού αλλά και κατά την εξέταση από τα Κοινοτικά 'Οργανα θεμάτων δημοσιονομικού περιεχομένου.
β. Ασκεί εποπτεία και έλεγχο επί της διαχείρισης των κονδυλίων που εισρέουν από την Ευρωπαϊκή 'Ενωση.

'Αρθρο 97 : Απολήψεις από την Ευρωπαϊκή 'Ενωση (Ε.Ε.)
Οι απολήψεις από την Ευρωπαϊκή 'Ενωση για προγράμματα, ενέργειες, δραστηριότητες ή πρωτοβουλίες που αφορούν δημόσιους φορείς συνιστούν έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού, εφόσον οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν τον Κρατικό Προϋπολογισμό, εμφανίζονται σ'αυτόν κατά τα οριζόμενα από τον Υπουργό Οικονομικών και εμπίπτουν στις γενικές διατάξεις περί εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού.

'Αρθρο 98 : Αποδόσεις προς την Ευρωπαϊκή 'Ενωση
Οι αποδόσεις προς την Ευρωπαϊκή 'Ενωση συνιστούν δαπάνες του Κρατικού Προϋπολογισμού και εμφανίζονται σ' αυτόν κατά τα οριζόμενα από τον Υπουργό Οικονομικών.

'Αρθρο 99 : Χρηματικές δοσοληψίες με την Ευρωπαϊκή 'Ενωση
Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ή με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και των κατά περίπτωση αρμόδιων υπουργών, σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες κοινοτικές διατάξεις, ρυθμίζεται ο τρόπος διεξαγωγής των χρηματικών δοσοληψιών, το άνοιγμα και η κίνηση των αναγκαίων λογαριασμών και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

'Αρθρο 100 : Τήρηση βιβλίων
Τα τηρούμενα βιβλία για την εξυπηρέτηση και παρακολούθηση των χρηματικών δοσοληψιών με την Ευρωπαϊκή 'Ενωση ορίζονται με απόφαση του Υπουργού

Οικονομικών.

'Αρθρο 101 : 'Ελεγχος δαπανών
Στις δαπάνες των προγραμμάτων, δραστηριοτήτων ή πρωτοβουλιών που χρηματοδοτούνται μερικά ή ολικά από κοινοτικούς πόρους διενεργείται διαχειριστικός και ουσιαστικός έλεγχος από δημοσιονομικούς υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

'Αρθρο 102 : Αναζήτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων
Χρηματοδοτήσεις, ενισχύσεις ή επιδοτήσεις σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα και φορείς που καταβάλλονται στα πλαίσια κοινοτικών πολιτικών από εθνικούς πόρους ή πόρους της Ευρωπαϊκής 'Ενωσης αναζητούνται από το Δημόσιο, εφόσον διαπιστωθεί από τα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα ότι έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως ή παρανόμως.
Στις διατάξεις αυτές εμπίπτουν και τα ποσά που έχουν καταβληθεί μέχρι την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου.
Τα ποσά που αναζητούνται για την αιτία αυτή βεβαιώνονται ως έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού και εισπράττονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά.
Οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις που αφορούν τη λήψη διοικητικών, αναγκαστικών και δικαστικών μέτρων για την είσπραξη εσόδων του Δημοσίου, εφαρμόζονται και στην προκείμενη περίπτωση.

'Αρθρο 103 : Παραγραφή απαιτήσεων του Δημοσίου
Η αναζήτηση των χρηματικών ποσών του προηγούμενου άρθρου υπόκειται σε παραγραφή εντός πενταετίας από την ημερομηνία διαπίστωσης της αχρεώστητης ή παράνομης είσπραξης, εκτός αν διαφορετικά ορίζεται από τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου.
Τα καταλογισθέντα ποσά υπόκεινται σε εικοσαετή παραγραφή, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου.
Οι διατάξεις περί αναστολής, διακοπής και συνεπειών της παραγραφής του παρόντος νόμου, που ισχύουν για τις απαιτήσεις του Δημοσίου, εφαρμόζονται ανάλογα και για τις απαιτήσεις του άρθρου αυτού, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά από τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου.

'Αρθρο 104 : Διαδικασία είσπραξης αχρεωστήτων καταβληθέντων
Τα όργανα έκδοσης της καταλογιστικής πράξης, ο τρόπος βεβαίωσης του αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού και απόδοσης ή επιστροφής αυτού στους δικαιούχους, το έντοκο ή μη της επιστροφής του ποσού, το ποσοστό του επιτοκίου, η χρονική αφετηρία υπολογισμού των τόκων, η βάση υπολογισμού των συναλλαγματικών ισοτιμιών, εφόσον οι πληρωμές έγιναν σε συνάλλαγμα, οι απαιτούμενες διαδικασίες, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ή για τα θέματα για τα οποία συντρέχει αρμοδιότητα και άλλων υπουργών, με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και των κατά περίπτωση αρμόδιων καθ' ύλην υπουργών.

'Αρθρο 105 : Υπόλογοι διαχειριστές
Οι διαχειριστές κοινοτικών πόρων θεωρούνται δημόσιοι υπόλογοι και υπόκεινται στις σχετικές διατάξεις περί δημόσιων υπολόγων του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ
Τελικές και μεταβατικές διατάξεις

'Αρθρο 106 : Ταμειακές υπηρεσίες Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ. και τρίτων από Δ.Ο.Υ.
[Αρχή Τροποποίησης]
1. Η ταμειακή υπηρεσία των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, που ανήκει στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και διεξάγεται από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες μέσω των γραφείων του που έχουν συσταθεί σε αυτές, εξακολουθεί να εκτελείται από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, μέχρι την έναρξη λειτουργίας ίδιας υπηρεσίας, από κάθε δήμο ή κοινότητα με πληθυσμό μέχρι 5.000 κατοίκους και έως την 31.12.2003 για τους Δήμους με πληθυσμό άνω των 5.000 κατοίκων – ΑΝΤΙΚ. ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 9 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 26 ΤΟΥ Ν. 3013/02, ΦΕΚ-102 Α' [Τέλος Τροποποίησης]

(Η προθεσμία της παρ. 1 παρατείνεται για δύο ακόμα έτη από την παρ. 11 του άρθρου 11 του Ν. 2503/97, ΦΕΚ-107 Α').

(Σημείωση : Με την παρ. 9 του άρθρου 25 του Ν. 2738/99, ΦΕΚ-180 Α' ορίζεται ότι : "Η προθεσμία που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 106 του ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α΄), όπως παρατάθηκε με την παρ. 11 του άρθρου 11 του ν. 2503/1997, παρατείνεται για ένα (1) ακόμη έτος").

(Σημείωση : Με την παρ. 8 του άρθρου 11 του Ν. 2839/00, ΦΕΚ-196 Α' ορίζεται ότι : "Η προθεσμία που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 106 του Ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α΄), όπως παρατάθηκε με την παρ. 11 του άρθρου 11 του Ν. 2503/1997 και την παρ. 9 του άρθρου 25 του Ν. 2738/1999, παρατείνεται μέχρι την 31.12.2001").

2. Απο την 1η Ιανουαρίου του μεθεπόμενου από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου οικονομικού έτους, παύει η βεβαίωση και είσπραξη από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες των εσόδων οργανισμών ή επιχειρήσεων ή νομικών προσώπων, που έχουν ενταχθεί στο δημόσιο τομέα και τρίτων, εκτός από τα έσοδα εκείνα που θα συμβεβαιώνονται και θα εισπράττονται στο εξής με τα έσοδα του Δημοσίου και σε κωδικό αριθμό εσόδου προϋπολογισμού.
3. Τα έσοδα νομικών προσώπων και τρίτων, που έχουν βεβαιωθεί ή θα βεβαιωθούν στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες μέχρι τη λήξη της κατά την προηγούμενη παράγραφο προθεσμίας, παραμένουν σ' αυτές μέχρι την οριστική είσπραξη.
4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, μπορεί να ανατεθεί στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες η είσπραξη των εσόδων των ειδικών δημόσιων υπηρεσιών, καθώς και των Ειδικών Ταμείων, των οποίων οι προϋπολογισμοί συνδημοσιεύονται με τον Κρατικό Προϋπολογισμό και εφόσον η είσπραξη των εσόδων τους δεν είναι δυνατή με δικά τους όργανα, καθώς και η είσπραξη εσόδων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου και τρίτων. Με τις ίδιες αποφάσεις καθορίζεται και το ποσοστό συμμετοχής των ανωτέρω νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου και τρίτων στη δαπάνη για την είσπραξη των εσόδων που εισπράττονται για λογαριασμό τους.

'Αρθρο 107 : Παραγραφή αξιώσεων που γεννήθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου
1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου περί παραγραφής εφαρμόζονται επί απαιτήσεων

που γεννώνται μετά την έναρξη της ισχύος του. 'Οσον αφορά όμως την αναστολή και τη διακοπή της παραγραφής, οι σχετικές διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται και επι απαιτήσεων που έχουν γεννηθεί πριν από την ισχύ αυτού, εάν τα επαγόμενα την αναστολή ή διακοπή γεγονότα έχουν συντελεσθεί μετά την ισχύ αυτού.
2. Οι διατάξεις του παρόντος περί των συνεπειών της συμπληρωθείσας παραγραφής ισχύουν και επί απαιτήσεων που έχουν γεννηθεί πριν από την ισχύ αυτού, ανεξάρτητα από το χρόνο συμπληρώσεως της παραγραφής.

'Αρθρο 108 : Υπόλοιπα λογαριασμών εκτός προϋπολογισμού
Τα υφιστάμενα υπόλοιπα των εκτός προϋπολογισμού λογαριασμών κατά την 31η Δεκεμβρίου 1995 και οι συμψηφιστικές εγγραφές που απαιτούνται για την τελική διαμόρφωση τους καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

'Αρθρο 109 : Πληροφορική
1. Επιτρέπεται η χρήση μηχανογραφικών μέσων και συστημάτων πληροφορικής, βάσει ειδικών κατά περίπτωση προγραμμάτων, για την κατάρτιση και εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού, την παρακολούθηση του δημόσιου χρέους, των εγγυήσεων του Δημοσίου, των λογαριασμών, των παγίων και λοιπών προκαταβολών, καθώς και για οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.
2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, εγκρίνεται η κατάρτιση των προγραμμάτων της προηγούμενης παραγράφου και καθορίζεται ο τρόπος ανάπτυξης αυτών, τα όρια προσπελάσεως των εμπλεκομένων σ' αυτά υπηρεσιών, οι ασφαλιστικές δικλείδες, ο τρόπος τήρησης των αναγκαίων στοιχείων και λογιστικών βιβλίων και κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου.

'Αρθρο 110 : Δημόσιο Λογιστικό Σχέδιο
1. Για την καθολική και συστηματική οργάνωση και αποτύπωση των λογιστικών λειτουργιών του Δημοσίου με βάση γενικά παραδεδεγμένες αρχές και μεθόδους, εισάγεται στο Δημόσιο Λογιστικό Σχέδιο.
2. Το Λογιστικό Σχέδιο του Δημοσίου αποτελεί σύστημα κανόνων ταξινόμησης των λογιστικών μεγεθών, το οποίο αποβλέπει στην καθιέρωση διπλογραφικού συστήματος, στην τυποποίηση των τηρούμενων από το Δημόσιο λογαριασμών, στην αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου, των ΟΤΑ, Ν.Α. και λοιπών ΝΠΔΔ, με βάση τις παραδεδεγμένες λογιστικές αρχές και μεθόδους, στη σύνταξη του Ισολογισμού, Απολογισμού του Κράτους και λοιπών οικονομικών καταστάσεων και στο σχεδιασμό γενικά της λογιστικής του Δημοσίου και των λοιπών φορέων του δημόσιου τομέα.
3. Με το Λογιστικό Σχέδιο του Δημοσίου επιδιώκεται ο καθ' ομοιόμορφο τρόπο λογιστικός χειρισμός των συναλλαγών του Δημοσίου, η αληθής και ορθή απεικόνιση της οικονομικής κατάστασης και της περιουσιακής διάρθρωσης του Δημοσίου, η ορθή εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας αυτού, η διευκόλυνση των μετ' αυτού συναλλασσομένων, η άντληση αξιόπιστων πληροφοριών κάθε φύσης για αξιοποίηση, τόσο από τις διάφορες υπηρεσίες, όσο και από τους διεθνείς οργανισμούς, η απλούστευση και διευκόλυνση των κάθε μορφής ελέγχων, η αύξηση της παραγωγικότητας και η σύνδεση αυτού με το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο του ιδιωτικού τομέα.
4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται οι βασικές αρχές του Λογιστικού Σχεδίου του Δημοσίου και το

περιεχόμενό του. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται, μέσα στα πλαίσια του Γενικού Λογιστικού Σχεδιασμού του Δημοσίου, οι επί μέρους λογαριασμοί, τα τηρούμενα βιβλία και ο τρόπος τήρησης αυτών και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

'Αρθρο 111 : Ασφάλιση περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου

Το Δημόσιο δεν ασφαλίζει την κινητή και ακίνητη περιουσία του σε ασφαλιστικούς οργανισμούς και επιχειρήσεις.

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η ασφάλιση μόνο των κινητών και ακίνητων περιουσιακών στοιχείων του που βρίσκονται στο εξωτερικό.

'Αρθρο 112 : Εφαρμογή κειμένων διατάξεων

1. Μέχρι να εκδοθούν τα προεδρικά διατάγματα ή οι κανονιστικές αποφάσεις, που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, τα σχετικά θέματα εξακολουθούν να ρυθμίζονται από τις ισχύουσες κατά την έναρξη της ισχύος αυτού όμοιες πράξεις.
2. Εξαιρέσεις από τις διατάξεις του παρόντος νόμου ή τροποποίηση οποιωνδήποτε διατάξεων αυτού επιτρέπονται μόνο με ειδική αιτιολόγηση και τη σύμπραξη του Υπουργού Οικονομικών στην πρόταση του νόμου.
3. Οι Μονές του Αγίου 'Ορους, διεπόμενες από ειδικό νομικό καθεστώς, δεν υπόκεινται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

'Αρθρο 113 : Καταργούμενες διατάξεις

Από της ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται το ν.δ. 321/69, όπως έχει τροποποιηθεί ή συμπληρωθεί καθώς και κάθε διάταξη που αντιτίθεται στον παρόντα νόμο ή αναφέρεται σε θέματα που ρυθμίζονται απ' αυτόν.

Εξαιρούνται οι διατάξεις που αναφέρονται στην εκτέλεση δημόσιων έργων, περιλαμβανομένων και των στρατιωτικών έργων και έργων οχυρώσεως της χώρας, στη διενέργεια κρατικών προμηθειών κατά τα σημεία που δεν τροποποιούνται δια του παρόντος, στις δαπάνες και προμήθειες των ενόπλων δυνάμεων, καθώς και στις δημόσιες επενδύσεις.

'Αρθρο 114 : Θέματα Φορολογικής Κεφαλαίου

1. Καταργούνται οι διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 1892/90 (ΦΕΚ-43 Α'), όπως αυτές έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.
2. (Αντικαθίσταται η παράγραφος 2 του άρθρου 1 του Ν. 1078/80 (ΦΕΚ-238 Α'), όπως ισχύει).
3. (Αντικαθίστανται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 29 του ν.δ/τος 118/73 (ΦΕΚ-202 Α'), όπως ισχύουν).
4. (Αντικαθίστανται τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του δεύτερου άρθρου του Ν. 1329/83 (ΦΕΚ-25 Α')).
5. (Αντικαθίσταται η παράγραφος 6 του άρθρου 23 του Ν. 1828/89, ΦΕΚ-2 Α').
6. (Αντικαθίστανται τα δεύτερο και τρίτο εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του Ν. 1591/86, ΦΚΕ-50 Α').
7. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν από 9.11.95. Για τις υποθέσεις κληρονομιών των οποίων η επαγωγή επήλθε από 2ας Οκτωβρίου 1995, η ισχύς αρχίζει από την ημερομηνία αυτή.

'Αρθρο 115 : Τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων οχημάτων

1. (Αντικαθίστανται οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 36 του Ν. 2093/92, ΦΕΚ-181 Α').
2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν για τα ειδικά σήματα τελών κυκλοφορίας έτους 1996 και επομένων.
3. Τα τέλη κυκλοφορίας των επιβατικών Δ.Χ. αυτοκινήτων αυξάνονται από δώδεκα χιλιάδες πεντακόσιες (12.500) δραχμές σε είκοσι χιλιάδες (20.000) δραχμές.
4. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν από 1.1.96.

'Αρθρο 116 : Παράταση προθεσμίας
Η προθεσμία για την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης, που προβλέπεται από το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 5 του Ν. 2161/93, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του Ν. 2256/94, παρατείνεται μέχρι 31.12.96.
'Αρθρο 117 : Καταβολή ειδικού φόρου διαφημίσεων και αγγελιοσήμου 1. (Αντικαθίσταται το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 12 του Ν. 2328/95, ΦΕΚ-159 Α').
2. (Αντικαθίσταται η παράγραφος 12 του άρθρου 12 του Ν. 2328/95).
'Αρθρο 118 : 'Ελεγχος δαπανών Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (Αντικαθίσταται το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 23 του Ν. 2218/94).
'Αρθρο 119 : 'Εναρξη ισχύος
Ο νόμος αυτός αρχίζει να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 1996, εκτός αν διαφορετικά ορίζεται στις επί μέρους διατάξεις.
Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΚΩΔΙΚΑΣ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ

ΕΣΟΔΩΝ & ΕΞΟΔΩΝ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΚΩΔΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΕΣΟΔΩΝ

Ανάλυση Κωδικών Αριθμών Εσόδων

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
0000	ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ	**0000**
0100	***Φόρος στο εισόδημα***	**0100**
0110	**Φόρος στο εισόδημα φυσικών προσώπων**	**0110**
0111	Φόρος στο εισόδημα	0111
0112	Φόρος στο εισόδημα εισπραττόμενος με μορφή προκαταβολής	0112
0113	Φόρος στο εισόδημα από μισθούς και συντάξεις εισπραττόμενος με μορφή παρακράτησης	0113
0114	Φόρος στο εισόδημα που αναλογεί σε εισοδήματα που φορολογούνται αυτοτελώς (άρθ. 13, ν.2238/94)	0114
0115	Φόρος στο εισόδημα (πλην μισθών και συντάξεων) εισπραττόμενος με μορφή παρακράτησης	0115
0116	Φόρος στο εισόδημα από μερίσματα ανωνύμων εταιρειών της αλλοδαπής (άρθ.18, παρ.2, ν. 3697/08)	νέος
0120	**Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων**	**0120**
0121	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα	0121
0122	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα εισπραττόμενος με μορφή προκαταβολής	0122
0123	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα εισπραττόμενος με μορφή παρακράτησης	0123
0124	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα	0124
0125	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εισπραττόμενος με μορφή προκαταβολής	0125
0126	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εισπραττόμενος με μορφή παρακράτησης	0126
0127	Φόρος στο εισόδημα που αναλογεί στις περιπτώσεις του ν.δ.3323/55 άρθρο 32 παρ.1 και 2 και του ν.2065/92 άρθρο 42 & του άρθρου 13, του ν.2238/94	0127
0128	Φόρος στο εισόδημα εταιρειών, κοινοπραξιών κ.λπ. (άρθ.7 ν.2065/92 & των άρθρων 10, 64 του ν.2238/94)	0128
0129	Φόρος στο εισόδημα εταιρειών, κοινοπραξιών κ.λπ. εισπραττόμενος με μορφή προκαταβολής (άρθρο 7 ν.2065/92 & των άρθρων 52, 64 του ν.2238/94)	0129
0140	**Ειδικές κατηγορίες φόρων εισοδήματος και άλλων προσόδων**	**0140**
0141	Φόρος πλοίων	0141
0142	Φόρος επί των κερδών των ημεδαπών ανώνυμων εταιρειών που διανέμονται με τη μορφή αμοιβών, ποσοστών εκτός μισθού και μερισμάτων (άρθ.18, παρ.1, ν. 3697/08)	νέος
0143	Φόρος σε κέρδη από λαχεία, λαχειοφόρες αγορές, ΠΡΟ-ΠΟ κ.λπ.	0143
0144	Φόρος επί των τόκων των καταθέσεων, συμφωνιών επαναγο-	0144

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
	ράς, ομολόγων κ.λπ.	
0145	Φόρος επί των τόκων από αποταμιεύσεις κατοίκων Ελλάδας στο εξωτερικό.	0145
0147	Φόρος στα αποθεματικά τραπεζικών επιχειρήσεων (άρθ.10, ν. 3513/06)	0147
0148	Φόρος προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων επιχειρήσεων (άρθ. 9, παρ.4, ν. 3296/04)	0148
0149	Λοιποί φόροι ειδικών κατηγοριών	0149
0150	Φόρος στο εισόδημα φορολογικών κατοίκων αλλοδαπής, εισπραττόμενος με μορφή παρακράτησης.	0150
0151	Φόρος επί πληρωμών για πνευματικά και άλλα δικαιώματα προς χώρες με τις οποίες έχουν συναφθεί συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας.	0151
0152	Φόρος επί πληρωμών για τόκους κάθε είδους χρέους προς χώρες με τις οποίες έχουν συναφθεί συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας.	0152
0153	Φόρος επί πληρωμών λοιπών εισοδημάτων προς χώρες με τις οποίες έχουν συναφθεί συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας.	0153
0157	Φόρος επί πληρωμών για πνευματικά και άλλα δικαιώματα προς λοιπές χώρες	0157
0158	Φόρος επί πληρωμών για τόκους κάθε είδους χρέους προς λοιπές χώρες	0158
0159	Φόρος επί πληρωμών λοιπών εισοδημάτων προς λοιπές χώρες	0159
0200	**Φόροι στην περιουσία**	**0200**
0210	**Φόροι και τέλη κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών κ.λπ.**	**0210**
0213	Φόροι και τέλη κληρονομιών	0213 0211
0214	Φόροι και τέλη δωρεών, γονικών παροχών κ.λπ.	0214 0212
0220	**Φόρος ακίνητης περιουσίας**	**0220**
0221	Φόρος στην ακίνητη περιουσία ή στα εμπράγματα δικαιώματα εκτός από την υποθήκη	0221
0222	Φόρος από την αναπροσαρμογή της αξίας ακινήτων (άρθ.20 και 21, ν.2065/92)	0222
0223	Ενιαίο τέλος ακινήτων (άρθ. 5, ν.3634/08)	νέος
0500	**Άμεσοι φόροι υπέρ τρίτων**	**0500**
0510	**Έσοδα υπέρ τρίτων**	**0510** **0520** **0610Μ** **0630Μ** **0710Μ**

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
		0720Μ
0511	Πρόσθετο ποσοστό στο φόρο εισοδήματος υπέρ ΟΓΑ	0511
		0512
		0616
		0636
		0716
		0726
0519	Λοιποί άμεσοι φόροι υπέρ τρίτων	0529
0600	**Άμεσοι φόροι από παρελθόντα οικονομικά έτη**	**0600**
0610	**Άμεσοι φόροι, που βεβαιώνονται για πρώτη φορά**	**0610**
0611	Φόρος στο εισόδημα φυσικών προσώπων	0611
0612	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων	0612
0615	Φόρος στην ακίνητη περιουσία	0615
0619	Λοιποί άμεσοι φόροι	0619
0630	**Υπόλοιπα παρελθόντων οικονομικών ετών που πρέπει να εισπραχθούν**	**0630**
0631	Προκαταβολές φόρου στο εισόδημα φυσικών προσώπων	0631
0632	Προκαταβολές φόρου στο εισόδημα νομικών προσώπων	0632
0633	Κύριος φόρος στο εισόδημα φυσικών προσώπων	0633
0634	Κύριος φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων	0634
0639	Υπόλοιπα ΠΟΕ λοιπών περιπτώσεων	0639
0640	**Άμεσοι φόροι ΠΟΕ που βεβαιώνονται για πρώτη φορά κατόπιν ρυθμίσεων**	**0640**
0641	Φόρος στο εισόδημα	0641
0642	Φόρος στο εισόδημα φυσικών προσώπων (άρθ. 6 , ν.2753/99)	0642
0643	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων (άρθ. 6 ν.2753/99)	0643
0644	Φόρος στο εισόδημα που βεβαιώνεται βάσει των διατάξεων του άρθρου 28 του ν.3016/02	0644
0649	Λοιποί άμεσοι φόροι	0649
0700	**Προσαυξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές στους άμεσους φόρους**	**0700**
0710	**Προσαυξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές**	**0710**
		0720
0711	Προσαυξήσεις στους άμεσους φόρους	0711
0712	Τόκοι στους φόρους της περιουσίας	0712
0713	Πρόστιμα και χρηματικές ποινές στους άμεσους φόρους	0721
0800	**Λοιποί άμεσοι φόροι**	**0800**
0810	**Συνεισφορές για την υγειονομική περίθαλψη βουλευτών, υπαλλήλων και συνταξιούχων**	**0810**
0811	Συνεισφορές για την υγειονομική περίθαλψη ασφαλισμένων	0811

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	του Δημοσίου, εκτός των εν ενεργεία στρατιωτικών και λιμενικών	
0812	Συνεισφορές για την υγειονομική περίθαλψη των εν ενεργεία στρατιωτικών	0812
0813	Συνεισφορές για την υγειονομική περίθαλψη των εν ενεργεία λιμενικών	0813
0820	**Συνταξιοδοτικές και λοιπές εισφορές**	**0820** **0830**
0821	Εισφορά 5% στα τακτικά έσοδα των κοινοτήτων (άρθ. 1, ν.222/75)	0821
0822	Εισφορά 8% στις καταβαλλόμενες αποδοχές των κοινοτικών υπαλλήλων που βαρύνουν τις κοινότητες (ν.δ. 3896/58 και 78/73)	0822
0823	Εισφορά 10% στα έξοδα παράστασης των εν ενεργεία δημάρχων και προέδρων κοινοτήτων (ν.1205/81)	0823
0824	Εισφορές συνταξιοδότησης από το Δημόσιο	0824
0825	Εισφορές αναγνώρισης προϋπηρεσίας	0825 0832
0826	Εισφορές συνταξιούχων (άρθ.20, παρ.3, ν.2084/92)	0826
0827	Επιστροφή εισφορών από ασφαλιστικούς οργανισμούς για αναγνώριση χρόνου απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα, ως συντάξιμου από το Δημόσιο (ν.1405/83)	0831
0890	**Λοιποί άμεσοι φόροι**	**0990**
0891	Έκτακτη οικονομική εισφορά του άρθ.18 του ν.3758/09	νέος
0892	Έκτακτη εισφορά στα πλοία αναψυχής (άρθ.3, ν.3790/09)	νέος
0893	Έκτακτη οικονομική εισφορά στις επιχειρήσεις	νέος
0894	Έκτακτη φορολόγηση στη μεγάλη ακίνητη περιουσία	νέος
0899	Λοιποί άμεσοι φόροι	0999 0911 0912 0913 0919
1000	**ΕΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ**	**1000**
1100 **1200**	**Φόροι στις συναλλαγές**	**1100** **1200**
1100	**Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α) (ν.1642/86 και ν.1676/86 όπως ισχύουν)**	**1100**
1110	**Φ.Π.Α. εγχωρίων (συμπεριλαμβάνονται και οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές)**	**1110**
1111	Φ.Π.Α. επί υπηρεσιών που παρέχονται ηλεκτρονικά	1111
1112	Φ.Π.Α. επί υπηρεσιών που παρέχονται ηλεκτρονικά και εισπράττεται υπέρ της Ελλάδας από άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε.	1112
1113	Φ.Π.Α. στις νέες οικοδομές (άρθ.1, ν.3427/05)	1113

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
1115	Φ.Π.Α. σε κάθε είδους λοιπές δραστηριότητες που εισπράττεται μέσω τελωνείων	1119Μ
1117	Φ.Π.Α. στα πετρελαιοειδή προϊόντα στα λιπαντικά και στα παράγωγα αυτών	1117
1118	Φ.Π.Α. στα προϊόντα καπνού	1118
1119	Φ.Π.Α. σε κάθε είδους λοιπές δραστηριότητες που εισπράττεται μέσω Δ.Ο.Υ.	1119Μ
1150	**Φ.Π.Α. εισαγομένων**	**1150**
1151	Φ.Π.Α. στα λοιπά εισαγόμενα	1151
1157	Φ.Π.Α. στα πετρελαιοειδή προϊόντα στα λιπαντικά και στα παράγωγα αυτών	1157
1158	Φ.Π.Α. στα προϊόντα καπνού	1158
1200	**Λοιποί φόροι συναλλαγών**	**1200**
1210	**Φόροι στις μεταβιβάσεις και συγκεντρώσεις κεφαλαίων**	**1210**
1211	Φόρος στη μεταβίβαση οικοδομών	1211
1212	Φόρος στη μεταβίβαση οικοπέδων και αγροκτημάτων	1212
1213	Τέλος συναλλαγής ακινήτων (άρθ.11, ν.3427/05)	1213
1215	Φόρος στη μεταβίβαση πλοίων	1215
1217	Φόρος στη συγκέντρωση κεφαλαίων (άρθ.17-31, ν.1676/86)	1217
1218	Φόρος αυτομάτου υπερτιμήματος ακινήτων (άρθ.2, ν.3427/05)	1218
1219	Λοιποί φόροι στις μεταβιβάσεις κεφαλαίων	1219 1216 1213
1220	**Τέλη χαρτοσήμου**	**1220** **1710Μ**
1224	Τέλη χαρτοσήμου σε μισθώματα από ακίνητα	1224
1226	Τέλη χαρτοσήμου εισπραττόμενα από ασφαλιστικές επιχειρήσεις	1226
1228	Πρόσθετο ποσοστό 20% στα τέλη χαρτοσήμου	1228 1716Μ
1229	Λοιπά τέλη χαρτοσήμου	1229 1221 1222 1223 1225
1250	**Τέλη και δικαιώματα έκδοσης αδειών και παροχής προνομίων**	**1250**
1251	Τέλη εξέτασης, χαρακτηρισμού & διενέργειας παιγνίων σε παιγνιομηχανήματα	1251
1252	Τέλη διενέργειας παιγνίων με παιγνιόχαρτα	1252
1259	Λοιπά τέλη και δικαιώματα έκδοσης αδειών και παροχής προνομίων	1259
1300	**Φόροι κατανάλωσης**	**1300**

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
1400		**1400**
1300	**Λοιποί φόροι κατανάλωσης**	**1300**
1310	**Φόρος Κύκλου Εργασιών (Φ.Κ.Ε.)**	**1310**
1314	Φ.Κ.Ε. στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις	1314
1350	**Λοιποί ειδικοί φόροι, τέλη και εισφορές**	**1350** **1380**
1351	Ειδικός φόρος στην τιμή των εισιτηρίων των κινηματογράφων (άρθ. 60, ν.1731/87 και άρθ. 7, ν.1597/86)	1351
1352	Φόρος ασφαλίστρων (άρθ. 29, ν.3492/06)	1352
1353	Ειδικός φόρος στις διαφημίσεις που προβάλλονται από την τηλεόραση	1353
1354	Εφάπαξ φόρος επί των αποθεμάτων πετρελαίου θέρμανσης (άρθρ.23, ν.3634/08)	νέος
1355	Εισφορά στο λάδι και στις ελιές για κάλυψη δαπανών δακοκτονίας (α.ν.1121/67)	1385
1356	Κράτηση ποσοστού 10% επί των τηλεοπτικών δικαιωμάτων των Αθλητικών Σωματείων, Τμημάτων Αμειβομένων Αθλητών (Τ.Α.Α.), Αθλητικών Ανωνύμων Εταιρειών (Α.Α.Ε.) κ.λπ., για τη μετάδοση αγώνων (άρθ. 33, παρ. 1, ν. 2800/00)	1356
1357	Τέλη συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας και καρτοκινητής τηλεφωνίας (άρθ. 33, ν.3775/09)	νέος
1359	Λοιποί ειδικοί φόροι, τέλη και εισφορές	1359
1360	**Τέλη κυκλοφορίας οχημάτων**	**1360**
1362	Τέλη κυκλοφορίας κάθε είδους οχημάτων που δεν καταβάλλονται με τη χορήγηση ειδικού σήματος	1362
1363	Τέλη κυκλοφορίας κάθε είδους οχημάτων που καταβάλλονται με τη χορήγηση ειδικού σήματος	1363
1364	Τέλη περιβαλλοντικής επιβάρυνσης οχημάτων	1364
1370	**Ειδικά τέλη και εισφορές στα οχήματα**	**1370** **1360Μ**
1373	Εφάπαξ εισφορά στα φορτηγά Ι.Χ. και Δ.Χ. που μπαίνουν σε κυκλοφορία	1373
1374	Τέλος άδειας οχημάτων	1374
1375	Ειδικά τέλη διενέργειας τεχνικού ελέγχου οχημάτων	1375
1376	Τέλος μεταβίβασης οχημάτων	1376
1377	Ειδικά τέλη μηχανημάτων έργων (άρθρ.20, ν.2052/92)	1377
1379	Λοιπά ειδικά τέλη και εισφορές στα οχήματα	1379 1371 1369
1380	**Ειδικά τέλη και εισφορές σε οχήματα και σκάφη**	**Νέος**

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
1381	Ειδικός φόρος επιβατικών αυτοκινήτων και μοτοσικλετών ιδιωτικής χρήσης με μεγάλο κυλινδρισμό κινητήρα (άρθ. 32, ν.3775/09)	νέος
1382	Ειδικός φόρος ιδιωτικών και επαγγελματικών πλοίων αναψυχής (άρθ. 2, ν.3790/09)	νέος
1400	**Φόροι κατανάλωσης που εισπράττονται από τα τελωνεία**	**1400** **1300Μ**
1420	**Τέλος ταξινόμησης εισαγομένων από τρίτες χώρες οχημάτων**	**1420**
1421	Τέλος ταξινόμησης στα επιβατικά αυτοκίνητα	1421
1422	Τέλος ταξινόμησης στα φορτηγά αυτοκίνητα	1422
1424	Τέλος ταξινόμησης λοιπών οχημάτων	1424 1423
1430	**Ειδικοί φόροι κατανάλωσης εισαγομένων από τρίτες χώρες καυσίμων**	**1430**
1431	Ε.Φ.Κ. υγραερίων	1431
1432	Ε.Φ.Κ. βενζινών	1432
1433	Ε.Φ.Κ. diesel	1433
1434	Ε.Φ.Κ. μαζούτ κ.λπ. προϊόντων και υποπροϊόντων διύλισης πετρελαίου	1434
1440	**Ειδικοί φόροι κατανάλωσης λοιπών εισαγομένων από τρίτες χώρες προϊόντων**	**1440**
1441	Ε.Φ.Κ. στα προϊόντα καπνού	1441
1442	Ε.Φ.Κ. οινοπνεύματος και οινοπνευματωδών ποτών	1442
1443	Ε.Φ.Κ. στη μπύρα (άρθ. 87, ν.2960/01)	1443
1449	Ε.Φ.Κ. λοιπών προϊόντων	1449
1450	**Τέλος ταξινόμησης οχημάτων εγχωρίων και Ε.Ε.**	**1320**
1451	Τέλος ταξινόμησης στα επιβατικά αυτοκίνητα	1321
1452	Τέλος ταξινόμησης στα φορτηγά αυτοκίνητα	1322
1454	Τέλος ταξινόμησης λοιπών οχημάτων	1324 1323
1460	**Ειδικοί φόροι κατανάλωσης εγχωρίων και Ε.Ε.**	**1330**
1461	Ε.Φ.Κ. υγραερίων	1331
1462	Ε.Φ.Κ. βενζινών	1332
1463	Ε.Φ.Κ. diesel	1333
1464	Ε.Φ.Κ. μαζούτ και λοιπών προϊόντων και υποπροϊόντων διύλισης πετρελαίου	1334
1470	**Ειδικοί φόροι κατανάλωσης λοιπών προϊόντων εγχωρίων και Ε.Ε.**	**1340**
1471	Ε.Φ.Κ. στα προϊόντα καπνού	1341

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
1472	Ε.Φ.Κ. οινοπνεύματος και οινοπνευματωδών ποτών	1342
1473	Ε.Φ.Κ. στη μπύρα (άρθ. 87, ν.2960/01)	1343
1479	Ε.Φ.Κ. λοιπών προϊόντων	1349
1500	**Έμμεσοι φόροι υπέρ τρίτων**	**1500**
1510	**Έσοδα υπέρ Ο.Γ.Α.**	**1510**
		1710Μ
1511	Ειδική εισφορά στα εγχώρια τσιγάρα (άρθ. 8, ν.2127/93)	1511
		1716Μ
1512	Ειδική εισφορά στα εισαγόμενα από το εξωτερικό	1512
		1716Μ
1520	**Έσοδα υπέρ λοιπών τρίτων**	**1520**
		1810Μ
1521	Πρόσθετος φόρος 0,5% στην αξία όλων των εισαγόμενων ειδών από το εξωτερικό που αποδίδεται στην Ακαδημία Αθηνών (ν.δ.3883/58)	1521
1527	Εισφορές υπέρ Ο.Α.Ε.Ε.	1527
		1522
		1524
		1526
1528	Δικαίωμα 2% στις πληρωμές σε ανάδοχους εκτέλεσης λιμενικών κ.λπ. έργων υπέρ τέως ταμείου ανέγερσης κτιρίων εξωτερικής υπηρεσίας δημοσίων έργων	1528
1529	Λοιπά υπέρ τρίτων έσοδα	1529
		1523
		1525
		1811
1600	**Έμμεσοι φόροι από παρελθόντα οικονομικά έτη**	**1600**
1610	**Έμμεσοι φόροι, που βεβαιώνονται για πρώτη φορά**	**1610**
		1290
1611	Λοιποί έμμεσοι φόροι, που βεβαιώνονται για πρώτη φορά	1611
		1292
1612	Φ.Π.Α που βεβαιώνεται για πρώτη φορά	1612
1613	Φ.Π.Α των παρ.2 & 3 του άρθρου 6 του ν.2753/99	1116
1620	**Έσοδα από φόρους μεταβίβασης ακινήτων κ.λπ. από επανεκτίμηση**	**1620**
		1210Μ
1621	Φόρος μεταβίβασης ακινήτων κ.λπ.	1621
		1218
1630	**Υπόλοιπα Π.Ο.Ε., που πρέπει να εισπραχθούν**	**1630**
1631	Υπόλοιπα Π.Ο.Ε. από λοιπούς έμμεσους φόρους που πρέπει να εισπραχθούν	1631

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
1632	Υπόλοιπα Π.Ο.Ε. από Φ.Π.Α που πρέπει να εισπραχθούν	1632
1640	**Έμμεσοι φόροι ΠΟΕ που βεβαιώνονται για πρώτη φορά κατόπιν ρυθμίσεων**	**1640**
1641	Λοιποί έμμεσοι φόροι	1641
1642	Έσοδα ΦΠΑ	1642
1643	Φ.Π.Α. που βεβαιώνεται βάσει των διατάξεων του άρθρου 28 του ν.3016/02	1643
1700	**Προσαυξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές στους έμμεσους φόρους**	**1700**
1710	**Προσαυξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές**	**1710**
		1720
1711	Προσαυξήσεις στους έμμεσους φόρους γενικά	1711
1712	Τόκοι υπερημερίας Φ.Π.Α.	1712
1717	Πρόστιμα και χρηματικές ποινές στους έμμεσους φόρους γενικά	1721
1800	**Ειδικές εισφορές, τέλη εισαγωγής, εξαγωγής και λοιποί έμμεσοι φόροι**	**1800**
1810	**Έσοδα υπέρ ειδικών σκοπών**	**1810**
1812	Εισφορά επιβαλλόμενη στα πετρελαιοειδή, υγραέρια, καθώς και σε βάρος όσων κατέχουν είδη βασικής ανάγκης, που έχουν διατιμηθεί πιο πάνω από το κόστος τους	1812
1860	**Ειδικές εισφορές στα εισαγόμενα**	**1860**
		1870Μ
1861	Έσοδα από την επιβολή εξισωτικών τόκων καν. ΕΟΚ (αριθ. 731/90/26-3-90)	1861
1862	Εισφορά 0,15% ην εισαγωγή ορισμένων ειδών από την αλλοδαπή	1862
1863	Εξισωτικοί τόκοι Φ.Π.Α.	1863
1869	Λοιπές εισφορές, τέλη κ.λπ. στις εισαγωγές	1869
		1863
		1871
		1878
1890	**Λοιποί έμμεσοι φόροι**	**1870Μ**
1899	Λοιποί έμμεσοι φόροι	1899
		1872
		1879
1900	**Έσοδα, που εισπράττονται για την Ε.Ε.**	**4100**
1910	**Δασμοί**	**4110**
1911	Δασμοί και λοιπά τέλη επιβαλλόμενα στις εισαγωγές από κράτη μη μέλη της Ε.Ε. με βάση το κοινό τελωνειακό Δασμολόγιο	4111

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
1912	Αντισταθμιστικά τέλη Κανον.Ε.Ε. 15/1989	4112
1913	Δασμοί αντιντάμπιγκ και αντισταθμιστικοί δασμοί στις εισαγωγές από κράτη μη μέλη της Ε.Ε.	4113
1914	Δασμοί σε προϊόντα Ε.Κ.Α.Χ.	4114
1915	Φορολογικές επιβαρύνσεις κατά την εξαγωγή	1915
1920	**Εισφορές και τέλη στον γεωργικό τομέα**	**4120**
		4130
1921	Γεωργικά τέλη που θεσπίζονται για το εμπόριο με χώρες μη μέλη στο πλαίσιο της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής	4121
1922	Εισφορές και λοιπά τέλη που προβλέπονται στο πλαίσιο της Κοινής Οργάνωσης Αγορών της Ζάχαρης	4122
		4123
1926	Ειδικά ποσά και γεωργικά στοιχεία κατά την εισαγωγή προϊόντων του γεωργικού τομέα	4131
1927	Φόροι κατά την εισαγωγή προϊόντων στον γεωργικό τομέα	4132
1929	Λοιπές γεωργικές εισφορές και τέλη	4129
		4124
		4125
2000	**ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**	**2000**
2200	***Έσοδα από κεφάλαια του Δημοσίου, μισθώματα κ.λπ.***	**2200**
		2100
2210	**Τόκοι**	**2210**
2211	Τόκοι από τα κεφάλαια του Δημοσίου σε ευρώ που καταθέτονται σε τράπεζες	2211
2212	Τόκοι από τα κεφάλαια του Δημοσίου σε συνάλλαγμα, που καταθέτονται σε τράπεζες	2212
2219	Τόκοι από χρεόγραφα, προκαταβολές και δάνεια που παρέχονται από το Δημόσιο κ.λπ.	2219
2220	***Έσοδα από μισθώματα κινητής και ακίνητης περιουσίας***	
		2110
		2120
2222	Μισθώματα ιχθυοτροφείων, θυννείων, ιχθυοτρόφων ποταμών, λιμνών και ιχθυοτρόφων γενικά υδάτων	2112
2223	Έσοδο από την εκμετάλλευση ιχθυοτροφείων λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου - Αιτωλικού	2113
2224	Μισθώματα ακίνητης περιουσίας γενικά	2119
		2111
		2114
2229	Λοιπά μισθώματα	2121
2300	***Έσοδα από προσφορά υπηρεσιών του Δημοσίου***	**2300**
2320	***Έσοδα από προσφορά οικονομικών υπηρεσιών και υπηρε-***	**2320**

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	σιών ελέγχου	
2326	Έσοδο από το λογαριασμό Δ.Ε.Τ.Ε. (άρθ.11 ν.1798/88)	2326
2329	Λοιπά έσοδα από υπηρεσίες ελέγχου	2329 2321 2324 2325
2330	**Έσοδα από προσφορά λοιπών υπηρεσιών**	**2330** **2310**
2331	Έσοδα από προσφορά υγειονομικών υπηρεσιών γενικά	2331
2332	Έσοδα από την αποζημίωση χορήγησης στοιχείων της Γ.Γ.Π.Σ. σε τρίτους.	
2333	Έσοδα από ένσημα εκπαιδευτικών τελών κ.λπ. έσοδα εκπαίδευσης	2333
2334	Έσοδο από την επιβολή τέλους στα παροπλιζόμενα πλοία μέσα στα ελληνικά χωρικά ύδατα	2334
2339	Έσοδα από προσφορά λοιπών υπηρεσιών του Δημοσίου	2339 2311 2312 2323
2360	**Έσοδα από προσφορά υπηρεσιών από προξενικές αρχές**	**2360**
2361	Τέλη και λοιπά έσοδα έμμισθων προξενείων	2361 2363Μ
2362	Τέλη και λοιπά έσοδα άμισθων προξενείων	2362 2363Μ
2364	Προξενικά ναυτιλιακά τέλη	2364
2370	**Έσοδα από προσφορά δικαστικών υπηρεσιών**	**2370**
2372	Δικαστικά έξοδα επιβαλλόμενα από τα ποινικά δικαστήρια	2372
2375	Αντίτιμο δικαστικού ενσήμου σε αγωγές και προσωρινά μέτρα	2375
2376	Δικαιώματα στις εισπράξεις των άμισθων υποθηκοφυλάκων	2376
2377	Δικαιώματα στις εισπράξεις των έμμισθων υποθηκοφυλακείων	2377
2379	Λοιπά δικαστικά έξοδα	2379 2378
2400	**Έσοδα από πώληση αγαθών, εκμετάλλευση και εκποίηση περιουσιακών στοιχείων**	**2400**
2410	**Έσοδα από πώληση αγαθών**	**2410**
2415	Έσοδα από τη χορήγηση ειδικού σήματος τελών κυκλοφορίας (άρθ. 5, παρ. 3ε, ν.2120/92) και κάρτας ελέγχου καυσαερίων (άρθ. 3 παρ. 4γ ν.2052/92)	2415
2419	Έσοδα από πώληση, εκποίηση κ.λπ. διαφόρων αγαθών	2419 2411 2412
2440	**Έσοδα από την εκμετάλλευση, παραχώρηση και εκποίηση περιουσιακών στοιχείων και δικαιωμάτων του Δημοσίου**	

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
		2440
		2460
		2510Μ
		2910Μ
2445	Έσοδα από τη διαχείριση και εκποίηση των ακινήτων του Δημοσίου στα Δωδεκάνησα (ν.719/77 όπως ισχύει)	2445
2446	Έσοδο από οφειλές τιμήματος κλήρων και από παραχώρηση ή εκποίηση γαιών κατά τις διατάξεις της εποικιστικής νομοθεσίας (άρθ. 33, ν.1845/89)	2446
2448	Έσοδα από την παραχώρηση δικαιώματος εγκατάστασης, οργάνωσης, εκμετάλλευσης κ.λπ. κινητής τηλεφωνίας	2916
2449	Λοιπά έσοδα από την εκμετάλλευση, παραχώρηση και εκποίηση περιουσιακών εν γένει στοιχείων του Δημοσίου	2449
		2441
		2443
		2444
		2447
		2461
		2469
		2519Μ
2500	**Έσοδα από επιχειρήσεις και οργανισμούς**	**2500**
2510	**Έσοδα από δημόσιους οργανισμούς και επιχειρήσεις**	**2510**
2513	Έσοδο από πώληση των κρατικών λαχείων	2513
		2512
		2516
2514	Έσοδο από πώληση του κρατικού λαχείου υπέρ κοινωνικής αντίληψης	2514
2515	Έσοδο από τη λειτουργία δελτίου προγνωστικών ποδοσφαιρικών αγώνων	2515
2517	Έσοδα από ΛΟΤΤΟ - ΠΡΟΤΟ	2517
2518	Έσοδο υπέρ του Δημοσίου από Ο.Δ.Ι.Ε. (άρθρ. 4 – 6, α.ν.598/68 όπως ισχύει)	2518
2519	Λοιπά έσοδα	2519Μ
2530	**Έσοδα από Δημόσιες υπηρεσίες επιχειρηματικής μορφής παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών**	**2530**
		2130
2531	Εισπράξεις από τις κάθε είδους εργασίες του Εθνικού Τυπογραφείου	2531
2533	Έσοδο από τη διενέργεια ελέγχων και δοκιμών σε δομικά υλικά	2533
2535	Κάθε είδους έσοδα της Υ.Π.Α. (ν.1340/83)	2139
2536	Έσοδο από την κυκλοφορία μεταλλικών κερμάτων	2536
2537	Δικαιώματα από την έκδοση αναμνηστικών νομισμάτων	2537
2539	Λοιπά έσοδα	2539
		2535
		2538

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
2540	**Συμμετοχή του Δημοσίου στα κέρδη επιχειρήσεων, οργανισμών κ.λπ.**	**2540**
		2520Μ
2541	Συμμετοχή του Δημοσίου στα κέρδη της Τράπεζας της Ελλάδος	2541
2542	Συμμετοχή του Δημοσίου στα κέρδη του Τ.Π.& Δανείων	2542
2543	Συμμετοχή του Δημοσίου στα κέρδη του Ο.Τ.Ε.	2543
2544	Συμμετοχή του Δημοσίου στα κέρδη του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου	2544
2545	Συμμετοχή στα μικτά κέρδη των παιχνιδιών των καζίνο Κέρκυρας και Πάρνηθας	2545
2546	Συμμετοχή του Δημοσίου στα κέρδη της ΕΛ.ΠΕ. Α.Ε.	2546
2547	Έσοδα από Κ.Ε.Δ.	2547
2548	Συμμετοχή στα μικτά κέρδη παιχνιδιών των καζίνο πλήν αυτών της Κέρκυρας και Πάρνηθας	2548
2549	Έσοδα από άλλες επιχειρήσεις κ.λπ.	2549
		2545
		2521Μ
2550	**Συμμετοχή του Δημοσίου στα κέρδη λοιπών επιχειρήσεων, οργανισμών κ.λπ.**	**2520Μ**
2551	Συμμετοχή του Δημοσίου στα κέρδη της ΕΥΔΑΠ	2521Μ
2552	Συμμετοχή του Δημοσίου στα κέρδη της ΑΤΕ	2521Μ
2553	Συμμετοχή του Δημοσίου στα κέρδη της ΔΕΗ	2521Μ
2900	**Έκτακτα έσοδα**	**2900**
2990	**Διάφορα έκτακτα έσοδα**	**2990**
2991	Εισπράξεις από την εκχώρηση δικαιωμάτων του Δημοσίου	2991
2992	Εισπράξεις από έκτακτες μερισματικές αποδόσεις οργανισμών και επιχειρήσεων	2992
2993	Έσοδα από τη χρηματοδότηση του προγράμματος αντιμετώπισης της χρηματοπιστωτικής κρίσης	νέος
2999	Λοιπά έκτακτα έσοδα	2999
		2913
		2914
		2915
		2919
3000	**ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΈΣΟΔΑ**	**3000**
3100	**Απολήψεις εξόδων, που έγιναν**	**3100**
3110	**Διάφορες απολήψεις**	**3110**
		3120
		3130
		3140
		3150

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
3111	Απολήψεις από ασφαλιστικούς οργανισμούς	3111
		3112
		3119
3112	Απολήψεις από Ν.Π.Δ.Δ., ΟΤΑ, Οργανισμούς κ.λπ.	3129
		3141
		3142
3113	Απολήψεις από ιδιώτες και ιδιωτικές επιχειρήσεις	3133
		3139
3114	Απολήψεις από ξένες χώρες και διεθνείς οργανισμούς	3159
3115	Απολήψεις από εκτός προϋπολογισμού λογαριασμούς για την κάλυψη του κινήτρου απόδοσης που καταβάλλεται σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού (άρθ. 13, ν.2470/97 και άρθ.12, ν.3205/03)	3916 Μ
3119	Λοιπές απολήψεις	3149
3200	**Επιστροφές χρημάτων**	**3200**
3210	**Επιστροφές χρημάτων για τακτοποίηση Χ.Ε.Π.**	**3210**
3213	Χ.Ε.Π. Υπουργείου Εθνικής Αμυνας	3213
3219	Χ.Ε.Π. λοιπών υπουργείων	3219
		3215
		3216
3240	**Επιστροφές καταβαλλόμενων ποσών, χωρίς να οφείλονται**	**3240**
		3820Μ
3241	Επιστροφές αποδοχών συντάξεων, επιδομάτων κ.λπ. προσώπων που μισθοδοτούνται ή συνταξιοδοτούνται από το Δημόσιο	3241
		3242
3243	Έσοδα από την περικοπή αποδοχών υπαλλήλων λόγω απεργιών κ.λπ.	3824
3248	Επιστροφή Τέλους Ακίνητης Περιουσίας, που αχρεωστήτως καταβάλλεται μέσω των λογαριασμών της Δ.Ε.Η., από φορείς του Δημοσίου που μισθώνουν ακίνητα τρίτων	νέος
3249	Επιστροφές αδιάθετων αποζημιώσεων και επιχορηγήσεων καθώς και λοιπών καταβαλλόμενων ποσών χωρίς να οφείλονται	3249
3300	**Έσοδα από καταπτώσεις εγγυήσεων από δάνεια που χορηγήθηκαν, κ.λπ.**	**3300**
3310	**Έσοδα από καταπτώσεις εγγυήσεων, δάνεια κ.λπ.**	**3310**
		3320
3311	Έσοδα από καταπτώσεις εγγυήσεων λόγω μη εκπλήρωσης συμβατικών υποχρεώσεων προμηθευτών, εργοληπτών και λοιπών συμβαλλόμενων με το Δημόσιο (άρθ. 30, ν.1473/84)	3311
3313	Έσοδο από την εξόφληση δανείων που χορηγήθηκαν, προμήθειες σε δάνεια κ.λπ.	3329
		3321

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
		3322
		3323
		3324
3314	Έσοδα από κατάπτωση εγγυητικών επιστολών για μετάκληση υπηκόων τρίτων χωρών για εργασία στην ημεδαπή (άρθ.80, ν.3386/05)	νέος
3319	Λοιπά έσοδα από καταπτώσεις εγγυήσεων που παρασχέθηκαν από το Δημόσιο	3319
		3316
		3312
3400	**Έσοδα από καταργούμενους ειδικούς λογαριασμούς**	νέος
3410	**Έσοδα από ειδικούς λογαριασμούς που καταργήθηκαν με το ν. 3697/08.**	νέος
3411	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Εσωτερικών «Έσοδα από τόκους καταθέσεων χρηματικών υπολοίπων δήμων και κοινοτήτων» (άρθ. 171 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων)	νέος
3412	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Εσωτερικών «Κεφάλαια προς τεχνικό εξοπλισμό δήμων και κοινοτήτων» άρθ.68, ν.δ. 3033/54»	νέος
3413	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών «Δικαιώματα βεβαίωσης και είσπραξης εσόδων υπέρ τρίτων» (άρθ.24, ν. 1884/90)	νέος
3414	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών «Δικαιώματα εκτέλεσης χημικών εργασιών»(υ.α. 2035036/4426/Λ/0024/14-6-1994)	νέος
3415	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών «Δικαιώματα εκτέλεσης τελωνειακών εργασιών» (άρθ.15, 2386/96)	νέος
3416	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Εθνικής Άμυνας «Ε.Λ. Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας» (άρθ.2, π.δ. 250/98 και κ.υ.α.Φ.900/7/1563/Σ.120/2003)	νέος
3417	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Εξωτερικών «Λογαριασμός παρακράτησης μεταφραστικών τελών» (ν.δ. 938/71 και άρθ. 22 ν.3566/07)	νέος
3418	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. . Πολιτισμού «Κατάθεση μερίσματος από τη συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στο μετοχικό κεφάλαιο του ΟΠΑΠ» (άρθ.27, ν.2843/00 και υ.α. 2/1561/Λ0024/10-1-2001)	νέος
3419	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Πολιτισμού« Ε.Λ. ερασιτεχνών πρώην αθλητών» (άρθ. 36, ν. 2725/99)	νέος
3420	**Έσοδα από ειδικούς λογαριασμούς που καταργήθηκαν με το ν. 3697/08. (συνέχεια)**	νέος
3421	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Ανάπτυξης «Ε.Λ. χρηματοδότησης εταιρειών εμπορίας πετρελαιοειδών για τις μεταφορές καυσίμων στις προβληματικές περιοχές της χώρας» (άρθ.16, ν.1571/85)	νέος

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
3422	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Ανάπτυξης «Λογαριασμός μέτρων και σταθμών» (άρθ.1, ν. 441/76, άρθ. 8, π.δ. 524/78 και άρθ. 12, ν. 957/59)	νέος
3423	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Ανάπτυξης «Εισφορές εξ εγγυήσεων φιαλών υγραερίου» (άρθ. 1, ν.δ.79/74)	νέος
3424	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Ανάπτυξης «Ε.Λ. Ταμείου Λαϊκών Αγορών για την ενίσχυση των ομο-σπονδιών της παρ. 5 του ν. 1023/80» (άρθ.17, ν.1023/80)	νέος
3425	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Δικαιώματα γεωτεχνικών» (άρθ.23, ν. 3470/06)	νέος
3426	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Δημόσιο - Κεφάλαιο δημοσίων επενδύσεων για χορηγήσεις δανείων και ανέγερση κτιρίων Υπ. Γεωργίας καθώς και για εκτέλεση προγραμμάτων εποικιστικού αναδασμού» (άρθ.25, ν.2732/99)	νέος
3427	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας «Λογαριασμός προστασίας φορ-τοεκφορτωτών και λιμενεργατών» (άρθ. 38, ν.3239/55)	νέος
3428	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας «Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας» (άρθ.28-33, ν.3239/55 και άρθ.1, ν.δ.184/69)	νέος
3429	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας «Λογαριασμός Βελτίωσης Κοι-νωνικής Ασφάλισης» (άρθ.31, παρ.4, ν.3232/04)	νέος
3430	**Έσοδα από ειδικούς λογαριασμούς που καταργήθηκαν με το ν. 3697/08. (συνέχεια)**	νέος
3431	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Έντοκος λογαριασμός» (άρθ. 8, ν. 2430/96)	νέος
3432	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Λογαριασμός Πρώτων Κοινωνικών Βοηθειών» (άρθ.7, ΝΔ. 57/73)	νέος
3433	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Δικαιοσύνης «Εύρυθμη λειτουργία υπηρεσιών αρμοδιότητας Υπ. Δικαιοσύ-νης» (άρθ.5 παρ.18 ν.2408/96, υ.α. 80985/4.7.1996)	νέος
3434	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Δικαιοσύνης «Διανομή δικαιωμάτων προερχομένων εκ συντάξεως κρατικών συμβολαίων» (άρθ. 30, ν.4507/66)	νέος
3435	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής « Λογαριασμός κεφαλαίου Λιμενικής Αστυνομίας» (άρθ.37α, ν.2329/95 και υ.α. 3131.4/3/95/24-1-95)	νέος
3436	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής «Λογαριασμός ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών» (άρθ. δέκατο, ν.2932/01)	νέος
3437	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Εμπορικής	νέος

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής «Λογαριασμός επιθεωρήσεων» (άρθ.37, ν.δ.187/93)	
3438	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «Ε.Λ. για τη Διεύθυνση Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελμάτων της ΓΓΔΕ του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.» (άρθρο δωδέκατο, παρ.4, ν.2338/95)	νέος
3439	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Μεταφορών και Επικοινωνιών «Εξετάσεις Ιατρικές Οδηγών» (ν.δ. 638/70)	νέος
3440	**Έσοδα από ειδικούς λογαριασμούς που καταργήθηκαν με το ν. 3697/08. (συνέχεια)**	νέος
3441	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Μεταφορών και Επικοινωνιών «Ε.Λ. Διερεύνησης Ατυχημάτων Πολιτικής Αεροπορίας» (άρθ. 29, ν.2912/01)	νέος
3442	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Μεταφορών και Επικοινωνιών «Ε.Λ. για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος και την αναβάθμιση υπηρεσιών εναερίου κυκλοφορίας» (άρθ. 34, ν.2682/99)	νέος
3443	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Μεταφορών και Επικοινωνιών «Ε.Λ. εισφοράς 1% του άρθρου 13, ν.2963/01 για οικονομική ενίσχυση και εκσυγχρονισμό των ΚΤΕΛ»	νέος
3444	Έσοδα καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού Υπ. Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων «Ε.Λ. Ιδιωτικής Γενικής Εκπαίδευσης» (άρθ. 47, ν.682/77)	νέος
3500	**Έσοδα υπέρ τρίτων**	**3500**
3510	**Έσοδα υπέρ διάφορων τρίτων**	**3510 3610Μ 3620Μ**
3511	Κράτηση στις δαπάνες προμήθειας, εκτέλεσης έργων κ.λπ., υπέρ του Μ.Τ.Ν.	3511 3612Μ 3622Μ
3512	Έσοδο υπέρ Τ.Α.Π.Ε.Τ. (άρθ. 7 , ν.δ 224/47)	3512 3612Μ 3622Μ
3513	Έσοδα υπέρ Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ. από πρόστιμα για αυθαίρετα κτίσματα	3513 3612Μ 3622Μ
3514	Κράτηση 0,10% σε κρατικές προμήθειες (άρθ. 7, παρ. 2, ν.2286/95)	3514 3612Μ 3622Μ
3516	Έσοδα υπέρ Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ. από εισφορές για ανέγερση κτιρίων άνευ χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων και πρόστιμα από τη μεταβολή χρήσης κτιρίων που συνεπάγεται αύξηση των θέσεων στάθμευσης αυτοκινήτων	3516

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
		3612M 3622M
3517	Έσοδα υπέρ Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ. για λογ/σμό «Πράσινο Ταμείο» κ.λπ. (άρθ.3, παρ.7, ν.2242/94 και ν.1327/83)	3517 3612M 3622M
3518	Έσοδα υπέρ Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ. από εισφορές για έκδοση αδειών οικοδομών, εξαίρεση από κατεδάφιση και τέλος για παρεκκλίσεις από τους ισχύοντες όρους δόμησης	3518 3612M 3622M
3519	Έσοδα υπέρ Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ. για λογ/σμό «Γαλάζιο Ταμείο» (άρθ.3, παρ.3, 23 ν.2242/94)	3519 3612M 3622M
3520	**Έσοδα από λοιπές περιπτώσεις υπέρ τρίτων**	**3520** **3610M** **3620M**
3521	Έσοδο από τη διαχείριση και εκποίηση γενικά των ακινήτων του Δημοσίου	3521 3612M 3622M
3522	Έσοδο από τη διαχείριση και εκποίηση γενικά των κινητών και ακινήτων του Δημοσίου στα Δωδεκάνησα	3522 3612M 3622M
3523	Έσοδο από τη διαχείριση και εκποίηση της ανταλλάξιμης περιουσίας μέσω Κ.Ε.Δ.	3523 3612M 3622M
3524	Πρόστιμα επιβαλλόμενα σε ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς (άρθ. 27, ν.1941/91)	3524 3612M 3622M
3526	Έσοδα από την ειδική ασφαλιστική εισφορά υπέρ Ε.Λ.Γ.Α. από ζωϊκό κεφάλαιο (άρθ.5α, ν.1790/88 και άρθ. 31, ν.2040/92)	3526 3612M 3622M
3527	Έσοδα από την ειδική ασφαλιστική εισφορά υπέρ Ε.Λ.Γ.Α. από φυτική παραγωγή (άρθρ.5α, ν.1790/88 και άρθ. 31, ν.2040/92)	3527 3612M 3622M
3528	Έσοδα υπέρ του φορέα εποπτείας του συστήματος της κάρτας ελέγχου καυσαερίων (άρθ. 3, παρ.5, ν.2052/92)	3528 3612M 3622M
3529	Διάφορα έσοδα υπέρ λοιπών τρίτων	3529

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
		3515 3612Μ 3622Μ
3530	**Έσοδα υπέρ λοιπών τρίτων**	**3530 3610Μ 3620Μ**
3531	Εισφορά 7% επί των τελών δημοσιεύσεως στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως πράξεων και στοιχείων των ανωνύμων εταιρειών, υπέρ των υπαλλήλων του Υπουργείου Εμπορίου (άρθρ.29, ν.2339/95)	3531 3612Μ 3622Μ
3532	Έσοδα υπέρ ειδικού λογαριασμού από θαλάσσια μεταφορικά μέσα του Υ.Ε.Ν.	3532 3612Μ 3622Μ
3533	Τέλος χωροθέτησης τουριστικών & ξενοδοχειακών λιμένων (άρθρ.27, ν.2636/98)	3533 3612Μ 3622Μ
3534	Έσοδα από το Κεφάλαιο Ναυτικής Εκπαίδευσης (παρ.4, άρθρ.19, ν.2638/98)	3534 3612Μ 3622Μ
3535	Τέλη από παροχή υπηρεσιών των χημικών εργαστηρίων της Γ. Γ. Καταναλωτή (άρθ.33, παρ. 2, ν.377/05)	3535
3536	Τέλη διενέργειας φυτοϋγειονομικών και ποιοτικών ελέγχων εισαγομένων και εξαγομένων φυτών και φυτικών προϊόντων (άρθ.14, ν.3460/06)	3536
3600	**Έσοδα από παρελθόντα οικονομικά έτη**	**3600**
3610	**Έσοδα, που βεβαιώνονται για πρώτη φορά**	**3610**
3611	Διάφορα μη φορολογικά έσοδα, που βεβαιώνονται για πρώτη φορά γενικά	3611
3620	**Υπόλοιπα Π.Ο.Ε. που πρέπει να εισπραχθούν**	**3620**
3621	Υπόλοιπα Π.Ο.Ε. από διάφορα μη φορολογικά έσοδα που πρέπει να εισπραχθούν	3621
3622	Υπόλοιπα Π.Ο.Ε. από λογιστικές διαφορές του ισοζυγίου οφειλετών την 31.12.2006	3622
3700	**Προσαυξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές σε μη φορολογικά έσοδα και παράβολα**	**3700**
3710	**Προσαυξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές**	**3710**
3711	Τόκοι υπερημερίας από συμβατικά και λοιπά έσοδα	3711
3712	Προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής λοιπών εσόδων	3712

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
3713	Πρόστιμα και χρηματικές ποινές επιβαλλόμενες σε λοιπά έσοδα	3713
3720	**Πρόστιμα και χρηματικές ποινές επιβαλλόμενες από τα ποινικά δικαστήρια**	**3720**
3721	Πρόστιμα και χρηματικές ποινές επιβαλλόμενες από τα ποινικά δικαστήρια και μετατροπές ποινών σε Χρηματικές	3721
3722	Έσοδα από χρηματικές ποινές, μετατροπές ποινών και δεσμεύσεις ν.1729/87 που διατίθενται για την αντιμετώπιση των ναρκωτικών (άρθ.24, ν.2161/93)	3722
3730	**Λοιπά πρόστιμα και χρηματικές ποινές**	**3730**
3731	Πρόστιμα για παραβάσεις του Κ.Β.Σ. κατόπιν ρυθμίσεων	3731
3732	Πρόστιμα επιβαλλόμενα από τους οικονομικούς εφόρους για παραβάσεις του Κ.Β.Σ.	3732
3733	Πρόστιμα, πολλαπλά και πρόσθετα τέλη επιβαλλόμενα από τα Τελωνεία για απλές τελωνειακές παραβάσεις, λαθρεμπορίες και παραβάσεις του ν.δ. 2637/53, όπως ισχύει	3733
3734	Πρόστιμα που επιβάλλονται από τις λιμενικές αρχές και το Υ.Ε.Ν. για παραβάσεις των άρθρων 44 και 156 του ν.δ. 187/1973	3734
3735	Πρόστιμα για παραβάσεις στο υπαίθριο εμπόριο κ.λπ. (άρθ.7β, παρ. α, ν.2323/95 όπως ισχύει)	3735
3736	Πρόστιμα επιβαλλόμενα από το Υπουργείο Ανάπτυξης σύμφωνα με το άρθ.14 παρ. 3 του ν. 2251/94 για την προστασία των καταναλωτών	3736
3739	Λοιπά πρόστιμα και χρηματικές ποινές επιβαλλόμενες από δικαστήρια και δημόσιες γενικά αρχές	3739
3740	**Παράβολα**	**3740**
3741	Παράβολα από κάθε αιτία	3741
3742	Παράβολα για τη χορήγηση και ανανέωση αδειών διαμονής αλλοδαπών (άρθ.92, ν.3386/05)	3742
3743	Παράβολα επίδειξης γραπτών δοκιμίων Πανελληνίων Εξετάσεων (άρθ. 23, παρ. 1α, ν.3748/09)	
3800	**Έσοδα λοιπών περιπτώσεων**	**3800**
3810	**Έσοδα από δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες κ.λπ.**	**3810**
3811	Έσοδα από κάθε χαριστική πράξη υπέρ του Δημοσίου για ειδικό σκοπό	3811
3812	Έσοδα από κάθε χαριστική πράξη υπέρ του Δημοσίου χωρίς ειδικό σκοπό	3819
3813	Έσοδα από πολιτιστικές χορηγίες (άρθρ.13, ν.3525/07)	νέος
3815	Έσοδα από εισφορές τρίτων για την καταπολέμηση του AIDS	3815
3820	**Διάφορα ειδικά έσοδα**	**3820** **3830Μ**
3822	Έσοδα Ε.Ο.Φ. (άρθ. 40, παρ.4, ν.2065/92)	3822

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
3823	Κράτηση 1% στις δαπάνες έργων και προμηθειών υλικών έργων των Ο.Τ.Α. για την Τ.Υ.Δ.Κ.	3823
3825	Κράτηση 0,25% σε κρατικές προμήθειες (άρθ. 7, παρ. 3, ν.2286/95)	3825
3826	Κράτηση 2% στα ποσά των τιμολογίων των συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών υγείας της Επιτροπής Προμηθειών Υγείας (άρθ. 3, εδ. ε, περ. εε, ν.3580/07)	νέος
3827	Λοιπά έσοδα από διαχείριση και εκποίηση της ανταλλάξιμης περιουσίας	3827
3828	Χρέη που επαναβεβαιώνονται, σε βάρος οφειλετών του Δημοσίου, που εξέδωσαν επιταγές, που δεν πληρώθηκαν	3828
3829	Λοιπά ειδικά έσοδα	3829 3821 3826 3831
3830	**Λοιπά έσοδα**	**3830** **3840**
3831	Εισφορά αλλαγής χρήσης ημιυπαίθριων και κλειστών χώρων κτηρίων (άρθ. 40 και 41, ν.3775/09)	νέος
3832	Έσοδο υπέρ Υ.Π.Α. από τέλη εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης αεροδρομίων (άρθ. 40, παρ. 9, ν.2065/92)	3832
3833	Έσοδο ειδικής εισφοράς άρθρ. 19 ν.3054/02 για τον εφοδιασμό με καύσιμα προβληματικών περιοχών	3833
3834	Έσοδα από δικαιώματα υπερημερίας και αποταμίευσης εμπορευμάτων εισπραττόμενα από τελωνεία (άρθ. 65, 67, ν.1165/18)	3834
3835	Έσοδα Ν.2328/95 από ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς Σταθμούς	3835
3836	Έσοδα εισιτηρίων καζίνο (άρθρ.2, παρ.10, ν.2206/94)	3836
3837	Ειδικό ετήσιο τέλος για την κατοχή άδειας λειτουργίας καζίνο	3837
3838	Έσοδα από εξαγορά στρατιωτικών υποχρεώσεων	3841 3842 3843 3844 3845
3900	**Έκτακτα έσοδα**	**3900**
3910	**Διάφορα έκτακτα έσοδα**	**3910**
3912	Έσοδα από απαιτήσεις του ΕΟΜΜΕΧ που εκχωρούνται στο Δημόσιο (παρ.5 άρθ.4 ν.2702/99)	3912
3914	Καταλογισμοί σε βάρος δημόσιων υπολόγων με αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή της Διοίκησης	3914
3915	Έσοδα από συναλλαγματική διαφορά κάθε είδους	3915

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
3916	Χρηματικά υπόλοιπα περιουσίας ειδικών ταμείων και λογαριασμών	3916
3917	Δάνεια Ε.Κ.Τ.Ε. ν.δ. 1138/72 που περιέρχονται στο Δημόσιο (άρθ.21 ν.2198/94	3917
3918	Έσοδα από την περιέλευση στο Δημόσιο απαιτήσεων τραπεζών, λοιπών πιστωτικών οργανισμών κ.λπ.	3918
3919	Απρόβλεπτα έσοδα	3919 3911 3913
3930	**Λοιπά έκτακτα έσοδα**	**3930**
3931	Επί πλέον καταβληθέντα ποσά στο Δημόσιο με μηχανογραφικά τριπλότυπα είσπραξης	3931
3932	Έσοδα από την εκχώρηση στο Ελληνικό Δημόσιο απαιτήσεων τραπεζών και λοιπών πιστωτικών ιδρυμάτων (άρθρ.30, παρ.11, ν.2789/00)	3932
3940	**Έσοδα από καταλογισμούς σε φορείς που υλοποιούν προγράμματα ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης**	**3940**
3941	Καταλογισμοί για προγράμματα του Κοινωνικού Ταμείου	3941
3942	Καταλογισμοί για προγράμματα του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης.	3942
3943	Καταλογισμοί για προγράμματα του Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής	νέος
3944	Καταλογισμοί για προγράμματα του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αλιείας	3944
4000	**ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ**	**4000**
4200	**Απολήψεις από την Ε.Ε. και κοινοτικά ταμεία ή οργανισμούς**	**4200**
4210	**Απολήψεις από την Ε.Ε. και κράτη - μέλη**	**4210** **4220** **4290**
4211	Έξοδα είσπραξης ιδίων πόρων	4211
4212	Απολήψεις από την Ε.Ε. για τη μελέτη ή εκτέλεση διαφόρων εργασιών από την Ε.Σ.Υ.Ε.	4221
4213	Απολήψεις από την Ε.Ε. αποδοχών αποσπώμενων υπαλλήλων - Institution building	4222
4219	Διάφορες απολήψεις από την Ε.Ε. και κράτη - μέλη	4219 4229 4299
4230	**Απολήψεις από Κοινοτικά Ταμεία ή Οργανισμούς**	**4230**
4231	Απολήψεις από το Ε.Γ.Τ.Α.Α. (Ε.Γ.Τ.Π.Ε. - Προσανατολισμός)	4231
4232	Απολήψεις από το Ε.Κ.Τ.	4232

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
4233	Απολήψεις από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων.	4233
4239	Λοιπές απολήψεις από κοινοτικά ταμεία ή οργανισμούς	4239
5000	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΈΣΟΔΑ**	**5000**
5100	**Από πηγές εσωτερικού**	**5100**
5110	***Έσοδα από δάνεια***	**5110** **5120**
5111	Έσοδα από τοποθέτηση έντοκων γραμματίων του Ε.Δ. στο Δημόσιο τομέα	5111
5112	Έσοδα από τοποθέτηση έντοκων γραμματίων του Ε.Δ. στον Ιδιωτικό τομέα	5112
5113	Έσοδα από τοποθέτηση ομολόγων του Ε.Δ.	5113
5114	Έσοδα από έκδοση ομολόγων του Ε.Δ. με ρήτρα ξένου νομίσματος	5114
5115	Έσοδα από την έκδοση ομολογιακών δανείων για την συμμετοχή του δημοσίου στα κεφάλαια τραπεζών, πιστωτικών ιδρυμάτων, οργανισμών κ.λπ.	5115 5122 5123
5116	Έσοδα ομολογιακών κ.λπ. δανείων οικον. εξυγίανσης (αρθρ.31,32 ν.1914/90)	5116
5117	Έσοδα από την έκδοση ομολόγων ελληνικού δημοσίου ειδικών κατηγοριών	5121 5124
5118	Τόκοι δανείων που κεφαλαιοποιούνται	5125
5119	Λοιπά δανειακά έσοδα	5119 5117 5118
5120	***Έσοδα από λοιπές περιπτώσεις δανείων***	**5120**
5121	Έσοδα από ενεργοποίηση βραχυπρόθεσμης ταμειακής διευκόλυνσης	5121
5130	***Έσοδα από δάνεια Ενόπλων Δυνάμεων***	**5130**
5131	Έσοδα από δάνεια του Γενικού Επιτελείου Στρατού	5131
5132	Έσοδα από δάνεια του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού	5132
5133	Έσοδα από δάνεια του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας	5133
5190	***Ειδικά Πιστωτικά Έσοδα***	**5190**
5191	Έσοδα από το λογαριασμό «Τακτοποιητέες Εισπράξεις» για την τακτοποίηση πληρωμών παρελθόντων οικονομικών ετών	5191
5200	**Από πηγές εξωτερικού**	**5200**
5210	***Έσοδα δανείων από Διεθνή Ταμεία και Οργανισμούς κ.λπ.***	**5210**
5211	Έσοδα δανείων από το Ταμείο Κοινωνικής Αποκατάστασης του Συμβουλίου της Ευρώπης	5211

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
5219	Λοιπά δανειακά έσοδα	5219
5220	**Έσοδα από την έκδοση τίτλων στην Ευρωαγορά**	**5220**
5221	Έσοδα από την έκδοση βραχυπρόθεσμων τίτλων	5221
5230	**Έσοδα από δάνεια Ενόπλων Δυνάμεων**	**5230**
5231	Έσοδα από δάνεια Ενόπλων Δυνάμεων σε ευρώ	5231
5232	Έσοδα από δάνεια Ενόπλων Δυνάμεων σε συνάλλαγμα	5232
6000	**ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΙΔΙΚΑ ΜΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΈΣΟΔΑ**	**6000**
6800	**Έσοδα από Ν.Α.Τ.Ο.**	**3800Μ** **3100Μ**
6810	**Έσοδα από Ν.Α.Τ.Ο. για εκτέλεση έργων κοινού ενδιαφέροντος**	**3850**
6811	Εισφορά κρατών – μελών του Οργανισμού Βορειοατλαντικού Συμφώνου (Ν.Α.Τ.Ο.) για την εκτέλεση έργων κοινού ενδιαφέροντος	3851
6812	Εισφορές κρατών – μελών του Ν.Α.Τ.Ο. που χρησιμοποιούν το Πεδίο Βολής Κρήτης	3852
6820	**Απολήψεις από Ν.Α.Τ.Ο.**	**3160**
6821	Απολήψεις κρατών – μελών Ν.Α.Τ.Ο. για παροχή αγαθών και υπηρεσιών	3161 3162 3163
6822	Εισφορά κρατών – μελών Ν.Α.Τ.Ο. για δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης σταθμού FORACS Κρήτης	3164
6823	Λοιπά έσοδα από κράτη – μέλη Ν.Α.Τ.Ο.	3165 3166
6900	**Έκτακτα έσοδα**	**6900**
6910	**Διάφορα έκτακτα έσοδα**	**6910** **2910Μ** **3930Μ**
6911	Έσοδα από προμέτοχα κ.λπ.	6911
6912	Εισπράξεις από την μεταβίβαση μελλοντικών εσόδων του Ελληνικού Δημοσίου	3933
6913	Έσοδα από την περιουσία ΟΛΠ/ Δ.Ε.Η. (άρθρ.34, ν.2773/99)	2917
6919	Λοιπά έκτακτα έσοδα	6919
7000	**ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ**	**7000**
7100	**Έσοδα από την εκμετάλλευση έργων, που εκτελέστηκαν**	**7100**
7110	**Έσοδα από έργα που χρηματοδοτήθηκαν με βάση ειδικές**	**7110**

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	συμβάσεις έργων Δ.Ο.Σ. ή Ο.Κ.Α.	
7119	Έσοδα από αποδόσεις έργων συμβάσεων Δ.Ο.Σ. ή Ο.Κ.Α αρμοδιότητας διαφόρων Υπουργείων	7119
7120	**Έσοδα από έργα που χρηματοδοτήθηκαν από γενικούς πόρους του Π.Δ.Ε.**	**7120**
7129	Έσοδα από αποδόσεις έργων Π.Δ.Ε. αρμοδιότητας διαφόρων υπουργείων	7129
7200	**Έσοδα από δάνεια που χορηγήθηκαν από το Π.Δ.Ε.**	**7200**
7210	**Τοκοχρεολύσια δανείων**	**7210**
7211	Τοκοχρεολύσια δανείων που δόθηκαν για εκτέλεση έργων Π.Δ.Ε.	7211
7220	**Χρεολύσια δανείων**	**7220**
7221	Χρεολύσια δανείων Π.Δ.Ε.	7221
7300	**Συνεισφορές φορέων για εκτέλεση έργων Π.Δ.Ε.**	**7300**
7310	**Έσοδα από χρηματοδοτήσεις τρίτων για εκτέλεση έργων Π.Δ.Ε.**	**7310**
7319	Έσοδα από χρηματοδοτήσεις τρίτων για εκτέλεση έργων Π.Δ.Ε.	7319
7390	**Έσοδα από τρίτους για το Π.Δ.Ε.**	**7390**
7399	Λοιπά έσοδα από τρίτους για το Π.Δ.Ε.	7399
7400	**Έσοδα από δάνεια που σύναψε το Ε.Δ. για χρηματοδότηση του Π.Δ.Ε.**	**7400**
7410	**Έσοδα από δάνεια που σύναψε το Ε.Δ. για χρηματοδότηση του Π.Δ.Ε.**	**7410**
7411	Τόκοι από δάνεια που σύναψε το Ε.Δ. για χρηματοδότηση του Π.Δ.Ε.	7411
7900	**Λοιπά έσοδα από Δημόσιες Επενδύσεις**	**7900**
7910	**Έσοδα από επιστροφές, καταλογισμούς κ.λπ.**	**7910**
7912	Επιστροφές αχρεωστήτως καταβληθέντων καθώς και αχρησιμοποίητων υπολοίπων για τακτοποίηση Χ.Ε.Π. που εκδόθηκαν σε βάρος των εξόδων Π.Δ.Ε.	7912
7913	Επιστροφές των υπολοίπων από επιχορηγήσεις που δόθηκαν σε Ν.Π.Δ.Δ., για εκτέλεση, με ευθύνη τους, έργων δημοσίων επενδύσεων	7913
7919	Λοιπές επιστροφές εσόδων	7919
7920	**Έσοδα από την εκμετάλλευση έργων που εκτελέστηκαν**	**7920**

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
7921	Έσοδα από την εκμετάλλευση διυλιστηρίων πετρελαίου	7921
7990	**Διάφορα έσοδα**	**7990**
7992	Τόκοι υπερημερίας οφειλών κάθε είδους σε έσοδα δημοσίων επενδύσεων, που βεβαιώνονται	7992
7994	Έσοδα από ποινικές ρήτρες Π.Δ.Ε.	7994
7995	Έσοδα από καταπτώσεις εγγυητικών επιστολών λόγω μη καλής εκτέλεσης έργου, προμήθειας κ.λπ. από δημόσιες επενδύσεις	7995
7996	Έσοδα από τη διάθεση συμβατικών τευχών, διακηρύξεων και λοιπών εντύπων του Π.Δ.Ε.	7996
7997	Έσοδα από έκτακτες εισπράξεις, που δεν κατονομάζονται ειδικά και προέρχονται από κεφάλαια Δημοσίων Επενδύσεων που χορηγήθηκαν	7997
7998	Έσοδα γενικά από έργα αποκατάστασης σεισμών που προέρχονται από κεφάλαια δημοσίων επενδύσεων που χορηγήθηκαν	7998
7999	Διάφορα έσοδα από δημόσιες επενδύσεις (επιστροφές κρατήσεων από το ΙΚΑ στο Δημόσιο κ.λπ.)	7999
8000	**ΒΟΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ**	**8000**
8300	***Έσοδα από την Ε.Ε.***	**8300**
8310	**Απολήψεις από κοινοτικά ταμεία**	**8310**
8311	Συμμετοχή του Περιφερειακού Ταμείου σε πρόγραμμα περιφερειακής ανάπτυξης	8311
8312	Απολήψεις από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων για την εκτέλεση προγραμμάτων Δημοσίων επενδύσεων	8312
8313	Απολήψεις από το τμήμα προσανατολισμού και εγγυήσεων (Ε.Γ.Τ.Π.Ε.) για εκτέλεση προγραμμάτων Δ.Ε.	8313
8314	Συμμετοχή του Ταμείου Συνοχής σε προγράμματα Δ.Ε.	8314
8315	Συμμετοχή της Ε.Ε. σε προγράμματα υποδομής (Ε.Ζ.Ε.Σ.)	8315
8316	Απολήψεις από Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	8316
8317	Απολήψεις από το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (Χ.Μ.Π.Α.)	8317
8318	Απολήψεις από το Γενικό Πρόγραμμα Αλληλεγγύης και Διαχείρισης Μεταναστευτικών Ροών	νέος
8319	Απολήψεις από κοινοτικά ταμεία ή οργανισμούς για τη μελέτη ή εκτέλεση διάφορων προγραμμάτων	8319
9000	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ Π.Δ.Ε.**	**9000**
9100	**Από πηγές εσωτερικού**	**9100**
9110	**Προϊόν δανείων**	**9110**
9111	Προϊόν εντόκων γραμματίων	9111
9112	Προϊόν ομολογιακών δανείων	9112
9119	Δανεισμός από πηγές εσωτερικού για τη χρηματοδότηση του Π.Δ.Ε.	9119

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
9200	**Από πηγές εξωτερικού**	**9200**
9210	**Προϊόν δανείων**	**9210**
9211	Προϊόν κάθε είδους δανείων από πηγές εξωτερικού για τη χρηματοδότηση του Π.Δ.Ε.	9211
9212	Προϊόν δανείου 2.200 ECU που συνάφθηκε μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Ε.Ε.	9212
9220	**Προϊόν δανείων από διεθνή ταμεία και οργανισμούς**	**9220**
9221	Προϊόν δανείων από την Ε.Ε.	9221

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΚΩΔΙΚΑΣ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ

ΕΣΟΔΩΝ & ΕΞΟΔΩΝ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΚΩΔΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΕΞΟΔΩΝ

Ανάλυση Κωδικών Αριθμών Εξόδων

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
0000	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	**0000**
0100	**Προεδρική χορηγία, βουλευτικές αποζημιώσεις κ.λπ.**	**0100**
0110	**Προεδρική χορηγία**	**0110**
0111	Χορηγία του Προέδρου της Δημοκρατίας	0111
0113	Έξοδα παράστασης του Προέδρου της Δημοκρατίας	0113
0114	Έξοδα παράστασης όσων διετέλεσαν Πρόεδροι Δημοκρατίας	0114
0120	**Βουλευτικές αποζημιώσεις και επιδόματα**	**0120**
0121	Αποζημίωση βουλευτών	0121
0122	Αποζημίωση βουλευτών για τη συμμετοχή τους στα τμήματα διακοπών της Βουλής και τις επιτροπές αυτής	0122
0123	Επίδομα οργάνωσης γραφείου βουλευτών	0123 0125
0124	Οικογενειακή παροχή βουλευτών	0124
0126	Έξοδα κίνησης βουλευτών	0126
0130	**Εισφορές για την κοινωνική ασφάλιση των βουλευτών**	**0130**
0131	Εισφορές σε διάφορους ασφαλιστικούς φορείς για την κάλυψη της κύριας, επικουρικής και λοιπής ασφάλισης των βουλευτών	0131
0200	**Αμοιβές πολιτικών υπαλλήλων (τακτικοί & Ι.Δ.Α.Χ.)**	**0200** **0300Μ** **2870Μ**
0210	**Βασικός μισθός-γενικά επιδόματα**	**0210** **0220** **0310** **0320** **2870Μ**
0211	Βασικός μισθός	0211 0311 2871
0212	Επίδομα χρόνου υπηρεσίας	0221 0321
0213	Οικογενειακή παροχή	0223 0323
0214	Επίδομα εξομάλυνσης διαφορών μισθολογίου	0224 0324
0215	Επίδομα θέσης ευθύνης	0215
0216	Προσωπική διαφορά	0226

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
		0326
0217	Κίνητρο απόδοσης	0227
		0327
0219	Λοιπά γενικά επιδόματα	0222
		0225
		0228
		0229
		0322
		0325
		0328
		0329
0220	**Ειδικά επιδόματα**	**0230**
		0330Μ
0223	Ειδική παροχή υπαλλήλων περιφερειών (άρθρο 36 του ν.3731/2008)	0223
0224	Επίδομα δυσμενών και ειδικών συνθηκών εργασίας	0234
		0336
0225	Επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας	0235
		0335
0226	Επίδομα πληροφορικής	0244
0227	Επίδομα θέσεως ευθύνης και επίδομα ειδικής απασχόλησης των στελεχών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	0237
0228	Επίδομα προβληματικών και παραμεθορίων περιοχών	0238
		0338
0229	Λοιπά ειδικά επιδόματα	0231
		0233
		0236
		0239
		0266
		0331
		0334
		0339
0230	**Κλαδικά επιδόματα**	**0240**
		0330Μ
0232	Επίδομα εξωδιδακτικής απασχόλησης	0242
		0333
0233	Επίδομα προσωπικού σωφρονιστικών και αναμορφωτικών καταστημάτων	0243
0235	Επίδομα νοσοκομειακό και τροφής	0245
		0337Μ
0238	Επίδομα τροφής	0248
		0337Μ
0239	Λοιπά κλαδικά επιδόματα	0241
		0246

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
		0247 0249
0240	**Αποδοχές υπαλλήλων του διπλωματικού κλάδου και άλλων συναφών κατηγοριών**	**0390**
0241	Βασικός μισθός	0391
0242	Επίδομα χρόνου υπηρεσίας	0392
0244	Οικογενειακή παροχή	0394
0245	Επίδομα ξενίας - παράστασης και ξένων γλωσσών	0395
0246	Πάγια μηνιαία αποζημίωση, λόγω ειδικών συνθηκών προσφοράς υπηρεσίας και απασχόλησης πέραν του κανονικού ωραρίου εργασίας	0396
0247	Κίνητρο απόδοσης	0397
0248	Επίδομα υπηρεσίας στην αλλοδαπή	0398
0249	Λοιπά επιδόματα και αποζημιώσεις	0393 0399
0250	**Αποδοχές μελών Δ.Ε.Π.- Α.Ε.Ι., εκπαιδευτικού προσωπικού Τ.Ε.Ι. κ.λπ.**	**0290**
0251	Βασικός μισθός	0291
0252	Επίδομα χρόνου υπηρεσίας	0292
0254	Οικογενειακή παροχή	0294
0256	Επίδομα διδακτικής προετοιμασίας και εξωδιδακτικής πανεπιστημιακής απασχόλησης	0296
0257	Πάγια αποζημίωση για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης κ.λπ.	0297
0258	Ειδικό ερευνητικό επίδομα	0298
0259	Λοιπά επιδόματα, προσωπική διαφορά αποδοχών κ.λπ.	0293 0295 0299
0260	**Αποδοχές δικαστικών λειτουργών, κύριου προσωπικού Ν.Σ.Κ. και ιατροδικαστών**	**0270** **0280Μ**
0261	Βασικός μισθός	0271
0262	Επίδομα χρόνου υπηρεσίας	0272
0263	Έκτακτη παροχή άρθρου 5 παρ. 9 ν. 3620/2007	0263
0264	Οικογενειακή παροχή	0274
0266	Επίδομα ταχύτερης και αποτελεσματικότερης διεκπεραίωσης των υποθέσεων κ.λπ.	0276
0267	Πάγια μηνιαία αποζημίωση λόγω ειδικών συνθηκών προσφοράς υπηρεσιών	0277
0268	Απαιτήσεις δικαστικών λειτουργών λόγω διαφοράς των αποδοχών τους με τις αποδοχές των διευθυντών-γιατρών του ΕΣΥ	0281
0269	Λοιπά επιδόματα	0273 0275

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
		0278
0270	**Αποδοχές γιατρών ΕΣΥ**	**0380**
0271	Βασικός μισθός	0381
0272	Επίδομα χρόνου υπηρεσίας	0382
0274	Οικογενειακή παροχή	0384
0275	Επίδομα θέσεως ευθύνης	0385
0276	Επίδομα νοσοκομειακής απασχόλησης, απόδοσης και ειδικών συνθηκών άσκησης ιατρικού έργου	0386
0277	Πάγια αποζημίωση συμμετοχής σε σεμινάρια και ενημέρωσης βιβλιοθήκης	0387
0279	Λοιπά επιδόματα και αποζημιώσεις	0383
		0388
		0389
0280	**Διάφορες αποζημιώσεις**	**0230**
		0260
		0280
		0330
		0360Μ
0281	Πρόσθετη ειδική αποζημίωση υπαλλήλων του Υπουργείου Πολιτισμού για πολιτιστική επιμόρφωση (ν.3746/09 - άρθρο 77)	0281
0282	Αποζημίωση υπαλλήλων και δικαστικών λειτουργών που τελούν σε εκπαιδευτική άδεια	0262
		0282
		0362
0283	Αποζημίωση προσωπικού που απολύεται, συνταξιοδοτείται ή καταγγέλλεται η σύμβαση εργασίας	0364Μ
0284	Επίδομα υπηρεσίας στην αλλοδαπή	0232
		0332
0285	Πάγια Αποζημίωση για απασχόληση χωρίς ωράριο εργασίας (άρθρο 14 του ν.3205/2003)	0285
0286	Αναδρομικά οικογενειακής παροχής οικ.ετών 2001-2002 (άρθρο 26 ν.3205/2003)	0286
0287	Πρόσθετη μισθολογική παροχή (άρθρο 14 του ν.3016/2002)	0267
		0367
0288	Καταβολή αποδοχών, επιδομάτων κ.λπ. παρελθόντων ετών σε εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων	0288
0289	Λοιπές αποζημιώσεις	0263
		0264
		0269
		0369
0290	**Εισφορές για την κοινωνική ασφάλιση**	**0250**

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
		0350Μ
0291	Εισφορές στο ΙΚΑ	0251
		0351Μ
0292	Εισφορές σε λοιπούς ασφαλιστικούς οργανισμούς	0252
		0253
		0352Μ
0299	Λοιπές εισφορές για την κοινωνική ασφάλιση	0353
		0354
		0355
		0359Μ
0300	**Αμοιβές υπαλλήλων με σχέση εργασίας Ι.Δ. ορισμένου χρόνου και ειδικών κατηγοριών**	**0300Μ**
0330	**Αποδοχές προσωπικού μερικής απασχόλησης**	**0330**
0331	Αμοιβές προσωπικού μερικής απασχόλησης	0331
0340	**Αποδοχές εργατοτεχνικού, εποχιακού και λοιπού προσωπικού**	**0310Μ**
		0340
0341	Αντιμισθία εργατοτεχνικού και λοιπού προσωπικού (περιλαμβάνονται τα κάθε είδους επιδόματα, παροχές κ.λπ.)	0341
		0342
		0343
0342	Αμοιβές προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (Ι.Δ.Ο.Χ.) γενικά (συμπεριλαμβάνεται και το εποχικό προσωπικό)	0312
0343	Αμοιβές επιτόπιου προσωπικού στην αλλοδαπή	0313
0344	Αμοιβές αναπληρωτών εκπαιδευτικών	0344
0345	Αμοιβές προσωπικού που πραγματοποιεί στις δημόσιες υπηρεσίες άσκηση στο επάγγελμα	0345
0350	**Εισφορές στην κοινωνική ασφάλιση**	**0350Μ**
0351	Εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς εργατοτεχνικού και λοιπού προσωπικού	0351Μ
		0352Μ
0352	Εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (Ι.Δ.Ο.Χ.) γενικά (συμπεριλαμβάνεται και το εποχικό προσωπικό)	0356
0353	Εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς του επιτόπιου προσωπικού στην αλλοδαπή	0353
0354	Εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς αναπληρωτών εκπαιδευτικών	0354
0355	Εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς όσων πραγματοποιούν επαγγελματική άσκηση στις δημόσιες υπηρεσί-	0355

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	ες	
0356	Εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς προσωπικού μερικής απασχόλησης	0356
0359	Λοιπές εισφορές	0359Μ
0370	**Αποδοχές ειδικών κατηγοριών**	**0370**
0371	Μισθοδοσία αρχιερέων και ιεροκηρύκων	0371
0372	Μισθοτροφοδοσία πληρωμάτων, κρατικών και επίτακτων πλωτών μέσων (περιλαμβάνονται και όλες οι άλλες παροχές)	0372
0373	Αμοιβές μελών ανεξάρτητων αρχών και μελών συλλογικών οργάνων διοίκησης αυτοτελών δημοσίων υπηρεσιών	0373
0374	Αντιμισθία συνεργατών βουλευτών	0374
0375	Αμοιβές αντιρρησιών συνείδησης που εκπληρώνουν εναλλακτική πολιτική κοινωνική υπηρεσία (αρθρ.21 ν.2510/97)	0375
0380	**Διάφορες αποζημιώσεις**	**0260Μ** **0360Μ**
0385	Αποζημίωση σπουδαστών δημοσίων σχολών που πραγματοποιούν στις δημόσιες υπηρεσίες άσκηση στο επάγγελμα	0265
0389	Λοιπές αποζημιώσεις	0364Μ
0400	**Αμοιβές στρατιωτικών γενικά, οργάνων ΕΛ.ΑΣ, Λ.Σ., Π.Σ. και Αγροφυλακής**	**0400**
0410	**Βασικός μισθός**	**0410**
0411	Βασικός μισθός αξιωματικών, ανθυπασπιστών και όσων εξομοιώνονται	0411 0412 0413
0412	Βασικός μισθός μαθητών στρατιωτικών σχολών	0415Μ
0414	Βασικός μισθός μονίμων, εθελοντών και λοιπών οπλιτών	0414
0415	Βασικός μισθός στρατεύσιμων οπλιτών (κληρωτών και εφέδρων)	0415Μ
0420	**Γενικά επιδόματα**	**0420**
0421	Επίδομα χρόνου υπηρεσίας	0421
0423	Οικογενειακή παροχή	0423
0424	Επίδομα εξομάλυνσης διαφορών μισθολογίου	0424
0429	Λοιπά γενικά επιδόματα	0428
0430	**Ειδικά επιδόματα**	**0430**
0431	Επίδομα ευθύνης διοίκησης-διεύθυνσης	0431
0432	Επίδομα αυξημένης επιχειρησιακής ετοιμότητας μονάδων (συμπεριλαμβάνεται και η νυχτερινή απασχόληση του	0432

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	προσωπικού ΕΛ.ΑΣ., Π.Σ. και Λ.Σ.)	
0433	Επίδομα ειδικής απασχόλησης	0433
0434	Επίδομα κινδύνου (πτητικό, πτώσης αλεξιπτωτιστών, υποβρύχιων καταστροφέων και καταδυτικό, δυτών, εκκαθάρισης ναρκοπεδίων)	0434
0435	Επίδομα θέσης υψηλής ή αυξημένης ευθύνης	0439Μ
0436	Επίδομα τροφής	0436
0437	Επίδομα ειδικών συνθηκών	0437
0439	Λοιπά ειδικά επιδόματα	0435 0439
0450	**Εισφορές για την κοινωνική ασφάλιση**	**0450**
0451	Εισφορές στο Ι.Κ.Α.	0451
0452	Εισφορές σε λοιπούς αφαλιστικούς οργανισμούς	0452
0480	**Διάφορες αποζημιώσεις**	**0430** **0460**
0482	Αποζημίωση στρατιωτικών για εκπαίδευση	0462 0465
0483	Αποζημίωση εθνοφυλάκων που χρησιμοποιούνται για τη φύλαξη στρατιωτικών εγκαταστάσεων	0463
0484	Επίδομα υπηρεσίας στην αλλοδαπή	0432
0489	Λοιπές αποζημιώσεις	0466 0469
0500	**Πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές**	**0500**
0510	**Πρόσθετες παροχές (περιλαμβάνονται και οι ασφαλιστικές εισφορές)**	**0510** **0520** **0530**
0511	Αποζημίωση για υπερωριακή εργασία	0511 0521 0531
0512	Αμοιβή για εργασία κατά τις εξαιρέσιμες ημέρες και νυχτερινές ώρες	0512 0522 0532
0513	Ειδική αποζημίωση για απασχόληση πλέον του πενθημέρου την εβδομάδα	0513 0533
0514	Αμοιβή για εργασία πέρα από τα συνήθη καθήκοντα	0514
0515	Αποζημίωση μελών συλλογικών οργάνων	0515 0534
0516	Υπερωριακή αποζημίωση εκπαιδευτικών (μόνιμων και αναπληρωτών)	0516

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
0517	Αμοιβές ωρομισθίων εκπαιδευτικών και λοιπών προσώπων για την προσφορά διδακτικού έργου	0517 0535
0518	Αποζημίωση για έκτακτη απασχόληση κατά την περίοδο των εκλογών	0538
0519	Λοιπές πρόσθετες παροχές και αποζημιώσεις	0514 0518 0519 0523 0536 0537 0539
0540	**Υγειονομική περίθαλψη ασφαλισμένων του δημοσίου κλπ.**	**0540**
0541	Φαρμακευτική περίθαλψη	0541
0542	Ιατρική περίθαλψη	0542
0543	Παρακλινικές εξετάσεις	0543
0544	Οδοντιατρική περίθαλψη	0544
0545	Δαπάνες νοσηλείας στο εξωτερικό (περιλαμβάνονται και οι φοιτητές των ανωτ.εκπαιδ.ιδρυμάτων της ημεδαπής)	0545
0546	Νοσοκομειακή περίθαλψη σε νοσηλευτικά ιδρύματα δημοσίου δικαίου (ν.δ.2592/1953)	0546
0547	Νοσοκομειακή περίθαλψη σε νοσηλ.ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου και κλινικές	0547
0548	Επίδομα φυσιολογικού τοκετού	0548
0549	Λοιπές δαπάνες νοσηλείας	0549
0550	**Λοιπά έξοδα ασφαλισμένων του δημοσίου**	**0550**
0559	Λοιπά έξοδα ασφαλισμένων του δημοσίου	0559
0560	**Λοιπές παροχές, αποζημιώσεις και οικονομικές ενισχύσεις**	**0260** **0360** **0460** **0560** **0570**
0561	Αποζημίωση για απασχόληση πέραν του κανονικού ωραρίου υπαλλήλων που έχουν διατεθεί στα γραφεία βουλευτών	0561
0562	Αποζημίωση εφημεριών γιατρών Ε.Σ.Υ.	0562
0563	Αποζημίωση για κανονική άδεια που δεν χορηγήθηκε	0261 0361 0461
0564	Οικονομική ενίσχυση για αγορά κατοικίας σε προβληματικές περιοχές	0571

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
0565	Αποζημιώσεις υπαλλήλων που μετατάσσονται ή μεταφέρονται σε υπηρεσίες προβληματικών ή παραμεθορίων περιοχών	0268 0363
0566	Αμοιβές μελών των Κλιμακίων Ελέγχου Λαϊκών Αγορών και Υπαίθριου Εμπορίου	0566
0567	Αποζημίωση ελεγκτών – γεωπόνων, κτηνιάτρων κλπ, που διενεργούν φυτοϋγειονομικούς ελέγχους και ελέγχους ποιότητας - καταλληλότητας (αρ. 14 – ν.3460/2006)	0567
0568	Εφάπαξ έκτακτη οικονομική παροχή του ν. 3758/09	0568
0569	Λοιπές αποζημιώσεις και οικονομικές ενισχύσεις	0569
0570	**Παροχές και επιδόματα καταργηθέντων με το ν. 3697/2008 ειδικών λογαριασμών (περιλαμβάνονται και ασφαλιστικές εισφορές)**	**0570**
0571	Ειδικό επίδομα (περιλαμβάνονται και ασφαλιστικές εισφορές) μηχανικών, γεωλόγων, γεωτεχνικών κ.λπ. πτυχιούχων ΑΕΙ (άρθρο 8 ν. 2430/96, όπως ισχύει)	0571
0572	Ειδικό επίδομα (περιλαμβάνονται και ασφαλιστικές εισφορές) μηχανικών πτυχιούχων ΤΕΙ (άρθρο 8 ν. 2430/96, όπως ισχύει)	0572
0573	Δικαιώματα γεωτεχνικών ν. 3470/06 (περιλαμβάνονται και ασφαλιστικές εισφορές)	0573
0574	Ειδικό επίδομα (περιλαμβάνονται και ασφαλιστικές εισφορές) υπαλλήλων διαχειριστικών αρχών (άρθρο 7 παρ. 7 του ν. 2860/2000 & άρθρο 18 παρ. 6 του ν. 3614/2007)	0574
0579	Λοιπές παροχές και επιδόματα καταργηθέντων με το ν. 3697/2008 ειδικών λογαριασμών (περιλαμβάνονται και ασφαλιστικές εισφορές)	0579
0600	**Συντάξεις δημόσιων λειτουργών**	**0600**
0610	**Συντάξεις δημοσίου**	**0610** **0620** **0630** **0640** **0650**
0611	Συντάξεις πολιτικών υπαλλήλων	0611 0619
0612	Συντάξεις δικαστικών λειτουργών	0612
0613	Συντάξεις στρατιωτικών, οργάνων ΕΛ.ΑΣ, Λ.Σ., Π.Σ. κλπ.	0621 0629
0614	Συντάξεις θυμάτων πολέμου 1940-1949	0631 0632

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
		0633 0638Μ
0615	Συντάξεις ν.1543/85 & ν.1863/89 καθώς και πολιτών από τον άμαχο πληθυσμό	0634 0638Μ
0616	Συντάξεις θυμάτων πολέμων μέχρι το 1923	0636 0637 0638Μ
0617	Συντάξεις αγωνιστών εθνικής αντίστασης	0642 0643
0618	Συντάξεις πρωθυπουργών και βουλευτών	0651 0652
0619	Προσωπικές συντάξεις που απονεμήθηκαν με ειδικούς νόμους-τιμητικές συντάξεις	0641 0649
0660	**Χορηγία και συντάξεις δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων**	**0660**
0661	Χορηγία σε δημάρχους και πρόεδρους κοινοτήτων	0661
0662	Συντάξεις δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων	0662
0670	**Λοιπές συντάξεις**	**0670** **0680**
0671	Συντάξεις κληρικών και υπαλλήλων πρώην ασφαλισμένων στο Τ.Α.Κ.Ε.	0671
0672	Συντάξεις υπαλλήλων Ο.Σ.Ε.	0681
0680	**Γενικά επιδόματα και βοηθήματα συνταξιούχων**	**0680**
0681	Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΚΑΣ) Δημοσίου	0681
0690	**Συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις σε διεθνείς οργανισμούς**	**0690**
0691	Συνταξιοδοτικές εισφορές στο κοινοτικό συνταξιοδοτικό σύστημα (αρθρ.10 ν.2592/98)	0691
0700	**Πληρωμές για μετακινήσεις**	**0700**
0710	**Πληρωμές για μετακινήσεις**	**0710** **0720** **0730**
0711	Εξοδα μετακίνησης στο εσωτερικό μόνιμου προσωπικού (τακτικοί – Ι.Δ.Α.Χ.)	0711 0721
0712	Εξοδα μετάθεσης ή απόσπασης στο εσωτερικό	0712 0722
0713	Εξοδα μετακίνησης από το εσωτερικό στο εξωτερικό και	

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	αντίστροφα μόνιμου προσωπικού (τακτικών – Ι.Δ.Α.Χ.)	0713 0723
0714	Εξοδα μετάθεσης ή απόσπασης στο εξωτερικό	0714 0724
0715	Εξοδα μετακίνησης στο εξωτερικό όσων υπηρετούν σε ελληνικές υπηρεσίες του εξωτερικού	0715 0725
0716	Εξοδα μετακίνησης λοιπών προσώπων στο εσωτερικό (περιλαμβάνονται ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, τα μέλη της Κυβέρνησης, του Κοινοβουλίου, οι Γεν.Γραμματείς και οι Ειδικοί Γραμματείς)	0731
0717	Εξοδα μετακίνησης λοιπών προσώπων απο το εσωτερικό στο εξωτερικό και αντίστροφα (περιλαμβάνονται ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, τα μέλη της Κυβέρνησης, του Κοινοβουλίου, οι Γεν.Γραμματείς και οι Ειδικοί Γραμματείς)	0732
0718	Εξοδα μετακίνησης μαθητών που εξετάζονται σε άλλο λύκειο από αυτό που φοιτούν	0733
0719	Λοιπά έξοδα κίνησης	0716
0800	**Πληρωμές για λοιπές υπηρεσίες**	**0800**
0810	**Μισθώματα και αποζημιώσεις χρήσης λόγω επίταξης**	**0810**
0812	Μισθώματα και αποζημιώσεις λόγω επίταξης γενικά	0812
0813	Μισθώματα κτιρίων	0813
0814	Μισθώματα μεταφορικών μέσων	0814
0816	Δαπάνες χρηματοδοτικής μίσθωσης	0816
0819	Λοιπές μισθώσεις	0811 0815 0819
0820	**Μεταφορές, επικοινωνίες**	**0820**
0821	Μεταφορά μαθητών	0821
0823	Ταχυδρομικά	0823
0824	Υποχρεώσεις από παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών (τέλη, μισθώματα και δαπάνες εγκαταστάσεων)	0824
0825	Τηλεφωνικά, τηλεγραφικά, τηλετυπικά υπηρεσιών εξωτερικού	0825
0826	Δαπάνες κινητής τηλεφωνίας	0826
0828	Δαπάνες μεταφοράς εφέδρων αξιωματικών, δοκίμων εφέδρων αξιωματικών και οπλιτών που υπηρετούν την θητεία τους, λόγω αδείας	0828
0829	Λοιπές μεταφορές	0822 0829
0830	**Υδρευση, ηλεκτρική ενέργεια, καθαριότητα κλπ.**	**0830**

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
0831	Υδρευση και άρδευση	0831
0832	Ηλεκτρική ενέργεια	0832Μ
0833	Χρήση φυσικού αερίου	0832Μ
0839	Δαπάνες καθαριότητας	0839
0840	**Δημοσιεύσεις, εκδόσεις και λοιπές δαπάνες δημοσίων σχέσεων**	**0840**
0841	Διαφημίσεις και δημοσιεύσεις γενικά	0841 0842
0843	Εκδόσεις – εκτυπώσεις – βιβλιοδεσία (περιλαμβάνεται και η προμήθεια χάρτου)	0843
0844	Εκθέσεις, οργάνωση συνεδρίων και πολιτιστικών εκδηλώσεων	0844 0846 0847
0845	Κάθε είδους δαπάνες δημοσίων σχέσεων	0845
0850	**Αμοιβές για συντήρηση και επισκευή μόνιμων εγκαταστάσεων (ιδιοκτησίας του δημοσίου ή μισθωμένων)**	**0850**
0851	Αμοιβές για συντήρηση και επισκευή κτιρίων γενικά, εγκαταστάσεων στρατωνισμού, ελλιμενισμού, αερολιμένων και λοιπών μόνιμων εγκαταστάσεων	0851 0852
0860	**Αμοιβές για συντήρηση και επισκευή μηχανικού και λοιπού εξοπλισμού**	**0860**
0861	Αμοιβές για συντήρηση και επισκευή μεταφορικών μέσων ξηράς γενικά	0861
0862	Αμοιβές για συντήρηση και επισκευή πλωτών μέσων και δεξαμενών	0862
0863	Αμοιβές για συντήρηση και επισκευή αεροσκαφών	0863
0869	Αμοιβές για συντήρηση και επισκευή λοιπού εξοπλισμού	0864 0869
0870	**Αμοιβές όσων εκτελούν ειδικές υπηρεσίες**	**0870**
0871	Αμοιβές φυσικών προσώπων	0871
0873	Αμοιβές νομικών προσώπων	0873
0874	Αμοιβές και προμήθειες τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων	0874
0875	Αμοιβές για δαπάνες καθαριότητας (συμπεριλαμβάνονται φυσικά και νομικά πρόσωπα)	0875
0878	Αμοιβές εκτέλεσης υλοτομικών εργασιών	0878
0879	Λοιπές αμοιβές όσων εκτελούν ειδικές υπηρεσίες	0872 0879
0880	**Αμοιβές για εκπαίδευση**	**0880**

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
0881	Αμοιβές για εκπαίδευση, μετεκπαίδευση,επιμόρφωση	0881
0890	**Ειδικές αμοιβές και λοιπές δαπάνες**	**0890**
0892	Πάσης φύσεως δαπάνες σε εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων ή συμβιβαστικών πράξεων	0892Μ
0893	Δαπάνες αποδοχής δωρεών, κληροδοσιών, σχολαζουσών κληρονομιών, κατάσχεσης, πτώχευσης κλπ.	0892Μ 0893Μ
0894	Δικαστικά – συμβολαιογραφικά έξοδα	0892Μ 0893Μ
0895	Εκτακτα έξοδα δημόσιας ασφάλειας	0895
0896	Απόρρητες δαπάνες	0896
0899	Λοιπές δαπάνες και ειδικές αμοιβές	0891 0894 0895 0899
1000	**ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ**	**1000**
1100	**Προμήθεια ειδών εξοπλισμού υπηρεσιών, εργαστηρίων κ.λπ.**	**1100** **1600Μ**
1110	**Προμήθεια ειδών γραφικής ύλης,υλικών εκτύπωσης και μικροεξοπλισμού**	**1110** **1120**
1111	Προμήθεια χαρτιού, γραφικών ειδών και λοιπών συναφών υλικών	1111
1114	Κατ'αποκοπή χορήγημα για γραφική ύλη	1114
1120	**Προμήθεια έντυπου υλικού**	1120 1610
1121	Προμήθεια βιβλίων, συγγραμμάτων, περιοδικών, εφημερίδων και λοιπών συναφών εκδόσεων	1121 1122
1123	Προμήθεια επιστημονικών συγγραμμάτων και βοηθημάτων για σπουδαστές εκπαιδευτικών ιδρυμάτων	1123
1124	Προμήθεια έντυπων τίτλων αξιών	1611
1130	**Προμήθεια εκπαιδευτικού υλικού**	**1130**
1131	Προμήθεια εκπαιδευτικού υλικού	1131
1200	**Προμήθεια υγειονομικού, φαρμακευτικού υλικού και ειδών καθαριότητας**	**1200**

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
1210	**Προμήθεια υγειονομικών, φαρμακευτικών και ορθοπεδικών ειδών**	**1210** **1220**
1211	Προμήθεια υγειονομικού και φαρμακευτικού υλικού	1211 1212
1213	Προμήθεια υλικού αιμοδοσίας	1213
1214	Προμήθεια κτηνιατρικού υλικού	1221
1219	Προμήθεια λοιπών υγειονομικών, φαρμακευτικών και ορθοπεδικών ειδών	1215 1219
1230	**Προμήθεια ειδών καθαριότητας**	**1230**
1231	Προμήθεια ειδών καθαριότητας	1231
1232	Κατ'αποκοπή χορήγημα για καθαριότητα	1232
1300	**Προμήθεια ειδών συντήρησης και επισκευής εγκαταστάσεων και εξοπλισμού**	**1300**
1310	**Προμήθεια ειδών συντήρησης και επισκευής εγκαταστάσεων**	**1310**
1311	Προμήθεια ειδών συντήρησης και επισκευής εγκαταστάσεων	1311 1312 1319
1320	**Προμήθεια ειδών συντήρησης και επισκευής εξοπλισμού**	**1320**
1321	Προμήθεια ειδών συντήρησης και επισκευής μεταφορικών μέσων ξηράς γενικά	1321
1323	Προμήθεια ειδών συντήρησης και επισκευής πλωτών μέσων και δεξαμενών	1323
1325	Προμήθεια ειδών συντήρησης και επισκευής αεροσκαφών	1325
1329	Προμήθεια ειδών συντήρησης και επισκευής κάθε είδους λοιπού εξοπλισμού	1322 1324 1326 1329
1400	**Προμήθεια ειδών διατροφής, ιματισμού, υπόδησης, εξάρτυσης, εστίασης, κατασκήνωσης και άθλησης**	**1400**
1410	**Προμήθεια ειδών διατροφής και συναφών ειδών**	**1410**
1411	Προμήθεια ειδών διατροφής	1411 1419
1419	Λοιπές συναφείς προμήθειες	1419
1420	**Προμήθεια ειδών ιματισμού,υπόδησης και εξάρτυσης**	**1420**
1421	Προμήθεια ιματισμού, υφασμάτων και συναφών υλικών	1421

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
		1422
1423	Προμήθεια ειδών υπόδησης	1423
1424	Προμήθεια κάθε είδους υλικών εξάρτυσης και αλεξιπτώτων	1424
1430	**Προμήθεια ειδών εστίασης, άθλησης και ψυχαγωγίας**	**1130** **1430**
1431	Προμήθεια ειδών εστίασης και κατασκήνωσης	1431 1439
1432	Προμήθεια ειδών άθλησης και ψυχαγωγίας	1132
1500	**Προμήθεια καυσίμων και λιπαντικών**	**1500**
1510	**Προμήθεια καυσίμων και λιπαντικών**	**1510**
1511	Προμήθεια καυσίμων και λιπαντικών	1511
1512	Προμήθεια καυσίμων θέρμανσης και δαπάνες κοινοχρήστων	1512
1513	Κατ'αποκοπή χορήγημα για προμήθεια καυσίμων θέρμανσης	1513
1600	**Διάφορες προμήθειες**	**1740**
1610	**Αγορά ζώων και τροφής αυτών**	1740
1611	Κατ' αποκοπή χορήγημα διατροφής, περίθαλψης και λοιπών εξόδων σκύλων ανιχνευτών ναρκωτικών ουσιών	1743
1619	Λοιπές προμήθειες	1749
1630	**Προμήθεια έργων τέχνης, κειμηλίων, αρχαιοτήτων και λοιπού ιστορικού υλικού**	**1630**
1631	Προμήθεια έργων τέχνης, κειμηλίων, αρχαιοτήτων και λοιπού ιστορικού υλικού	1631
1640	**Προμήθεια χρωμάτων, χημικών και λοιπών συναφών υλικών**	**1220** **1640**
1641	Προμήθεια χρωμάτων και λοιπών συναφών υλικών	1641
1642	Προμήθεια χημικών υλικών και αεραφρού	1642
1643	Προμήθεια φυτοπαθολογικού υλικού	1222
1690	**Προμήθειες λοιπών υλικών**	**1620** **1690**
1691	Προμήθεια ξυλείας και μετάλλων	1691 1692
1699	Λοιπές προμήθειες	1621 1622 1699

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
1700	**Προμήθεια κεφαλαιακού εξοπλισμού**	**1700**
1710	**Προμήθεια ειδών εξοπλισμού γραφείων, εργαστηρίων κ.λπ.**	**1710**
1711	Προμήθεια επίπλων	1711
1712	Προμήθεια συσκευών θέρμανσης και κλιματισμού	1712
1713	Προμήθεια γραφομηχανών, μηχανημάτων φωτοαντιγραφής κ.λπ. μηχανών γραφείου	1713
1720	**Προμήθεια μηχανικού και λοιπού εξοπλισμού**	**1140** **1690** **1720** **1750**
1723	Προμήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών, προγραμμάτων και λοιπών υλικών	1141 1723
1725	Προμήθεια κάθε είδους τηλεπικοινωνιακού, μετεωρολογικού και λοιπού συναφούς ηλεκτρονικού εξοπλισμού	1693 1725
1729	Προμήθεια κάθε είδους μηχανικού και λοιπού εξοπλισμού	1721 1722 1724 1726 1729 1751
1730	**Προμήθεια μεταφορικών μέσων**	**1730**
1731	Προμήθεια μεταφορικών μέσων ξηράς	1731
1739	Προμήθεια λοιπών μεταφορικών μέσων και πρόσθετου εξοπλισμού	1732 1733 1734
1900	**Στρατιωτικές κατασκευές, προμήθειες και εξοπλισμοί**	**1900**
1910	**Κτίρια και λοιπές κατασκευές**	**1910** **1990Μ**
1911	Κατασκευή κτιρίων και εγκαταστάσεων στρατωνισμού γενικά	1911
1912	Κατασκευή προβλητών κ.λπ. ναυτικών εγκαταστάσεων	1912
1913	Κατασκευή αεροδρομίων κ.λπ. αεροπορικών εγκαταστάσεων	1913
1919	Λοιπές κατασκευές	1919 1999Μ

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
1920	**Προμήθεια μεταφορικών, τηλεπικοινωνιακών μέσων, μηχανημάτων και εργαλείων**	**1920** **1930** **1940** **1990Μ**
1921	Προμήθεια μεταφορικών μέσων ξηράς	1921
1922	Προμήθεια πλωτών μέσων	1922
1923	Προμήθεια αεροσκαφών	1923
1924	Προμήθεια τηλεπικοινωνιακών μέσων γενικά	1931
1925	Προμήθεια μηχανημάτων και εργαλείων γενικά	1941
1929	Λοιπές προμήθειες	1929 1999Μ
1970	**Ειδικές προμήθειες (πολεμοφόδια, οπλισμός κλπ.)**	**1950** **1960** **1970**
1971	Προμήθεια κύριου υλικού	1971
1972	Προμήθεια πολεμοφοδίων γενικά	1951
1973	Προμήθεια οπλισμού	1961
2000	**ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΤΙΚΕΣ**	**2000**
2100	**Επιδοτήσεις, οικονομικές ενισχύσεις, κάλυψη ελλειμμάτων ειδικών διαχειρίσεων, ειδικών λογαριασμών κ.λπ.**	**2100**
2110	**Οικονομικές ενισχύσεις και κάλυψη ελλειμμάτων γεωργικού τομέα**	**2110** **2120**
2111	Οικονομικές ενισχύσεις γεωργικού χαρακτήρα	2111
2112	Κάλυψη ελλείμματος Ε.Λ.Ε.ΓΕ.Π.	2122
2130	**Επιδοτήσεις**	**2130** **2140** **2150** **2160** **2190**
2131	Επιδοτήσεις άγονων γραμμών	2131
2132	Επιδότηση επιτοκίων ειδικών κατηγοριών δανείων ν.128/75	2151
2133	Επιδότηση επιτοκίων δανείων που χορηγούνται σε φοιτητές για μεταπτυχιακές σπουδές	2152
2134	Επιδότηση εταιρειών εμπορίας πετρελαιοειδών για τον ανεφοδιασμό με πετρελαιοειδή των προβληματικών περιοχών της χώρας	2191
2139	Λοιπές επιδοτήσεις	2132 2141

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
		2161
		2199
2200	**Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου (οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, γεωργικούς, βιοτεχνικούς, βιομηχανικούς και τουριστικούς οργανισμούς)**	**2200**
2210	**Σε οργανισμούς εποπτείας Υπουργείου Γεωργίας**	**2210**
		2240
		2250
2212	Επιχορήγηση στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.	2212
2213	Επιχορήγηση στο Κ.Τ.Γ.Κ. & Δ.	2241
		2242
		2243
		2244
		2245
		2246
2214	Επιχορήγηση στον ΕΛΓΑ	2258
2219	Επιχορηγήσεις σε λοιπούς οργανισμούς εποπτείας Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων	2211
		2251
		2252
		2253
		2254
		2255
		2256
		2257
		2259
2220	**Σε Ο.Τ.Α. α' βαθμού και δημοτικές επιχειρήσεις**	**2220**
		2230
2221	Τακτική οικονομική ενίσχυση των δήμων που θα δημιουργηθούν από τη συνένωση των Ο.Τ.Α. σύμφωνα με το άρθρο 4 του Δ.Κ.Κ. (άρθρα 1 και 2 του ν.1622/86)	2221
2222	Επιχορήγηση για την αναπλήρωση των εσόδων που απωλέσθηκαν λόγω κατάργησης των τελών ύδρευσης των Δ.Ε.Υ.Α. (ν.2065/92 άρθρο 43)	2231
2223	Επιχορήγηση ΟΤΑ α΄βαθμού για δαπάνες μερικής απασχόλησης	2223
2224	Επιχορήγηση στις σχολικές επιτροπές και σχολικές εφορείες	2224
2225	Επιχορήγηση για αναπτυξιακά και οικονομικά κίνητρα των ΟΤΑ του άρθρου 3 του ν.2240/94	2225
2226	Επιχορήγηση του Δήμου Αθηναίων για την αντιμετώπιση της μισθοδοσίας του μεταταχθέντος προσωπικού του Ε-	2226

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	θνικού Κήπου (ν.3274/2004, άρθρο 25 παρ.7α & 7ε)	
2227	Επιχορήγηση του Δήμου Αθηναίων για την αντιμετώπιση των δαπανών συντήρησης φυτικού εμπλουτισμού και εν γένει διαχείρισης του Εθνικού Κήπου (ν.3274/2004, άρθρο 25 παρ.9)	2227
2228	Επιχορήγηση ΟΤΑ α΄βαθμού για δαπάνες ΚΕΠ	2228
2229	Επιχορήγηση σε Ο.Τ.Α. για λοιπούς σκοπούς	2223 2229
2260	**Σε βιοτεχνικούς, βιομηχανικούς και τουριστικούς οργανισμούς**	**2260**
2261	Επιχορήγηση στον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.	2261
2262	Επιχορήγηση στον ΕΛ.Ο.Τ.	2262
2263	Επιχορήγηση στον Ε.Ο.Τ.	2263
2269	Επιχορήγηση σε λοιπούς βιοτεχνικούς, βιομηχανικούς και τουριστικούς οργανισμούς	2269
2270	**Σε Ο.Τ.Α. β΄ βαθμού (Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις)**	**2270** **2280**
2271	Επιχορήγηση Ν.Α. για δαπάνες μερικής απασχόλησης	2271
2272	Επιχορήγηση σε Ν.Α. για δαπάνες προστασίας ελαιοπαραγωγής	2281
2273	Επιχορήγηση σε Ν.Α. για αμοιβές μελών των Κλιμακίων Ελέγχου Λαϊκών Αγορών και Υπαιθρίου Εμπορίου	2273
2274	Επιχορήγηση σε Ν.Α. για βοηθήματα υγειονομικής περίθαλψης και επιδόματα κοινωνικής πρόνοιας	2274
2275	Επιχορήγηση σε Ν.Α. για δαπάνες μεταφοράς μαθητών	2285
2276	Επιχορήγηση σε Ν.Α. για δαπάνες λειτουργίας των νοσηλευτικών ιδρυμάτων και των σχολών τους	2276
2277	Επιχορήγηση Ν.Α. για δαπάνες ΚΕΠ	2277
2278	Επιχορήγηση σε Ν.Α. για δαπάνες λειτουργίας των πάσης φύσεως προνοιακών ιδρυμάτων	2278
2279	Επιχορήγηση σε Ν.Α. για λοιπές δαπάνες και σκοπούς	2272 2273 2275 2279 2282 2283 2284 2286 2287 2288 2289
2280	**Σε ΟΤΑ β΄βαθμού (Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις) συνέχεια**	

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
2281	Επιχορήγηση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων για αποζημίωση συμβεβλημένων ιατρών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας ιατρικής εξέτασης υποψηφίων οδηγών	2281
2300	**Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου (ιδρύματα και οργανισμοί υγείας, πρόνοιας, κοινωνικής ασφάλισης και λογαριασμούς)**	**2300**
2310	**Σε οργανισμούς και ιδρύματα υγείας**	**2310** **2320Μ**
2311	Επιχορήγηση σε νοσηλευτικά ιδρύματα ν.δ. 2592/53 και σε Κέντρα Υγείας, για δαπάνες λειτουργίας και ερευνητικών προγραμμάτων	2311 2315Μ
2312	Επιχορήγηση στο Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας	2312
2313	Επιχορήγηση στο Ν.Ι.Μ.Τ.Σ.	2313
2314	Επιχορήγηση στο Ε.Κ.Α.Β. για δαπάνες λειτουργίας	2314
2315	Επιχορήγηση στον Ο.Π.Α.Δ.	2325
2316	Επιχορήγηση σε οργανισμούς και ιδρύματα υγείας για δαπάνες εξοπλισμού	2316
2317	Επιχορήγηση νοσηλευτικών ιδρυμάτων ν.δ. 2592/53 και της Δ.ΕΠ.Α.ΝΟ.Μ., για την καταβολή τοκοχρεωλυσίων	2317
2318	Επιχορήγηση στη Δ.ΕΠ.Α.ΝΟ.Μ.	2318
2319	Επιχορήγηση σε λοιπούς οργανισμούς, σχολές και ιδρύματα υγείας για δαπάνες λειτουργίας και ερευνητικών προγραμμάτων	2312 2315Μ 2319
2320	**Σε οργανισμούς και ιδρύματα υγείας (συνέχεια**	**2320Μ**
2321	Επιχορήγηση Λογαριασμού Υγειονομικών Κτιρίων	2321
2322	Επιχορήγηση σε νοσηλευτικά ιδρύματα για δαπάνες προμήθειας φαρμάκων και αντιμετώπισης της μεσογειακής αναιμίας	2322
2323	Επιχορήγηση φορέων για δαπάνες νοσοκομειακής περίθαλψης και φαρμακευτικής περίθαλψης σε οικονομικά αδύνατους	2323
2324	Επιχορήγηση στο ΕΚΑΒ για δαπάνες διαμετακομιδής βαρέως ασθενών (άρθρο 39 παρ.2 ν.2733/1999)	2324
2330	**Σε οργανισμούς κοινωνικής πρόνοιας και για σκοπούς κοινωνικής αντίληψης**	**2330** **2340Μ**
2331	Επιχορήγηση στο Π.Ι.Κ.Π.Α για δαπάνες λειτουργίας	2331
2332	Επιχορήγηση σε θεραπευτήρια χρόνιων παθήσεων παιδιών για δαπάνες λειτουργίας	2332

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
2333	Επιχορήγηση στο Ινστιτούτο Αναπτυξιακής Αποκατάστασης	2333
2334	Επιχορήγηση σε ιδρύματα μέριμνας ανηλίκων και προστασίας ηλικιωμένων για δαπάνες λειτουργίας	2334 2341
2335	Επιχορήγηση μονάδων κοινωνικής φροντίδας (Ν.Π.Δ.Δ.) για δαπάνες λειτουργίας	2335
2336	Επιχορήγηση για σκοπούς κοινωνικής αντίληψης από το καθαρό προϊόν του ειδικού λαχείου	2336
2337	Επιχορήγηση στο Ε.Κ.Κ.Α. για δαπάνες λειτουργίας	
2338	Επιχορήγηση στο Ι.Κ.Π.Α. για δαπάνες λειτουργίας	
2339	Λοιπές επιχορηγήσεις για σκοπούς κοινωνικής πρόνοιας και αντίληψης	2333 2335 2339
2340	**Σε κέντρα και σχολές κοινωνικής πρόνοιας**	**2340Μ**
2343	Επιχορήγηση στις παιδικές εξοχές	2343
2344	Επιχορήγηση στην Κεντρική Επιτροπή Μαθητικών Κατασκηνώσεων και Φιλοξενίας	2344
2349	Επιχορήγηση σε λοιπά κέντρα, σχολές κοινωνικής πρόνοιας και εταιρείες προστασίας αποφυλακιζομένων	2345 2346 2349
2350	**Σε οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης**	**2350** **5000Μ**
2351	Επιχορήγηση στον Ο.Γ.Α.	2351
2352	Επιχορήγηση στο Ι.Κ.Α – Ε.Τ.Α.Μ.	2352
2353	Καταβολή των αναληφθεισών από το Δημόσιο υποχρεώσεων των προβληματικών επιχειρήσεων κ.λπ. προς το Ι.Κ.Α. κ.λπ. (αρ.74 ν.2127/93) και των ποσών που αντιστοιχούν στις μειώσεις εισφορών (αρ.44 παρ.5 ν.2084/92)	5168
2354	Συμμετοχή του Δημοσίου στην χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης (αρ.22 & 35 ν.2084/92)	5158
2355	Επιχορήγηση στον Οργανισμό Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.)	2355
2356	Επιχορήγηση στο Ν.Α.Τ.	2356
2357	Επιχορήγηση στο Τ.Ε.Β.Ε.	2357
2358	Επιχορήγηση στο Τ.Α.Ε.	2358
2359	Επιχορήγηση σε λοιπούς οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης	2353 2354 2359
2360	**Σε οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης (συνέχεια)**	

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
2361	Επιχορήγηση στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για τον κλάδο σύνταξης του ΤΑΠ-ΟΤΕ	
2362	Επιχορήγηση στον Λογαριασμό Αγροτικής Εστίας (Λ.Α.Ε.)	2362
2363	Επιχορήγηση ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και ΤΑΥΤΕΚΩ για τους Τομείς Ασφάλισης Προσωπικού Δ.Ε.Η.	Νέος
2400	**Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (επιστημονικά, εκπαιδευτικά, πολιτιστικά, λογαριασμούς, λοιπά ιδρύματα και οργανισμούς)**	**2400**
2410	**Σε επιστημονικά και πνευματικά ιδρύματα**	**2410**
2411	Επιχορήγηση στο Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ"	2411
2413	Επιχορήγηση στο Ι.Γ.Μ.Ε.	2413
2414	Επιχορήγηση στο Ε.Κ.Κ.Ε.	2414
2416	Επιχορήγηση στο ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.	2416
2418	Επιχορήγηση στο Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών	2418
2419	Επιχορήγηση σε λοιπά επιστημονικά και πνευματικά ιδρύματα	2412 2415 2419
2420	**Σε εκπαιδευτικά ιδρύματα**	**2420** **2430Μ**
2421	Επιχορήγηση στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα του πανεπιστημιακού τομέα	2421
2422	Επιχορήγηση στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα του τεχνολογικού τομέα	2422
2423	Επιχορήγηση για κάθε είδους έξοδα λειτουργίας των ελληνικών σχολείων της αλλοδαπής	2423
2424	Επιχορήγηση στις Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες	2424
2425	Επιχορήγηση σε εκπαιδευτικά ιδρύματα για δαπάνες φοιτητικής μέριμνας	2425
2426	Επιχορήγηση στον Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ.)	2426
2427	Επιχορήγηση στη Σιβιτανίδειο Σχολή	2432
2428	Επιχορήγηση στην Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.)	2433
2429	Επιχορήγηση σε λοιπά εκπαιδευτικά ιδρύματα και φοιτητικές λέσχες	2429
2430	**Σε σχολές, ινστιτούτα και οργανισμούς εκπαιδευτικού χαρακτήρα**	**2420Μ** **2430Μ**
2432	Επιχορήγηση στην Εθνική Σχολή Δικαστών	2427
2433	Επιχορήγηση στη Σ.Ε.Υ.Υ.Ο.	2428
2434	Επιχορήγηση στις Ν.Ε.Λ.Ε.	2434

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
2436	Επιχορήγηση στον Ο.Ε.Δ.Β.	2436
2437	Επιχορήγηση στο Ι.Κ.Υ	2437
2438	Επιχορήγηση στο Ε.Κ.Δ.Δ.	2438
2439	Επιχορήγηση σε λοιπές σχολές, ινστιτούτα και οργανισμούς εκπαιδευτικού χαρακτήρα	2431 2439
2440	**Σε πολιτιστικά ιδρύματα**	**2440** **2450**
2441	Επιχορήγηση σε βιβλιοθήκες	2441 2442 2449Μ
2442	Επιχορήγηση σε μουσεία	2443 2444 2445 2446 2449Μ
2443	Επιχορήγηση σε δημοτικά περιφερειακά θέατρα	2451
2449	Επιχορήγηση σε λοιπά πολιτιστικά ιδρύματα	2457 2459
2460	**Σε εκκλησιαστικούς οργανισμούς**	**2460**
2461	Επιχορήγηση στις αγιορείτικες μονές (ν.1166/81)	2461
2469	Επιχορήγηση σε λοιπούς εκκλησιαστικούς οργανισμούς	2462 2469
2470	**Σε οργανισμούς κοινωνικής πολιτικής**	**2470**
2472	Επιχορήγηση στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.)	2472 2473 2475 2476
2477	Επιχορήγηση στον Ε.Φ.Ε.Τ.	2477
2478	Επιχορήγηση στον Ο.Α.Σ.Π. για δαπάνες αντισεισμικού σχεδιασμού και προστασίας	2478
2479	Επιχορήγηση σε λοιπούς οργανισμούς κοινωνικής πολιτικής	2471 2474 2479Μ
2480	**Σε ειδικά ταμεία, λογαριασμούς και λοιπούς φορείς**	**2290** **2480** **2490**
2481	Επιχορήγηση στο Τ.ΕΘ.Α.	2481
2482	Επιχορήγηση σε εθνικά γυμναστήρια για δαπάνες λειτουργίας	2491

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
2483	Επιχορήγηση στον Ο.Δ.ΔΗ.Χ.	2492
2484	Επιχορήγηση στην Εταιρία Παγίων Ε.Υ.Δ.Α.Π.	2484
2485	Επιχορήγηση στην Ε.Υ.Α.Θ. Παγίων	2485
2486	Επιχορήγηση στο Τ.Α.Π.Α. (αρθρ.8, ν.736/1977)	2486
2487	Επιχορήγηση σε λιμενικά ταμεία	2291
2489	Επιχορήγηση σε λοιπά ειδικά ταμεία και λογαριασμούς	2482
		2483
		2484
		2485
		2489
		2499
2500	**Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου**	**2500**
2510	***Σε ερευνητικά και επιστημονικά ιδρύματα***	**2510**
2513	Επιχορήγηση στο ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.	2513
2515	Επιχορήγηση στο Ι.Τ.Ε.	2515
2516	Επιχορήγηση στο Ε.Ι.Ε.	2516
2517	Επιχορήγηση στο Ε.Ι.Ε. για δαπάνες Κοινοπραξίας Βιβλιοθηκών Ερευνητικών Κέντρων της Γ.Γ.Ε.Τ.	2517
2519	Επιχορήγηση σε λοιπά ερευνητικά και επιστημονικά ιδρύματα	2511
		2512
		2514
		2517
		2519
2520	***Σε πολιτιστικά ιδρύματα***	**2520**
		2530
2521	Επιχορήγηση σε βιβλιοθήκες	2521
2522	Επιχορήγηση σε μουσεία	2523
		2531
		2532
		2535
2523	Επιχορήγηση στην ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ Α.Ε.	2534
2524	Επιχορήγηση στον Οργανισμό Μεγάρου Μουσικής Αθηνών (Ο.Μ.Μ.Α.) και στον Οργανισμό Μεγάρου Μουσικής Θεσ/νίκης (Ο.Μ.Μ.Θ.)	2524
2525	Επιχορήγηση στο Ιδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού	2525
2526	Επιχορήγηση στο Εθνικό Θέατρο	2536
2527	Επιχορήγηση στο Κ.Θ.Β.Ε.	2537
2528	Επιχορήγηση στην Ε.Λ.Σ.	2538
2529	Επιχορήγηση σε λοιπά πολιτιστικά ιδρύματα	2521
		2522
		2526
		2527

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
		2528 2529 2533 2539
2530	**Σε πολιτιστικά ιδρύματα (συνέχεια)**	**2530**
2531	Επιχορήγηση στην « ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ Α.Ε.»	2513
2532	Επιχορήγηση του Οργανισμού Εθελοντισμού «Έργο Πολιτών»	2532
2533	Επιχορήγηση στο Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας	2533
2540	**Σε νοσηλευτικά και υγειονομικά ιδρύματα**	**2540**
2541	Επιχορήγηση στο ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.	2549Μ
2542	Επιχορήγηση στο Γ.Π.Ν. Παπαγεωργίου	2542
2543	Επιχορήγηση στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο	2543
2544	Επιχορήγηση σε μονάδες ψυχικής υγείας	2544
2545	Επιχορήγηση στο ΚΕ.Θ.Ε.Α.	2545
2546	Επιχορήγηση στον Ε.Ε.Σ., περιλαμβανομένης και της καταβολής του ετήσιου τοκοχρεωλυσίου στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων	2546
2547	Επιχορήγηση στο Ελληνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών	2547
2548	Επιχορήγηση στον Ο.ΚΑ.ΝΑ.	2548
2549	Επιχορήγηση σε λοιπά νοσηλευτικά και υγειονομικά ιδρύματα	2541 2544 2549Μ
2550	**Σε ιδρύματα υγείας, κοινωνικής πρόνοιας και για σκοπούς κοινωνικής αντίληψης**	**2550**
2551	Επιχορήγηση σε ιδρύματα και εταιρείες προστασίας ανηλίκων και ενηλίκων	2551 2552 2553
2552	Επιχορήγηση στο Εθνικό Παρατηρητήριο Ατόμων με Αναπηρίες	2552
2554	Επιχορήγηση στο Ε.Ι.Ν.	2554
2555	Επιχορήγηση στον Ο.ΚΑ.ΝΑ. για δαπάνες των κέντρων πρόληψης	2548Μ
2556	Επιχορήγηση για σκοπούς κοινωνικής αντίληψης από το καθαρό προϊόν του ειδικού λαχείου	2556
2557	Επιχορήγηση στο Ε.Ι.Α.Π.Ο.Ε.	2557
2558	Επιχορήγηση στο Κέντρο Βρεφών "Η ΜΗΤΕΡΑ"	2558
2559	Επιχορήγηση σε λοιπά ιδρύματα κοινωνικής πρόνοιας για σκοπούς κοινωνικής αντίληψης	2559

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
2560	**Σε σχολές και οργανισμούς κοινωνικής πρόνοιας**	**2560**
2561	Επιχορήγηση της Ομοσπονδίας Κωφών Ελλάδος για δαπάνες προγραμμάτων διερμηνείας στη νοηματική γλώσσα	2561
2562	Επιχορήγηση στον Ε.Ο.Π. για δαπάνες λειτουργίας	2562
2569	Επιχορήγηση σε λοιπούς οργανισμούς και σχολές κοινωνικής πρόνοιας	2561 2569
2570	**Σε αθλητικούς φορείς**	**2570**
2571	Επιχορήγηση σε ανεγνωρισμένες αθλητικές ομοσπονδίες και σε αθλητικά σωματεία	2571
2579	Επιχορήγηση σε λοιπούς αθλητικούς φορείς	2572 2579
2580	**Σε συγκοινωνιακούς φορείς**	**2580**
2583	Επιχορήγηση στους συγκοινωνιακούς φορείς της πρωτεύουσας και στον Ο.Α.Σ.Θ. για κάλυψη των ελλειμμάτων τους (ν.588/77, ν.1836/44, ν.2078/92 & ν.2175/93)	2583
2589	Επιχορήγηση σε λοιπούς συγκοινωνιακούς φορείς	2581 2582 2589
2590	**Επιχορηγήσεις σε λοιπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα και οργανισμούς**	**2470** **2590**
2591	Επιχορήγηση στη Κ.Ε.Δ.	2479Μ
2592	Επιχορήγηση στον Ο.Σ.Κ. για δαπάνες λειτουργίας	2439 2592
2593	Επιχορήγηση στο Α.Π.Ε.	2593
2594	Επιχορήγηση στον Ο.Π.Ε.	2594
2595	Οικονομική ενίσχυση πολιτικών κομμάτων	2595
2596	Επιχορήγηση στον Ο.Σ.Κ. για την καταβολή τοκοχρεολυσίων	2435 2596
2597	Επιχορήγηση στην Ε.Ρ.Τ. Α.Ε. (άρθρο 14 ν.1730/87)	2597
2598	Επιχορήγηση στο Εθνικό Οπτικοακουστικό Αρχείο	2598
2599	Λοιπές επιχορηγήσεις φυσικών ή νομικών προσώπων και οργανισμών	2591 2598 2599
2600	**Επιχορηγήσεις, εισφορές και συνδρομές σε διεθνείς οργανισμούς και κοινότητες του εξωτερικού**	**2600**
2610	**Επιχορηγήσεις, εισφορές και συνδρομές σε διεθνείς οργανισμούς**	**2610**

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
		2620
		2630
		2640
		2650
		2660
2611	Σε πολιτικούς και οικονομικούς οργανισμούς	2610
		2657
		5155
2612	Σε επιστημονικούς , πολιτιστικούς οργανισμούς και ιδρύματα	2620
2613	Σε εμπορικούς οργανισμούς	2630
2614	Σε οργανισμούς υγείας και κοινωνικής πρόνοιας	2640
2615	Σε γεωργικούς οργανισμούς	2660
2616	Σε λοιπούς διεθνείς οργανισμούς	2652
		2653
		2654
		2655
		2659
2620	**Οικονομικές ενισχύσεις και επιχορηγήσεις εξωτερικού**	**2670**
		2690
2621	Σε πολιτιστικούς φορείς εξωτερικού	2670
2622	Σε ελληνικές κοινότητες εξωτερικού και οργανώσεις αποδήμων	2692
		2693
2629	Λοιπές ενισχύσεις και επιχορηγήσεις εξωτερικού	2691
		2699
2700	**Εισοδηματικές ενισχύσεις και λοιπές μεταβιβάσεις**	**2700**
2710	**Βοηθήματα για υγειονομική περίθαλψη**	**2710**
2711	Βοηθήματα σε χανσενικούς	2711
2712	Βοηθήματα σε πάσχοντες από συγγενή αιμολυτική αναιμία	2712
2713	Βοηθήματα σε νεφροπαθείς και μεταμοσχευμένους καρδιάς, ήπατος, πνευμόνων και μυελού των οστών	2713
2714	Βοηθήματα σε οικονομικά αδύνατους για υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό	2714
2715	Συμμετοχή Δημοσίου στη φαρμακευτική περίθαλψη δικαιούχων ΕΚΑΣ ασφαλιστικών οργανισμών (αρ.34 παρ.1 ν.2676/99)	2715
2719	Λοιπά βοηθήματα για υγειονομική περίθαλψη	2719
2720	**Ειδικά επιδόματα κοινωνικής πρόνοιας**	**2720**
2721	Επιδόματα σε απροστάτευτους ανήλικους	2721
2722	Επιδόματα σε τυφλούς	2722

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
2723	Επιδόματα σε κωφαλάλους	2723
2724	Επιδόματα σε παραπληγικούς,τετραπληγικούς και ακρωτηριασμένους	2724
2725	Επιδόματα σε νοητικά καθυστερημένους	2725
2726	Επιδόματα σε βαριά ανάπηρους ανίκανους προς εργασία	2726
2727	Επίδομα κίνησης	2727
2728	Επιδόματα σε σπαστικούς	2728
2729	Λοιπά ειδικά επιδόματα κοινωνικής πρόνοιας	2729
2730	**Γενικά επιδόματα και βοηθήματα κοινωνικής πρόνοιας**	**0820** **2730**
2731	Επιδόματα πολυτέκνων κ.λπ.	2731
2732	Επίδομα θέρμανσης	2732
2733	Μεταφοράς ατόμων με ειδικές ανάγκες	0827
2734	Βοηθήματα στέγασης	2734
2735	Επιδόματα ανάδοχης οικογένειας	2735
2736	Επιδόματα προστασίας της μητρότητας	2736
2737	Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (Ε.Κ.Α.Σ.)	2737
2739	Λοιπά γενικά βοηθήματα και επιδόματα κοινωνικής πρόνοιας	2739
2740	**Παροχή υποτροφιών**	**2740**
2741	Παροχή υποτροφιών για εκπαιδευτικούς σκοπούς	2741 2742 2743
2744	Παροχή υποτροφιών για αθλητικούς σκοπούς	2744 2745
2749	Παροχή λοιπών υποτροφιών και ενισχύσεων	2749
2750	**Εισοδηματικές ενισχύσεις και λοιπά μέτρα κοινωνικής προστασίας**	**2730** **2750**
2751	Εισοδηματική ενίσχυση νοικοκυριών ορεινών και μειονεκτικών περιοχών με χαμηλά εισοδήματα (άρθρο 27 ν.3016/2002)	2751
2752	Εισοδηματική ενίσχυση οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα και τέκνα που φοιτούν στην υποχρεωτική εκπαίδευση (άρθρο 27 ν.3016/2002)	2752
2753	Εισοδηματικές ενισχύσεις του άρθρου 14 του ν.2837/2000 και του άρθρου 6 του ν. 2874/2000	2738
2754	Εισοδηματική ενίσχυση οικογενειών με τέκνα που σπουδάζουν μακριά του τόπου μόνιμης κατοικίας τους	2754
2755	Εισοδηματικές ενισχύσεις συνταξιούχων Δημοσίου	2755
2756	Επιχορήγηση στο Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής	2756
2757	Οικονομικές ενισχύσεις πυροπαθών, σεισμοπλήκτων,	2757

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
	πλημμυροπαθών κ.λπ.	
2758	Έκτακτη οικονομική ενίσχυση κοινωνικής αλληλεγγύης	2758
2759	Λοιπές εισοδηματικές ενισχύσεις	**2759**
2790	**Λοιπές οικονομικές αποζημιώσεις και βοηθήματα**	**2790**
2792	Επιδόματα στράτευσης	2792
2799	Λοιπές οικονομικές αποζημιώσεις και βοηθήματα	2791
		2793
		2795
		2796
		2799
2800	**Επιχορηγήσεις για αποδοχές προσωπικού γενικά**	**2800**
2810	**Σε οργανισμούς και ιδρύματα υγείας δημοσίου δικαίου**	**2810**
2819	Σε οργανισμούς και ιδρύματα υγείας για μισθοδοσία προσωπικού	2811
		2812
		2813
		2814
		2815
		2819
2820	**Σε οργανισμούς και ιδρύματα υγείας ιδιωτικού δικαίου**	**2820**
2821	Επιχορήγηση σε νοσηλευτικά ιδρύματα που δεν διέπονται από το ν.δ. 2592/1953 για μισθοδοσία των ειδικευόμενων γιατρών	2821
2830	**Σε Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού**	**2830**
2831	Οικονομική ενίσχυση σε άπορες κοινότητες για μισθοδοσία των γραμματέων τους	2831
2840	**Σε ιδρύματα και οργανισμούς κοινωνικής πρόνοιας δημοσίου δικαίου**	**2840**
2841	Επιχορήγηση στο Π.Ι.Κ.Π.Α για μισθοδοσία προσωπικού	2841
2842	Επιχορήγηση σε θεραπευτήρια χρόνιων παθήσεων για μισθοδοσία προσωπικού	2842
2843	Επιχορήγηση σε ιδρύματα μέριμνας ανηλίκων και προστασίας ηλικιωμένων για μισθοδοσία προσωπικού	2843
		2844
2845	Επιχορήγηση στο Ε.Ι.Α.Α. για μισθοδοσία προσωπικού	2845
2846	Επιχορήγηση στο Εθνικό Ίδρυμα Κωφών για μισθοδοσία προσωπικού	2846
2847	Επιχορήγηση στο Ε.Κ.Κ.Α. για μισθοδοσία προσωπικού	
2848	Επιχορήγηση στο Ι.Κ.Π.Α. για μισθοδοσία προσωπικού	

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
2849	Επιχορήγηση σε λοιπά ιδρύματα και οργανισμούς κοινωνικής πρόνοιας για μισθοδοσία προσωπικού	2849
2850	**Σε ιδρύματα και οργανισμούς κοινωνικής πρόνοιας ιδιωτικού δικαίου**	**2850**
2851	Επιχορήγηση στον Ε.Ο.Π. για μισθοδοσία προσωπικού	2851
2859	Επιχορήγηση σε λοιπά ιδρύματα και οργανισμούς κοινωνικής πρόνοιας για μισθοδοσία προσωπικού	2859
2890	**Σε λοιπά ιδρύματα, οργανισμούς, ειδικούς λογαριασμούς κλπ.**	**2890**
2891	Επιχορήγηση εποπτευομένων από το Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων Φορέων για την καταβολή αμοιβών προσωπικού καθαριότητας με σύμβαση μίσθωσης έργου	2891
2892	Επιχορήγηση στον εκτός προϋπολογισμού λογαριασμό της ληψοδοσίας του δημόσιου ταμείου "Κεφάλαιο προς πληρωμή μισθού εφημεριακού κλήρου" για κάλυψη του ελλείμματός του (α.ν. 536/1945)	2892
2893	Επιχορήγηση στο ΕΘ.Ι.Α.Γ.Ε. για μισθοδοσία προσωπικού	2893
2894	Επιχορήγηση στα Α.Ε.Ι. για δαπάνες μισθοδοσίας έκτακτου διδακτικού προσωπικού	2894
2899	Λοιπές επιχορηγήσεις για μισθοδοσία	2891 2895 2899
3000	**ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΚΡΥΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΕΣΟΔΑ**	**3000**
3100	**Επιστροφές όσων εισπράχτηκαν χωρίς να οφείλονται**	**3100**
3110	**Από άμεσους φόρους**	**3110**
3111	Επιστροφές φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων	3111
3112	Επιστροφές φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων	3112
3119	Επιστροφές λοιπών άμεσων φόρων	3119
3120	**Από έμμεσους φόρους**	**3120**
3121	Επιστροφές δασμών - τελών (αρθ. 2 ν.δ. 226/1969)	3121
3122	Επιστροφή φόρου κατανάλωσης καυσίμων που αναλίσκονται για την παραγωγή εγχωρίων προϊόντων με προορισμό ενδοκοινοτικές παραδόσεις	3122
3123	Επιστροφές δασμών βάσει κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ενωσης	3123
3125	Επιστροφή ποσοστού Ε.Φ.Κ. που αναλογεί στο πετρέλαιο εσωτερικής καύσης κίνησης στους αγρότες (ν. 2386/96	3125

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	&2873/00)	
3126	Επιστροφή Ε.Φ.Κ. που αναλογεί στα πετρελαιοειδή προϊόντα που χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς της ναυσιπλοΐας στα ελληνικά ύδατα, συμπεριλαμβανομένης και της επαγγελματικής αλιείας, όταν ο εφοδιασμός πραγματοποιείται απο φορολογημένα καύσιμα	3126
3127	Επιστροφή Ε.Φ.Κ., που αναλογεί στα πετρελαιοειδή προϊόντα που χρησιμοποιούνται κατά την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας από τα τουριστικά πλοία ή πλοιάρια του ν. 438/1976 (παρ. 2, άρθρο 14, ν. 2386/96)	3127
3128	Επιστροφή Ε.Φ.Κ. και λοιπών φορολογιών πετρελαίου σε ξενοδοχειακές μονάδες και νοσηλευτικά και προνοιακά ιδρύματα (άρθρο 15 παρ.15 ν.2386/96 και άρθρο 19 παρ.7 ν.2753/99)	3128
3129	Επιστροφές λοιπών έμμεσων φόρων (ν.δ. 4435/64 κ.λπ.)	3129
3130	**Από Φ.Π.Α.**	**3130**
3131	Επιστροφές Φ.Π.Α. στους αγρότες ειδικού καθεστώτος (κατ'αποκοπή)	3131
3132	Επιστροφές Φ.Π.Α. από εξαγωγές, ενδοκοινοτικές παραδόσεις και εξομοιούμενες προς αυτές πράξεις (άρθ. 22, 22α και 27 ν.1642/86)	3132
3133	Επιστροφές Φ.Π.Α. που αφορούν αγαθά επένδυσης εισαγόμενα από τρίτες χώρες ή αγορασμένα στο εσωτερικό της χώρας (άρθ. 26 και 27 ν.1642/86)	3133
3134	Επιστροφές Φ.Π.Α. σε υποκείμενους στο φόρο που είναι εγκαταστημένοι σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε.	3134
3139	Λοιπές επιστροφές Φ.Π.Α.	3139
3190	**Από άλλες περιπτώσεις**	**3190**
3191	Επιστροφή των αχρεωστήτως εισπραχθέντων εσόδων στον Ε.Ο.Φ. (άρθ. 40 ν.2065/92)	3191
3192	Επιστροφές στην Ε.Ε.	3192
3193	Επιστροφές σε νομικά πρόσωπα και φορείς που εκτελούν κοινοτικά προγράμματα	3193
3198	Τακτοποίηση επιστροφών φόρων και δασμών παρελθόντων οικονομικών ετών	3198
3199	Λοιπές επιστροφές εσόδων	3199
3200	**Αποδόσεις εσόδων που εισπράχτηκαν για τρίτους**	**3200**
3210	**Σε Ο.Τ.Α. α'βαθμού (δήμοι-κοινότητες)**	**3210**
3211	Αποδόσεις σε Ο.Τ.Α. α' βαθμού του ποσοστού που τους αναλογεί, από τους εισπραττόμενους φόρους κατά τη μεταβίβαση ακινήτων ή πλοίων λόγω επαχθούς αιτίας (ν.δ. 317/1969)	3211
3212	Απόδοση στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού του ειδικού εσόδου επί	3212

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	των τελών κυκλοφορίας	
3213	Απόδοση στους Ο.Τ.Α.α' βαθμού ποσοστού 90% επί των 2/3 του 19,5% από τις καθαρές συνολικές ετήσιες εισπράξεις του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, για δαπάνες πέραν του προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ	3213
3214	Απόδοση στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού ποσοστού 10% επί των 2/3 του 19,5% από τις καθαρές συνολικές ετήσιες εισπράξεις του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, για δαπάνες που είναι ενταγμένες στο πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ	3214
3215	Απόδοση στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού ποσοστού 20% επί του 20% του εσόδου που προέρχεται από τις καθαρές ετήσιες εισπράξεις του φόρου εισοδήματος των τόκων καταθέσεων, για δαπάνες πέραν του προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ	3215
3216	Απόδοση στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού ποσοστού 80% επί του 20% του εσόδου που προέρχεται από τις καθαρές ετήσιες εισπράξεις του φόρου εισοδήματος των τόκων καταθέσεων, για δαπάνες που είναι ενταγμένες στο πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ	3216
3217	Απόδοση του 20% του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων σε Ο.Τ.Α. α' βαθμού Δωδεκανήσου (άρθρο 79 παρ.2 του ν.δ. 3223/55 και ν.δ.3843/58)	3217
3218	Απόδοση στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού του 30% επί των εισπραττομένων εσόδων από τα παράβολα για τη χορήγηση και ανανέωση αδειών παραμονής και εργασίας των αλλοδαπών	
3219	Λοιπές αποδόσεις σε Ο.Τ.Α. α' βαθμού	3218 3219
3220	**Σε Ο.Τ.Α. β' βαθμού (Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις)**	**3220**
3221	Απόδοση στις Ν.Α. του 10% επί των τελών κυκλοφορίας αυτοκινήτων	3221
3222	Απόδοση στις Ν.Α. του 10% επί του φόρου μεταβίβασης οικοδομών, οικοπέδων και αγροκτημάτων	3222
3223	Απόδοση στις Ν.Α. ποσοστού 4,5% επί του τέλους ταξινόμησης στα επιβατικά, αυτοκίνητα, φορτηγά και λεωφορεία Ι.Χ. και Δ.Χ. που κυκλοφορούν για πρώτη φορά στην Ελλάδα	3223
3224	Απόδοση στις Ν.Α.του 2% επί του φόρου προστιθέμενης αξίας	3224
3225	Απόδοση στις Ν.Α. του 100% επι των τελών διενέργειας τεχνικών ελέγχων οχημάτων	3225
3228	Απόδοση στους Ο.Τ.Α. β' βαθμού του 15% επί των εισπραττομένων εσόδων από τα παράβολα για τη χορήγηση και ανανέωση αδειών παραμονής και εργασίας των αλλο-	

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
	δαπών	
3229	Λοιπές αποδόσεις σε Ο.Τ.Α. β΄ βαθμού	3226 3229
3230	**Σε εκπαιδευτικά και πολιτιστικά ιδρύματα**	**3230**
3231	Απόδοση στην Ακαδημία Αθηνών	3231
3232	Απόδοση του ειδικού φόρου σε δικαιούχους φορείς για την ενίσχυση της κινηματογραφικής τέχνης	3232
3239	Λοιπές αποδόσεις σε εκπαιδευτικά και πολιτιστικά ιδρύματα	3233 3239
3240	**Σε οργανισμούς, ιδρύματα και ειδικούς λογαριασμούς κοινωνικής ασφάλισης**	**3240**
3241	Απόδοση στον Ο.Γ.Α.	3241
3242	Απόδοση στο Ι.Κ.Α. από φόρο καπνοβιομηχανικών προϊόντων (άρθ. 48 ν.2127/93)	3242
3243	Απόδοση στον ΕΟΦ (ν.1965/91 άρθρο 6 παρ. 6)	3243
3244	Απόδοση στον ΕΛΓΑ των εισπράξεων γι'αυτόν από την ειδική ασφαλιστική εισφορά στα εγχωρίως παραγόμενα αγροτικά προϊόντα και υποπροϊόντα (ν.2040/92, άρθρο 31)	3244
3245	Αποδόσεις στον Οργανισμό Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.)	3245
3246	Απόδοση στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (Α.Κ.Α.ΓΕ.) ποσοστού 4% επί των ετήσιων συνολικών εσόδων από Φ.Π.Α. (άρθρο 149 ν.3655/2008)	3246
3249	Αποδόσεις σε λοιπούς οργανισμούς, ιδρύματα και ειδικούς λογαριασμούς κοινωνικής ασφάλισης	3249
3250	**Σε ταμεία κοινωνικής ασφάλισης**	**3250**
3251	Απόδοση στο Τ.Ε.Β.Ε. του πρόσθετου ποσοστού που του αναλογεί στα κάθε είδους αναλογικά πάγια τέλη χαρτοσήμου (ν.δ. 4435/1964 και β.δ.783/1964)	3251
3252	Απόδοση στο Τ.Α.Ε. του πρόσθετου ποσοστού που αναλογεί στα κάθε είδους αναλογικά πάγια τέλη χαρτοσήμου (ν.δ.4435/1964 & β.δ. 783/1964)	3252
3253	Απόδοση στο Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.) των αναλογούντων φόρων κατά τη μεταβίβαση ακινήτων ή πλοίων (ν.1512/1985) και των αναλογούντων τελών από μεταβίβαση οχημάτων (άρθρο 27 ν. 2873/2000)	3253
3256	Αποδόσεις στο Τ.Σ.Α.	3256
3258	Απόδοση στο Ν.Α.Τ. ποσοστού 5% στις εισπράξεις από φαρικά τέλη	3284
3259	Απόδοση σε λοιπά ταμεία κοινωνικής ασφάλισης	3254

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
		3255 3257 3259
3270	**Σε ειδικούς λογαριασμούς**	**3260Μ 3270**
3271	Απόδοση στην Α.Τ.Ε. των εισπραττόμενων ποσών από το τίμημα κλήρου, που παραχωρήθηκε σε ακτήμονες καλλιεργητές και κτηνοτρόφους (ν.888/79)	3271
3272	Απόδοση στο λογαριασμό,που τηρείται στην Τ.Ε."Εσοδα Υπουργείου Εμπ. Ναυτιλίας από τέλη παροπλισμού"	3272
3273	Απόδοση στο λογαριασμό της Κ.Ε.Δ.που τηρείται στην Τ.Ε. των εσόδων από την εκποίηση και διαχείριση ανταλλάξιμης περιουσίας	3273
3274	Απόδοση στο λογαριασμό της Κ.Ε.Δ. που τηρείται στην Τ.Ε. των εσόδων από την εκποίηση και διαχείριση ακινήτων του Δημοσίου, που βρίσκονται στα Δωδεκάνησα	3274
3275	Απόδοση στο λογαριασμό της Ε.Τ.Ε. των εσόδων της Κ.Ε.Δ. από τη διαχείριση και εκποίηση γενικά ακινήτων του Δημοσίου	3275
3276	Απόδοση ποσοστού 7% επί των τελών δημοσίευσης σε Φ.Ε.Κ. πράξεων Α.Ε υπέρ των υπαλλήλων της Γ.Γ.Εμπορίου	3276
3277	Απόδοση στον ειδικό λογαριασμό του Υ.Ε.Ν. που τηρείται σε τράπεζα του εσόδου που εισπράττεται από θαλάσσια μεταφορικά μέσα	3277
3278	Απόδοση ποσοστού επί των εισπράξεων των βεβαιωμένων οφειλών κατά την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου οικ. έτους (άρθρο 16, ν.2227/94)	3278
3279	Λοιπές αποδόσεις σε ειδικούς λογαριασμούς	3261 3263 3279
3280	**Αποδόσεις σε ειδικά ταμεία**	**3280**
3282	Αποδόσεις στο Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ. των εσόδων που εισπράττονται γι'αυτό (ν.720/77)	3282
3283	Απόδοση ποσοστού 7% στο Τ.Ε.Ο. του φόρου κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών (ν.1473/84)	3283
3289	Λοιπές αποδόσεις σε ειδικά ταμεία	3289
3290	**Σε λοιπούς οργανισμούς, νομικά και φυσικά πρόσωπα**	**3260Μ 3290**
3291	Απόδοση ποσοστού 30% στα εισπραττόμενα προξενικά ναυτιλιακά τέλη, για αμοιβή των προϊσταμένων των παράλιων άμισθων ελληνικών προξενικών αρχών	3291
3292	Απόδοση στην Ιερά Μονή Βατοπαιδίου και την Αθωνιά-	

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	δα Σχολή Αγίου Ορους ποσοστών ίσων με 40% και 20% αντίστοιχα, του εισπραττόμενου από το Δημόσιο μισθώματος της λίμνης Μπουρούς Ξάνθης (άρθρο 66 ν.δ. 420/1970)	3292
3294	Απόδοση σε τρίτους του ποσού που αναλογεί από τα εισπραττόμενα έσοδα απο χρηματικές ποινές, έξοδα κ.λπ. επιβαλλόμενες από τα ποινικά δικαστήρια (άρθρ. 4 ν.663/77)	3294
3295	Απόδοση ποσοστού 12% στα εισπραττόμενα προξενικά ναυτιλιακά τέλη (άρθρο 3 παρ.1β'του ν.δ.952/1971)	3295
3298	Απόδοση στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς	3298
3299	Λοιπές αποδόσεις σε οργανισμούς, φυσικά και νομικά πρόσωπα	3269
		3296
		3297
		3299
3300	**Δαπάνες εκμετάλλευσης κρατικής περιουσίας**	**3300**
3320	**Δαπάνες εκμετάλλευσης κρατικής περιουσίας**	**3320**
		3330
3323	Δαπάνες λειτουργίας εκμεταλλευομένων αλυκών από το Δημόσιο καθώς και γενικές δαπάνες λειτουργίας των σμυριδορυχείων Νάξου	3323
3325	Δαπάνες προμήθειας και κατεργασίας φαρμακευτικών ουσιών	3325
3326	Δαπάνες κοπής κερμάτων	3331
		3332
3329	Λοιπές δαπάνες εκμετάλλευσης	3321
		3322
3400	**Αποδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ενωση**	**3400**
3410	**Αποδόσεις-Συνεισφορές**	3410
		3420
3411	Αποδόσεις δασμών που βεβαιώθηκαν με βάση το κοινό εξωτερικό δασμολόγιο	3411
3412	Αποδόσεις γεωργικών εισφορών που βεβαιώθηκαν	3412
3413	Αποδόσεις εισφορών ζάχαρης και ισογλυκόζης που βεβαιώθηκαν	3413
3414	Αποδόσεις ιδίων πόρων που προέρχονται από Φ.Π.Α	3414
3415	Αποδόσεις βάσει Α.Ε.Ε. (Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα)	3421
3416	Πρόσθετες ή έκτακτες συνεισφορές	3423
3419	Λοιπές αποδόσεις	3415
		3416

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
		3419
		3422
3430	***Συμμετοχή σε προγράμματα***	**3430**
3431	Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης	3431
3432	Συμμετοχή στο πρόγραμμα επισιτιστικής βοήθειας	3432
3433	Επιστροφές από ανεκτέλεστα προγράμματα	3433
4000	**ΔΑΠΑΝΕΣ ΒΟΡΕΙΟΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ ΣΥΜΦΩΝΟΥ (Ν.Α.Τ.Ο) ΠΟΥ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ-ΜΕΛΩΝ**	**4000**
4100	**Δαπάνες έργων κοινού ενδιαφέροντος ΝΑΤΟ *που ε-κτελούνται στην Ελλάδα και χρηματοδοτούνται εξ ο-λοκλήρου από εισφορές των κρατών-μελών αυτού***	**4100**
4110	***Δαπάνες προσωπικού***	**4110**
4111	Αποδοχές προσωπικού	4111
4112	Αποζημίωση προσωπικού για υπερωριακή εργασία	4112
4113	Εξοδα μετακίνησης	4113
		4114
4115	Εισφορές στο Ι.Κ.Α. για κοινωνική ασφάλιση	4115
4119	Λοιπές δαπάνες προσωπικού και αποζημιώσεις	4119
4120	***Λοιπές δαπάνες* Ν.Α.Τ.Ο.**	**4120**
		4130
4121	Δαπάνες εξοπλισμού και λειτουργίας γραφείων υπηρε-σιών έργων Ν.Α.Τ.Ο. γενικά	4131
4122	Δαπάνες εκπόνησης μελετών και επίβλεψης έργων	4122
4129	Λοιπές δαπάνες	4121
		4123
		4129
4140	***Κατασκευές***	**4140**
4141	Κατασκευές έργων Ν.Α.Τ.Ο.	4141
4142	Κατασκευές έργων Πεδίου Βολής Κρήτης	4142
4200	**Δαπάνες Πεδίου Βολής Κρήτης *που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από τους χρήστες αυτού***	**4200**
4210	***Δαπάνες Πεδίου Βολής Κρήτης***	**4210**
4211	Δαπάνες Πεδίου Βολής Κρήτης που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από τους χρήστες αυτού	4211
4300	***Εθνικές υποχρεώσεις***	**4300**

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
4310	**Συμμετοχή της Ελλάδας στα έργα Ν.Α.Τ.Ο. που εκτελούνται σε χώρες - μέλη**	**4310**
4311	Συμμετοχή της Ελλάδας στα εκτελούμενα έργα κοινής υποδομής Ν.Α.Τ.Ο.	4311
4320	**Εργα εθνικών διευκολύνσεων στα κράτη - μέλη του Ν.Α.Τ.Ο.**	**4320**
4321	Εθνική συμμετοχή σε έργα Ν.Α.Τ.Ο.	4321
4323	Συμμετοχή στις δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης του Πεδίου Βολής Κρήτης	4323
4329	Λοιπές δαπάνες	4322
4330	**Εισφορές σε υπηρεσίες Ν.Α.Τ.Ο.**	**4330**
4331	Εισφορά της Ελλάδας στο Ν.Α.Τ.Ο.	4331
4332	Εισφορά της Ελλάδος στο Ν.Α.Τ.Ο. για την εκτέλεση προγραμμάτων υποτροφιών και την εφαρμογή λοιπών επιστημονικών προγραμμάτων	4332
4339	Λοιπές εισφορές	4339
4400	**Συμμετοχή της Ελλάδας σε δαπάνες Ν.Α.Τ.Ο.**	**4400**
4410	**Συμμετοχή της Ελλάδας σε δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης ειδικών αποθηκών ΝΑΤΟ και σταθμού FORACS Κρήτης**	4410 4420
4411	Συμμετοχή της Ελλάδας σε δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης ειδικών αποθηκών Ν.Α.Τ.Ο.	4411
4412	Συμμετοχή της Ελλάδας σε δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης σταθμού FORACS Κρήτης	4421
4500	**Αποστολές εξωτερικού για υπηρεσία Ν.Α.Τ.Ο.**	**4500**
4510	**Αποστολές εξωτερικού για υπηρεσία Ν.Α.Τ.Ο.**	**4510**
4511	Αποζημιώσεις εξωτερικού και συναφή έξοδα αξιωματικών και οπλιτών, που υπηρετούν σε στρατηγείο Ν.Α.Τ.Ο.	4511
4512	Αποζημίωση εξωτερικού και συναφή έξοδα προσωπικού αποστελλόμενου ή μετακινούμενου στο εξωτερικό για υπηρεσία ή ασκήσεις Ν.Α.Τ.Ο.	4512
4600	**Απαλλοτριώσεις**	**4600**
4610	**Απαλλοτριώσεις**	**4610**
4611	Απαλλοτρίωση κτημάτων για έργα Ν.Α.Τ.Ο.	4611
4700	**Συμμετοχή των λοιπών κρατών μελών Ν.Α.Τ.Ο. σε δαπάνες που χρηματοδοτούνται από ειδικά έσοδα**	**4700**

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
4710	**Συμμετοχή των λοιπών κρατών-μελών Ν.Α.Τ.Ο. σε δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης ειδικών αποθηκών, σταθμού FORACS Κρήτης κλπ.**	4710 4720 4730
4711	Σε δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης ειδικών αποθηκών Ν.Α.Τ.Ο.	4711
4712	Σε δαπάνες λειτουργίας σταθμού FORACS Κρήτης	4721
4713	Σε δαπάνες παροχής καυσίμων κλπ. υλικών	4731
4714	Σε δαπάνες παροχής λοιπών υπηρεσιών	4732
5000	**ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ**	**5000**
5100	**Διάφορες σύνθετες δαπάνες**	**5100Μ**
5110	**Πιστώσεις για κατανομή**	
5111	Τακτικό αποθεματικό	5111
5112	Εκτακτο αποθεματικό Βουλής	5112
5113	Δαπάνες πλήρωσης θέσεων προσωπικού	5173
5114	Δαπάνες υλοποίησης διατάξεων σχετικών με μετατάξεις. υποχρεωτικές προσλήψεις, μονιμοποιήσεις, κίνητρα παραμεθορίων περιοχών κ.λπ.	5182
5115	Δαπάνες εφαρμογής νέων προγραμμάτων	5184
5116	Ειδική πρόβλεψη για την τακτοποίηση υποχρεώσεων κρατικών προμηθειών, παρελθόντων οικονομικών ετών (για κατανομή)	5172
5117	Πίστωση υπό κατανομή για την αντιμετώπιση δαπανών υγείας από το έσοδο (μέρος) που προκύπτει από την αύξηση φόρου καπνοβιομηχανικών προϊόντων (άρθρο 13 ν.1802/88 και άρθρο 2 ν.2187/94)	5154
5118	Πιστώσεις υπό κατανομή για την αντιμετώπιση λειτουργικών δαπανών της Γ.Γ.Καταναλωτή από τα έσοδα που ορίζονται στην παρ.2 του αρθ.33 του Ν.3377/05	5118
5119	Επιστροφή ειδικής εισφοράς συνταξιούχων Δημοσίου και φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης (υπό κατανομη)	5119
5120	**Δαπάνες διεθνών σχέσεων και συμφωνιών**	
5121	Δαπάνες της Ελληνικής Αντιπροσωπείας στον Ο.Η.Ε.	5144
5123	Δαπάνες χρηματοδοτούμενες από δεσμευμένες προξενικές εισπράξεις (πιστώσεις υπό κατανομή)	5123
5124	Δαπάνες υποχρεώσεων απο διεθνείς διμερείς συμφωνίες	5151
5126	Κάθε είδους δαπάνες που προκύπτουν από την ανάληψη της προεδρίας της Ε.Ε. (για κατανομή)	5116
5130	**Δαπάνες παροχής βοήθειας σε ξένα κράτη**	
5131	Παροχή διμερούς αναπτυξιακής βοήθειας, σύμφωνα με	

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	τις προβλεπόμενες δραστηριότητες της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας (DEVELOPMENT ASSISTANCE COMMITTEE – D.A.C.) του Ο.Ο.Σ.Α.	5194
5132	Δαπάνες προμήθειας και αποστολής γεωργικών προιόντων για επισιτιστική βοήθεια	5146
5133	Κάθε είδους δαπάνες παροχής βοήθειας σε ξένα κράτη	5135
5134	Δαπάνες Αναπτυξιακής Βοήθειας ΕΣΟΑΒ	5134
5140	**Δαπάνες άμυνας και ασφάλειας**	
5141	Δαπάνες επιστράτευσης	5121
5142	Δαπάνες σωστικών ανασκαφών και συστημάτων ασφαλείας μουσείων	5167
5143	Δαπάνες απέλασης αλλοδαπών	5137
5144	Κάθε είδους δαπάνες για την έκδοση νέου τύπου δελτίου ταυτότητος	5177
5145	Δαπάνες διατροφής και συντήρησης γενικά ατόμων, που βρίσκονται σε εκτόπιση με αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων	5136
5146	Πληρωμή οφειλών από τέλη προσγείωσης,παραμονής και διαδρομής ελληνικών στρατιωτικών αεροσκαφών σε πολιτικά αεροδρόμια της αλλοδαπής	5125
5147	Δαπάνες υλοποίησης εξοπλιστικών προγραμμάτων Ενόπλων Δυνάμεων (για κατανομή)	5147
5150	**Δαπάνες αντιμετώπισης καταστροφών**	**5150**
5151	Δαπάνες αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών	5117 5124 5127
5152	Κάθε είδους δαπάνες πολιτικής σχεδίασης εκτάκτων αναγκών (ΠΣΕΑ)	5169
5153	Κάθε είδους δαπάνες για την ανεύρεση και ανέλκυση πλωτών μέσων, αεροσκαφών κ.λπ.	5119
5160	**Δαπάνες εθνικού χαρακτήρα**	
5161	Δαπάνες εθνικού χαρακτήρα	5114
5162	Δαπάνες προβολής εθνικών θεμάτων	5115
5163	Κάλυψη εξόδων λειτουργίας του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.) και σύγκλισης της Παγκόσμιας Συνέλευσης του Ελληνισμού (Π.Σ.Ε.), καθώς και προετοιμασίας αυτής	5188
5164	Κάθε είδους δαπάνες εκτέλεσης προγραμμάτων αποδήμων και παλλινοστούντων Ελλήνων	5189
5165	Ειδικά απρόβλεπτα έξοδα Προεδρίας της Δημοκρατίας	5113
5170	**Δαπάνες κάλυψης ελλειμμάτων και καταβολής τόκων**	
5171	Κάλυψη του ελλείμματος του λογαριασμού που συστά-	

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	θηκε στο Τ.Π.& Δ. με αριθ.103, σύμφωνα με το ν.δ. 105/74 παρ.3	5186
5172	Δαπάνες πληρωμής τόκων του αρθρ.3 ν.2120/93	5178
5180	**Δαπάνες συντήρησης και βελτίωσης υποδομών**	
5181	Κάθε είδους δαπάνες για την συντήρηση και λειτουργία των υπόγειων πετρελαιοδεξαμενών του Ο.Σ.Ε.	5132
5182	Δαπάνες βελτίωσης περιβάλλοντος	5156
5183	Κάθε είδους δαπάνες εξοπλισμού, εκτέλεσης εργασιών, κατασκευής έργων, συντήρησης, βελτίωσης και επέκτασης των εγκαταστάσεων των αερολιμένων της χώρας	5161
5184	Καταβολή δασμών και ΦΠΑ για την προμήθεια πάγιου εξοπλισμού από πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα στα πλαίσια ειδικών προγραμμάτων (Ν.Α.Τ.Ο. κ.λπ.)	5192
5185	Δαπάνες κτηματογράφησης και διαχείρισης κτημάτων και ακινήτων του Δημοσίου γενικά	5171
5186	Δαπάνες συντήρησης αναδεδειγμένων αρχαιολογικών χώρων	
5190	**Δαπάνες αποζημιώσεων, ειδικών παροχών και κινήτρων**	
5191	Δαπάνες αποζημίωσης θυμάτων τρομοκρατικών ενεργειών	5175
5192	Δαπάνες αποζημίωσης πολιτών του αρθρ. 5 ν.1943/91	5176
5193	Καταβολή στους πολιτικούς πρόσφυγες της αξίας των περιουσιών τους που δημεύτηκαν και δεν μπορούν να επιστραφούν ν.1540/85)	5141
5194	Έκτακτη παροχή δικαστικών (για κατανομή)	5194
5195	Οικονομικά κίνητρα απόσυρσης οχημάτων για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης	5195
5200	**Διάφορες σύνθετες δαπάνες**	**5100Μ**
5210	**Δαπάνες κοινωνικής προστασίας**	
5211	Ειδική πρόβλεψη για την αντιμετώπιση δαπανών προστασίας της μητρότητας	5179
5212	Νέες πολιτικές για την απασχόληση	5185
5213	Κάθε είδους δαπάνες περίθαλψης ομογενών που παλιννοστούν ή καταφεύγουν στην Ελλάδα	5138
5214	Δαπάνες προστασίας, περίθαλψης, επαναπατρισμού κλπ. ελλήνων υπηκόων που βρίσκονται στην αλλοδαπή εξαιτίας πολιτικών, πολεμικών ή άλλων τυχαίων γεγονότων	5139
5215	Καταβολή σε φορείς κοινωνικής ασφάλισης και πάσης φύσεως ταμεία των ποσών που επιβαρύνθηκαν κατ'εφαρμογή των διατάξεων του ν. 1897/90 με την χορήγηση αυξημένων συντάξεων, μερισμάτων ή βοηθημά-	5191

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	των	
5216	Δαπάνες διατροφής, συντήρησης και περίθαλψης πολιτικών φυγάδων	5134
5220	**Δαπάνες προστασίας της υγείας**	
5221	Πάσης φύσεως δαπάνες για την προστασία από τα ναρκωτικά	5157
5222	Δαπάνες αφαίρεσης-μεταμόσχευσης ιστών και οργάνων (αρ.6 ν.1383/83)	5199
5223	Αντιμέτωπιση δαπανών από το έσοδο του αρθ.27 του ν.1729/87 για την εκτέλεση προγραμμάτων θεραπείας και κοινωνικής επανένταξης των εξαρτημένων από ναρκωτικές ουσίες ατόμων	5174
5224	Δαπάνες για τη λήψη μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας από το AIDS	5133
5225	Κεφάλαιο Κοινωνικής και Ανθρωπιστικής Αντίληψης άρθρου 3 ν. 3580/07	5225
5230	**Δαπάνες ολυμπιακών αγώνων και πολιτιστικής ολυμπιάδας**	
5231	Δαπάνες προετοιμασίας της Ολυμπιάδας 2004 (για κατανομή)	5129
5232	Δαπάνες πολιτιστικής ολυμπιάδας	5128
5240	**Δαπάνες αγροτικών δραστηριοτήτων και δασοπροστασίας**	
5241	Δαπάνες προστασίας ελαιοπαραγωγής	5196
5242	Δαπάνες δασοπροστασίας (υπό κατανομή)	5153
5243	Δαπάνες εφαρμογής προγράμματος Ο.Σ.Δ.Ε.	5152
5244	Δαπάνες γεωργίας, κτηνοτροφίας κ.λπ. που δεν προβλέπονται σε άλλους κωδικούς αριθμούς εξόδων	5131
5245	Δαπάνες υλοποίησης των σχετικών με τον Οργανισμό Αντασφάλισης & Συντονισμού ΟΑΣΙΣ διατάξεων του Ν.2945/01 (υπό κατανομή)	5245
5250	**Δαπάνες εκτέλεσης προγραμμάτων, ερευνών, στατιστικών, απογραφών**	
5251	Δαπάνες και αμοιβές για την παραγωγή και εκτέλεση προγραμμάτων τηλεόρασης και ραδιοφωνίας	5147
5252	Κάθε είδους δαπάνες προπαρασκευής, οργάνωσης και εκτέλεσης προγραμμάτων απογραφών ή ερευνών καθώς και επεξεργασίας των στοιχείων τους	5126
5253	Δαπάνες συνθέτου περιεχομένου που δεν κατονομάζονται ειδικά	5159 5198
5254	Κάθε είδους δαπάνες για τη διεξαγωγή γεωργικών και κτηνοτροφικών ερευνών απο τη Γ.Γ. Ε.Σ.Υ.Ε.	5193

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
5255	Κάθε είδους δαπάνες (νέα μέτρα και πολιτικές) για την υλοποίηση του προγράμματος ''Πολιτεία''	5149
5256	Δαπάνες γεωργικών στατιστικών	5145
5260	**Δαπάνες εκλογών**	
5261	Διάφορες δαπάνες για τη διενέργεια βουλευτικών, κοινοτικών, δημοτικών εκλογών και ευροεκλογών	5142
5262	Οδοιπορικά, αποζημίωση και έξοδα κίνησης προσώπων που απασχολούνται με τη διενέργεια εκλογών	5143
5270	**Δαπάνες εκπαίδευσης, ενημέρωσης, πολιτισμού και αθλητισμού**	
5271	Δαπάνες λειτουργίας των υπηρεσιών εποπτείας των ελληνικών σχολείων της αλλοδαπής	5123
5272	Δαπάνες για το σχολικό αθλητισμό (αρθρ.63 ν.1566/85)	5162
5273	Δαπάνες λειτουργίας επιτροπής αθλητισμού τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	5163
5274	Δαπάνες σχολικών εκδηλώσεων (ν.1566/85 αρθρ. 47 παρ.2 και 3)	5164
5275	Δαπάνες λειτουργίας των ιστορικών αρχείων, εκτός δαπανών προσωπικού	5122
5276	Δαπάνες αγοράς, ενοικίασης, παραγωγής, συντήρησης κινηματογραφικών ταινιών και ταινιών μικρής διάρκειας καθώς επίσης και δαπάνες δανειστικής ταινιοθήκης	5148
5277	Δαπάνες οργάνωσης και λειτουργίας του Συστήματος Πιστοποίησης επαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας (ν.3386/05 – άρθρο 68)	5277
5278	Κάθε είδους δαπάνες για την ενίσχυση της διακίνησης του τύπου (ν. 583/77, ν. 1446/84, ν. 1828/89, ν. 2065/92, ν. 2328/95, ν. 2469/97, ν. 2644/98, ν. 3021/02, ν.3444/06)	
5280	**Δαπάνες από τιτλοποιήσεις εσόδων και λοιπές χρηματοοικονομικές πράξεις**	
5281	Κάθε είδους δαπάνες τιτλοποίησης μελλοντικών εσόδων του Ελληνικού Δημοσίου	5165
5282	Δαπάνες απόσβεσης υποχρεώσεων του Ελληνικού Δημοσίου απο τιτλοποιήσεις μελλοντικών εσόδων του	5166
5283	Κάθε είδους δαπάνες μετοχοποίησης τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου	5181
5284	Δαπάνες απόσβεσης μετοχοποίησης τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου	
5290	**Λοιπές σύνθετες δαπάνες**	**5290**
5291	Δαπάνες καταργηθέντων με το ν. 3697/2008 ειδικών λογ/σμών (πιστώσεις υπό κατανομή)	5291

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
5295	Κάθε είδους δαπάνες του καταργηθέντος Ειδικού Λογαριασμού Ιδιωτικής Γενικής Εκπαίδευσης (ΕΛΙΓΕ)	5295
5297	Δαπάνες λειτουργίας των μαθητικών κατασκηνώσεων & φιλοξενίας	5297
5300	***Προγράμματα χρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε.***	**5300**
5310	***Εξοδα μετακίνησης δημοσίων εν γένει υπαλλήλων κ.λπ. προσώπων για συμμετοχή τους στις εργασίες κοινοτικών οργάνων, στο εξωτερικό***	**5310**
5311	Κάθε είδους έξοδα μετακίνησης και διαμονής δημοσίων εν γένει υπαλλήλων κ.λπ. προσώπων για συμμετοχή τους στις εργασίες κοινοτικών οργάνων στο εξωτερικό	5311
5320	***Δαπάνες γεωργικού προσανατολισμού και ειδικών γεωργικών ενεργειών***	**5320**
5321	Δαπάνες γεωργικού προσανατολισμού - ειδικές διαρθρωτικές ενέργειες άμεσα συνδεδεμένες με την πολιτική των αγορών	5321
5322	Δαπάνες γεωργικού προσανατολισμού - διαρθρωτικές πολιτικές	5322
5323	Δαπάνες προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από το ΕΓΤΑΑ	5323
5324	Αγρανάπαυση και εισοδηματικές ενισχύσεις	5324
5325	Δαπάνες στο τομέα της αλιείας	5325
5326	Δαπάνες εφαρμογής προγραμμάτων στο δασικό τομέα	5326
5329	Λοιπές γεωργικές δαπάνες	5329
5330	***Δαπάνες περιφερειακής ανάπτυξης***	**5330**
5331	Δαπάνες περιφερειακής ανάπτυξης	5331
5332	Κάθε είδους δαπάνες προπαρασκευής,οργάνωσης & εκτέλεσης προγραμμάτων απογραφών & επεξεργασία των στοιχείων τους, που απορρέουν από την εφαρμογή του ενταγμένου στο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης προγράμματος δράσης των περιφ/κών στατιστικών της Ελλάδος	5332
5340	***Δαπάνες παρέμβασης στον κοινωνικό τομέα***	**5340**
5341	Δαπάνες Ε.Κ.Τ.	5341
5342	Δαπάνες σχετικά με την εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση και την πολιτική νεότητας	5342
5343	Δαπάνες για την απασχόληση – κοινωνική προστασία και δημόσια υγεία	5343
5344	Δαπάνες για την οικον. ενίσχυση της Ελλάδος στον κοινων. τομέα (επαγγελματική κατάρτιση)	5344
5345	Δαπάνες για τη λειτουργία του Α.Σ.Α.Ο.Σ.	5345
5347	Δαπάνες για την εκτέλεση προγραμμάτων αποδήμων και	

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
	παλιννοστούντων ελλήνων	5347
5348	Δαπάνες Ευρωπαϊκού Κέντρου Καταναλωτή	5348
5350	**Δαπάνες στους τομείς της ενέργειας, της βιομηχανίας και τεχνολογίας της έρευνας, του ελέγχου πυρηνικών ασφαλίσεων και της αγοράς πληροφοριών και καινοτομίας**	**5350**
5351	Δαπάνες για την ενεργειακή πολιτική	5351
5352	Δαπάνες για έρευνα και επενδύσεις	5352
5353	Δαπάνες στον τομέα της αγοράς πληροφοριών, καινοτομίας και ανάπτυξης ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας	5353
5354	Κάθε είδους δαπάνες για μελέτες, έρευνες, στατιστικές εργασίες και επεξεργασία των στοιχείων τους που εκτελούνται από την Ε.Σ.Υ.Ε.	5354
5355	Δαπάνες ελέγχου κοινοτικού σήματος (Καν. Ε.Ε. 40/94)	5355
5356	Δαπάνες προγραμμάτων που εκτελούνται από τη Γενική Γραμματεία Πληροφορικών Συστημάτων	5356
5357	Δαπάνες καταχώρησης Διεθνών Σημάτων σύμφωνα με το ν.2783/2000	5357
5380	**Επιχορηγήσεις**	**5380**
5381	Επιχορήγηση σε ιδρύματα της ανώτατης εκπαίδευσης	5381
5382	Επιχορηγήσεις νοσηλ. ιδρυμάτων και Μ.Τ.Ε.Ν. σχολών και λοιπών φορέων υγείας για εκτέλεση κοινοτικών προγραμμάτων (επαγγελματικής κατάρτισης κ.λπ.)	5382
5383	Επιχορηγήσεις για εκτέλεση κοινοτικών προγραμμάτων ψυχιατρικής (καν. ΕΟΚ 815/84 οικονομική ενίσχυση της Ελλάδος στον κοινωνικό τομέα)	5383
5384	Επιχορηγήσεις για δαπάνες γεωργικού προσανατολισμού και ειδικές γεωργικές ενέργειες	5384
5385	Επιχορηγήσεις για δαπάνες Περιφερειακής ανάπτυξης	5385
5386	Επιχορηγήσεις για δαπάνες παρεμβάσεων στον κοινωνικό τομέα	5386
5387	Επιχορήγηση σε Ν.Α. για δαπάνες γεωργικού προσανατολισμού και ειδικές γεωργικές ενέργειες	5387
5389	Λοιπές επιχορηγήσεις	5389
5390	**Δαπάνες λοιπών προγραμμάτων**	**5390**
5391	Δαπάνες προγράμματος FISCALIS-ΦΠΑ	5391
5399	Δαπάνες λοιπών συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων	5399
5400	**Εθνική συμμετοχή για προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε.**	**5400**
5410	**Έξοδα μετακίνησης δημοσίων εν γένει υπαλλήλων**	

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	κ.λπ. προσώπων για συμμετοχή τους στις εργασίες κοινοτικών οργάνων στο εξωτερικό	**5410**
5411	Κάθε είδους έξοδα μετακίνησης και διαμονής δημοσίων εν γένει υπαλλήλων κ.λπ. προσώπων για συμμετοχή τους στις εργασίες κοινοτικών οργάνων στο εξωτερικό	5411
5412	Εξοδα μετακίνησης δημοσίων εν γένει υπαλλήλων και λοιπών αποδήμων προσώπων για την υλοποίηση προγραμμάτων στο εξωτερικό	5412
5420	**Δαπάνες γεωργικού προσανατολισμού και ειδικών γεωργικών ενεργειών**	**5420**
5421	Δαπάνες γεωργικού προσανατολισμού - ειδικές διαρθρωτικές ενέργειες άμεσα συνδεδεμένες με την πολιτική των αγορών	5421
5422	Δαπάνες γεωργικού προσανατολισμού - διαρθρωτικές πολιτικές	5422
5423	Δαπάνες προγραμμάτων χρηματοδοτουμένων από το Ε.Γ.Τ.Ε.	5423
5424	Αγρανάπαυση και εισοδηματικές ενισχύσεις	5424
5425	Δαπάνες στον τομέα της αλιείας	5425
5429	Λοιπές γεωργικές δαπάνες	5429
5430	**Δαπάνες περιφερειακής ανάπτυξης**	**5430**
5431	Δαπάνες περιφερειακής ανάπτυξης	5431
5432	Κάθε είδους δαπάνες προπαρασκευής, οργάνωσης και εκτέλεσης προγρ/των απογραφών και επεξεργασία των στοιχείων τους, που απορρέουν από την εφαρμογή του ενταγμένου στο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης προγράμματος δράσης των περιφ/κών στατιστικών της Ελλάδος	5432
5440	**Δαπάνες παρέμβασης στον κοινωνικό τομέα**	**5440**
5441	Δαπάνες Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου	5441
5442	Δαπάνες σχετικά με την εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση και την πολιτική νεότητας	5442
5443	Δαπάνες για την απασχόληση - κοινωνική προστασία και δημόσια υγεία	5443
5444	Δαπάνες για την οικον. ενίσχυση της Ελλάδος στον κοινων. τομέα (επαγγελματική κατάρτιση)	5444
5445	Δαπάνες για πληροφόρηση, επικοινωνία και πολιτιστικά θέματα	5445
5446	Δαπάνες λειτουργίας κέντρου πληροφόρησης εξωδικαστικής επίλυσης διάφορων καταναλωτών	5446
5447	Λοιπές δαπάνες για την εκτέλεση προγραμμάτων αποδήμων και παλιννοστούντων Ελλήνων	5447
5450	**Δαπάνες στους τομείς της ενέργειας, της βιομηχανίας**	

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
	και τεχνολογίας της έρευνας, του ελέγχου πυρηνικών ασφαλίσεων και της αγοράς πληροφοριών και καινοτομίας	**5450**
5451	Δαπάνες για την ενεργειακή πολιτική	5451
5452	Δαπάνες για έρευνα και επενδύσεις	5452
5453	Δαπάνες στον τομέα της αγοράς πληροφοριών και καινοτομίας	5453
5454	Κάθε είδους δαπάνες για μελέτες, έρευνες, στατιστικές εργασίες και επεξεργασία των στοιχείων τους που εκτελούνται από την Ε.Σ.Υ.Ε.	5454
5480	**Επιχορηγήσεις**	**5480**
5481	Επιχορήγηση σε ιδρύματα της ανώτατης εκπαίδευσης	5481
5482	Επιχορηγήσεις νοσηλ. ιδρυμάτων και Μ.Τ.Ε.Ν. σχολών και λοιπών φορέων υγείας για εκτέλεση κοινοτικών προγραμμάτων (επαγγελματικής κατάρτισης κ.λπ.)	5482
5483	Επιχορηγήσεις για εκτέλεση κοινοτικών προγραμμάτων ψυχιατρικής (καν. ΕΟΚ 815/84 οικονομική ενίσχυση της Ελλάδος στον κοινωνικό τομέα)	5483
5484	Επιχορηγήσεις για δαπάνες γεωργικού προσανατολισμού και ειδικές γεωργικές ενέργειες	5484
5485	Επιχορηγήσεις για δαπάνες περιφερειακής ανάπτυξης	5485
5486	Επιχορηγήσεις για δαπάνες παρεμβάσεων στον κοινωνικό τομέα	5486
5489	Λοιπές επιχορηγήσεις	5489
6000	**ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΙΣΤΗΣ**	**6000**
6100	**Τόκοι δημόσιου χρέους**	**6100**
6110	**Τόκοι εσωτερικού δημόσιου χρέους**	**6110**
6111	Τόκοι εντόκων γραμματίων ιδιωτικού τομέα	6111
6112	Τόκοι εντόκων γραμματίων δημόσιου τομέα	6112
6113	Τόκοι ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου	6113
		6114
6114	Τόκοι βραχυπρόθεσμης ταμειακής διευκόλυνσης	6114
6115	Τόκοι δανείων Τραπέζης Ελλάδος	6115
6116	Τόκοι ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου δανείων οικονομικής εξυγίανσης	6116
6117	Τόκοι δανείων που κεφαλαιοποιούνται	6117
6118	Πληρωμές τόκων ομολόγων παρελθόντων οικονομικών ετών	
6119	Τόκοι λοιπών δανείων που συνάφθηκαν σε δραχμές	6119
6120	**Τόκοι δανείων σε συνάλλαγμα**	**6120**

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
6121	Τόκοι δανείων σε συνάλλαγμα και δανείων εκφραζομένων σε συνάλλαγμα	6121 6122
6130	**Τόκοι εξωτερικού δημόσιου χρέους**	**6130**
6131	Τόκοι δανείων εξωτερικού	6131
6132	Τόκοι βραχυπρόθεσμων τίτλων στην ευρωαγορά	6132
6133	Τόκοι τιτλοποίησης μελλοντικών εσόδων του Ελληνικού Δημοσίου	6133
6140	**Τόκοι δανείων ενόπλων δυνάμεων που συνάφθηκαν σε δραχμές**	**6140**
6141	Τόκοι δανείων ενόπλων δυνάμεων που συνάφθηκαν σε δραχμές	6141
6150	**Τόκοι δανείων ενόπλων δυνάμεων σε συνάλλαγμα**	**6150**
6151	Τόκοι δανείων ενόπλων δυνάμεων σε συνάλλαγμα	6151
6200	**Χρεωλύσια δημόσιου χρέους**	**6200**
6210	**Χρεωλύσια εσωτερικού δημόσιου χρέους**	**6210**
6211	Χρεωλύσια εντόκων γραμματίων ιδιωτικού τομέα	6211
6212	Χρεωλύσια εντόκων γραμματίων δημόσιου τομέα	6212
6213	Εξοφλήσεις ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου	6213 6214
6214	Εξόφληση βραχυπρόθεσμης ταμειακής διευκόλυνσης	6214
6215	Χρεωλύσια δανείων Τραπέζης Ελλάδος	6215
6216	Εξοφλήσεις ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου δανείων οικονομικής εξυγίανσης	6216
6219	Χρεωλύσια λοιπών δανείων που συνάφθηκαν σε δραχμές	6219
6220	**Χρεωλύσια εσωτερικού δημόσιου χρέους**	**6220**
6221	Εξοφλήσεις Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου για την καταβολή διαφοράς αποδοχών στους δικαστικούς λειτουργούς και συνταξιούχους βουλευτές	6221
6230	**Χρεωλύσια δημόσιου χρέους σε συνάλλαγμα**	**6230**
6231	Χρεωλύσια δανείων σε συνάλλαγμα και δανείων εκφραζομένων σε συνάλλαγμα	6231 6232
6240	**Χρεωλύσια εξωτερικού δημόσιου χρέους**	**6240**
6241	Χρεωλύσια δανείων εξωτερικού	6241 6242
6242	Χρεωλύσια βραχυπρόθεσμων τίτλων στην ευρωαγορά	6242
6243	Εξόφληση τιτλοποιήσεων μελλοντικών εσόδων του Ελ-	6243

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	ληνικού Δημοσίου	
6250	**Χρεωλύσια δανείων ενόπλων δυνάμεων που συνάφθηκαν σε δραχμές**	**6250**
6251	Χρεωλύσια δανείων ενόπλων δυνάμεων που συνάφθηκαν σε δραχμές	6251
6260	**Χρεωλύσια δανείων ενόπλων δυνάμεων σε συνάλλαγμα**	**6260**
6261	Χρεωλύσια δανείων ενόπλων δυνάμεων σε συνάλλαγμα	6261
6300	**Δαπάνες δημόσιου χρέους**	**6300**
6310	**Δαπάνες δημόσιου χρέους**	**6310**
6311	Προμήθειες και έξοδα γενικά τραπεζών για συνομολόγηση και εξυπηρέτηση των δημόσιων δανείων, έξοδα κληρώσεων, παραλαβής, καταμέτρησης τίτλων ομολογιακών δανείων και λοιπά έξοδα δημόσιου χρέους	6311 6314
6312	Εξόφληση συμβατικών υποχρεώσεων του Δημοσίου προς την Ε.Κ.Τ.Ε. λόγω ρυθμίσεως στεγαστικών χρεών αστών προσφύγων και στεγαστικής αποκατάστασης των δικαιούχων αυτής (ν.1736/87)	6312
6313	Εξόφληση χρεών αστών προσφύγων προς το ΤΑΠΑΠ που προέρχονται από τη στεγαστική τους αποκατάσταση και είναι βεβαιωμένα υπέρ αυτών (ν.1736/87)	6313
6314	Προμήθειες, έξοδα κ.λπ. επί των τιτλοποιήσεων μελλοντικών εσόδων του Ελληνικού Δημοσίου	6314
6315	Προμήθειες και λοιπά έξοδα σύναψης και εξυπηρέτησης δανείων των ενόπλων δυνάμεων	6315
6316	Δαπάνες έκδοσης και προβολής τίτλων Ελληνικού Δημοσίου	6316
6318	Δαπάνες εξόφλησης δανείου του ΥΠ.ΠΟ. στην ΕΤΒΑ	6318
6319	Δαπάνες εξόφλησης από το Υπουργείο Πολιτισμού δανείου του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου στην Ε.Τ.Β.Α.	6319
6320	**Λοιπές δαπάνες δημόσιου χρέους**	**6320**
6321	Δαπάνες εξόφλησης δανείου του Υπ. Γεωργίας στην Ε.Τ.Β.Α.	6321
6400	**Πληρωμές υποχρεώσεων του Δημόσιου από αναλαμβανόμενες από αυτό εγγυήσεις υπέρ τρίτων**	**6400**
6410	**Πληρωμές λόγω εγγυήσεων για Ο.Τ.Α.**	**6410**
6411	Πληρωμές λόγω εγγυήσεων για Ο.Τ.Α.	6411

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
6420	**Πληρωμές λόγω εγγυήσεων για νομικά και φυσικά πρόσωπα**	**6420**
6421	Πληρωμή λόγω εγγυήσεων για ιδιώτες γενικά	6421
6422	Υποχρεώσεις του Δημοσίου από εγγυήσεις του Οργανισμού Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (άρθ. 12 του ν.1796/88)	6422
6429	Λοιπές υποχρεώσεις του Δημοσίου από εγγυήσεις	6429
6500	**Τακτοποίηση ακάλυπτων επιταγών και ελλειμμάτων δημόσιων διαχειρίσεων**	**6500**
6510	**Τακτοποίηση ακάλυπτων επιταγών και δημόσιων διαχειρίσεων**	**6510** **6520**
6511	Τακτοποίηση ακάλυπτων επιταγών	6511
6512	Τακτοποίηση ελλειμμάτων δημόσιων διαχειρίσεων	6521
6600	**Τακτοποίηση συναλλαγματικών διαφορών και λοιπών υποχρεώσεων**	**6600**
6610	**Τακτοποίηση συναλλαγματικών διαφορών**	**6610**
6612	Καταβολή στην Τ.Ε. προκυπτουσών συναλλαγματικών διαφορών	6612
6613	Κάλυψη ελλείμματος συναλλαγματικών διαφορών στις κάθε είδους δαπάνες των υπηρεσιών εξωτερικού	6613
6620	**Τακτοποίηση λοιπών υποχρεώσεων**	**6620**
6629	Λοιπές υποχρεώσεις	6629
6700	**Χορηγούμενα δάνεια σε ευρώ- συνάλλαγμα**	**6700**
6710	**Χορηγούμενα δάνεια σε ευρώ - συνάλλαγμα**	**6710**
6711	Χορηγούμενα δάνεια σε Ν.Π.Δ.Δ.	6711
6712	Χορηγούμενα δάνεια σε Ν.Π.Ι.Δ.	6712
6713	Χορηγούμενα δάνεια σε σπουδαστές	6713
6715	Χορηγούμενα ομολογιακά και λοιπά εν γένει δάνεια προς πιστωτικά ιδρύματα, οργανισμούς κ.λπ.	6715
6719	Χορηγούμενα δάνεια σε λοιπά φυσικά πρόσωπα	6719
6800	**Τακτοποίηση παλαιών διαχειρίσεων**	**6800**
6810	**Δαπάνες για τακτοποίηση παλαιών διαχειρίσεων**	**6810**
6811	Δαπάνες για τακτοποίηση οφειλών παλαιών διαχειρίσεων και λοιπών υποχρεώσεων ρυθμιζομένων από το Ελληνικό Δημόσιο	6811
6812	Επιχορήγηση νοσηλευτικών ιδρυμάτων για την εξόφληση	6812

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	προμηθειών ρύθμισης Ν.3301/2004	
6813	Εξόφληση οφειλών του Ελληνικού Δημοσίου προς τους ΟΤΑ α΄βαθμού (άρθρο 27 του ν. 3756/2009)	6813
6900	**Υποχρεώσεις από προγράμματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων (Ε.Δ.)**	**6900**
6910	**Υποχρεώσεις από προγράμματα εξοπλισμού των Ε.Δ.**	**1970** **1980** **6910**
6911	Υποχρεώσεις από ειδικά προγράμματα εξοπλισμού των Ε.Δ.	6911Μ
6912	Υποχρεώσεις από λοιπά προγράμματα εξοπλισμού των Ε.Δ.	6911Μ
6913	Υποχρεώσεις από εξοπλισμούς των Ε.Δ. που καλύπτονται από ειδικά έσοδα	1973 1981
7000	**ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ, ΑΓΟΡΕΣ, ΑΝΕΓΕΡΣΕΙΣ κ.λπ.**	**7000**
7200	**Απαλλοτριώσεις, αγορές, μελέτες-έρευνες, ανεγέρσεις και εκτελέσεις έργων**	**7200** **7300Μ**
7210	**Δαπάνες απαλλοτριώσεων**	**7210** **7220** **7290Μ**
7211	Αποζημίωση ιδιοκτητών ακινήτων, που απαλλοτριώνονται για την εκτέλεση αρμοδιότητος ΓΕΝ & ΓΕΑ	7213 7214
7212	Αποζημίωση ιδιοκτητών ακινήτων που απαλλοτριώνονται για την εκτέλεση λοιπών έργων	7211 7212
7219	Αποζημίωση ιδιοκτητών ακινήτων που απαλλοτριώνονται για λοιπούς σκοπούς	7221 7222 7223 7224 7225 7226 7229 7292
7240	**Δαπάνες αγοράς ακινήτων, μελετών-ερευνών και εκτέλεσης έργων**	**7240** **7250**

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
		7310
7241	Αγορά οικοπέδων και κτιρίων	7241
		7242
		7243
7242	Μελέτες-έρευνες	7311
7243	Εκτελέση έργων	7251
		7259
7290	**Λοιπές αποζημιώσεις**	**7290Μ**
7291	Καταβολή απ'το Δημόσιο του τιμήματος για ακίνητα ή κινητά πράγματα, που μεταβιβάστηκαν ή μεταβιβάζονται ή προσκυρώνονται σ'αυτό για οποιαδήποτε αιτία	7291
7293	Αντιπαροχή έναντι της ενσωματωμένης στη ΔΕΗ Α.Ε. περιουσίας των Τομέων Ασφάλισης Προσωπκού ΔΕΗ (άρθρο 34 ν.2773/99)	7293
7300	**Συμμετοχή του Δημοσίου στο μετοχικό κεφάλαιο εταιρειών κ.λπ.**	**7300Μ**
7320	**Συμμετοχή του Δημοσίου στο μετοχικό κεφάλαιο εταιρειών κ.λπ.**	**7320**
7321	Συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο εταιρειών και οργανισμών	7321
7322	Αγορά μετοχών και λοιπών τίτλων γενικά	7322
7329	Λοιπές δαπάνες	7329
8000	**ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**	**8000**
8100	**Επενδύσεις που έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα οικονομικής ανάπτυξης και εκτελούνται μέσω του τακτικού προϋπολογισμού**	**8100**
8190	**Εργα εκτελούμενα μέσω διαφόρων υπουργείων**	**8190**
8199	Λοιπές δαπάνες	8199
8200	**Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους**	**8200**
8210	**Διοικητικές δαπάνες**	**8210**
8211	Μισθοί, επιδόματα, οδοιπορικά, υπερωρίες, υπερεργασία κλπ.	8211
8219	Λοιπές διοικητικές δαπάνες	8219
8220	**Αγορά ή απαλλοτρίωση εδάφους ή κτισμάτων**	**8220**
8221	Αγορά ή απαλλοτρίωση εδάφους ή κτισμάτων	8221
8227	Επιχορηγήσεις νομικών προσώπων για αγορά ή απαλλο-	

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
	τρίωση εδάφους ή κτισμάτων	8227
8230	**Προμήθεια και μίσθωση μεταφορικών μέσων**	**8230**
8231	Προμήθεια μεταφορικών μέσων ξηράς και ειδών συντήρησης και επισκευής τους	8231
8232	Δαπάνη μίσθωσης μεταφορικών μέσων	8232
8233	Προμήθεια μεταφορικών μέσων θαλάσσης και ειδών συντήρησης και επισκευής τους	8233
8234	Δαπάνη μίσθωσης μεταφορικών μέσων θαλάσσης	8234
8235	Προμήθεια μεταφορικών μέσων αέρος και ειδών συντήρησης και επισκευής τους	8235
8236	Δαπάνη μίσθωσης μεταφορικών μέσων αέρος	8236
8239	Λοιπές δαπάνες για μεταφορικά μέσα	8239
8240	**Κατασκευές έργων**	**8240**
8241	Κατασκευές έργων	8241
8247	Επιχορηγήσεις νομικών προσώπων για κατασκευές έργων	8247
8249	Κατασκευές έργων του λοιπού προγράμματος (πιστώσεις υπό κατανομή)	8249
8250	**Συντήρηση έργων**	**8250**
8251	Συντήρηση έργων	8251
8254	Βελτίωση έργων	8254
8257	Επιχορηγήσεις νομικών προσώπων για συντήρηση έργων	8257
8260	**Μηχανικός και λοιπός κεφαλαιουχικός εξοπλισμός**	**8260**
8261	Προμήθεια μηχανικού και λοιπού εξοπλισμού	8261
8267	Επιχορήγηση σε νομικά πρόσωπα για προμήθεια μηχανικού και λοιπού εξοπλισμού	8267
8270	**Μελέτες και έρευνες**	**8270**
8271	Μελέτες και έρευνες	8271
8277	Επιχορήγηση σε νομικά πρόσωπα για μελέτες και έρευνες	8277
8279	Λοιπές δαπάνες για μελέτες και έρευνες	8279
8280	**Επιδοτήσεις οικονομικές ενισχύσεις - συμμετοχή του Δημοσίου σε μετοχικά κεφάλαια**	**8280**
8281	Επιδοτήσεις - οικονομικές ενισχύσεις του Π.Δ.Ε.	8281
8282	Συμμετοχή Π.Δ.Ε. σε ειδικό στεγαστικό πρόγραμμα ιδιωτών	8282
8283	Οικονομικές ενισχύσεις - επιδοτήσεις αλιείας	8283
8284	Οικονομικές ενισχύσεις επιχ/σεων για παραγωγικές επενδύσεις βιομηχανίας - ενέργειας - βιοτεχνίας	8284
8285	Επιχορήγηση νομικών προσώπων (ΕΟΜΜΕΧ, ΑΤΕ κλπ.) για οικονομικές ενισχύσεις παραγωγικών επενδύσεων βι-	8285

Νέοι Κωδικοί	Ο ν ο μ α σ ί α	Παλαιοί Κωδικοί
	ομηχανίας - ενέργειας - βιοτεχνίας	
8287	Συμμετοχή του Δημοσίου στο μετοχικό κεφάλαιο δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών	8287
8290	**Λοιπές δαπάνες**	**8290**
8292	Τακτοποίηση πληρωμών ΠΟΕ σύμφωνα με την παρ. 5 άρθρο 7 ν.2362/95	8292
8293	Μισθώματα κτιρίων	8293
8294	Αποθεματικό δημοσίων επενδύσεων	8294
8295	Επιστροφή χρημάτων από έσοδα επενδύσεων που εισπράχθηκαν χωρίς να οφείλονται	8295
8296	Υποχρεώσεις ΠΟΕ και τακτοποίηση πληρωμών που έγιναν	8296
8297	Επιχορηγήσεις νομικών προσώπων για λοιπές δαπάνες	8297
8299	Διάφορες λοιπές δαπάνες	8299
8300	**Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους**	**8300**
8310	**Διοικητικές δαπάνες**	**8310**
8311	Μισθοί, επιδόματα, οδοιπορικά, υπερωρίες, υπερεργασία κ.λπ.	8311
8318	Απολήψεις από το Γενικό Πρόγραμμα Αλληλεγγύης και Διαχείρισης Μεταναστευτικών Ροών	8318
8319	Λοιπές διοικητικές δαπάνες	8319
8320	**Αγορά ή απαλλοτρίωση εδάφους ή κτισμάτων**	**8320**
8321	Αγορά ή απαλλοτρίωση εδάφους ή κτισμάτων	8321
8327	Επιχορηγήσεις νομικών προσώπων για αγορά ή απαλλοτρίωση εδάφους ή κτισμάτων	8327
8330	**Προμήθεια μεταφορικών μέσων**	**8330**
8331	Προμήθεια μεταφορικών μέσων ξηράς και ειδών συντήρησης και επισκευής τους	8331
8332	Δαπάνη μίσθωσης μεταφορικών μέσων	8332
8333	Προμήθεια μεταφορικών μέσων θαλάσσης και ειδών συντήρησης και επισκευής τους	8333
8334	Δαπάνη μίσθωσης μεταφορικών μέσων θαλάσσης	8334
8335	Προμήθεια μεταφορικών μέσων αέρος και ειδών συντήρησης και επισκευής τους	8335
8336	Δαπάνη μίσθωσης μεταφορικών μέσων αέρος	8336
8339	Λοιπές δαπάνες για μεταφορικά μέσα	8339
8340	**Κατασκευές έργων**	**8340**
8341	Κατασκευές έργων	8341
8347	Επιχορηγήσεις νομικών προσώπων για κατασκευές έργων	8347

Νέοι Κωδικοί	Ονομασία	Παλαιοί Κωδικοί
8349	Κατασκευές έργων του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (πιστώσεις υπό κατανομή)	8349
8350	**Συντήρηση έργων**	**8350**
8351	Συντήρηση έργων	8351
8354	Βελτίωση έργων	8354
8357	Επιχορηγήσεις νομικών προσώπων για συντήρηση έργων	8357
8360	**Μηχανικός και λοιπός κεφαλαιουχικός εξοπλισμός**	**8360**
8361	Προμήθεια μηχανικού και λοιπού εξοπλισμού	8361
8367	Επιχορήγηση σε νομικά πρόσωπα για προμήθεια μηχανικού και λοιπού εξοπλισμού	8367
8370	**Μελέτες και έρευνες**	**8370**
8371	Μελέτες και έρευνες	8371
8377	Επιχορήγηση σε νομικά πρόσωπα για μελέτες και έρευνες	8377
8378	Δάνεια σε νομικά πρόσωπα για μελέτες και έρευνες	8378
8379	Λοιπές δαπάνες για μελέτες και έρευνες	8379
8380	**Επιδοτήσεις οικονομικές ενισχύσεις - συμμετοχή του Δημοσίου σε μετοχικά κεφάλαια**	**8380**
8381	Επιδοτήσεις - Οικονομικές ενισχύσεις	8381
8384	Οικονομικές ενισχύσεις επιχ/σεων για παραγωγικές επενδύσεις βιομηχανίας - ενέργειας - βιοτεχνίας	8384
8385	Επιχορήγηση νομικών προσώπων (ΕΟΜΜΕΧ, ΑΤΕ κλπ.) για οικονομικές ενισχύσεις παραγωγικών επενδύσεων βιομηχανίας - ενέργειας - βιοτεχνίας	8385
8387	Συμμετοχή του Δημοσίου στο μετοχικό κεφάλαιο δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών	8387
8390	**Λοιπές δαπάνες**	**8390**
8393	Μισθώματα κτιρίων	8393
8394	Αποθεματικό δημοσίων επενδύσεων	8394
8397	Επιχορηγήσεις νομικών προσώπων για λοιπές δαπάνες	8397
8399	Διάφορες λοιπές δαπάνες	8399

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ
ΠΙΝΑΚΕΣ
ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

" Κύρωση του κρατικού προϋπολογισμού και των προυπολογισμών ορισμένων ειδικών ταμείων και υπηρεσιών οικονομικού έτους 2010"

Αρθρο 1

Κυρώνεται ο κρατικός προϋπολογισμός του οικονομικού έτους 2010, τα έσοδα και τα έξοδα του οποίου ορίζονται στους επισυναπτόμενους πίνακες και κατανέμονται ως ακολούθως:

α. ΕΣΟΔΑ		
Τακτικός προϋπολογισμός	*Ευρώ*	**91.908.000.000**
-Τακτικά	'	53.328.000.000
-Από Ευρωπαϊκή Ένωση	'	372.000.000
-Πιστωτικά	'	38.156.000.000
-Ειδικά	'	52.000.000
Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων	'	**10.300.000.000**
-Ίδια έσοδα	'	150.000.000
-Από Ευρωπαϊκή Ένωση	'	3.710.000.000
-Πιστωτικά	'	6.440.000.000
Σύνολο	'	**102.208.000.000**
β. ΕΞΟΔΑ		
Τακτικός προϋπολογισμός	'	**91.908.000.000**
-Τακτικά	'	89.143.000.000
-Αποδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση	'	2.713.000.000
-Αντικριζόμενα από ειδικά έσοδα	'	52.000.000
Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων	'	**10.300.000.000**
Σύνολο	'	**102.208.000.000**

Αρθρο 2

Τα έσοδα και τα έξοδα των παρακάτω ταμείων και υπηρεσιών για το οικονομικό έτος 2010, ορίζονται στους επισυναπτόμενους πίνακες και έχουν κατά ταμείο και υπηρεσία ως ακολούθως:

		Έσοδα	Έξοδα
1) Ταμείο Εθνικής Άμυνας	*Ευρώ*	3.550.000	3.550.000
2) Ταμείο Εθνικού Στόλου	"	8.912.000	8.912.000
3) Ταμείο Αεροπορικής Άμυνας	"	4.091.050	4.091.050
4) Εθνικά Κληροδοτήματα	"	51.402.173	51.402.173
5) Υπηρεσία Κρατικών Λαχείων	"	546.528.000	546.528.000
6) Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας,Κτηνοτροφίας και Δασών (Κ.Τ.Γ.Κ.Δ.)	"	47.336.400	47.336.400
7) Κεφάλαια Σποροπαραγωγής (Α' Παράρτημα Κ.Τ.Γ.Κ.Δ.)	"	6.790.773	6.790.773
8) Υπηρεσία Εγγείων Βελτιώσεων(Β' Παράρτημα Κ.Τ.Γ.Κ.Δ.)	"	650.000	650.000
9) Ειδικός Λογαριασμός Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων	"	4.443.571.629	4.443.571.629
10) Λογαριασμός Πετρελαιοειδών	"	37.700.000	
11) Επιτροπή Ανταγωνισμού	"	25.963.430	25.963.430
Σύνολο	**"**	**5.176.495.455**	**5.138.795.455**

Αθήνα Νοέμβριος 2009
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

Οικονομικό Έτος 2010

Κωδικός Αριθμός	Ονομασία	2010 Προβλέψεις	2009 Εκτιμήσεις Πραγματοποιήσεων	2008 Πραγματοποιήσεις
0000 9000	**Σύνολο Εσόδων Γενικού Προϋπολογισμού**	102.208.000.000,00	155.047.418.000,00	126.912.696.573,59
0000 6000	**Σύνολο Εσόδων Τακτικού Προϋπολογισμού**	91.908.000.000,00	145.547.418.000,00	117.304.025.331,98
0000 1000	**Φορολογικά Εσοδα**	49.510.500.000,00	45.600.500.000,00	47.452.254.621,73
0000	ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ	21.942.000.000,00	19.920.000.000,00	19.148.178.018,49
0100	Φόρος στο εισόδημα	15.866.000.000,00	15.201.000.000,00	15.238.346.311,77
0200	Φόροι στην περιουσία	861.000.000,00	481.000.000,00	482.608.726,54
0500	Αμεσοι φόροι υπέρ τρίτων	1.000.000,00	2.000.000,00	1.017.049,66
0600	Αμεσοι φόροι από παρελθόντα οικονομικά έτη	2.460.500.000,00	2.323.500.000,00	1.801.583.156,71
07[illegible]	Προσαυξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές στους άμεσους φόρους	241.000.000,00	215.500.000,00	310.770.422,68
0800	Λοιποί άμεσοι φόροι	2.512.500.000,00	1.697.000.000,00	1.313.852.351,13
1000	ΕΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ	27.568.500.000,00	25.680.500.000,00	28.304.076.603,24
1100 1200	**Φόροι στις συναλλαγές**	16.735.500.000,00	15.913.500.000,00	18.921.605.062,14
1100	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α) (ν.1642/86 και ν.1676/86 όπως ισχύουν)	15.594.000.000,00	14.472.000.000,00	16.883.258.295,22
1200	Λοιποί φόροι συναλλαγών	1.141.500.000,00	1.441.500.000,00	2.038.346.766,92
1300 1400	**Φόροι κατανάλωσης**	9.882.000.000,00	8.908.000.000,00	8.278.537.806,99
1300	Λοιποί φόροι κατανάλωσης	2.609.000.000,00	2.158.000.000,00	1.432.367.304,28
1400	Φόροι κατανάλωσης που εισπράττονται από τα τελωνεία	7.273.000.000,00	6.750.000.000,00	6.846.170.502,71
1500	Εμμεσοι φόροι υπέρ τρίτων	25.000.000,00	22.000.000,00	25.357.856,99
1600	Εμμεσοι φόροι από παρελθόντα οικονομικά έτη	479.000.000,00	421.000.000,00	480.292.399,08
1700	Προσαυξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές στους έμμεσους φόρους	160.500.000,00	140.000.000,00	278.272.754,16
1800	Ειδικές εισφορές, τέλη εισαγωγής, εξαγωγής και λοιποί έμμεσοι φόροι	12.500.000,00	12.000.000,00	12.805.260,83
1900	Εσοδα, που εισπράττονται για την Ε.Ε.	274.000.000,00	264.000.000,00	307.205.463,05
2000 4000	**Μη Φορολογικά έσοδα**	4.189.500.000,00	3.659.500.000,00	4.227.908.845,52
2000	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	1.847.000.000,00	1.421.000.000,00	1.751.017.971,57
2200	Εσοδα από κεφάλαια του Δημοσίου, μισθώματα κ.λπ.	149.000.000,00	163.000.000,00	200.311.251,87
2300	Εσοδα από προσφορά υπηρεσιών του Δημοσίου	286.000.000,00	255.000.000,00	308.709.484,20
2400	Εσοδα από πώληση αγαθών, εκμετάλευση και εκποίηση περιουσιακών στοιχείων	10.000.000,00	12.000.000,00	11.262.178,25
2500	Εσοδα από επιχειρήσεις και οργανισμούς	1.122.000.000,00	936.000.000,00	1.230.734.982,25
2900	Εκτακτα έσοδα	280.000.000,00	55.000.000,00	75,00
3000	ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	1.970.500.000,00	1.999.500.000,00	1.898.140.311,76
3100	Απολήψεις εξόδων, που έγιναν	9.500.000,00	9.000.000,00	43.990.530,64
3200	Επιστροφές χρημάτων	142.500.000,00	155.500.000,00	163.418.730,78
3300	Εσοδα από καταπτώσεις εγγυήσεων από δάνεια που χορηγήθηκαν, κ.λπ.	20.500.000,00	24.000.000,00	20.972.097,01
3400	Έσοδα από καταργούμενους ειδικούς λογαριασμούς	1.120.000.000,00	1.065.000.000,00	523.410.984,95
3500	Εσοδα υπέρ τρίτων	150.500.000,00	136.000.000,00	150.298.872,02
3600	Εσοδα από παρελθόντα οικονομικά έτη	46.000.000,00	41.000.000,00	50.781.647,21
3700	Προσαυξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές σε μη φορολογικά έσοδα και παράβολα	327.500.000,00	303.500.000,00	391.173.903,23
3800	Εσοδα λοιπών περιπτώσεων	109.000.000,00	221.500.000,00	302.014.017,56
3900	Εκτακτα έσοδα	45.000.000,00	44.000.000,00	252.079.528,36
4000	ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ	372.000.000,00	239.000.000,00	578.750.562,19
4200	Απολήψεις από την Ε.Ε. και κοινοτικά ταμεία ή οργανισμούς	372.000.000,00	239.000.000,00	578.750.562,19
5000	ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	38.156.000.000,00	96.222.418.000,00	65.070.158.712,57
5100	Από πηγές εσωτερικού	35.156.000.000,00	71.932.610.097,70	30.315.915.186,83
52[illegible]	Από πηγές εξωτερικού	3.000.000.000,00	24.289.807.902,30	34.754.243.525,74
6000	ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΙΔΙΚΑ ΜΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	52.000.000,00	65.000.000,00	553.703.152,16
6800	Έσοδα από Ν.Α.Τ.Ο.	52.000.000,00	65.000.000,00	53.703.152,16
6900	Έκτακτα έσοδα			500.000.000,00
7000 9000	**Σύνολο εσόδων Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων**	10.300.000.000,00	9.500.000.000,00	9.608.670.241,61
7000	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	150.000.000,00	200.000.000,00	349.877.686,11
7200	Εσοδα από δάνεια που χορηγήθηκαν από το Π.Δ.Ε.	2.000.000,00	2.000.000,00	1.979.995,99
7300	Συνεισφορές φορέων για εκτέλεση έργων Π.Δ.Ε.	40.000.000,00	52.000.000,00	52.125.702,29
7400	Εσοδα από δάνεια που σύναψε το Ε.Δ. για χρηματοδότηση του Π.Δ.Ε.			1.119,96
7900	Λοιπά έσοδα από Δημόσιες Επενδύσεις	108.000.000,00	146.000.000,00	295.770.867,87

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

Οικονομικό Έτος 2010

Κωδικός Αριθμός	Ονομασία	2010 Προβλέψεις	2009 Εκτιμήσεις Πραγματοποιήσεων	2008 Πραγματοποιήσεις
8000	**ΒΟΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ**	3.710.000.000,00	2.106.000.000,00	4.668.299.461,64
8300	Εσοδα από την Ε.Ε.	3.710.000.000,00	2.106.000.000,00	4.668.299.461,64
9000	**ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ Π.Δ.Ε.**	6.440.000.000,00	7.194.000.000,00	4.590.493.093,86
9100	Από πηγές εσωτερικού	6.440.000.000,00	7.194.000.000,00	4.590.493.093,86
	Σύνολο :	**102.208.000.000,00**	**155.047.418.000,00**	**126.912.695.573,59**

ΚΑΤΑ ΚΩΔΙΚΟ ΑΡΙΘΜΟ

Οικονομικό Έτος 2010

Κωδικός Αριθμός	Ονομασία	2010 Προβλέψεις	2009 Εκτιμήσεις Πραγματοποιήσεων	2008 Πραγματοποιήσεις
0000	**Σύνολο Εσόδων Γενικού Προϋπολογισμού**	**102.208.000.000,00**	**155.047.418.000,00**	**126.912.695.573,59**
9000 0000	**Σύνολο Εσόδων Τακτικού Προϋπολογισμού**	**91.908.000.000,00**	**145.547.418.000,00**	**117.304.025.331,98**
6000 0000	**Φορολογικά Εσοδα**	**49.510.500.000,00**	**45.600.500.000,00**	**47.452.254.621,73**
1000 0000	**ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ**	**21.942.000.000,00**	**19.920.000.000,00**	**19.148.178.018,49**
0100	Φόρος στο εισόδημα	**15.866.000.000,00**	**15.201.000.000,00**	**15.238.346.311,77**
0110	Φόρος στο εισόδημα φυσικών προσώπων	**10.212.000.000,00**	**9.672.000.000,00**	**9.768.324.683,44**
0111	Φόρος στο εισόδημα	1.882.000.000,00	1.848.000.000,00	1.863.948.443,07
0112	Φόρος στο εισόδημα εισπραττόμενος με μορφή προκαταβολής	740.000.000,00	700.000.000,00	906.481.251,08
0113	Φόρος στο εισόδημα από μισθούς και συντάξεις εισπραττόμενος με μορφή παρακράτησης	6.150.000.000,00	5.630.000.000,00	5.427.068.281,98
0114	Φόρος στο εισόδημα που αναλογεί σε εισοδήματα που φορολογούνται αυτοτελώς (άρθρ. 13 ν.2238/94)	98.000.000,00	157.000.000,00	136.317.156,48
0115	Φόρος στο εισόδημα (πλην μισθών και συντάξεων) εισπραττόμενος με μορφή παρακράτησης	1.341.000.000,00	1.336.000.000,00	1.434.509.550,83
0116	Φόρος στο εισόδημα από μερίσματα ανωνύμων εταιρειών της αλλοδαπής (άρθ.18, παρ.2, ν. 3697/08)	1.000.000,00	1.000.000,00	
0120	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων	**3.186.000.000,00**	**3.443.000.000,00**	**3.813.478.649,40**
0121	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα	848.000.000,00	940.000.000,00	1.300.474.032,42
0122	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα εισπραττόμενος με μορφή προκαταβολής	1.695.000.000,00	1.860.000.000,00	1.877.433.623,11
0124	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα	9.500.000,00	9.500.000,00	7.554.062,73
0125	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εισπραττόμενος με μορφή προκαταβολής	10.500.000,00	10.000.000,00	9.046.238,72
0126	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εισπραττόμενος με μορφή παρακράτησης			7.687,62
0127	Φόρος στο εισόδημα που αναλογεί στις περιπτώσεις του ν.δ.3323/55 άρθρο 32 παρ.1 και 2 , του ν.2065/92 άρθρο 42 και του ν.2238/94 άρθρο 13	189.000.000,00	189.000.000,00	187.052.470,98
0128	Φόρος στο εισόδημα εταιρειών, κοινοπραξιών κ.λπ. (αρθ.7 ν.2065/92 και άρθρο 10, 64 ν.2238/94)	238.500.000,00	238.500.000,00	237.097.774,45
0129	Φόρος στο εισόδημα εταιρειών, κοινοπραξιών κ.λπ. εισπραττόμενος με μορφή προκαταβολής (άρθρο 7 ν.2065/92 και άρθρο52, 64 του ν.2238/94)	195.500.000,00	196.000.000,00	194.812.759,37
0140	Ειδικές κατηγορίες φόρων εισοδήματος και άλλων προσόδων	**2.378.500.000,00**	**2.001.500.000,00**	**1.577.564.064,12**
0141	Φόρος πλοίων	12.300.000,00	11.800.000,00	10.505.720,94
0142	Φόρος επί των κερδών των ημεδαπών ανώνυμων εταιρειών που διανέμονται με τη μορφή αμοιβών, ποσοστών εκτός μισθού και μερισμάτων (αρθ.18, παρ.1, ν. 3697/08)	640.000.000,00	360.000.000,00	
0143	Φόρος σε κέρδη από λαχεία, λαχειοφόρες αγορές, ΠΡΟ-ΠΟ κ.λπ.	110.000.000,00	60.000.000,00	55.028.634,31
0144	Φόρος επί των τόκων των καταθέσεων, συμφωνιών επαναγοράς, ομολόγων κ.λπ.	649.000.000,00	618.500.000,00	634.765.934,72
0145	Φόρος επί των τόκων από αποταμιεύσεις κατοίκων Ελλάδος στο εξωτερικό	15.000.000,00	15.000.000,00	13.543.619,26
0147	Φόρος στα αποθεματικά τραπεζικών επιχειρήσεων	25.000.000,00	23.000.000,00	19.571.008,49
0148	Φόρος προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων επιχειρήσεων (άρθρο 9 παρ. 4 ν.3296/04)	2.500.000,00	1.000.000,00	1.640.351,61
0149	Λοιποί φόροι ειδικών κατηγοριών	924.700.000,00	912.200.000,00	842.508.794,79
0150	Φόρος στο εισόδημα φορολογικών κατοίκων αλλοδαπής, εισπραττόμενος με μορφή παρακράτησης	**89.500.000,00**	**84.500.000,00**	**78.978.914,81**
0151	Φόρος επί πληρωμών για πνευματικά και άλλα δικαιώματα προς χώρες με τις οποίες έχουν συναφθεί συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας	55.200.000,00	54.700.000,00	53.001.572,36
0152	Φόρος επί πληρωμών για τόκους κάθε είδους χρέους προς χώρες με τις οποίες έχουν συναφθεί συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας	14.000.000,00	12.000.000,00	11.511.465,59
0153	Φόρος επί πληρωμών λοιπών εισοδημάτων προς χώρες με τις οποίες έχουν συναφθεί συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας	500.000,00		439.459,89
0157	Φόρος επί πληρωμών για πνευματικά και άλλα δικαιώματα προς λοιπές χώρες	19.000.000,00	17.000.000,00	13.682.827,51
0158	Φόρος επί πληρωμών για τόκους κάθε είδους χρέους προς λοιπές χώρες	300.000,00	300.000,00	85.491,55

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

1. ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟ ΦΟΡΕΑ

Οικονομικό Ετος 2010 — Κωδικός Φορέα 19

Κωδικός Αριθμός	Ονομασία	2010	2009 Διαμόρφωση 30/9/09	2008 Πληρωμές
110	Κεντρική υπηρεσία	378.785.000,00	258.841.604,00	222.979.502,44
120	Βιβλιοθήκες και ιστορικά αρχεία	14.936.000,00	14.795.955,00	13.643.524,72
140	Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ελληνοπαίδων Εξωτερικού	66.436.000,00	63.128.426,00	60.268.398,82
170	Εισιτήριες εξετάσεις για την τριτοβάθμια εκπαίδευση	25.130.000,00	11.780.000,00	1.553.714,75
210	Πρωτοβάθμια εκπαίδευση	2.381.175.000,00	2.174.977.984,00	2.073.262.490,48
220	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	2.787.413.000,00	2.639.336.774,00	2.527.122.905,51
230	Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων	246.917.000,00	250.138.881,00	236.702.249,46
240	Τεχνολογικός Τομέας	427.433.000,00	427.656.965,00	383.237.236,23
250	Πανεπιστημιακός Τομέας	1.124.422.000,00	1.116.142.671,00	1.026.583.003,34
610	Ακαδημία Αθηνών και λοιπές υπηρεσίες που εξαρτώνται απ' αυτήν	12.587.000,00	13.174.750,00	10.800.474,92
620	Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	5.671.000,00	6.141.917,00	4.064.828,77
630	Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς	5.998.000,00	6.177.428,00	4.644.692,47
640	Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης	6.530.000,00	6.291.340,00	4.986.666,13
650	Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη εκπαίδευση	1.103.000,00	1.258.100,00	753.406,71
710	Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας	118.500.000,00	111.573.844,00	116.211.949,49
720	Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας	2.850.000,00	2.994.000,00	2.705.915,99
730	Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών	2.685.000,00	3.043.000,00	2.862.844,28
740	Αστεροσκοπείο Αθηνών	1.377.000,00	1.311.000,00	1.157.122,08
	Σύνολο Φορέα:	7.609.948.000,00	7.109.764.639,00	6.692.520.926,59

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

1. ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΦΟΡΕΑ

Οικονομικό Ετος 2010

Κωδικός Αριθμός	Ονομασία	2010	2009 Διαμόρφωση 30/9/09
	Υπουργεία	**9.187.000.000,00**	**8.503.000.000,00**
03	ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	2.000.000,00	2.000.000,00
07	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	964.000.000,00	1.222.000.000,00
09	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	30.000.000,00	16.000.000,00
11	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	21.000.000,00	11.000.000,00
15	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	102.000.000,00	101.000.000,00
17	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	9.000.000,00	6.000.000,00
19	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	1.145.000.000,00	552.000.000,00
21	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	326.000.000,00	368.000.000,00
23	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	34.000.000,00	9.000.000,00
29	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	500.000.000,00	528.000.000,00
31	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ	400.000.000,00	366.000.000,00
33	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	268.000.000,00	220.000.000,00
35	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ	2.136.000.000,00	2.100.000.000,00
39	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ	3.185.000.000,00	2.938.000.000,00
43	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	65.000.000,00	64.000.000,00
	Περιφέρειες	**1.113.000.000,00**	**1.265.000.000,00**
901	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	95.000.000,00	112.000.000,00
902	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	160.000.000,00	156.000.000,00
903	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	45.000.000,00	55.000.000,00
904	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	83.000.000,00	88.000.000,00
905	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	68.000.000,00	50.000.000,00
906	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	72.000.000,00	58.000.000,00
907	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	96.000.000,00	130.000.000,00
908	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	74.000.000,00	95.000.000,00
909	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	105.000.000,00	150.000.000,00
910	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	60.000.000,00	78.000.000,00
911	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	27.000.000,00	59.000.000,00
912	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	21.000.000,00	49.000.000,00
913	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	207.000.000,00	185.000.000,00
	Σύνολο:	**10.300.000.000,00**	**9.768.000.000,00**

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΚΩΔΙΚΟ ΑΡΙΘΜΟ

Οικονομικό Ετος 2010 | Κωδικός Φορέα 07

Κωδικός Αριθμός	Ονομασία	2010	2009 Διαμόρφωση 30/9/09
915	**Πολιτισμός**	**10.000.000,00**	**3.000.000,00**
8000	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	10.000.000,00	3.000.000,00
8200	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους	10.000.000,00	2.000.000,00
8221	Αγορά ή απαλλοτρίωση εδάφους ή κτισμάτων	1.000.000,00	500.000,00
8241	Κατασκευές έργων	6.000.000,00	1.000.000,00
8299	Διάφορες λοιπές δαπάνες	3.000.000,00	500.000,00
8300	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους		1.000.000,00
8399	Διάφορες λοιπές δαπάνες		1.000.000,00
960	**Δημόσια Διοίκηση**	**85.000.000,00**	**120.000.000,00**
8000	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	85.000.000,00	120.000.000,00
8300	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους	85.000.000,00	120.000.000,00
8341	Κατασκευές έργων	15.000.000,00	32.000.000,00
8361	Προμήθεια μηχανικού και λοιπού εξοπλισμού	15.000.000,00	20.000.000,00
8397	Επιχορηγήσεις νομικών προσώπων για λοιπές δαπάνες	35.000.000,00	45.000.000,00
8399	Διάφορες λοιπές δαπάνες	20.000.000,00	23.000.000,00
975	**Εργα Ο.Τ.Α. α' βαθμού**	**800.000.000,00**	**1.002.000.000,00**
8000	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	800.000.000,00	1.002.000.000,00
8200	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους	800.000.000,00	1.002.000.000,00
8247	Επιχορηγήσεις νομικών προσώπων για κατασκευές έργων	800.000.000,00	829.000.000,00
8299	Διάφορες λοιπές δαπάνες		173.000.000,00
980	**Νομαρχιακά Εργα**	**13.000.000,00**	**4.000.000,00**
8000	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	13.000.000,00	4.000.000,00
8200	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους	13.000.000,00	3.000.000,00
8211	Μισθοί, επιδόματα, οδοιπορικά, υπερωρίες, υπερεργασία κλπ.	1.000.000,00	1.000.000,00
8241	Κατασκευές έργων	3.000.000,00	500.000,00
8247	Επιχορηγήσεις νομικών προσώπων για κατασκευές έργων	3.000.000,00	
8299	Διάφορες λοιπές δαπάνες	6.000.000,00	1.500.000,00
8300	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους		1.000.000,00
8399	Διάφορες λοιπές δαπάνες		1.000.000,00
995	**Διάφορα**	**56.000.000,00**	**93.000.000,00**
8000	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	56.000.000,00	93.000.000,00
8200	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους	46.000.000,00	90.000.000,00
8241	Κατασκευές έργων	1.000.000,00	
8247	Επιχορηγήσεις νομικών προσώπων για κατασκευές έργων	25.000.000,00	54.000.000,00
8282	Συμμετοχή Π.Δ.Ε. σε ειδικό στεγαστικό πρόγραμμα ιδιωτών	10.000.000,00	20.000.000,00
8297	Επιχορηγήσεις νομικών προσώπων για λοιπές δαπάνες	10.000.000,00	15.000.000,00
8299	Διάφορες λοιπές δαπάνες		1.000.000,00
8300	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους	10.000.000,00	3.000.000,00
8341	Κατασκευές έργων	1.000.000,00	1.000.000,00
8397	Επιχορηγήσεις νομικών προσώπων για λοιπές δαπάνες	6.000.000,00	1.000.000,00

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΚΩΔΙΚΟ ΑΡΙΘΜΟ

Οικονομικό Ετος 2010 — Κωδικός Φορέα 07

Κωδικός Αριθμός	Ονομασία	2010	2009 Διαμόρφωση 30/9/09
8399	Διάφορες λοιπές δαπάνες	3.000.000,00	1.000.000,00
	Σύνολο:	**964.000.000,00**	**1.222.000.000,00**

2. ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ

Οικονομικό Ετος 2010

Κωδικός Τομέα	Ονομασία	2010	2009 Διαμόρφωση 30/9/09
810	Επικοινωνίες	20.000.000,00	27.000.000,00
815	Γενικός Οικονομικός Σχεδιασμός	160.000.000,00	248.000.000,00
825	Ολυμπιακά Εργα	70.000.000,00	121.000.000,00
830	Γεωργία	355.000.000,00	369.000.000,00
835	Εξωτερικές Υποθέσεις	30.000.000,00	16.000.000,00
840	Δάση	50.000.000,00	22.000.000,00
845	Αμυνα	17.000.000,00	8.000.000,00
850	Εγγειοβελτιωτικά Εργα	240.000.000,00	230.000.000,00
855	Δικαιοσύνη	26.000.000,00	18.000.000,00
860	Δημόσια Ασφάλεια	78.000.000,00	75.000.000,00
865	Αλιεία	40.000.000,00	65.000.000,00
870	Βιομηχανία - Βιοτεχνία	1.660.000.000,00	1.550.000.000,00
875	Ενέργεια	170.000.000,00	169.000.000,00
880	Συγκοινωνίες	2.400.000.000,00	2.225.000.000,00
910	Τουρισμός	112.000.000,00	110.000.000,00
915	Πολιτισμός	130.000.000,00	132.000.000,00
920	Εκπαίδευση	1.050.000.000,00	535.000.000,00
925	Κατάρτιση	400.000.000,00	255.000.000,00
930	Οικισμός - Περιβάλλον	276.000.000,00	270.000.000,00
935	Απασχόληση	68.000.000,00	65.000.000,00
940	Υγεία - Πρόνοια	235.000.000,00	198.000.000,00
945	Αθλητισμός	50.000.000,00	54.000.000,00
950	Ύδρευση - Αποχέτευση	150.000.000,00	135.000.000,00
960	Δημόσια Διοίκηση	93.000.000,00	132.000.000,00
970	Ερευνα - Τεχνολογία	95.000.000,00	91.000.000,00
975	Εργα Ο.Τ.Α. α' βαθμού	800.000.000,00	1.002.000.000,00
980	Νομαρχιακά Εργα	342.000.000,00	313.000.000,00
985	Περιφερειακά Προγράμματα	1.083.000.000,00	1.210.000.000,00
995	Διάφορα	100.000.000,00	123.000.000,00
	Σύνολο:	**10.300.000.000,00**	**9.768.000.000,00**

ΚΑΤΑ ΚΩΔΙΚΟ ΑΡΙΘΜΟ

Οικονομικό Έτος 2010

Κωδικός Αριθμός	Ονομασία	2010 Προβλέψεις	2009 Εκτιμήσεις Πραγματοποιήσεων	2008 Πραγματοποιήσεις
0000	**Σύνολο Εσόδων Γενικού Προϋπολογισμού**	**102.208.000.000,00**	**155.047.418.000,00**	**126.912.695.573,59**
9000 0000	**Σύνολο Εσόδων Τακτικού Προϋπολογισμού**	**91.908.000.000,00**	**145.547.418.000,00**	**117.304.025.331,98**
6000 0000	**Φορολογικά Εσοδα**	**49.510.500.000,00**	**45.600.500.000,00**	**47.452.254.621,73**
1000 0000	**ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ**	**21.942.000.000,00**	**19.920.000.000,00**	**19.148.178.018,49**
0100	Φόρος στο εισόδημα	**15.866.000.000,00**	**15.201.000.000,00**	**15.238.346.311,77**
0110	Φόρος στο εισόδημα φυσικών προσώπων	**10.212.000.000,00**	**9.672.000.000,00**	**9.768.324.683,44**
0111	Φόρος στο εισόδημα	1.882.000.000,00	1.848.000.000,00	1.863.948.443,07
0112	Φόρος στο εισόδημα εισπραττόμενος με μορφή προκαταβολής	740.000.000,00	700.000.000,00	906.481.251,08
0113	Φόρος στο εισόδημα από μισθούς και συντάξεις εισπραττόμενος με μορφή παρακράτησης	6.150.000.000,00	5.630.000.000,00	5.427.068.281,98
0114	Φόρος στο εισόδημα που αναλογεί σε εισοδήματα που φορολογούνται αυτοτελώς (άρθρ. 13 ν.2238/94)	98.000.000,00	157.000.000,00	136.317.156,48
0115	Φόρος στο εισόδημα (πλην μισθών και συντάξεων) εισπραττόμενος με μορφή παρακράτησης	1.341.000.000,00	1.336.000.000,00	1.434.509.550,83
0116	Φόρος στο εισόδημα από μερίσματα ανωνύμων εταιρειών της αλλοδαπής (άρθ.18, παρ.2, ν. 3697/08)	1.000.000,00	1.000.000,00	
0120	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων	**3.186.000.000,00**	**3.443.000.000,00**	**3.813.478.649,40**
0121	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα	848.000.000,00	940.000.000,00	1.300.474.032,42
0122	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα εισπραττόμενος με μορφή προκαταβολής	1.695.000.000,00	1.860.000.000,00	1.877.433.623,11
0124	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα	9.500.000,00	9.500.000,00	7.554.062,73
0125	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εισπραττόμενος με μορφή προκαταβολής	10.500.000,00	10.000.000,00	9.046.238,72
0126	Φόρος στο εισόδημα νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εισπραττόμενος με μορφή παρακράτησης			7.687,62
0127	Φόρος στο εισόδημα που αναλογεί στις περιπτώσεις του ν.δ.3323/55 άρθρο 32 παρ.1 και 2 , του ν.2065/92 άρθρο 42 και του ν.2238/94 άρθρο 13	189.000.000,00	189.000.000,00	187.052.470,98
0128	Φόρος στο εισόδημα εταιρειών, κοινοπραξιών κ.λπ. (αρθ.7 ν.2065/92 και άρθρο 10, 64 ν.2238/94)	238.500.000,00	238.500.000,00	237.097.774,45
0129	Φόρος στο εισόδημα εταιρειών, κοινοπραξιών κ.λπ. εισπραττόμενος με μορφή προκαταβολής (άρθρο 7 ν.2065/92 και άρθρο52, 64 του ν.2238/94)	195.500.000,00	196.000.000,00	194.812.759,37
0140	Ειδικές κατηγορίες φόρων εισοδήματος και άλλων προσόδων	**2.378.500.000,00**	**2.001.500.000,00**	**1.577.564.064,12**
0141	Φόρος πλοίων	12.300.000,00	11.800.000,00	10.505.720,94
0142	Φόρος επί των κερδών των ημεδαπών ανώνυμων εταιρειών που διανέμονται με τη μορφή αμοιβών, ποσοστών εκτός μισθού και μερισμάτων (αρθ.18, παρ.1, ν. 3697/08)	640.000.000,00	360.000.000,00	
0143	Φόρος σε κέρδη από λαχεία, λαχειοφόρες αγορές, ΠΡΟ-ΠΟ κ.λπ.	110.000.000,00	60.000.000,00	55.028.634,31
0144	Φόρος επί των τόκων των καταθέσεων, συμφωνιών επαναγοράς, ομολόγων κ.λπ.	649.000.000,00	618.500.000,00	634.765.934,72
0145	Φόρος επί των τόκων από αποταμιεύσεις κατοίκων Ελλάδος στο εξωτερικό	15.000.000,00	15.000.000,00	13.543.619,26
0147	Φόρος στα αποθεματικά τραπεζικών επιχειρήσεων	25.000.000,00	23.000.000,00	19.571.008,49
0148	Φόρος προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων επιχειρήσεων (άρθρο 9 παρ. 4 ν.3296/04)	2.500.000,00	1.000.000,00	1.640.351,61
0149	Λοιποί φόροι ειδικών κατηγοριών	924.700.000,00	912.200.000,00	842.508.794,79
0150	Φόρος στο εισόδημα φορολογικών κατοίκων αλλοδαπής, εισπραττόμενος με μορφή παρακράτησης	**89.500.000,00**	**84.500.000,00**	**78.978.914,81**
0151	Φόρος επί πληρωμών για πνευματικά και άλλα δικαιώματα προς χώρες με τις οποίες έχουν συναφθεί συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας	55.200.000,00	54.700.000,00	53.001.572,36
0152	Φόρος επί πληρωμών για τόκους κάθε είδους χρέους προς χώρες με τις οποίες έχουν συναφθεί συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας	14.000.000,00	12.000.000,00	11.511.465,59
0153	Φόρος επί πληρωμών λοιπών εισοδημάτων προς χώρες με τις οποίες έχουν συναφθεί συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας	500.000,00		439.459,89
0157	Φόρος επί πληρωμών για πνευματικά και άλλα δικαιώματα προς λοιπές χώρες	19.000.000,00	17.000.000,00	13.682.827,51
0158	Φόρος επί πληρωμών για τόκους κάθε είδους χρέους προς λοιπές χώρες	300.000,00	300.000,00	85.491,55

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

32. Αναστασίου, Θ. (2006), ***Δημοσιονομική Διαχείριση- Δημόσιος Προϋπολογισμός***, ΕΚΔΔ, Αθήνα.
2. Blöndal, J.R. (2003), "Budget Reform in OECD Member Countries: Common Trends", ***OECD Journal on Budgeting***, Volume 2, Number 4, OECD, Paris.
25. Blondal, J. R. (2005), "Issues in Accrual Budgeting", ***OECD Journal on Budgeting***, Volume 4, Number 1, OECD, Paris
26. Due, J. and Friedlaender, A. (1973), ***Government Finance***, R.D. Irwin, Homewood, Illinois.
27. Γέροντας, Α. (2005), ***Δημοσιονομικό Δίκαιο***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτινή.
28. Γεωργακόπουλος, Θ. (2005), ***Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική***, Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.
29. Γεωργίου, Γ. (2003), ***Το Δημοσιονομικό Σύστημα της Ε.Ε. και ο Κοινοτικός Προϋπολογισμός***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.
30. Δαλαμάγκας, Β. (1981), ***Δημοσιονομική Θεωρία***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.
31. Δαλαμάγκας, Β. (2003), ***Εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική***, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα.
32. Δερτιλής, Π. (1962), ***Γενικαί Αρχαί Δημοσιονομικού Δικαίου***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη.
33. Δράκος, Γ.Ε. (1975), ***Μαθήματα Δημόσιας Οικονομικής***, Εκδόσεις Καραμπερόπουλος, Πειραιάς.
34. Hawkesworth I.,Bergvall, D., Emery R. and Wehner J. (2008), "Budgeting in Greece", ***OECD Journal on Budgeting***, Volume 8, Number 3, OECD, Paris.
35. Ηλεκτρονική Διεύθυνση : www.mof-glk.gr
36. Ηλεκτρονική Διεύθυνση : www.espa.gr
37. Ηλεκτρονική Διεύθυνση : www.3kps.gr
38. IMF (2007), ***Manual on Fiscal Transparency***, International Monetary Fund, Washington, D.C.

39. Καράγιωργας, Δ. (1981), ***Δημόσια Οικονομική***, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.

40. Κάρτσωνας, Γ. (1992), ***Δημόσιο Λογιστικό- Κρατικός Προϋπολογισμός***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.

41. Κάρτσωνας, Γ. (1993), ***Δημόσιο Λογιστικό-Προϋπολογισμός ΝΠΔΔ***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.

42. Κλαουδάτος, Μ. (2003), ***Κρατικός Προϋπολογισμός, Προτάσεις για Ένα Μοντέλο Αξιόπιστο και Αποτελεσματικό***, Εκδόσεις Κριτική.

43. Κόρσος, Δ. (1980), ***Δημοσιονομικόν Δίκαιον***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή.

44. Κούλης, Ι.Ν. (1964), ***Εισαγωγή εις την Δημοσίαν Οικονομικήν***, Αθήνα.

45. Κυριακόπουλος, Ε. (1993), ***Δημοσιονομικό Δίκαιο***, Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα.

46. Μιχαλόπουλος, Ι. (1970), ***Περί Κρατικού Προϋπολογισμού***, Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Αθήνα.

47. Μονάδα Επιστημονικής Τεκμηρίωσης και Ανάλυσης (ΜΕΤΑ) (2006), ***Γλωσσάριο Δημοσιονομικών Όρων***, Γενικό Λογιστήριο Κράτους, Αθήνα.

48. Musgrave, R. and Musgrave, P. (1973), ***Public Finance in Theory and Practice***, McGraw - Hill, N.Y.

49. Ντζιούνης, Χ. (1998), ***Στοιχεία Δημοσιονομικού Δικαίου***, ΕΚΔΔ, Αθήνα.

50. OECD, (2002), ***A Brief Comparison of the Budgeting Systems in the G7 Countries,*** OECD Paris.

51. OECD (2001), ***Managing Public Expenditure***, OECD, Paris.

30. OECD (2004), “The Legal Framework for Budget Systems: An International Comparison”, ***OECD Journal on Budgeting, Special Issue,*** Volume 4, Number 3, OECD, Paris.

31. OECD (2005), ***Reallocation: The Role of Budget Institutions,*** OECD, Paris.

32. Προβόπουλος, Γ. (1982), ***Δημοσιονομική Θεωρία***, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.

33. Rosen, H. and Gayer, T. (2008), ***Public Finance***, McGraw-Hill, N.Y.

34. Σακκά, Γ. (2006), ***Κρατικός Προϋπολογισμός***, ΕΚΔΔ, Αθήνα.

35. Schick, A. (2003), “The Role of Fiscal Rules in Budgeting”, ***OECD Journal on Budgeting,*** Volume 3, Number 3, OECD, Paris.

36. Σολδάτος, Δ. (1996), ***Δημόσιο Λογιστικό,*** Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου,

Θεσσαλονίκη.

37. Σολδάτος, Δ. (1996), ***Νόμος 2362/1995,*** Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.
38. Σολδάτος, Δ. (1992), ***Το Δημόσιο Λογιστικό,*** Έκδοση Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.
39. Σολδάτος, Δ. (2001), ***Δημόσιο Λογιστικό, Κωδικοποιημένη Νομοθεσία – Ερμηνεία – Νομολογία,*** Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου, Θεσσαλονίκη.
40. Στασινόπουλος, Μ. (1966), ***Μαθήματα Δημοσιονομικού Δικαίου***, Αθήνα.
41. Stiglitz, J. E. (2000), ***Economics of the Public Sector***, W.W. Norton & Co, NY/London.
42. Υπουργείο Οικονομικών (2009), ***Απολογισμός Εσόδων & Εξόδων του Κράτους Έτους 2008***, Αθήνα.
43. Υπουργείο Οικονομικών (2008), ***Εισηγητική Έκθεση επί του Απολογισμού Εσόδων & Εξόδων του Κράτους Έτους 2008***, Αθήνα.
44. Υπουργείο Οικονομικών (2008), ***Εισηγητική Έκθεση επί του Ισολογισμού του Κράτους Έτους 2008,*** Αθήνα.
45. Υπουργείο Οικονομικών (2009), ***Εισηγητική Έκθεση επί του Προϋπολογισμού Έτους 2010,*** Αθήνα.
46. Υπουργείο Οικονομικών (2009), ***Έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου του Κράτους επί του Ισολογισμού και Απολογισμού Έτους 2008***, Αθήνα.
47. Υπουργείο Οικονομικών (2009), ***Έκθεση του Υπουργού Οικονομικών επί της Εκθέσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου του Κράτους Έτους 2008,*** Αθήνα.
48. Υπουργείο Οικονομικών (2009), ***Ισολογισμός του Κράτους Έτους 2008,*** Αθήνα.
49. Υπουργείο Οικονομικών (2009), ***Προϋπολογισμός Οικονομικού Έτους 2010***, Αθήνα.

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

1. **Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν(ΑΕΠ):** Δείχνει την οικονομική δραστηριότητα μιας χώρας. Είναι το σύνολο των τελικών αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται σε μια οικονομία κατά την διάρκεια μιας περιόδου από συντελεστές της παραγωγής που ανήκουν στους κατοίκους της χώρας (ντόπιους και ξένους).

2. **Ανάθεση έργου:** Ένας διακανονισμός σύμφωνα με τον οποίο μια διεύθυνση ή υπηρεσία συνάπτει μια εμπορική σύμβαση με έναν εξωτερικό προμηθευτή ο οποίος παρέχει δημόσιες υπηρεσίες. Αναφορικά με την κατασκευή μεγάλων έργων υποδομής οι κυβερνήσεις μπορεί να συνάψουν συμβάσεις με εταιρείες του ιδιωτικού τομέα ώστε να κατασκευαστούν τέτοια έργα, συχνά με τη συμφωνία ότι μπορεί να παρασχεθεί εγγύηση στην εταιρεία του ιδιωτικού τομέα επί του δικαιώματος στα έσοδα για αρκετά χρόνια μετά την κατασκευή.

3. **Ανάλυση κόστους – αποτελεσματικότητας:** Τύπος ανάλυσης που αφορά στη σύγκριση έργων ή προγραμμάτων τα οποία έχουν ευρέως κοινά αποτελέσματα ή κοινές εκροές, παραγωγικά αποτελέσματα. Χρησιμοποιείται για τη σύγκριση εναλλακτικών λύσεων, των οποίων τα παραγωγικά αποτελέσματα μπορούν να προσδιοριστούν, αλλά δεν μπορεί να υπολογιστεί η αξία τους. Οι δείκτες κόστους – αποτελεσματικότητας περιλαμβάνουν το κόστος ανά μονάδα παραγωγής ή τις μονάδες παραγωγής ανά μονάδα κόστους, και ο σκοπός τους είναι ο προσδιορισμός της λιγότερο δαπανηρής μεθόδου για την επίτευξη συγκεκριμένου αγαθού ή αντικειμενικού στόχου.

4. **Ανώτατο ελεγκτικό όργανο (SAI):** Δημόσιος οργανισμός συνήθως ανεξάρτητος από την κυβέρνηση και υπόλογος στο νομοθετικό σώμα που είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών λειτουργιών της κυβέρνησης. Το ανώτατο ελεγκτικό όργανο μπορεί να ασκεί διαφορετικούς τύπους ελεγκτικής δραστηριότητας: οικονομικό έλεγχο, έλεγχο συμμόρφωσης και κανονικότητας, καθώς και έλεγχο απόδοσης.

5. **Αξιολόγηση:** Η αξιολόγηση ενός προγράμματος αποτελεί μία σε βάθος εξέταση των οικονομικών, χρηματοοικονομικών, κοινωνικών κλπ αποτελεσμάτων ενός προγράμματος ή μιας πρωτοβουλίας σε σχέση με την πολιτική που ακολουθείται.

6. **Αποδοτικότητα:** Η σχέση μεταξύ των αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται από ένα πρόγραμμα ή μια δραστηριότητα και των πόρων που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή τους. Η αποδοτικότητα μετριέται με βάση το κόστος ανά μονάδα παραγωγής.

7. **Αποτελεσματικότητα:** Η έκταση και ο βαθμός στον οποίο τα προγράμματα επιτυγχάνουν τους προβλεπόμενους αντικειμενικούς στόχους τους ή τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Αποτελεί το πιο σημαντικό στοιχείο της αξίας σε σχέση με τα χρήματα που δαπανώνται στο δημόσιο τομέα.

8. **Γενική κυβέρνηση:** Σύμφωνα με το Σύστημα Εθνικών Λογαριασμών η «γενική κυβέρνηση» αποτελεί την ομαδοποίηση των κυβερνητικών μονάδων σε διαφορετικά επίπεδα : κεντρικές αρχές, πολιτειακές αρχές, τοπικές αρχές και ταμεία κοινωνικής ασφάλισης. Οι κυβερνητικές μονάδες αποτελούν μονάδες οι οποίες, εκτός από την εκτέλεση των πολιτικών τους αρμοδιοτήτων και το ρόλο τους στις οικονομικές ρυθμίσεις παρέχουν κυρίως δημόσιες υπηρεσίες για ατομική ή συλλογική κατανάλωση και ανακατανέμουν το εισόδημα και τον πλούτο. Ένα καθοριστικό χαρακτηριστικό των κυβερνητικών μονάδων αποτελεί η δυνατότητά τους να επιβάλλουν άμεσα ή έμμεσα φόρους και άλλες υποχρεωτικές εισφορές για τις οποίες δεν υπάρχει άμεση ανταπόδοση σε άλλους τομείς της οικονομίας.

9. **Δαπάνες:** Ο όρος χρησιμοποιείται μερικές φορές κατά προσέγγιση, για να εκφράσει πληρωμές τοις μετρητοίς. Ένας πιο ακριβής και αυστηρός ορισμός θα ήταν : « το κόστος των αγαθών και των υπηρεσιών που αποκτώνται ανεξάρτητα από το χρόνο των πληρωμών γι αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες»

10. **<u>Δειγματοληπτικός έλεγχος:</u>** Ελεγκτικές διαδικασίες που ασκούνται σε ένα δείγμα του υποκειμένου πληθυσμού, σχετικά με τον έλεγχο που πραγματοποιείται και όχι στο σύνολο του πληθυσμού.

11. **<u>Δέσμευση – υποχρέωση:</u>** Από πλευράς λογιστικής η αναληφθείσα υποχρέωση αναφέρεται στο στάδιο της διαδικασίας πραγματοποίησης μιας δαπάνης όπου συνάπτεται μία σύμβαση ή άλλη μορφή νομικά δεσμευτικής συμφωνίας, για τη μελλοντική παροχή αγαθών ή υπηρεσιών. Μια υποχρέωση δεν αναγνωρίζεται μέχρι την παράδοση του αγαθού, αλλά η κυβέρνηση δεσμεύεται σύμφωνα με τη σύμβαση να ανταποκριθεί στην υποχρέωση μόλις η παράδοση πραγματοποιηθεί.

12. **<u>Δημόσιο λογιστικό:</u>** Όπως κάθε επιχείρηση, έτσι και το κράτος θα πρέπει να εφαρμόσει ένα ενιαίο λογιστικό σχέδιο για την αναλυτική καταγραφή των εσόδων-εξόδων του, την διαχείριση της περιουσίας του, την κατάρτιση-εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού και του απολογισμού εσόδων-εξόδων. Η φύση των δημόσιων δαπανών και ο κίνδυνος κατάχρησης ή σπατάλης αυτών των δαπανών έχει οδηγήσει τον νομοθέτη σε λεπτομερειακό βασανιστικό έλεγχο για τις πληρωμές του δημοσίου, ο οποίος πολλές φορές υπερβαίνει τα όρια και γίνεται γραφειοκρατικός. Έχει αποδειχθεί όμως ότι ακόμα και αυτή η σκληρή διαδικασία του δημόσιου λογιστικού πολλές φορές δεν εξασφαλίζει την χρηστή διαχείριση του δημόσιου χρήματος.

13. **<u>Δημόσιο χρέος:</u>** Το δημόσιο χρέος είναι το σύνολο (συσσωρευτικό) των διαδοχικών δανεισμών του δημοσίου από τρίτους, μείον τα καταβληθέντα τοκοχρεολύσια, για την χρηματοδότηση παραγωγικών-επενδυτικών δραστηριοτήτων.

14. **<u>Δημοσιονομική πολιτική:</u>** Είναι η πολιτική εκείνη η οποία, επηρεάζοντας και χρηματοδοτώντας τα μεγέθη των προϋπολογισμών του δημόσιου τομέα, επιδιώκει σταθεροποίηση του εισοδήματος και του προϊόντος της οικονομίας στο επίπεδο της πλήρους απασχόλησης χωρίς αύξηση των τιμών (πληθωρισμό). Τα μεγέθη αυτά αποτελούν τα μέσα της δημοσιονομικής πολιτικής και είναι: οι δημόσιες δαπάνες, οι φόροι και ο δημόσιος δανεισμός.

15. **Δημοσιονομικό έλλειμμα:** Όταν τα έξοδα του δημόσιου τομέα υπερβαίνουν τα έσοδα του, τότε υπάρχει δημοσιονομικό έλλειμμα. Εκτός από το απόλυτο ύψος, το έλλειμμα αυτό συνήθως, για λόγους συγκρίσεως (διαχρονικά και μεταξύ διαφόρων χωρών), δίδεται και ως ποσοστό στο ΑΕΠ.

16. **Δημοσιονομικό πλεόνασμα:** Όταν τα έσοδα του δημόσιου τομέα υπερβαίνουν τα έξοδα του, τότε υπάρχει δημοσιονομικό πλεόνασμα. Αυτό βέβαια το συναντούσαμε στην ελληνική, αλλά και στην διεθνή οικονομία προ 15ετίας. Ευτυχώς στην χώρα μας μετά από το 1992 ο γενικός κρατικός προϋπολογισμός παρουσιάζει ‘πρωτογενές πλεόνασμα’. Θα πρέπει να σημειώσουμε ότι το ‘πρωτογενές πλεόνασμα’ δημιουργείται όταν τα έσοδα υπερβαίνουν τις δαπάνες της τρέχουσας διαχείρισης δηλαδή χωρίς τοκοχρεολύσια παλαιοτέρων δανείων. Αντίθετα το συνολικό έλλειμμα αναφέρεται στις ‘δανειακές ανάγκες του δημοσίου’.

17. **Δημόσιος δανεισμός:** Το δημόσιο προβαίνει σε δανεισμό όταν τα φορολογικά έσοδα υπολείπονται των δαπανών ή όταν πρέπει να κάνει έργα υποδομής ή να εισάγει συνάλλαγμα. Ο δημόσιος δανεισμός είναι μια συνεχής ροή η οποία συσσωρευτικά δημιουργεί το δημόσιο χρέος

18. **Διοικητικοί έλεγχοι:** Μη οικονομικές διαδικασίες και αρχεία των υπουργείων, τα οποία εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τους κανονισμούς για θέματα :

- Διορισμών, προαγωγών, πληρωμών και πειθάρχησης προσωπικού
- Δημόσιων προμηθειών (πλειοδοσίες, προσφορές, διαχείριση συμβάσεων, κλπ.)
- Ίσων ευκαιριών για τις ομάδες μειονοτήτων
- Επιδομάτων για ταξίδια, ψυχαγωγία, κλπ.

19. **Διπλογραφική λογιστική:** Κάθε ροή προκαλεί δύο ίσης αξίας εγγραφές, μία πιστωτική και μία χρεωστική. Οι αυξήσεις στους λογαριασμούς ενεργητικού και οι μειώσεις στους λογαριασμούς παθητικού και καθαρής περιουσίας αποτελούν χρεώσεις. Αντίστροφα οι μειώσεις τους λογαριασμούς

ενεργητικού και οι αυξήσεις στους λογαριασμούς παθητικού και καθαρής περιουσίας αποτελούν πιστώσεις. Η χρήση του διπλογραφικού συστήματος διευκολύνει τους ελέγχους για τη συνέπεια και τη σταθερότητα των καταχωρημένων ροών και αποθεμάτων.

20. **Έκδοση επιταγών:** Το στάδιο της διαδικασίας πραγματοποίησης μιας δαπάνης κατά το οποίο εκδίδονται τίτλοι πληρωμής από τους υπεύθυνους πληρωμών και αποστέλλονται στους προμηθευτές αγαθών ως αμοιβή για λήψη αγαθών ή υπηρεσιών. Οι κρατικοί λογαριασμοί συχνά καταγράφουν τις δαπάνες με βάση τις επιταγές ή τα εντάλματα που εκδόθηκαν.

21. **Έλεγχος:** Η εξέταση της νομικής και οικονομικής συμμόρφωσης ή απόδοσης, που πραγματοποιείται ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις της διοίκησης (εσωτερικός έλεγχος) ή ενός εξωτερικού ελεγκτικού φορέα ή οποιουδήποτε άλλου ανεξάρτητου ελεγκτή για την εκπλήρωση νομοθετημένων υποχρεώσεων (εξωτερικός έλεγχος). Μια συγκεκριμένη εργασία του εσωτερικού ελέγχου είναι να επιθεωρεί τα ελεγκτικά συστήματα της διοίκησης και να αναφέρει στην ανώτερη διοίκηση τις αδυναμίες, καθώς και να προτείνει βελτιώσεις. Σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Ανώτατων Ελεγκτικών Οργάνων, η έννοια των ελέγχων περικλείει :

- **Τον οικονομικό έλεγχο ή έλεγχο κανονικότητας:**
    - **i.** Πιστοποίηση της ανάληψης οικονομικών ευθυνών από υπολόγους φορείς, ή από την Κυβέρνηση, καθώς και εξέταση και αξιολόγηση των οικονομικών στοιχείων
    - **ii.** Έλεγχος των οικονομικών συστημάτων και συναλλαγών, καθώς και της αξιολόγησης της συμμόρφωσής τους με τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς
    - **iii.** Έλεγχος της άσκησης και των λειτουργιών του εσωτερικού διοικητικού ελέγχου
    - **iv.** Έλεγχος της ορθότητας των διοικητικών αποφάσεων που λαμβάνονται από τον ελεγχόμενο φορέα
    - **v.** Αναφορά οιωνδήποτε θεμάτων που ανακύπτουν από τον έλεγχο στο Ανώτατο Ελεγκτικό Όργανο

- **<u>Έλεγχος απόδοσης:</u>**
  - **i.** Έλεγχος της αποδοτικότητας των οικονομικών πόρων που δαπανήθηκαν στις διοικητικές δραστηριότητες σύμφωνα με τις τις διοικητικές αρχές, πρακτικές και πολιτικές.
  - **ii.** Έλεγχος της αποδοτικότητας της αξιοποίησης των ανθρωπίνων, οικονομικών και άλλων πόρων
  - **iii.** Έλεγχος αποτελεσματικότητας σε σχέση με την επίτευξη αντικειμενικών στόχων του ελεγχόμενου φορέα

22. **<u>Έλλειμμα / πλεόνασμα:</u>** Υπάρχουν διαφορετικοί ορισμοί για το έλλειμμα που έχουν ως εξής :

- το έλλειμμα / πλεόνασμα σύμφωνα με το ESA95 είναι το καθαρό ποσό του δανείου που λαμβάνεται ή χορηγείται από τη γενική κυβέρνηση.
- Το έλλειμμα σε ταμειακή βάση περιλαμβάνει μόνο ταμειακές συναλλαγές και ισούται με : δαπάνες + (χορηγούμενα δάνεια – εξοφλήσεις) – έσοδα σε ταμειακή βάση – επιχορηγήσεις που ελήφθησαν.

23. **<u>Ένταλμα:</u>** Αποδέσμευση όλων ή συνηθέστερα ενός μέρους των συνολικών ετήσιων πιστώσεων του προϋπολογισμού σε τριμηνιαία ή μηνιαία βάση, η οποία επιτρέπει σε ένα υπουργείο ή σε μια υπηρεσία που πραγματοποιεί δαπάνες να προβεί σε δεσμεύσεις και να αναλάβει υποχρεώσεις.

24. **<u>Εντολή πληρωμής:</u>** Εξουσιοδότηση για πληρωμή έναντι λογαριασμού ή τιμολογίου, το οποίο έχει εκδοθεί από στελέχη υπουργείων, άλλων μονάδων – υπηρεσιών που πραγματοποιούν δαπάνες ή του Υπουργείου Οικονομικών.

25. **<u>Έξοδα:</u>** Το σύνολο της ροής των συναλλαγών που μειώνουν την καθαρή περιουσία κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης. Περιλαμβάνονται οι αποζημιώσεις των υπαλλήλων, οι συναλλαγές για χρήση αγαθών και υπηρεσιών, η ανάλωση παγίου κεφαλαίου, τα έξοδα ακινήτων, επιδοτήσεις, επιχορηγήσεις, μεταβιβάσεις σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και αποζημιώσεις για ζημίες ή βλάβες.

26. **<u>Εξωτερικός έλεγχος:</u>** Πραγματοποιείται από ένα φορέα ο οποίος είναι εξωτερικός και ανεξάρτητος από τον ελεγχόμενο οργανισμό, με σκοπό να εκφράσει άποψη και να συντάξει μία αναφορά σχετικά με τους λογαριασμούς και τις οικονομικές εκθέσεις του οργανισμού, τη νομιμότητα και κανονικότητα των εργασιών του, καθώς και τις διαδικασίες για τη χρηματοοικονομική του διαχείριση και την οικονομική απόδοση.

27. **<u>Εσωτερικός διοικητικός έλεγχος:</u>** Ορίζεται ως «η οργάνωση, οι πολιτικές και οι διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για να βοηθήσουν να διασφαλιστεί ότι τα κυβερνητικά προγράμματα επιτυγχάνουν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, ότι οι πόροι που χρησιμοποιούνται για την παράδοση αυτών των προγραμμάτων συμφωνούν με τους καθορισμένους σκοπούς και τους αντικειμενικούς στόχους των οργανισμών τους οποίους αφορούν, ότι τα προγράμματα προστατεύονται από σπατάλη, απάτη και κακή διαχείριση και ότι λαμβάνονται, διατηρούνται, αναφέρονται και χρησιμοποιούνται αξιόπιστες και έγκαιρες πληροφορίες για τη λήψη αποφάσεων».

28. **<u>Εσωτερικός έλεγχος:</u>** Αναφέρεται στον έλεγχο που διεξάγεται από μια διεύθυνση ή μονάδα στα πλαίσια ενός υπουργείου ή άλλου κρατικού οργανισμού, στην οποία έχει ανατεθεί από τη διοίκησή του να πραγματοποιεί ελέγχους και να αξιολογεί τα συστήματα και τις διαδικασίες του οργανισμού, με σκοπό να ελαχιστοποιηθούν οι πιθανότητες λαθών, απάτης και αναποτελεσματικών πρακτικών. Οι μονάδες εσωτερικού ελέγχου πρέπει να είναι λειτουργικά ανεξάρτητες μέσα στα πλαίσια του οργανισμού που ελέγχουν και να υποβάλουν την αναφορά τους απευθείας στη διοίκηση του οργανισμού.

29. **<u>Ισολογισμός:</u>** Οικονομική έκθεση, όπου παρουσιάζεται η αξία των αποθεμάτων των περιουσιακών στοιχείων (ενεργητικό) και των υποχρεώσεων (παθητικό) ενός φορέα σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Οι ισολογισμοί που συνοψίζουν τα αρχικά υπόλοιπα, τα έσοδα, τις εκροές και τα τελικά υπόλοιπα απαιτούνται γενικά για κάθε ξεχωριστό κεφάλαιο στα πλαίσια της λογιστικής δομής της κυβέρνησης. Μικρός αριθμός κυβερνήσεων

συντάσσουν αναλυτικούς και πλήρεις ισολογισμούς που περιλαμβάνουν όλο το ενεργητικό και το παθητικό τους.

30. **Κατανομή:** Έγκριση ή κατανομή κονδυλίων που πραγματοποιείται γενικά από το Υπουργείο Οικονομικών ώστε να χρηματοδοτηθούν υπουργεία και άλλες μονάδες που πραγματοποιούν δαπάνες, επιτρέποντάς τους είτε να δεσμευτούν (για πληρωμή), είτε να καταβάλουν κονδύλια ή και τα δυο, μέσα σε μια καθορισμένη χρονική περίοδο και στα πλαίσια των ποσών τα οποία έχουν διατεθεί και εγκριθεί.

31. **Κατάρτιση προϋπολογισμού:** Η διαδικασία με την οποία η κυβέρνηση ή ένας κρατικός οργανισμός προγραμματίζουν τις μελλοντικές δαπάνες, έσοδα και άλλες οικονομικές δραστηριότητές τους.

32. **Κεντρική κυβέρνηση:** Όλες οι υπηρεσίες της κυβέρνησης που ασκούν εξουσία σε ολόκληρη την οικονομική επικράτεια μιας χώρας. Γενικά η κεντρική κυβέρνηση είναι υπεύθυνη για όλες τις λειτουργίες που επηρεάζουν τη χώρα ως σύνολο. Επίσης, συμπεριλαμβάνονται οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί που χρηματοδοτούνται απευθείας από την κυβέρνηση.

33. **Κεφάλαιο ή αποθεματικό έκτακτης ανάγκης:** Ένα ξεχωριστό κεφάλαιο του προϋπολογισμού που τίθεται χωριστά στο σύνολο του ετήσιου προϋπολογισμού για να κατανεμηθεί αργότερα, καθώς και για να αντιμετωπιστούν απρόβλεπτες ανάγκες.

34. **Μελλοντικές δεσμεύσεις:** Καλύπτουν μια περίοδο μεγαλύτερη του ενός έτους. Η αποτελεσματική παρακολούθηση των μελλοντικών δεσμεύσεων είναι απαραίτητη για την ορθή κατάρτιση του προϋπολογισμού και τον έλεγχο των δαπανών. Αρκετές χώρες περιλαμβάνουν εγκρίσεις για μελλοντικές δεσμεύσεις στον προϋπολογισμό.

35. **Μεταβιβαστικές πληρωμές:** Χρήματα που συγκεντρώνονται από τις κυβερνήσεις με την φορολογία, τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, κλπ., οι οποίες μεταβιβάζονται κατ' ευθείαν στους δικαιούχους.

36. **Μεταφορά κονδυλίων:** Η διαδικασία μεταφοράς της πρόβλεψης για μια δαπάνη από μια κατηγορία κονδυλίων σε άλλη, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, αναφορικά με τον προϋπολογισμό. Για να αποτραπεί η κακή χρήση των κεφαλαίων, οι υπηρεσίες που πραγματοποιούν δαπάνες πρέπει κανονικά να ακολουθούν τις εγκεκριμένες διοικητικές διαδικασίες, προκειμένου να λάβουν άδεια για την πραγματοποίηση τέτοιας μεταφοράς.

37. **Μονάδα – υπηρεσία που πραγματοποιεί δαπάνες:** Οποιοσδήποτε κρατικός φορέας, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τις δικές του λειτουργίες από πλευράς προϋπολογισμού. Σε πολλές χώρες αυτές οι μονάδες ονομάζονται με βάση διάφορα ιεραρχικά επίπεδα όπου το πρώτο επίπεδο αντιστοιχεί σε ένα υπουργείο, ή άλλο οργανισμό του οποίου ηγείται πρόσωπο με βαθμό υπουργού. Εκτός από υπουργεία αυτές οι μονάδες μπορεί να συμπεριλαμβάνουν εξαρτημένες και αυτόνομες υπηρεσίες, ταμεία πέραν του προϋπολογισμού ή διοικητικές μονάδες στα πλαίσια φορέων που κατ΄ εξαίρεση διαπραγματεύονται απευθείας με το Υπουργείο Οικονομικών για θέματα προϋπολογισμού.

38. **Νομιμότητα:** Σημαίνει ότι αυτοί που λαμβάνουν αποφάσεις, οι οποίοι μπορούν να αλλάξουν πολιτικές κατά τη διάρκεια της εφαρμογής, πρέπει να συμμετέχουν και να συμφωνούν με την αρχική απόφαση σε σχέση με την πολιτική που ακολουθείται, είτε αυτή λαμβάνεται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας κατάρτισης του προϋπολογισμού, είτε σε κάποιο άλλο χρονικό σημείο.

39. **Νομισματική πολιτική:** Αντί για την δημοσιονομική πολιτική, ή παράλληλα μ' αυτήν, μπορεί να χρησιμοποιηθεί η νομισματική πολιτική ώστε να επιτευχθεί σταθεροποίηση του εισοδήματος της οικονομίας στο επίπεδο πλήρους απασχόλησης χωρίς πληθωρισμό. Τα μέσα που χρησιμοποιεί είναι η προσφορά χρήματος σε συνδυασμό με το ύψος των επιτοκίων και η πιστοδοτήσεις των εμπορικών τραπεζών.

40. **Οικονομία:** Η απόκτηση της κατάλληλης ποιότητας και ποσότητας οικονομικών, ανθρώπινων και φυσικών πόρων την κατάλληλη χρονική στιγμή και με το χαμηλότερο δυνατό κόστος.

41. **Οικονομικό έτος για τον προϋπολογισμό:** Η χρονική περίοδος για την οποία η Βουλή εγκρίνει τις δαπάνες και τις άλλες συναλλαγές που περιλαμβάνει ο προϋπολογισμός. Σε αρκετά συστήματα προϋπολογισμού οι πραγματικοί επιμερισμοί, οι αναληφθείσες υποχρεώσεις και οι πληρωμές ενδεχόμενα να εκτείνονται και πέραν του έτους για το οποίο είχαν αρχικά αναληφθεί.

42. **Πάγια πίστωση:** Ο όρος αυτός χρησιμοποιείται μερικές φορές για να προσδιορίσει την εξουσιοδότηση που εκτείνεται πέραν του ενός οικονομικού έτους.

43. **Πάγιες πιστώσεις:** Χρηματικά ποσά τα οποία διατίθενται βάσει συγκεκριμένου νόμου για συγκεκριμένο σκοπό όπως π.χ. καταβολές επιδομάτων κοινωνικής πρόνοιας. Οι πάγιες πιστώσεις μπορεί να αφορούν σε συγκεκριμένο ποσό χρημάτων ή σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Ωστόσο δεν απαιτούν ετήσια έγκριση δαπάνης από τη Βουλή, εφόσον δεν παραγράφονται στη λήξη κάθε οικονομικού έτους. Αναφέρονται επίσης ως «μόνιμες πιστώσεις»

44. **Περιουσιακά στοιχεία ή ενεργητικό:** Περιουσία η οποία λειτουργεί ως μέσο αποθήκευσης αξίας και επί της οποίας εφαρμόζονται δικαιώματα ιδιοκτησίας από θεσμικές μονάδες, μεμονωμένα ή συλλογικά. Τα περιουσιακά στοιχεία μπορεί να είναι είτε οικονομικά όπως μετρητά ή κρατικά χρεώγραφα), είτε φυσικά όπως κτήρια, εθνικά πάρκα κλπ.

45. **Πίστωση προϋπολογισμού:** Αναφέρεται στην εξουσιοδότηση που παρέχεται, βάσει νόμου, από το νομοθετικό σώμα στη διοίκηση ενός οργανισμού να δαπανά δημόσιο χρήμα, μέχρι ενός καθορισμένου ορίου, για ένα συγκεκριμένο σκοπό. Οι ετήσιες πιστώσεις πραγματοποιούνται διαμέσου της νομοθεσίας που αφορά στον ετήσιο προϋπολογισμό ή, σε ορισμένες χώρες, μέσω ξεχωριστών νόμων για τις πιστώσεις σύμφωνα με τον προϋπολογισμό.

46. **<u>Πόρισμα ελέγχου:</u>** Εκθέσεις γεγονότων που αφορούν στον έλεγχο. Τα πορίσματα του ελέγχου προκύπτουν από τη διαδικασία της σύγκρισης του «τι πρέπει να είναι» με το «τι είναι»

47. **<u>Προϋπολογισμός:</u>** Έκθεση που περιλαμβάνει το πρόγραμμα των μελλοντικών οικονομικών δραστηριοτήτων της κυβέρνησης ή ενός κρατικού οργανισμού. Καταρτίζεται μία φορά το χρόνο και περιλαμβάνει τις προτεινόμενες δαπάνες, έσοδα, δάνεια και άλλες συναλλαγές της κυβέρνησης για τον επόμενο χρόνο ή και για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Υποβάλλεται στη Βουλή η οποία και κυρώνει με νόμο το σχέδιο του Προϋπολογισμού.

48. **<u>Προϋπολογισμός με βάση την απόδοση:</u>** Συνίσταται στην ταξινόμηση των κρατικών συναλλαγών σε λειτουργίες και προγράμματα, σε σχέση με τους σκοπούς και τους αντικειμενικούς στόχους της πολιτικής της κυβέρνησης. Επιπλέον, αναφέρεται στην καθιέρωση δεικτών αποδοτικότητας για κάθε πρόγραμμα ή δραστηριότητα, καθώς και στη μέτρηση του κόστους αυτών των δραστηριοτήτων και των παραγωγικών αποτελεσμάτων που παραδίδονται.

49. **<u>Συμπληρωματικός προϋπολογισμός:</u>** Παρέχεται μερικές φορές μετά από την ετήσια διαδικασία κύρωσης του προϋπολογισμού στη Βουλή, στην περίπτωση που οι ετήσιες πιστώσεις είναι ανεπαρκείς για την εκπλήρωση του συγκεκριμένου σκοπού.

50. **<u>Συμπληρωματική πίστωση:</u>** Νομοθεσία που ψηφίζεται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους αναφορικά με τον προϋπολογισμό για την κάλυψη δαπανών, πρόσθετων στον αρχικό προϋπολογισμό.

51. **<u>Συνολικό κόστος;</u>** Το σύνολο όλων των εξόδων ενός προγράμματος ή μιας δραστηριότητας στο οποίο περιλαμβάνεται η ανάλωση του παγίου κεφαλαίου, τα γενικά έξοδα και το κόστος δραστηριοτήτων που σχετίζονται με το πρόγραμμα αλλά εκτελούνται από φορείς διαφορετικούς από το φορέα που είναι υπεύθυνος για το πρόγραμμα.

52. **Σύνταξη προϋπολογισμού:** Τα βήματα και οι διαδικασίες κατάρτισης του κρατικού προϋπολογισμού από το αρχικό στάδιο της υποβολής αιτημάτων από τα υπουργεία και τους φορείς, μέχρι τη σύνταξη του τελικού σχεδίου για ψήφιση στη Βουλή.

53. **Σύστημα γενικού καθολικού:** Σύστημα – πυρήνας για την εκτέλεση του προϋπολογισμού, τη σύνταξη λογιστικών και οικονομικών εκθέσεων. Διατηρούνται τα δεδομένα για τις εγκεκριμένες και τις συμπληρωματικές πιστώσεις, τις μεταφορές κονδυλίων από λογαριασμό σε λογαριασμό, την αποδέσμευση κεφαλαίων, τις δεσμεύσεις – υποχρεώσεις, τις δεδουλευμένες δαπάνες και πληρωμές έναντι των επιμερισμών του προϋπολογισμού και της αποδέσμευσης κεφαλαίων. Στο σύστημα γενικού καθολικού τηρούνται τα καθολικά και καταχωρούνται επίσης τα δεδομένα για έσοδα, χρέη και άλλες υποχρεώσεις – οφειλές, οικονομικά περιουσιακά στοιχεία, καθώς και για άλλες οικονομικές συναλλαγές.